Mugur Andronic

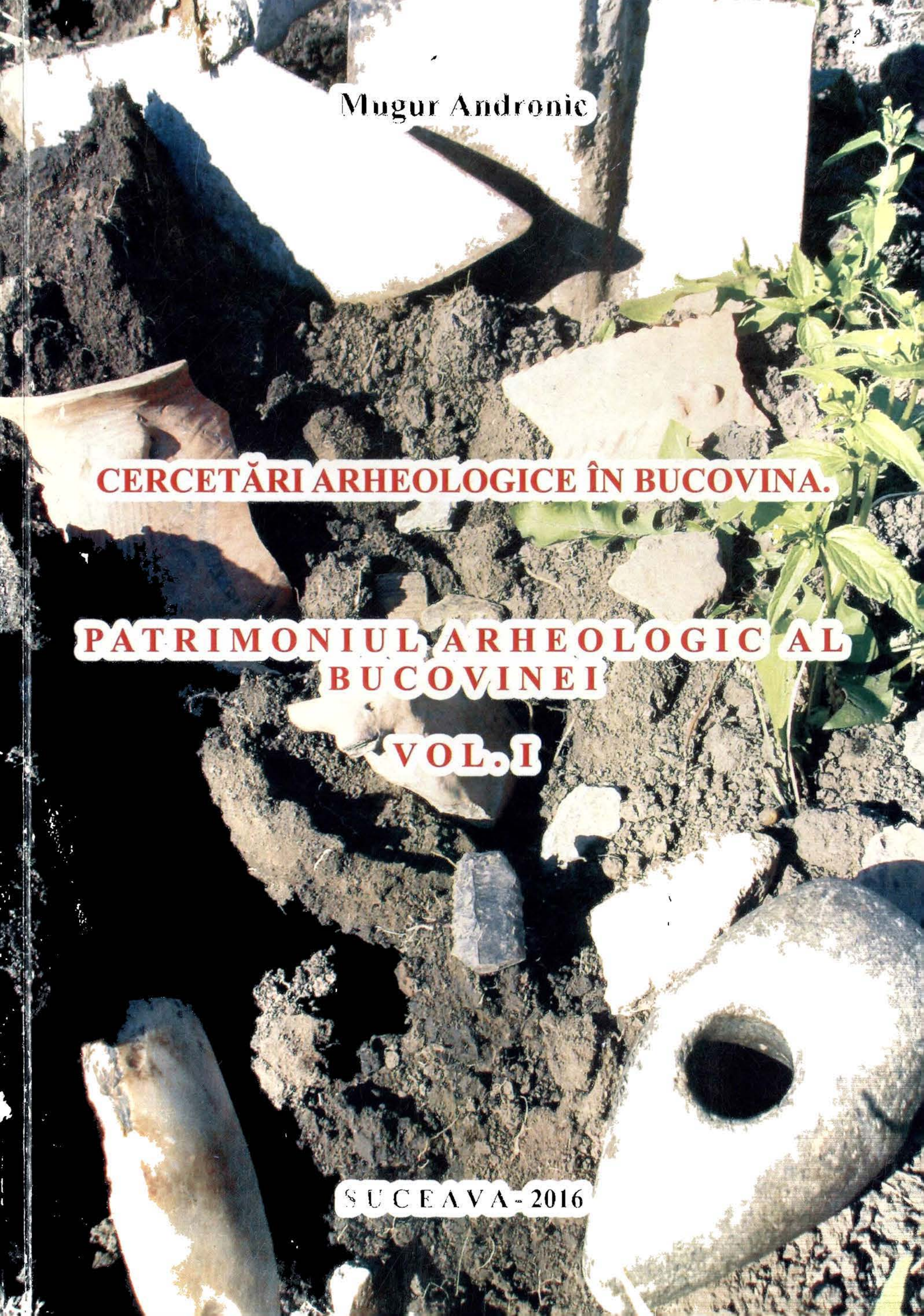

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN BUCOVINA.

PATRIMONIUL ARHEOLOGIC AL BUCOVINEI

VOL. I

SUCEAVA - 2016

https://biblioteca-digitala.ro

SOCIETATEA CULTURALĂ ŞTEFAN CEL MARE - BUCOVINA

Pagini din istoria şi cultura Bucovinei

XV

Mugur Andronic

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN BUCOVINA.

PATRIMONIUL ARHEOLOGIC AL BUCOVINEI

VOL. I

Bibliotecii Muzeului Bucovinei şi colegilor arheologi, prezenţi şi viitori, îndemn la studiu

Suceava - 2016

Suceava 2017

https://biblioteca-digitala.ro

Notă:

Principalii autori ai cercetării de teren, prescurtări folosite în text, în funcție de aportul personal în această lucrare:

1. Andronic Mugur – M.A.
2. Batariuc P. Victoria – P.V.B.
3. Niculică Petru Bogdan – B.P.N.
4. Emil I. Emandi – E.I.E.
5 Nicolae Ursulescu – N.U.
6. Hău Florin – H.Fl.
7. Ignătescu Sorin– S.I.
8. Ştefan Dejan – Şt.D.
9. Gogu Monica – M.G.
10. Mircea Ignat – M.I.
11.Dumitru Boghian – D.B.

şi Ion Mareş – I.M.

ISBN 978-973-0-21791-9

© Mugurel Andronic
Reproducerea parțială sau totală a prezentei lucrări fără acordul scris al autorului sau al moştenitorului drepturilor sale de autor, reprezintă infracțiune şi se pedepseşte conform legilor în vigoare.

https://biblioteca-digitala.ro

Autorul, în calitate de director general adjunct
şi de coordonator al celor două proiecte de cercetare
arheologică de teren.

https://biblioteca-digitala.ro

La Preuteşti, pe dealuri, s-au desprins simultan tălpile ghetelor. Eforturi deosebite, nu ca în cazul unor manageri de instituții care se autonominalizează drept coordonatori, atotştiutori la cărțile şi munca altora.

https://biblioteca-digitala.ro

S U M A R

I. CÂTEVA IDEI CE AR TREBUI LA ÎNCEPUT CITITE ... 7

II. REPERTORIUL COMUNELOR:

Comuna Adâncata 12
Comuna ~~Comu~~na Arbore 20
Comuna Baia 30
Comuna Bălăceana 35
Comuna Bălcăuți 41
Comuna Berchişeşti 47
Comuna Bilca 52
Comuna Bogdăneşti 55
Comuna Boroaia 60
Comuna Bosanci 66
Comuna Botoşana 74
Comuna Breaza 84
Comuna Brodina 85
Oraşul Broşteni 86
Comuna Buneşti 87
Comuna Burla 94
Comuna Cacica 95
Oraşul Cajvana 106
Comuna Calafindeşti 114
Comuna Capu Câmpului 121
Comuna Cârlibaba 122
Comuna Ciocăneşti 124
Comuna Ciprian Porumbescu 125
Oraşul Câmpulung Moldovenesc 128
Comuna Comăneşti 130
Comuna Cornu Luncii 136
Comuna Coşna 142
Comuna Crucea 143

https://biblioteca-digitala.ro

Comuna	Dărmăneşti	144
Oraşul	Dolhasca	154
Comuna	Dolheşti	158
Comuna	Dorna Arini	166
Comuna	Dorna Candrenilor	167
Comuna	Dorneşti	168
Comuna	Drăgoieşti	171
Comuna	Drăguşeni	177
Comuna	Dumbrăveni	179
Oraşul	Fălticeni	184
Comuna	Fântâna Mare	189
Comuna	Fântânele	191
Comuna	Forăşti	194
Oraşul	Frasin	205
Comuna	Frătăuţii Noi	206
Comuna	Frătăuţii Vechi	215
Comuna	Frumosul	217
Comuna	Fundu Moldovei	217
Comuna	Gălăneşti	217
Comuna	Grămeşti	219
Comuna	Grăniceşti	229
Oraşul	Gura Humorului	238
Comuna	Hănţeşti	238
Comuna	Hârtop	244
Comuna	Horodniceni	245
Comuna	Horodnicul de Jos	254
Comuna	Horodnicul de Sus	255
Comuna	Iacobeni	256
Comuna	Iaslovăţ	256
Comuna	Ilişeşti	259
Comuna	Ipoteşti	261
Oraşul	Liteni	264
Comuna	Marginea	266
Comuna	Mălini	270
Comuna	Mănăstirea Humorului	273

https://biblioteca-digitala.ro

Oraşul Milişăuţi 273
Comuna Mitocul Dragomirnei 276
Comuna Moara 279
Comuna Moldoviţa 286
Comuna Muşeniţa 287
Comuna Ostra 289
Comuna Panaci 290
Comuna Păltinoasa 291
Comuna Pătrăuţi 291
Comuna Pârteştii de Jos 293
Comuna Poiana Stampei 296
Comuna Poieni-Solca 296
Comuna Pojorâta 298
Comuna Preuteşti 299
Comuna Putna 307
Comuna Rădăşeni 309
Oraşul Rădăuţi 313
Comuna Râşca 319
Comuna Sadova 321
Oraşul Salcea 321
Comuna Satu Mare 323
Comuna Siminicea 325
Oraşul Siret 328
Comuna Slatina 334
Oraşul Solca 335
Comuna Straja 337
Comuna Stroieşti 340
Comuna Stulpicani 342
Oraşul Suceava 343
Comuna Suceviţa 352
Comuna Şcheia 352
Comuna Şerbăuţi 356
Comuna Todireşti 359
Comuna Udeşti 368
Comuna Vadu Moldovei 377

https://biblioteca-digitala.ro

Comuna Valea Moldovei 381
Comuna Vama 383
Oraşul Vatra Dornei 385
Comuna Vatra Moldoviţei 385
Comuna Vereşti 386
Comuna Vicovul de Jos 387
Oraşul Vicovul de Sus 388
Comuna Voitinel 392
Comuna Volovăţ 394
Comuna Vultureşti 398
Comuna Zamostea 400
Comuna Zvorâştea 407

III. BIBLIOGRAFIE 421

IV. HĂRŢILE UNITĂŢILOR TERITORIAL – ADMINISTRATIVE 441

https://biblioteca-digitala.ro

I. CÂTEVA IDEI CE AR TREBUI LA ÎNCEPUT CITITE

Să fim foarte clari de la început. Repertoriul arheologic prezent nu este şi nu are nici pretenția perfecțiunii, nici pe aceea de a fi exhaustiv (ca oricare altul, dat fiind natura cercetării de suprafață). Mai mult, sunt câteva comune, extrem de puține, în care nu se cunosc descoperiri de acest fel. Cel puțin deocamdată. În doar unele unități administrative nu am reuşit, personal, să efectuăm cercetare, ca şi alții de altfel, noile generații de arheologi bucovineni având această datorie morală.

Din punct de vedere bibliografic, pentru unele descoperiri, nu ne-am propus publicarea *în extensie maximă* a tuturor surselor informative, mai ales cele vechi şi mai puțin relevante. Eventualii critici, precum Mircea Ignat,* sau Ion Mareş, din anumite motive personale, poate vor marşa în principal pe ideea lipsei unor trimiteri bibliografice, mai ales că unele situri, mai cunoscute, au fost citate în serie lungă de către diverşi autori în decursul multor decenii, cel mai adesea ei repetând ceea ce se ştia deja foarte bine. Desigur, unii vor putea uşor obține, doar dacă vor fi interesați, şi alte surse informative, sau toate, pornind de la cea prezentată, esențială.

Nu credem că trebuie să insistăm şi aici asupra importanței unei astfel de sinteze pentru identificarea, definirea şi protecția moştenirii patrimoniului arheologic pe care înaintaşii noştrii, indiferent ce limbă vorbeau, ni l-au lăsat în cel mai tainic mesager al trecutului – pământul pe care păşim zilnic şi din care ne hrănim. Din păcate, sunt mult prea puțini arheologi în țară, cu adevărat har pentru meserie şi putere de sacrificiu care s-au încumetat să alcătuiască repertorii de județe, România fiind probabil şi la acest capitol pe la coada Europei. Şi să nu uităm, prima ediție a primului repertoriu arheologic de județ, cel al jud.

* Spre exemplificare, recentul articol nihilist al lui Mircea Ignat, *Câteva cuvinte despre o istorie a Bucovinei de domnul Mugur Andronic*, publicat în ziarul sucevean Crai Nou, 18 nov. 2015, şi mai ales replica autorului, *Câteva cuvinte, răspuns la „Câteva cuvinte despre o istorie a Bucovinei de domnul Mugur Andronic"*, Crai Nou, 11 dec. 2015.

https://biblioteca-digitala.ro

Botoşani, a fost premiată de către Academia Română cu peste patru decenii în urmă.

Deoarece lucrarea are o complexitate deosebită prin bagajul său informațional, este de la sine înțeles că ea - ne repetăm - nu poate fi exhaustivă, ca de altfel şi repertoriile altor județe, cu atât mai mult cu cât publicarea acestui repertoriu s-a făcut sub presiunea unor mari probleme de sănătate, fiind prioritară în acest nou context salvarea mai ales a informațiilor care au decurs din cercetările de teren proprii, efectuate pe parcursul a peste 35 de ani în județul Suceava, cea mai mare parte încă inedite. Este deci de la sine înțeles, că prezenta lucrare nu poate fi decât o etapă, e drept majoră, capitală, de finalizare în viitor, a unui repertoriu cât mai complet.

La baza acestuia stau nu numai cercetările personale în zeci de comune ale județului, dar şi cele două proiecte de cercetare concepute şi conduse de către autor şi finanțate prin concurs de către fostul Minister al Cercetării şi Tehnologiei, respectiv de către Ministerul Culturii (prin AFCN), şi desfăşurate pe parcursul a doi ani.

Deoarece în ultimii ani nu am avut posibilitatea colaborării la Muzeul Bucovinei cu desenatorii instituției în realizarea ilustrației, ea nu s-a făcut în acest volum, considerând şi că mult mai importante sunt hărțile comunelor cu punctarea siturilor respective şi desigur textul propriu-zis. În privința siturilor, doar în ultimii ani am beneficiat şi de un GPS, cu care am putut poziționa mai bine propriile descoperiri. În plus, au fost destule cazuri pentru descoperiri vechi, care nu ne aparțin, în care s-au făcut inițial plasări în teritoriu prin descrieri mult prea lacunare. În ceea ce ne priveşte, am căutat întotdeauna găsirea unor repere cât mai exacte (proprietari de terenuri şi de case, repere naturale, distanțe cât mai exacte...). Şi mai mult, spre deosebire de alții, am depus eforturi deosebite de cercetare şi în cuprinsul vetrelor de sate, mult mai greu accesibile cercetării, prin existența grădinilor, gardurilor, pavajelor, caselor etc. De aceea, este de la sine înțeles că un număr considerabil de situri au rămas încă necunoscute cercetării, exprimându-ne aici şi unele rezerve cu privire la acuratețea unor cercetări făcute de alții arheologi în aceste sectoare rurale dens locuite.

https://biblioteca-digitala.ro

Unele comune, montane, fără descoperiri – cel puțin deocamdată – sau doar cu 1-2 descoperiri, şi acelea plasate la vremea consemnării doar microzonal, fără amplasament mai exact, nu au hartă. Am preferat, ca regulă generală, să nu punctăm pe hartă descoperirile cu loc greu de plasat exact în teren, situații ce rămân ca pe viitor să fie pe deplin lămurite, ca şi cercetarea a câtorva microzone din județ pe care nici autorul nu a mai reuşit din motive obiective să le parcurgă.

Din păcate, nu am beneficiat de timpul necesar, dar şi de cartea lui N. Grămadă referitoare la toponimia satelor noastre, spre a cita direct din ea şi nu din manuscrisul său, consultat de autor mai demult la Arhivele Naționale din Suceava, dar cel în mod real interesat va găsi cu uşurință pagina respectivă, în lucrarea sa mai nou tipărită, concepută de altfel alfabetic.

Desigur, unele situri cercetate de autor, în mică parte, este posibil să fi fost identificate anterior de către unii arheologi suceveni sau din țară, dar în situația în care ei nu au publicat informațiile respective, autorul nu a putut să se informeze în acest sens. Nici colecția cercetărilor de teren din depozitul de arheologie, nu a mai putut fi reverificată în final, tot patrimoniul muzeal fiind evacuat în timpul restaurării clădirii instituției. Oricum, însă inițial, noile situri descoperite în teren au fost fişate.

Ca urmare a intenselor sale cercetări de teren efectuate, autorul a pus bazele la Muzeul Bucovinei, a unei deosebit de bogate colecții de material arheologic, ceramic, provenind numai din periegheze, colecție ce va trebui cândva şi inventariată şi de ce nu şi îmbogățită.

În ultimii 10-15 ani cercetarea noastră de teren a întâmpinat greutăți deosebite. din cauza faptului că multe dintre ogoare nu au mai fost arate de mult timp. De aceea, pe viitor - şi pe acest considerent - în mod cert se vor face noi descoperiri.

În urma celor peste trei decenii de activitate de teren, autorul a reuşit să cerceteze personal, integral, un număr de peste 50 de comune ale județului, alte zeci fiind cercetare în colaborare.

Desigur, lista lucrărilor în care apar descoperiri arheologice este deosebit de lungă. Ele apar inevitabil la bibliografie. Aici ne mulțumim să menționăm doar câteva care au contribuit în mod substanțial la lărgirea

https://biblioteca-digitala.ro

orizontului cognitiv în sensul lucrării de față. Ne referim astfel la unele studii semnate de Nicolae Ursulescu (*Aşezări omeneşti de pe teritoriul Sucevei până în secolul al VI*-lea; Recunoaşteri *arheologice în comuna Vereşti (județul Suceava)*; *Evoluția culturii Starčevo-Criş pe teritoriul Moldovei*; *Evoluția habitatului din bazinul Şomuzului Mare în zona comunei Preoteşti*/coautor cu Şt. Manea), sau de Mugur Andronic (*Evoluția habitatului uman în bazinul hidrografic Soloneț din paleolitic până la sfârşitul secolului al XVIII-lea*; *Repertoriul arheologic al comunei Grămeşti (jud. Suceava)*; *Contribuții la cunoaşterea aşezărilor de pe teritoriul Siretului înainte de constituirea oraşului medieval/coautor,* împreună cu N. Ursulescu, Fl. Hău; *Descoperiri arheologice la Suceava – contribuții la cunoaşterea topografiei oraşului medieval*/coautor cu P. V. Batariuc; *Contribuții la cunoaşterea evoluției habitatului uman în zona limitrofă a oraşului Suceava*/coautor cu P.V. Batariuc; *Repertoriul arheologic al comunei Zamostea, județul Suceava; Noi cercetări arheologice de teren în județul Suceava*/coautor; *Cercetări arheologice de teren în Bucovina (I)*; *Apariția locuirii umane în Bucovina şi evoluția sa până la începutul epocii bronzului; Prezențe ale omului preistoric în Carpații Bucovinei; Cercetări arheologice de teren în Bucovina (II)*; şi, de ce nu, *Istoria Bucovinei,* vol. I şi II).

O lucrare de ultimă oră – B. P. Niculică, *Epoca Bronzului în Podişul Sucevei,* are printre altele, meritul unei sinteze de repertoriere şi datare a tuturor descoperirilor încadrate în perioada menționată. Desigur, valoroasă este şi bibliografia sa deosebit de bogată.

La acestea se merită a fi pomenite ca lucrări utile, mai vechi – N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița şi Em. Zaharia, *Aşezări din Moldova. De la paleolitic până în secolul al XVIII-lea*, D. Gh. Teodor, I. Ioniță, *Cercetări arheologice în Podişul Moldovei*, M. Ignat, *Contribuții numismatice la istoria dacilor din nordul Moldovei în secolele II-III e. n.*, D. Monah, Şt. Cucoş, *Aşezările culturii Cucuteni din România*, sau A. László, *Începuturile epocii fierului la est de Carpați*. Desigur lista este mult mai lungă, dar cititorul va putea cunoaşte toate sursele bibliografice importante, pe parcurs.

O menționare trebuie făcută şi pentru sinteza bibliografică, ca repertoriu județean, rămasă în manuscris, fostă lucrare de licență a lui E.

https://biblioteca-digitala.ro

Ursu, care cuprinde aproape în totalitate numai informații publicate deja până la data alcătuirii sale. În ceea ce priveşte monumentele de arhitectură ecleziastică şi laică, se va putea consulta suplimentar meritoasa lucrare a Paraschivei V. Batariuc, realizată la sugestia noastră, cu multă bibliografie, care se va putea folosi suplimentar: *Contribuții mărunte la istoria arhitecturii din Ținuturile Suceava şi Cernăuți (secolele XIV-XVIII)*, Suceava, 2011.

Prin faptul că amplu nostru studiu a adunat cvasitotalitatea informațiilor legate de întreg patrimonial arheologic al județului, dar şi bibliografia sa de referință, suntem convinşi că lucrarea posedă o importanță ştiințifică deosebită. Mai mult, prin numeroasele sale informații, inedite, poate chiar preponderente, cea mai mare parte rezultat a muncii autorului, repertoriul va putea fi punct de început a unor teme de cercetare teoretică dar şi practică, de săpătură.

Desigur, în final, este posibil că se vor găsi unii care vor critica poate prezenta lucrare, dintre cei care nu se vor fi obosit cu munca de teren, dar aceasta nu va putea fi decât o autocritică asupra propriilor lor neputințe... Desigur însă, conştienți de unele lipsuri inerente marii complexități a monografiei noastre datorate şi condițiilor vitrege pe care le-am avut în ultima etapă de cercetare şi redactare, cândva, mai devreme sau mai târziu, lucrarea se va putea perfecționa. Inclusiv - foarte important - în privința corectărilor şi completărilor în materie de datări. Succes viitorimii !, autorul rămânând pentru totdeauna cu minunatul şi profundul sentiment al datoriei îndeplinite şi pe această cale față de sfântul pământ bucovinean pentru care am trudit toată viața...

Dr. Mugur Andronic

Arheolog expert
Laureat al Academiei Române

https://biblioteca-digitala.ro

1. COMUNA ADÂNCATA*

Adâncata

1. Pe Dealul Lipovanului (**pe hartă sit nr. 179**), amplasat la marginea de nord, la ieşirea din satul Adâncata, la 100 m (stânga) de şoseaua Suceava-Dorohoi. Platoul unui deal cu orientarea nord-sud. Pe latura de nord a platoului a fost identificată o aşezare care ocupă o suprafaţă de circa 200 m^2, din cultura *Cucuteni*, fazele *A* şi *B*[1]. Au fost descoperite:

- bulgări de chirpici ars de la pereţii locuinţelor cucuteniene;
- fragmente ceramice din pastă fină atât cu pictură cât şi fără, dar şi grosieră, inclusiv specia *C*;
- fragmente de statuete antropomorfe feminine, dintre care una cu decor punctat care redă o centură cu „şorţ";
- două fragmente de măsuţă altar cu orificiu central;
- aşchii atipice, lame, gratoare şi racloare din silex;
- topoare din silicolit;
- un fragment de de cupru de tipul *Jászladány*[2];

---

* Informaţii preluate din M. Andronic et alii, *Noi cercetări arheologice de teren în judeţul Suceava*, în *Suceava*, vol. I, XXIX-XXX, 2002-2003, p. 155-157. Repertoriile comunelor cu nume de la A la D, (inclusiv), au fost preluate din lucrarea în manuscris *Repertoriul arheologic al judeţului Suceava, Literele A-D*, finalizată în urma proiectului finanţat de Ministerul Culturii prin AFCN. În comuna Adâncata au participat ocazional la cercetarea de teren şi Ilie Cojocaru şi Tiberiu Polocoşeriu, de la Muzeul Bucovinei (**MB**).

Mare parte din materialul litic prezentat mai jos a fost analizat şi datat de către dr. Vasile Chirica, de la Institutul de Arheologie al Academiei Române din Iaşi, căruia îi exprimăm gratitudinea noastră şi cu acest prilej. În general, repertoriul literelor A-D a fost redactat de autor ajutat şi de unii dintre colegi, în cadrul unui proiect conceput şi coordonat de autor (membrii în echipa de proiect: B. Niculică, Fl. Hău, P. V. Batariuc, Şt. Dejan, M. Gogu şi I. Mareş).

[1] B. Niculică, *O aşezare cucuteniană pe teritoriul satului Adâncata (comuna Adâncata, judeţul Suceava)*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001, p. 89-107, fig. 1-10.

[2] *Ibidem*, p. 92, 94-96, fig. 10.

https://biblioteca-digitala.ro

- fragment dintr-un topor prelucrat din microdiorit de culoare cenuşiu-negricioasă, cu nuanţe verzui, şlefuit; se mai păstrează braţul cu tăiş; [3]
- câteva fragmente ceramice din epoca bronzului, *Komariv-Noua* şi posibil *La Tène*.

Cercetare: M.A., V.A., P.V.B., I.M., 1995-2001; B.P.N., 1999-2003; colecţiile MB; colecţia particulară economist Vasile Atănăsoaie (V.A), Suceava.

2. La circa 800 m de primul sit, la sud-sud/vest, loc cunoscut de localnici şi sub numele de *Dealul Popii* (**sit nr. 180**) au fost descoperite:
- fragmente ceramice din epoca bronzului – cultura *Costişa-Komariv*;
- fragment de amforă romană, secolele II-IV d. Chr.

Cercetare: P.V.B., I.M., 1998; B.P.N., 1999-2000; colecţiile MB.

La data cercetării noastre din 2013, dacă este vorba despre acelaşi loc (marginea vestică, cu aspect de terasă înaltă, în dreptul sitului din vale din *Hulubiştea Mică*), s-au descoperit fragmente ceramice preistorice foarte mici, imposibil de datat exact şi aşchii din silex.

3. *Hulubişte*. În locul numit *Lunca lui Pârlea*, în partea de sud-vest a satului Călugăreni, aproape de pădure (**sit nr. 181**), între satele Adâncata şi Călugăreni au fost descoperite:
- fragmente ceramice grosiere, „de bucătărie” şi din pastă fină, fără pictură. cultura *Cucuteni*. fază neprecizată:
- o coadă de polonic din cultura *Cucuteni*;
- fragmente ceramice *Noua*;
- fragmente ceramice datând din secolul XVII.

---

[3] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *Consideraţii privind unele topoare de piatră, din epoca bronzului, descoperite în Podişul Sucevei*, în *Suceava*, XXIX-XXX, 2004, p. 270, nr. 1, fig. 7/3. Piesa, descoperită la începutul deceniului opt al secolului trecut, se află în prezent în colecţia particulară V. Atănăsoaie. Pentru alte piese din comună – B.P. Niculică, *Epoca Bronzului în Podişul Sucevei*, Suceava, 2015, p. 273-274.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: V.A., 1997; colecțiile MB și colecția particulară Vasile Atănăsoaie (V.A.).

Cercetarea noastră din 2013, la cca. 200 m E-SE de marginea pădurii, în teren nearat, a observat doar câteva fragmente ceramice grosiere (*Cucuteni* ?) și altele lucrate numai cu mâna (*Hallstatt* sau *La Tène)*.

4. *Hulubiște*. În punctul numit *Odaia Cârcului* (sau *Valea lui Cârcă*, **sit nr. 182**), au fost descoperite:

- un fragment de topor de piatră șlefuită, *neolitic* (?);
- fragmente ceramice cu cioburi pisate în pastă, din epoca *La Tène*, cât și fragmente ceramice bastarnice;
- fragmente ceramice din perioada secolului XVI-XVII;
- fragmente de lut cu smalț zgurificat.

Cercetare: V.A., P.V.B., I.M., 1997-1998; colecțiile MB și colecția particulară V. Atănăsoaie.

5. *Hulubiștea Mică* (**sit nr. 183**). Pe partea dreaptă a pârâului din *Lunca lui Pârlea*, până la un fost iaz se găsește o așezare datând din faza *Cucuteni A-B*.

Cercetare: V.A., 1990-2000; colecția particulară V. Atănăsoaie.

Cercetarea noastră 2013, pe dreapta pârâului amintit, înainte de vărsarea în firul de apă principal, Pârâul din baltă (azi nu există iaz sau baltă): *Cucuteni* (?), *Noua*, sec. II-III (?)

Pe o veche fișă, după informațiile lui V.A, în pct. numit generic *Hulubiște*, sunt desenate câteva fragmente ceramice modelate cu roata, decorate cu striuri orizontale și vălurite, din sec. VIII-IX (poate și X).

6. *Pleșa* (**sit nr. 178**). Pe malul drept al pârâului Rugina, numit și *Valea Poiana Roșie*, au fost descoperite numeroase fragmente ceramice precum și topoare de piatră datând din timpul culturii *Cucuteni*, fază neprecizată și din *epoca bronzului*. Pe malul stâng al Pârâului Roșu

https://biblioteca-digitala.ro

(acelaşi ?) se găsesc fragmente ceramice medievale, din secolele XV-XVII.

Cercetare: V.A., 1990-2000; colecţia particulară V. Atănăsoaie.

Tot pe partea dreaptă, în apropierea zonei de vărsare a pârâului în Pârâului din baltă, se găseşte ceramică *Sântana de Mureş*, ca şi mai sus, pe partea stângă, în dreptul casei lui Ilaş Haralambie (ex: ogor Cosovanu Mugurel).

Cercetare: M.A., 2013.

După informaţii ulterioare, ce vor trebui cândva verificate: în terenul din dreapta pârâului Rugina, în jos de locul unde a fost casa lui Dumitru G. Alucăi şi de cotul pârâului, au fost descoperite:

- fragmente ceramice cucuteniene, din pastă fină, fără pictură, cât şi pastă grosieră cu multe cioburi pisate şi micro-prundişuri, dovedind un caracter de „provincializare" a ceramicii;
- fragmente ceramice *La Tène*;
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*;
- fragmente ceramice datând din secolele VI-VII;
- fragmente de lupe de fier.

Cercetare: V.A., P.V.B., I.M., 1997-1998; colecţiile MB şi colecţia particulară V. Atănăsoaie.

7. *Ţărincă* – **sit nr. 177**. Pe partea dreaptă a drumului către Hănţeşti, lângă pădure, au fost descoperite fragmente ceramice *Cucuteni*, fază neprecizată, precum şi un topor din silex deteriorat.

Cercetare: V.A., 1990-2000; colecţia particulară V. Atănăsoaie.

8. *Imaş* – **sit nr. 176**. Pe imaşul satului Adâncata, pe ambele părţi ale drumului comunal Adâncata-Feteşti, se află o necropolă tumulară de tip *Komariv*, cercetată în perioada 2000-2005. Necropola de faţă este singura de tip *Komariv* cercetată în ţara noastră, în prezent fiind

https://biblioteca-digitala.ro

investigați 11 tumuli. S-a remarcat practicarea, deopotrivă, a inhumației și a incinerației, în gropi simple, în construcții de piatră și inițial direct pe solul antic de călcare. Există, de asemenea, tumuli cenotaf. Ca inventar menționăm ceramică specifică acestei culturi, decorată cu triunghiuri hașurate, brâie în relief simple, iar ca forme: cești cu una, respectiv două, torți supraînălțate, vase tronconice, strachini, pahare etc. În ceea ce privește tumulii, se distinge T2/2001, care prezenta un ring de piatră la bază.[4]

Cercetare: B. P. N., D. B., S. I., I. M., 2000-2005; colecțiile MB.

9. *Sub Pădure* – **sit nr. 175**. La circa 300 m N-E de necropola din punctul *Imaș*, a fost descoperită, în timpul cercetărilor de suprafață (B. P. Niculică, 2001-2002), așezarea contemporană necropolei. Săpăturile arheologice au debutat în anul 2006, în cadrul unui colectiv larg de specialiști [5]. Aici există și vestigii din *Bronzul timpuriu*.

Cercetare: B. P. N., M. I., S. I., 2006; colecțiile MB.

10. De pe teritoriul satului Adâncata provine un topor din dacit, de culoare cenușiu-deschisă, șlefuit în întregime, cu bavură[6], dar și unul din silex.
Colecțiile MB, nr. inv. B/490, 491.

---

[4] I. Mareș, B. P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaș"*, în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România* (**pe viitor** *CCA*), 2002, p. 23-27 și pl. 3-5; I. Mareș, B. P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaș"*, în *CCA*, 2003, p. 27-30; I. Mareș, B. P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaș"*, în *CCA* 2004, p. 21-24; B. P. Niculică, I. Mareș, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaș"*, în *CCA*, 2005, p. 21-24; B. P. Niculică, I. Mareș, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaș"*, în *CCA*, 2006, p. 42-44.

[5] M. Ignat, D. Boghian, S. Ignătescu, I. Mareș, B. P. Niculică, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Sub Pădure"*, în *CCA*, 2007, p. 31-32.

[6] B. Niculică, V. Budui, I. Mareș, *op. cit.*, p. 270, nr. 2, fig. 1/4.

https://biblioteca-digitala.ro

11. În partea de est a satului, pe terenul numit *La Grădini* amplasat pe partea dreaptă a drumului spre Bereşti, la ieşirea din sat şi pe partea dreaptă a pârâului Valea Mare (**sit nr. 190**), a fost descoperit un sit cu mai multe niveluri de locuire:

- o lamă de silex şi fragmente ceramice *Cucuteni*, fază neprecizată;
- un fragment ceramic decorat cu şnur înfăşurat – *cultura amforelor sferice* (?);
- un fragment din pastă cenuşie cu numeroase cioburi roşii pisate în pastă şi decor cu brâu crestat, începuturile epocii bronzului, cultura *Folteşti III*;
- fragmente ceramice din epoca bronzului (culturile *Komariv* şi *Noua*);
- fragment din topor confecţionat din andezit, de culoare cenuşiu-verzuie, din care se mai păstrează jumătatea dinspre muchie, care este plană; [7]
- fragmente ceramice *La Tène*, getice şi bastarnice;
- fragmente ceramice medievale, între care fragmente din pastă fină, cenuşie, cu aspect de gresie, datând de la sfârşitul secolului XIV, atribuită coloniştilor germani, dar şi fragmente ceramice din secolul XV-XVII, precum şi un fragment de cahlă, smălţuit în verde, cu decor geometric, din secolul XV;
- resturi de zgură şi de lupe de fier.

Cercetare: M.A., V.A., 1997; colecţiile MB şi colecţia particulară V. Atănăsoaie.

12. În vatra satului. Pe terenul din capătul *Grădinii lui Ionesi*, dincolo de drumul spre Bereşti, deci la nord de situl anterior, în vecinătatea sitului acestuia, au fost descoperite:

[7] Piesă în colecţia V. Atănăsoaie. Vezi şi B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 275, nr. 24, fig. 8/1, inclusiv despre două topoare din necropola tumulară, p. 270, 3-4.

https://biblioteca-digitala.ro

-fragmente ceramice din pastă fină, fără pictură, cultura *Cucuteni*, faza neprecizată;

- fragmente ceramice din epoca bronzului (cultura *Noua* ?);
- fragmente ceramice din secolele II-IV d. Chr.;
- fragmente ceramice din secolele XIII-XIV şi din secolul XV şi până în prima jumătate a secolului XVI.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

13. *Mititelu* – **sit nr. 193**. La circa 200 m vest de troița satului, pe o suprafață de circa 100 m^2, au fost descoperite:

- o lamă din silex;
- câteva fragmente ceramice din secolele XVI-XVII.

Cercetare: M.A., P.V.B., I.M., 1997-1998; colecțiile MB.

14. Pe teritoriul satului, într-un punct neprecizat, a fost descoperit, cu ani în urmă, un topor-ciocan de piatră, perforat, care prezintă, pe o față, o dungă în relief, bine conturată, imitând bavura caracteristică topoarelor din metal. Piesa este atribuită *epocii bronzului*, fără posibilitatea de a o încadra din punct de vedere cultural precis.[8]

Feteşti

15. *Pleşa* – **sit nr. 196**. Pe terasa joasă, de stânga, a Pârâului Porcului, amplasată în partea de nord-est a satului, la circa 80 m vest de poalele dealului La Schit, s-au găsit:

- fragmente de silex patinat (*paleolitic* ?);

[8] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea epocii bronzului şi a Hallstattului timpuriu în județul Suceava*, în *Thraco-Dacica*, II, 1981, p. 133-134, fig. 1/4; B. P. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 275, nr. 25, fig. 3/5. B. P. Niculică, *Topoare de piatră aparținând epocii bronzului descoperite pe teritoriul județului Suceava*, în *CC*, SN, 6-7(16-17), p. 67-80, cu piese din comunele Adâncata, Arbore, Botoşana, Mihăeşti, Mihoveni, Moara, Rădăşeni, Siminicea şi Udeşti, şi Suceava.

https://biblioteca-digitala.ro

- unelte din silex, lame şi aşchii, bulgări de chirpic ars provenind de la pereţii unor locuinţe *Cucuteni*;
- fragmente ceramice din pastă fină, fără pictură caracteristică fazei *Cucuteni B*;
- câteva fragmente ceramice datând din e*poca bronzului* (cultura *Noua*);
- fragmente ceramice specifice *La Tène* getic, dintre care două cu grafit, specifice celtice, ceramică bastarnică şi o fusaiolă tronconică, dar şi fragmente de zgură şi lupe de fier.

Cercetare: P.V.B., I.M., 1991; B. P. N., I.M., 2000, 2003.

16. *La Plopi* sau *La Stejari* – **sit nr. 198**. Promontoriul unui deal cu pante abrupte pe trei laturi. În marginea nordică, la poalele dealului, curge pârâul Grigoreşti. Aşezarea are o suprafaţă de circa 1 ha, pe suprafaţa sa fiind descoperite:

- bulgări de chirpic ars provenind de la pereţii unor locuinţe cucuteniene;
- fragmente ceramice din pastă fină, fără pictură, precum şi din pastă grosieră, caracteristice culturii *Cucuteni*, fază neprecizată (poate *A*);
- unelte din silex şi din şist negru de Audia, nuclee epuizate, lame şi aşchii;

Tot din acest sit provin câteva fragmente ceramice din *Hallstatt* şi/sau *La Tène*, inclusiv un fragment de zgură cu fier.

Cercetare:. P.V.B.. I.M. 1991: B.P.N.. I.M.. 2003: colecţiile MB.

17. Loc *La Nuci* (la cca. 500 m sud de pct. anterior; pct. necartat). Aici au fost descoperite:

- un fragment ceramic cucutenian (?), din pastă grosieră, cu cioburi pisate în componenţă (legat de pct. anterior);
- fragmente ceramice provenind de la vase de uz casnic, datând din secolele XVI-XVII.

https://biblioteca-digitala.ro

Cecetare: P.V.B., I.M., 1991; colecțiile MB.

18. Din vatra satului, posibil partea vestică a sa, pe partea stângă a pârâului satului, după unele fragmente ceramice aduse autorului de către un localnic, se pare că există nivelul secolelor VI-VII, dacă nu şi ceva mai târziu.

2. COMUNA ARBORE*

Arbore

1. Pe terenul îngust din interfluviul Solca-Creveț (ultimul afluent de dreapta, numit de localnici şi *Crivăț*), înainte de confluență, **pe hartă sit. nr. 1**, pe lângă câteva bucăți de chirpic, au fost descoperite câteva fragmente ceramice din pastă de aspect *La Tène*.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

2. Pe ogoarele de pe partea stângă a pârâului Creveț, **nr. 2,** la circa 300 m înainte de confluența sa cu Solca, pe o suprafață întinsă de teren, au fost găsiți numeroşi bulgări de chirpici şi numai câteva fragmente ceramice, ceea ce face deosebit de dificilă datarea habitatului de aici (două fragmente de aspect *La Tène*, unul de fund inelar, din pastă fină, cărămizie şi altul, modelat la roată, din pastă gălbuie, nisipoasă, tipică amforelor din secolele II-III d. Chr.). Nu excludem, aici, totuşi, o locuire *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

3. Un punct locuit (?), modest, a existat pe aceeaşi terasă (ogorul lui Ion Ciobâcă), **nr. 3**, din dreptul vârfului dealului Junincă, de peste pârâul Creveț. Aici au fost descoperite două fragmente ceramice, lucrate cu mâna, două din pastă fină (unul cărămiziu şi celălalt cenuşiu) şi un

---

* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 136-141.

https://biblioteca-digitala.ro

ultim fragment zgrunțuros, aparținând culturii *Sântana de Mureş*, cultură atestată şi prin două fragmente, găsite izolat, între punctele 1 şi 2.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

4. *Pe Şes*. Pe partea stângă a pârâului Solca, **nr. 4**, semnalăm descoperirea unui punct locuit (lot Vasile Leonte), lângă fosta rampă CAP: bulgăraşi de chirpici, o aşchie din silex cenuşiu şi câteva fragmente ceramice, dintre care unele, prin compoziția bogată în microprundiş pisat, pot fi atribuite, din punct de vedere cronologic în cultura *Noua*.

Cercetare: M.A., P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

5. În Cătunul de Jos, pe dreapta Solcăi, în grădina din spatele casei lui Ion Ciobâcă (nr. casă 932), **nr. 5**, au fost descoperite, alături de bulgări de chirpici, fragmente ceramice *Noua*.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

6. *Dealul Sandului*. Pe terenul lotului lui Gheorghe Apostol, **nr. 6**, pe partea dreaptă a unui izvor ce porneşte de la poalele dealului Hrinceşti, au fost descoperite rare bucăți de chirpici şi un fragment ceramic, care după pastă, poate fi atribit culturii *Noua*.

Cercetare: M.A., M.G., 1997; colecțiile MB.

7. Pe aceeaşi margine înaltă de deal. **nr. 7**. la aproximativ 500 m est de punctul anterior, au fost găsite două fragmente ceramice, de grosime considerabilă, modelate cu mâna, cărămizii, ce par a indica un punct locuit din *epoca fierului* (*La Tène*?), precum şi câțiva bulgăraşi de chirpici.

Cercetare: M.A., M.G., 1997; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

8. La circa 120 m est de această ultimă descoperire (ogorul lui Ion şi Agafia Buliga), **nr. 8**, a fost identificat un punct locuit *Sântana de Mureş* (bulgări de chirpic şi câteva fragmente ceramice de aspect zgrunţuros).

Cercetare: M.A., M.G., 1997; colecţiile MB.

9. Tot un punct locuit *Sântana de Mureş* - dacă nu cumva descoperirile se leagă de situl anterior - a fost identificat, pe aceeaşi margine de platou, **nr. 9**, la circa 150 m est de zona sus menţionată (bulgări de chirpici şi două fragmente ceramice din pastă zgrunţuroasă). Alte câteva fragmente (doar unul din pastă fină) au fost descoperite pe terenul dintre punctele **7** şi **8**.

Cercetare: M.A., M.G., 1997; colecţiile MB.

10. Un alt punct locuit *Sântana de Mureş* (poate în conexiune de habitat cu punctele anterioare, sau **1**), **nr. 10**, a fost identificat pe ogorul lui Gheorghe Ciobâcă (puţini bulgări de chirpic şi un fragment ceramic din pastă „ciment”).

Cercetare: M.A., M.G., 1997; colecţiile MB.

11. În interfluviul dintre Iaslovăţ şi afluentul său de dreapta, Pârâul Săc, au fost descoperite fragmente de materie arsă cu prezenţă de suprafeţe cu aspect sticlos, un fragment de cărămidă smălţuită şi ceramică din secolul XVII, după cei doi de mai jos (punct necartat).

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecţiile MB.

12. Pe terenul arat al marginii platoului de pe partea dreaptă a unui pârâu, fără nume, **nr. 15**, la circa 850 m nord-vest de confluenţa acestuia cu Solca, alături de bulgări de chirpici, au fost descoperite fragmente ceramice *Noua* şi *La Tène*, inclusiv un fragment de buză faţetată de tip *Poieneşti – Lucaşeuca*.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: B.P.N., I.M., 1997; colecțiile MB.

13. În zona de vărsare a pârâului (fără nume) în Solca, **nr. 16**, în dreptul unui chioşc amenajat la şoseaua asfaltată Arbore-Iaslovăț, pe ambele părți ale firului de apă, a fost descoperită o aşezare cu ceramică tipică *Sântana de Mureş*.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

14. *În Câmp.* La circa 500 m nord-vest de chioşcul sus menționat, au fost găsite câteva fragmente ceramice care datează din *Hallstatt*.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

15. Pe terasa uşor înclinată de pe partea stângă a pârâului Solca, **nr. 18**, imediat în dreapta şoselei ce duce de la Arbore la Bodnăreni, la circa 250 m spre nord de intersecția acesteia cu şoseaua Arbore-Iaslovăț, pe o suprafață de circa două hectare au fost descoperite numeroase fragmente ceramice datând din perioada *bronzului mijlociu*, cultura *Komariv* şi un topor din silex cenuşiu, de mici dimensiuni. Pe întreaga suprafață se găseşte o apreciabilă cantitate de chirpic, provenind de la locuințele distruse.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 2004; colecțiile MB.

16. *La Movileancă.* **nr. 21**. La circa 50 m sud de biserica ctitorită de Luca Arbure în anul 1502, se găsesc urmele fostei curți boiereşti. Dintre obiectele descoperite aici, de-a lungul timpului, menționăm: fragmente ceramice de uz comun din secolele XIV-XVI, fragmente de cărămidă decorativă de fațadă, smălțuite în verde, două discuri decorative, nesmălțuite, fragmente de cahle decorate cu motive

https://biblioteca-digitala.ro

geometrice, Melusina, Sfântul Gheorghe omorând balaurul, cerbul Sfântului Hubertus, cavalerul în turnir[9].

Din păcate, proprietarul terenului, uitând de promisiune făcută, a desfăcut movila constituită cu timpul din strângerea resturilor arheologice, inclusiv pietre ce aparţinuseră curţii nobiliare, materialul fiind dus şi împrăştiat în albia râuleţului Solca.

Cercetare: P.V.B., M.A., M.G., Fl.H., B.P.N., 1994, 1997, 2000; colecţiile MB.

17. Pe terasa stângă a Solcăi, **nr. 20**, la 40 m sud de primărie, în grădinile locuitorilor din zonă, au fost descoperite un fragment ceramic *Cucuteni* şi mai multe fragmente ceramice medievale, datând din secolele XIV-XVI (cele mai vechi cu microprundişuri în compoziţie, arse în mediu oxidant, incomplet).

Cercetare: M.A., 1997; colecţiile MB.

18. Pe suprafaţa arată a ogorului lui Ion Ciobâcă (la circa 225 m vest de biserica ortodoxă, **nr. 19**), pe aceeaşi terasă a pârâului Solca, a fost identificat, prin ceramică tipică, un punct locuit în secolul XIV, izolat descoperindu-se şi un fragment ceramic, probabil din *epoca fierului*.

Cercetare: M.A., 1996; colecţiile MB.

19. Pe terasa înaltă a pârâului Solca, **nr. 23**, la 30 m est de cimitirul evreiesc, continuându-se pe circa 150 m, alături de chirpici, aşchii de silex cenuşiu şi de şist negru de Audia, au fost descoperite

[9] P. Oprea, *Urme ceramice de la casele hatmanului Luca Arbore*, în *Studii şi Cercetări de Istorie a Artei, AP*, 2, 1965, p. 329-332, fig. 16; P.V. Batariuc, *Ceramică monumentală descoperită la curţi boiereşti din judeţul Suceava*, în *Studii şi Cercetări de Istorie Veche şi Arheologie*, (**SCIV, SCIVA**), 45, 1994, 1, p. 76. Pentru restul construcţiilor laice şi religioase, cf. eadem, *Contribuţii mărunte la istoria arhitecturii din Ţinuturile Suceava şi Cernăuţi (secolele XIV-XVIII),* Suceava, 2011, *passim.*

https://biblioteca-digitala.ro

fragmente ceramice din pastă fină, unele dintre ele cu cioburi pisate în compoziție, fără pictură, precum și o greutate de formă cvasiparalelipipedică, aparținând culturii *Cucuteni*, posibil faza *B*. De-a lungul timpului, aici au fost descoperite și topoare din silex[10].

Cercetare: M.A., 1996; P.V.B., Fl.H., B.P.N., 1997, 2004; colecțiile MB.

20. Pe vârful dealului de pe partea stângă a pârâului Ciopornița, se găsesc amplasați, trei tumuli aplatizați (înălțimi variind între 0,40-0,60 m și diametrele între 8-10 m). Pct. necartat.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., B.P.N., M.G., I.M., 1997; colecțiile MB.

21. *În Câmp* – **nr. 11**. La distanțe de 500-800 m sud-est de confluența pârâului Ardeluța cu Solca, în amonte de aceasta, alături de bulgări de chirpici, au fost descoperite fragmente ceramice *Cucuteni*, *Hallstatt* și *Sântana de Mureș* – poate etapă târzie, cât și o așchie din silex calcinată. După observația lui Bogdan Niculică, aici ar fi și *Noua.*[11]

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997, 2004; colecțiile MB.

22. La confluența pârâului Ardeluța cu Solca, **nr. 12**, pe partea dreaptă a Solcăi, se găsesc, pe alocuri, fragmente ceramice din secolele XVII-XVIII.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

23. *La Cărămidărie*, **nr. 24**. Pe malul stâng al pârâului Ardeluța, la circa 500 m sud-vest de confluența cu Ciopornița, au fost observate numeroase bucăți de cărămidă și chirpici (posibil preistoric, după cei trei de mai jos, nu și după noi). În apropiere toponimul *Gârla Morii*, indică existența, cândva, a unei mori.

---

[10] Informație E. Petrovici.

[11] *Epoca Bronzului...*, p. 324, nr. 4.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: B.P.N., I.M., M.G., 1997; colecțiile MB.

24. Pe malul stâng al pârâului Saca, **nr. 25**, între drumul comunal ce duce de la Arbore la Clit, începând de la o distanță de circa 500 m de ultimele locuințe din Arbore, spre vest, pe o întindere de aproximativ 0,5 ha, au fost descoperite numeroase fragmente ceramice aparținând culturii *Sântana de Mureş*. Zona a fost locuită destul de intens de purtătorii acestei culturi, aşezați atât pe malul pârâului amintit cât şi pe cele ale unui mic afluent de stânga al acestuia, fără nume.

Cercetare: M.A., P.V.B., Fl.H., 2004; colecțiile MB.

25. O aşchie din silex, datând, probabil din *neolitic*, a fost descoperită pe Dealul Săc (partea dreaptă a pârâului Saca, **nr. 26**).

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

26. Pe versantul drept al *Bahnei Săcului*, pe terenul interfluviului format de Pârâul Săc şi Bahna Săcului, a fost descoperit un racloar pe aşchie de silex, cu talonul evidențiat, nepatinat, datând probabil din *neolitic*. Pct. necartat.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

27. Pe malul stâng al pârâului Bahna Săcului, la 300 m nord-est de punctul anterior, a fost descoperite un gratoar pe lamă din gresie şi un vârf de lance din fier, foliform, romboidal în secțiune, datând cu probabilitate din *evul mediu*.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

28. *La Luncă* sau *La Curătură*, **nr. 29**. Pe malul drept al pârâului Clit, între satele Arbore şi Clit, au fost descoperite fragmente ceramice care se datează în timpul culturilor *Cucuteni* şi *Noua* precum şi în epocile

https://biblioteca-digitala.ro

Hallstatt şi *La Tène*. În plus, s-au descoperit o aşchie din silicolit cu urme de cioplire şi un fragment de buză de vas (secolele XIV-XV).

După inf. lui M. Ignat (1982), pe partea stângă a pr. Clit, loc *Lunca Clitului*, s-ar găsi un nivel de locuire *Sântana de Mureş*.

Cercetare: P.V.B., 1992; P.V.B., Fl.H., 1997; colecţiile MB.

29. În fosta colecţie a lui Toader Hrib din satul Arbore, s-a păstrat o monedă de bronz de la Domitianus, de tip *Fortuna Augusti Sc*., puternic tocită, descoperită probabil pe teritoriul localităţii[12]. Astăzi, această monedă a dispărut ca şi altele antice imperiale din colecţia muzeală, despre care nu mai există informaţii exacte.

30. Cu mulţi ani în urmă, cercetătorul ieşean, Dan Gh. Teodor, a semnalat descoperirea pe terenul arabil de la ieşirea din satul Arbore, spre Solca, unui topor dintr-o rocă dură, pigmentată, de nuanţă verzuie,[13] care datează din *epoca bronzului* (punct necartat). Piesa se păstra mai demult în colecţia profesorului Vasile Boca din Botoşana.

31. Punct neprecizat. În colecţia Toader Hrib se mai păstrau, în vara anului 2000, patru topoare întregi şi fragmentare, din roci dure, perforate şi neperforate, datând din *epoca bronzului*[14].

32. În punctele numite de Emandi *dealul Bobeica, Dealul Ţapului, Lunca Comanului, Bodnăreni* şi *Codru,* se afirmă că s-a găsit ceramică din sec. XIV-XV. Din păcate, în lunga înşiruire de puncte pe care o face nu face o diferenţiere între aceste descoperiri, unele poate simple locuri, nesemnificative, precum dealuri mai departe de o sursă de apă, cu doar rare cioburi, semne doar ale prezenţei umane. Afirmatia noastră trebuie avută în vedere şi la alte citări ale articolului său. [15]

33. În cuprinsul ogorului lui Toader Ciobâcă din Arbore, mai nou vândut, în punctul *Hrinceşti*, pe terasa înaltă, dreaptă, a Solcăi, autorul a

---

[12] M. Ignat, *Contribuţii numismatice la istoria dacilor din nordul Moldovei în secolele II-III e.n.*, în *Suceava*, IV, 1977, p. 84; idem, *Dècouvertes, collections et recherches numismatiques à Suceava,* în *Codrul Cosminului,* (*CC*), SN, nr. 10 (20), 2004, p. 145-151.

[13] Informaţie oferită autorului de Dan Gh. Teodor, căruia îi aducem mulţumirile noastre.

[14] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 271-272, nr. 5-8, fig. 4/2; 5/2; 8/4; 9/1.

[15] E. I. Emandi, *Consideraţii istorico-geografice asupra aşezărilor medievale din Depresiunea piemontană Rădăuţi (secolele XIV-XVII),* în *SCIVA*, 3, 30, 1979, p. 389 şi pentru pct. din text nr. 34.

https://biblioteca-digitala.ro

descoperit în arătură proaspătă resturile unei urne funerare, conţinând numai oase incinerate. Partea inferioară a vasului descoperit, care s-a păstrat, avea pereţii groşi de cca. 4 mm, ardere oxidantă a suprafeţelor şi miezul negricios şi fundul de 12 cm diametru. Lutul, moale la pipăit are cioburi pisate în compoziţie. Se datează în *Hallstatt* (mai repede), sau *La Tène*. Pct. necartat.

În urma analizei antropologice efectuată la institutul de specialitate de la Iaşi, de către Dan Botezatu (1999), a rezultat un mormânt dublu, de femeie de vârstă matură şi a unui copil de câţiva ani (*infans I*).

La cca. 100 m N-E, pe marginea aceleiaşi terase, s-au descoperit fragmente ceramice din sec. XIV-XV, provenind din situl următor.

Cercetare: M. A., 1997.

34. La cca 150 m V –NV de punctul anterior, acelaşi toponim, s-a găsit un numeros material ceramic din sec. XIV-XVII, resturi de oase, resturi de lespezi, toate aparţinând fostului sat dispărut Hrinceşti.[16] Secolul al XIV-lea este foarte bine reprezentat.

Parcurgând în continuare, pe mai multe zeci de metri spre S-E şi S aceeaşi terasă, s-a constatat apariţia abundentă a ceramicii din secolele XV-XVI, dovadă a extinderii arealului locuit. În plus s-a găsit şi ceramică databilă în *epoca fierului* – poate în conexiune cu urna amintită şi două fragmente *Sântana de Mureş*. Pct. care pot face parte din comuna Iaslovăţ din vecinătatea nordică.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

Bodnăreni

35. Pe vârful Dealului Bughii (înălţime maţimă 476 metri), a fost descoperită o aşchie din opal, cu urme evidente de cioplire antropică (zona **nr. 13**).

---

[16] M. Andronic, *Hrinceşti – un sat bucovinean dispărut*, în *Carpica*, XXVIII, 1999, p. 135-140.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: P.V.B., Fl.H, 1997; colecțiile MB.

36. Pe piciorul aceluiaşi deal, **nr. 14**, în dreapta drumului de țară Arbore-Iaslovăț, a fost descoperit un gratoar pe lamă din silex patinat, cu rest de cortex, datând din *Aurignacian.*[17]

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1997; colecțiile MB.

37. *La Doi Plopi,* **nr. 30**. În zona confluenței Iaslovățului cu principalul său afluent de dreapta, fără nume, pe prima terasă de pe stânga Iaslovățului, la 100-150 m pe partea stângă a drumului ce urcă spre Burla şi Volovăț şi la aproximativ 400 m nord-vest de podul de peste Iaslovăț, pe un teren nearat s-a observat prezența de bulgări de chirpici.

Cercetare: M.A., 1997; colecțiile MB.

38. Pe înălțimile din preajma satului, cu foarte mult timp în urmă se consemnează existența unor tumuli.[18]

39. La circa 150 m sud-est de şcoala din Bodnăreni, **nr. 22**, pe interfluviul terasat dintre pârâul Iaslovăț şi un alt pârâu, fără nume, a fost găsit un fragment ceramic *Criş* (?), altele datând poate din secolul XVII (punct necartat).

Cercetare: Fl.H., 1997; colecțiile MB.

Clit

40. În marginea de nord-est a satului Arbore, în zona numită *Clit*, în grădina cetățeanului C. Buliga, cu prilejul lucrărilor agricole a fost descoperit, în anul 1965, un topor de fier, cu tăişul îngust, lama curbată,

---

[17] Determinare dr. Vasile Chirica.
[18] J. Szombaty, *Zweite Recognoscierungstour in der Bukowina,* în *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museums* (**pe viitor *JBLM***), III, 1895, p. 23.

https://biblioteca-digitala.ro

ceafa cilindrică şi aripioare laterale[19]. Toporul a fost datat de unii cercetători în secolele VIII-IX, iar de alţii (mai curând) în sec. X-XII.[20]

41. În punctele numite *În Luncă* şi *Saghieni* s-a descoperit, nu ştim în ce cantitate, ceramică din sec. XVI-XVII. Inf. E.I.E.

42. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 4-5, la Arbore, codrul "Hrinceşti" şi "Dealul Hrinceşti."

3. COMUNA BAIA

Baia

1. *În Muchie,* **nr. 1**. Pe terasa veche a Şomuzului, acum terasă învecinată cu traseul canalizat al Şomuzului Mocirlos, în locul de trecere al unei linii de curent, alături de cantităţi considerabile de lut ars s-a descoperit un material ceramic bogat, după cum urmează:

- ceramică *Precucuteni II* şi material litic din menilit, silex cenuşiu şi albicios;[21]
- ceramică din *Hallstatt*, inclusiv canelată;
- ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv fragment de amforă.

Ceramica modelată numai cu mâna, poate aparţine mai exact sec. IV-V, sau altora ante sau post Chr.

Cercetare: M. A., 1998, 2007, 2013; B. P. N., 1999-2000.

Ulterior, prin permisiunea autorului, arheologul E. Ursu a efectuat săpături în anii 2013-2014, cu descoperirea mai multor complexe

---

[19] D.Gh. Teodor, *Elemente şi influenţe bizantine în Moldova în secolele IX-XI*, în *SCIV*, 21,1970, I, p. 108, fig. 6, 10.

[20] Idem, *Descoperiri arheologice şi numismatice la est de Carpaţi în secolele V-XI*, Bucureşti, 1997, p. 39.

[21] B. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare precucuteniană în nordul Moldovei*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998, (2000), p. 7-17.

[ ] К-Э. Урсу, К. Апараскивей, *Сосуды со стилизованными антроморфными изображениями из ареала Прекукутень – Триполье А. Некоторые соображения*, în *Stratum Plus*, 2, 2014, p. 309-330;

C-E. Ursu, C. Aparaschivei, *Vase cu reprezentări antropomorfe stilizate din arealul Precucuteni-Tripolie A. Câteva consideraţii*, în *Schola. Ars. Historia. In honorem*

https://biblioteca-digitala.ro

arheologice *Precucuteni II* şi *Sântana de Mureş* (chiar o etapă târzie - sec. V). Se pare că există şi ceramică din sec. VI-VII şi dintr-o perioadă timpurie a epocii bronzului.

De aici, **nr. 2**, tot pe podul terasei Şomuzului, spre şoseaua spre Fălticeni se găseşte ceramică *Sântana de Mureş* aşezarea fiind deosebit de întinsă, dovadă fiind faptul că pe aceaşi formă de teren, pe o distanţă de mai multe sute de metri spre N-V în direcţia hotarului comunei vecine Cornu Luncii, aşezarea din secolul IV d. Chr. se continuă, fără să fie practic după opinia noastră un sit nou. Tot aici, alături de chirpic, se găseşte şi ceramică din *Hallstatt* (exemplu ogoarele Bârgăuan Nicolae).

Cercetare: M.A., 1998, 2013.

2. Dincolo de şoseaua amintită, **nr. 3-4**, pe aceeaşi terasă, (imediat după ea aşchii din menilit, ceramică preistorică), spre satul Cotu Băii, până la ogor Gh. Marin, în ţarina *În Arini*, se găseşte pe mai departe chirpic şi ceramică de acelaşi fel, din sec. IV d. Chr. În plus se pare că

Tereza Sinigalia, la 45 de ani de activitate ştiinţifică, Pătrăuţi, Editura Heruvim, 2014, p. 45-85;
C-E. Ursu, C. Aparaschivei, *A few considerations on some of the ceramic vessels decorated with stylized anthropomorphic representations, from Precucuteni-Tripolye A area*, în *Brukenthal Acta Musei*, IX.1, 2014, p. 19-55;
C-E. Ursu, St. Ţerna, *Археологические исследования 2012-2013 гг. в Байя (уезд Сучава, Румыния) и некоторые новые данные о домостроительстве Прекукутень – Триполье А*, în A. Diachenko, F. Menotti, S. Ryzhov, K. Bunyatyan and S. Kadrow / За редакцією О. Дяченка, Ф. Менотті, С. Рижова, К. Бунятян і С. Кадрова (eds.), *The Cucuteni-Tripolye cultural complex and its neighbours. Essays in Memory of Vladimir Kruts / Культурний комплекс Кукутень-Трипілля та його сусіди. Збірка наукових праць пам'яті Володимира Круца*, Київ, 2015, p. 273-292;
C-E. Ursu, St. Ţerna, *Tracing the megastructures back in time: an exceptional building from the settlement Baia - În Muchie, Suceava county, Romania*, în *На східній межі старої Європи/ At the Eastern frontiers of Old Europe. Матеріали міжнародної наукової конференції, Кіровоград, Небелівка 12–14 травня 2015*, Кіровоград, 2015, p. 49-50;
C-E Ursu, St. Ţerna, *Baia, com. Baia, jud. Suceava. Punct: În Muchie*, în *CCA, Campania 2013*, Buc., 2014.

https://biblioteca-digitala.ro

este şi ceramică din *epoca bronzului Noua* şi poate şi altceva (ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient).

Cercetare: M. A., 2013.

3. În centrul satului şi vechea vatră medievală, **nr. 5**, s-au făcut o serie de săpături arheologice, binecunoscute, cu descoperirea a numeroase complexe arheologice medievale, asupra cărora nu este aici cazul să insistăm.[22] Altă concentrare de material ceramic există în sectorul din jurul Bisericii Albe, databil în sec. XIV (poate şi puțin mai vechi) – XVIII, inclusiv fragmente de cahle (XV-XVII).

4. În *Țarna Băii*, pe partea stângă a râului şi la sud de şoseaua spre Fălticeni, s-au descoperit cioburi databile în perioada mijlocie a *epocii bronzului* şi *Sântana de Mureş*. [23] Pct. necartat.

5. Identificarea acelei *Movile Bortoase* despre care o legendă spune că s-a ridicat peste trupurile celor decedați în cunoscuta luptă de la Baia, nu s-a putut din păcate face. Aceeaşi tradiție adaugă faptul că foşti combatanți ar fi fost îngropați şi "pe hotarele Băiei dinspre satul Oprişani, unde este astăzi o mocirlă." [24] Prin denumire, ar rezulta că movila ar fi fost la un moment dat distrusă parțial prin săpături, probabil pentru comori.

6. După o tradiție locală, denumirea localității ar fi derivat de la fosta bogăție a oamenilor de aici, în islazul comunal existând încă într-o vreme găuri foarte vechi unde se săpase pentru extragerea aurului şi argintului aflat aproape de suprafață. După o veche legendă, în *Borta lui Hârjap*, într-un deal al localității, Ştefan cel Mare ar fi poruncit ascunderea tezaurului vechiului oraş medieval Baia, înaintea invaziei

[22] L. Bătrâna, A. Bătrâna, *Date istorice şi arheologice despre biserica catolică din Baia*, în *Suceava*, X, 1983, p. 431 şi urm.; E. Neamțu E., V. Neamțu V., S. Cheptea, *Oraşul medieval Baia în secolele XIV-XVII. Cercetările arheologice din anii 1967-1976*, vol. I, Iaşi, 1980; vol. II, *Oraşul medieval Baia în secolele XIV-XVII*, Iaşi, 1984. Cf. şi S. Cheptea, *CCA*, 1999, p. 11-12, pct. 6, pentru biserica lui Rareş.

[23] D. Teodor, I. Ioniță, *Cercetări arheologice în Podişul Sucevei*, în *ArhMold.*, V, 1967, p. 318, nr. III.1, nota 14.

[24] *Fost-au acest Ştefan Vodă*, antologie de folclor, de I. Filipiuc, Ed. Junimea, 1984, p. 38. Oprişeni exista la vest de Fălticeni, spre Rădăşeni, probabil nr. 4, la com. Rădăşeni.

https://biblioteca-digitala.ro

ungurilor pe aceste locuri.[25] Găurile menționate au putut fi făcute, sute de ani, după opinia noastră, mai degrabă pentru extragerea lutului pentru producția ceramică, destinată în mare și comerțului. Trebuie în acest context să mai amintim că aici, la Baia, s-ar fi exploatat minereuri (auro ?) - argintifere, ca și la Baia Mare. În harta Principatelor române, făcută de ruși între 1828-1832, aici sunt poziționate, la sud și sud-vest de localitate, cinci semne de mină. [26]

7. Strict legat de istoria orașului medieval, chiar dacă deja terenul nu va mai face parte administrativ din comuna Baia, este dealul cunoscut de localnici sub numele de *Cetățuia* (*La Comoară*), unde se află o fostă fortificație, cunoscută încă de la sfârșitul secolului XIX[27]. Interesante observații ne-a redat Constantin Giurescu: „Se poate ca Dragoș să fi ridicat întăritura de lângă Baia, peste apa Moldovei, pe un bot de deal... cunoscută în secolul al XVIII-lea sub numele de „cetate” (n.n.– domnitorul țării a făcut o călătorie prin Moldova în 1732: „ ...și au mersu la Roman, la Niamțu și la citate în Bae”,), iar astăzi sub acela de „Cetățuia.” [28] Poate tocmai aici deci a fost o vreme burgul sașilor și al orășenilor, unde se găsiseră și piesele de armament medievale.

Situl este amintit și la prezentarea com. Râșca, pct. **5**, de care aparține teritorial acum.

Cercetare: N.U., M.I., D.B., B.P.N., 1998, 1999, 2000, 2003; M.A., 1996, 2013.

8. Un denar de la Hadrian (*RIC*, II, p. 345, nr. 40a, Roma, anul 118) a fost descoperit în anul 1984 în vatra satului (?) și se păstra în

---

[25] Informații culese de M. Andronic la fața locului, 1998.
[26] C.C. Giurescu, 1967 *Târguri sau orașe și cetăți moldovene din secolul al X-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea*, București, p. 186.
[27] V. Ciurea, *Preistoria. Viața omului primitiv în vechiul ținut al Sucevei (Baia de azi)*, în *Natura*, nr. 6-7, 1931, p. 30; B. Niculică, S. Ignătescu, *Recunoașteri arheologice în Podișul Sucevei (II)*, în *CC*, 6-7 (16-17), 2000-2001, p. 80 și fig. 2/4, 3/1, 4-6; B. Niculică et alii, *Baia, com. Baia, jud. Suceava, „Cetățuie”*, în *CCA*, *Campania 2003*, p. 47-48. O versiune detaliată și pe CD-ul acestui volum, editat de CIMeC, mai 2004. D. Monah, Șt. Cucoș, *Așezările culturii Cucuteni din România*, Iași, 1985, p. 56, cu bibl.
[28] Al. Lapedatu, *Antichitățile de la Baia. I. Note istorice*, în *Bul. Com. Mon. Ist*, II, 1909, p. 63. C. C. Giurescu, *op. cit.*, p. 186.

https://biblioteca-digitala.ro

colecția școlară din localitate. Tot din sat comună provine o piesă din bronz de la Constantius II (tip *SPES REIPVBLICE*, anii 358-361, 136 g, d. 14 mm), inventariată la MB cu nr. MC/2868. [29]

Bogata

9. Pe Dealul Colacului, **nr. 6**, la circa doi-trei kilometri sud-vest depărtare de vatra istorică a Băii, în urmă cu mai bine de jumătate de veac, se observase existența unei rețele de răzoare – probabil foste mici valuri de amplasament de palisadă? Cercetarea la fața locului efectuată în anul 2013 de către autor, pe un platou în ușoară pantă spre sud nu a putut aduce noi informații. Amploarea urmelor de amenajare antropică pare să ducă spre ideea totuși a unui fost loc de cantonare a unei/unor tabere militare ale târgului medieval Baia, interpretare în concordanță cu tradiția locală.[30]

Cercetare: autorii citați - ca și în resturile cazurilor - și M.A., 2013.

10. În interfluviul dintre Moldova și pârâul Bogata, **nr. 7**, în grădina lui Nicolae Rusu (decedat, soția Anica Rusu), dar și în cea vecină a lui Ștefan Rusu, la cca. 200 metri spre S-E de biserica satului, s-a identificat alături de chirpic în cantități modeste, ceramică tipică *epocii bronzului – Komariv/Noua*. Este posibil ca aici să existe și un nivel de locuire din epoca fierului, cercetările viitoare putând clarifica această problemă. Legat de sit pot fi două așchii masive din silex găsite pe terasa pârâului satului, nu departe de biserică.

Cercetare: M.A., 2013.

---

[29] M. Andronic, *Descoperiri de monede romane la răsărit de Carpați*, în *Buletinul Societății Numismatice Române*, XC-XCI (1996-1997), nr. 144-145, p. 263, nr. I, respectiv p. 265, nr. X.

[30] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița și Em. Zaharia, *Așezări din Moldova. De la paleolitic până în secolul al XVIII-lea*, 1970, București, p. 307-308; M. Andronic, *Istoria Bucovinei, II, În epoca marilor migrații și până la încheierea formării Moldovei medievale*, Suceava, 2014, p. 341.

https://biblioteca-digitala.ro

11. Pe Dealul Colacului, la cca. 4 km sud de sat, pe partea dreaptă a Moldovei, se află o aşezare *Cucuteni*, fază neprecizată. [31]După Zaharia-Petrescu-Dîmboviţa-Zaharia (p. 308, nr. 302) aici s-a mai descoperit material ceramic din secolele XI-XIII, XVI-XVII. Este posibilă totuşi o eroare de amplasament a punctului 9 de mai sus, deoarece autorii plasează aici, pe această coamă deluroasă, acel loc de tabără amintit. Pct. necartat.

12. După informaţia prof. C. Văleanu, pe înălţimea din dreapta vărsării pârâului satului în Moldova şi a drumului spre Baia, **nr. 8**, s-a descoperit o aşchie-răzuitor (?) din şist, cu urme de retuşe (*paleolitic superior*, sau mai târzie).

13. După informaţii recente de la D. Teodor, care vor trebui verificate cândva, pe o înălţime de pe dreapta Moldovei, poate în dreptul bisericii catolice (au trecut peste 50 de ani !!!, de la cercetarea sa la faţa locului), ar exista un loc cu şanţ şi val de pământ, de formă relativ simetrică, atunci un gen de poiană cu arbuşti, unde s-ar fi găsit ceramică medievală (!?). Vezi punctele 9 şi 11.

4. COMUNA BĂLĂCEANA

Bălăceana

1. La marginea de nord-vest a Dealului Pădurii, **nr. 1**, pe cota sa cea mai înaltă, în strictă vecinătate cu vegetaţia pădurii, se află doi tumuli (probabil ambii datând din aceeaşi etapă istorică), cu următoarele dimensiuni actuale, în care includem inevitabil şi procesele de erodare: H: 1 m (respectiv 2 m), D: 20 m (respectiv 30 m). Distanţa dintre ei este de circa 60 m. La circa 1,5/2 km sud-vest de aici, în Pădurea Fântânii, după informaţiile primite de autor de la un pădurar localnic, s-ar află încă două astfel de movile.

Cercetare: M. A., 2006, 2013.

---

[31] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 308, nr. 302.

https://biblioteca-digitala.ro

2. Pe marginea înaltă a terasei pârâiaşului Obşinet, **nr. 2**, afluent de stânga al pârâului Bălăceana, în spatele gospodăriei lui Vasile D. Râpan şi în fața casei lui Emilian Râpan, alături de chirpic, s-a descoperit ceramică aparținând unui punct locuit în *Hallstatt* sau *La Tène* (ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate şi ardere oxidantă incomplet).
Coordonate: N 47 38 023
E 026 01 619, 414 m. alt.
Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

3. În marginea de sud a satului, la circa 100 m S-SV de casa lui Dumitru Buzilă, **nr. 3**, în ogorul său şi în cele ale vecinilor săi, Irimie Moroşan şi Gheorghe Buzilă, la o distanță apreciabilă de cursul pârâului satului, alături de chirpic, s-a descoperit ceramică preistorică, probabil contemporană cu cea de la punctul anterior.
Coordonate: N 47 38 001
E 026 01 964, 393 m alt.
Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

4. O întinsă aşezare *Noua*, **nr. 4**, s-a identificat pe o suprafață de peste două hectare, la nord de drumul satului (în spatele caselor lui Mihai Bandol şi Paraschiva Buzilă), dar mai ales la sud de drum, pe terasa pârâului Bălăceana, în grădina lui Mircea Gherman. Alături de bulgăti din chirpic, s-a recuperat o importantă cantitate de ceramică tipică *Noua* (pastă cu silex/silicolit pisat şi microprundiş, fragmente de buze cu brâu simplu în relief) dar şi ceramică din *Hallstatt*. Mai menționăm un fragment ceramic cenuşiu închis care pare a fi barbotinat, precum şi rare fragmente ceramice moderne şi o bucată de zgură cu fier.
Coordonate: N 47 38 052
E 026 02 062, 380 m. alt.
Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

5. Pe terasa înaltă de pe dreapta pârâului Preluca (sau zi şi *Pe Vale*) şi cea a pârâului Bălăceana, **nr. 5**, în apropierea confluenței lor, pe ogorul lui Dumitru Cojocariu şi în spatele gospodăriei lui Vasile I. Sasu,

https://biblioteca-digitala.ro

s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, atipice, pe care le atribuim, cu rezervele de cuvenite *Hallstattului.*

Coordonate: N 47 38 279

E 026 02 384, 375 m. alt.

Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

6. Pe terasa de stânga a pârâului Preluca, **nr. 6**, din apropierea vărsării în pârâul Bălăceana, inclusiv în zona grădinii parohiale, alături de chirpic, s-a identificat ceramică de aspect *La Tène* şi din *Hallstatt* (inclusiv specia neagră, lustruită), precum şi un fragment de toartă de amforă, probabil primele secole ale erei creştine.

Coordonate: N 47 38 428

E 026 02 300, 387 m. alt.

Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

7. Un alt punct arheologic, **nr. 7**, probabil în legătură directă demografică cu cel precedent, se întinde pe mai multe sute de metri, la N-E de biserică, pe partea stângă a pr. Bălăceana (grădină din spatele casei lui Mihai Grosari); chirpic şi ceramică din *Hallstatt* (buton lunguieț, pereți cenuşii sau negri lustruiți). Este posibil ca aici să fie reprezentată şi cultura *Poieneşti-Lucaşeuca,* datorită a două fragmente ce par a fi barbotinate şi a unuia negru pe ambele suprafețe, de aspect mozaicat.

Coordonate: N 47 38 446

E 026 02 476, 377 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013; colecțiile MB.

Situl se pare că se extinte spre nord, **nr. 8**, aici pe terasa înaltă a pârâului Bălăceana, pe ogoarele lui Ion Țipurlea şi (mai ales) Ion Cremenițchi, unde alături de chirpic, s-au descoperit: două fragmente de silex cenuşiu deschis, dintre care unul cu rest de cortex şi ceramică lucrată doar cu mâna, databilă în secolele III-I î. Chr., şi/sau în *Hallstatt.*

Cercetare: M.A., 2013; colecțiile MB.

8. În ogoarele de pe terasa înaltă, stângă, **nr. 9**, a pr. Dragea (sau Luncă), în apropierea vărsării sale în Bălăceana, în dreptul bifurcației

https://biblioteca-digitala.ro

drumului asfaltat spre Ilişeşti, respectiv Vâlcele, în grădina proprietate a Mariei Ciuhan (şi nu numai), se găsesc bucăţele de chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*. Unele fragmente, modelate numai cu mâna pot fi mai vechi.
Coordonate: N 47 38 632
E 026 02 720, 372 m. alt.
Cercetare: M. A., 2013.

9. Pe sectorul de terasă al pârâului Bălăceana, dintre malul stâng al afluentului său Silivăţ (sau Bahrina) şi prima uliţă ce duce spre nord-vest, în grădinile din spatele caselor sătenilor, au fost identificate: chirpic şi ceramică *Noua* (buze de oale, cu brâu simplu în relief şi cu alveole amprentate cu vârful degetelor) şi doar câteva fragmente *Sântana de Mureş*. Notabil, un fragment ceramic cenuşiu, din pastă fină, preistoric (*cultura ceramicii liniare*, *Precucuteni* ?). Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2006; colecţiile MB.

10. În grădinile caselor din partea finală a terasei stângi a pârâului Glodosul, **nr. 10**, înainte de vărsarea sa în Bălăceana, în afară de chirpic, s-a descoperit ceramică *Noua*, *Poieneşti-Lucaşeuca*, şi posibil din *Hallstatt*. Sporadic, au început să apară fragmente *medievale*, din secolele XIV-XV (inclusiv un fragment de caolin cu smalţ verde). După două fragmente mici de buze, s-ar putea vorbi şi de secolele VI-VII, revenirile ulterioare urmând să fie în acest sens edificatoare.

Cercetare: M.A., 2013; colecţiile MB.

11. Un punct arheologic legat demografic, **nr. 11**, după opinia noastră, de cel anterior, este cel aflat la o depărtare de circa 200 m E-SE (zona grădinilor lui Costel Ciuhan, Flavian Boca şi Ana Florea), unde s-a descoperit chirpic sporadic, ceramică modelată numai cu mâna (*Hallstatt*, sau *La Tène*) şi medievală (secolele XV-XVI, inclusiv specia smălţuită, de culoare maro).
Coordonate: N 47 38 660

https://biblioteca-digitala.ro

E 026 03 088, 357 m. alt.
Cercetare: M.A., 2006, 2013; colecțiile MB.

12. Pe terasa pârâului Bălăceana, **nr. 12**, în fața fostelor grajduri CAP, deşi multe dintre suprafețele de aici nu s-au mai arat, s-au putut face totuşi unele descoperiri: un fragment de silex albicios şi fragmente ceramice modelate numai cu mâna, imposibil de datat cu exactitate, material ceramic medieval aparținând vechii vetre de sat (secolele XIV-XV, fragmente de caolin, unul de cahlă traforată). Notabil, şi un fragment ce păstrează foarte slabe urme de bandă cu incizii succesive, care poate data din secolele X-XI d. Chr. După informații mai vechi în zona acestor construcții zootehnice s-ar fi descoperit ceramică aparținând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*.[32]
Coordonate: N 47 38 735
E 026 03 382.
Cercetare: M.A., 2013; colecțiile MB.

13. Pe partea cealaltă a apei, **nr. 13**, pe un teren mai ridicat cu aspect de terasă (grădina sătencei Aurora Rusu), s-au identificat numeroase oase, bucăți de chirpic şi de pietre, sticlă veche, ceramică *medievală* (caolin pictat, fragmente de cahle, cu sau fără smalț, datând din secolele XV-XVI), ceea ce demonstrează existența aici a unei foste reşedințe nobiliare.

Cercetare: M.A., 2013; colecțiile MB.

14. La circa 150 m sud-vest de punctul anterior. **nr. 14**. pe aceeaşi formă de teren, s-au descoperit urme ale câtorva fragmente ceramice greu de datat, oricum dinaintea erei creştine.

Cercetare: M.A., 2013; colecțiile MB.

---

[32] M. Babeş, *Die Poieneşti-Lukaševka Kultur. Ein fur Kullturgeschichte in Raum östlich der Karpaten in den Letzen Jahrhunderten von Cristi Geburt*, în *Saarbrücker Beitrage zur Alterumskunde*, vol. 30, Bonn, 1993, p. 183.

https://biblioteca-digitala.ro

15. Pe partea dreaptă a drumului spre Vâlcele, în marginea estică a comunei, pe terenul mai înalt de pe partea stângă a pr. Glodosu, se găsesc bucăți de chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, inclusiv cu microprundiş pisat (*Noua* ?). Foarte fragmentat, este posibil să existe şi material ceramic *Sântana de Mureş*.

Coordonate: N 47 38 992
E 026 04 426, 340 m alt.

Cercetare: M.A., 2013.

16. Dovezi ale prezenței omului preistoric, constând din trei fragmente de rocă locală, rezultate ale cioplirii, s-au descoperit în unica suprafață arată de pe dealul fără nume de la nord-est de Dealul Stanişte (sau Dealul Braşcăi) – **nr. 15**.

Cercetare: M.A., 2013

17. Săteanca Maria Ciuhan, după cele relatate nouă, a descoperit demult, pe marginea Pârâului Ciorii, (*marginea de E-NE a teritoriului comunal* ?) un topor dintr-o rocă dură (diorit ?), cu tăiş bine ascuțit, ce avea celălalt capăt cu rol de ciocan. Din cauza terenului înierbat de aici nu s-au putut face observații. Posibil sit din *epoca bronzului*. Cu ani în urmă autorul a descoperit aici, pe partea dreaptă a unui modest afluent de stânga al pârâului Ilişasca, probabil tocmai acest pârâu, nu departe de drumul spre Costâna, de la o vreme numit Costâna, ceramică *Hallstatt*.

18. Colecționarul localnic Macuc Octavian, ne-a informat următoarele:

- în localitate (incert) s-ar fi descoperit o monedă romană masivă din bronz (sesterț), de la Maximian (286-305), ulterior pierdută;
- pe Dealul Baronului, s-a descoperit o monedă franceză, unde se putea citi numele regelui Ludovic (al XIII-lea sau al XIV-lea).

19. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 21, la Bălăceana, pârâul "Cetățel." La 1788, țarina şi dealul "Săsciori."

https://biblioteca-digitala.ro

5. COMUNA BĂLCĂUȚI

Bălcăuți

1. La mai puțin de un kilometru nord de sat, **nr. 1**, pe ambele părți ale unui pârâiaş cu traseu regularizat, ale cărui ape se varsă în pârâul Soloneț (ogoare Victor Ciobaniuc şi Nicolae Hitriuc), s-au descoperit chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*, preponderent din pastă zgrunțuroasă. Aşezarea – după vestigiile identice descoperite aici – se întindea şi pe malul drept al Solonețului.

Cercetare: M.A., 1986, 2007, 2013; colecțiile MB.

2. *Prajenca,* **nr. 2**. În marginea de nord-vest a localității, la circa 150 metri vest de casa lui Domnica Mandiuc, sau Domnica Haureş, pe ogoarele lui Viorel Şargot, Titi Greniuc şi Ana Petraşuc, alături de chirpic, s-a descoperit ceramică modelată numai cu mâna, de aspect *La Tène* şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986, 2007, 2013; colecțiile MB.

3. Pe valea numită *Zavalina-*(*ena*), **nr. 3**, la cca. 450 m nord de marginea satului, pe un teren destul de înalt, în zona unor stâlpi de curent, alături de chirpic, s-a descoperit multă ceramică lucrată numai cu mâna, poate *La Tène* şi lucrată cu roata, mult mai puțină, databilă mai sigur în intervalul secolelor II-IV.

Cercetare: M.A., 1986, 2007, 2013; colecțiile MB.

4. Pe terenul de pe partea stângă al pârâului (fără nume), **nr. 4**, afluent de dreapta al Horaițului, care curge pe valea Zavalina, înainte de confluența lor, s-a identificat alături de chirpic un bogat material ceramic:

- ceramică *Noua* (inclusiv fragmente cu brâu simplu reliefat sub buza vasului);
- ceramică din *Hallstatt* (şi ceramică neagră, cu lustru exterior);

https://biblioteca-digitala.ro

- posibil, doar un fragment, *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- material ceramic *Sântana de Mureş* (mai mult spre sudul văii).

Acelaşi tip de material arheologic aparţinând după opinia noastră aceluiaşi habitat, s-a identificat pe încă circa 250 m pe aceeaşi formă de teren şi dincolo, spre N-V, de şoseaua europeană spre Siret.

Cercetare: M.A., 1986, 2007; colecţiile MB.

5. Pe partea stângă a apei, în spatele clădirilor fostului sediu de CAP, **nr. 5**, au fost descoperite resturi ceramice şi chirpic asemănătoare punctului nr. **2**.

Cercetare: M.A., 1986, 2007; colecţiile MB.

6. *Mociula*. Pe malul drept al pârâului Horaiţ, la sud de sat, pe tarlaua din zona de confluenţă a acestuia cu un izvor canalizat ce cade oblic în Horaiţ, s-au descoperit resturi de chirpic şi ceramică aparţinând unei aşezări *Sântana de Mureş*. Datorită cantităţii mari de ceramică lucrată numai cu mâna, considerăm că ea nu a aparţinut total culturii amintite, fiind vorba în esenţă şi de un nivel de locuire mai vechi (*La Tène* ?). Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

7. În terenul din vatra istorică a satului, **nr. 6**, în zona unui teren plat, în apropierea casei lui Haureş Ciornobrevi, s-au identificat, alături de chirpic, următoarele materiale arheologice:

- un fragment de nucleu de silex, calcinat;
- rare fragmente ceramice de aspect *La Tène*;
- ceramică *medievală* din perioada secolelor XIV-XVII, în cadrul căreia se remarcă fragmente de aspect *Lunca-Dorohoi*, un fragment de cană din pastă cenuşie, decorată cu impresiuni de tip *brăduţ* şi alte cioburi din caolin, cu smalţ verde-oliv.

Cercetare: M.A., 1986, 2003, 2013; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Pe ambele părţi ale pârâului Horaiţ, **nr. 7**, mai ales pe partea stângă (ţine de com. vecină), în plin câmp, la circa un kilometru sud de sat, s-au descoperit materiale ceramice şi chirpic care au aparţinut unei aşezări *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1984, 1986; colecţiile MB.

9. Pe terenul de pe partea dreaptă a Horaiţului, **nr. 8**, la circa 1,5 km sud de sat, în zona unui canal, alături de bulgări de chirpic s-au identificat:

- ceramică modelată numai cu mâna *(Hallstatt*, sau *La Tène* ?);
- ceramică în cantitate foarte redusă *Sântana de Mureş*, nivel de locuire pe care îl legăm ipotetic de cel de la punctul următor, spre sud, la cca. 500 m, dar care intră cu probabilitate în teritoriul com. vecine, Calafindeşti, pct. de acolo **6**.

Cercetare: M.A., 1986, 2001; colecţiile MB.

10. Pe partea stângă şi în apropierea imediată a drumului Bălcăuţi-Dorneşti, **nr. 10**, după circa 200 m de la prima curbă plecând din intersecţia cu drumul european spre Siret, se observă urmele unui tumul, incert, mult aplatizat: H – 0,70 m; D – 24 m. Este posibil totuşi, fiind vorba despre toleranţe pe hartă de numai câţiva zeci de metri, ca el să aparţină teritorial de comuna Dorneşti (la comună, pct. **5**).

Cercetare: M.A., 1986, 2007 (şi Şt.D.), 2013.

11. Un alt tumul, **nr. 9**, de asemenea mult aplatizat, de dimensiuni apropiate, se găseşte pe dreapta drumului european spre Siret, în locul *Cotul Drumului*, la numai câteva zeci de metri de calea rutieră. Din păcate, cercetarea terenului nu a dus în ambele situaţii la identificări de inventar arheologic.

Cercetare: M.A., 1986, 2007 (şi cu Şt.D), 2013.

https://biblioteca-digitala.ro

12. În punctul *Sălişte* s-ar fi descoperit ceramică din sec. XIV-XV, dar după cercetarea la faţa locului şi documentarea de la primărie, pe raza comunei nu există un astfel de toponim, probabil pus de Emandi, după ureche. Situl poate fi cel de la pct. 7 din text. [33]

12bis. În sfârşit, trebuie să mai menţionăm faptul că Nicolae Torac, colecţionar din Rădăuţi, deţinea într-o vreme mai multe piese litice (lame, dălţi şi un vărf de lance din silex) provenind din arealul localităţii Bălcăuţi.

Gropeni

13. Pe terenul în pantă spre malul stâng al pârâului (fără nume), **nr. 11**, care delimitează partea sudică a satului Gropeni, la nord-est de capătul segmentului de pădure din sud-estul satului, în locul *Toloacă*, la circa 200 metri sud de casa lui I. Cuşniriuc, s-au descoperit câteva aşchii de silex cenuşiu, de Prut (inclusiv unul patinat), ceea ce denotă totuşi aici o prezenţă sporadică umană.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

14. Pe partea stângă a drumului ce iese spre sud din sat, **nr. 12**, spre un ultim grupaj de case, la câteva zeci de metri sud-vest de casa Leontinei Sadoveac, s-au găsit următoarele vestigii arheologice: un fragment ceramic cu pleavă în compoziţie; un altul preistoric aflat într-o stare avansată de distrugere; o aşchie de marnă calcaroasă, cu urme de clivaj; fragmente ceramice medievale târzii (buton capac şi lulea din lut).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

15. Un punct locuit preistoric se pare că a existat în terenul mai înalt aflat la circa 80 metri nord de gospodăria lui Vasile Visenco şi la 60

---

[33] *Op. cit*..., p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

metri nord de pârâul satului, **nr. 13**. De aici provin câteva grupări de chirpic, două aşchii din silex şi un bulgăraş de ocru (?).

Cercetare: M.A., Dorel Ursache, 2002; colecțiile MB.

16. Pe terasa aflată la circa 150 metri sud-vest de biserica ortodoxă din localitate, **nr. 14**, ogor Silvia Chirniciuc, lângă stâlpii de curent, linia Bălcăuți-Gropeni, s-a identificat un punct locuit preistoric: chirpic, două aşchii de silex (unul albicios, unul cenuşiu de Prut, patinat), câteva fragmente ceramice puternic corodate, arse oxidant incomplet, cu miez negricios, având ca adaos cioburi fin pisate şi ceva pleavă. Situl se pare că se întinde încă 150 de metri spre N-NV, pe aceeaşi terasă, la circa 50 metri vest de casa lui Dumitru Iațchiu, de aici rezultând de asemenea chirpic, ceramică de aceeaşi factură şi un ciob din pastă fină *Cucuteni*.

Cercetare: M.A., Dorel Ursache, 2007; colecțiile MB.

17. Pe culmea de deal străbătută de drumul comunal ce leagă Negostina de Calafindeşti, **nr. 15**, la câțiva zeci de metri nord de gospodăria sătencei Rodica Zuzeac, în apropierea unui mic cimitir de pocăiți, s-a observat existența unui posibil tumul, inițial de dimensiuni mari. Actualmente are o înălțime de circa un metru şi un diametru aplatizat de circa 20 m. Nu departe, s-a descoperit o aşchie din silex cenuşiu de Prut. În fața casei amintite mai există o ridicătură de pământ, mai modestă ca dimensiuni, dar după opinia noastră şi mai incertă ca proveniență.

Cercetare: M.A., 2001, 2013.

17bis. În „Gropana”, Olinescu a semnalat (la p. 79) descoperirea unei săbii.

Negostina

https://biblioteca-digitala.ro

18. Pe partea stângă a pârâului Negostina, **nr. 18**, pe terenurile terasei înalte pe care este şi biserica satului, până la confluenţa pârâului Negostina cu principalul său afluent (fără nume, de dreapta, după unii numit *Cordun*), alături de bucăţi de lut ars şi resturi friabile de oase de animale s-au descoperit:

- două fragmente ceramice, cu pleavă în compoziţie (*Criş* sau *ceramică liniară*);
- ceramică tipică culturii *Noua* (buze drepte cu perforaţii succesive dedesubt; brâu în relief simplu, aşchie din silex albicios); posibil şi Komariv;
- ceramică din *Hallstatt*, cu urme de lustruire şi un fragment canelat;
- ceramică de aspect *La Tène*;
- ceramică databilă în intervalul secolelor II-IV d. Chr.

Merită semnalat aici şi un fragment modelat cu roata, cu decor *în val*, posibil medieval mai timpuriu. Aşezarea *Sântana de Mureş* continuă şi pe malul stâng al pârâului anonim, la circa 300 metri S-V de situl de mai sus, unde s-a mai descoperit şi o bucată de zgură cu fier şi doar câteva fragmente ceramice modelate numai cu mâna din *Hallstatt*, sau *La Tène* (?).

Cercetare: M.A., 2007, 2013; colecţiile MB.

19. La circa 100 m est de şcoala nouă din sat, **nr. 19**, pe terenul de pe partea stângă a afluentului principal (anonim, amintit deja) al Negostinei, s-a identificat material ceramic în cantităţi şi stare de conservare insuficiente pentru o datare mai sigură (*Hallstatt*, *La Tène* ?).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

20. Pe pantele malului stâng al pârâului Negostina, lângă podul drumului Bălcăuţi-Siret, **nr. 16**, în spatele gospodăriei sătencelor Domnica Irimescu şi Victoria Hrehorciuc, s-a observat prezenţa ceramicii *Sântana de Mureş* şi a unei categorii de aspect *La Tène*, care poate

https://biblioteca-digitala.ro

aparţine în procent redus totuşi numai nivelului de locuire din secol IV d. Chr.

Cercetare: M.A., 1984, 2013; colecţiile MB.

21. Pe terenurile de pe partea stângă a pârâului Redec, **nr. 17**, la circa 500 m amonte de staţia de autobuz Negostina, pe D.N. 2, amplasată foarte aproape de intersecţia şoselei naţionale cu drumul comunal Negostina-Mănăstioara, s-a descoperit vestigii arheologice destul de bogate:

- material ceramic *Precucuteni III*; [34]

-vestigii aparţinând unei aşezări *Noua*, de aspect mai timpuriu, ceramică cu microprundişuri pisate şi unele elemente decorative de tradiţie *Costişa*;

- un omoplat crestat şi două cute din gresie foarte fină.

De asemenea, s-au identificat materiale ceramice *Sântana de Mureş*.

Cercetare: Fl.H., 1982; M.A., 1984, 2013; colecţiile MB.

22. De-a lungul vremii, în zona pârâului Negostina, au fost descoperite monede romane, după informaţiile consemnate de Olinescu.[35]

23. N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 313, la Negostina, într-un document din 1783 apare "Pădurea Ruine", la 1939, "pârâul Ruina", "Dealul Ruina" şi ţarina "Cornul Şanţului."

6. COMUNA BERCHIŞEŞTI

Noua comună relativ recent creată, prin desprindere de comuna Măzănăeşti, nu beneficiază de o suprafaţă mare de teren, fiind plasată şi în zona premontană unde densitatea siturilor arheologice ar putea fi mai redusă. În plus, cercetarea arheologică de teren de dată relativ recentă, s-a făcut deosebit de greu din cauza faptului că multe ogoare nu se mai ară,

[34] B. P. Niculică, M. Andronic, *op. cit.*, p. 10.
[35] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 84.

https://biblioteca-digitala.ro

rămânând în pârloagă. Desigur în zona locuită ea a fost deosebit de dificilă din cauza caselor, anexelor, gardurilor ş. a., toate aceste argumente ducând la posibilitatea ca pe viitor – accidental sau nu – să se mai facă unele descoperiri.

Berchişeşti

1. În locul *Selişte*, **nr. 1**, toponim indicând o veche vatră de sat, ulterior părăsită, prin sondare arheologică s-a descoperit o groapă menajeră şi resturile unui cuptor exterior ambele din evul mediu. Locuirea a debutat însă în secolele II-III d. Chr., dovadă fiind resturi de la un vas fructieră, din pastă fină, cenuşie şi o cataramă de dimensiuni modeste, dar şi un denar roman emis în timpul domniei lui Traian, descoperit cu ocazia unei săpături în malul stâng al Moldovei[36]. Pare să fie de tip *RIC, II, p. 245, nr. 12* (determinare după descrierea lui Jitaru a autorului).

Înainte de 1300, sau în primele decenii de după, aici s-a stabilit o comunitate umană de bejenari de dincolo de Carpaţi, apoi a urmat o puternică viitură a Moldovei, dovadă fiind depunerea aluvionară identificată stratigrafic. În a doua jumătate a veacului al XIV-lea, locuirea se reia aici, pe locuri ceva mai înalte, ca cel târziu pe la începutul celui următor ea să se încheie definitiv.[37]

Până acum nu s-a identificat necropola satului medieval, probabil fiind plasat mai la nord, pe teren ceva mai înalt din stânga şoselei spre Măzănăeşti. Cercetarea noastră a dus la descoperirea de ceramică fragmentară medievală.

Coordonate: N 47 30 457
E 026 02 418, 425 m alt.

[36] P. Jitariu, *Monografia folclorică a satului Berchişeşti, judeţul Suceava*, Bucureşti, 1973, p. 77, cu descrierea tipului monetar. M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 265, nr. XV. Prima menţionare - I. Ţabrea, în *Gazeta Bucovinenilor*, anul IV, nr. 54, 15 mai 1937.

[37] M. D. Matei, E. I. Emandi şi O Monoranu, *Cercetări arheologice. Habitatul medieval rural din bazinul superior al Şomuzului şi al Moldovei (sec. XIV-XVII)*, Suceava, 1982, p. 27 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 2014.

Nu departe, un alt punct locuit, după aceiaşi autori, se pare că a fost cel numit *Podirei*, de pe malul drept al pârâului Corlata, cu ceramică medievală XIII-XVI. Pe harta cărții de la fig. 1, locul s-ar plasa în unghiul dintre calea ferată şi cursul pr. Corlata. Personal, am aflat de la locuitori că toponimul ar denumi de fapt terenul agricol mai la sud de drumul județean, ca o continuare a Seliştei. Loc neverificat de autor.

2. Este posibil ca în *Selişte,* să existe şi un nivel de locuire ulterior, din secol ul IV d. Chr., deoarece, nu departe de aici, **nr. 2**, la circa 200 metri nord, pe partea stângă a pârâului Lupoaia, în ogoarele din spatele ultimelor case ale satului (C-tin Ştefăroi, D-tru Dobrea), se găseşte cramică *Sântana de Mureş*, specia fină şi nisipoasă.

N 47 30 934
E 026 01 631. 450 m. alt.
Cercetare: M. A., 2014.

3. Pe aceeaşi parte a apei, pe terasa sa, **nr. 3**, începând cu grădina lui Ion Lucaci (a lui Jalea), spre amonte, se găseşte ceramică lucrată numai cu mâna datând din *epoca bronzului* (cultura *Noua*), cu microprundiş pisat, dar şi rare fragmente *Sântana de Mureş*.

N 47 31 336,
E 026 01 738, 460 m. alt.
Cercetare: M. A., 2014.

4. Pe partea stângă a unui crac al pârâului Lupoaia, **nr. 4**, în grădina lui Niculai (Al.) Oanea. s-au putut găsi fragmente ceramice în cantitate modestă, e drept numai pe o suprafață redusă de teren unde s-a putut desfăşura cercetarea, inclusiv o bucată de buză provenind de la o strachină, sau castronaş tronconic, tăiată la orizontală, databilă în *epoca bronzului*, sau *Hallstatt*. Nivelul de locuire de aici poate a făcut parte integrantă din cel anterior. Oricum, peste cursul pârâului respectiv, în grădina din fața casei lui Ion Ştefăroi, se găsesc bucăți de chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, pe care am putea s-o asociem, măcar parțial cu cea de la N. Oanea. Între fragmente se remarcă şi o bucată de

https://biblioteca-digitala.ro

buză de tăviță, neornamentată şi care poate face trimitere şi la altă epocă, cea a slavilor (sec. VI-IX).

N 47 31 424,

E 026 01 764, 463 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

5. Pe aceeaşi ultimă parte de apă, **nr. 5**, în spatele casei lui Ioan Flocea, în interfluviul dinaintea confluenței cu un foarte mic izvor, s-au putut descoperi câteva fragmente ceramice, imposibil de datat exact, poate din *Hallstatt*.

N 47 31 322,

E 026 01 612, 459 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

Nu departe, **nr. 6**, în ogoarele din dreptul bisericii noi a satului cu hramul Sf. Nicolae, apare ceramică fragmentară modelată numai cu mâna, imposibil de datat, oricum ante Hristos.

N 47 31 314,

E 026 01 517, 456 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

6. În ogoarele de pe partea dreaptă a pârâului Ratoş, **nr. 7**, în pantă lină, la circa 150-200 m nord de şoseaua spre Măzănăeşti, începând cu proprietățile lui Vasile Varvaroi şi ajungând în nord până la ulița vecină cu ogorul lui Nicolae Lucaci, se găsesc diverse materiale arheologice. Spre limita sudică, impresionează disproporția dintre bulgării de chirpic (mult) şi raritatea fragmentelor ceramice, parte modelate numai cu mâna. După aspectul pastei, zgrunțuroasă, se pare că este vorba despre ceramică *Sântana de Mureş*, sau/şi medievală mai timpurie. În ultimul ogor menționat, s-au descoperit mai multe fragmente de zgură cu fier, de la redusul minereului respectiv.

N 47 30 937

E 026 02 207, 453 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

https://biblioteca-digitala.ro

De aici, la circa 150 metri nord, pe acelaşi mal al pârâului, au apărut izolat un fragment *Sântana*, nisipos şi o bucată de material ars până la zgurificare.

7. Pe partea stângă a pr. Corlata, **nr. 8**, la sud de prima curbă a drumului spre Măzănăeşti, atât pe terasa sa înaltă, cât şi la poalele sale, se găsesc vestigii ceramice ale unei foste aşezări *Sântana de Mureş*.

N 47, 31, 508,

E 026 03 337, 468 m alt.

Cercetare: M. A., 2014.

La circa 150 metri nord de curba şoselei, **nr. 9**, în ogoarele de pe partea dreaptă a pârâului Corlata, dispuse în pantă destul de lină, e existat un nivel de locuire *Sântana de Mureş*, probabil continuare a celui de la punctul nr. 7.

N 47 31 626,

E 026 03 276, 457 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

8. Pe partea dreaptă a pr. Corlata, **nr. 10**, în dreptul primei curbe a drumului spre Măzănăeşti, s-a identificat vatra unui sat datat prin ceramică în secolele XVI-XVII.

N 47 31 335,

E 026 03 245, 450 m alt.

Cercetare: M. A., 2014

Corlata

9. În *Imaşul Corlatei*, **nr. 11**, la câteva sute de metri depărtare de drumul comunal spre satul Corlata, venind de la Berchişeşti, se poate încă sesiza existenţa în terenul relativ plat a unei ridicături mult aplatizate, cu înălţimea de peste un metru şi diametru de peste 15 m. Deoarece amplasarea este pe cel mai înalt deal din spaţiul despădurit al comunei şi ridicătura este unică, ne exprimăm aici totuşi un anumit grad de incertitudine în privinţa existenţei aici a unui tumul preistoric. Posibil deci aici să fi fost doar un observator şi bornă topografică.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2014.

10. Mai adăugăm aici încă o informație. În locul numit sugestiv *Trei Movile*, **nr. 12**, pe vârful dealului din apropierea cantonului silvic din localitate, se găsesc urmele de la trei movile, tumuli (?), dispuşi în triunghi şi cu distanțe de câțiva zeci de metri între ei. Cel mai bine conservat are înălțimea de circa un metru şi diametrul de circa 16 metri.

N 47 32 630,

E 026 01 318, 603 m. alt.

Cercetare: M.A., 2014.

11. Autorii citați, Matei, Emandi, Monoranu (p. 145, fig. 1) au mai punctat pe harta lor locul numit *La Gogu*, pe partea stângă, departe de malul pârâului Ratoş (ceramică fragmentară, generic, sec. XIII-XVI ?), acolo unde starea vegetației nu ne-a permis să verificăm semnalarea.

12. În Berchişeşti, în locul *Coasta Morilor*, după consemnarea lui Olinescu, a fost descoperit un denar de la Traian, loc unde s-ar mai fi găsit „o oală mare cu bani scumpi" – tezaur antic? [38] Descoperirea credem că aparține sitului carpic de la *Selişte*, locul ei fiind apropiat, dacă nu identic cu cel al sitului de pe terasa stângă a Moldovei. În sat s-ar mai fi descoperit şi alte astfel de monede. Posibil, piesa este cea de la pct. **1**.

7. COMUNA BILCA

1. Pe terasa înaltă a pârâului Bilca, **nr. 28**, de pe partea dreaptă a apei, în dreptul podului rutier, începând din spatele casei lui Vasile Ge. Savu şi continuând pe mai multe sute de metri spre sud-est, până în zona casei lui Victor Coniac, s-a descoperit material ceramic după cum urmează:

- modelat numai cu mâna, după un fragment ceramic tipic, cu suprafața exterioară neagră şi lustruită, din *Hallstatt*;

---

[38] M. Ignat, *Contribuții numismatice*..., p. 84-85, nr. 2a, 2b, 2c.

https://biblioteca-digitala.ro

- lucrat la roată, în majoritatea cazurilor din pastă zgrunțuroasă, probabil dintr-o etapă târzie a culturii *Sântana de Mureş*, datând poate chiar după invazia hunică de la 376 d. Chr.

Nu departe de aici, legate de aceste niveluri de locuire, credem că sunt şi câteva fragmente ceramice răzlețe, descoperite în grădinile sătenilor, la circa 200 m vest de şcoală nouă:
- câteva fragmente ceramice preistorice atipice (?);
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, inclusiv de la un vas de provizii, din pastă de tip *ciment*.

Cercetare: M.A., 2012.

2. Pe dealul Țigănaşi (cota 444,3 m – **nr. 31**) este cunoscută de mai multă vreme o necropolă tumulară. După spusele localnicilor, dar şi ale lui M. Ignat, care le-a cercetat perieghetic cu mulți ani în urmă, aici se puteau observa, profilându-se în terenul arabil, mai multe astfel de movile[39]. În urma lucrărilor agricole anuale, dar şi a proceselor inerente de eroziune în timp, la data cercetării noastre (1998), nu s-a mai putut sesiza decât existența a trei tumuli:T_1 are înălțimea de 0,5 m şi diametrul de 15 m, T_2 are 1 m şi respectiv 25 m, iar ultimul, T_3 are 0,5 m şi respectiv 15 m (dimensiunile sunt date cu aproximație).

La câteva sute de metri sud de T_1 a fost găsită o aşchie masivă de cioplire, dintr-o rocă sedimentară (?), locală (?) cu nuanțe maronii. Notabil este mai ales faptul că pe T_2, cel mai impozant tumul, exact pe vârful său, a fost descoperită o cute din gresie, având două laturi albiate în urma folosirii îndelungate, cât şi un fragment ceramic, gros, provenind de la un vas de provizii (ardere oxidantă incompletă, cioburi pisate în compoziție)[40].

După informații primite de la localnici mai în vârstă, care au circulat şi la nord de actuala frontieră, înainte de 1940, dar şi după

---

[39] George Muntean vorbeşte despre existența a „18 tumuli neolitici grupați câte trei şi a unor resturi ceramice şi silexuri de tip Cucuteni în țara Bilcii". Cf. G. Muntean, *Satele României, Bilca*, Bucureşti, 1987, p. 62.

[40] M. Andronic, *O nouă necropolă tumulară hallstattiană din Bucovina*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 453-457.

https://biblioteca-digitala.ro

semnele grafice oferite de hărți militare actuale folosite în cercetarea noastră, necropola se continuă şi pe teritoriul bucovinean aflat acum în Ucraina. Dovadă, în acest sens, sunt cei trei tumuli de dimensiuni considerabile care au dat naştere toponimului *Trei Movile* de pe versantul de sud-vest al Dealului Tigănaş, marcați şi pe hărți. Un alt tumul există în pădure, undeva în spatele turnului de observație ucrainean, fără să putem aprecia dacă acest complex este identic cu cel ce apare pe hartă, singuratic, plasat lângă drumul vicinal Frătăuți - Cupca (Ucraina). Probabil, ca şi în sectorul din teritoriul ocupat au existat mai mulți tumuli care fiind de dimensiuni mai modeste, nu au mai fost cartați. Cei desemnați la nord de actuala frontieră au impresionat tocmai prin mărimea lor, autorul sau autorii hărții, ajungând să nu notifice prin simbol grafic nici o movilă de pe partea românească.

Cercetare: M.A., 1998 (cu M. G.); 2012.

3. În țarina numită *În Coastă*, **nr. 26**, la circa 250 m est de drumul vicinal ce se îndreaptă spre frontieră, a fost descoperit un cosor miniatural dintr-un silex de nuanță cenuşiu închis.

Cercetare: M.A., 2012.

4. Pe aceeaşi terasă, a Pârâului Negru, **nr. 27**, în dreptul bisericii vechi din localitate, au fost găsite două fragmente de bulgări din rocă locală, cu urme evidente de cioplire.

Cercetare: M.A., 2012.

5. În zona de confluență a pârâului Bilca cu afluentul său Crivăț (numit şi *Criva*), **nr. 29**, a fost găsit un fragment ceramic din secolul IV d. Chr., din pastă cărămizie, cu mult nisip şi microprundişuri (descoperirea provine cu probabilitate din situl nr. **1**).

Cercetare: M.A., 2012.

https://biblioteca-digitala.ro

6. Pe terenul din unghiul de vărsare a pârâului Bilca, în râul Suceava, **nr. 30**, au fost descoperite o aşchie din silex cenuşiu, cu rest de cortex şi un nucleu din gresie silicioasă, în curs de epuizare.

Cercetare: M.A., 2012

7. În sfârşit, o ultimă descoperire izolată: pe teritoriul satului, a fost descoperit, cândva, cu zeci de ani în urmă, un topor de piatră perforat, piesă pierdută între timp.[41]

8. COMUNA BOGDĂNEŞTI

Bogdăneşti

1. Pe terasa malului stâng al pârâului Râşca, **nr. 1,** pe lotul de lângă fosta casă a lui Dumitru Ciocan (azi decedat), acum casă nouă, în construcţie, a lui Constantin Năstacă, vis-à-vis de casa lui Marius Roman, s-au descoperit:

- ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie, arsă reducător, care însă în acest stadiu de cercetare nu poate fi cu certitudine datată (*Hallstatt*, sau mai posibil *La Tène*);
- ceramică medievală din perioada cuprinsă între mijlocul secolului al XIV-lea şi sfârşitul secolului al XVI-lea (inclusiv fragmente de buze de oale, trase oblic în exterior şi tăiate drept). Din secolul al XV-lea datează şi unele bucăţi de cahle, cu piciorul de montare pătrat. Cu mulţi ani în urmă, săteanul amintit mai sus afirma că aici găsise nasturi cu semnul crucii şi cruciuliţe din metal, descoperiri care s-ar putea asocia cu tradiţia locală pe care ne-a transmis-o, că aici a existat o vreme mănăstirea Râşca, înainte de mutarea sa în arealul localităţii cu acelaşi nume. Este posibil totuşi ca aici doar să fi fost cândva doar o biserică de sat.

[41] E.C. Ursu, *Evoluţia habitatului uman în judeţul Suceava de la paleolitic până în secolul IV d. Ch.*, Suceava, 1997, *mss.*, p. 7, lucrare citată în M. Andronic şi colab., *Repertoriul arheologic al judeţului Suceava. Literele A-D*, *mss.*

https://biblioteca-digitala.ro

Verificarea terenului în anul 2013, din păcate, nu a condus la noi descoperiri de material arheologic, mai puțin în grădina gospodăriei de peste uliță, unde s-au identificat doar câteva fragmente ceramice din secolele XVII-XVIII (fragmente de tigaie de lut şi de castron).
Coordonate: N 47 21 863,
E 026 15 919, 373 m. alt.
Cercetare: M.A., 1985, 2013.

2. Pe marginea terasei înalte a râului Moldova, **nr. 2**, denumită de localnici *Hisum*, la circa 150 metri S-E de gospodăria lui Gh. Chirap, în jurul ogorului lui Petru Turuc, s-a identificat prin resturi de lut ars şi de ceramică, ajunse într-un grad avansat de degradare, o aşezare de dimensiuni medii aparținând culturii *Noua*. Tot aici s-a descoperit un bulgăre de gresie silicioasă cu multiple urme de cioplire, o aşchie mijlocie cu talon oblic neted, o lamă microlitică de decorticare, atipică, din silex de Prut.
N 47 22 750,
E 026 16 170, 382 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013.

3. Pe aceeaşi formă de teren, **nr. 3**, la o depărtare de circa 400 metri sud de punctul anterior, pe terenul lui Mihai Preotu (zis „Colac"), tot în condiții deosebit de dificile de observație cauzate de existența aici a păşunii, s-a putut descoperi amplasamentul unei aşezări *Cucuteni*. Față de cantitatea deosebit de mare de lut ars, dar conservat sub forma unor mici şi foarte mici bucăți, surprinde lipsa utilajului litic şi a ceramicii (cu două excepții, de dimensiuni modeste, din pastă grosieră).
N 47 22 604,
E 026 16 473, 368 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013.

4. Pe terasa dreaptă a pârâului Strâmba, **nr. 4**, în continuarea spre sud a aceleiaşi terase, al cărui teren agricol şi aici nu a fost de ceva vreme arat, s-au descoperit două aşchii din gresie, cu urme evidente de cioplire. Imediat în direcția deplasării spre sud, în ruptura drumului de căruțe ce

https://biblioteca-digitala.ro

coboară la şoseaua asfaltată a acestui sector de localitate, numit *În Plopi*, s-a găsit un fragment masiv dintr-un bolovan din gresie silicioasă, cu urme de cioplire.

Pe partea stângă a terasei înalte a pârâului, teren nearat, s-au găsit câteva cioburi modelate numai cu mâna. După unii localnici, aici (loc *Pietriş*, *Coasta Albu*), ar fi fost ridicată inițial, arsă de tătari, ceea ce a devenit ulterior Mănăstirea Râşca, greu de crezut însă în lipsa ceramicii medievale.

Pe acest loc, extrema de N-E a dealui-platou Pietriş, am sesizat urme de foste morminte, gropi, după unii de la fostul sat Plopi (?), înglobat în Bogdăneşti. Unii bătrâni ar fi prins încă unele cruci puse acolo. Pe partea stângă a pr. Strâmbu, în 1985, am sesizat existența unor urme de pământ ars şi bucăți de lut ars, greu de datat, aici fiind păşune. S-au găsit două fragmente ceramice lucrtate cu mâna şi unul la roată (sec. XIV ?). Amplasare – la cca. 350 m est de casa fam. Vărăreanu.

Cercetare: M.A., 1985, 2013.

5. Pe aceeaşi margine de terasă, **nr. 5**, la o distanță de circa 100 de metri, dincolo de o ravenă cu orientare tot spre şosea, proprietar de teren Gh. Diaconița, s-au identificat mici bucățele de lut ars şi câteva cioburi slab conservate din *Hallstatt* sau *La Tène*, aparținând unei aşezări preistorice.

N 47 22 440,
E 026 16 730, 364 m. alt.

Cercetare: M.A, 2013.

6. Pe marginea cuestei din spatele bisericii de stil vechi, **nr. 6**, cu hramul Mihail şi Gavril, la circa 250 m N-NE de monument, în grădinile localnicilor Dumitru Pintilie, Mihai Pintilii şi Gheorghe Lazăr, au fost identificate următoarele vestigii arheologice care au aparținut unei aşezări aparținând probabil culturii *Criş*:

- mici fragmente ceramice, deosebit de corodate, de regulă arse oxidant complet, având în componență pleavă;
- un fragment de nucleu epuizat din menilit;

https://biblioteca-digitala.ro

- o aşchie mijlocie cu desprinderi bifaciale, cu talon fațetat, convex, cu uşoare ştirbituri pe latura stângă (gresie);
- aşchie macrolitică, cu scobitură retuşată pe latura stângă, cu talon oblic lat, *clactonian,* cu botul desființat (gresie);
- alte aşchii atipice din menilit.

N 47 22 356,
E 026 17 157, 350 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013.

7. Cu mulți ani în urmă, elevul Dumitru Roşu, a dus la şcoală un tipar de podoabă din piatră (probabil medieval). Inf. de la elev.

Bogdăneasca (parte de sat Bogdăneşti)

8. În fața bisericii Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril din această zonă distinctă a localității Bogdăneşti, **nr. 8,** în grădinile sătenilor (Ion Dănilă, Costică Porcos), aflate pe terasa pârâului Bogdăneasca, demult cu apă şi peşti, în ultimele decenii secat, s-au descoperit vestigii arheologice care au aparținut probabil unui cătun inițial al satului medieval Bogdăneşti de altă dată:
- chirpic şi ceramică medievală târzie, din secolele XVII-XVIII, inclusiv un fragment de cană decorat cu fascicole paralele, de vopsea cărămizie.

N 47 21 606
E 026 17 308, 362 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013.

9. Pe terasa secundară a pârâului Râşca, **nr. 10**, în locul numit *Tolan*, pe partea dreaptă a drumului comunal spre Boroaia, se găsesc numeroase vestigii arheologice, începând cu circa 400 metri est de ultimele grădini particulare (Vasile Ionescu, Costel Goguț), de pe dealul acestui sector de localitate. Pe lângă bucăți de lutuială, în prima parte de sit, de la est la vest, aici s-au identificat:

https://biblioteca-digitala.ro

- un gratoar convex pe lamă mijlocie cu urme de lustru pe latura dreaptă şi cu retuşe pe suprafaţa ventrală a laturii stângi din silex de Prut;

- un fragment de nucleu, o aşchie masivă şi o lamă mijlocie toate din gresie, un fragment de lamă mijlocie şi o aşchie masivă din silex alburiu, calcinat, ultimele poate *paleolitic superior*;

- ceramică preistorică lucrată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient şi arsă oxidant incomplet, imposibil de datat mai exact (*Cucuteni*?);

- ceramică tipică culturii *Sântana de Mureş*, de care s-ar putea lega teoretic şi două bucăţi de lupe de fier.

În ultima parte a sitului, pe lângă cantităţi remarcabile de chirpic, s-a descoperit ceramică preistorică, în parte cu pleavă în compoziţie, aparţinând fie *ceramicii liniare*, fie culturii *Precucuteni*. Inventarul litic este compus din resturile modeste de clivaj ale unui toporaş de mână din marnă calcaroasă, distrus de muncile agricole, o lamă puternic curbată, un bulgăraş de rocă locală cu scobituri de cioplire, cât şi mai multe piese din silex: aşchie, fragment microlitic de lamă, gratoar pe bot de lamă de dimensiuni reduse (toate din silex de Prut), vârf de lamă puternic patinată (*paleolitic* ?) şi aşchie albicioasă, calcinată. Nu excludem aici posibilitatea existenţei şi a unui nivel de locuire din *epoca fierului*, de care s-ar putea lega fragmentele de lupe de fier amintite deja.

N 47 21 482,
E 026 18 112, 374 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013; colecţiile MB.

10. Un punct locuit, chiar superficial, **nr. 9**, pare să fie şi partea terminală, estică, a pantei care porneşte din dealul amintit la poziţia anterioară, unde s-au mai identificat doar câteva fragmente ceramice de aspect preistoric şi un mic vârf din gresie.

Cercetare: M.A., 2013.

11. Un alt punct sporadic de locuire, **nr. 11**, inclusiv cu un bulgăraş de lutuială, cu pleavă, a fost pe terenul mai înalt de pe malul

https://biblioteca-digitala.ro

stâng al pârâului Moşnegeni, înainte de vărsarea sa în lunca creată de pârâul Râşca de-a lungul vremii. Aici s-au descoperit câteva fragmente ceramice vechi corodate, cu cioburi pisate ca ingredient, imposibil de datat şi o aşchie din rocă locală.

Cercetare: M.A., 2013.

12. De pe teritoriul comunei provine o mai veche descoperire monetară, respectiv o monedă din bronz, emisiune de la împăratul bizantin Ioan Tzimisces[42], sau Constantin al VIII-lea. În faza actuală de cunoaştere a vestigiilor care se găsesc în comună, considerăm că moneda a fost adusă în arealul său mai târziu, neavând corespondență de sit arheologic.

13. O altă ştire consemnează faptul că la Bogdăneşti, în anul 1843, s-au descoperit „două putini cu diriclii, trei cu sorcoveți, o ladă cu galbeni olandezi şi diverse argintării din vremea volintirilor." [43]

14. În locul *Adâncata*, **nr.** 7, numit probabil după pârâiaşul ce curge în zona nordică a satului, s-au descoperit o serie de aşchii din cioplirea de roci locale. Inf. dr. Al. Păunescu, care le-a datat ipotetic în *Aurignacian* (punct neidentificat de autor).

9. COMUNA BOROAIA

Bărăşti

1. În localitate se afirmă că mai demult s-ar fi descoperit „urme de locuire de la sfârşitul epocii bronzului, din perioada geto-dacică şi din epoca migrațiilor (secolul IV d. Chr.)". Tot de aici provine o lamă din marnă [44] - punct necartat. Cercetarea noastă parțială a fost fără rezultat.

---

[42] C. Preda, *Circulația monedelor bizantine în regiunea carpato-dunăreană,* în *SCIV,* 23, 1972, 3, p. 396. D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 52 cu bibl.

[43] Gh. Balica, *Informații arheologice în materialele documentare din arhivele statului de la Iaşi,* III, în *Revista Arhivelor,* anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 2, p. 279.

[44] Gh. Scripcaru, *Boroaia. O întoarcere în spirit.* Ed. PsihOmnia, Iaşi, 1998, p. 35.

https://biblioteca-digitala.ro

2. Terasa înaltă a pârâului Râşca a oferit o serie de descoperiri:

- la circa 350 m SE de biserica localității Boroaia, **nr. 6,** s-a descoperit un fragment de buză de vas, dreaptă, lucrat din pastă fină, cărămizie, care după aspect poate fi atribuit culturii *Cucuteni* (punct necartat).

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

3. - în acelaşi sector de sat, numit *Nemțeni*, **nr. 3**,de la circa 500 m S-SE de acelaşi lăcaş de cult, începând cu ogoarele din spatele gospodăriei lui Gh. Rusu şi până în dreptul gaterului lui Ion Baltag, pe parcursul mai multor sute de metri, pe lângă chirpic, s-a descoperit material ceramic fragmentar după cum urmează:

- ceramică lucrată numai cu mâna, de aspect *La Tène*, care prin cantitatea sa semnificativă nu pare a fi parte componentă a repertoriului ceramic de tip *Sântana de Mureş-Cerneahov*;
- ceramică tipică acestui complex cultural, cu ambele specii, fină şi zgrunțuroasă (inclusiv un fragment masiv de vas de provizii).

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

4. Un alt punct arheologic, **nr.** 5, poate din punct de vedere cultural, parțial în conexiune cu precedentul (*Sântana de Mureş*), se plasează nu departe, în locul *Dâmbuț*, la circa 200 sud-est de abatorul proprietatea lui Gh. Macovei. începând cu ogorul lui Mihai Nistor. Aici s-a putut sesiza rara prezență a lutului ars, a materialului ceramic de tip *Sântana de Mureş,* descoperindu-se şi o aşchie şi un nucleu epuizat din gresie (punct necartat).

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

5. Pe aceeaşi terasă, începând cu 250 m vest de vârful său înaintat spre lunca pârâului Râşca (loc *Fântâna lui Covătaru*), alături de rare bucăţi de chirpic s-au mai descoperit:

- material ceramic deosebit de fragmentat, de aspect *La Tène*, destul de numeros pentru a nu face parte din orizontul cultural următor;
- ceramică de tip *Sântana de Mureş* (inclusiv jumătate dintr-o fusaiolă discoidală).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

6. În schimb, doar în ogoarele (parţial arate), plasate în zona vârfului terasei amintite, nu au apărut materiale arheologice care să denote existenţa vreunui sit arheologic. Ca descoperiri izolate amintim însă aici un vârf de săgeată din silex, cu baza concavă, parţial la jumătatea sa superioară rupt şi un fragment ceramic cenuşiu-închis, dificil de datat.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

7. În ogorul de lângă podul drumului naţional 15 C spre Tg. Neamţ, **nr. 7**, pe malul drept al pârâiaşului Ploştina, s-a descoperit o aşchie mijlocie din rocă locală, produs antropic de cioplire.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

8. Pe acelaşi mal, la circa 140 m vest de podul rutier, în amonte, s-au descoperit o aşchie din silex puternic patinat până la opacizare (probabil *paleolitic superior*) şi alta masivă, din gresie.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

9. Urme ale prezenţei omului preistoric s-au descoperit şi pe terasa înaltă a pârâului Râşca, **nr. 9**, la circa 500 m V-SV de biserica de lemn din Boroaia (loc *La Cruce*): aşchie de mici dimensiuni, de silex,

https://biblioteca-digitala.ro

puternic patinată (probabil *paleolitic superior*). Din păcate, majoritatea ogoarelor de aici sunt înierbate, ceea ce a împiedicat în chip hotărâtor extinderea cercetării.

Cercetare: M.A., 2007, 2012; colecțiile MB.

10. Pe aceeaşi margine de terasă înaltă, **nr. 10**, în spatele gospodăriei lui Ştefan Cucoş, au apărut în mod izolat un mic fragment ceramic cu microprundiş (*Noua* sau *Sântana de Mureş*) şi un nucleu pe cale de epuizare din gresie, deci cu urme de cioplire.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

11. În ogorul lui Dumitru Beraru, **nr. 11**, la circa 200 metri est de ulița ce urcă pe dealul Tilineasa, s-au descoperit două fragmente ceramice modelate numai cu mâna, cu pleavă în compoziție, arse oxidant incomplet, aparținând probabil culturii *Criş*.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

12. La 100 metri vest de ulița satului care urcă spre dealul Tilineasa dinspre Bogdăneasca, **nr. 12**, în spatele gospodăriei lui Constantin Onofrei, s-au descoperit mai multe aşchii de decorticare din gresii şi marnă calcaroasă, alături de câteva fragmente ceramice puternic corodate, dintre care unul, mai mare (fragment de vas cu brâu simplu în relief, sub buză) ce poate fi atribuit culturilor *Komariv-Noua*.

Trebuie să menționăm că observațiile din acest sector al satelor Boroaia şi Moişa au fost îngreuiate de numeroasele construcții gospodăreşti, care s-au ridicat aproape în totalitate pe marginea terasei pârâului Saca, acolo unde, în mod normal, s-au constituit unele aşezări umane de-a lungul timpului.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

Giuleşti

https://biblioteca-digitala.ro

13. În locul *La Temelie*, **nr. 13**, localnicii au păstrat tradiția existenței cândva aici a satului medieval dispărut Giuleşti (secolele XIV-XV). [45] În teren s-a observat o anumită densitate de fragmente ceramice medievale din secolele XV-XVI. Aici a existat şi curtea nobiliară a lui Giulea, distrusă de campania în Moldova a lui Matei Corvin, inclusiv o biserică. [46]

Cercetare: F.H., Şt.D., 2007; M.A., 2013; colecțiile MB.

Moişa

14. Pe terasa înaltă a pârâului Saca, **nr. 14**, din dreptul confluenței sale cu Săcuța, la circa 200 m sud de biserica satului Moişa, pe ogorul lui Nicolae Apetroaie, au fost descoperite vestigii care au aparținut unei aşezări modeste cucuteniene: resturi numeroase şi uneori masive de lutuială provenind de la cel puțin şase sau şapte locuințe şi ceramică fragmentară, aflată într-un proces avansat de distrugere. Trebuie de asemenea să mai menționăm ca observație lipsa ceramicii din pastă fină şi a utilajului litic, cu excepția unei aşchii mijlocii de decorticare cu desprinderi bifaciale pe ambele laturi (şist negru de Audia ?).

Cercetare: M. A., 2007; colecțiile MB.

15. O descoperire izolată, **nr. 15**, care se poate lega de punctul anterior este o aşchie de silex cenuşiu, de Prut, nepatinat, găsit la circa 200 m S-SVde biserica din Moişa, pe terasa pârâului Saca (ogor Georgeta Candrea).

Cercetare: M. A., 2007; colecțiile MB.

---

[45] Cf. B. Mitrea şi colab., *Şantierul arheologic Suceava-Cetatea Neamțului (r. Suceava, reg. Suceava)*, în *SCIV*, V, 1954, 1-2, p. 314.
[46] L. Bătrâna, A. Bătrâna, Şt. Scorțanu, *Ansamblul reşedinței feudale de la Giuleşti, jud. Suceava*, în *Cercetări arheologice*, VI, Bucureşti, 1983, p. 90-91.

https://biblioteca-digitala.ro

16. Pe culmea dealului dintre cursul pâraurilor Saca şi Săcuţa, **nr. 16**, (ale cărui pante au suferit multiple şi majore alunecări de teren), unde actualmente terenul nu este aproape deloc arat, în ogorul proprietate a mănăstirii ridicate recent în satul Suseni, s-au descoperit două aşchii din gresie, cu urme evidente de cioplire.

Cercetare: M. A., 2007; colecţiile MB.

17. Pe Dealul Tolan (loc *Mălăişte*), **nr. 17**, pe panta terenului orientat spre cursul pr. Saca, pe malul drept al unui mic afluent de stânga, s-au descoperit fragmente ceramice *Criş* şi mai multe fragmente de topoare din piatră.[47] Este posibil ca unele dintre topoarele neolitice şlefuite care se afirmă că s-au descoperit în comună de-a lungul timpului să fie şi ele legate de nivelul de locuire de aici[48]. Mai demult, se puteau estima numeric poziţionarea unor locuinţe datorită unor densităţi de chirpic, lespezi de roci locale, ceramică şi bucăţi sparte de cremene. Ceramica a fost arsă oxidant incomplet, dar uneori şi reducător. Cele câteva aşchii de silex identificate aici sunt din silex vânăt-închis, spre negru.

Ulterior aici a vieţuit o comunitate *Noua* (ceramică cu cioburi sau microprundiş pisat, decorare cu brâuri simple în relief dar şi cu amprentări digitale, sau mici butoni sub buză). Tot aici, a mai fost descoperită o bucată de zgură cu un bogat conţinut de cupru, o seceră de bronz, a cărei urmă s-a pierdut şi un topor din rocă dură.[49]

Într-o fişă de la institutul de arheologie din Bucureşti: pe dealul Mălăişte, loc *Boroaia Răscăi* (probabil Râşcăi), aşezare neolitică tăiată de drumul de ţară. amintită iniţial de Ciurea – *Natura*. p. 30.
Cercetare: M. I., 1986; M. A., 1987, 2012; colecţiile MB.

---

[47] N. Ursulescu, *Evoluţia culturii Starčevo-Criş pe teritoriul României*, supliment III, *Suceava*, 1984, p. 18; idem, *Contribuţii la cunoaşterea evoluţiei şi poziţiei cronologice a culturii Starčevo-Criş pe teritoriul Moldovei*, în *Suceava*, X, 1983, p. 298.
[48] Gh. Scripcaru, *op.cit.*, p.35, care aminteşte aici vetre şi cărbuni.
[49] M. Ignat, *Noi descoperiri de piese de bronz în zona Sucevei*, în *Suceava*, XX, 1993, p. 375; B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 272, nr. 10.

https://biblioteca-digitala.ro

18. La circa 250 metri sud-vest de situl de mai sus, **nr. 18**, s-a început cercetarea parțială a unei necropole tumulare aparținând *culturii tumulilor carpatici*[50].

19. Pe Dealul Moişii, **nr. 19**, la cota sa cea mai înaltă, unde relativ recent s-a montat un releu de telefonie mobilă, s-au descoperit câteva vestigii ale prezenței omului preistoric:

- fragment de lamă şi aşchie din roci locale;
- două fragmente de toporaşe din marnă calcaroasă, distruse în urma lucrărilor agricole.

Cercetare: M.A., B.P.N., Şt.D., I. M., 2007.

10. COMUNA BOSANCI

Bosanci

1. La circa 1,0 km N-NV de limita nordică a localității Bosanci, **nr. 1**, în zona în care drumul județean 208 A (Suceava – Dolhasca) traversează firul văii pârâului Răgoaze, pe malul drept al acestuia, se află situate aşezări aparținând culturii *Precucuteni III* şi *Sântana de Mureş*. Această aşezare se întinde pe ambele suprafețe de teren situate atât la est cât şi la vest de traseul drumului județean 208 A, mai extinsă fiind cea amplasată la est. Toponimul local, identificând în teren această locație, poartă denumirea *La pod la Rediu.*[51] S-au mai descoperit morminte din *La Tène şi silexuri din Gravettian şi ceramică Noua.*

---

[50] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea culturii tumulilor carpatici. Tumulul nr. 1 din necropola de la Boroaia (jud. Suceava)*, în *SCIVA*, 50, 1999, 1-2, p. 64 şi urm.

[51] Idem, *Descoperirile din La Tène-ul timpuriu de la Bosanci (jud. Suceava)*, în *SCIV*, 24, 1973, 3, p. 533-535; P.V. Batariuc, *Aşezarea precucuteniană de la Bosanci (județul Suceava)*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 33-44; M. Andronic, P.V. Batariuc, *Contribuții la cunoaşterea evoluției habitatului uman în zona limitrofă a oraşului Suceava*, în *Suceava*, XVII-XVIII-XIX, 1990-1991-1992, p. 20; B. P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 9 cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: Fl.H., B.P.N., Şt.D., I.M., 2007; anterior M.I., N.U., ulterior M.A; colecţiile MB.

2. În zona nord-estică a arealului administrativ al comunei, **nr. 2**, foarte aproape din punct de vedere planimetric de locul în care pârâul Răgoaze intră în aria luncii râului Suceava (astăzi, confluenţa propriu-zisă a celor două cursuri de apă se află situată la circa 100 m nord de versantul distinct al terasei structurale de pe malul drept al Sucevei), au fost identificate multe fragmente ceramice aparţinând culturii *Sântana de Mureş*. Prezenţa acestora este evidentă pe malul stâng al pârâului Răgoaze şi pe podul terasei structurale mai sus menţionate, pe o suprafaţă de aproximativ 8 – 10 ari. Se poate presupune că, la data existenţei aşezării, râul Suceava primea vărsarea pârâului Răgoaze imediat sub versantul cu orientare nordică al terasei sale, acela fiind probabil traseul cursului său atunci.

Cercetare: Fl. H., Şt. D., 2007; M.A., 2013.

3. Pe podul terasei structurale a râului Suceava existentă pe malul său, **nr. 3**, la circa 250 m sud de arealul pe care a fost identificată aşezarea de mai sus, dar, de această dată în zona confluenţei dintre pârâul Fodor (pe hartă Rediul Variţ) şi râul Suceava, a fost identificată o aşezare datând din aceeaşi epocă a culturii *Sântana de Mureş*, dar şi fragmente ceramice descoperite grupat, pe un mic areal al terasei, datând din secolele XV – XVI. Diferenţa de altitudine între orizontala podului terasei pe de o parte şi, de cealaltă parte a orizontalei terenului din lunca Sucevei. este de circa 15 m. Versanţii de nord şi de est ai terasei. modelaţi atât de râul Suceava (cel nordic) cât şi de pârâul lui Fodor (cel estic) sunt abrupţi, aproape verticali – cazul versantului estic, cel de pe malul stâng al pârâului Fodor, fiind cât se poate de elocvent datorită alunecărilor de teren foarte active în momentul de faţă, dinamica acestora determinând desprinderi aproape columnare, specifice depozitelor cu consistenţă compact leossoidă, cum sunt şi acelea observate la faţa locului, în zona amintită. Reţin aici atenţia, cele câteva fragmente ceramice mari, provenind de la oale-borcan cu şi fără toartă, de la un

https://biblioteca-digitala.ro

castron, precum şi de la un capac de vas de culoare cenuşie, toate datând din secolul al XV-lea. Cum s-a mai menţionat, suprafaţa de pe care au fost recoltate aceste fragmente ceramice, este relativ mică (circa un ar), astfel încât, se poate presupune că în acest loc, pe promontoriul aplatizat al terasei, lat doar de circa 10 – 12 m, vor fi funcţionat o relativ scurtă perioada de timp, una, cel mult două locuinţe izolate. Orizontul datând din secolul al XV-lea suprapune fără doar şi poate unul mai vechi, datând din perioada culturii *Sântana de Mureş*, ale cărei vestigii arheologice, fragmente ceramice îndeosebi, evidenţiază clar acestă realitate stratigrafică şi cronologică. Descriere de teren amănunţită Fl.H., ca şi la pct. **4-5**.

Cercetare: Fl. H., Şt. D., B.P.N., I.M., 2007.

4. Pe podul aceleiaşi terase structurale a râului Suceava, **nr. 4**, dar de această dată la sud-est de zona confluenţei lui cu pârâul Fodor, a fost identificată o suprafaţă de circa 1,0 ha dens marcată de prezenţa fragmentelor ceramice şi a fragmentelor provenite de la lutuiala distrusă a locuinţelor străvechi amenajate aici. Din punct de vedere cronologic, au fost descoperite fragmente ceramice databile în perioada secolelor II – III d. Chr. (inclusiv două fragmente de torţi de amforă), a culturii *Sântana de Mureş* (sec. IV d. Chr.), dar şi fragmente din epoci anterioare – prima epocă a fierului (*Hallstatt*).

Locul este în momentul de faţă afectat pe latura sa vestică (spre firul văii pârâului Fodor) de masive alunecări de teren, stabil din punct de vedere morfo-dinamic fiind însă versantul foarte abrupt al terasei structurale a râului Suceava, acesta având o orientare liniar-nordică, pe toată amplitudinea terasei spre est, pe o distanţă de încă vreo 300 – 350 m. În această locaţie, podul terasei pe care au fost descoperite vestigiile arheologice menţionate, domină albia minoră a râului Suceava, cu circa 15 – 17 m altitudine, oferind atât spre est şi vest cât şi spre nord, o adâncime de câţiva kilometri a orizontului clar de vedere.

La o distanţă de circa 0,8 – 0,9 km sud-est de locaţia ultimului punct, pe întinderea aceleiaşi terase de pe malul drept al râului Suceava, a fost identificată încă o aşezare *Sântana de Mureş*.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: Fl.H., Şt.D., B.P.N., I.M., 2007.

5. Pe versantul uşor înclinat spre est al pârâului Fodor, **nr. 5**, circa 650 – 700 m amonte, spre sud, față de vărsarea sa, au fost descoperite suficient de multe fragmente ceramice datând din secolele XV – XVII, astfel încât, să poată fi presupusă şi confirmată aici, prezența unei locuiri medievale. Felul în care a evoluat valea pârâului menționat (eroziunea petrecându-se spre est – zona concavă a cursului), indică depozite de sol cu o grosime ceva mai mare decât în alte segmente ale văii, ceea ce poate explica lipsa unei densități mai mari a felului în care au fost găsite aici fragmentele ceramice menționate.

În această zonă, unde suprafața purtând depunerea fragmentelor ceramice identificate în teren este relativ restrânsă, ar putea fi vorba despre un cut al aşezării medievale propriu-zise, care a fost descoperită cu ocazia aceloraşi cercetări, la circa 0,8 – 1,1 km spre vest, pe malul stâng al pârâului Răgoaze. Acolo suprafața pe care au fost recoltate incomparabil mai multe fragmente ceramice de vârstă medievală este mai mare, iar densitatea vestigiilor arheologice aşijderea.

Cercetare: Fl.H., B.P.N., Şt.D., I.M., 2007.

6. Pe ogoarele în pantă lină spre sud-vest, **nr. 6**, de pe partea stângă a pr. Valea lui Iuga, începând din spatele depozitului de materiale de construcție şi pe o distanță de minim 200 de metri, alături de chirpic se găseşte ceramică din secolul IV, poate şi V d. Chr.

Cercetare: Fl. H. Şt.D.. B.P.N.. I.M.. 2007. M.A.. 2014.

7. În partea relativ centrală a satului, **nr. 7**, practic vechea sa vatră medievală, loc *Pe Vale*, la cca. 150 m est de şcoală şi ceva mai mult de actuala biserică, în grădina săteanului Dragoş Gabor, dar şi a vecinilor, în apropierea firului de apă ce ulterior se varsă în pr. Valea lui Iuga, se găseşte ceramică fragmentară medievală, inchusiv caolin smălțuit şi pictat cu dungi maronii, databilă în secolele XV-XVIII. Cercetări

https://biblioteca-digitala.ro

ulterioare – este posibil – să ducă şi la documentarea unui nivel de locuire contemporan „descălecatului” Moldovei.

Cercetare: M.A., 2014.

8. Pe malul drept al pârâului Şomuzul Mic, **nr. 8**, în zona în care au fost amenajate două iazuri la mică distanţă amonte-aval unul faţă de celălalt (zona este cunoscută de către localnici sub denumirea *La Parţic*), a fost descoperită o mare aşezare datând din perioada secolelor II-IV d. Chr. Aria pe care a fost identificată consistenta cantitate de fragmente ceramice, porneşte (la nord) de la coada primului iaz (cel din amonte - Găetan), continuă pe tot malul drept al acestuia până la drumul comunal ce leagă localitatea Bosanci de com. Moara (spre vest, la circa 300 m de barajul iazului, acest drum intersectează DN2 – E85), depăşeşte spre sud acest aliniament, continuă pe malul drept şi apoi se opreşte în dreptul barajului celui de al doilea iaz (cel din aval), la circa 450 – 500 m est-nord/est de culmea Dealului Chetrea (375,5 m). Faţă de limita apuseană a localităţii Bosanci, acest areal se află situat la circa 0,8 km spre vest, pe un traseu oarecum paralel cu E 85.

De la barajului primului iaz, numit şi *Găetan*, pe acelaşi mal drept, pe încă cca. 200 m, spre nord, s-au descoperit de către autor şi vestigii ceramice din sec. II-III d. Chr. (loc *Între Belţi*).

Cercetare: Fl.H., B.P.N., Şt.D., I.M., 2007; M.A., Florica Andronic, 2013.

9. La circa 200 m vest de barajul iazului Nimerceni, **nr. 9**, pe o teresă structurală situată pe malul stâng al unui afluent de dreapta al Şomuzului Mic, au fost descoperite numeroase fragmente ceramice datând din perioada *evului mediu* (sec. XIV – XVII). Aşezarea se extinde, potrivit felului în care sunt dispersate fragmentele ceramice, inclusiv pe malul drept al acestui pârâu, pe o mică suprafaţă situată imediat la sud-vest de confluenţa acestuia cu un alt curs temporar ce vine dinspre sud-est.

https://biblioteca-digitala.ro

La fața locului, au fost recoltate fragmente ceramice tipice și atipice datând din perioada menționată, precum și o mare cantitate de chirpic. S-au mai găsit și fragmente de zgură metalică, fragmente de cahle și urme de mortar, în special în zona de nord-est a arealului. [52] Potrivit informațiilor culese la fața locului de la localnicii care își au în această zonă terenurile arabile, aria în discuție este numită *Săliște* sau *Săliștea Nemircenilor*. N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 313, consemnează la Nimerceni, "Pârâul Călugăra."

Cercetare: Fl. H., B.P.N., Șt. D., I. M., 2007, M.A., 2012.

Întregul sit este însă ceva mai mare ca suprafață, întrucît, la circa 80 m sud-vest de oglinda iazului (circa 250 – 300 m nord-vest de barajul acestuia), loc *Siliște,* a fost identificat locul în care a existat o biserică din piatră, actualmente dărâmată până aproape la orizontala locului, urmele temeliei acesteia precum și cele trei pietre funerare cu inscripții slavone fiind totuși evidente în suprafața sitului.[53] În anii 2001 – 2005 aici au avut loc cercetări arheologice sistematice care au dus la datarea acestui complex în perioada primei jumătăți a domniei lui Alexandru cel Bun (1400–1432), precum și la identificarea formei bisericii, aceasta încadrându-se tipului de biserici din piatră aparținând stilului triconc-simplu, frecvent în zona nordului Moldovei (Siret[54], Tulova[55], Humorul Vechi[56], Volovăț[57], Moldovița Veche,[58] etc.).

---

[52] Fl. Hău și I. Mareș, *Ruinele unui monument istoric necunoscut: biserica satului (dispărut) Nemirceni*, în *Suceava,* XXII-XXIII, 1995-1996, p. 326 – 337; Fl. Hău, Șt. Dejan, *Cumpărătura, com. Bosanci, jud. Suceava, pct. Biserica satului dispărut Nimerceni*, în *CCA*, *Campania 2005*, Buc., 2006, p. 146-147.

[53] *Ibidem*.

[54] C. Moisescu, *Interferențe și sinteze stilistice la începuturile arhitecturii ecleziale moldovenești (sec. XIV-XV)*, în *Ars Transsilvaniae*, III, 1993, p. 14 - 17.

[55] Mircea D. Matei, Ioan E. Emandi, *O ctitorie din secolul al XIV-lea a vornicului Oană de la Tulova*, în *Studii și Cercetări de Istoria Artei – (AP)*, 1985, 32, p. 3 – 13.

[56] Elena Busuioc, Gh. I. Cantacuzino, *Date arheologice asupra vechii mănăstiri a Humorului,* în *SCIV*, 20, 1969, 1, p. 67-83.

[57] C. Moisescu, *op. cit.*, p. 17 – 18.

[58] Gh. I. Cantacuzino, *Vechea mănăstire a Moldoviței în lumina cercetărilor arheologice,* în *Buletinul monumentelor istorice*, nr. 3, 1971, p. 80-85.

https://biblioteca-digitala.ro

Spre vest-nord/vest de locul în care se află situate urmele încă bine păstrate *in situ* ale temeliei bisericii, a fost identificată încă o arie de circa 3,5 – 4,0 ari, în cuprinsul căreia au fost descoperite de asemenea fragmente ceramice datând din perioada secolelor XV – XVI[59]. Ceramică medievală se găseşte şi pe partea stângă a unui modest fir de apă care se varsă în lac, loc plasat la cca. 120 m vest de locul vechii biserici, azi marcat cu o cruce metalică. Aşezarea medievală în discuţie este satul – dispărut – Nemirceni, a cărui primă menţiune documentară datează din anul 1586. [60] Vatra acestuia dispare cândva în ultimul pătrar al secolului al XVIII-lea, când, pe aici va fi instituit traseul frontierei dintre Imperiul habsburgic şi Moldova, la foarte puţină vreme după înglobarea teritoriului nord-vestic al acesteia în aria de administrare imperială, după anul 1775.

În acest punct *Silişte-Sălişte*, există şi ceramică *Noua* şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: Fl.H., E. Ursu, I.M., 1995, 2007, M.A., 2011.

10. La o distanţă de cca. un kilometru de marginea sudică a satului, **nr. 10**, pe terenurile din preajma unui mic afluent de stânga al pr. Rugina, numit de unii *Pruncu*, primul ce există pe stânga de la sat spre sud, se găseşte chirpic şi ceramică lucrată numai cu mâna, inclusiv fragmente cu microprundiş pisat în compoziţie, care aparţine epocii bronzului (*Noua*). După un fragment ceramic cu exterior negru şi lustruit, poate fi vorba aici şi despre *Hallstatt*. Tot aici a apărut şi un toporaş de mână, dintr-o rocă închisă la culoare (silex ?), realizat din cioplire şi cu tăiş şlefuit doar pe o parte.

Cercetare: M.A., 2014.

---

[59] În aria situată la nord de biserică (versantul de pe malul drept al iazului Nemirceni) au fost descoperite şi fragmnente ceramice aparţinând culturii *Noua*. Cf şi N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 304, nr. 289.
[60] *Suceava. File de istorie. Documente privitoare la istoria oraşului (1388 - 1918)*, coordonator de ediţie I. Caproşu, vol. I, Bucureşti 1989, p. 198, documentul cu numărul 75.

https://biblioteca-digitala.ro

11. Pe versantul cu expunere sud-vestică al dealului Hârtop (alt. 438,0 m), la circa 300 – 350 m sud-vest de cota maximă de înălțime a acestuia, la circa jumătate din distanța dintre barajul lacului Nimerceni şi confluența (cui ?) cu pr. Rugina, pe terenurile de pe ambele părți ale unui afluent de stânga al Şomuzului Mic, fără nume, au fost descoperite fragmente ceramice încadrabile din punct de vedere tipologic şi cronologic, culturii *Sântana de Mureş*. Aşezarea se întinde pe o suprafață de circa 1,0 – 1,5 ha la altitudinea medie de circa 375 m. Descriere ambiguă, Fl.H. Pct. necartat.

Cercetare: Fl.H., I.M., B.P.N., Şt.D., 2007, M. A., 2013.

Un sit contemporan, dacă nu chiar acelaşi, a fost semnalat „la sud-est de sat, pe pantele vestice ale Dealului Hârtop, pe malul stâng al unui pârâiaş care se varsă în pârâul Rugină.” [61]

12. În unghiul terenului dintre cursul Şomuzului Mic şi Rugina, **nr. 12**, la confluență, se găsesc bucăți de chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, în cantități însă destul de modeste, care ar data ipotetic în *La Tène* (poate, mai puțin probabil *Hallstatt*).

Cercetare: M.A., 2013.

13. Din arealul satului provine un topor din silex, fragmentar (col. MB, inv B/264).

14. Din teritoriul comunei, probabil al satului, provine un sesterț Hadrian (?), de 11,95 g şi 27 mm. Col. MB, inv. MC/3395. [62]

Cumpărătura

15. La poalele de sud-vest ale Dealului Strâmbu (335 m), **nr. 11**, aflat în extremitatea vestică a comunei Bosanci, pe terasa de stânga a pârâului Pe Ponoare, sunt semnalate de peste 35 de ani mai multe cenuşare şi materiale ceramice şi litice aparținând culturii *Noua*. Situl se

[61] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 81.
[62] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 236, nr. 3.

https://biblioteca-digitala.ro

află în imediata vecinătate a rezervației floristice Ponoare-Bosanci, având o expunere sud-vestică.[63]

Tot aici se găseşte şi ceramică *Sântana de Mureş*, nivel de locuire extins într-un alt punct aflat la cca. 250 m spre vest, unde se remarcă şi material ceramic din secolele XVI-XVII.

Cercetare: N.U., Fl.H., 1981, ulterior M.I., B.P.N şi alții; incl. M.A., 2000, 2012.

16. După o veche informație de la N. Ursulescu din 1982, pe dealul Pietroiu, există ceramică *Sântana de Mureş* (punct neverificat de autor).

11. COMUNA BOTOŞANA*

Botoşana

1. Cercetarea terenului în tarlaua *Sălişte* - **nr. 1** - şi de-o parte şi de alta a unui modest afluent de dreapta a pârâului Botoşana, numit *Între Hotară* sau *Curătura*, a dus la găsirea, pe lângă obişnuitul chirpic în stare fragmentară, a următoarelor vestigii arheologice:

a) nucleu de silex cenuşiu de Prut, păstrat parțial (datare incertă);

b) ceramică din epoca *Bronzului târziu*, în cantitate modestă;

c) material ceramic tipic de secol IV d. Chr., inclusiv modelat exclusiv cu mâna;

d) ceramică din veacurile XIV-XVI şi fragmente de zgură cu fier.

Merită de menționat că după o tradiție locală,[64] în vechea vatră de sat, ar fi fost construite curțile boiereşti ale unor descendenți ai lui Luca

---

[63] Aşezarea a fost descoperită de Fl. Hău, ulterior, au fost întreprinse cercetări de suprafață de către Nicolae Ursulescu şi Florin Hău. B. P. Niculică, *Considerații privind aşezarea Noua de la Cumpărătura* (*comuna Bosanci, județul Suceava*), în *Suceava*, XXIX-XXX, 2004, p. 423-430.

* Cea mai mare parte din informațiile comunelor din bazinul hidrografic Soloneț au fost preluate din lucrarea: M. Andronic, *Evoluția habitatului uman în bazinul hidrografic Soloneț din paleolitic până la sfârşitul secolului al XVIII-lea*, Iaşi, 1997, *passim*.

[63] Informații prof. pensionar Vasile Boca, fondatorul muzeului sătesc şi merituosul autor al voluminoasei monografii în *mss.*, *Cartea satului*.

https://biblioteca-digitala.ro

Arbore. O veche biserică din lemn fusese ridicată pe partea stângă a drumului spre Comăneşti, inclusiv cu piatră pentru fundații provenind de la aceste vechi construcții.

Sugestivul toponim menționat este extins şi imediat peste apa Solonețului, unde de asemeni a apărut ceramică medievală.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

2. Continuându-se aşezările de mai înainte, **nr. 2**, pe terenul din partea stângă a pârâului Văduț (tarla *Fundoaia*), la circa 3-400 m sud de *Sălişte*, s-au descoperit – pe lângă fragmente de chirpic şi de silex (alăturăm aici şi o aşchie din şist negru de Audia) – ceramică atribuită ipotetic culturii *Noua*, în cantitate modestă, material ceramic de tip *Sântana de Mureş* şi medieval. În primăvara anului 1990, cu ocazia ruperii unei porțiuni din malul pârâului menționat, s-au putut observa urme ale unei locuințe databile prin ceramică în prima jumătate a veacului al XV-lea.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

3. La poalele dealului Barc, **nr. 3**, s-au descoperit un fragment de lamă de silex, rebutată, o bucată de diorit (?) de forma unui dop de plută, rezultat în mod natural în urma perforării unui topor din această rocă dură şi pigmentată şi câteva fragmente ceramice databile în veacurile II-IV d. Chr., toate legându-se practic de niveluri de locuire din *Sălişte*. Tot aici se mai află o veche cruce din lemn, se pare, loc de slujbe religioase pe timp de secetă.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

4. Pe dealul Bâtcă, au fost identificate vestigii materiale databile în *neolitic* şi *prima epocă a fierului.*[65]

---

[65] D. Gh. Teodor, *Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V-VII e. n. Aşezarea de la Botoşana-Suceava.* Iaşi, 1984, p.16. Informație neverificată de autor.

https://biblioteca-digitala.ro

5. În terenul nearat de pe vârful dealului Arşiţa (484 m – **nr. 5**) a fost descoperită o mică lamă de silex, puternic calcinată. La aceasta adăugăm informaţiile generale oferite de lucrarea mai sus citată[66]. Tot aici a fost semnalată mai demult o movilă cu o bornă pe vârf purtând inscripţia „K.V." (*Katastral-Vermessung*).[67] Personal nu am putut observa movila, poate un vechi tumul. Nu departe de aici, pe vârful Runc, cercetările noastre nu au dus la confirmarea existenţei vreunor cât de modeste urme aparţinând unor construcţii vechi de piatră, aşa cum afirmă o tradiţie populară.

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

6. În locul numit *La Hotară,* **nr. 6**, de-o parte şi de alta a DJ 178, în anii 1967-1968 au fost săpate trei movile funerare, cercetându-se astfel pentru prima dată în ţară vestigii ale *culturii Tumulilor carpatici*. La data investigaţiilor se puteau observa în teren 12 astfel de monumente. Lipsa ceramicii modelate la roată din pastă zgrunţuroasă, pare să indice o datare mai timpurie pentru aceste complexe, corespunzând în mare veacului al III-lea d. Chr.[68] Rezultatele cercetării au rămas până acum inedite. Aici s-a descoperit şi un denar imperial (sec. II d. Chr.?), aflat într-o stare precară de conservare. [69] Cartare relativă.

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

7. Pe dealul Pietrosul, plasat la N-E de sat, s-au descoperit materiale arheologice databile în *prima epocă a fierului* şi *neolitic*.[70]

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

---

[66] *Ibidem,* p. 16.
[67] V. Boca, *op. cit.*, p. 9.
[68] D. Gh. Teodor, *Civilizaţia...*, p. 18.
[69] Cf. M. Ignat, *Contribuţii numismatice...* , p. 85.
[70] D. Gh. Teodor, *Civilizaţia...*, p. 18. Informaţie neverificată de autor.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Pe terenurile dealului Staniştei (la nord de sat) s-au putut identifica vestigii aparținând celor două *epoci ale fierului.*[71]

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

9. Pe platoul mărginit de pârâurile Pietrosul şi Jghiaburi, **nr. 6a**, în zona fostelor grajduri ale CAP-ului din localitate, în locul numit *La Cruce*, în urma cunoscutelor săpături arheologice şi reveniri perieghetice s-au descoperit:

a) resturi de locuire din *epoca bronzului timpuriu* (*aspectul nordic al culturii Costişa-Bialy-Potok)* şi *târziu (Noua)*;

b) din *Hallstatt-ul timpuriu* şi *mijlociu*;[72]

c) complexe de locuire ale culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*;[73]

d) vestigii materiale din perioada secolelor II-III;

e) ceramică tipică din veacul al IV-lea, fază mai târzie;[74]

f) 31 de locuințe care se datează în cursul secolelor V-VII d. Chr. şi două monede bizantine, dintre care cea mai bine conservată a fost emisă la Constantinopol ante 538.[75]

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

10. La circa 250 m E-NE de la ultimul punct, **nr. 10**, peste apa pârâului Solonețul Mic, în locul numit de localnici *La Moară*, în anii 1965 şi 1969 s-au executat sondaje arheologice, care au dus la

---

[71] *Ibidem*, p. 18. Informație neverificată de autor.

[72] S. Teodor, *Vestigii sporadice din epoca bronzului şi a fierului la Botoşana,* în *Suceava,* VI-VII, 1979-1980, p. 45-52; M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 134.

[73] S. Teodor, *Contribuții la cunoaşterea ceramicii în secolele III-II î. e. n. din Moldova,* în *SCIV,* 18, 1, 1967, p. 25-45; eadem, *Unele date cu privire la cultura geto-dacică în nordul Moldovei în lumina săpăturilor de la Botoşana,* în *SCIV,* 20, 1969, 1, p. 33-42; eadem, *Aşezarea de epocă La Tène de la Botoşana,* în *SCIVA,* 31, 1980, 2, p. 181-227; eadem, *Elemente celtice pe teritoriul est-carpatic al României,* în *ArhMold.,* XII, 1988, p. 47.

[74] D. Gh. Teodor, *Civilizația...*, p. 10, 16.

[75] *Ibidem, passim* şi p. 61. Idem, *Descoperiri arheologice...*, p. 55, emise la Constantinopol, în intervalul 527-538.

https://biblioteca-digitala.ro

identificarea unor vestigii neolitice (fază incertă), medievale şi a unor complexe din veacurile II-III d. Chr.[76]

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

11. În zona de NV a dealului *La Cruce,* **nr. 8**, şi continuând pe acelaşi mal al pârâului Jghiaburi, inclusiv pe platforma deluroasă numită *Solcani*, s-au identificat materiale ceramice databile în cursul veacurilor III-IV, [77]realitate nesurprinsă ulterior perieghetic. La câteva sute de metri NV de punctul nr. 9, Dan Gh. Teodor a executat un sondaj arheologic, fără să surprindă complexe arheologice (informații de la cercetătorul amintit), aflate în conexiune de habitat cu cele mai modeste din punctul *La Cruce*. Sporadic s-a descoperit şi material ceramic din perioada timpurie a *epocii bronzului.* [78]

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

12. Cu mai multe decenii în urmă, cu ocazia unor lucrări de amenajare a drumului care vine de la Comăneşti, **nr. 4**, în apropierea fostului complex zootehnic, s-au descoperit mai multe oase de mamut şi o aşchie de silex cioplită primitiv. În colecția muzeului sătesc se păstrează o unealtă care se poate data în *paleoliticul superior*, provenind de pe arealul comunei.[79]

Pe terenul agricol plasat la sud de şoseaua amintită, numit *În Grădină* se continuă practic nivelurile de locuire *Noua*, *La Tène* şi *Sântana de Mureş* (sporadic) surprinse în interfluviul gurilor de vărsare a pârâurilor Jghiaburi şi Pietrosul.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

[76] Idem, *Civilizația...*, p. 10 şi 18; săpături Silvia Teodor, regretabil, material inedit.
[77] *Ibidem*, p. 17.
[78] B. P. Niculică, *Epoca bronzului în Podişul Sucevei*, Suceava, 2015, p. 106-107.
[79] Informații de la prof. Vasile Boca.

https://biblioteca-digitala.ro

13. Pe pantele deluroase de pe partea dreaptă a pârâului Botoşana, **nr. 7-9**, teren numit *Peste Botoşana*, s-au identificat vestigii ceramice din cele două *epoci ale fierului.*[80]

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

14. Pe terenul arabil cuprins în perimetrul cimitirului sătesc, **nr. 11**, cât şi dincolo de latura de S-E a gardului său, în spatele casei lui Boca Nicolae, s-au găsit fragmente de chirpic şi ceramică ce pare a fi din *Hallstatt* şi tipică culturii *Sântana de Mureş*. La circa 200 m E de aici, pe terasa bine evidenţiată a Botoşanei, lângă amplasamentul unui cimitir vechi, pe lotul lui Boca Samson, reapar aceleaşi vestigii, inclusiv chirpic (punct necartat).

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

15. În unghiul confluenţei pârâurilor Botoşana şi Hoşleagă, **nr. 12**, în grădina unui sătean, cât şi pe ogorul lui Flutur Gheorghe, alături de chirpic, s-au identificat fragmente ceramice ce par a fi din *prima epocă a fierului*, câteva tipice secolului IV d. Chr., zgură cu fier şi un fragment de tăviţă databil în veacurile VI-VII.

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

16. Pe marginea terasată a dealului La Muscalu, **nr. 13**, în terenul cuprins de marginea terasei spre apa Botoşanei şi o viroagă, au fost observate în arătură:

- un bulgăraş de chirpic foarte vechi;
- o mică piesă cu „encoche” invers în vârf pe aşchie microlitică (silex albăstrui-închis, nepatinat);
- două aşchii atipice de silex şi un bulgăraş cvasiglobular (diam. circa 30 mm) de obsidiană, cenuşiu închis, în curs de epuizare, de provenienţă, după toate aparenţele, nord-transilvăneană.

---

[80] D. Gh. Teodor, *Civilizaţia...*, p. 16; informaţie neverificată de către autor, ca şi pentru locul neidentificat numit *Vasileni*.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

17. Pe partea stângă a pârâului Botoşana, **nr. 14**, la circa 150 m N-E de punctul precedent, în grădina unui localnic, s-a descoperit un cioplitor bifacial pe un galet de şist negru de Audia. Piesa nu prezintă urme de rulare.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

18. Pe terasa înaltă de pe partea dreaptă a unuia dintre izvoarele pârâului Botoşana, **nr. 15**, s-a descoperit un fragment de galet de şist negru de Audia, cu cioplituri neregulate.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

19. În dreptul colțului de est al livezii *Dumbravă* a fostului CAP, **nr. 16**, pe Dealul Botoşanei, a fost găsit un alt fragment de bulgăre de şist negru de Audia.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

20. Pe tarlaua *În Toloacă*, **nr. 17**, zona satului numită *Robeni*, pe platoul situat pe partea stângă a Pârâului lui Roman, s-au depistat cu dificultate, prin mai multe reveniri perieghetice, materiale ceramice de tip *Noua* şi din *Hallstatt*, multe în stare precară de conservare. Adăugăm aici şi un fragment ceramic din pastă zgrunțuroasă *Sântana de Mureş*. Sporadic apar materiale ceramice şi pe partea opusă, de peste acest mic fir de apă.

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

21. Pe pantele malului stâng al pârâului Hinata (Ihnata sau Racova), **nr. 18**, la circa 100 m NV de casa lui Grigore Robu, s-au identificat mai multe aşchii atipice, un fragment de lamă neretuşată din

https://biblioteca-digitala.ro

silex negricios de Prut, un vârf de lamă de silex alburiu (de Nistru ?) şi un fragment ceramic (datare incertă – poate perioada de *tranziție de la eneolitic la epoca bronzului*).

Cercetare: M.A., 1989; colecțiile MB.

22. În partea de SV a localității, pe dealul Albeni, s-au descoperit vestigii din *paleoliticul superior.*[81]

23. În arealul părții sudice a satului, **nr. 19**, numită *Racova*, pe loturile tarlalei *La Vârnav*, au fost identificate mai multe movile:

T_1 – incert, datorită dimensiunilor sale foarte reduse;

T_2 – I = 0,40 m, D = 20 m;

În preajma sa, în grădina lui Fluture Niculai, s-a descoperit în terenul arat o aşchie mijlocie, parțial retuşată, din silex cenuşiu cu nuanțe maronii mat.

T_3 – I = 0,25 m, D = 15 m;

T_4 – I = 0,25 m, D = 15 m, este incert şi se află plasat în imediata apropiere a unei bifurcații de ulițe.

Cercetare: M.A., 1989.

24. Pe coama unei prelungiri a dealului Gherman, **nr. 20**, pe tarlaua *Între Drumuri*, la circa 200 m S-E de ultimele case din Racova, se profilează contururile a încă trei movile:

T_1 – I = 0,60 m, D = 13 m;

T_2 – I = 0,55 m, D = 13 m;

T_3 – I = 0.35 m. D = 15 m.

Între T_1 şi T_2 s-a observat în arătură prezența a două fragmente ceramice *Noua.*[82] Este posibil ca aceşti tumuli să aparțină şi ei necropolei de la poziția anterioară.

[81] *Ibidem*, p. 16; realitate neverificată de către autor.

[82] Considerăm că totuşi la acest loc s-a referit autorul de mai sus, când a menționat „dealul Pârteşti" (vestigii din neoliticul dezvoltat şi bronzul timpuriu), toponimul neexistând practic pe arealul comunei (cf. *op. cit.*, p. 16).

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1989.

Un alt tumul (?) a fost identificat cu ocazia construirii unui rezervor de apă pe partea cea mai înaltă parte a dealului Gherman. Cu acest prilej, s-au descoperit fragmente ceramice decorate cu şnurul, *cultura amforelor sferice*.[83] Obiectiv restant pentru săpare integrală (partea de vest).

Cercetare: M.A., B.P.N., 2010.

25. Pe terenul în pantă spre malul stâng al pârâului Hoşleagă, **nr. 21**, la circa 50 m sud de ultima casă a satului aparţinând lui D-tru Boca, s-au găsit câteva fragmente ceramice, dintre care unul ars până la zgurificare şi o aşchie masivă din şist negru de Audia.

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

26. Pe marginea platoului de pe partea stângă a pârâului Racova, **nr. 22**, în dreptul Pârâului lui Manole, mic afluent de dreapta al apei menţionate, alături de chirpic s-au descoperit numeroase materiale ceramice tipice bronzului târziu, care au aparţinut unei aşezări *Noua*.

Cercetare: M.A., 1989; colecţiile MB.

27. În colecţia profesorului pensionar Vasile Boca din localitate, se păstrau mai multe monede descoperite de-a lungul timpului pe raza satului şi a comunei:

a) denar de la *Septimius Severus* (*RIC*, VI/I, p. 122, nr. 241, A.D. 210, 800‰, 3,22 g); - după unele informaţii, găsit totuşi în Comăneşti;

[83] M. Andronic, B.P. Niculică, *Botoşana, com. Botoşana, jud. Suceava, Punct: d-lul Gherman*, în *CCA*, *Campania 2010*, Sibiu, 2011, pct. 85, p. 158.

https://biblioteca-digitala.ro

b) denar de la *Lucius Verus* (*BMC*, IV, p. 436, nr. 376, emis între anii 164-165, 1,63 g - determinare Gh. Poenaru-Bordea);[84]

c) antoninian *Probus*;[85]

d) denar *Commodus* (*RIC*, III, p. 384, nr. 168, A.D. 187-188, 2,35 g).[86]

28. Conform celor afirmate de prof. Vasile Boca din Botoşana în monografia sa în manuscris (p. 39), pe teritoriul comunei, de-a lungul timpului s-au mai descoperit vârfuri de săgeată din silex, toporaşe de mână neolitice, dălţi şi topoare din silex din *perioada de tranziţie spre epoca bronzului*, topoare din gresie, perforate, nouă cosoare din silex şi o lamă de cuţit din bronz, ultimele din *epoca bronzului*.

Dintre acestea se mai păstrau doar unele, fie în colecţia autorului citat, fie în cea a muzeului sătesc.[87]

29. În urma săpăturii lui Dan Gh. Teodor în necropola *Tumulilor carpatici*, a rezultat şi un denar, piesă puternic deteriorată, din sec. II d. Chr. (inf. de la susnumitul) – cf. **pct. 6.**

30. În sat s-au descoperit şi patru topoare din silex (col. MB, C/185, 187), atribuibile *culturii amforelor sferice* şi o fibulă de factură celtică din argint.[88] În col. MB, la inv. E/3809, există un vârf de lance medieval, din sat, fără loc exact de descoperire, ca şi două lacăte din fier (E/3810 – 3811 – sec. XVIII).

---

[84] Piese edite – cf. M. Andronic, *Noi descoperiri monetare antice în judeţul Suceava*, în *Jubileu – 15 ani de activitate a secţiei Suceava*, Suceava, 1993, p. 39; det. ale autorului.

[85] Menţionat doar de M. Ignat în *Contribuţii numismatice...*, p. 85, el a fost ulterior determinat incert de Viorel Butnaru (cf. M. Andronic, *Noi descoperiri...*, p. 39). După inf. D.Gh. Teodor, *RIC*, V/2, 777.

[86] Determinare M. Andronic (nota 84, p. 40).

[87] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 272-273, nr. 11-14, cu descrieri.

[88] Al. Păunescu, *Evoluţia uneltelor şi armelor din piatră cioplită descoperite pe teritoriul României*, Buc., 1970, p. 198-199; V. Spinei, *Descoperiri de topoare din silex din Moldova*, în *Mem.Antiq.*, **III**, 1971, p. 80 şi 82; S. Teodor, *Elemente ...* , p. 40, fig. 5/1.

https://biblioteca-digitala.ro

12. COMUNA BREAZA

Breaza

1. Pe terenul terasei de pe partea stângă a gurii de vărsare a pârâului Breaza în Bistrița Aurie, la câteva zeci de metri de cimitirul satului, s-au descoperit mai multe piese litice, după cum urmează:

- două vărfuri de lamă din şist negru;
- gratoar pe bot de lamă, rulat;
- mai multe aşchii din gresie rezultate în urma cioplirii.

Materialul se poate data în *paleoliticul superior* (*Aurignacian*).

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

2. Un material litic probabil contemporan, dar mult redus cantitativ, a fost descoperit pe micul bot de terasă al pârâului Răchitişul Mic, în curtea din spatele gospodăriei pădurarului Cătălin Ursache, constând dintr-un fragment de lamă mijlocie neretuşată din gresie, o aşchie mijlocie cu retuşe şi scobituri retuşate pe ambele laturi, inclusiv pe suprafața distală şi deşeuri de cioplire din şist negru şi gresie.

Trebuie de asemenea să mai menționăm, după informațiile primite de la d-nul prof. Vasile Ursache din Bucureşti, că în acest loc, în grădina casei părinteşti, s-au mai făcut de-a lungul anilor câteva descoperiri: în anul 1972 o lamă de silex cenuşiu, nepatinată, de peste 12 cm lungime, ulterior pierdută, şi în 1993 un gratoar (?), din aceeaşi rocă.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

3. În prundişul şanțului uliței care duce la biserica cu hramul Sf. Mihail şi Gavril, în vecinătateta cimitirului aflat pe terasa Bistriței Aurii, s-a strâns un bogat material litic, în marea sa majoritate din gresie, compus din lame, burine, străpungătoare, aşchii şi un nucleu fragmentar folosit pentru obținere de lame.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Un material litic, databil – de asemenea – în *paleoliticul superior*, provine de pe terasa de pe partea stângă a gurii de vărsare a văii pârâului Porcescu, în grădina şi în curtea sătencei Maria Verolean şi în imediata apropiere a gospodăriei sale, unde s-au identificat:

- lamă mijlocie din gresie;
- gratoar masiv din şist negru;
- lame din şist negru;
- diverse bucăţi de rocă, rezultate în timpul cioplirii.

Din păcate, terasa corespondentă de pe partea opusă celei în cauză nu a putut fi investigată deoarece nu prezenta nici-o suprafaţă de teren arată, practic fiind în totalitate imaş.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

5. Cercetarea peşterii mici, numită *Salariuca*, de pe vârful stâncos al dealului Tâmpa-Păltiniş (cca. 1.100 m alt.), nu a dus la descoperiri concrete .[89] Poate cândva se va face şi aici un sondaj arheologic.

Cercetare: M.A., V. Ursache, 2011.

6. În arealul comunei se păstrează toponimul *Drumul tătarilor*, folosit pentru un drum de uz forestier, cu o terasare de patru-cinci metri, numit de localnici şi *Drumul de bir*.

Cercetare: M.A., 2007.

13. COMUNA BRODINA

Falcău

1. Cercetările arheologice de teren efectuate în arealul comunelor Ulma şi Brodina, din toamna anului 1997, într-o microzonă preponderent

[89] M. Andronic, *Cercetări arheologice de teren în Bucovina (II)*, în *Suceava*, XXXIX, 2012, p. 38.

https://biblioteca-digitala.ro

împădurită, vizând zonele de confluență a râului Suceava cu principalii săi afluenți, nu au dus la nici o descoperire concretă.

Reluarea cercetării în primăvara anului 1998, **nr. 1**, a prilejuit descoperirea la Falcău, pe terasa înaltă a pârâului cu același nume, în zona de confluență cu Suceava, în spatele fabricii de cherestea, în grădina casei familiei Vasile Pintescu, a unui fragment de lamă mică, din silex alburiu, ușor patinat. Piesa se constituie ca dovadă - deocamdată unică - a prezenței tocmai aici a omului preistoric (*paleolitic*).

Cercetare: M.A., B.P.N., 1997; M.A., 1998; colecțiile MB.

2. O altă descoperire, întâmplătoare, a fost făcută cu mulți ani în urmă, în pădurea de pe dealul Cornu, unde a fost găsit, după spusele descoperitorului, un „ciocan de piatră", azi pierdut[90].

14. ORAȘUL BROȘTENI

Broșteni

Cercetarea arheologică de teren de până acum în arealul comunei nu a dus la descoperiri arheologice efective, explicația principală constând în dominanța de peste 99% a terenurilor înierbate de aici. Cu toate acestea, suntem ferm convinși că viitorul va aduce și pe acest sector al văii Bistriței descoperiri de referință. Un singur argument aducem aici în aceeași ordine de idei: siturile paleolitice deja puse în evidență pe cursul superior al Moldovei, Bistriței și mai ales cele din aval de Broșteni. În mod cert, grupurile de vânători paleolitici care au migrat urmărind vânatul mare spre sfârșitul glaciațiunii Würm și începutul Holocenului în aceste zone, au poposit și pe aici.

Un loc ce va putea oferi pe viitor surprize perieghetice, deși este total înierbat, considerăm că este piciorul dealului Broșteni din centrul localității, ce beneficiază de o poziție în spațiu deosebit de avantajoasă, în dreptul confluenței râului Bistrița cu Neagra. Aici, pe spațiul central a

[90] M. Andronic (sub red.), *Huțulii - o minoritate din Bucovina*, Suceava, 1998, p. 14.

https://biblioteca-digitala.ro

acestei forme finale de deal, total înierbat, a fost amenajat însă cimitirul ostaşilor români căzuți în zonă în luptele ultimei conflagrații mondiale.

Cercetare: M.A., B.P.N., 2007.

Cotârgaşi

1. Un loc vechi de fabrică şi resturi de zgură industrială s-ar mai putea identifica la Cotârgaşi. [91]

2. O descoperire incitantă sunt literele (rune ?) şi simbolurile scrijelite pe stâncă, la cca. 4 km de sat, pe Dealul Goia, unele realizate cu compasul, ca rozete solare, legate poate şi de astronomie.[92]

Holda

3. Amintire din perioada modernă, a administrației austriece sunt o serie de gropi mari, părăsite, făcute în scopul exploatării manganului, observabile la Holda (de la germ. „Halde = loc cu steril), Holdița şi Dealul Fierului.[93]

La 1671 în condica mănăstirii Slatina era menționat satul „Hărăuaia", azi toponim pentru partea de vest a satului Broşteni.[94]

15. COMUNA BUNEŞTI

Buneşti

1. În terenul agricol plasat imediat la vest de şcoala din localitate, **nr. 1**, la circa 50 de metri, pe partea stângă a pârâului satului, alături de

---

[91] V. Candrea, *Broşteni. Monografie*, Ed. Ankarom, Iaşi, 1995, p. 19-20.
[92] Vezi D. Gh. Teodor, *Inscripțiile rupestre de la Cotârgaşi-Suceava*, în *Închinare lui P. St. Năsturel la 80 de ani*, vol. ed. de I. Cândea, P. Cernovodeanu şi Gh. Lazăr, Brăila, 2003, p. 789-799.
[93] V. Candrea, *op. cit.*, p. 20.
[94] *Ibidem*, p. 21, 27.

https://biblioteca-digitala.ro

modeste bucățele de lut ars, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, greu de datat cu certitudine, probabil din *epoca bronzului* şi/sau *epoca fierului*.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

2. Pe dreapta drumului spre Suceava, **nr. 2**, în locul *Dealul Buneştilor*, s-au găsit câteva fragmente ceramice zgrunțuroase, probabil *Sântana de Mureş*. Pe terenul de sport din sat se pare că s-au descoperit morminte de înhumație.[95]

3. În teritoriul localității, Olinescu semnala existența unei movile, azi de nereperat.[96]

Petia

4. O adevărată suită de situri arheologice se desfăşoară pe pantele malului drept al Şomuzului Mic (după unii pârâul Țintă), **nr. 3-4**, pe o distanță de peste un kilometru (tarla *Țarnă*), începând din spatele casei lui Ion Făgăraş. Dacă la început, în direcția deplasării spre sud, se evidențiază prin ceramică şi chirpic cultura *Sântana de Mureş* (inclusiv două fragmente de amforă), răspândită ca de multe alte ori pe întinderi remarcabile, după parcurgerea a circa 500 de metri s-a identificat ceramică tipică secolelor II-III d. Chr. (ceramică fină cenuşie şi cărămizie, inclusuv angobată, un fragment de lupă de fier), urmată după încă circa 200 de metri de materiale *La Tène* (fragment cu buton tipic). În sfârşit, după marele cot pe care îl face pârâul spre S-V, s-au identificat materiale *Hallstatt* (inclusiv ceramică neagră, lustruită; fragmente de castroane), *Noua* (multe fragmente de vase sac cu brâu simplu în relief

---

[95] D. Gh.Teodor, I. Ioniță, *op. cit.*, p. 313; respectiv, M. Andronic, *Descoperiri arheologice de suprafață aparținând culturii Sântana de Mureş făcute în județul Suceava*, *mss.*, f. a. (1982 ?), p. 4, nr. 77. Pe viitor ***mss.***
[96] *Charta arheologică a Bucovinei*, în *BSRG*, XV, 1894, trim. I-II, p. 70. Pe viitor, ***Harta***.

https://biblioteca-digitala.ro

sub buză) şi mult mai puţine din secolul IV d. Chr., observându-se şi o cantitate considerabilă de resturi de oase de animale – **nr. 5**.

Reflectând bogata zonă de locuire de mai sus, pe partea stângă de această dată a Şomuzului Mic, în dreptul ultimelor sute de metri ale acestui sector sudic, pe pantele mai înalte ale terenului, azi în mod cu totul sporadic arat, s-au identificat rare bucăţi de chirpic şi ceramică din care cea mai sigură este cea din secolele II-IV d. Chr. (ceramică fină cenuşie, fragment de amforă). Sit ce ţine, posibil, şi de Fălticeni.

Cercetare: M.A., 2007. Colecţiile MB.

5. Pe vârful dealului Vodă, **nr. 6**, la circa 100 de metri sud de crucea pusă aici în amintirea unui presupus popas voievodal, în principal în ogorul lui Gheorghe Ciobanu, s-au descoperit alături de chirpic: două aşchii de cioplire din roci locale şi ceramică preistorică cu grad avansat de degradare, de mici dimensiuni şi în majoritate arsă reducător (posibil *Hallstatt*).

Aşezarea anterioară pare să fie în strictă legătură, sincronă sau de succesiune cronologică, cu un alt punct locuit, pe marginea aceleiaşi forme de teren de lângă drumul care leagă Petia de Unceşti, unde în terenul nearat de mulţi ani s-au găsit doar câteva fragmente de chirpic şi ceramică asemănătoare, în stare avansată de degradare (*Hallstatt* ?).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

6. În teremul din unghiul confluenţei celor două mari izvoare ale pârâului satului. **nr. 7**. în partea încă mai înaltă. ferită de riscul inundaţiilor, până în dreptul ultimei case pe dreapta (Sărăcuţ Mugurel), venind dinspre Unceşti, se găseşte ceramică medievală, din secolele XV-XVI.

Cercetare: M.A., 2011.

https://biblioteca-digitala.ro

7. În sat s-a descoperit un vârf de lance cu lama umflată la bază şi nervuri pe vârful tubului de înmănuşare, ceramică medievală existând în mică cantitate, după o informare de la E.I.E., pe *Valea Candachiei.*[97]

Podeni

8. În grădina săteanului Modest Croitoru din localitate, **nr. 8**, a fost cercetat parţial o necropolă de incineraţie din perioada secolelor II-III d. Chr.[98] Tot în necropolă a fost descoperit şi un înhumat, probabil din *epoca bronzului* şi izolat, în săpătură, un vârf de săgeată din silex[99].

9. Aşezarea contemporană dacilor liberi a existat de-a lungul malului drept al pârâului Podeni, la est deci de necropolă, **nr. 9**, în plin areal al satului de azi, identificabilă prin prezenţa chirpiciului şi ceramicii fragmentare tipice (pct. necartat).

Pe acelaşi teren în pantă de pe malul drept al pârâului satului, **nr. 10**, în amonte şi în contact direct cu aşezarea de mai sus, s-au descoperit prin săpături sistematice mai multe complexe de locuire ale unei aşezări aparţinând culturii *Sântana de Mureş*[100]. Cu ocazia sondajului din anul 1983, în pământul de umplutură a bordeiului B 1 s-au descoperit două piese din silex cenuşiu-negricios patinat, o aşchie atipică şi un fragment de lamă finalizată prin retuşe grosolane, databile cel mai târziu în *epipaleolitic*. În secţiunea de debut a săpăturilor a mai fost descoperit un topor din piatră de tip *calapod*, în stare fragmentară.

În perimetrul sitului un localnic a descoperit un denar de la Traian, actualmente în col. MB (*RIC*, vol.II, p. 250, tip 96, emis 103-111, determinare M.A.).

---

[97] M. Ignat, *Noi descoperiri...*, p. 376.

[98] Idem, *Dacii liberi din Moldova. Contribuţii arheologice. Necropolele de la Podeni şi Zvorâştea*, Iaşi, 1999, cu bibl., *passim*.

[99] *Ibidem*, p. 24-25.

[100] Situl fusese iniţial semnalat de către Dan Gh. Teodor şi Ion Ioniţă (D. Gh. Teodor, I. Ioniţă, *op. cit.*, p. 313). Pentru descoperirile mai recente, vezi M. Andronic, *Sondajul arheologic în aşezarea de secol IV e.n. de la Podeni (jud. Suceava)*, în *Suceava*, XI-XII, 1984-1985, p. 397-410; idem, *Cercetări arheologice în aşezarea de secol IV d. C. de la Podeni (com. Buneşti, jud. Suceava), Raport final*, în *Suceava*, XX, 1993, p. 45-69.

https://biblioteca-digitala.ro

În săpătura autorului s-au descoperit câţiva denari: Marcus Aurelius (*RIC*, III, p. 91, nr. 483, Roma, A.D., 159-160), Faustina II (*RIC*, III, p. 94, nr. 507a), Crispina (*RIC*, III, p. 399, nr. 281, av. A) şi Septimius Severus (*RIC*, IV, p. 95, nr. 34) – determinare autorul.

După observaţia lui B. P. Niculică, neverificată ulterior de autor, aici ar fi apărut cu totul izolat şi material ceramic din perioada timpurie a *epocii bronzului*.[101]

Cercetare: M.I.,1974; M.A.,1982-1983; colecţiile MB.

10. În urma descoperirii de ceramică *Sântana de Mureş* pe o suprafaţă restrânsă pe terenurile agricole aflate la o distanţă de circa 250 metri N-NV de cimitirul satului, **nr. 11**, pe coama dealului Podeni, în zona fostului magazin-birt din perioada comunistă, azi dispărut, se poate presupune – inclusiv prin analogie cu necropola din veacurile II-III amintită mai sus – amplasarea aici a fostei necropole a aşezării din secol IV. La această supoziţie adăugăm şi o fostă relatare, conform căreia în anul 1944, cu ocazia săpării de tranşee de către localnici s-ar fi descoperit morţi cu oale la cap.[102]

Cercetare: M.A., 1983.

11. Dovezi ale altui cimitir s-ar fi găsit la baza pantei de sud a dealului Podeni, **nr. 12,** în spatele grajdiului lui Elena Donisă, în perioada interbelică, când s-a săpat pentru „năsâchială”, prilej cu care au fost distruse 7-8 schelete dispuse E-V, găsite la adâncimi sub un metru, dintre care unul – se afirmă- purta încă urme de păr pe craniu.[103] Deoarece tot aici se păstrase în ultimele decenii tradiţia existenţei unui oraş(sic!) numit *Cot*, probabil de la conformaţia terenului de aici din coada iazului, fapt întărit de descoperirea în zona casei lui Dumitru

[101] *Epoca Bronzului...*, p. 110.
[102] Informaţie primită de către autor în anul 1983 de la Dumitru Zvarici, unul dintre bătrânii satului la acea vreme.
[103] Informaţie de la aceeaşi săteancă bătrână, care a susţinut că profesorul Ciurea de la Fălticeni s-ar fi pronunţat pentru o datare în veacurile XVI-XVII.

https://biblioteca-digitala.ro

Zvarici de ceramică medievală (secolele XV-XVI), opinăm că mormintele amintite au aparținut așezării rurale atestate arheologic aici.

Trebuie de asemenea menționată în acest ultim punct arheologic și prezența ceramicii fragmentare de aspect *La Tène*.

Cercetare: M. A., 1983; colecțiile MB.

Uncești

12. Pe vârful dealului Mogila, **nr. 13**, plasat între cele două izvoare ale pârâului satului, în dreptul casei lui Niculai Steluță, s-au descoperit urmele unei așezări *Cucuteni,* constând în fragmente de chirpic, unele masive și ceramică fragmentară, în principal grosieră. În condițiile dificile de observație, în care majoritatea suprafeței terenului nu a fost de mulți ani arat, nu s-au descoperit resturi de utilaj litic și nici nu s-a putut face o estimare a numărului de complexe de locuire.

Cercetare: M.A., 2007, 2012; colecțiile MB.

13. Un alt punct locuit în preistorie, dar – după cât se pare – sporadic, a fost plasat pe pantele vestice, relativ line, ale Dealului Gogului, **nr. 14**, din dreptul actualului cimitir sătesc. Aici s-au descoperit: câteva mici bucăți de chirpic, o așchie din gresie, o alta din silex ars în foc, un percutor realizat dintr-un bolovan de râu, relativ nefinisat și câteva fragmente ceramice preistorice, incerte din punct de vedere cultural.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

14. Un sit arheologic de mare întindere, **nr. 15-16**, se află pe pantele line ale malului stâng al pârâului satului, din dreptul șoselei spre Petia (ogoare Ion Croitoru și Anița Mandici) și continuând încă spre S-SE mai multe sute de metri, până dincolo de amplasamentul actualei biscrici, aflată pe partea cealaltă a apei (ogoare Vasile Lupu și Gheorghe Nichitoaia). Dacă în prima parte, alături de chirpic, s-a descoperit

https://biblioteca-digitala.ro

ceramică *Sântana de Mureş* (preponderent ceramică din pastă fină, un fragment de toartă de amforă) şi o specie lucrată numai cu mâna, greu de datat (*La Tène*, sau secolele VI-X ?), incluzând aici şi un fragment negricios ce poate data din *Hallstatt*, în schimb în cea de-a doua jumătate a sitului predomină ceramica feudală (sec. XV-XVII), dovedindu-se astfel aici existenţa unei foste vetre de sat: câteva cioburi databile în secolul al XIV-lea (inclusiv ceramică cenuşie şi cărămizie de tip *colonişti*- fragmente de căni), şi altele mai târzii (caolin pictat şi smălţuit în galben-oliv). Tot nivelului medieval atribuim ipotetic şi un fragment de zgură cu fier.

Merită de asemenea de notificat, că după informaţiile localnicilor vechea biserică a satului ar fi fost construită în perimetrul actualului cimitir.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

15. Pe partea mai înaltă a dealului Humăria, **nr. 17**, se pare că în preistorie a fost înălţat un tumul masiv, supus însă ulterior erodării (înălţime conservată circa 1,40 m, diametru actual, aplatizat, circa 13 m). Din păcate în jurul acesteia nu s-au putut descoperi nici un tip de vestigii arheologice. Deocamdată.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

16. După informaţiile primte de la un fost angajat al MB, cu mai multe decenii în urmă, în Unceşti, la o arătură mai adâncă, s-a descoperit un mormânt cu lespezi de piatră (*cultura amforelor sferice*). [104]

17. În anul 1931 în localitatea Buneşti au fost descoperite mai multe pietre cu figuri şi inscripţii cu caractere runice, ceea ce a generat ulterior o serie de interpretări[105]. Descoperirea se poate lega de nivelul de locuire *Sântana de Mureş* din pct. 9.

---

[104] Informaţie oferită de autor semnatarilor articolului B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *Recunoaşteri arheologice în Podişul Sucevei*, în *CC*, SN, 5 (15), p. 42.

[105] I. Bianu, *Inscripţiile în limba gotică şi caractere runice descoperite lângă Folticeni*, în *Mem. Sect. Lit., Ac. Rom.*, s. III, t. V, mem. 3, 1931, p. 73-82. Pentru restul bibliografiei cf. M. Andronic, *Cercetări arheologice...Podeni...*, p. 56, nota 53.

https://biblioteca-digitala.ro

18. Într-un loc necunoscut din Petia a fost descoperit un vârf de lance de bronz cu lamă umflată la bază şi nervuri pe vârful tubului de înmănuşare.[106]

16. COMUNA BURLA

Burla

Cercetarea arheologică de teren a comunei, creată prin desprindere de comuna Volovăţ, de areal restrâns ca mărime şi în zonă de cumpănă de ape, nu a dus la descoperiri numeroase.

1. În marginea de vest a satului Burla, **nr. 1**, în apropierea limitei dintre comunele Volovăţ şi Burla, la cota 512, pe terenul cunoscut de localnici sub numele de *Toloacă,* sunt grupaţi trei tumuli cu dimensiuni aproximativ egale (cca. 15 m diametru şi 1 m înălţime).

Cercetare: M.A., B.P.N., Şt.D., 2007.

2. Pe teritoriul satului, s-a consemnat un sit preistoric, necercetat. Aproape de sat, pe înălţimea Mohila, existau două grupări de movile, una la est de şosea, şi alta la vest. Una săpată, fără rezultat elocvent, publicată.[107] Azi locul se numeşte *Dealul Burlei*, **nr. 2**, şi nu e departe de marginea pădurii. Aici, după excavarea movilei în 1937, s-au desfăşurat săpături sistematice între 1971-1973, săpându-se mai mulţi tumuli din cei 15 încă observabili, mai înainte, Szombathy menţionând la vremea sa un număr de 20. Datare: *Komariv* şi *Hallstatt.* [108]

---

[106] M. Ignat, *Noi descoperiri* ..., p. 376.

[107] J. Szombathy, *op. cit*., p. 23.

[108] M. Ignat, *Découvertes*..., p. 99-107; idem, *Necropola hallstattiană de la Volovăţ-Dealul Burlei,* în *Suceava*, V, 1978, p. 107-140; idem, *Necropole tumulare din Depresiunea Rădăuţi, rezultatele şi perspectivele cercetărilor*, în *CC*, NS, nr. 8-9 (18-19), 2002-2003, p. 131-132; idem, *Un nouveau groupe culturel du Hallstatt tardif sur le territoire de la Roumanie*, în *Studia Antiqua et Archaeologica* (**pe viitor *SAA***), VII, p. 331 şi urm.; idem, *Necropolele tumulare din zona Rădăuţi în cadrul lumii traco-getice (sec. VII-V a. H.),* Târgovişte, 2006, *passim*; A. Lásló, *Începuturile epocii fierului la est*

https://biblioteca-digitala.ro

3. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 85, la Burla, "Dealul gropilor".

17. COMUNA CACICA*

Cacica

1. Pe terenul versantului de NV al dealului Zamca, în apropierea locului numit *La Dochița,*[109] pe un lot arabil cu sol galben de pădure, au fost descoperite două fragmente de silex negricios de Prut, dintre care unul reprezintă un vârf de lamă cu „enococheˮ. Pct. necartat. Se leagă poate de situl următor.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

2. La marginea de NV a poalelor aceluiaşi deal, **nr. 1**, pe un mic platou terminat cu o mare ruptură de teren produsă de erodarea continuă a apelor pârâului Blândeț (*Râpa lui Rezneac*) s-au descoperit:

- o aşchie plată de silex maroniu;
- mai multe fragmente ceramice având în componență nisip cu bobul mare şi cioburi pisate, care se pot atribui cel mai sigur culturii *Komariv* sau *Noua*. Nu s-au putut semnala la vremea cercetării bucăți de chirpic.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

3. Pe terasa superioară a pârâului Blândeț (ogorul autorului), **nr. 2**, în pământul răscolit mecanic pentru o nivelare, s-au identificat două fragmente ceramice din pastă zgrunțuroasă, arse secundar şi un altul cu un conținut nisipos, ars spre un cărămiziu-maroniu şi având reliefat după

---

de Carpați. Culturile Gáva-Holihrady şi Corlăteni-Chişinău pe teritoriul Moldovei, Bucureşti, 1994, p. 183, pct. 270.

* Text redat după M. Andronic, *Evoluția* ..., p. 64-70.

[109] Numit astfel după proprietarul uneia dintre gospodăriile care au format aici, sub pădure, până în vremea primului război mondial, un mic cut.

https://biblioteca-digitala.ro

toate aparențele un decor multiliniar „în val" (sec. X-XI, sau și următoarele !?). Ulterior, prin săparea unui mic șanț de evacuare a apei, chiar în fața casei de vacanță a autorului (!!!), acesta a descoperit urme de la o locuință, oase de animale, bucăți de chirpic și câteva fragmente ceramice decorate cu incizii în val, databile în aceleași secole (decor dispus inclusiv sus, pe partea terminală a buzei). Unul la roată cu turație lentă, unul de buză de oală decorată tradițional cu alveolări digitale și fragment de tăviță, neornamentat.[110]

Cercetare: M.A., 1986, 2011, colecțiile MB.

4. În zona confluenței Blândețului cu afluentul său de stânga, pârâul Dulcea, **nr. 3**, pe terenul terasei Blândețului, care aici prezintă aproape un contur triunghiular, în locul numit nu întâmplător *Călugărița*, apar cu totul sporadic resturi de cărămidă, bucăți de pietre cioplite și ceramică ce se poate data în veacurile XV-XVII. Cele mai târzii fragmente sunt cele din caolin pictat cu dungi de vopsea cărămizie. Notabilă este și descoperirea aici a unui tipar de piatră de turnat aplice ornamentale, databil în secolele XVI-XVIII.

Tradiția locală menționează că aici a ființat un lăcaș monahal. Pornind de la unele tentații materiale, în perioada interbelică, proprietarul terenului de atunci, Ion Parascan afăcut sondaje prin săpături, prilej cu care a descoperit oase omenești (morminte?), oase de animale domestice cât și resturi de ceramică menajeră.[111]

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

[110] M. Andronic, *Cercetări arheologice..., (II')*, p. 35-36.

[111] Informație de la ec. Anton A. Andronic, tatăl autorului, martor ocular al acestor săpături. Tiparul de turnat aplice este inventariat cu nr. E/5050 la MB. Pentru alte informații legate de acest metoh al Mănăstirii Humor, însărcinat cu exploatarea surselor de apă sărată, cf. M. Andronic, *Evoluția* ..., p. 124-126.

https://biblioteca-digitala.ro

5. Cu circa 150 m mai spre vest, **nr. 4**, pe terasa pârâului Dulcea, în loturile sătenilor, a apărut un material ceramic redus cantitativ, slab conservat şi destul de atipic[112], după cum urmează:

- un fragment ceramic cucutenian din pastă fină;
- fragment de lamă de silex, fără retuşe materiale;
- ceramică arsă inegal şi incomplet, modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate (un exemplar cu microprundiş pisat – cultura *Noua*);
- un fragment din pastă nisipoasă atribuit incert sec. IV d. Chr.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

6. În fața puțului minei de la salina din localitate, **nr. 5**, în solul straturilor de flori ale aleii principale, cât şi în grădinile particulare de dincolo de gardul întreprinderii, apare un deosebit de bogat material ceramic, de cele mai multe ori aparținând unor vase de tip *brichetaje*, asociate după cât se pare cu ceramică *Cucuteni B.* Semnalăm şi bulgări din obsidiană. Aceste descoperiri, de o importanță aparte pentru eneoliticul din România demonstrează că apa sărată a unui izvor de aici se folosea – prin fierbere în aceste vase ceramice de folosință unică – la obținerea unor forme conice de sare recristalizată, mult mai lesnicios de transportat şi comercializat.[113] Notabilă este şi prezența, destul de frecventă, a speciei ceramice *Cucuteni C*, cât şi a unor fragmente care s-ar putea data, incert, în perioada de *tranziție spre epoca bronzului* şi în

[112] Legăm ipotetic de realitățile acestui habitat şi unele descoperi mai vechi. Cu ocazia unei recunoaşteri de teren din anul 1966, Nicolae Gostar şi Mircea Ignat au recuperat de la un sătean din Pârteştii de Jos un topor din silex, care fusese găsit mai sus de fântâna de slatină de pe cursul superior al Blândețului. Ulterior piesa a ajuns în colecțiile Institutului de Istorie şi Arheologie „A. D. Xenopol" din Iaşi (infonnații M.I).

[113] M. Andronic, *Cacica – un nou centru neolitic de exploatare a sării*, în *SCIVA*, 40, 1989, 2, p. 171-177; idem, *L'exploatation du sel à l'Est des Carpates Orientaux dans la préhistoire et dans la protohistoire*, în *SCIVA*, 59-60, 2010, p. 2008-2009, sinteză care prin opoziția fenmă a lui Dan Monah şi Gheorghe Dumitroaia, nu a apărut, regretabil - deşi era cazul - în volumul cuprinzând comunicările simpozionului internațional dedicat sării de la Piatra Neamț – 2004, respectivii „colegi" publicându-şi propriul studiu, tot de sinteză, neprezentat în fapt acolo.

https://biblioteca-digitala.ro

prima parte a *epocii fierului*[114]. În cursul verii anului 1995, în acest punct, mai precis în spatele clădirii arhivei salinei, s-a efectuat un sondaj arheologic care, alături de unele vestigii de epocă austriacă, a identificat urmele de incendiere ale unui presupus modest adăpost de tipul colibei şi material ceramic legat de exploatarea cucuteniană de aici (inedit, cu vizitare de şantier I. Mareş). Adăugăm aici şi câteva fragmente din veacurile XVI-XVIII (fragment de pahar şi fragment de caolin).[115]

În cursul verii 2015 s-au executat săpături de descăcare arheologică, dincolo de gardul vechii saline, în scopul amenajării unui ştrand, dar fără identificare de complexe (inedit).

Cercetare: M.A., 1986, 2000, 2007; colecțiile MB.

7. Pe ogorul din spatele gospodăriei ing. Cojocaru Călin (punct necartat, la circa 600 m S-E de salină, pe panta terenului aflat pe stânga pârâului Cacica), cât şi în ogorul aflat între două mici izvoare ce se unesc pentru a se vărsa în Blândeț s-au mai descoperit fragmente de funduri de brichetaje. În punctul din urmă a mai apărut şi o aşchie de silex, putând să rezerve în viitor şi descoperirea altor vestigii (punct locuit?). Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

8. Pe terenul agricol în pantă spre malul stâng al pârâului Cacica, **nr. 6**, aflat în dreptul gurii uliței cimitirului, care porneşte aici din drumul principal, s-a descoperit o cantitate apreciabilă de ceramică ce se poate încadra în *epoca bronzului* (deocamdată nu şi chirpic!), o aşchie masivă, atipică din silex maroniu deschis şi un fragment ceramic neolitic, cenuşiu, cu nisip şi pleavă ca ingrediente. Acum este o casă nouă.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

---

[114] *Ibidem*, p. 174.

[115] M. Andronic, I. Mareş, *Cacica, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 1995*, p. 21, pct. 25; iidem, în *CCA, Campania 1996*, p. 8, pct. 15.

https://biblioteca-digitala.ro

9. În arătura ogoarelor plasate la poalele estice ale dealului numit sugestiv *Troian*, **nr. 7**, situat în interfluviul dintre Soloneț şi Blândeț, alături de bulgăraşii de chirpic, s-au găsit:

- aşchii atipice de silex (unele puternic patinate), două lame de dimensiuni mici cu retuşe marginale, din silex de Prut şi ceramică *Komariv* şi/sau *Noua*;
- câteva fragmente, dintre care unul tipic prin suprafața sa exterioară lustruită şi neagră din *prima perioadă a epocii fierului*;
- câteva fragmente din veacurile VII-IX (cioburi pisate în componență, ardere oxidantă incompletă, unele modelate probabil la roată, buză decorată cu alveolări, perete de oală borcan cu decor alternativ din benzi de linii orizontale şi vălurite, dintre care majoritatea s-au descoperit alături de bucăți de lut ars provenind cu certitudine de la o locuință.

Cercetarea de teren de aici din 1965, efectuată de N. Gostar şi M. Ignat nu a dus la nici o descoperire concretă.[116] Nu excludem posibilitatea ca pe viitor să se identifice aici şi material litic paleolitic.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

10. Reluând cercetarea de itinerar pe terasa înaltă din stânga Solonețului, **nr. 8**, s-au identificat în dreptul fabricii de cherestea din localitate, alături de chirpic în cantitate sporadică, următoarele materiale:

- fragment ceramic masiv, ars la cenuşiu închis, cu cioburi pisate şi pleavă ca ingrediente, încadrabil ipotetic în specia grosieră a *ceramicii liniare*;
- un bulgăre de şist negru de Audia prelucrat sumar prin cioplire care se poate asocia cu un fragment ceramic din pastă fină *Cucuteni* sau cu unele fragmente *Noua*;
- un singur fragment din *Hallstatt* şi un altul din pastă fină cenuşie (sec. II-IV).

Şi aici, ca şi în alte situații, deşi s-au efectuat reveniri succesive, neavând suficient material identificat, nu putem să fim siguri că exact în

---

[116] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea valurilor de pământ din spațiul est-carpatic – Valul din Bucovina*, în *Suceava*, XI-XII, 1984-1985, p. 102.

https://biblioteca-digitala.ro

acest loc s-a locuit *efectiv* în toate epocile la care s-au făcut mai sus referiri.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

11. Pe aceeaşi terasă înaltă a Solonețului, **nr. 9**, începând din dreptul stației CFR Cacica şi terminând cu marginea terasei peste care urcă drumul comunal spre Botoşana, s-au descoperit, alături de rare bucăți de chirpic:

- aşchii şi vârfuri de lame de silex de Prut şi sporadic ceramică ce se poate include culturii *Noua*;
- un fragment ceramic datat sigur în *Hallstatt*;
- rare fragmente ceramice din pastă fină şi zgrunțuroasă din secolul IV d. Chr.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

12. Cu diverse ocazii, de-a lungul timpului, pe arealul satului s-au semnalat descoperiri de unelte din piatră, despre care însă ne lipsesc date suplimentare.[117] Câteva informații în plus ni se dau pentru „un ciocan perforat din diorit," găsit fragmentar, de „5-7 centimetri lungime," care se păstra la data menționării în colecția Societății antropologice din Viena la nr. inv. 15.092. [118] Pe de altă parte, nu ştim în ce măsură se referă la aceste semnalări monografia lui V. Săhleanu, când se afirmă că la sfârşitul veacului al XIX-lea (ca şi de altfel în anii 1938-1940) s-au

[117] * * * *Herzogthum Bukowina in Wort und Bild,* Wien, 1982, p. 52; J. Szombathy, *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild, Bukowina,* Wien, 1899, p. 52; D. Olinescu, *Harta,* p. 77.

[118] R. F. Kaindl, *Die Antropologische Gesellschaft in Wien ihren Verhältnisse zur Bukowina,* în *JBLM,* I, Czernowitz, 1893, p. 73.

https://biblioteca-digitala.ro

descoperit diverse unelte din piatră şi „pumnale de corn."[119] Descoperiri similare s-au mai făcut şi imediat după anul 1960, cât şi în anul 1966.[120]

În prezent se cunosc încă trei astfel de piese: topor neolitic din şist silicios sau diorit, descoperit pe dealul Rodină (loc – *Imaşul Rodinii*), în colecţia şcolii din Pârteştii de Jos, topor miniatural neolitic din gresie silicioasă, descoperit pe arealul Cacicăi (inf. prof. P. Spânu, care îl şi deţine; şi topor masiv din diorit (?) găsit de cetăţeanul Petre Creţu în grădina din spatele casei sale în anul 2007.[121]

Pârteştii de Sus

13. La peste 150 m NV de partea terminală a ultimei zone arheologice menţionate (punct 11), pe aceeaşi margine de terasă, reapar vestigii databile în secolul al IV-lea d. Chr. Cantitatea precumpănitoare de ceramică modelată exclusiv cu mâna, cu cioburi pisate şi arsă oxidant incomplet, răspândită cu anumite densităţi pe acest sector al terasei, cât şi un fragment tipic, ne face să considerăm o mare parte a materialului ca aprţinând *Hallstattului*. În cadrul unai grupări modeste de ceramică *Sântana de Mureş* şi chirpic – aflată la circa 100 m NE de sediul primăriei, **nr. 10** – care a aparţinut cu probabilitate unei locuinţe de suprafaţă, a fost descoperit cu ocazia perieghezelor noastre, un denar, se pare un fals de epocă, purtând chipul lui Antonius Pius .[122]

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

14. Pe partea dreaptă a Soloneţului, în dreptul fostei mici întreprinderi de brânzeturi din localitate, cu prilejul unei surpări de teren petrecută în anul 1961, a fost descoperit un topor de fier menţionat eronat

[119] V. Săhleanu, *Din trecutul salinei şi comunei Cacica,* mss. dactilografiat, 1939, p. 1. Unele dintre piesele descoperite înainte de anul 1918, se pare că provin din zona pârâului Dulcea (idem, informaţie orală).
[120] I. Ţabrea, *Monografia comunei Pârteştii de Jos, judeţul Suceava, mss.*, p. 8, care menţionează astfel de descoperiri întâmplătoare şi pentru arealul satului Pârteştii de Sus.
[121] Descoperire verificată de către autor, 2007.
[122] Cf. M. Andronic, *Noi descoperiri...*,p. 40. Determinare făcută de autor: *RIC*, III, 39, nr. 11(b) – A.D. 143-144(?), 2,05 g, inventariat la MB cu nr. MC/3396.

https://biblioteca-digitala.ro

de proprietar ca fiind de „factură geto-dacică."[123] În realitate este vorba despre un topor cu aripioare laterale la muchie, cu tăişul şi lama îngustă, folosit mai ales ca topor de luptă în perioada veacurilor X-XIII.[124]

15. După circa 150 m NV de ultimele case din sat, **nr. 11**, pe marginea terasei de la nivelul şoselei spre Solca, alături de chirpic, s-au descoperit:

- o aşchie atipică de şist negru de Audia;
- două fragmente ceramice fine cucuteniene;
- câteva fragmente arse la nuanţe cenuşii negricioase, cu cioburi dar şi microprundiş pisat.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

16. La circa 1 km N-V de marginea localităţii şi la circa 150 m V de o fântână părăsită şi de o cruce din beton, **nr. 12**, ambele plasate la marginea aceleiaşi căi rutiere, pe aceeaşi formă de teren ca mai înainte, au fost identificate urme materiale constând în pământ ars de la cel puţin şase locuinţe. Ceramica, slab conservată, fără urme de pictură, este de tipul ceramicii cucuteniene fine şi grosiere (cu cioburi neglijent pisate). La acestea se adaugă un număr de fragmente ceramice, arse reducător la diferite nuanţe de cenuşiu închis, cu cioburi destul de fin pisate, în compoziţie, cât şi mai multe aşchii atipice de silex de Prut (una din silex maroniu-roşcat) şi un gratoar pe vârf de lamă, ce păstrează cortexul. Dintre aşchii, două poartă semne evidente de patinare. Comunitate care, posibil, iniţiase şi exploatarea saramurii din relativă apropiere, de la actuala mină de sare.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

---

[123] N. Cojocaru, *Monografia satului Cacica, mss.*, f. a., p. 18.
[124] V. Spinei, *Moldova în secolele XI-XIV*, Chişinău, 1982, p. 103 (în D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice*.., p. 128, pct. 520, datat sec. IX-X).

https://biblioteca-digitala.ro

17. Revenind spre limitele nordice ale satului, în fața casei lui Gh. Sahlean, **nr. 13**, în dreapta drumului ce duce la Botoşana, în apropierea unor stâlpi ai rețelei electrice, se pot observa doi tumuli mult aplatizați:

T_1: I = 0,50 m	T_2 : I = 0,25 m
D = 20 m	D = 14 m

Nu departe de aici, pe locul numit *Imaşul Rodinii*, a fost descoperit într-o ravenă toporul naviform, de mici dimensiuni, dintr-o rocă dură cu pigmentație fină gri deschis şi albastru-verzui la care ne-am referit la punctul 12.[125]

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

18. Pe marginea terasei de pe partea dreaptă a pârâului Racova (zis şi *Hinata* sau *Ihnata*), **nr. 14**, la aproximativ 150 m la sud de Pârâul lui Manole, s-au descoperit urme de lut ars provenind de la mai multe locuințe. Materialul recuperat aici este de cantitate şi calitate modestă (pastă fină şi grosieră tipice culturii *Cucuteni*, fără urme de pictură). Se mai pot adăuga de asemeni câteva aşchii de silex de Prut şi de şist negru de Audia.

În apropiere, cu ocazia săpării fundației unui stâlp pentru energia electrică, cu mulți ani în urmă s-a descoperit un topor din silex albicios, cu jumătatea tăişului şlefuită, iar cu restul finisat prin ciopliri succesive. Piesa se păstra în cadrul colecției muzeului sătesc din Botoşana[126].

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

19. Pe culmea dealului Rodina, **nr. 15**, în spatele pădurii Tonog, pe o lungime de multe sute de metri, se înşiruie de la N-V la S-E şase movile funerare:

T_1: I = 0,55 m   D = 20 m

Este plasat pe lotul lui Nichitoi Petru. Drumul de țară ce străbate coama dealului spre Racova trece pe o margine a mantalei sale.

T_2: I = 0,65 m

[125] Informație prof. Gr. Straton din localitate.

[126] Informație prof. V. Boca din Botoşana.

https://biblioteca-digitala.ro

D = 18 m, pe lotul lui Ion Ciornei,

T_3: I = 1,20 m

D = 20 m pe lotul lui Vasile Finiş,

T_4: I = 1,20 m

D = 22 m pe lotul lui Ion Ciornei,

T_5: I = 0,80 m

D = 20 m pe lotul lui Crețu Gheorghe,

T_6: I = 0,25 m

D = 15 m tumul incert, foarte aplatizat, aflat pe un imaş vecin.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

20. Cu ocazia lucrărilor de amenajare a terasamentului liniei de cale ferată inițiate de către administrația austriacă a Bucovinei, în urma unor excavări efectuate între cele două poduri construite după stația Cacica în direcția Vârfu Dealului, s-ar fi descoperit oseminte omeneşti, care au determinat pe cei de atunci să considere că au dat de un vechi cimitir sătesc datorat vreunei epidemii.[127]

21.Tot în sat s-a descoperit de mult timp un ciocan din piatră Olinescu.[128]

22. În anul 2014 în zona pădurii Tonog, a fost descoperit cu un detector de metale un tezaur de monede dacice, peste 400, din argint de slabă calitate. Piesele, dintre care unele doar fragmente, cu o schematizare accentuată a figurilor, aparțin după informațiile noastre preliminare tipului *Huşi-Vovrieşti* şi vor fi probabil publicate de M. Dejan.

Solonețul Nou

---

[127] V. Cojocaru, *op. cit.*, p. 2. Acelaşi autor a notat din cele auzite din bătrâni cu multe decenii în urmă, că un muncitor italian dintre cei angajați la aceste lucrări de amenajare a drumului de fier, ar fi descoperit o ladă cu bani din metal prețios, cu care ar fi dispărut încă din prima noapte după această întâmplare.

[128] *Harta*, p. 77.

https://biblioteca-digitala.ro

23. Pe o prelungire proeminentă a dealului format între cursul superior al râului Soloneț și afluentul său Valea Bună, **nr. 16**, datorită unor săpături făcute în scopul folosirii de lut galben pentru construcții, s-au descoperit unele piese litice care demonstrează că aici, de unde se deschide o foarte bună perspectivă asupra celor două văi, din care cea a pârâului menționat este folosită și astăzi drept culoare de trecere spre bazinul hidrografic al râului Moldova, a existat în paleolitic o așezare sezonieră.

Iată pe scurt prezentarea acestui inventar:
- gratoar, tip *carenat* pe lamă masivă;
- burin atipic, din silicolit;
- două lame, una având retușe, din menilit (?);
- mai multe fragmente de lame, din silex cenușiu, de Prut;
- nucleu epuizat din gresie silicioasă;
- așchie de decorticat din silex și gresie;
- așchii, deșeuri de cioplire, din silex și gresie silicioasă.

Pornind de la constatarea că prima piesă este de tip *Aurignacian* – restul nefiind edificatoare pentru o datare mai exactă, susținem și noi opinia cercetătorului dr. V. Chirica de a plasa acest obiectiv arheologic în cadrul *Aurignacianului*.

Legată cu probabilitate de prezența omului preistoric aici, menționăm și o așchie din gresie silicioasă descoperită la circa 10 m nord de casa lui Hahula Pavel, respectiv, 100 m vest de biserica localității.

Cercetare: M.A., 1986, V. Chirica, M.A., 1987; colecțiile MB.

24. Pe terenul agricol din zona nord-estică a satului Solonețul Nou, cu ocazia unor lucrări agricole, în urmă cu circa două decenii, a fost găsit un topor trapezoidal, dintr-o rocă dură, gălbuie, cu incluziuni maronii și negricioase.[129] Piesa nu a fost finisată. Ceafa a suferit o distrugere prin spargere, iar tăișul nu a ajuns să fie șlefuit.

Toporul se poate data în *neoliticul timpuriu* (cultura *Criș*), fie în *eneolitic* (cultura *Cucuteni*). Este interesant de menționat aici și faptul că tot pe aceleași ogoare ale familiei amintite, fusese descoperit înainte încă

[129] Informații de la Cazimir Zelionca, cel care ne-a descris de altfel și obiectul.

https://biblioteca-digitala.ro

un topor, care prin predare la fostul Liceu Pedagogic din Suceava, s-a pierdut. După descrierea făcută de nepotul descoperitorului, se pare că piesa, perforată, era tot se pare de factură neolitică şi că nu avea încă tăişul finisat.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

18. ORAŞUL CAJVANA

Cajvana

1. Pe terasa înaltă de pe malul stâng al pârâului Cajvana, **nr. 12**, la circa 250 m NV de ultimele case din satul Soloneţ, pe ogorul lui Filip Ureche (tarla *Câmp*), s-au descoperit puţine fragmente de chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, arsă oxidant incomplet sau complet, mai rar reducător, având în compoziţie cioburi pisate. Aici, terenul a suferit mai demult amenajarea unor terasări succesive, ceea ce credem că a dus la distrugerea a numeroase urme arheologice. Pe baza materialului ceramic, considerăm că pe acest amplasament a existat o aşezare de dimensiuni mai modeste, datând din cursul *primei epoci a fierului* sau din veacurile III-I î. Chr.

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

2. Pe aceeaşi terasă, **nr. 13**, la o depărtare de circa 1 km V-NV, în arătura tarlalei *În Câmp*, s-au identificat numeroase fragmente ceramice modelate numai cu mâna şi arse majoritar oxidant incomplet. Cele mai tipice care ne dau sigur un microinterval cronologic de locuire, sunt cele din secolele III-I î. Chr. (buze faţetate, barbotinate, fragment de tradiţie sau provenienţă celtică din pastă cu grafit, ornamentat cu striuri paralele).[130]

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

---

[130] S. Teodor, *Elemente ...*, 1988, p. 49 – informaţie primită de la M. Andronic.

https://biblioteca-digitala.ro

3. La capătul aceleiaşi tarlale, pe marginea dreaptă a drumului Soloneţ-Cajvana, cu circa 650 m înainte de intrarea în Cajvana, după spusele unor locuitori vârstnici, se pare că a existat o movilă de pământ, acum practic aplatizată de lucrările agricole anuale. Nu ştim în ce măsură ea a putut fi un semn de hotar sătesc în evul mediu.

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

4. Pe tarlaua *Rostuşa*, **nr. 14**, la circa 450 m SE de ultimul grupaj izolat de case, mergând spre S-E, încep să apară bucăţi de chirpic şi ceramică tipică secolului al IV-lea d. Chr. Notabilă este cantitatea destul de mare a ceramicii modelată exclusiv cu mâna, ceea ce nu exclude posibilitatea provenienţei ei parţiale de la un habitat mai vechi.[131]

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

5. Pe malul aceluiaşi pârâu ca şi la punctul precedent, **nr. 15**, (pârâul Rostuşa, Ruscanu sau Pârâul lui David), pe tarlaua *La Gurău* din faţa fostei Ferme de arbuşti nr. 5, s-au descoperit alături de frecvente bucăţi de chirpic şi unele de zgură cu fier, numeroase fragmente ceramice care se pot data cel mai sigur în răstimpul secolelor II-III d. Chr. (inclusiv două fragmente de pereţi de amfore de import). Cantitatea mare de ceramică, lucrată exclusiv cu mâna, nu exclude faptul ca şi aici să mai avem un nivel de locuire.

Cercetare: M.A.. 1990: colecţiile MB.

6. Revenind pe valea pârâului Cajvana, **nr. 11**, pe malul său drept, la circa 400 m SV de **punctul nr. 2**, pe tarlaua numită impropriu, prin extindere toponimică, *Sălişte*, s-au descoperit, pe un areal restrâns, urme ale prezenţei omului din *paleolitic*. Este vorba despre următorul material litic:

---

[131] Din acest loc a provenit un denar de la Commodus, ulterior pierdut – cf. M. Andronic, *Noi descoperiri...* , p. 39.

https://biblioteca-digitala.ro

- gratoar pe lamă mijlocie de decorticare, cu partea activă oblică, din silex negricios de Prut (6,4 x 2,8 x 0,8 cm);

- lamă mijlocie trunchiată, cu slabe retuşe de utilizare (4,1 x 2,3 x 0,7 cm);

- lamă mijlocie de decorticare, cu slabe retuşe de utilizare, din silex negricios de Prut (5,3 x 2,3 x 0,7 cm);

- fragment de lamă microlitică.

Aceste piese sunt intens patinate şi le putem data în *Gravettian*. Pe aceeaşi suprafață au mai apărut două fragmente ceramice *Noua*, unul din secolele II-IV d. Chr. şi un bulgăraş de zgură cu fier.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

7. Pe coama dealului Comăneşti (tarlaua *Dealul Comăneşti*), **nr. 7,** în locul numit *La Gropi*, la circa 150 m S-V de noua casă a lui Gh. Savu, se profilează două movile amplasate la circa 40 m una de alta. Cea mai nordică are un diametru acum (deci mult mărit prin fenomenul de aplatizare), de circa 30 m şi o înălțime de circa un metru. Cealaltă măsoară un diametru de aproximativ 37 m, iar înălțimea de circa 0,90 m.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

8. De aici, parcurgând pe coama dealului încă circa 600 m spre S-E, **nr. 8**, se întâlneşte un nou tumul (diametrul, circa 30 m, înălțimea, circa 80 cm). În urma arăturii mai adânci (noiembrie 1987), au apărut, exact pe creştetul său, un grupaj circular de lespezi de gresie nisipoasă, care însă nu prezenta vreo urmă vizibilă de foc.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

9. Deplasându-ne în aceeaşi direcție încă circa 50 m, **nr. 9**, se mai pot observa, cu oarecare dificultate, încă două movile aflate la o distanță de circa 10 m între bazele lor (diametrul, circa 20 m, înălțimea, circa 0,40 m). Cu totul ipotetic, tumulii prezentați pe acest deal pot aparține *epocii*

https://biblioteca-digitala.ro

bronzului, ținând cont de bogăția vestigiilor de tip *Noua* şi de frecvența unor astfel de movile în arealul cercetat.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

10. Pe tarlaua *Sălişte*, **nr. 5-6, 10**, pe malul drept al pârâului Cajvana, inclusiv la N-E de gospodăria lui Gurău Toader, alături de chirpic, s-au identificat:

- destul de rare materiale ceramice *Noua* (apar mai ales în partea de S-E a punctului);
- ceramică fragmentară *Sântana de Mureş* (în partea centrală şi de N-V);
- ceramică databilă, larg, în perioada secolelor XIV-XV.

Peste apa Cajvanei, pe partea stângă, nu departe spre N-V de confluența sa cu doi mici afluenți, apar în continuare materiale similare cu cele de mai sus. Spre limita nordică a punctului, în spatele gospodăriei lui Bâia Gh., s-a constatat creşterea frecvenței ceramicii medievale (sec. XIV-XVI), însoțită uneori de zgură metaliferă. Cea mai timpurie specie ceramică are caracteristicile celei cunoscute la *Lunca-Dorohoi*.[132]

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

11. În timpul cercetărilor de teren din toamna anului 1987, la circa 150 m N de stejarul secular, **nr. 3**, monument al naturii, în spatele şurii lui Gurău Gavril, a fost descoperit de autor în arătură un denar de la *Marcus Aurelius*.[133] Piesa, aflată într-o stare precară de conservare, a fost realizată în perioada decembrie 165 – vara anului 166 d. Chr., dintr-un aliaj din metale comune, ceea ce ne face să credem că este un fals de epocă, ipoteză plauzibilă şi în cazul descoperirii monetare romane din

[132] D. Gh. Teodor, E. Neamțu, V. Spinei, *Cercetări arheologice la Lunca –Dorohoi*, în *ArhMold.*, VI, 1969, p. 191, 198-200.

[133] *RIC*, III, p. 224 (determinare a autorului descoperirii); 1,85g, argint sub limita de detecție prin vechea metodă comparativă a tragerii pe piatră şi tratare cu acid efectuată la BNR – Suceava cu mulți ani în urmă; cf. M. Andronic, *Noi descoperiri...*, p. 39; inventariată la MB cu nr. MC/1203.

https://biblioteca-digitala.ro

Pârteştii de Sus. La o distanţă de câteva sute de metri spre nord s-a descoperit, întâmplător, un denar emis de *Faustina I*, actualmente în proprietatea colecţionarului Pâţu Gheorghe din localitate.[134]

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

12. Colecţionarul numismat Poteiciuc Nicanor din Todireşti, azi decedat, deţinea în colecţia sa un *milliaresion* emis de *Ioannes Tzimiskes* (969-976), care a fost descoperit cu ani în urmă undeva în vatra satului Cajvana de către un elev. Moneda este din argint (peste 960‰ !!!, 3,36 g), are un diametru de aproape 22 m şi a fost frapată la Constantinopol.[135] Ea reprezintă o semnificaţie aparte, atestând cu probabilitate existenţa în microzonă în cursul secolelor X-XI a unei aşezări rurale, ale cărei vestigii nu s-au putut încă descoperi prin modestele posibilităţi perieghetice.

Actualmente, 2016, nu mai acordăm sinceritate maximă susnumitului, acesta lucrând o vreme pe un şantier arheologic în Israel.

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

13. În apropierea bisericii săteşti, **nr. 4**, în grădinile locuitorilor Bârgăuan Toader, Mitrofan Filip şi Lucan Vasile, s-au identificat numeroase bucăţi de chirpic şi fragmente ceramice modelate exclusiv cu mâna, arse oxidant incomplet, având ca ingredient cioburi pisate şi nisip fin. Deşi n-au apărut elemente mai caracteristice, înclinăm să le atribuim *epocii bronzului*.

Peste apa pârâului fără nume care trece prin faţa casei lui Bârgăuan Toader, pe malul său drept, s-au descoperit mai mulţi bulgări

---

[134] *RIC*, III, p. 71, nr. 368 (sau *BMC*, IV, p. 62, nr. 435), A. D. 141, 900‰ !!!, stare bună de conservare - cf. M. Andronic, *Noi descoperiri...*, p. 39. Pentru alte patru piese cf. L. Munteanu, I. Iaţcu, *Descoperiri monetare din Moldova. VI*, în *ArhMold*., XXXVII, 2014, p. 170.

[135] C. Morrison, *Catalogue des monnaies de la Bibliotéque Nationale*, Paris, 1970, tome 2, p. 595, 40/Cp/Ar 03, pl. LXXX – determinare M. Andronic.

https://biblioteca-digitala.ro

de zgură cu fier. Astfel de atestări ale obținerii fierului au mai putut fi observate şi în grădina din spatele casei lui Mitrofan Filip.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

14. La date şi în împrejurări diferite, pe teritoriul satului s-au descoperit două topoare din bronz (puncte necartate). Primul, păstrat în colecția MB (inv. C/157), deosebit de frumos ornamentat cu motive spiralice, are la ceafă un disc uşor bombat cu spin. După Mircea Ignat, care l-a publicat, el se înscrie în tipul A_2, conform tipologiei lui I. Nestor şi Al. Vulpe, prezentând bune analogii la Apa, Someşeni şi Gaura.[136] În contextul descoperirilor de acest gen din Moldova, piesa este un unicat.

Al doilea, păstrat în colecția profesorului Gh. Pâțu din localitate, a fost găsit în grădina săteanului I. Pascaru cu prilejul unor lucrări agricole. Locul nu a relevat alte urme arheologice concrete. Acest topor face parte din tipul topoarelor de luptă cu disc la ceafă şi tub de înmănuşare îndesat de tip B_1, după schema tipologică a specialiştilor mai sus menționați[137]. El are analogii în varianta *Bikács-Borleşti*, răspândită mai cu seamă în Transilvania de est şi în Moldova şi se încadrează cronologic în *Bronzul mijlociu* (piese similare fiind mai frecvente în partea a doua a sa).

Pe lângă acestea, semnalăm toporul fragmentar descoperit în partea nordică a vetrei satului, caracteristic *epocii bronzului*, realizat dintr-o rocă dură şi pigmentată (diorit?) şi care se păstrează în aceeaşi colecție particulară. Prof. Pâțu deține în colecția sa şi alte topoare din *epoca bronzului.* [138]

Cercetare: M.A.. 1990: colecțiile MB.

[136] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 138-139.
[137] M. Ignat, Gh. Pâțu, *Un topor de bronz descoperit la Caşvana*, în *Suceava*, IX, 1982, p. 493-494. Profesorul Gh. Pâțu ne-a mai informat că în arealul comunei s-au mai făcut descoperiri fortuite, precum nişte topoare din silex alb-vinețiu sau negru, un topor cu gaură şi un mormânt (?) cu o sabie şi o lespede mare (?) identificat de nişte copii într-o ruptură a dealului Comăneşti. Cf. şi B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 274-275.
[138] B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 275-276.

https://biblioteca-digitala.ro

15. Pe malul drept al pârâului Cajvana, **nr. 2**, la circa 600 m nord de biserica sătească, în spatele şurii lui Rusu Ştefan, s-au descoperit în arătură mai multe bucăţi de chirpic, un singur fragment ceramic modelat exclusiv cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie şi ars spre cărămiziu, cât şi mai multe alte fragmente databile în sec. XVII-XVIII (printre care şi o lulea din lut cu o inscripţie realizată prin presare redând literele „VEN – literă total indescifrabilă – SV”).

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

16. Pe malul stâng al pârâului Pietroasa (tarla *Stanişte*), **nr. 1**, la circa 250 m vest de ultimele case ale satului, s-au identificat, alături de chirpic, materiale ceramice de tip *Sântana de Mureş* (specia fină şi cea zgrunţuroasă). Aşezarea se pare că a fost de dimensiuni modeste.

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

17. În locul *Groapa Mârzei* (sau *Tătari*), **nr. 16**, plasat la N-E de tarlaua *La Dumbravă*, se ridică şi astăzi o movilă de dimensiuni încă considerabile, deşi terenul se ară anual. Cu aproximările inerente cauzate de procesul de aplatizare, tumulul ar fi avut iniţial un diametru de aproximativ 30 m şi o înălţime minimă de circa 1,5 m. El a fost înălţat din pământ de o nuanţă mai închisă decât solul din jur, ceea ce îl face şi mai uşor observabil de la distanţă. În jurul său apar (accidental?), împrăştiate lespezi din piatră locală din gresie nisipoasă. În acest sens se remarcă două grupări de pietre amplasate în marginile de est, respectiv, de vest. În strictă apropiere a sa s-a descoperit o aşchie din silex de Prut, nepatinată.

Cercetare: M.A., 1990; colecţiile MB.

18. Pe dealul Vârful Dumbrăvii (numit şi *Junincă*), **nr. 17**, se vedeau la vremea cercetării, în arătură, 5-6 pete de pământ închis la culoare, care par să indice existenţa cândva, pe acest loc supus puternic erodărilor, a unui grupaj de mici tumuli. Dintre ei unul singur şi-a păstrat

https://biblioteca-digitala.ro

o înălțime de până la un metru. Revenirea în 2010 n-a mai identificat exact locul !

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

19. La mai multe sute de metri de acest ultim punct, spre N-E şi S-E se foloseşte, prin extindere la o întinsă tarla, toponimul *Crânceşti*, care poartă numele unui vechi sat medieval dispărut, a cărui vatră de locuire exista după cât se pare undeva mai la nord, în valea pârâului Solca[139].

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

20. Din informarea prof. Gh. Pâțu, în zona Pârâului lui Dumitru Jucan (a lui Casian) se găseşte ceramică de epocă getică, iar în grădina lui Simion Pâțu, material ceramic *Criş, Cucuteni, Hallstatt* şi *Sântana de Mureş*. Acelaşi colecționar din sat deține - cum s-a spus - şi câteva topoare din piatră dură, databile în *epoca bronzului*.

21. În colecția lui T. Hrib din Arbore se păstra o cămaşă de zale găsită în sat.

Codru

22. În zona locuibilă a cătunului Codru, **nr. 19**, în apropierea drumului care vine din Cajvana, pe partea stângă, la o depărtare de mai multe zeci de metri, ogor Gavril F. Ciotu, se află doi tumuli (*epoca bronzului* ?) cu următoarele dimensiuni:

T_1: I = 0,30 m $\quad$ T_2 : I = 1,70
D = 14 m $\quad$ D = 30 m

[139] Pentru alte informații cf. M. Andronic, *Evoluția...*, p. 101; idem, *Hrinceşti...*, Al. I. Gonța, *Documente privind istoria României. Indicele numelor de locuri, A. Moldova, veacurile XIV-XVII(1384-1625)*, Bucureşti, 1990, p. 127, la *Hrinceşti*, cu numeroase trimiteri la documente.

https://biblioteca-digitala.ro

La circa 200 m N-V de T_2 se mai ridică o formă de pământ asemănătoare unei movile (I = 1,50 m, D = 32 m), dar în acest caz nu putem fi siguri că este vorba de o realizare antropică.

Cercetare: M.A., 1990; colecțiile MB.

23. La circa 500 m N-NE de ultimele case din Codru, **nr. 18**, pe un teren aflat la marginea nordică a pădurii Todireşti numit *La Boroghia*, s-au putut număra inițial, pe o suprafață de circa un hectar peste 50 de movile de pământ, de regulă de dimensiuni modeste, din care două-trei aveau dimensiuni mai mari. M. Ignat, participant la recunoaşterea care a dus la aceste descoperiri, a efectuat aici ulterior săpături arheologice în anii 1989-1990, reuşind să cerceteze 11 astfel de complexe, datate de către el în *Hallstattul târziu*.[140]

Cu ocazia identificării acestei mari necropole, autorul acestei cărți a descoperit în mantaua celui mai mare tumul, afectat după anumite informații de amenajarea în mijlocul său a unui post de observații în timpul ultimei conflagrații mondiale, un gratoar pe aşchie retuşată care menține cortexul din silex cenuşiu (4,1 x 1,3 cm), având o patină alburiu-albăstrie. Piesa se păstrează fragmentar şi se poate data în *Graventianul timpuriu*. Provine poate dintr-un loess mai de adâncime.[141]
Cercetare: M.I., M. A., 1990; M.A. 2007. Colecțiile MB.

19. COMUNA CALAFINDEŞTI *

Botoşănița Mare

1. Pe malul stâng al pârâului Verehia (zis şi *Verbia*), **nr. 204**, la circa 150 m nord-est de confluența sa cu un mic afluent de stânga, fără

---

[140] M. Ignat, *Necropolele tumulare...*, 2006, *passim*. În idem, *Necropole tumulare...*, p. 132, se vorbeşte despre 14 tumuli săpați, din epoca bronzului (T 1 şi T 12 Komariv) şi Hallstattul târziu.
[141] Al. Păunescu, *Paleoliticul şi epipaleoliticul de pe teritoriul Moldovei cuprins între Carpați şi Siret*, vol. I/1, Bucureşti, 1998, p. 84.
* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 163-166.

https://biblioteca-digitala.ro

nume, din marginea localității, au fost descoperite, alături de bulgări de chirpici, un material ceramic numeros, din care menționăm:

- fragmente ceramice *Noua*, inclusiv o buză de vas tipică;
- fragmente ceramice din *Hallstatt,* între care câteva apucători plate;
- fragmente ceramice decorate cu barbotină, aparținând, cu probabilitate, culturii *Poieneşti-Lucaşeuca.*[142] Eventual şi *Sântana de Mureş.*

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

2. În spatele primei case de la marginea localității, **nr. 205**, pe malul stâng al afluentului de stânga al pârâului Verehia, au fost identificate urmele a cel puțin cinci locuințe datând din timpul culturii *Cucuteni*, fază neprecizată, semnalate la sol prin bulgări de chirpici şi fragmente ceramice numai din pastă fină, fără pictură.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

De aici este posibil să provină ceramica *Cucuteni* ajunsă în col. universității din Suceava. Tot din localitate provin şi fragmente ceramice *Precucuteni III.* [143]

3. Revenind pe malul stâng al pârâului Verehia, **nr. 206**, la circa 350 m sud de punctul anterior, au fost descoperite fragmente ceramice din pastă fină şi zgrunțuroasă, *Sântana de Mureş.*

Cercetare: M.A.. 1986: colecțiile MB.

4. Pe teritoriul satului, într-un punct neprecizat au fost găsite într-o movilă mai multe obiecte din lut, printre care şi unul conic, înalt de 16 cm şi lat de 9 cm, gol pe dinăuntru (gât de amforă (?)), numit de Dionisie

[142] M. Babeş, *op. cit.*, p. 228, punct 134.
[143] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit*, p. 81.

https://biblioteca-digitala.ro

Olinescu „*animorium*". Nu este exclus ca movila să aparţină *culturii Tumulilor carpatici*[144].

4bis. La Botoşăniţa (Emandi nu specifică care, Mică sau Mare, dar probabil aceasta) în locul numit *La Râpi*, se găseşte ceramică medievală.[145]

Calafindeşti

5. Pe malul stâng al pârâului Horaiţ, la circa un kilometru sud de Bălcăuţi, în plin câmp, s-au descoperit materiale ceramice şi chirpic care au aparţinut unei aşezări *Sântana de Mureş* (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 1984, 1986; colecţiile MB.

6. La peste 1,5 km sud de Bălcăuţi, **nr. 207**, pe malul drept al Horaiţului, între două mici izvoare, amenajate prin canalizare de dată relativ recentă, alături de bucăţi de lut ars s-au descoperit:

- o aşchie atipică din silex maroniu-cenuşiu deschis;
- doar câteva fragmente cu pleavă în compoziţie ce pot aparţine culturii *Criş* sau a *ceramicii liniare*;
- doar câteva fragmente de vase *Noua*;
- fragmente ceramice din *Hallstatt* (unele cu suprafeţe exterioare arse la negru);
- mult material ceramic *Sântana de Mureş*, mai ales pe partea stângă a unuia dintre pârâiaşele amintite.

Cercetare: M.A., 1986, 2001; colecţiile MB.

7 Pe malul drept al pârâului Horaeţ, **nr. 208,** în punctul numit *La trei izvoare*, pe pantele line dintre cei doi afluenţi de dreapta ai pârâului

---

[144] M. Ignat, *Dacii din nordul Moldovei în secolele II-III e.n.*, teză de doctorat, Universitatea „Al.I. Cuza", Iaşi, 1986, în *mss.*, p. 5, punct 34.
[145] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

Horaeţ, pe un teren mlăştinos, pe lângă bulgări de chirpici, a fost descoperit un bogat material ceramic *Sântana de Mureş*, din pastă fină şi zgrunţuroasă. Aşezarea se pare că a fost de dimensiuni destul de mari.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

8. Undeva pe malurile pârâului Horaeţ au fost descoperite numeroase fragmente ceramice, datând din diverse perioade (punct necartat):

- fragmente ceramice din *epoca bronzului*, *Noua,* inclusiv un fragment de fusaiolă cu decor geometric;
- fragmente ceramice *La Tène*, getice şi bastarnice;
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, precum şi fragmente de amfore romane.

Cercetare: E.I.E., 1977; colecţiile MB.

9. Pe versantul dealului din marginea de nord-vest a satului, în dreptul ultimelor case, a fost descoperit doar un singur fragment ceramic datând din timpul culturii *Cucuteni*, fază neprecizată. Cercetarea coamelor dealurilor Căşăria şi Holb (care din punct de vedere administrativ aparţin în mare parte de comuna Grăniceşti) nu a dus la nici o descoperire arheologică (punct necartat).

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

10. În punctul numit *Sărături*, **nr. 211**, pe partea stângă a pârâului Horaeţ (ogoare Gheorghe Diaconescu, Vasile Popescu, Traian Diaconescu), lucrările de hidroameliorații au dus la scoaterea la lumină, alături de bulgări de chirpici, a diverselor fragmente ceramice, care aparţin unor perioade diferite:

- câteva fragmente ceramice având în compoziţie silicolit pisat, datând din *epoca bronzului* (*Noua*);
- fragmente ceramice aparţinând culturii *Sântana de Mureş*;

https://biblioteca-digitala.ro

Menționăm aici şi fragmente ceramice cu cioburi pisate în compoziție, dificil de încadrat cronologic (*Hallstatt* sau *La Tène*).

De aici provine probabil o psalie din os – col. MB, inv. C/172.[146]

Cercetare: M.A., 1986, 2001; colecțiile MB.

11. Revenind pe malul drept al pârâului Horaeț, în locul numit *La Unguri-Ştiubei*, **nr. 212**, la aproximativ 400 m nord de coada iazului Grăniceşti, în pământul arat adânc, au fost descoperite bogate vestigii aparținând unei aşezări dacice de epocă romană: fragmente ceramice din pastă fină cenuşie şi cărămizie, lucrate la roată, fragmente de la un capac cu buton de prindere, mulți bulgări de chirpici, dar şi unele fragmente modelate numai cu mâna, din pastă cu cioburi pisate în compoziție, arse oxidant, complet ori incomplet, care dacă nu aparțin totuşi orizontului din secolele II-III d. Chr., se pot încadra, ipotetic, în epoca *La Tène*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

12. Pe partea stângă a pârâului Horaeț, în zona numită *În Clopot*, **nr. 213**, în ruptura proaspătă a malului pârâului, au apărut bulgări de chirpici şi unele fragmente ceramice, modelate cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, arse oxidant, mai mult sau mai puțin complet, vestigii fie mai timpurii, fie legate de aşezarea din secolele II-III d. Chr., ce se află pe malul opus al pârâului.

Cercetare: M.A., 1994; colecțiile MB.

13. La circa 300 m nord-nord est de sediul primăriei, **nr. 214**, pe marginea dealului, în imediata apropiere a pădurii, alături de bulgări de chirpici, au fost descoperite:

- un fragment de nucleu din silex cenuşiu, un fragment de lamă, albăstrui-albicios, fără retuşuri; un fragment ceramic, cenuşiu, din pastă fină, cu pleavă (?), toate databile în *neolitic*;
- fragmente ceramice corodate, poate aparținând culturii *Noua* (?);

[146] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 139, fig. 2/7.

https://biblioteca-digitala.ro

- fragmente ceramice corodate, arse oxidant complet sau incomplet, databile în *La Tène* (?), inclusiv un fragment de buză, cu brâu de impresiuni alveolare.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

14. Pe terenul numit *Selişte*, **nr. 215**, pe malul stâng al Pârâului Cojocii, în dreptul ultimelor case ale localității (la ieşirea spre Şerbăuți), au fost descoperite:

- un fragment de silex cenuşiu deschis, spre maroniu;
- un topor calapod, din silicolit;
- ceramică medievală de uz comun, datând din secolele XV-XVI.

Din cele relatate de către un sătean vârstnic, în acest loc, undeva la mijlocul dealului, cu ani în urmă, s-ar fi scos piatră, ocazie cu care a fost descoperit un schelet uman, la care se păstrau, destul de bine, opincile (?). Dacă informația este veridică, legăm descoperirea, de existența aici, a unui vechi cimitir sătesc.

Cercetare: M.A., P.V.B., 1988-1990; colecțiile MB.

15. Pe terenul cuprins între cele două izvoare ale unui mic afluent de dreapta - fără nume - al Pârâului Cojocii, **nr. 216**, au fost descoperite:

- fragmente atipice din silex cenuşiu - negricios;
- câteva fragmente ceramice atipice, corodate, dintre care unul, neolitic, cu pleavă în compoziție, ars la cenuşiu închis, ar putea fi atribuit culturii *Starčevo-Criş* sau *culturii cu ceramică liniară*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

16. Pe marginea platoului din stânga şoselei spre Şerbăuți, **nr. 217**, la circa 200 m depărtare est de şosea, pe terenul nearat de mai mulți ani, au fost identificate, cu greu, urme sporadice de chirpici, provenind de la cinci locuințe, fragmente atipice de silex şi doar două fragmente ceramice corodate, dificil de datat (*neolitic* sau *epoca bronzului târzie* ?).

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

17. Începând de pe ultimele sute de metri, pe malul drept al unui pârâiaş - fără nume - ce se varsă, pe stânga, în Hănțica, **nr. 218**, continuând mai multe sute de metri pe malul drept al pârâului Hănțica – în punctul numit *În jos la administrație* şi până la confluența cu un alt afluent de data aceasta de dreapta, au fost descoperite, constant, bogate urme arheologice, inclusiv bulgări de chirpici, de la o locuire deosebit de întinsă, aparținând culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

18. La circa 300 m nord de coada iazului Şerbăuți, **nr. 219**, pe malul stâng al pârâului Hătnuța (Hănțica), au fost descoperite:

- două bucăți de materie zgurificată, de aspect sticlos, cu urme de oxizi de fier (?) şi pete albăstrui;

- ceramică *Poieneşti – Lucaşeuca* (fragmente cu barbotină, altele din pastă fină, arsă la negru, cu aspect mozaicat, unul cu mică în compoziție);

- ceramică din secolele II-IV (fragment de capac din pastă cărămizie, ceramică cenuşie şi cărămizie, fină şi zgrunțuroasă, fragmente de toartă de amforetă, roşietice, din pastă fină, cu nisip cernut. [147]

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

19. În cunoscuta sa lucrare, Dionisie Olinescu consemnează descoperirea şi în satul Calafindeşti, a unor monede romane, fără însă a oferi şi alte detalii.[148] Probabil că acestea au provenit din siturile datând din secolele II-IV d. Chr. Tot primul autor a menționat că la est de Calafindeşti trece "şanțul lui Traian."

[147] Situl poate să fie extins şi în comuna vecină.
[148] D. Olinescu, *Harta*, p. 73, 80; M. Ignat, *Contribuții numismatice* ..., p. 85.

https://biblioteca-digitala.ro

20. Ceramică medievală, încadrată generic în sec. XIV-XV, s-a descoperit la Calafindeşti în punctele numite *Bahna Dumitroaia* şi *Sălişte*.[149]

21. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 93, Calafindeşti, la 1783, hartă cadastrală, loc "Troian."

20. COMUNA CAPU CÂMPULUI

Comună relativ recent înfiinţată, prin desprindere de Vadul Moldovei, ea nu deţine o suprafaţă mare de teren, fiind plasată în zona premontană, cu destul de puţine suprafeţe arate.

1. Pe terasa de pe partea stângă a Pârâului Mămuchii, sau Isăchia, **nr. 1**, în apropierea podului rutier peste apă, în grădina din spatele casei lui Vasile Gherasim, pe un teren înalt, cu largă perspectivă în jur, s-au descoperit două aşchii din silex cenuşiu, dovadă a prezenţei omului primitiv în zonă. La o revenire ulterioară s-a mai descoperit o aşchie masivă de rocă locală, jasp. (?)

Posibile astfel descoperiri litice se vor putea face pe capătul mai înalt al terasei pârâului Bălcoaia, înaintea luncii Moldovei.

Nu departe de aici, la mai multe zeci de metrii vest, în continuare aceleiaşi terase, pe terenul lui Dumitru Catargiu, loc *Obrijanca* a apărut un fragment de vas medieval, care după aspectul pastei nisipoase şi ardere are un aspect mai primitiv, ducând spre hotarul dintre secolele XIII-XIV.

Cercetare: M. A., 2007, 2008; colecţiile MB.

2. O aşezare *Cucuteni* a fost plasată pe un bot de terasă, **nr. 2**, în locul numit *Pe Deal*, în partea vestică a satului, materialele ceramice, din pastă grosieră, fără pictură, fiind împrăştiate - alături de bucăţi de chirpic - pe ogoarele lui Oanea Ilisei şi Gheorghe Bârgăoan. Pe lângă acestea s-

---

[149] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

au mai recuperat câteva fragmente din silex cenuşiu şi multe aşchii provenind de la cioplirea unor unelte din marnă calcaroasă.

Aceasta ar putea fi aşezarea din comuna primitivă, fără localizare precisă, cuprinsă într-o informaţie primită de Al. Păunescu de la Radu Vulpe, amintită într-o fişă a primului, consultată de autor la Institutul de Arheologie „V. Pârvan", Bucureşti.

Cercetare: M.A., 2012.

3. În localitate, M. D. Matei şi Emil I. Emandi au afirmat existenţa clară a ceramicii din secolul al XIII-lea, fără amplasare geografică şi fără depunere de material, spre verificare ulterioară, ca de atâtea alte ori, în depozitul de arheologie al MB. Părerea noastră este că acolo se poate vorbi mai sigur de secolul XIV, autorii încercând să tragă „în jos", de regulă, astfel de descoperiri, secolele XI-XII (atât de deficitare, dacă nu încă necunoscute) rămânând o mare problemă şi pentru ei.[150]

Din păcate autorii nu au făcut o defalcare pe intervale de timp mai scurte în harta de la fig. 2 (nenumerotată în carte). În legendă este prezentat cu o bulină neagră locul de descoperiri de ceramică medievală din intervalul a doua jumătate a secolului al XIV- lea – secolul al XVII-lea, deci puţin expresiv pentru datări mai exacte.

4. Satul se numără pe lista descoperirilor de cămăşi de zale medievale.[151]

21. COMUNA CÂRLIBABA

Cârlibaba

1. În partea centrală a satului, pe botul de terasă unde a fost ridicat monumentul legat de „descălecarea" Moldovei, punct dominant asupra zonei confluenţei Bistriţei cu pârâul Cârlibaba, teren proprietate Atofanii Axinia şi Trişuc Gabriela, în unicul ogor arat de aici, s-au descoperit:

---

[150] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *op. cit.*, p. 37.
[151] K. A. Romstorfer, *Aus des „Mittheilungen der k. k. Central-Commission"*, în *JBLM*, I, 1893, p. 60.

https://biblioteca-digitala.ro

- fragment de lamă de dimensiuni miljocii de silex cenuşiu de Prut, cu urme de desprinderi anterioare, cu porţiuni de cortex;

- două lame mijlocii din şist.

Descoperirea de faţă, importantă prin natura montană a plasării sale geografice, poate localiza precis o semnlare mult mai veche. Cu peste un secol în urmă istoricul cernăuţean Fr. Kaindl menţiona descoperirea în arealul localităţii a cinci lame de silex, lungi de 6,5 – 11 cm.[152] Informaţia a fost preluată şi de Olinescu şi de D. Monah şi Şt. Cucoş.[153] Piesele se găsesc actualmente la Naturhistorisches Museum din Viena.

Cercetare: M.A., 1986, M.A. şi I.M., 2007, M.A., 2012; colecţiile MB.

2. Pe terasa deosebit de înaltă de pe partea dreaptă a Bistriţei Aurii, în grădina casei nr. 104 din strada Cârlibaba, proprietar Şt. Doboş, s-au descoperit:

- două lame mijlocii din gresie;
- lamă mijlocie cu scobitură retuşată pe latura dreaptă;
- aşchie atipică, de decorticare, din silex de Prut, patinată alb-albăstrui.

Deşi modest, inventarul poate fi datat în *paleoliticul superior*.

Tot din comună provin resturi de coarne aparţinând speciilor *Cervus elaphus, Cervus euriceros, (Megaceros giganteus)* şi *Alces alces*.[154]

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

3. Tot demult, în localitate s-a descoperit ante 1900 şi un coif din fier, databil în secolele XIII-XV, ulterior pierdut. Pe malul pârăului Ţibău („Cibou") s-au descoperit resturi de cămăşi de zale. [155]

---

[152] *Geschichte der Bukowina seit den älterstten Zeit*, I, Cernăuţi, 1903, I, p. 6-10.

[153] *Harta*, p. 78; *op. cit.*, p. 76, nr. 237, cu citare R. F. Kaindl, *Geschichte der Bukovina...*, p.10 (cf şi D. Berciu, *RevArh.*,V, 1942, I, p. 32 şi nr. 161).

[154] M. Andronic, *Omul preistoric în Carpaţii Bucovinei*, în *ArhMold.*, XXXII, 2009, p. 213.

[155] K. A. Romstorfer, *op. cit.*, p. 60; Al. Vasilescu, *Drumurile "tătăreşti" în lumina noilor descoperiri arheologice din judeţul Suceava*, în *SM* (*Suceava*), I, 1969, p. 55). M. Andronic, *Omul preistoric...*, p. 213.

https://biblioteca-digitala.ro

4. În zona satului, după o informaţie veche de la Al. Păunescu, undeva pe malul Bistriţei Aurii, s-a găsit material litic, posibil din paleoliticul superior - *Gravettian*.

În rest, verificarea punctelor dominante de confluenţe între râul Bistriţa şi afluenţii săi din arealul comunei nu au dus la descoperiri arheologice concrete. Cu toate acestea suntem convinşi că în viitor numărul unor astfel de vestigii preistorice litice se vor înmulţi şi în această unitate administrativă.

Cercetările de teren pot identifica în parte la Cârlibaba (fostă *Mariensee)* urme ale fostelor exploatări miniere. Din anul 1805 statul austriac a exploatat cuprul şi la Pojorâta (fostă *Luisenthal*). [156]

22. COMUNA CIOCĂNEŞTI

Deşi s-au făcut eforturi considerabile, în arealul acestei comune montane de pe valea Bistriţei Aurii nu s-au putut face descoperiri spectaculoase. Datorită unei noi reveniri perieghetice, la o distanţă de circa 150 metri sud de sediul primăriei, pe terasa înaltă din spatele acestei instituţii, în ogorul proprietate şi de lângă gospodăria lui Toader Candrea s-au descoperit două fragmente de rocă dură, cărămizie-gălbuie cu aspect lucios (cremene?), dintre care unul, parte dintr-un nucleu epuizat, mai păstrează urmele detaşării unor lame. Piesele se datează în mod normal în *paleoliticul superior*.

Cercetare: M. A., 2007; colecţiile MB.

[156] N. Ceredarec, *Exploatarea minelor de cupru de la Fundu Moldovei în timpul stăpânirii austriece (1805-1918)*, în *Suceava*, X, 1983, p. 853 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

23. COMUNA CIPRIAN PORUMBESCU

Ciprian Porumbescu – harta la com. Bălăceana

1. Pe malul stâng al pârâului Stupca, **nr. 1**, în spatele grajdurilor fostei ferme zootehnice CAP, la sud de ele, pe lângă mici bucăți de lut ars s-au descoperit rare fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, ceramică medievală de aspect mai timpuriu (sec. XIV) şi o bucată mai mare de zgură cu un conținut sigur de fier.

Cercetare: M.A., 1983, 2007; colecțiile MB.

2. Pe terenul sudic din imediata apropiere a clădirilor amintite, s-a identificat material ceramic de aspect *La Tène* şi din secolele XVI-XVII.

Tot aici, cu mult timp în urmă, cu ocazia unor săpături au fost descoperite urne funerare, având un conținut bogat de cenuşă[157](punct necartat).

Cercetare: M.A., 1984; colecțiile MB.

3. La circa 300 m NE de aici, în rupturile malului stâng al pârâului Stupca produse după o viitură, pe o lungine de circa 50 m ar fi apărut, ici şi acolo, morminte de inhumare orientate N-S. Copii care ar fi observat acest lucru, săpând în mal ar fi descoperit monede din metal comun cu „nişte cifre pe ele" (?) şi la gâtul unuia un gen de colan, lănțişor, din care s-ar fi făcut zgardă la câini. Cercetarea perieghetică ulterioară la fața locului nu a dus însă la nici o observație concretă (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 1984, 2007; colecțiile MB.

4. Pe aceeaşi terasă de pe partea stângă a pârâului Stupca, **nr. 2**, la circa 800 m N-E de fosta fermă zootehnică, pe o suprafață de cel puțin

[157] Informații culese de M.A., de la fostul învățător Teofil Sabin, 1983.

https://biblioteca-digitala.ro

trei hectare, alături de chirpic s-a descoperit ceramică din *Hallstatt* (inclusiv canelată) şi din *La Tène* (decorată cu brâuri în relief cu alveole, *în ghirlandă*). Cel mai nou orizont de locuire aparține secolelor II-III d. Chr. (ceramică cărămizie sau cenuşie-gălbui pal, din pastă fină; toartă de amforă).

Cercetare: M.A. 1985; colecțiile MB.

5. În locul numit sugestiv *Silişte,* **nr. 3**, pe terasa de pe malul stâng al Stupcăi, la o depărtare de câteva sute de metri S-V de casa de apă de aici, dar şi pe ambele părți ale unui mic afluent de stânga, fără nume, s-a identificat după cât se pare vechea vatră a satului medieval Stupca: chirpic, oase şi ceramică din secolele XIV-XV. Tradiția locală explică mutarea vetrei satului spre izvoarele pârâului Stupca în urma unor distrugeri mari provocate de o invazie tătară. Posibil aici şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1984; colecțiile MB.

6. Pe vârful Dealului Teiului, **nr. 4**, de la nord-vest de sat, se păstrează o movilă funerară de dimensiuni ce încă îi conferă o bună vizibilitate de la distanță: înălțime estimată circa un metru, diametru circa 14 metri.

Cercetare: M.A., B. N., 2007.

7. În grădina casei de pe partea dreaptă a drumului de intrare în sat, venind de la drumul european, **nr. 5,** din dreptul podului drumului peste cursul pârâului satului, s-au găsit rare fragmente ceramice şi chirpic care au aparținut unui punct locuit în preistorie (ceramică lucrată numai cu mâna).

Cercetare: M.A., B.P. N., 2007; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Pe teritoriul satului în cauză, de.a lungul timpului au fost descoperite ce-a lungul timpului câteva toporaşe din silex, care într-o vreme se mai păstrau într-o mică colecţie la şcoala din localitate. O piesă ar fi fost descoperită pe malul Pârâului Ţiganilor (zis şi *Hurduzoaia*), la ieşirea din sat spre Ilişeşti, pe partea stângă, în zona gospodăriei lui Logigan Cioplea. [158]

9. Pe partea stângă a pârâului Stupca, în grădina lui Dumitru Moroşan, în anul 1972 s-au descoperit mai multe topoare în stare fragmentară, din granit, unele perforate, alături de fragmente ceramice atipice, probabil din *epoca bronzului.* [159]

10 Învăţătorul pensionar Teofil Sabin ne-a informat cu mulţi ani în urmă că la şcoala din Stupca se găsea o monedă din bronz de la Constanţiu II. Tot atunci, am aflat de data asta din altă sursă, că în colecţia şcolii existau două piese din bronz, dinastia lui Constantin cel Mare. În sat s-a descoperit şi un denar de la Antoninus Pius. [160]

11. Cu mult timp în urmă în muzeul sucevean se găsea o „secure neolitică din Stupca," [161] probabil un cosor *Noua.*

12. O aşezare *Sântana* a fost semnalată într-un loc greu acum de identificat: pct. *La Maşină*, peste 600 m depărtare de fosta fabrică de amidon (păstrăm rezerve în privinţa apartenenţei sitului de actualul teritoriu comunal).[162] După un vechi manuscris personal locul s-ar numi *La Mlaştină,* la cca. 3 km est de sat. Aici sunt reprezentate şi secolele XVI-XVII, iar la *Căsoi* secolele XIV-XV. Inf. E.I.E.

13. După pensionarul Dumitru Oniga, în pct. *Cioplea*, în zona de nord a satului, s-au descoperit toporaşe din piatră, la *Gaiţă* (vestul satului) a fost loc de mănăstire şi în pct. *Regia* (?) s-au găsit talgere din metal. Informaţii neconcludente.

---

[158] Informaţii înv. pensionar Teofil Sabin, preluate de autor.

[159] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 275, nr. nr. 26.

[160] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 88, nr. 22; M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 265, nr. XII.

[161] L. Morariu, *Muzeul oraşului Suceava*, în *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi, 5 mai 1926, nr. 2098, p. 3.

[162] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 284, pct. 227.

https://biblioteca-digitala.ro

24. ORAŞUL CÂMPULUNG MOLDOVENESC

1. În prundişul spălat de şuvoaiele de apă uliţei numită de localnici *Lut*, **nr. 1**,care porneşte din dreptul casei cu nr. 1 al străduţei Plaiul Deia (cartier Ştrand), în dreptul grădinii lui Gh. Macovei, cu câţiva ani înainte a fost descoperit un topor din piatră, ajuns într-un grad avansat de distrugere, inclusiv cauzată de o folosire îndelungată, dar şi probabil de numeroase rulări ulterioare. În acelaşi loc, cercetări ulterioare au dus la descoperirea a numeroase piese din şist şi gresie, atestând aici o prelucrare primitivă a pietrei:

- lamă fragmentară cu retuşe pe ambele laturi;
- lamă cu fine retuşe pe latura stângă a suprafeţei ventrale;
- două fragmente de nuclee epuizate;
- nucleu epuizat, atipic;
- aşchie mijlocie, fragmentară, cu scobitură retuşată;
- aşchie mijlocie cu desprinderi bifaciale şi cu retuşe pe latura dreaptă (racloar convex ?);
- aşchie mijlocie, cu o largă scobitură retuşată pe latura stângă;
- două aşchii mijlocii neretuşate;
- multe deşeuri de cioplire. [163]

Materialul litic se poate încadra în paleoliticul superior, în *Aurignacian.*

Cercetare: M.A., 1995, 2007; colecţiile MB.

2. După o fişă a lui Al. Păunescu, de la institutul de Arheologie „V. Pârvan" din Bucureşti, cu mult timp în urmă, în oraş, la o adâncime de 3,5 metri, a fost descoperită o lingură din os de 19 cm lungime, ornamentată cu cerculeţe cu punct în mijloc, databilă în secolele VI-VII. Opinăm că este mai degrabă vorba despre o piesă medievală. [164]

3. În Câmpulung Moldovenesc, pe vârful dealului Bâtcă, **nr. 2**, la numai câteva sute de metri est depărtare de gara de est, s-au descoperit mai multe presupuse unelte din roci locale, şisturi cuarţo-feldspatice

---

[163] M. Andronnic, *Cercetări arheologice de teren în Bucovina (I)*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2005-2006, p. 82.

[164] Idem, *Istoria Bucovinei, II*, p. 178.

https://biblioteca-digitala.ro

microcristaline (metasiltit), burene şi lame, material văzut şi de dr. Vasile Chirica. Totuşi, datorită capacităţii de clivaj foarte facil, natural, acum ne exprimăm unele rezerve în privinţa naturii acestor piese litice.[165]

Cercetare: M.A., 2011.

4. În masivul Rarău, la Pietrele Doamnei, între pietrele cărării montane ce pleacă spre valea Bistriţei, la o depărtare de circa 80 de metri sud de cabana turistică de aici, s-au descoperit:

- front larg de gratoar macrolitic, convex, din gresie;
- lamă mijlocie cu scobitură retuşată şi cu retuşe pe latura stângă şi cu o alta pe suprafaţa ventrală a laturii drepte;
- lamă mijlocie de tip *ácrête,* cu o scobitură retuşată pe latura stângă din gresie (?);
- lamă masivă macrolitică, parţial *ácrête,* cu o scobitură de tip *omega,* pe latura dreaptă (gresie calcinată ?);
- vârf de lamă de tip *ácrête,* din marnă (?).

Materialul litic se poate data în *Aurignacian.* Din păcate, cercetarea noastră a peşterii de aici nu a dus la rezultate concrete, cel puţin deocamdată. Pct. necartat.
Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

5. Informaţii vagi, ca şi de alte ori, ne dau autorii citaţi despre o „descoperire nu cu totul concludentă” databilă în secolul al XIII–lea. Nici despre ce este vorba, nici despre locul descoperiri.[166] Şi datarea, chiar ipotetică, ni se pare prea timpurie.

6. Printre locurile cu descoperiri de topoare medievale, se înscrie şi municipiul Câmpulung. [167] Cea mai veche locuire medievală se pare că a fost în zona bisericii din pct. **nr. 3**.

7. În oraş, demult, s-a descoperit o cămaşă de zale,[168] iar în locul *La Borte*, undeva spre poalele Rarăului, piese litice paleolitice.[169]

---

[165] Idem, *Cercetări arheologice...,(II)*, p. 39-40, 45.
[166] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *op. cit.*, p. 37.
[167] E.I. Emandi, *Cercetări privind uneltele de tăiat de pe teritoriul României în perioada secolelor IX-XVII*, în *Studii şi comunicări de istorie a civilizaţiei populare din România*, II, Sibiu, 1981, p. 40.

https://biblioteca-digitala.ro

8. La N. Grămadă apare *Pârâul caselor* şi *muntele Străjii.*[170]

25. COMUNA COMĂNEŞTI *

***Comăneşti* – harta la com. Botoşana**

1. Începând de pe malul stâng al unui izvor, **nr. 1**, afluent de stânga al Solonețului, pe terasa secundară a acestuia şi continuând pe mai multe sute de metri spre pârâul Hotari, s-au descoperit frecvent bucăți de chirpic şi:
- ceramică tipică *Noua* (mai ales la începutul sectorului) şi un fragment de topor din rocă verzuie (granit cu hornblendă – amfiboli);
- ceramică ce se poate încadra în mod cert în *Hallstatt*;
- ceramică databilă în perioada secolelor II-IV d. Chr., inclusiv de tip *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

2. Pe tarlaua *Sălişte*, **nr. 2**, se găseau cu decenii în urmă după arăturile adânci ale tractoarelor, numeroase resturi de cărămizi, de chirpic şi ceramică, ceea ce ar explica originea toponimului şi tradiția transmisă de cei mai vârstnici săteni, potrivit căreia pe acest loc s-ar fi aflat vechea vatră a satului. Cercetarea noastră a dus doar la descoperirea pe partea stângă a pârâului Hotari a câtorva fragmente ceramice medievale (sec. XV-XVI) şi a unei aşchii din silex cenuşiu. Tot aici – spuneau bătrânii – în apropierea malului pârâului Hotari se afla încă mai demult o veche cruce de lemn, care *indica amplasamentul unui vechi lăcaş de cult.*

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

---

168 Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 51.
169 Inf. veche Al. Păunescu.
170 N. Grămadă, *Toponimia satelor din Bucovina*, fond *N. Grămadă*, Arh. Naț. Suceava, inv. 113-118, II, p. 106.
* Informații din M. Andronic, *Evoluția* .., p. 47-57.

https://biblioteca-digitala.ro

3. Pe terenul tarlalei numite *Pe Lan* sau *Nistor*, **nr. 3**, plasată pe partea dreaptă a pârâului Hotari, alături de bucăți de lut ars s-a identificat în cantitate destul de redusă ceramică din *prima epocă a fierului*. Alături de acest material a apărut un fragment ce pare a fi *Noua* şi un altul, incert, din pastă cu cioburi pisate şi pleavă.

Identificarea sitului pe teren se poate face cu uşurință, fiind plasat în dreptul unei vechi îndiguiri a pârâului amintit. De aici, pe aceeaşi parte a apei, se poate ajunge spre N-V la un fost cimitir al satului, după opinia unor săteni bătrâni, pe locul numit sugestiv *În Gropi*, care sesizaseră şi originea toponimului legată de urmele vagi ale unor foste gropi de morminte.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

4. Cu ocazia săpării în anul 1963 a unei gropi de stins varul, la circa 50 m S-V de stația CFR, **nr. 4**, în grădina lui Bleorțu Constantin, a fost descoperit un topor tip *pană* din cupru nativ realizat, după datele obținute în laborator, numai prin batere la rece. Piesa, înregistrată în colecțiile Muzeului Bucovinei, la nr. B/674, ne-a fost oferită de către domnul Mihai Morar din localitate[171].

Cercetarea perieghetică a terenurilor din jurul locului în cauză a dus la descoperirea doar a câtorva fragmente ceramice modelate cu mâna, dintre care doar unul se poate data sigur, anume în *Hallstatt* (ceramică neagră, lustruită şi decorată cu mai multe caneluri paralele, dispuse „în ghirlandă"). Prin urmare, toporul, atribuit culturii *Cucuteni*, este o descoperire izolată, pierdut departe de aşezarea purtătorilor săi.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

5. Pe dealul Velnița (pe terenul terasei a treia a Solonețului), **nr. 5**, începând din dreptul drumului spre centrul satului şi până la cel care se desfăşoară paralel cu firul apei Botoşanei, alături de obişnuitul lut ars

[171] M. Andronic, *Un topor eneolitic din aramă descoperit la Comăneşti (Suceava)*, în *ArhMold.*, nr. XVIII, 1995, p. 275-276.

https://biblioteca-digitala.ro

provenind de la pereții locuințelor, s-a identificat şi următorul material arheologic:
- ceramică *Noua*, în cantitate remarcabilă, aşchii de silex de Prut şi un răzuitor pe aşchie masivă;
- câteva fragmente ceramice din *Hallstatt*;
- ceramică databilă în sec. III-IV (pastă „ciment" sporadic).

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

6. Cercetarea terenului în pantă aflat pe partea dreaptă a pârâului Botoşana, **nr. 6**, la circa 80 m vest de DJ 178, în spatele şurii lui Lazăr Morar, a dus la descoperirea de chirpic şi ceramică după cum urmează:

- în cantitate modestă ceramică modelată cu mâna, arsă oxidant sau oxidant incomplet, pe care o atribuim ipotetic *primei epoci a fierului*;

- numeros material fragmentar din intervalul veacurilor XIV-XVI. Adăugăm aici şi un fragment ceramic tipic culturii *Sântana de Mureş*. În vara anului 1935, în spatele şurii celui menționat, s-a descoperit fundația unei construcții de piatră reprezentată de un zid lat de circa 80 cm, al cărui mijloc era umplut cu un mortar foarte rezistent. La o adâncime de aproape doi metri, fundația se sprijinea pe tălpi cioplite în patru fețe din buşteni. Două laturi ale acestuia, una de 10 m şi alta de circa 4 m, au fost dezafectate prin scoaterea lemnului şi a pietrelor.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

7. Continuându-se investigațiile în direcția Botoşanei, pe pantele line de pe aceeaşi parte a apei amintite, **nr. 7**, în dreptul bisericii satului (în spatele gospodăriei lui Ioniță Maierean), dar şi pe o distanță de încă aproape 300 m spre S-E, pe lângă bucățile de lut ars, s-a remarcat prezența unui material ceramic destul de bogat, unde existența a două fragmente ceramice negre, lustruite, ne-a ajutat la atribuirea cronologică a acestor vestigii. La ele mai adăugăm bucăți de zgură fieroasă, un fragment de perete de vas, care pare a fi din secolele VI-VII, ceramică răzleață din veacurile XVI-XVII şi un gratoar rebutat, din marnă (?).

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

8. La circa 80 m N-V de biserica satului (1772 - **nr. 8**) – realizare relativ apropiată ca formă a ctitoriei de la Bălineşti a logofătului Tăutu – în dreptul casei lui Vasile Maierean, în locul sugestiv numit *În Pomăt la Curte*, se mai poate observa în arătură o aglomerare de spărtură de cărămidă şi piatră. În cadrul materialului ceramic de aici s-au identificat forme de tigăi, străchini şi capace, cât şi două fragmente de cahle (deschise?). Vestigiile se încadrează în mare în perioada veacurilor XVII-XVIII şi aparțin cu certitudine, aşa cum susține şi tradiția locală, încă vie, curții fostului proprietar al satului vornicul Simion Tăutul.[172] Ea beneficia inclusiv de o aducțiune de apă potabilă, după cum ne demonstrează descoperirea unui tub ceramic (recuperat de autor şi inventariat la Muzeul Bucovinei – E/5045) la nivelul şanțului drumului (-75 cm) din dreptul casei lui Păstrăv Vasile.

Harta cadastrală austriacă de la 1856, redă, într-adevăr, aici mai multe construcții rezidențiale.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

9. Pe terenul *Poiană* (malul stâng al pârâului cu acelaşi nume), **nr. 9**, în fața şi spatele gospodăriei lui Ion Constantinescu, alături de chirpic şi pietre sparte, s-au identificat următoarele vestigii: o aşchie de silex patinată, ceramică de aspect *La Tène* (buze cu decor alveolat), ceramică angobată modelată la roată (sec. II-III d. Chr.) şi câteva fragmente de vase care prin aspectul general ar putea fi din secolele V-VII (fragment de buză de tăviță). După cercetarea materialului de aici. B. P. Niculică a identificat şi material încadrabil în *Bronzul timpuriu.* [173]

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

---

[172] Idem, *Vornicul Simion Tăutul, un vrednic descendent al celebrului logofăt de epocă ştefaniană (I),* în *Suceava*, XXXVII, 2010, p. 165-170.
[173] *Epoca bronzului...*, p. 110.

https://biblioteca-digitala.ro

10. De pe cuprinsul localității, în anul 1967 s-au descoperit întâmplător un topor din silex vinețiu-albicios, cu pete cenușii, aparținând tipului cu secțiunea lenticulară și ceafa ascuțită și un topor-daltă din silex albicios cu reflexe vineții, de formă trapezoidală, în patru muchii și cu ceafa groasă și plată (puncte necartate).[174]

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

Humoreni

11. Începând cu zona de vărsare în Soloneț a pârâului Botoșana (numit și Solonețul Mic), **nr. 11**, și continuându-se mai multe sute de metri spre primele case ale satului, pe tarlaua *Săliște*, **nr. 12**, s-au descoperit alături de chirpic și bucăți de zgură cu fier:

- un fragment ceramic cenușiu-gălbui cu cioburi rare și fin pisate și urme de pleavă și un fragment de lamă de silex alburiu, patinat, cu retușe marginale (*neolitic* ?);
- materiale tipice *Noua*, mai ales în partea sudică;
- ceramică din *Hallstatt*, mai redusă cantitativ;
- fragmente ceramice databile în *La Tène* (pot proveni și din cadrul ceramicii *Sântana de Mureș*);
- puțin material ceramic de secol IV d. Chr. și poate chiar II-III;
- câteva fragmente ceramice databile în veacurile V-VII, din care se distinge unul care a aparținut unei oale borcan de mici dimensiuni;
- ceramică medievală, unde specia mai veche se aseamănă cu cea de tip *Lunca-Dorohoi*.

La aceste vestigii medievale adăugăm un vârf de suliță din fier, care se poate încadra larg în cursul veacurilor XV-XVII, cât și un altul, mult mai lung, care a avut la baza tubului de înmănușare o ureche de prindere a unei baniere, databil în secolele XIV-XVI.[175]

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

---

[174] V. Spinei, *Descoperiri* ..., p. 80 și 82.

[175] Ambele piese se găseau la data publicării în colecția Școlii generale Todirești, fiindu-ne puse la dispoziție cu amabilitate de către directorul școlii, prof. Vasile Butnaru.

https://biblioteca-digitala.ro

12. Pe malul stâng al unui izvor ce curge dinspre biserica satului spre Soloneț, **nr. 10**, pe terenul numit *Trestie*, s-a descoperit alături de un bulgăraş de chirpic, un fragment ceramic *Noua*, un altul *Hallstatt* şi alte câteva greu de atribuit cronologic.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

13. Pe partea dreaptă a pârâului Tinoasa, **nr. 13**, pe terenul agricol de la nord şi sud de gospodăria lui Nistor Mihai, alături de chirpic fragmentar, s-a identificat material ceramic ars oxidant incomplet, cu cioburi pisate ca ingredient (inclusiv fragment cu buton oval decorativ) şi câteva cioburi tipice veacului al IV-lea. Adăugăm aici şi două aşchii din şist negru de Audia.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

14. În dreptul ultimelor case vestice din sat, **nr. 14**, la începutul tarlalei numite *Dineşti* sau *Coasta Dineşti*, care se întinde pe terasa superioară a Solonețului, s-au identificat bucăți de chirpic şi ceramică, după cum urmează:

- *Komariv-Noua*, multă, mai ales spre extremitatea de vest;
- *Hallstatt*, inclusiv neagră şi lustruită la exterior;
- *La Tène*, incert, fără fragmente tipice;
- sporadic, ceramică databilă în secolele II-IV, unde cea mai târzie este certă.

Din analiza lui B. P. Niculică. aici s-ar distinge şi material ceramic din perioada timpurie a *epocii bronzului*.[176]

Aceste niveluri de locuire se continuă pe sectorul vestic al tarlalei, care intră însă în componența comunei vecine.

Cercetare: M.A., 1992; colecțiile MB.

[176] *Epoca Bronzului...*, p. 110.

https://biblioteca-digitala.ro

15. Un toponim notabil a fost atribuit unei porțiuni supraînălțate a dealului Muncelul, **nr. 15**. Cercetarea acestei înălțimi, numită *Cetățui*a sau *Cetățica*, care prezintă aspectul unei rupturi impresionante, de forma unui amfiteatru, acum despădurită, nu a dus la descoperiri arheologice, deoarece nu s-au putut observa decât câteva *eventuale* urme în pantele acestei forme de teren, care ar fi putut sugera vechi săpări de încăperi de adăpost, cu timpul însă în mod firesc năruite şi astupate prin procesele de alunecări de teren şi de erodare. Tradiția locală vine să explice toponimul povestindu-ne că aici, pe vremea atacurilor turco-tătare, îşi găseau vremelnic adăpost mulți dintre locuitorii aşezării care îşi realizau în pădure bordeie pe care le camuflau cu pricepere.

Cercetare: M.A., 1992.

16. În col. MB, inv. E/5043, se găseşte un vârf de suliță medievală, găsit în locul *Sălişte*.

26. COMUNA CORNU LUNCII

Băişeşti

1. În locul *Pe Vale lângă Hagău*, au fost descoperite un fragment de bulgăre de silex (cremene) cenuşiu şi fragmente ceramice medievale (secolele XVI-XVII) – pct. necartat.

2. Pe terasa superioară a Moldovei, **nr. 1**, în locul *Şesul Băişeşti*, s-au descoperit trei aşchii de cioplire, din roci de proveniență locală.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

3. În prundişul râului Moldova, cu mulți ani în urmă a fost descoperit un idol antropomorf *Cucuteni A*, aflat la un moment dat în colecția şcolii din localitate[177]. Piesa se găseşte actualmente expusă în muzeul comunei. În aceeaşi colecție se păstra un topor din silex albicios-

[177] Informații prof. Petru Vultur, preluate de autor.

https://biblioteca-digitala.ro

cenuşiu deschis, cu incluziuni albicioase şi sporadic maronii, găsit tot pe arealul localităţii – pct. necartat.

Brăeşti

4. În ţarina *Pe Deal*, **nr. 2**, pe terasa superioară a râului Moldova, deasupra şoselei Gura Humorului – Fălticeni, în ogorul secţionat de calea ferată a săteanului Gheorghe Gv. Pohoaţă, mai ales în partea de dincolo de drumul de fier, de nord, s-a identificat o fostă vatră de sat medieval (bucăţi de chirpici şi ceramică din secolele XV-XVI).

Situl se continuă pe ogoarele pantei terenului de pe partea dreaptă a pârâului Corlata, până în dreptul actualului pod de cale ferată. În ogorul lui Monor Constantin a fost descoperit şi un bulgăre de materie feroasă, provenit de la procesul de reducere a minereului de fier, care se practica aici, marginal în aşezare, pentru reducerea riscului de incendiu.

Peste apa Corlatei, şi a podului de cale ferată, **nr. 3**, ceramica medievală reapare, dovadă că vatra satului se întindea şi aici.

Din păcate materialele arheologice nu pot să ne spună momentul şi cauzele părăsirii aşezării, cea mai veche specie ceramică apărută în partea estică a sitului, putând indica poate chiar şi mijlocul veacului al XIV, perioada "descălecării" Moldovei. Situl, ca şi unul din Băişeşti, cu ceramică sec. XIV-XVII, apare în harta de la fig. 2, la Matei şi Emandi.

Pe terasa înaltă a Moldovei, la circa 300 metri V-NV de aici, s-a descoperit o aşchie din silex albicios, nepatinat.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

5. Cercetarea pantei terenurilor agricole de pe partea dreaptă a pârâului Corlata, **nr. 4**, aflate la o depărtare de circa 400 metri nord de situl medieval, chiar în situaţia lipsei arăturilor pe unele dintre ele, a dus la următoarele descoperiri:

- câteva fragmente ceramice modelate cu roata, cu cioburi pisate în pastă, arse oxidant (cărămizii) sau oxidant incomplet (material dacic sau din secolele II-IV d. Chr.);
- mai multe fragmente sigur din secolul IV d. Chr. (cultura *Sântana de Mureş*);

https://biblioteca-digitala.ro

- mai multe fragmente medievale – sec. XIV-XV.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

6. Pe terasa înaltă a pârâului Corlata, **nr. 5**, de pe partea stângă a firului de apă, în grădinile unor săteni, începând cu cea a lui Dumitru Rusu, pe o distanță de circa 200 de metri în direcția bisericii pe stil vechi, alături de bucăți de lut ars, cu urme de împletituri de nuiele, de la vechi locuințe, s-a descoperit ceramică fragmentară lucrată numai cu mâna, având cioburi pisate în compoziție, arse la nuanțe de cărămiziu, care se pot data în cea de-*a doua epocă a fierului*.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

7. În grădina lui Constantin Avram, din spatele casei sale, pe malul stâng al unui mic izvor care curge aici paralel cu râul Moldova, a fost găsit un fragment de nucleu epuizat de şist negru de Audia – pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

8. Pe terenul grădinii din spatele şurii lui Visarion Catargiu, **nr. 6**, a fost identificată ceramică fragmentară din secolele XVI-XVII, inclusiv un fragment de cahlă.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

9. Pe terasa superioară a Moldovei, **nr. 7**, la circa un kilometru E-SE de biserica satului, pe terasa de pe stânga pârâului, la nord de zona de luncă a confluenței răului Moldova cu pârâul Stejăroaia, s-au identificat vestigii arheologice care au aparținut unei aşezări din secolele III-IV d. Chr., posibil *cultura Tumulilor carpatici* (sec. III-IV d. Chr.).

Cercetare: Fl.H., P.V.B., Şt.D., 2007.

https://biblioteca-digitala.ro

10. În grădina unui sătean din localitate cu mulți ani în urmă a fost descoperit un denar emis în timpul domniei lui Antoninus Pius (138-161 d. Chr.), determinat după catalogul *RIC*, vol. III, p. 233, nr. 126, variantă.[178] În același articol, se amintește de o veche informație, de la Kaindl, în privința a 6 piese Ar și 2 Ae, romane, cu loc de descoperire generic - Bucovina (nr. 18).

Cornu Luncii

11. În vatra satului, lângă stadion, cu mulți ani în urmă a fost descoperit un topor perforat transversal, naviform dintr-o rocă dură, cenușie, cu incluziuni negricioase și foarte rar maronii. Suprafața, mai ales în zona tăișului, este bine lustruită. Se poate data în *epoca bronzului*.[179] Pct. necartat.

12. Pe terasa veche a Moldovei, la est de ultimele case de cătunul Dumbrava, **nr. 8**, pe tarlaua *Obreja*, s-au descoperit bucăți de chirpici și ceramică caracteristică culturii *Sântana de Mureș*. Așezarea se întinde pe o lungime mare, pe traseul meandrat al unei terase, până în șoseaua spre Fălticeni. Datorită prezenței în anumite locuri (foste locuințe ?) preponderent a ceramicii cărămizii, mai fine, este posibil ca în acest sit să existe și un nivel mai timpuriu de locuire, din secolele II-III d. Chr.

Legat de acest nivel de locuire (sec. II-IV) considerăm că este fragmentul ceramic lucrat la roată, ars oxidant incomplet, din pastă fină cu rare și mici particule provenind din cioburi pisate descoperit în apropierea actualei stații de captare a gazului metan de pe această terasă.

La harta citată. Matei-Emandi. în acest loc apare semnul pentru ceramică din sec. XIV-XVII !?

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

---

[178] V. Mihăilescu-Bîrliba, V. Butnariu, *Descoperiri monetare în Moldova, II*, în *Arh-Mold.*, 16, 1993, p. 290, nr. 16; Gh. Poenaru Bordea et Bucur Mitrea, *Découvertes monétaires en Roumanie 1993 (XXXVII)*, în *Dacia*, NS, 1994-1995, p. 466.

[179] Piesă dispărută, în anul 1989 fiind văzută de autor în colecția școlii generale din localitate.

https://biblioteca-digitala.ro

13. În arealul localităţii au fost descoperite cu ani în urmă un toporaş de mână din silex albicios-cenuşiu, cu incluziuni albicioase şi sporadic maronii, purtând lateral urmele de la câteva cioplituri, cât şi un idol *Cucuteni*, decorat cu incizii oblice[180]. Ultima piesă aparţine fazei *A* a culturii amintite.

Dumbrava

14. Pe o fostă terasă a Moldovei, **nr. 9**, la circa 150 metri S-V de marginea cătunului Dumbravă, în locul *Cotul lui Ivan*, pe lângă bucăţi de chirpic s-a descoperit ceramică *Sântana de Mureş,* preponderent de aspect zgrunţuros (sec. IV d. Chr.). Chirpic şi ceramică preponderent zgrunţu-roasă, se găseşte pe încă cca. 400 m spre N-V, pe terasa superioară a Moldovei, unde mai apar aşchii din silex şi din roci locale. Nivelul de locuire *Sântana* se poate lega de cel de la pct. nr. **12**.

Pe aceeaşi terasă, la circa 400 metri spre N-V, s-au descoperit o aşchie din silex maroniu cu incluziuni albicioase şi una de şist negru de Audia (?) – pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

15. Pe o terasă veche a râului Moldova, **nr. 10**, la circa un kilometru nord de vechea şcoală din localitate, la circa 100 m stânga de drumul spre Boteşti, s-a găsit următorul material litic:

- un vârf din silex albicios, poate de Nistru, două aşchii din silex cenuşiu de Prut, dintre care una puternic patinată (*paleolitic* ?) şi trei piese din roci locale rezultate din cioplire.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

Sasca Mare

[180] Informaţii obţinute mai demult de către autor de la prof. Petru Vultur din localitate.

https://biblioteca-digitala.ro

16. În terenul deosebit de redus ca suprafață al grădinii lui Jitaru Viorel, **nr. 11**, plasat pe vârful înălțimii care domină satul, pe partea stângă a pârâului Sasca Mare, la mai mulți zeci de metri est de şcoala nouă în construcție şi de biserică, cercetarea de teren a avut şansa descoperirii totuşi a unei aşchii din silex cenuşiu închis.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

Sasca Nouă

17. În spatele fostelor grajduri ale fermei AEIZ Sasca, **nr. 12**, pe terasa Şomuzului Mic (sau Mocirlos), a fost identificat un punct locuit *Sântana de Mureş*.

În strictă apropiere, la cca. 100 m depărtare S-E, pe aceeaşi terasă, în dreapta drumului comunal spre Sasca Mică, în terenul arat al bătrânei Ileana Varvara, azi decedată şi în spatele gospodăriei Constantin Varvara, s-au descoperit urmele unei aşezări din perioada târzie a epocii bronzului, cultura *Noua.* Ceramica fragmentară de aici prezintă o pastă cu amestec de microprundiş pisat, buze de vase trase relativ vertical sub care s-a modelat cunoscutul brâu în relief. Între materiale se remarcă şi mai multe spărturi de roci locale, închise la culoare, dure şi cu proprietăți apte pentru cioplire.

Pe aceeaşi formă de teren, **nr. 13**, dar imediat în stânga drumului amintit, s-au descoperit o aşchie de silex albicios (care se poate asocia sitului de mai sus), dar şi mai multe mici fragmente ceramice cenuşii, încadrabile secolului IV d. Chr., culturii *Sântana de Mureş*. Sit ce se prelungeşte. la est. pe aceeaşi terasă. în comuna vecină Baia.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

18. Pe terenurile agricole ale terasei înalte a Şomuzului Mocirlos (sau Mic), de la circa 600 m S-E de marginea aşezării, şi pe o lungime de peste un kilometru se găsesc răsfirate materiale ceramice aparținând unei aşezări *Sântana de Mureş* deosebit de întinse, care se continuă şi după terminarea teritorială a comunei, spre comuna vecină, Baia.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

19. După inf. N. Ursulescu (1982), în dreapta şoselei Fălticeni-Comu Luncii, înainte de intrare în sat, se găseşte un sit *Sîntana de Mureş*, nedescoperit de autor totuşi, doar dacă nu este vorba despre pct. **8**. În manuscrisul vechi citat al autorului, cu suma siturilor din județ, este specificat: „pe terenul IAS Dumbrava, în dreapta şoselei de la Fălticeni, înainte de intrare în sat”.

20. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 19, la Băişeşti, la 1499 “Vadul Todereştilor,” iar la p. 20, “Deleni”, parte de sat Băişeşti.

27. COMUNA COŞNA

Coşna

1. Pe terenul de la baza înălțimii unde este construită biserica Sf. Maria din Coşna, în ruptura protejată parțial de un parapet de beton din fața lăcaşului de cult, a fost descoperit de autor un fragment de lamă din silex cenuşiu-alburiu, de mici dimensiuni (21 x 11 mm), cu retuşe marginale, piesă care se poate mai bine data în *neolitic*.

Cercetare: M.A., Fl.H., Şt.D, 2007; colecțiile MB.

2. În locul *Valea Catariga*, pe unde curge pr. Catariga, în zona satului Valea Bancului, în 1960, cu ocazia lucrărilor la drum, la N-V de sat, s-a descoperit un depozit compus dintr-un cuțit din fier pentru vie, un fragment de seceră, un cap de buzdugan, două scări de şa, cămăşi de zale, un capăt de mâner de sabie din fier, un capac de cădelniță din bronz, „acestea din urmă caracteristice secolelor X-XI”. Depozitul este datat de

https://biblioteca-digitala.ro

Dan Gh. Teodor, în secolele XII-XIII, deşi poate fi şi ceva mai târziu.[181] Publicat inițial de Al. Vasilescu.[182]

Teşna

3. Între pietrele drumului de țară ce duce la Tebeleanca, în fața casei lui Vladimir Moldovan cu nr. 129, la aproximativ 100 m N-V de traseul căii ferate spre Năsăud, a fost descoperit de autor un gratoar convex pe aşchie mijlocie din silex puternic patinat şi încă două aşchii din aceeaşi rocă ajunsă la opacizare prin patinare. Piesele se pot data în *paleoliticul superior final* (verificare V. Chirica). Interesant, această prezență umană preistorică a fost chiar la o distanță de numai 1-2 km de tunelul CFR prin masivul muntos de la începutul sectorului de hotar cu Transilvania !

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

28. COMUNA CRUCEA

Crucea

1. În centrul localității Crucea, pe un pinten al dealului Văratic, plasat în apropierea confluenței râului Bistrița cu afluentul său pr. Crucea, în grădina lui Ioan Cocan, pe amplasamentul unor foste locuințe de mineri, s-au descoperit două lame din gresie, dintre care una cu scobituri retuşate pe ambele laturi ale suprafeței ventrale, atestându-se astfel existența aici a unui nivel de locuire din *paleoliticul superior*.

Cercetare: M.A., B.P.N., 2007; colecțiile MB.

---

[181] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 74, pct. 216, cu bibl.
[182] Al. Vasilescu, *op. cit.* , p. 51, 53, 60, fig. 15.

https://biblioteca-digitala.ro

29. COMUNA DĂRMĂNEŞTI*

Călineşti – Enache

1. *La Moşie.* Pe terasa înaltă a unui afluent fără nume (Zrughi ?) al pârâului Hatnuța (partea dreaptă), **nr. 1**, în zona de la vest de satului, lângă pădure, pe o suprafață de circa 1,5 ha, au fost descoperite:

- unelte din silex patinat, datând din *paleoliticul superior – Gravettian*;[183]
- numeroase unelte din silex datând din *neolitic*;
- (lame, gratoare, burine), dar şi aşchii atipice;
- topoare calapod şi dălți trapezoidale din silicolit;
- fragmente ceramice datând din cultura *Starčevo – Criş*;[184]
- numeroşi bulgări de chirpici de la platformele şi pereții locuințelor cucuteniene;
- fragmente ceramice, atât din pastă grosieră, dar şi fină, fără pictură, aparținând culturii *Cucuteni*, faza *B* (?);
- topoare din silex cenuşiu, dintre care unele în curs de prelucrare (se pot încadra în cultura *Cucuteni*);
- un topor-ciocan perforat, din perioada de început a *epocii bronzului*.

Cercetare: P.V.B., 1980, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

---

* La unele cercetări, de-a lungul timpului, a participat şi prof. local V. Cozariuc, care a publicat unele informații în Victor N. Cossaris, *Dărmaneşti. Mărturii ale trecutului, Suceava,* 1993, *passim.* Comună prezentată în M. Andronic et alii, *Noi cercetări...*, p. 169-175.

[183] Determinarea a fost făcută de colegul dr. Vasile Chirica.

[184] N. Ursulescu, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 276, 299, menționează o aşezare aparținând unei etape timpurii a locuirii culturii Starčevo – Criş în Moldova, în punctul *Sub Zrughi* cu aceeaşi poziție topografică ca şi punctul *La Moşie.* Considerăm că ne găsim în fața aceleaşi aşezări, cunoscută sub două denumiri diferite. Noi cercetări de viitor vor lămuri problema.

https://biblioteca-digitala.ro

2. *Greci-* **nr. 2**. Pe terasa, din stânga pârâului Hatnuța, în partea de nord a satului, au fost descoperite fragmente ceramice din pastă grosieră, datând din a doua epocă a fierului (*La Tène* ?), cât şi unelte din silex.

Cercetare: P.V.B., 1980, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

3. *Dealul Ocop* sau *Zamca Mare*, **nr. 3**, în partea de est a satului, în pădure, pe marginea nordică a unui deal, a fost semnalată o aşezare fortificată încă de la sfârşitul secolului XIX. [185] În urma cercetărilor recente au fost făcute următoarele observații:

- în partea de nord-vest a platformei dealului există un şanț de apărare de formă semicirculară, cu adâncimea actuală de 0,70 - 0,80 m şi cu lățimea de 5 m. Valul de apărare se păstrează relativ bine; are o înălțime de 1,50 m şi o lățime de 7 m. Lungimea valului măsurată pe arcuirea lui în teren este de 90 m. Valul şi şanțul sunt orientate pe direcția vest-est şi închid zona accesibilă a platoului. În interiorul fortificației, a fost identificată o aşezare pe o suprafață de circa 93 x 40 m, datând în prima fază de locuire din cultura *Cucuteni*, etapă neprecizată, şi probabil, în a doua fază de locuire, din *epoca bronzului* (?). Poate de aici pot proveni unele piese din această perioadă, din col. MB (B/357).
- la 50 m sud de această fortificație a fost identificat un alt sistem de apărare, alcătuit cu şanț şi val dublu. Suprafața delimitată de această fortificație este de aproximativ 2 ha. Nu au fost descoperite elemente de încadrare cronologică a acestui ultim sistem de apărare, poate totuşi hallstattian.

Cercetare: M.I.,1988; Fl.H., B.P.N., E.C.Ursu, I.M., 1998, M.A., B.P.N., 2013.

La fila nr. 46 a *Planului districtului Bucovina în 72 de secțiuni (1778),* publicat datorită eforturilor prof. I. Iosep, apare toponimul "Samczistie."

[185] D. Olinescu, *Harta,* p. 76. Inf. şi la V. Cossaris, *op. cit.,* p. 9.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Pe arătura grădinilor din spatele caselor lui Ilie Rebenciuc şi Radu Truşcan, **nr. 8**, pe înălţimea de pe partea dreaptă a pârâului Buda, afluent de stânga a Hătnuţei, au fost descoperite urme sporadice de chirpici şi fragmente ceramice după cum urmează:

- un altul cenuşiu cu pleavă în compoziţie (*Criş* sau *ceramică liniară)*;
- un fragment din pastă fină cărămizie (*Cucuteni*);
- câteva fragmente modelate cu mâna, cu cioburi pisate (probabil *Hallstatt*), dintre care unul poate fi *Noua*;
- câteva fragmente din secolele XV-XVII;
- la acestea se mai adaugă o aşchie din silex şi o alta provenind de la un topor din gresie (?).

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

5. Pe partea stângă a pârâului satului, **nr. 4**, în spatele gospodăriei lui Toader Palaniciuc, au fost descoperite:

- o aşchie din silex cenuşiu, cu cortex;
- ceramică fragmentară din intervalul secolelor XVII-XVIII, inclusiv fragmente de vase decorate cu benzi paralele şi înguste de vopsea cărămizie.

Cercetare: M.A., 1987; Colecţiile MB.

6 . În punctul numit *Za Potocom*, **nr. 5**, în special în jurul lotului lui Vasile Palaniciuc, alături de bulgări de chirpici au fost descoperite fragmente ceramice cucuteniene (ceramică fină, nepictată, un fragment de greutate plată) şi două aşchii de silex (una cenuşie şi alta lăptoasă cu incluziuni albicioase mate). Considerăm că aici a existat o aşezare eneolitică de mai mici dimensiuni, creată probabil printr-o extindere a locuirii din punctul numit *Hârlău*.

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

7. În locul numit *Sub Zrughi*, pe o terasă a pârâului la fel numit, afluent de stânga a Hatnuței, există un sit *Criş*. [186] (posibil, acelaşi sit, cu cel nr. 1).

8. Din Călineşti (care ?) provine o monedă republicană[187] şi un fragment de topor din piatră, col. MB, inv. B/357.

Călineşti – Vasilache

9. *Hârlău* – **nr. 6**. Promontoriu ce domină partea de sud a satului. Au fost descoperite:

- bulgări de chirpici ars de la pereții locuințelor *Cucuteni*;
- aşchii atipice din silex şi o aşchie din tăişul unui toporaş de mână din marnă calcaroasă;
- fragmente ceramice *cucuteniene*, fără pictură, fază neprecizată;
- o greutate tronconică de la războiul de țesut şi câteva fusaiole, toate datând din cultura *Cucuteni*;
- un fragment ceramic cu silicolit pisat în pastă (*Noua*), şi altele cu cioburi pisate şi arse neuniform (*Hallstatt* ?);
- câteva fragmente ceramice cu cioburi pisate şi arderi neuniforme (*Hallstatt* ?) şi unul *Noua,* cu microprundişuri pisate în compoziție;
- fusaiole lucrate din fragmente ceramice cenuşii (secolele II-IV d. Chr.).

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Măreţeia Mare.

10. Pe terenurile de la est de biserica Sfântul Dumitru, **nr. 7,** cu precădere în grădina lui Petru T. Tcaciuc, pe lângă bulgări de chirpici a apărut sporadic fragmente ceramice *Hallstatt* (inclusiv specia fină, neagră), dar mai ales ceramică *Sântana de Mureş*. Aşezarea continuă pe

---

[186] N. Ursulescu *Evoluția culturii...*, p. 47, pct. 25.

[187] M. Ignat, *Contribuții numismatice...*, p. 85. N. Grămadă, *op. cit.*, p. 97, dă la Călineşti pe Hatna, o parte de hotar – „Troian."

https://biblioteca-digitala.ro

mai multe sute de metri spre est în punctul numit *Seredoc*. La extremitatea de est a aşezării au fost descoperite un fragment ceramic cucutenian, un altul *Noua* şi un fragment de zgură cu fier.

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

11. Pe aceeaşi terasă a pârâului satului, la circa 150 m depărtare de şoseaua Călineşti-Enache - Călineşti-Cuparencu, **nr. 9**, a fost descoperit material ceramic provenind de la o aşezare *Noua* (buze tipice, fragmente cu silicolit pisat) şi două aşchii din silex cenuşiu.

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

12. Pe terasa înaltă de pe partea dreaptă a aceluiaşi pârâu, **nr. 10**, începând cu lotul lui Vasile Senciuc, pe o distanţă de circa 200 m, alături de bulgări de chirpici, au fost descoperite numeroase fragmente ceramice de la o aşezare de dimensiuni considerabile datând din *Hallstatt* (pereţi de vase de mari grosimi, ceramică neagră canelată). Spre extremitatea estică a acestei suprafeţe, s-a constatat prezenţa mai abundentă a chirpiciului, asociat cu ceramică *Cucuteni*, diverse aşchii de silex, din care două calcinate şi un vârf de lamă de silex maroniu deschis. Câteva dintre fragmentele ceramice neolitice pot fi atribuite, după pastă, ardere şi decor, culturii *Precucuteni*.

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

13. Pe terenul de pe partea stângă a pârâului Hătnuţa, **nr. 11**, la circa 400 m sud de limita de comună, în dreptul liniei de stâlpi pentru curent electric, pe lângă bulgări de chirpici, au fost descoperite fragmente ceramice cucuteniene din pastă fină având ca ingrediente cioburi mărunt pisate şi rare boabe de nisip. Au fost găsite şi câteva fragmente *Noua*, având în pastă silicolit pisat.

Cercetare: M.A., 1987; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

Dănila

14. *La Marian* - **nr. 22**. Pe ambele maluri ale pârâului Mărețeia, la estul satului, au fost descoperite fragmente ceramice din secolele XVI-XVII.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

15. *Cimitir* - **nr. 23**. Peste drum de cimitirul satului Dănila, cu ocazia lucrărilor de îmbunătățiri funciare, au fost descoperite, cu ani în urmă, vase întregi (?), care au fost distruse de muncitori.[188]

Dărmăneşti

16. La circa 200 m sud-vest de locul de unire a căilor ferate Suceava – Rădăuți şi Dărmăneşti – Cacica, **nr. 24**, pe lângă bulgări de chirpici cu urme de nuiele, au fost descoperite fragmente ceramice datând din secolele XIV-XV (eventual şi prima jumătate a secolului XVI), provenind de la o veche vatră de sat medieval. Specia ceramică cea mai timpurie prezintă analogii cu descoperirile de la *Lunca – Dorohoi*. După cât se pare, vechiul curs al râului Suceava trecea mult mai aproape ca astăzi de acest punct.

Cercetare: M.A., 1987; colecțiile MB.

17. În punctul numit *Solomina* (circa 250 m sud-sud vest de gară, şi 300 m nord de râul Suceava), **nr. 25**, a fost identificată o vatră de sat medieval cu ceramică de tip *Lunca – Dorohoi* şi din secolele XV-XVII (inclusiv caolin smălțuit). Pe lângă acestea au mai fost descoperite două fragmente ceramice cenuşii, din pastă fină, modelate la roată, datând din secolele II-IV.

Cercetare: M.A., 1987; colecțiile MB.

---

[188] Informație domnul profesor Victor Cozariuc.

https://biblioteca-digitala.ro

18. În spatele caselor de la drum, pe marginea înaltă de terasă, de dreapta, a pârâului Hatnuța, **nr. 26**, afluent de stânga al Sucevei, pe dreapta drumului spre Costâna, imediat după părăsirea drumului european spre Siret, se găsesc fragmente ceramice şi chirpic care au aparţinut unei aşezări *Cucuteni*. Aici s-a găsit şi un toporaş miniatural din rocă locală.

Cercetare: M.A., B.P.N., 2009.

19. După ultimele case ale nordului satului, pe stânga şoselei spre Rădăuţi, s-a descoperit o piesă complexă din silex cenuşiu, un racloar-gratoar, cu „encoche" pe latura dreaptă a unei lame mai mari, datând probabil din *eneolitic*.[189]

Mărețeia Mare

20. Pe terasa stângă, secundară, a râului Suceava, **nr. 12**, în sud-vestul satului, în punctul numit *Hora Dubena* au fost descoperite:

- bulgări de chirpici ars de la pereții locuințelor cucuteniene;
- aşchii atipice, dar şi lame şi gratoare, din silex;
- un topor „calapod" din silicolit - posibil legat de o viețuire mai veche, aparținând culturii *Starčevo – Criş*;
- topoare din silex, în curs de prelucrare, ca şi altele, atent finisate, din silex negru şi maron-deschis;
- vase amforoidale, fragmentare, fără pictură, datând din faza *B* a culturii *Cucuteni*.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

21. *Dubena – Silişte* – **nr. 13**. Suprafața numită *Silişte* se întinde pe terasa înaltă a râului Suceava, din albia pârâului Mărețeia şi până în zona primelor case din partea de vest a satului Dărmăneşti. Au fost descoperite:

- bulgări de chirpici ars de la pereții locuințelor cucuteniene;

---

[189] B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghean, *op. cit.*, p. 39.

https://biblioteca-digitala.ro

- fragmente ceramice şi un vas miniatural, fără pictură, fază neprecizată a culturii *Cucuteni*;
- o locuință adâncită şi numeroase fragmente ceramice datând din secolele VI-VII;[190]
- fragmente ceramice datând din secolele XV-XVII.

După tradiția locală, aici a fost vatra vechiului sat Mărețeia. În perioada anilor 1965-1970, cu ocazia lucrărilor de îmbunătățiri funciare, au fost găsite numeroase schelete umane, orientate vest-est, posibil de la cimitirul vechiului sat.

Cercetare: M.A., P.V.B., I.M., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare şi MB.

22. *Cimitirul Nou*. Pe partea stângă a pârâului Hatnuța, **nr. 14**, în zona de est a satului, au fost descoperite fragmente ceramice datând din perioada culturii *Starčevo – Criş*.

Cercetare: M.A., 1987; colecțiile MB.

23. *Bursuci* – **nr. 15**. Pe terasa dreaptă a pârâului Hatnuța, între cele două păduri din nordul satului, au fost descoperite:
- un topor perforat, fragmentar, realizat dintr-o rocă dură, datând din *epoca bronzului*;
- fragmente ceramice datând din epoca bronzului timpuriu şi mijlociu, cultura *Costişa – Komariv*.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

24. *Dirşinea* – **nr. 16**. Pe cea mai nordică terasă de dreapta a pârâului Hatnuța, în nordul satului, au fost descoperite:
- topoare din silex negru şi alb-gălbui, în curs de prelucrare, cât şi altele atent finisate, din cultura *Cucuteni*;

---

190 M. Ignat, V. Cozariuc, *O locuință din secolele VI-VII e.n. descoperită la Mărățeia Mică (com. Dărmăneşti), jud. Suceava*, în *Suceava*, XVII-XVIII-XIX, 1990-1991-1992, p. 503-506, fig. 1.

https://biblioteca-digitala.ro

- un topor fragmentar, perforat, datând din *epoca bronzului*;
- un topor din ceramică, ars reducător (?).

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile școlii din Mărețeia Mare.

25. *Grajduri* – **nr. 17**. În nordul satului, în zona fostei fabrici de spirt din Mărețeia Mare, au fost descoperite câteva fragmente de vase care datează din secolele VI-VII (punct necartat).

Cercetare: E.I.E., 1980.

26. *Grajduri*. În nordul satului, în zona fostei fabrici de spirt din Mărețeia Mare, a fost descoperit un tezaur monetar, compus din 723 monede de argint, emisiuni ale Ungariei, Poloniei și a unor state din nordul Europei, datând de la mijlocul secolului XV și până în secolul XVII. [191]

Cercetare: E.I.E., M.I., M.A., 1987; Colecțiile MB.

27. *La Olar* - **nr. 18**. Pe platoul de lângă drumul județean, în sudul satului, au fost descoperite:
- topoare din silex în curs de prelucrare, cultura *Cucuteni* (?);
- o săgeată „incendiară" din fier, cu aripioare, din secolele XV-XVII;
- fragmente ceramice de la vase de uz comun din secolele XV-XVII.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile școlii din Mărețeia Mare.

28. *Luncă* – **nr. 19**. În sudul satului, peste drum de calea ferată, în lunca râului Suceava, au fost descoperite:
- fusaiole făcute din fragmente de vase *carpice* (?), din pastă roșie;

---

[191] V. N. Cossaris, *op. cit.*, 1993, p. 11 și notele 11, 12.

https://biblioteca-digitala.ro

- fragmente ceramice medievale, din secolele XVI-XVII, inclusiv două lulele din secolul XVII.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecţiile şcolii din Măreţeia Mare.

Măreţeia Mică

29. *Silişte* – **nr. 20**. În zona de sud a satului, la nord de calea ferată, în urma unor ploi abundente, rupându-se malul stâng al pârâului Măreţei, în mai multe rânduri, la sfârşitul secolului XIX şi în primii ani ai secolului XX, au fost descoperite obiecte de podoabă din aur şi pietre semipreţioase. Primele obiecte găsite, doar menţionate în literatura de specialitate, au fost vândute de cei care le-au descoperit unor negustori.[192] În anul 1878, au fost descoperite „o brăţară grea şi masivă, de formă primitivă de şarpe" şi o fibulă „confecţionată în aceeaşi manieră."[193] În anul 1892, au fost găsite un pandantiv şi un distribuitor de curele, confecţionate din aur şi împodobite cu almandine,[194] iar în 1902, K. A. Romstorfer a aflat de descoperirea a încă unei piese din aur, obiect asemănător cu cele găsite în 1892.[195] Cea mai mare parte a acestor obiecte a fost vândută de descoperitori şi li s-a pierdut urma, fiind recuperate doar piesele descoperite în anul 1892 şi depuse la Muzeul Bucovinei din Cernăuţi.[196] Aceste obiecte - care se încadrează în stilul policrom - datează din prima jumătate a secolului V d. Chr., şi nu este exclusă ipoteza că au făcut parte din inventarul funerar al unei căpetenii din rândul ostrogoţilor care au vieţuit o vreme, în acea epocă, prin zonă.[197]

---

[192] W. Schmidt, nota 104, în *Mitteilungen der k.und k. Zentralkommission für Kunst-und historische Denkmale*, Viena, 17, 1891, p. 123-124.

[193] *Ibidem.*

[194] K.A. Romstorfer, în *Mitteilungen...*, 19, 1893, p. 65-66, nota 1,

[195] A. Riegel, *Funde aus der Völkerwanderungszeit in der Bukowina,* în *Mitteilungen...*, 28, 1902, p. 407-408.

[196] K.A. Romstorfer, *op. cit.*, p. 65-66.

[197] M. Ignat, *Descoperiri din prima jumătate a secolului V e.n. pe valea Sucevei*, în *SAA*, I, 1983, p. 207-209.

https://biblioteca-digitala.ro

În perimetrul unde au fost descoperite obiectele din aur, cu ocazia investigațiilor din secolul XIX, a fost identificat un tumul ce conținea morminte de incinerație.[198]

30. *Levede*- **nr. 20b**. În partea de sud-est a satului, la marginea pădurii, au fost descoperite:

- topoare şi dălți trapezoidale din silicolit, din epoca *neolitică*;
- topoare din silex, datând din perioada culturii *Cucuteni*;
- fragmente ceramice din secolele XVI-XVII.

Cercetare: P.V.B., 1988, 1997; colecțiile şcolii din Mărețeia Mare.

31. Cu ocazia unei ruperi de teren, **nr. 21**, de pe malul stâng al pârâului Mărețeia, cu câțiva zeci de metri înaintea intersectării pârâului cu DN 2, au fost descoperite trei vase cenuşii, datând posibil în secolele II-IV şi care au aparținut probabil unei necropole de incinerație. La circa 150 m N-NV, pe acelaşi mal, tot într-o ruptură fusese descoperit un mormânt de incinerație fără inventar.[199]

Cercetare: M.I., M.A., 1983.

32. În arealul comunei la Dărmăneşti şi Dănila, cu mult timp în urmă, erau semnalate movile de către Szombathy.[200]

30. ORAŞUL DOLHASCA

Budeni

1. În punctul *Hurmuz*, sau *La Canton*, **nr. 1**, pe terasa de pe partea dreaptă a pârâului Răchiți, sau Tinoasa, afluent de stânga al Siretului, alături de chirpic s-a descoperit material ceramic *Sântana de Mureş*.

---

[198] W. Schmidt, *op. cit.*

[199] Informație domnul profesor V. Cozariuc, căruia îi mulțumim şi pe această cale.

[200] M. Ignat, *Din istoricul cercetărilor arheologice din județul Suceava*, în *SM*, I, 1969, p. 99.

https://biblioteca-digitala.ro

După unele elemente, este posibil ca aici să fi fost şi un nivel de locuire anterior (sec. II-III d. Chr.). Conform unei relatări a unui localnic, demult, pe marginea acestui mal sătenii au distrus cuptoare cu oale stivuite, ceea ce poate presupune contemporanitatea lor cu situl.

Cercetare: M.I., 1983, M.A., 1984, 2007; colecțiile MB.

2. Pe partea stângă a pârâului amintit, **nr. 2**, dincolo de drumul comunal ce duce spre pădure, s-au făcut săpături arheologice sistematice,[201] identificându-se vestigiile aparținând unei gropi menajere *Cucuteni B* şi mai multor locuințe din secolele IV-II î. Chr. şi din secolele II-III şi VI-VII d. Chr.

3. În fosta tarla *Silişte*, **nr. 3**, de la nord-est de podul peste Siret, au fost executate săpături pentru tranşee în anul 1944. Cu această ocazie, s-au descoperit înhumați, în poziție creştină, fără inventar, la adâncimi de aproape doi metri, care este posibil să fi aparținut fostei necropole a satului medieval.[202]

4. În vatra satului a fost semnalată o aşezare din *Hallstatt,*[203] iar în punctul numit *Cotul lui Bode*, ceramică din sec. XIV-XV. Inf. E.I.E.

Dolhasca

5. Pe Dealul Viei din localitate, **nr. 4**, la cca. 350 metri S-SV de biserică, s-au descoperit printr-un sondaj (1976) vestigiile aparținând unei aşezări din *Gravettianul oriental*, posedând un bogat utilaj litic.[204]

---

[201] S. Teodor, *Săpăturile arheologice de la Budeni-comuna Dolhasca (Suceava)*, în *Suceava*, V, 1978, p. 141 şi urm.; M. Andronic, *Teritoriul nord-est carpatic în a doua jumătate a primului mileniu creştin*, Suceava, 2005, p. 58-61. Pentru vestigiile Cucuteni B 1, D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 70.

[202] Informație primită de autor, în 1984, de la săteanul Gheorghe Herghelegiu.

[203] A. László, *Începuturile...*, p. 170.

[204] V. Chirica şi M. Tănăsache, *Cercetări arheologice în aşezarea de la Dolhasca jud. Suceava) şi unele considerații privind gravetianul de pe teritoriul României*, în *MemAntiq.*, VI-VIII, 1981, p. 271 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

6. În spatele bisericii din Dolhasca, dominată de un deal de pe partea stângă a Şomuzului, Beldiceanu şi Buţureanu au sondat o aşezare cucuteniană, fază neprecizată. [205]

7. De pe teritoriul satului provine un corn de cerb cu perforare, probabil un brăzdar *neolitic*, autorii menţionând în acest context mai multe situri de epocă – *Pârâul lui Miron*, *Sub Dealul Viei* şi în perimetrul satului *Valea Poienii*. [206]

8. După vechi informaţii ale lui E.I.E., s-a descoperit ceramică medievală în punctele numite: *La Tei* (XIV), *În lunca Şomuzului* (XV), *La Curte* (XVI-XVII), *Vămeni-Valea Poienii* (XVII) şi *Turcoaia* (XVII).

Gulia

9. Pe dealul din spatele bisericii satului, **nr. 5**, au fost descoperite cu mulţi ani în urmă resturi ceramice aparţinând culturii *Cucuteni*.[207] După D. Monah şi Şt. Cucoş, situl se află pe colina din faţa bisericii, „aflată pe dreapta Şomuzului Mare" (sic !?); aşezare fază neprecizată.

10. Din arealul satului provine un denar de la Tacitus (*RIC*, V, 1, p. 342, nr. 160, Ticinum, anii 275-276, 3,19 g, 20 mm). Col. MB, inv. MC/2864. [208]

Poienari

11. Pe dealul Secătura, din apropierea satului şi probabil din apropierea izvoarelor pr. Magazie, s-au descoperit numeroase dălţiţe şi topoare din piatră ce indică o aşezare *Cucuteni*.[209] După o informaţie E.I.E. în zona satului, pct. *La Chirilă*, s-ar găsi ceramică medievală.

---

[205] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 89, pct. 349, şi aici cu bibl. mai veche.

[206] V. Chirica, M. Tănăsache, *Un brăzdar de plug din corn de cerb descoperit la Dolhasca (jud. Suceava)*, în *Suceava*, IV, 1977, p. 309-311.

[207] xxx, *Repertoriul arheologic al României. Judeţul Suceava*, mss., Institutul de Arheologie „V. Pârvan", Bucureşti, fişa 33; respectiv D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 101, pct. 480.

[208] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 264, nr. VI.

[209] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 132, pct. 803, cu bibl. veche.

https://biblioteca-digitala.ro

12. În punctul *La Magazie*, **nr. 6**, în interfluviul pr. Humăria - pr. Magazia, a fost investigată parțial, prin sondaj arheologic, o așezare aparținând culturii *Criș*, mai precis varianta sa nordică.[210] Tot aici există și un nivel de locuire *Precucuteni II final* și *III*. [211] Aici s-a descoperit un topor-ciocan de tip *Pločnic*.

13. Pe malul stâng al cursului mijlociu al pârâului satului, **nr.** 7, în grădinile sătenilor, s-au descoperit vestigii ceramice aparținând unei așezări de dimensiuni – după cât se pare – modeste, *Noua*. Poate de aici provine un topor din rocă dură, donat de Ciurea muzeului său. [212]

Cercetare: M.A., 1994; colecțiile MB.

14. Pe botul dealului Probota, **nr. 8**, orientat spre N-V, s-au descoperit urme arheologice constând în bucăți de diferite dimensiuni de lutuială, cât și ceramică provenind de la o fostă așezare după toate aparențele nefortificată *Cucuteni B* (cercetare: M.A., 1994). Situl, plasat mai exact pe Dealul Porcului, pe un pinten râpos, prelungire a Dealului Uncetea, spre limita dintre sat și fostul sat Ciulinești, este cunoscut de mult timp.[213] Legat de nivelul de locuire cucutenian la Probota s-a descoperit întâmplător un topor ciocan de cupru de tip *Pločnik*, [214] - cu multă bibl. anterioară.

15. În punctul *Sf. Nicolae din Poiană*, au fost făcute săpături de către L. și A. Bătrâna, descoperindu-se fundațiile primei biserici, a doua jumătate a secolului XIV. [215] Pct. necartat.

16. În jurul mănăstirii lui Rareș, dar și din incinta sa, cu ocazia săpăturilor executate de V. Pușcașu, s-au găsit resturi ceramice din sec.

---

[210] N. Ursulescu, *Contribuții la cunoașterea...*, p. 317, pct. 114.

[211] *Ibidem*; Al. Vulpe, *Die Axte und Beile in Rumänien*, II, *PBF*, München, 1975, p. 19, nr. 1.

[212] B. Niculică, V. Budui, I. Mareș, *op.cit.*, p. 280, nr. 44.

[213] D. Monah, Șt. Cucoș, *op. cit.*, p. 134, nr. 826.

[214] *Ibidem*, p. 134, nr. 827.

[215] N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături arheologice în județul Suceava*, în *Suceava*, IV, 1977, p. 320.

https://biblioteca-digitala.ro

VIII-IX.[216] În muzeul mănăstiresc sunt două fragmente masive de vase, modelate cu roata şi frumos ornamentate, databile chiar şi un pic mai târziu, sec. X-XI.[217] După P.V.B., aici s-au găsit şi fragmente ceramice *Criş*.

17. În sat s-a descoperit ocazional un topor din silex, cioplit, aparţinând probabil *culturii amforelor sferice*.[218]

18. În partea de S-E a satului, pe Valea Şuvoaielor, pct. *La schit*, şi în *La Mesteacăn*, se găseşte ceramică din sec. XIV-XV, după inf. vechi de la E.I.E.

19. În colecţiile MB se află o amforă (inv. B/362), provenind de pe Dealul Ţiganului.

Siliştea Nouă

20. Pe o terasă de stânga a Siretului, în locul *La Tănăsoaia*, în preajma drumului spre Paşcani, la o depărtare de cca. 1 km de Dolhasca, se află un sit din *Hallstattul timpuriu*.[219]

31. COMUNA DOLHEŞTI

Dolheştii Mari

1. Pe malul drept al Pârâului Hotarului, **nr. 1**, afluent de stânga al Şomuzului Mare, în panta lină a terenului de aici (ogor Costache Ţipău), alături de chirpic s-a identificat material ceramic tipic culturii *Sântana de Mureş*. Interesant, se remarca un fragment masiv de fund de vas, cenuşiu, din pastă nisipoasă, care se pare că poartă urmele unor alveole digitale.

---

[216] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice*.., p. 133, pct. 550.
[217] M. Andronic, *Istoria Bucovinei*..., II, p. 203.
[218] Al. Păunescu, *Evoluţia uneltelor*..., p. 199, n. 115.
[219] A. László, *Un grup hallstattian timpuriu în Podişul Sucevei*, în *Cercetări Istorice*, XIV-XV, 1983-1984, p. 67, 82 şi n. 61.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

2. Pe terasa superioară a Şomuzului, **nr. 2**, începând cu malul stâng al Pârâului Hotarului, pe o distanţă de câteva sute de metri, deasupra şoselei spre Fălticeni, reapare – mult mai rar însă – material *Sântana de Mureş*, alături de câteva fragmente de silex şi roci locale provenite de la cioplire antropică. Suplimentar, la marginea estică a acestei forme de teren, în spatele gospodăriei lui Ioan Istrate, apare în proporţii considerabile şi ceramică modelată numai cu mâna, arsă oxidant incomplet şi cu cioburi pisate, parte din ea putând data din sec. VIII-X.

Cercetare: M.A., Fl.H., Şt.D., 2007; colecţiile MB.

3. Pe versantul de sud al dealului Pleşa, **nr. 3**, la circa 150 m depărtare de confluenţa pârâului Pleşa cu un torent de pe malul stâng al acestui fir de apă, s-au identificat pe lângă bucăţele de chirpic şi câteva fragmente ceramice preistorice, cu cioburi pisate în compoziţie, în această fază a cercetării imposibil de datat mai exact.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

4. La circa 40 metri nord de drumul judeţean Dolhasca-Fălticeni, **nr. 4**, în spatele gospodăriei lui Alexandru Istrati, pe terasa inferioară a Şomuzului Mare în zona confluenţei cu afluentul său pârâul Holm, alături de chirpic s-a descoperit:

- un fragment de lamă de mici dimensiuni şi trei aşchii, toate din silex alburiu (Nistru?), cu excepţia unui mic fragment din silex de Prut;
- ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, arsă de regulă oxidant incomplet, parte din ea aparţinând în mod cert perioadei secolelor VI-IX (?) (fragment de oală borcan, cu buza trasă în exterior şi tăiată drept).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

5. Pe Dealul Vântului, **nr. 5**, în prelungirea sa spre vest, în locul numit *La Stânci*, pe ogorul arat a lui Dumitru Pandelea, s-au descoperit un fragment modest de lut ars, ce pare preistoric şi două cioburi de vase, cu mici fragmente ceramice pisate, ardere reducătoare şi modelate numai cu mâna, ceea ce denotă aici un eventual punct locuit sporadic în preistorie. După aspectul ceramicii, piesele nu par a se asocia cu aşezarea *Cucuteni*, de care o desparte o distanţă de circa 4-500 m, la care ne referim mai jos.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

6. Pe botul platoului terminal al Dealului Vântului, **nr. 7**, care domină un segment distinct al văii mijlocii a Şomuzului Mare, s-au identificat vestigii bogate în chirpic de mari dimensiuni [220](la Monah, Cucoş, de 0,5 ha) şi ceramică cucuteniană. În ceea ce priveşte ceramica predomină specia grosieră, de bucătărie. Nu s-au descoperit fragmente cu resturi de pictură şi nici utilaj litic, cu excepţia unor aşchii din silex cenuşiu şi alburiu. Săpături Gr. Buţureanu, ulterior V. Ciurea.

Cercetare: M.I. ante; M.A., 1989; M.A., B.P.N., Şt.D., Fl.H., 2007.

7. Un alt sit *Cucuteni*, **nr. 6**, în mod cert în strânsă legătură de habitat cu cel de sus, a fost identificat pe o terasă înaltă, la circa 150 m nord de ultimele case (de miazănoapte a satului) din acest sector. În arătura lui Gheorghe Roman s-au descoperit fragmente de lut ars, dar de mici dimensiuni şi ceramică fragmentară puternic mutilată de lucrările agricole de aici, inclusiv o aşchie din silex alburiu opacizat (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

8. În vatra localităţii (*La Todireasa*-**nr. 8**), a fost investigată o necropolă datând din secolele III-IV d. Chr.[221] Datorită unor piese

---

[220] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, 89, pct. 350.
[221] Informaţii Ignat.

https://biblioteca-digitala.ro

descoperite aici se estimează că situl aparține unei faze mai vechi a culturii *Sântana de Mureş*, poate sfârşit de secol III, perioadă a unor contacte demografice cu elemente nordice ale culturii Przeworsk (săpături inedite M.I.). [222]

9. Pe terasa de pe partea stângă a principalului pârâu, **nr. 9**, afluent de stânga al Şomuzului Mare, care trece prin vatra satului, totuşi fără nume, la nord de şoseaua spre Fălticeni, se pare că a existat un vechi nivel de locuire, prin deosebit de rarele fragmente ceramice modelate numai cu mâna şi cu cioburi pisate în compoziție, care s-au găsit în diverse grădini particulare.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

10. La nord, pe lotul Veronicăi Moldovan, **nr. 10**, aflat în terenul dintre cele două izvoare ale pârâului amintit mai sus, s-a descoperit un fragment de zgură rezultat în urma reducerii minereului de fier, databil, după opinia noastră cel mai degrabă în epoca târzie medievală sau timpuriu modernă. Tot aici s-au identificat câteva fragmente ceramice din secolele XVI-XVII, inclusiv caolin smălțuit maro-gălbui şi două fragmente de ramă de cahle, imposibil de datat, dar probabil tot târzii. Un astfel de bulgăre de materie cu fier s-a mai descoperit la câteva sute de metri sud, pe aceeaşi parte a apei, în ogorul lui Vasile C. Sandu.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

11. La o distanță de circa 150 metri S-V de biserica din sectorul 2 al localității, cu hramul Sf. Treime, pe panta lină de pe partea dreaptă a izvorului de stânga a pârâului fără nume amintit, în ogorul sătencei Maria Bejenaru, au apărut doar câteva fragmente ceramice care pot indica aici un nivel superficial de locuire preistorică, imposibil de datat mai exact.

---

[222] M. Ignat, *Cercetări arheologice de la Dolheştii Mari*, în *MCA*, XIV, 1980, p. 243-245; idem, *Necropola de la Dolheştii Mari, jud. Suceava*, în *MCA*, f. n., 1993, p. 321-323.

https://biblioteca-digitala.ro

Alăturăm aici şi o bucăţică de lutuială veche şi un nucleu prismatic epuizat din gresie (punct necartat).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

12. Revenind foarte aproape de şoseaua spre Fălticeni, **nr. 12**, pe malul drept acum al aceluiaşi afluent al Şomuzului, în grădina sătencei Ileana Rascol a fost găsit o bucată de vas, din pastă zgrunţuroasă, decorat cu o bandă de caneluri verticale sub bluză, piesă care s-ar putea atribui culturii *Komariv* (punct necartat).

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

13. Trecându-se şoseaua amintită, **nr. 13**, spre sud, în direcţia luncii Şomuzului, în grădina casei lui Dumitru Ichim s-a surprins parte din arealul satului medieval: ceramică databilă în veacurile XV-XVII, cărora îi aparţine probabil şi bucata de zgură cu fier descoperită vis-à-vis, pe aceeaşi uliţă, în spatele casei lui Costică Covrig. După harta de la fig. 2, a cărţii Matei-Emandi, în sat s-a descoperit şi ceramică din prima jumătate a sec. XIV.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

14. În grădinile sătenilor din apropierea primei terase a Şomuzului (Dumitru Vlaicu), **nr. 14**, s-a identificat o aşezare *Sântana de Mureş*, caracterizată prin ceramica sa tipică. Probabil ea se leagă de necropola investigată mai demult de M. Ignat.[223]

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

15. La ieşirea din Dolheştii Mari, **nr. 15**, spre Dolheştii Mici, pe malul stâng al Pârâului Diudiului, în spatele clădirii fostului saivan al fostului CAP din comună, în afară de foarte puţin chirpic s-au descoperit:

---

[223] *Ibidem.*

https://biblioteca-digitala.ro

- un fragment de vas (buză crestată), poate din perioada de *tranziţie spre epoca bronzului;*
- ceramică caracteristică culturii *Noua*;
- ceramică din epoca fierului (*Hallstatt* şi/sau *La Tène*). Un fragment ceramic negru, de aspect mozaicat, poate fi şi de provenienţă bastarnică, ţinându-se cont de existenţa unei astfel de aşezări în strictă apropiere.

Cercetare: M.A., 1989, 2007; colecţiile MB.

16. Pe tarlaua *Ţărnuica*, **nr. 16-17**, de pe malul drept al aceluiaşi pârâu, nu departe de punctul anterior, pe lângă chirpic s-a identificat ceramică *Noua* şi *La Tène*. Săpăturile arheologice de aici, executate de autor în anii 1988-1989 au dus la cercetarea a mai multe locuinţe *Poieneşti-Lucaşeuca* şi din secolele VI-VII.[224] De aici, la circa 200 metri nord, pe aceeaşi terasă, s-a identificat chirpic, ceramică *La Tène* (fragment tipic cu buton) şi *Sântana de Mureş*. Tot aici, într-o casetă, s-a descoperit material ceramic cucutenian, inclusiv un altăraş (?) miniatural din lut, cedat de autor spre publicare.[225]

Anterior, în locul *Ştrand* din imediata apropiere, cu ocazia săpării drumului s-au descoperit resturile unui bordei databil în sec. VII-VIII. Tot de aici provine şi un tipar din piatră pentru turnat podoabe.[226]

Cercetare: M.A., 1988.

17. În partea vestică a localităţii, pe terasa inferioară a Şomuzului Mare. Marin Dinu a descoperit un nivel de locuire *Horodiştea II* suprapunând morminte ale *culturii amforelor sferice*. Două astfel de

---

[224] M. Andronic, *Aşezarea din sec. II-I î. H. de la Dolheştii Mari – Suceava*, în *MemAntiq.*, XIX, 1994, p. 235-242; respectiv idem, *Aşezarea din secolele VI-VII d. Chr. de la Dolheştii Mari – Suceava*, în *MemAntiq.*, XX, 1995, p.133-140. Situl apare în locul *La Ştrand*, la M. Babeş, *op. cit.*, p. 229, nr. 138.

[225] I. Mareş, P.V. Batariuc, *Obiecte miniaturale din lut ars din perioada eneoliticului aflate în colecţiile Muzeului Naţional al Bucovinei, Suceava*, în *Suceava*, XXI, 1994, p. 21-22.

[226] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 81, pct. 256.

https://biblioteca-digitala.ro

morminte erau în cutii de piatră, unul pe o lespede şi ultimul în groapă simplă. De aici provine şi un topor de tip *Baniabic*.[227]

18. În aceeaşi localitate s-au găsit monede izolate de la Constantin cel Mare, iar în colecţia şcolii din Dolheştii Mari se păstra într-o vreme o monedă de argint imperială.[228] În articolul său Mircea Ignat a menţionat descoperirea de monede bizantine de aur, salbă cu 20 de piese din sec. IV-VI, dar Dan Teodor plasează descoperirea în comuna cu acelaşi nume din judeţul Iaşi.[229]

19. În pct. *La Curte, La Magazie* şi *Moldoveni*, se găseşte ceramică din secolele XIV-XV, XVII, iar în vatra satului ceramică din sec. X-XI.[230]

20. În col. MB se găseşte la nr. B/648 un fragment de topor din silex şi o monedă din bronz, Constantin cel Mare – postumă (tip *quadrigă*, anii 337-341, 1,70 g, d. 14 mm), descoperită în locul Hăpăi şi păstrată sub inv. MC/2862.[231]

Dolheştii Mici

21. Pe marginea sudică a dealului Arini, **nr. 18**, aflat pe partea stângă a Pârâului Diudiului, nu departe de şoseaua spre Dolhasca, s-a identificat o aşezare *Cucuteni (B)*. Pe lângă obişnuitul lut ars provenind de la construcţii şi ceramică s-au mai descoperit două aşchii din silex de Prut şi două fragmente ceramice incerte, ce par a data ulterior.

Cercetare: M.A., 1988; colecţiile MB.

22. Pe terenul în uşoară pantă de pe partea stângă a unui mic fir de apă, fără nume, în dreptul casei lui Mihai Melinte, s-a descoperit un

---

[227] M. Dinu, *Sondajul arheologic de la Dolheştii Mari*, în *MCA*, VI, 1959, p. 214-220 şi idem, *Şantierul arheologic de la Dolheştii Mari (r. Fălticeni, reg. Suceava)*, în *MCA*, VII, f. a., p. 123-125. Cf. şi idem, *Contribuţii la problema culturii amforelor sferice pe teritoriul Moldovei*, în *ArhMold*., I., 1961, p. 43-64.

[228] M. Ignat, *Contribuţii numismatice*..., p. 85.

[229] *Ibidem*, p. 85. Vezi D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice*..., p. 81, pct. 255.

[230] M. D. Matei, E.I. Emandi, *op. cit.*, harta fig. 2, nr. 1-4.

[231] M. Andronic, *Descoperiri*..., p. 264, nr. VIII.

https://biblioteca-digitala.ro

vârf de lamă din silex, uşor patinat, preistoric şi un fragment de materie zgurificată.

Cercetare: M.A., 1988; colecţiile MB.

23. Pe partea dreaptă a pârâului Blănăreni, **nr. 19**, în dreptul casei bătrânei Ileana Pavăl, s-a descoperit un fragment ceramic preistoric, din *epoca bronzului* sau din *Hallstatt,* descoperire care totuşi nu indică existenţa unui sit propriu-zis.

Cercetare: M.A., 1988; colecţiile MB.

24. În albia Şomuzului, la Dolheştii Mici, s-a descoperit în 1923 un vas de provizii provenind dintr-o aşezare cucuteniană din zona satului, sau din cea a celui vecin. [232]

Valea Bourei

25. În zona de confluenţă dintre Platoniţa şi afluentul său de stânga Pârâul Cornişului, **nr. 11**, în terenul plat aflat în spatele casei lui Iliuţă Dumitru, s-au descoperit rare bucăţi de lut ars (chirpic), indicând prezenţa unor foste locuinţe, cât şi ceramică veche, modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, imposibil de datat mai exact (prima sau a doua *epocă a fierului*).

Cercetare: M.A., 2010.

26. Pe terenul în pantă destul de accentuată plasat pe partea stângă a pârâului Todireasa, înaintea trecerii pe sub podul drumului ce leagă satul de Manolea şi Forăşti, nu s-a identificat niciun sit arheologic, ci doar o aşchie din rocă locală, produs preistoric de cioplire a uneltelor din piatră (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 2010.

---

[232] D. Monah, Şt. Cucoş., *op. cit.*, p. 89, pct. 352.

https://biblioteca-digitala.ro

32. DORNA ARINI

Dorna Arini

1. În localitate s-a descoperit o cămaşă de zale, cândva înainte de anul 1915. [233]

Ortoaia

2. La poalele terasei de pe partea dreaptă a vărsării pârâului Ortoaia în Bistriţa, în spatele clădirii Centrului de Prelucrare a Laptelui din localitate, în grădina sătencei Lăcrămioara Botărleanu, s-au identificat următoarele piese litice databile în *paleoliticul superior* sau mai degrabă în eneolitic (cultura *Cucuteni*):

- vârf din lamă masivă, din silex alburiu;
- lamă mijlocie din gresie;
- fragment de nucleu, epuizat, de dimensiuni modeste, din silex cenuşiu de Prut;
-aşchie masivă din silex de Prut.

Datorită acestor piese, descoperite, doar marginal faţă de terasa amintită, acum practic înierbată total, putem presupune aici un nivel de locuire preistorică destul de consistentă.

Cercetare: M.A., 2007; colecţiile MB.

Rusca

3. În colecţiile universităţii din Suceava se păstrează un racloar din silex cenuşiu (*paleolitic* ?), descoperit de I. Iosep, cu zeci de ani în urmă, pe un drum forestier la o depărtare de mai multe sute de metri de locul de confluenţă a izvoarelor de formare a pr. Rusca. Inf. N. Ursulescu, 2002.

---

[233] Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 51.

https://biblioteca-digitala.ro

33. COMUNA DORNA CANDRENILOR

Dorna Candrenilor

1. Pe terasa inferioară a râului Dorna, în apropierea malului stâng al pârâului Strugurel, în ogorul de lângă drumul european 576 spre Bistrița, în fața casei lui V. Spânu, s-a identificat o bucată de lupă de fier, alături de materie sticloasă, poate provenind şi aceasta de la foste instalații de redus minereul de fier. Totuşi, trebuie menționat faptul că valoarea descoperirii stă sub semnul întrebării după opinia noastră, contrar opiniei lui Fl. Hău, deoarece după spusele săteanului, aici dar mai ales în lunca râului Dorna, s-au depozitat mari cantități de sol aduse din zona de vecinătate a oraşului Vatra Dornei cu localitatea suburbană Roşu (amenajare depozite materiale de construcții aparținând de S. C. Romanel).

Cercetare: M.A., Fl.H., B.P.N., Şt.D., 2007.

2. După cele relatate de către cunoscutul etnograf Simion Florea Marian, în partea estică a comunei exista în vremea sa, în urmă cu mai bine de un secol, o movilă unde de-a lungul vremii se descoperiseră „frânturi de arme" medievale, ceea ce făcuse pe unii să o considere un mormânt comun al celor care pieiseră într-o luptă cu tătarii. La vremea cât a locuit aici, Marian văsuse la părintele Is. Procopean „un fel de bardă" provenind tot de aici[234]. Din aceaşi sursă aflăm şi de o bucată de spadă găsită pe pârâul Tătarca.

Într-adevăr, în urma verificării noastre de teren, fostul amplasament al movilei se parte că a fost identificat, fiind vorba despre o astfel de formă de pământ înaltă de peste un metru, cu diametru de circa şase metri, care a fost nivelată cu buldozerul, în anul 1969 de către proprietarul de atunci Gh. Paşcan, în speranța găsirii de bogății.[235]

---

[234] S.Fl. Marian, *Tradiții poporane române din Bucovina,* ed. Iordan Datcu, Ed. Universal Dalsi, 2000, p. 248.
[235] Informații, fiul săteanului amintit, cu acelaşi prenume şi nume.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2007.

3. În fila nr. 61 a *Planului districtului Bucovina în 72 de secțiuni (1778)*, publicat datorită eforturilor prof. Iosep, la nord de confluența dintre Dornişoara şi Dorna, ceva mai la N-V de Dorna Candreni, apare "alte Schanz deasupra Runk". Mai la nord este valea pr. Teşna Împuțită.

Poiana Negrii

4. În apropierea confluenței, între pârâurile Gligu cu Negrişoara, pe terenul mai ridicat al grădinii lui Andrei Omeliță, a fost descoperit o aşchie atipică, din silex calcinat, cu scobitură retuşată la partea distală, din *paleoliticul superior*.

Cercetare: M. A., 2007; colecțiile MB.

5. Pe terasa înaltă a pârâului Pietricica, înainte de confluența sa cu Negrişoara, în spatele gospodăriei lui Victor Spânu, s-au identificat mai multe aşchii din rocă locală, care este posibil – ipotetic - să fi fost sparte antropic. Fireşte, următoarele reveniri în acest punct vor confirma sau infirma supoziția de mai sus.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

6. Interesant, N. Grămadă, menționa la Dorna Candrenilor, pentru anul 1752, " poiana Zvorişte."[236]

34. COMUNA DORNEŞTI

Dorneşti

1. Pe terasa înaltă a râului Suceava, **nr. 1**, la circa 800 metri S-SE de gară, s-a identificat amplasarea unei foste aşezări *Cucuteni (B, ?)*, prin

---

[236] *Op.cit.*, II, p. 182.

https://biblioteca-digitala.ro

prezența chirpicului masiv şi a ceramicii fragmentare, în principal de tip grosier.

Cercetare: M.A., Şt.D., 2007; colecțiile MB.

2. La o distanță de circa 150 metri E-SE de punctul anterior, **nr. 2**, în terenul terasei amintite, aici în pantă lină spre albia pârâului fără nume ce vine dinspre nord-est, s-a descoperit în cantități considerabile, alături de chirpic, ceramică *Noua*, inclusiv din categoria cu microprundiş pisat în compoziție.

Cercetare: M.A., Şt.D., 2007; colecțiile MB.

3. În zona de vărsare a următorului afluent de stânga al râului Suceava, **nr. 3**, pârâu modest, fără nume, pe terasa sa de pe malul drept înainte de traseul căii ferate Suceava – Dorneşti, alături de bucăți de lut provenind de la construcțiile de locuit s-au mai descoperit:

- două aşchii din silex cenuşiu, respectiv albicios;
- o lamă mijlocie, curbată, din gresie;
- în cantități relativ reduse ceramică *Noua*, inclusiv din cea cu microprundiş pisat;
- câteva cioburi care par a aparține culturii *Poieneşti-Lucaşeuca* (un fragment barbotinat);
- câteva fragmente care ar sugera apartenența la secolele II-III d. Chr. (picior fructieră – incert);
- în cantitate mare ceramică fină şi zgrunțuroasă de tip *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 2007; colecțiile MB.

4. Pe terenul agricol de pe ambele maluri ale unui mic afluent de dreapta, **nr.** 4, în strictă apropiere de confluența cu pârâul fără nume care curge dinspre şoseaua Dorneşti – Bălcăuți s-a identificat un punct locuit în secolulul al IV-lea d. Chr. Pe lângă chirpic, în cantități modeste, s-a identificat ceramică *Sântana de Mureş*, ambele specii ceramice. Datorită

https://biblioteca-digitala.ro

preponderenței speciei zgrunțuroase, estimăm aici o etapă târzie de locuire. Tot așezării i-a aparținut, se pare, și bucata de zgură cu fier descoperită pe malul drept al acestei modeste surse de apă.

Cercetare: M.A., Şt.D., 2007; colecțiile MB.

5. Pe partea stângă și în apropierea imediată a drumului Bălcăuți-Dornești, după circa 200 m de la prima curbă plecând din intersecția cu drumul european spre Siret, se observă urmele unui tumul, incert, mult aplatizat: H – 0,70 m; D – 24 m. Posibil, poate aparține de com. Bălcăuți (vezi acolo pct. **10**).

Cercetare: M.A., 1986, 2007 (și Şt.D.), 2013.

6. Pe teritoriul satului erau semnalate cu mult timp în urmă mai multe movile funerare. După P. Rezuș, aici existau într-o vreme 30 de astfel de tumuli.[237]

7. Ceramică medievală din secolele XIV (?) – XV s-a descoperit în diverse cantități în comună, în punctele numite *La Şipot Dealul Iancului* și *Iaz.* [238]

Iaz

8. Pe partea stângă a pârâului Ruda - **nr. 5** - și în cea dreaptă a căii ferate Suceava-Vicșani, pe tarlaua Ferma Mitoc, a existat o așezare a culturii *Sântana de Mureș* – inf. P.V.B.

9. După o informație foarte veche de la P.V.B., pe stânga pr. Climăuți, în locul numit *La Magheruș*, se află un sit *Sântana de Mureș* (pct. necartat).

---

[237] P. Rezuș, *Contribuții la istoria orașului Rădăuți*, Buc., 1975, p. 105.
[238] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

35. COMUNA DRĂGOIEŞTI

Drăgoieşti **– harta la com. Berchişeşti**

1. Pe terenul agricol plan, doar în uşoară pantă, **nr. 1**, cu aspect de terasă, plasat pe malul stâng al pârâului Drăgoiasca, aparţinând lui Vasile Niţan, s-a descoperit amplasamentul unei foste aşezări omeneşti datând din prima epocă a fierului (*Hallstatt*). Pe lângă bucăţi de chirpic, provenind de la pereţii fostelor locuinţe, s-a recoltat un material ceramic fragmentar tipic, unele cioburi fiind la exterior negre şi cu urme de lustruire mecanică. Acest nivel de locuire, de fapt, se mai regăseşte şi în unele grădini ale sătenilor, spre est, până la cea a sătencei Viorica Popescu („a lui Cinu”).

Legat tot de acest orizont cronologic se leagă şi ciobul ceramic descoperit peste apa pârâului, în zona de vărsare a izvorului sudic ce vine dinspre moară, în grădina sătencei Brădăţan Domnica (zisă „Coca”).

Cercetare: M.A., 2011.

2. Vestigiile ceramice ale unei mari aşezări din secolul al IV-lea d. Chr., **nr. 2**, aparţinând culturii *Sântana de Mureş*, au fost identificate pe o mare lungime a terenurilor de pe partea stângă a pârâului Drăgoiasca, începând cu grădina Viorică Popescu şi apoi prin alte numeroase grădini până spre capătul uliţei ce dă spre şcoală (Brădăţan Vasile/decedat şi Vera).

Cercetare: M.A., 2011.

3. Vis-à-vis de Şcoala de Arte şi Meserii, **nr. 3**, în ogorul din spatele şurii lui Bondari George, deşi şi aici condiţiile de cercetare au fost deosebit de dificile, din cauza vegetaţiei abundente încă, s-a descoperit un material ceramic lucrat numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie, greu de datat cu exactitate. Totuşi, datorită unui fragment ceramic provenind din buza unui vas, oviform, credem că aici s-a locuit oricum în cursul secolului VI (poate şi VII) d. Chr. (slavi).

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2011

4. Începând cu zona unui mic fir de apă din spatele căminului cultural, **nr. 4**, (grădina Cepoi Traian) şi continuând pe circa 500 de metri spre est (grădini Anchidin Petru, Popescu Ilie, ş. a.), se poate descoperi un material ceramic fragmentar lucrat numai cu mâna, ars la nuanţe cărămizii şi cu cioburi fin pisate în compoziţie, databil în cursul secolelor V-I î. Chr. Notabil, în grădina lui Ilie Popescu s-a descoperit şi o aşchie masivă din silex cenuşiu, cu urme de cioplire umană, databilă mai sigur în *neolitic*.

Cercetare: M.A., 2011

5. În terenul grădinilor ultimelor case ale satului, **nr. 5**, la circa 140 de metri est de ultimele case plasate în apropierea cursului pârâului Drăgoiasca, inclusiv în dreptul pantelor dealului Fora (408 m alt.), ogoarele din spatele şi din faţa casei lui Brădăţan Elisabeta („Saveta"), alături de chirpic, se găseşte un divers material ceramic aparţinând unei aşezări *Sântana de Mureş*, cenuşiu, lucrat cu roata în maniera ceramicii romane provinciale, din pastă fină, moale la pipăit, sau nisipoasă.

Spre limita răsăriteană a sitului, loc *În luncă*, apare şi material ceramic medieval, databil în secolele XIV-XVI, ceea ce se leagă de existenţa fostei reşedinţe boiereşti a panului Drăgoi, la care se vor face referiri mai ample mai jos.

Cercetare: M.A., 2011

6.-**7**. Peste apa pârâului, **nr. 6**, spre partea terminală a poalelor dealului Fora, în locul *În Mitoc*, s-au descoperit resturi ceramice de la fosta reşedinţă boierească a personajului medieval amintit, în care includem şi un foarte mic fragment provenind de la o cahlă de sobă, cu resturi de smalţ gălbui. Karl Romstorfer semnalase în locul *La Mitoc* urmele unei „incinte cu turnuri", care ar fi aparţinut unei foste mănăstiri. Materialele refolosibile de aici s-ar fi luat pentru ridicarea bisericii de la

https://biblioteca-digitala.ro

Vornicenii Mari. Tot el notificase pe dealul Fora, la cca. 1 km de primul sit, unde un localnic găsise în 1870 două lănţişoare cu perle, amplasamentul fostei biserici a satului, a cărei lungime măsurase 28 de paşi. Sondajul de aici a interceptat într-adevăr fundaţia fostului lăcaş de cult, datat în a doua jumătate a sec. XV.

În anul 1977 s-a efectuat un sondaj pe coasta dealului Fora, în locul numit aici *Mocirlă.* [239]

Legat de fostul complex arhitectural amintim şi identificarea, cu ocazia lărgirii mecanizate a drumului de ţară de aici, la numai câteva zeci de metri est de aici, a unui fost cimitir medieval, plasat în zona proprietăţii funciare a preotului paroh din Drăgoieşti. Unele oseminte omeneşti ar fi văzut lumina zilei în ruptura malului drept al pârâului Drăgoiasca, după unele viituri.[240]

Tot în această microzonă, pe pantele Dealului Flora din apropierea pârâului Ciuciulea, în anul 1978 a fost descoperită o monedă bizantină din bronz de la Iustinian I, emisă între anii 527-538. [241]

Cercetare: E.I.E., M.D. Matei, ante; M.A., 2007 şi 2011.

8. Mai ales în ogorul sătencei Bondari Ana, cât şi în grădina lui Anchidin Gheorghe, de-o parte şi de alta a drumului ce duce spre ţarina *Căsoi*, s-a descoperit alături de chirpic şi un material ceramic care se poate data în plină *epocă a bronzului* (probabil cultura *Noua*) - pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2011

9. În ogoarele plasate de-o parte şi de alta a podului de cale ferată, **nr. 7**, începând cu cel al lui Anchidin Vasile şi terminând spre est cu cel al lui Brădăţan Ilie, s-a descoperit ceramică medievală din secolele (poate

---

[239] Cf. A. Bătrîna, E. I. Emandi, *Cercetările arheologice de la Drăgoeşti (Suceava),* în *Suceava,* V, 1978, p. 187 şi urm.
[240] Informaţie culeasă de către autor de la săteni, 2007.
[241] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 84, nr. 270.

https://biblioteca-digitala.ro

şi sfârşit de XIV) XV-XVI, şi în sectorul răsăritean mai multă lucrată numai cu mâna (*La Tène* ?), cât şi aparţinând culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 2011

Lucăceşti

10. Pe ogoarele înierbate, sau cultivate, **nr. 8**, de pe partea stângă a pârâului Hraniţa, în dreptul confluenţei sale cu un fir de apă, fără nume, ce vine dinspre partea de sat Răbâia (com. Horodniceni), pe un teren deosebit de propice locuirii umane, în uşoară pantă spre sud-est, s-a descoperit - alături de frecvente bucăţi de chirpic, unele cu urme de împletituri de nuiele, provenind de la pereţi de locuinţe - de un deosebit de bogat material ceramic, după cum urmează:
- ceramică care se poate atribui *epocii bronzului*, perioada mijlocie (cultura *Komariv* ?);
- ceramică din prima epocă a fierului (*Hallstatt*), inclusiv cu exteriorul negru-cenuşiu, uşor lustruit;
- ceramică tot modelată exclusiv cu mâna, din secolele V-II î. Chr., getică, unde se evidenţiază fragmente decorate la exterior cu brâie în relief, cu amprentări digitale;
- ceramică a dacilor liberi, de epocă romană, modelată cu roata, unde se remarcă bucăţi de buze cu profil tipic carpic şi o toartă de cană, cărămizie, din pastă fină, cu urme de angobă roşiatică. Poate şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 2011.

11. Pe aceeaşi parte a apei, în locurile *Sălişte* şi, nu departe, *La curte,* pe terenurile agricole s-a descoperit material ceramic medieval (sec. XV-XVII).

Cercetare: M.A., 2011.

https://biblioteca-digitala.ro

12. Pe partea stângă a căii ferate în direcția deplasării spre Gura Humorului, la circa 500 metri înainte de haltă, pe partea din vale a unui mic deal, s-a sesizat existența ceramicii *Sântana de Mureş*, inclusiv mici bucăți de chirpic – pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

Măzănăeşti

13. În partea de sud-vest a satului, **nr. 9**, în țarina *Stejăroaia*, în zona cursului superior al pârâului cu acelaşi nume, la circa 500 m sud de ultimele case de la şoseaua spre Berchişeşti, pe ogoarele din dreptul abatorului plasat pe drumul de țară spre Brăeşti, s-a identificat o veche vatră de sat medieval. Alături de bucăți de chirpic provenind de la pereți de locuințe, s-a descoperit material ceramic fragmentar tipic secolelor XV-XVI (poate şi XVII): buze de oale cu şănțuire tipică interioară, pentru capac, cioburi din caolin cu smalț maro-roşcat. Se remarcă şi o categorie de cioburi realizate dintr-o pastă ceramică mai puțin calitativă, care după aspect ar putea data şi de la sfârşitul veacului al XIV-lea, alături de prezența a numeroase oase de animale vechi, uşor de rupt şi unele pietre care ar fi putut fi folosite la construcții.

Cercetare M. A., 2011.

14. Pe ogoarele din dreptul confluenței celor două izvoare ale pârâului, **nr. 10**, de pe partea dreaptă a cursului de apă, a fost identificat un punct locuit din secolul al IV-lea d. Chr., prin doar cele câteva fragmente ceramice aparținând culturii *Sântana de Mureş*. Datorită disproporției dintre numărul de bucăți de chirpic care s-au putut observa la nivelul solului şi materialul ceramic, foarte redus cantitativ, putem presupune că aici a avut loc o mică roire de populație geto-gotică din aval, pe cursul superior al Stejăroaiei (în teritoriul comunei Cornu Luncii) cunoscându-se o astfel de locuire mai intensă, cu o durată de viețuire a comunității pe acest loc de mai scurtă durată. Deoarece nu a apărut – până în prezent cel puțin – specia ceramică cenuşie modelată cu

https://biblioteca-digitala.ro

roata, nisipoasă/zgrunțuroasă, nu excludem şi o datare ceva mai timpurie, din secolele II-III d. Chr., care s-ar putea asocia mai repede cu un fragment de fund de vas, lucrat tradițional, exclusiv cu mâna.

Menționăm aici şi o aşchie din rocă locală, cu urme de cioplire antropică, desigur databilă în preistorie.

Cercetare M. A., 2011.

15. În interfluviul dintre cele două izvoare ale pârâului menționat, **tot nr. 10**, începând cu ogorul lui Rusu Toader („Acatincei"), la vest, de dincolo de drumul agricol ce coboară de la şoseaua spre Berchişeşti spre firul de apă, şi continuând spre est pe următoarele ogoare, inclusiv partea nordică a terenului Parohiei Măzănăeşti, până la malul celuilalt izvor, s-a descoperit, alături de frecvente bucăți de lut ars, cu urme de pleavă (chirpic), un material arheologic divers:

- cioburi de vase, lucrate numai cu mâna, arse spre nuanțe de cărămiziu (adesea incomplet), având ca ingrediente cioburi pisate, care deocamdată nu se pot data cu maximă exactitate (probabil *La Tène*, dacă nu *Hallstatt*). Vestigiile se grupează în zona răsăriteană a sitului în general;

- material ceramic, mult mai redus cantitativ în partea estică a zonei şi abundent în partea sa vestică, spre malul drept al celuilalt izvor, unde apar şi oase vechi de animale şi pietre, ce se datează în secolele XIV (?) - XV. La circa 200 metri nord de confluența izvoarelor s-a descoperit un fragment de lupă din fier, produs rezultat în urma reducerii minereului de proveniență probabil locală. Un astfel de bulgăraş, s-a descoperit şi pe partea stângă a drumului de țară menționat.

Cercetare M. A., 2011.

16. Cercetări mai vechi ale lui E.I.E. au pus în evidență, la S-SE de sat, în locul numit *Bulătău*, ceramică medievală şi mai puțină pe dealul Pleşa. Inf. E.I.E.

17. N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 266, a consemnat la Lucăceşti în sec. XIX *Curte, Săliştea, dealul Mănăstirişte*. La p. 303, p. 313, Măză-

https://biblioteca-digitala.ro

năeşti, la 1783 este amintit *Şanţul lui Schertz*, sau *linia ciumei*. La 1939 ţarina *La Şanţ* şi *Pârâul curţii*.

36. COMUNA DRĂGUŞENI

Broşteni

1. Conform unei legende locale, pe fundul iazului din localitate s-ar afla o biserică scufundată. Cu mai bine de două decenii în urmă băieţii satului la înot afirmau că se odihneau o vreme în apă ţinându-se de crucea construcţiei respective (!?).[242]

2. În anul 1920, în grădina unui locuitor, **nr. 1**, în apropierea drumului spre Tătăruşi, judeţul vecin, a fost săpată o movilă ce adăpostea un schelet chircit pe o parte şi cu capul spre nord, cu inventar compus dintr-o cană şi o mică verigă din argint. Complexul se datează în *bronzul timpuriu,* sau eventual în grupul înmormântărilor de tip *Jamnaja.* [243]

3. În colecţia muzeului din Fălticeni se găseşte o cămaşă de zale, găsită în Broşteni. Deoarece nu se dau alte in formaţii, presupunem că nu este vorba despre localitatea îndepărtată de pe Bistriţa. [244]

Drăguşeni

4. Pe marginea dealului cu aspect terasiform cu largă vizibilitate asupra luncii Moldovei, **nr. 2**, în dreapta ieşirii şoselei spre Roman din sat, la cca. 150 m sud de staţia de benzină, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice şi aşchii din roci locale.

Cercetare: M.A., 2007.

5. Pe un platou înalt (alt. relativă 45 m, absolută 365 m), **nr. 3**, în locul numit *Cetăţuia,* situat la cca. 2 km est de Drăguşeni şi la nord de

---

[242] Informaţie iunie 2000, de la Maria Atodiresei (Vicoveanca), preluată de M.A.
[243] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 142, cu bibl.
[244] V. Spinei, *Moldova...*, p. 237.

https://biblioteca-digitala.ro

drumul Drăguşeni–Broşteni, a existat o aşezare *Cucuteni B*. Din suprafaţa sa mare, de cca. 2 ha, Vl. Dumitrescu a sondat 260 m p. [245]

De aici provin două statuete aflate în colecţiile muzeului fălticenean, în urma cercetărilor vechi. [246]

6. În 1964 în locul *Secuieni* s-au făcut săpături într-o aşezare *Cucuteni, faza A*. Pct. necartat, aflat undeva în zona sudică a extravilanului. [247]

7. În punctul *Pe codru*, la circa 500 m nord de sat, „pe terasa inferioară a Moldovei" (?), a fost identificată o aşezare *Sântana de Mureş*. Pct. necartat. [248]

8. Pe terenurile de pe partea stângă a pârâului ce trece în apropierea fostelor grajduri CAP, **nr. 4**, s-a găsit ceramică *Poieneşti-Lucaşeuca* şi – se pare – *Sântana de Mureş*. De aici, pe aceeaşi parte, pe coama dealului, spre nord, s-au descoperit diverse aşchii din silex.

Cercetare: M.A., 2007.

9. În ogoarele înălţimii pe care s-a ridicat un releu de telefonie mobilă, **nr. 5**, în zona de N-V a satului, cu largă perspectivă spre lunca râului din apropiere, loc *La Livadă*, grădini zona Alexandru Sofroni, s-au descoperit trei aşchii din rocă locală, cu urme de cioplire antropică, dintre care una cu bulb.

Cercetare: M.A., 2009.

10. În colecţia şcolii generale din Drăguşeni se păstra într-o vreme o piesă foarte tocită de la Faustina Junior. [249]

---

[245] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 91, nr. 375, cu bibl. veche (Vl. Dumitrescu, *Dacia*, III-IV, 1927-1932, 115-149).

[246] D. N. Popovici, C. Simiciuc, *Figurine de lut din vechile colecţii ale muzeelor din judeţul Suceava*, II, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, pl. IV/5, 20.

[247] I. Mareş, P.V. Batariuc, *op. cit.*, p. 25; D. Popescu, *Săpăturile arheologice din RSR*, în *SCIV*, 16, 1965, 3, p. 603, nr. 113.

[248] D. Teodor, I. Ioniţă, *op. cit.*, p. 323, pct. III/11.

[249] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 85.

https://biblioteca-digitala.ro

37. COMUNA DUMBRĂVENI

Dumbrăveni

1. Imediat după cunoscuta fântână-cocostârc, **nr. 1**, în zona unor puternice - şi astăzi -izvoare (loc *La Izvor la Amarandei, La Izvor la Scutaru*), cu bune condiţii de vieţuire, pe o fostă terasă a Siretului, spre sud-est, de pe partea dreaptă a drumului spre Botoşani, s-a descoperit material ceramic destul de divers:

- ceramică databilă în *Hallstatt*, inclusiv apucătoare de vas, lunguiaţă, în relief;
- ceramică *Sântana de Mureş*.

Coordonate: N 47 41 487,
E 026 26 632, 258 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

Pe partea stângă a drumului spre Botoşani, **nr. 2**, până la calea ferată, dar mai ales dincolo, pe pantele line ale malului drept al unui izvor, este bine reprezentată *epoca bronzului* (*Komariv*, poate şi *Noua*) şi cultura *Sântana de Mureş*. Pentru Komariv, s-a descoperit un fragment ceramic cu decor specific.

Cercetare: M.A., 2013.

2. Pe fosta terasă înaltă a râului Siret, **nr. 3**, pe partea dreaptă a fântânii-barză, la circa 800 metri sud-est de ea, alături de chirpic s-au descoperit materiale diverse:

- aşchie din silex, puternic patinată, datând din *paleolitic*;
- ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, cel puţin o parte fiind din *La Tène*, dovadă un fragment cu brâu în relief, decorat cu alveolări realizate cu vârful degetului;
- ceramică *Sântana de Mureş*, de ambele specii, fină şi zgrunţuroasă (o parte din fragmentele numai cu mâna, pot data şi din acest secol, IV d. Chr.;

https://biblioteca-digitala.ro

- urmele unei aşezări medievale constând în ceramică din secolele XIV-XV (poate şi XVI), dar şi resturi de zgură cu fier. Menționăm aici prezența şi a caolinului şi a smalțului oliv. Ceramica medievală, din categoria cea mai puțin evoluată tehnologic poate data de la mijlocul veacului XIV. Un fragment, decorat cu bandă de linii paralele şi orizontale, deşi este gros de circa un centimetru, ars oxidant, poate ar putea data şi din veacurile IX-XI, desigur, viitorul lămurind această informație.

Locul are şi astăzi două izvoare destul de bogate în apă.
În tradiția locală, se specifică că aici ar fi existat un sat numit *Româneşti* ca şi denumirea locului.

N 47 40 839,
E 026 27 323, 255 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

3. Pe terasa dreaptă a pârâului Sălăgeni, **nr. 4**, de pe cursul său mijlociu, la circa 100 m N-NV de şoseaua spre Siminicea, s-au găsit următoarele piese arheologice:

- două fragmente de silex cenuşiu, (fragment de lamă şi o aşchie);
- doar câteva cioburi din *Hallstatt* sau (şi ?) aparținând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- doar câteva fragmente ceramice, din pastă fină, aparținând secolelor II-III, sau VI d. Chr.;
- ceramică din veacurile XV-XVI;
- un fragment de lupă din fier.

N 47 60 602.
E 026 25 132, 291 m. alt.

Cercetare: B.P.N., Fl.H., I.M., Şt.D., 2007, M.A., 2013; col. MB.

Şi pe partea opusă, acolo unde terenul este ceva mai înalt, s-a locuit şi aici, dovadă a unor vestigii arheologice, inclusiv bulgăraşi de chirpic.

4. Vechea vatră a satului medieval Dumbrăveni, **nr. 5**, se dovedeşte a fi fost plasată în jurul actualei biserici din *Sălişte*, loc numit

https://biblioteca-digitala.ro

deloc întâmplător astfel, alături de care este cea mai veche, din lemn, care la rândul său este forte posibil să fost ridicată pe fundamente şi mai vechi, medievale.

În jurul puternicelor izvoare, loc numit cândva şi *Şapte fântâni*, captate prin anii '70 ai secolului trecut într-un cămin de apă de fostul CAP, şi în contact direct cu pădurea, s-au poziționat de-a lungul vremii mai multe comunități umane. Astfel, în grădina lui Vasile Oboroceanu, oarecum din dreptul bisericilor amintite, se găsesc şi acum fragmente ceramice lucrate numai cu mâna, ante Hristos, poate *Hallstatt*, altele deosebit de importante probabil din secolele VII-IX (fragment de oală de mici dimensiuni cu profil caracteristic, cu buza decorată cu alveolări succesive) şi multe medievale, dintre care unele din a doua jumătate a secolului al XIV-lea. Deocamdată, fragmentele merg ascendent până în secolele XV-XVI.

N 47 39 441,
E 026 25 270, 307 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

5. În unghiul dintre pr. Sălăgeni şi un izvor, **nr. 6**, ce pleacă azi dintr-un mic heleşteu, în locul numit *Bahnă*, alături de bucăți de chirpic se găseşte ceramică fragmentară:

- modelată numai cu mâna din *prima epocă a fierului*;
- tipică culturii *Sântana de Mureş*, ambele specii ceramice.

N 47 40 196,
E 026 27 465, 263 m. alt.
Cercetare: MA., 2013; col. MB.

Peste firul apei izvorului amintit, spre nord, pe terenul în pantă ce se ridică spre nivelul terasei punctului următor, reapare material ceramic de secol IV d. Chr., dovadă că şi aici se locuia, chiar dacă pe o suprafață mai mică.

6. Pe vechea terasă înaltă a Siretului, **nr. 7**, pe o poziție proeminentă, deasupra iazului lui Vasile Zamă, se găsesc aşchii din silex cenuşiu, ceramică fină cenuşie decorată cu mici impresiuni de formă dreptunghiulară şi apucători conice perforate, tipice, toate aparținând

https://biblioteca-digitala.ro

culturii *Precucuteni*, dar şi ceramică *Sântana de Mureş*, ambele specii, dovadă a extinderii şi aici a aşezării anterioare.

N 47 40 124,

E 026, 27, 663, 253 m. alt.

Cercetare: M..A., 2013; col. MB.

7. La circa 200 metri N-NV de ferma de aici, **nr. 8**, reîncep materialele arheologice, pe terenul ce începe să urce, a fostei terase a Siretului, pe o lungime de mai multe sute de metri:

- aşchii de silex albicios şi ceramică modelată numai cu mâna;
- ceramică *Cucuteni*, fină, nepictată;
- parte de material ceramic probabil din *Hallstatt*, după suprafețe negre şi uşor lustruite;
- ceramică *Sântana de Mureş*, ambele specii ceramice principale.

N 47 40 476,

E 26 27 465, 250 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

8. Pe panta destul de accentuată a pârâului satului, **nr. 9**, în grădinile lui Vasile Andrei, Petru Pavel şi Mihai Mustață se găseşte material ceramic modelat numai cu mâna dificil de datat, din *Hallstatt* sau *La Tène*.

N 47 39 715,

E 026 24 901, 298 m. alt.

Cercetare: M.A., 2013.

9. De aici, pe aceeaşi parte a pârâului, la cca. 150 m mai la deal, în fața casei lui Gh. Chiriac, s-a remarcat o densitate deosebită de aşchii de silex. Situația s-a putut lămuri după ce, de aici, la cca. 150 metri urcând pe aceeaşi formă de teren, în spatele gospodăriei lui Mihai Gheorghe, s-au descoperi mai multe fragmente ceramice cu microprundiş pisat, tipic culturii *Noua*, dintre care unul decorat prin incizie, dar şi fragmente de silex. Deosebit de important este o aşchie puternic patinată, din silex, care se poate data cu mult timp în urmă, în *paleolitic*. Pct. necartat.

https://biblioteca-digitala.ro

N 47 37 754,
E 026 24 36, 322 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

10. În sectorul *Pârâu Vale*, **nr. 10**, în grădinile din zona şi spatele casei lui Petru Prisăcaru, s-au descoperit fragmente ceramice modelate numai cu mâna, imposibil de datat cu exactitate, probabil din epoca fierului, *Hallstatt,* sau *La Tène*.
N 47 39 944,
E 026 25 680, 287 m. alt.
Cercetare: M.A, 2013; col. MB.

11. Pe terenul în pantă lină spre pârâul satului Dumbrăveni, **nr. 11**, fără nume, pe partea stângă a apei, în grădina de lângă şoseaua spre Siminicea, din spatele casei lui Constantin Dăscălescu, s-a descoperit o aşchie masivă de silex cenuşiu închis, cu cortex, un fragment de strecurătoare din lut şi un fragment ceramic lucrat şi el numai cu mâna (*La Tène* ?).
N 47 39 792,
E 026, 25 216, 302 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013; col. MB.

12. În grădina din spatele casei de rugăciuni a cultului penticostal, **nr. 12**, din centrul satului Dumbrăveni, s-a observat prezența unor mici bulgări de chirpic, vechi, dar nu şi a ceramicii.

Cercetare: M.A.. 2013.

13. În zona de sud-est a comunei, în terenul agricol în uşoară pantă, de dincolo de calea ferată, de pe partea dreaptă a unui vechi traseu de izvor (poate cel ce venea de la *Silişte- Şapte fântâni*), s-au descoperit două aşchii din silex. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2013.

https://biblioteca-digitala.ro

14. Pe teritoriul localității s-au descoperit de-a lungul vremii și trei celturi din bronz, databile în *bronzul D, Hallstatt A* sau *B*.[250]

15. O monedă romană din argint Faustina, care a fost găsită în Dumbrăveni, în condiții necunoscute, la data publicării informației se afla în colecția Institutului Pedagogic din Suceava.[251]

16. În colecțiile MB sunt inventariate un topor din piatră perforat, unul din silex și un străpungător (inv. B/480, 479, 481). Tot din Dumbrăveni provin două topoare din silex, unul din vatra satului, altul din locul *Pe Șes – tranziție spre bronz* probabil.[252]

17. În plus, se mai cunosc câteva informații despre locuirea hallstattiană.[253]

18. În sfârșit, s-a publicat știrea existenței unui fragment ceramic *Sântana* în cuprinsul satului, decorat cu o svastică.[254]

Sălăgeni

19. În col. universității din Suceava se păstrează o roată miniaturală (probabil din lut, nu ni se spune), provenind posibil de la un car de cult din *epoca bronzului*, descoperită în albia pârâului Sălăgeni.[255]

38. ORAȘUL FĂLTICENI

Buciumeni, cartier

1. În cartierul Buciumeni din Fălticeni, pe dealul Stânigeni, V. Ciurea a sondat o așezare *Cucuteni*, fază neprecizată. Pct. necartat.[256]

---

[250] M. Ignat, *Contribuții la cunoașterea...,* p. 67, nr. 7.
[251] Idem, *Contribuții numismatice...*, p. 85.
[252] D. Popovici, *Noi descoperiri de topoare de silex din județele Suceava și Neamț*, în *Suceava*, IV, 1977, p. 67.
[253] M. Ignat, *Contribuții la cunoașterea...*, p. 140, nr. 3; Dealul Mare - A. László *Începuturile...*, p. 173, pct. 86.
[254] M. Ignat, *Un fragment ceramic cu decor găsit la Dumbrăveni* (Suceava) - *un simbol solar sau de la începutul creștinismului*, în *CC*, SN, nr. 14 (24), 2008.
[255] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 83, sat atribuit eronat com. Siminicea.

https://biblioteca-digitala.ro

2. În locul numit *Râpa Sângereilor-Sălişte*, se găseşte ceramică din sec. XIV-XVII, iar în valea pârâului Buciumeni din sec. XIV-XV. Pct. necartat. Inf. E.I.E.

3. Pe un platou înalt de pe partea stângă a Pârâului Târgului, la cca. 150 m N-V de fosta fermă zootehnică de CAP, se găsesc niveluri de locuire *Komariv-Costişa, Noua* şi din *Hallstattul timpuriu.* [257]

Şoldăneşti, cartier

4. La ieşirea din Fălticeni, spre Dolhesti, **nr. 1**, la sud de şosea, pe partea stângă a unui părâiaş, fără nume, (după hartă – Pârâul lui Eftimie), s-a descoperit ceramică *Sântana de Mureş* şi ceramică modelată numai cu mâna, greu de datat cu exactitate.

Cercetare: M. A., F. H., St.D., 2012.

5. Pe vârful înălţimii din spatele (sudul) cartierului, **nr. 4**, s-au descoperit câteva aşchii din roci locale rezultate în urma cioplirii antropice.

Cercetare: M.A., Şt.D., 2012.

6. În marginea sudică a oraşului, **nr. 6**, între casele în construcţie de pe str. Panduri, s-a descoperit un punct locuit *Cucuteni,* fază neprecizată, posibil *B*. Probabil roire dintr-o aşezare mare din vecinătate, precum cea de la nr. **12**, sau **13**. Fără ceramică pictată.

Cercetare: M. A., 2012.

7. Pe dreapta şoselei spre Dolheşti în faţa dealului Holm (sau Halm, hotar cu Hârtop), mai precis pe pantele nord-estice ale dealului Ciorsaci, s-au descoperit două bucăţi din silex, rebuturi, din care una

---

[256] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 94, pct. 410.

[257] B.P. Niculică, C. Aparaschivei, *Un nou sit arheologic în Podişul Fălticenilor*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2005-2006, p. 61-72.

https://biblioteca-digitala.ro

patinată (*paleolitic* ?), dar şi ceramică *Sântana*. Pct. necartat. [258] Posibil actualmente face parte din com. Hârtop.

8. Cu o descriere neclară, aflăm că la „circa 2-3 km sud-est de Fălticeni, ...în apropierea morii „V. Roaită" din comuna Vîrtop" (Hârtop) a fost găsit un sit, plasat în articol în Fălticeni. Pe pantele dealului Holm, ce coboară spre sud-vest spre Şomuz, s-au descoperit fragmente ceramice *Sântana* şi din secolul XVI.[259] Posibil face parte actualmente din com. Hârtop. Pct. necartat.

9. Pe o pantă uşor înclinată spre S-V, lângă fosta Filatură, **nr. 2**, s-a descoperit material ceramic din sec. III-II î. Chr., *Sântana de Mureş* şi din sec. XVII-XVIII. [260]

10. „La vest de şcoală" (cât ???), în centrul cartierului şi fostului sat Şoldăneşti, **nr. 3**, pe marginea (care ?, probabil stânga) Pârâului Târgului, s-a descoperit material ceramic *Noua* şi din sec. XV-XVII. [261]

11. În vatra fostului sat Şoldăneşti, în locul *Bulgărie*, în zona de ieşire spre Preuteşti, la *Podul de Piatră* (probabil în S-E oraşului, la trecerea şoselei spre Preuteşti, peste Pârâul Târgului) şi *Dealul Mănăstirii* (? – azi nu ştie de un astfel de toponim), se găseşte ceramică medievală, sec. XV-XVII. Inf. veche de la E.I.E.

12. În marginea de sud a localităţii, pe marginea unei cueste de la sud-est de vechiul cimitir evreiesc, pe stânga pârâului Buciumeni, în amonte unit cu Pârâul Târgului, loc *După Heidiş*, s-a descoperit de N. Zaharia şi Dan Gh. Teodor, în 1958, ceramică *Criş*. Periegheza lui N. Ursulescu din 1973 nu a identificat un astfel de material.[262] Personal, în 1984 am descoperit la 300 m est de cimitir, partea stângă a pârâului respectv, ceramică *Cucuteni* şi *Sântana de Mureş*. Iniţial aici se găsise şi material din sec. XIII-XV. [263] La 100 m S-E de cimitirul evreiesc, pe înălţimea dintre terasa pr. Buciumeni şi o râpă, într-o fostă lutărie demult s-a identificat groapa unui bordei din sec. XIV-XV. [264]

---

[258] D.Teodor, I. Ioniţă, *op. cit.*, p. 314, pct. 6b.
[259] *Ibidem*, p. 314, pct. 6/a.
[260] *Ibidem*, p. 316, pct. 6/e.
[261] *Ibidem*, p. 316, pct 6/g.
[262] *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 304, pct. 51.
[263] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 305, nr. 294d.
[264] *Ibidem*, p. 305, nr. 294b.

https://biblioteca-digitala.ro

Chiar în incinta cimitirului şi la 100 m vest, **nr. 5**, cu acelaşi prilej, am descoperit însă ceramică cu pleavă în compoziţie, inclusiv o buză cu amprentări digitale (*Criş* ?), două fragmente ce par a fi *Komariv* sau *Noua,* ceramică angobată (import roman sau chiar mai timpuriu sec. II-III ?) şi *Sântana de Mureş*.

13. O aşezare *Cucuteni*, fază nedeterminată, a fost identificată pe coasta dealului Spătăreşti. Se adaugă un topor din marnă şi ceramică din sec. XVII.[265] Punct necartat, poate aparţine de comuna vecină, deşi o mică parte din poalele nordice ale dealului intră în teritoriul fălticenean.

14. În zona centrală a unităţii administrative, **nr. 7**, în dreapta şoselei spre Dolheşti (?) şi în apropierea gării, s-au descoperit fragmente ceramice *Noua* şi din sec. XVI-XVII. [266]

15. În dreapta drumului spre Rotopăneşti, în locul *Selişte*, la cca. 1-1,5 km depărtare de fosta barieră a oraşului, s-a găsit material ceramic *Noua* (şi o daltă din os) şi medieval. [267] Este foarte posibil ca situl să fie exact cel cercetat de autor pe terasa înaltă a actualului iaz de pe dreapta, la intrare în oraş venind din Suceava, unde există – firesc după toponim – ceramică medievală. Sit ce aparţine acum de com. Rotopăneşti (M.A., 2012) – **nr. acolo pe hartă 4.**

16. O aşezare *Sântana de Mureş* a existat pe terasa din dreapta Şomuzului, **nr. 8**, din apropierea podului drumului european spre Suceava, la ieşire din oraş. [268]

Ţarna Mare

17. Pe pantele dealului Holm (Halm), **nr. 9**, în locul *Ţarna Mare*, la o distanţă de circa 350 m nord-est de amplasamentul fostul sat medieval de aici, s-a descoperit material ceramic *Sântana de Mureş* şi din sec. XVI-XVIII. [269]

---

[265] *Ibidem*, p. 305, nr. 294c.; D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 94, nr. 411.
[266] *Ibidem*, p. 305, nr. 294a.
[267] D. Teodor, I. Ioniţă, *op. cit*., p. 314, pct. 6/c.
[268] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 305, pct. 294c.
[269] *Ibidem*, p. 307, pct. 298b.

https://biblioteca-digitala.ro

18. În partea vestică a fostului sat, pe *Dealul Siliştei*, în apropierea drumului ce vine de la Fundoaia şi a bornei 17+3 de pe aliniamentul căii ferate spre Dolhasca, s-au identificat fragmente ceramice de aspect *La Tène (III), Sântana de Mureş* şi din sec. XVI. Pct. necartat.[270]

19. Conform unor informaţii vechi primite de la E.I.E, ceramică medievală se găseşte în locul *După Heidiş* (sec. XIII-XV), Stânigeni, loc *La Răscruce* (XIV-XVII), *Fundoaia* (XIV-XV), d-lul Oprişeni (XVI-XVII), *Coasta Bolovanului* (XV), *Valea Ciorsaci* (vatra târgului, XV-XVII), *Sălişte* (XIV-XV), Tâmpeşti (*Hârb* – XIV-XV), *La Filatură* (XV, XVII), *Antileşti* (XV), Dealului Holbului (XVII) şi *Broşteni* (XV, XVII).

20. Tot din oraş sau din împrejurimi, provine o descoperire de la sfârşitul sec. al XIX-lea, un celt din bronz,[271] iar chiar din oraş un topor din silex fragmentar, inventariat la MB (inv. B/672).

21. Pe teritoriul oraşului, prin anii 1977-1978 s-a descoperit o monedă din aramă bizantină, posibil de la Iustinian, după părerea noastră.[272] Credem că în acest sector al cursului mijlociu al Şomuzului, a existat un nivel de locuire imediat ulterior migraţiei slavilor. După colecţionarul sucevean Viorel Neagu, de aici ar proveni şi alte piese bizantine din bronz. Din păcate, în cca. 15 ani de promisiuni, din lipsă de seriozitate, persoana nu a binevoit să ne arate monedele. Deci informaţie incertă. Din oraş şi împrejurimi, conform lui Viorel Butnariu, provin două piese de la Iustinian şi Heraclius.[273] Prin urmare, credem că la Fălticeni a existat un nivel de locuire din secolele VI-VII şi poate până în secolele XI-XII.

22. Din confiscarea făcută de miliţie la Şcoala generală nr. 2, provine un folis (inv. 2869, col. MB), din familia lui Constantin cel Mare (av.: . . CONSTA - . . SP ?), diam. 16 mm, 2 g.

---

[270] *Ibidem*, p. 307, pct. 298c.

[271] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 140, nr. 3.

[272] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 88, nr. 289.

[273] *Răspândirea monedelor bizantine din secolele VI-VII în teritoriile carpato-dunărene*, în *BSNR - Buletinul Societăţii Numismatice Române*, LXXVII-LXXIX (1983-1985), nr. 131-133, 1987, cu referiri şi la piesele de la Botoşana (două piese, emise la Constantinopol, în intervalul 527-538), la Drăgoieşti (Constantinopol, 518-527), Rădăuţi (Iustin I), Şerbăneşti/Zvorâştea (Iustinian I), cu bibl. *Passim*.

https://biblioteca-digitala.ro

23. În expoziția de bază a Muzeului Apelor din oraș se găsesc mai multe monede bizantine din bronz, achiziții vechi, probabil datorate lui Ciurea, provenind din oraș și microzonă, deocamdată nedeterminate.

24. După harta de la fig. 2, a cărții Matei-Emandi, în oraș, s-a descoperit și ceramică din prima jumătate a sec. XIV.

39. COMUNA FÂNTÂNA MARE

Cotu Băii

1. În partea nord-vestică a satului, pe terasa înaltă a Șomuzului Băii (sau Rece), **nr. 1**, în grădinile sătenilor din spatele gospodăriei lor, de la ulița ce duce în imașul Șomuzului (*Hațaș*) până în dreptul proprietății lui Florin Constantinescu (casă V. Gh. Monacu), se găsește o așezare de mare anvergură aparținând culturii *Sântana de Mureș*, cu resturi de lutuială de la pereții locuințelor, ceramică din pastă fină și zgrunțuroasă cenușie și cărămizie, cât și bulgărași din zgură cu un important procent de fier, rezultați în urma procesului de reducere a minereului de fier.

Cercetare: M.A., 2010.

2. Situl se găsește în partea de sud - sud/vest a satului, **nr. 2**, pe aceeași terasă care spre sud-est se aplatizează treptat, din dreptul proprietății Fl. Constantinescu, inclusiv zona unor izvoare și până în fața gospodăriei lui Gh. Andrieș. Așezare din partea târzie a *epocii bronzului* (secolele XVI-XII î. Chr.), aparținând culturii arheologice *Noua*, atestată prin resturi de lipituri de lut cu amprentări de crengi împletite, așchii din cremene rezultate ale cioplirii antropice a rocilor și ceramică fină și grosieră (având ca ingredient pietricele pisate mărunt). Câteva fragmente au ca decor împunsături succesive sau brâu lis în relief.

Tot în acest sit s-a viețuit și în perioada primelor secole creștine (cioburi caracteristice angobate, modelate acum la roata olarului, din pastă fină), cât și în vremea coabitării goto-getice (sf. sec. III - sf. sec.

https://biblioteca-digitala.ro

IV), probabil până la invazia hunilor din 376 d. Chr. Şi în acest sit s-a procedat la reducerea minereului de fier, dovadă fiind mai multe bucăţi de zgură caracteristice.

Cercetare: M.A., 2010.

3. În partea central-sudică a satului, **nr. 3**, pe malul stâng al unui fir modest de apă, fără nume, între grădinile din spatele casei lui Gh. Andrieş s-a descoperit un punct locuit în perioada culturii *Noua* (chirpic de la locuințe, ceramică fragmentară cu mici pietricele zdrobite folosite ca ingredient în pastă).

Cercetare: M.A., 2010.

Fântâna Mare

4. În zona nordică a localității, **nr. 4,** în terenurile cuprinse în grădinile lui Coca Daniel şi Catinca Dascălu, pe o terasă deasupra unui modest fir de apă (fără nume) care ulterior se varsă în Şomuz, a existat o aşezare medievală din secolele XV-XVI (fragmente ceramice medievale, care după caracteristici se pot data în plin secol XV, epoca Ştefan cel Mare. Tipice sunt şi fragmentele de buze de oale, având şănțuire interioară pentru capac. Menționăm aici şi câteva bucăți de lupe cu fier, care au aparținut aceluiaşi nivel de locuire.

Cercetare: M.A., 2010.

5. Pe terasa înaltă a Moldovei şi a pârâului Irugă, **nr. 5**, pe ogorul sătencei Ileana Enea din Fântâna Mare, s-a descoperit un punct *paleolitic,* demonstrat prin cele cinci fragmente de silex, puternic patinate (la suprafață având numeroase pete alburii), descoperite grupat pe o suprafață doar de circa patru metri pătrați, ceea ce exclude factorul întâmplării.

Cercetare: M.A., 2010.

https://biblioteca-digitala.ro

6. În punctul *La Temelie*, **nr. 6**, pe terasa înaltă a Moldovei, se găseşte un sit important ce cuprinde o curte boierească şi o biserică medievală (a fostului sat Răciuleni), care au beneficiat de săpături arheologice sistematice 1982-1983: resturile unui monument religios de plan triconc (precedat de un altul modest numai din lemn) şi cimitirul conex, cu 33 de morminte (inclusiv familia ctitorilor, însă în edificiu). La circa 100 metri vest de fostul monument, în vremea acestor săpături se observase o cantitate deosebit de mare de moloz, pietre şi cărămizi sparte, ca şi resturi de cahle de la sobe medievale (databile în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea). [274]

Spătăreşti

7. Spre partea terminală a văii pârâului Hatia, **nr. 7**, în punctul *La Hate* (sau *La Livadă*), se află o necropolă, la numai circa 200 metri nord de aici, pe coasta dealului satului, din care s-au săpat 21 de morminte care au aparţinut în mod normal aşezării sondate în apropiere (sec. XV-XVII). Reşedinţă boierească din secolele XIV-XVI (resturile a două locuinţe, dintre care prima cu dimensiuni mari, de 7,50 x 6,50 m şi un gârlici plasat pe latura de est). Inventarul arheologic sprijină şi el cele de mai sus. [275]

40. COMUNA FÂNTÂNELE

Băneşti

1. În zona bisericii din lemn, monument, **nr. 1**, spre lunca Siretului, în locul *La Izvoare*, mai precis pe aceeaşi terasă înaltă a râului,

---

[274] L. Bătrâna, O. Monoranu, A. Bătrâna, *Cercetările arheologice de la Fântâna Mare, com. Vadu Moldovei, jud. Suceava*, în *Cercetări arheologice*, VII, Bucureşti, 1984, p. 166 şi urm.

[275] Iidem, *Cercetările arheologice din zona Fântâna Mare-Spătăreşti, com. Vadu Moldovei, jud. Suceava*, în *Cercetări arheologice*, VIII, Bucureşti, 1986, p. 89, 92.

https://biblioteca-digitala.ro

de-o parte şi de alta a lotului lui Ispir Mihai, se găseşte ceramică modelată numai cu mâna, databilă după aspectul general în cursul veacurilor VI-VIII.

De asemenea se găseşte şi ceramică medievală, din veacurile XIV-XVI (cel puţin), dovadă că aici a fost şi vatra istorică a Băneştiului, unde, mai sus, exista şi biserica de lemn, care desigur succede unei alteia mai vechi.

Coordonate: N 47 35 368
E 026 31 580, 261 m. alt.

Cercetare: M. A., 2013.

Cotu Dobei

2. În capătul uliţei lungi a satului Cotu Dobei, **nr. 2**, pe terasa înaltă a râului Suceava, în spatele casei lui Ştefan Avasioaie, alături de chirpic vechi se găseşte ceramică din secolele II-I î. Chr., aparţinând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*. Locul este interesant prin izvoarele bogate care le are aici, oferind astfel cu uşurinţă apa necesară fostei comunităţi.

Coordonate: N 47 34 517
E 026 29 101, 247 m. alt.

Cercetare: M.A., 2014.

Fântânele

3. În extremitatea sudică a satului Fântânele, **nr. 3**, la numai 150 metri nord de locul *Burdujeni*, pe pantele line ale terenului, în zona ogoarelor lui Struţ Petru şi Daneş Petru, alături de bucăţi de lut ars, chirpic, se făseşte ceramică fragmentară, lucrată numai cu mâna, databilă cel puţin în cursul secolelor VII-IX. După un fragment, modelat din pastă nisipoasă şi ornamentat cu incizii liniare, paralele şi orizontale, aici s-ar putea să existe şi un nivel de locuire mai târziu, din secolele X-XI... dacă nu cumva ciobul, foarte mic, este medieval, sec. XV.

Coordonate: N 47 34 278
E 026 32 079, 238 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

https://biblioteca-digitala.ro

Stamate

4. În extremitatea nordică a satului Stamate, **nr. 4**, pe terasa înaltă a Siretului, începând cu terenul agricol al lui Dinu Ursu, din zona albiată a terenului, spre sud, s-au descoperit următoarele materiale arheologice:

- chirpic foarte vechi, provenind de la pereții unor foste locuințe;
- ceramică fragmentară care după caracteristici se poate data în *epoca bronzului* (cultura *Noua*), sau în prima epocă a fierului (*Hallstatt*);
- ceramică fragmentară tot lucrată numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, imposibil de datat, oricum ante Hristos;
- ceramică medievală, de aspect mai timpuriu, sec. XIV-XV.

De aici, pe încă cca. 150 de metri, se găseşte ceramică preistorică şi medievală.

Coordonate: N 47 36 928
E 026 30 435, 264 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

5. La circa 200 metri depărtare, spre sud, în apropierea ultimelor case ale satului, se reîntâlneşte material ceramic medieval. Aici este posibil să fi fost un punct locuit în perioada migrațiilor (sec. IV d. Chr., cultura *Sântana de Mureş*). Pct. necartat.

Coordonate: N 47 36 816
E 026 30 603, 269 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

6. Pe aceeaşi terasă înaltă, în locul *Loc Boieresc*, **nr. 5**, unde a existat cândva şi o reşedință boierească, alături de chirpic s-au descoperit fragmente ceramice modelate numai cu mâna, imposibil de datat exact, probabil anterioare erei creştine. Situl începe de pe terenul lui Ion T. Bosânceanu şi continuă circa 150 metri spre sud-est.

Coordonate: N 47 36 651
E 026 030 766, 269 m. alt.

Cercetare: M. A., 2014.

https://biblioteca-digitala.ro

7. În locul *Deasupra Morii* sau *La Cimitir*, se găseşte un sit *Săntana de Mureş*.[276]

41. COMUNA FORĂŞTI

Antoceni

1. În împrejurimile satului Antoceni (ce ține de Oniceni), înainte de vărsarea sa în Hatia, **nr. 1**, pe terenul în pante line de pe partea stângă a pârâului satului, a fost identificat un sit arheologic de importanță ştiințifică deosebită. Alături de grupări frecvente de bulgări de lut ars şi inventar litic, greu de altfel de atribuit cu exactitate unei epoci sau culturi, a fost descoperit un material arheologic deosebit de bogat, după cum urmează:

- *Precucuteni*;
- *Noua*;
- *migrații* (sec. VI-VII – slavi);
- ceramică medievală din secolele XIV (poate şi mai timpurie) – XVII: forme de oale (inclusiv din caolin), străchini şi capace, fragmente de cahle, cu sau fără smalț verde-oliv, databile în secolul al XVII-lea şi torți de căni cenuşii din aşa zisa categorie de ceramică „de colonişti". Importante sunt câteva fragmente de aspect primitiv, lucrate la o roată cu învârtire lentă din cauza microprundişului din componență şi care se pot data poate şi chiar înainte de 1300.

Sondajul arheologic de aici a pus în evidență resturile unei locuințe *Precucuteni II*.[277]

Cercetare: M.A., 2007, M.A., B.P.N. 2008. Col. MB.

2. Pe marginea cea mai înaltă a dealului Gara Leu, s-au observat alături de mici bucăți de lut ars ceramică cu microprundiş pisat, *Noua*. În

[276] M. Andronic, *mss.*, f. a., p. 2, pct. 18.
[277] M. Andronic, B. Niculică, S. Ignătescu, *Antoceni-Sălişte, com. Forăşti, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 2009*, Suceava, 2010, p. 327-328.

https://biblioteca-digitala.ro

perimetru sunt şi bucăţi de cremene alb-lăproasă, rocă prezentă ca ingredient şi în pasta ceramică (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 2007.

3. Tot pe culmea deluroasă de pe partea stângă a pr. Hatia, **nr. 2**, exact unde izvorăşte un mic şi unic şipot marcat şi de un pâlc de trestii, s-au descoperit în condiţii grele de observaţie, chirpic şi ceramică *Noua*.

Cercetare: M.A., 2007.

4. Un sit interesant, departe de surse de apă, este cel plasat la cca. 250 m N-NE de biserică, **nr. 3**, pe ogoarele lui Adrian Mihăilă şi Ioana Mihăilă:

- un bogat material litic, compus din aşchii şi fragmente de lame din roci locale şi mai puţin silex (inclusiv o aşchie din silex matizat, calcinat sau patinat ?); partea inferioară a unei lame din gresie a avut funcţionalitate de gratoar,
- o relativă densitate de ceramică *Sântana* (fragmente disparate au mai apărut pe câmp, dar fără semnificaţii majore).

Cercetare: M.A., 2007.

Boura

5. Pe terenul de pe partea stângă a pârâului Livada, **nr. 4**, afluent de stânga al pârâului Platoniţa. în spatele casei lui Gheorghe Gavriloaie. s-au descoperit câteva fragmente ceramice, dintre care unul de buză de oală, decorat cu brâu lis (*Noua* ?).

Cercetare: M.A., 1986.

6. Pe terasa Pârâului lui Mihai, nr. 5, afluent tot de stânga al Platoniţei, în fosta tarla *În Lan*, pe lângă bucăţi, mai mari sau mai mici, de lutuială, s-au descoperit:

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică *Cucuteni*;
- ceramică din *prima epocă a fierului* (inclusiv cu exteriorul negru, lustruit);
- ceramică *Sântana de Mureş* (ambele categorii principale de pastă).

Cercetare: M.A., 1986.

Forăşti

7. O aşezare *Cucuteni* cu o poziţionare deosebit de semnificativă a existat pe Dealul Crucii, **nr. 18**, numit astfel după o tradiţie locală conform căreia acolo ar fi existat cândva o biserică-mănăstire. Care la un moment dat s-ar fi scufundat ???

După vestigiile de la suprafaţa solului locuirea pare să fi fost de dimensiuni medii. Alături de frecventele bucăţi de lut ars provenind de la pereţii şi podelele vechilor locuinţe, s-a putut culege material ceramic din pastă fină şi grosieră, nepictat, cât şi câteva aşchii din silex. La acest sit probabil s-a referit de mult V. Ciurea (un punct neprecizat din Forăşti, posibilă aşezare *Cucuteni*. [278]
Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

8. Pe terenurile malului drept al iazului Forăşti, **nr. 19**, se găseşte chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*. De aici poate proveni un denar de la Vespasianus (69-79 p. Chr.), aflat într-o colecţie particulară din sat. [279]

Cercetare: M.A., 1986.

Manolea

9. În grădinile de pe partea stângă a Platoniţei, de la circa 300 m depărtare de Şcoala generală nr. 1 din sat şi până aproape de confluenţa Platoniţei cu pârâiaşul (fără nume), ce izvorăşte dinspre Uideşti, s-au

---

[278] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 96, pct. 427.
[279] B. Niculică, S. Ignătescu, *Recunoaşteri arheologice*..., p. 81.

https://biblioteca-digitala.ro

identificat chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*, fină şi zgrunţuroasă, inclusiv în cantitate mică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie, care poate aparţine şi ea tot secolului al IV-lea d. Chr. Merită să amintim aici şi un fragment de toartă de amforă de import, din pastă gălbui-rozie şi încă două fragmente de vase, posibil de import.

Cercetare: M. A., 1986; 2009.

Aparţinând aceluiaşi sit, descoperirile făcute cu ocazia săpării fundaţiei viitorului cămin cultural din Manolea (2009), din spatele şcolii amintite, **nr. 6**, au fost deosebit de consistente, ceramica de aici, în cantităţi mari, indicând următoarele niveluri cultural-cronologice:

- ceramică *Criş, faza IV B*;
- ceramică *Cucuteni*, fază incertă;
- ceramică prefeudală, lucrată numai cu mâna, inclusiv un fragment de oală-borcan, de mici dimensiuni (sec. VI-VIII ?).

Cercetare: M. A., B.P.N., 2009.

10. În grădinile de pe terasa stângă a pârâului satului (precum Rodion Dominte, Gheorghe I. Sava, **nr. 7**), pe ultimele sute de metri înainte de vărsarea sa în Platoniţa, zona numită *Grădini*, inclusiv în spatele sediului oficiului poştal, s-au descoperit dese grupări de lut ars şi ceramică *Cucuteni*, inclusiv câteva fragmente pictate cu benzi înguste de negru (sau maro închis) şi de cărămiziu închis. Astfel de vestigii s-au descoperit şi în faţa casei lui Rodion Dominte, peste drum, pe o mică terasare de pe malul apei. În plus, în terenul cercetat este prezentă şi ceramica *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 1986.

11. Pc dealul din spatele şcolii din Manolea, V. Ciurea cunoaştea de mult timp o aşezare *Cucuteni A*.[280] Prezenţa unui material ceramic

---

[280] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 115, nr. 624 (Ciurea, *Preistoria.., Natura*, nr. 10, 1931, p. 185).

https://biblioteca-digitala.ro

destul de consistent aici, **nr. 8**, pe marginea platoului sau într-o ruptură a terenului, ne-a fost confirmată de către directorul şcolii.

12. Un sit medieval, sec. XIV-XV, s-ar găsit pe Valea Mesteceni, după o veche informaţie E.I.E.

Oniceni

13. La ieşirea din sat spre Drăguşeni, pe terenul în pantă a Dealului Desineştilor, la S-SE de sat, **nr. 9**, s-a descoperit foarte puţină ceramică preistorică, destul de atipică, poate *Cucuteni.* Este posibil ca situl să fie cel descoperit mai demult: pe un platou aflat la S-E de sat, a fost menţionată o aşezare *Cucuteni A.* [281]

Cercetare: M.A., 1986.

14. Pe terenurile agricole aflate pe terasa de pe partea stângă a pârâului satului Oniceni, **nr. 10**, înainte de podul rutier al drumului european Suceava-Bucureşti, în apropierea fostelor construcţii ale fostului CAP din localitate, s-au descoperit alături de bulgări de chirpic:

- gratoar (?) din gresie silicioasă (?);
- un vârf dintr-un toporaş de mână, puternic mutilat dintr-o rocă locală;
- ceramică fragmentară medievală din secolele XV-XVII (inclusiv caolin smălţuit şi cu urme de pictură brun-roşiatică). Menţionăm în acest context un fragment care după aspectul grosier al pastei sale, s-ar putea data în cea de-a doua jumătate a secolului al XIV-lea şi fragmente de chenar de cahle, nesmălţuite, piese atipice (sec. XV-XVII)

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009

15. Legat de nivelul de locuire medievală de aici, menţionăm şi descoperirea de ceramică din secolele XV-XVI (?) în terenul din spatele casei lui Vasile Nitu, plasată pe dreapta şoselei spre Roman, (inclusiv

---

[281] D. Gh. Teodor, I. Ioniţă, *op. cit.*, p. 323, pct. 10c. Este posibil să fie vorba despre un sit descoperit şi de V. Ciurea (*Dacia*, III-IV, 1927-1932, p. 54).

https://biblioteca-digitala.ro

aşchie din silex şi un fragment ceramic preistoric) - pct. necartat. La sud de drumul spre Antoceni, s-au găsit cioburi din sec. XV-XVII, [282] ambele puncte fiind legate de vechea vatră medievală (de la pct. anterior).

Cercetare: M.A., 1986.

16. Pe aceeaşi terasă, **nr. 11**, aici mai înaltă, a pârâului numit *Pârâul Crâşmei*, sau în amonte *Pârâul La Ungureanu*, la circa 300 m N-NV de biserica satului, în spatele casei lui Gh. Lupu, s-a identificat, în condiții grele de observație, un punct locuit preistoric, prin prezența a rare şi mici bucăți de chirpic şi a câtorva fragmente ceramice, slab conservate (posibil *Hallstatt*).

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

17. În terenurile agricole de pe terasa stângă a unui mic afluent de stânga al pârâului satului, la o depărtare de circa 500 m S-SV de dispensarul medical, s-au descoperit:

- câteva fragmente ceramice modelate exclusiv cu mâna, cu şamotă ca ingredient, care ar putea fi atribuite *Hallstattului*;
- trei fragmente ceramice modelate cu roata din intervalul larg al secolelor II-IV d. Chr. Pct. necartat.

Cercetare: B.P.N, 2009.

Legat de nivelurile de locuire din strictă apropiere, pot fi legate descoperirile din terenul agricol al pantei line de pe partea dreaptă a pârâiaşului menționat mai sus. constând în câteva fragmente ceramice *Cucuteni* şi *Hallstatt* (?), două aşchii masive, produse de cioplire, din roci locale şi un bulgăraş de zgură având în compoziție fier (*Hallstatt* ?; epoca modernă ?)- pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2009.

---

[282] *Ibidem*, p. 323, pct. 10/b.

https://biblioteca-digitala.ro

18. O aşezare *Cucuteni* destul de mare a fost descoperită pe aceeaşi terasă înaltă, **nr. 12**, de pe stânga principalului fir de apă din Oniceni, din spatele casei Aneta Grigoraş şi până în aceea aparţinând văduvei Zamfira Puşcaşu (inclusiv ogorul lui Silvica Avasiloaie). Din analiza materialului ceramic, din pastă fină şi de bucătărie, fără urme de pictură, ca forme identificăm vasul de provizii şi castronul. Fără inventar, cât de modest, litic.

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

19. Pe aceeaşi parte a pârâului satului, spre izvoarele sale şi în spatele ultimei case ale localităţii, acum părăsită, zonă de altfel cu posibilităţi reduse perieghetice din cauza faptului că cele mai multe ogoare nu au mai fost arate, s-a descoperit un fragment ceramic ars la o nuanţă spre negru, cu aspect mozaicat datorită ceramicii fin pisate folosite ca ingredient, care ar putea aparţine *primei epoci a fierului* sau culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*- pct necartat.

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

20. Trecând peste drumul comunal spre Forăşti, pe ogoarele din dreptul primei case din Oniceni, pe partea dreaptă a pârâului satului, s-a identificat un punct arheologic disctinct datorită prezenţei pe o suprafaţă de teren redusă a următoarelor piese litice:

- un fragment de nucleu epuizat, din gresie silicioasă;
- un vârf de lamă din gresie;
- aşchie de cioplire, din rocă locală. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2009.

Desigur, în acest caz nu se poate face o datare mai exactă. Deoarece nu foarte departe s-a aflat o aşezare din *epoca bronzului* (*Komariv* ?), putem considera, cu titlu ipotetic, că piesele de aici ar fi putut proveni de la locuitorii sitului amintit la nr. **22**.

https://biblioteca-digitala.ro

21. Un sit important a fost identificat pe terenul botului terasei pârâului satului, **nr. 13**, în dreptul şcolii generale şi a drumului european, mai precis în ogorul lui Mihai Melinte, unde – alături de chirpic – s-au descoperit diverse vestigii:

-ceramică din *Hallstatt*, în cantitate mică, în primul rând de aspect lustruit şi de culoare neagră;

-ceramică medievală, din secolele XIV-XVII, unde se remarcă cea pe care o putem considera ca aspect contemporană perioadei constituirii Moldovei ca stat. Importante sunt şi fragmentele de cahle: tipul cu baghete în romb (sec. XV) şi cel cu motive florale din sec. XVII.

Situl după cât se pare continuă câteva sute de metri spre N-V, pe aceeaşi formă de teren mai înaltă, între grădinile lui Sebastian Teodorescu şi Gheorghe Nechita. Nivelul de locuire medieval aparţinând practic aceleiaşi aşezări, se leagă de cel din punctul prezentat la nr. **14**.

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

22. La aproape jumătatea distanţei dintre marginea de N-V a satului Oniceni şi satul Ruşi, **nr. 14**, pe Dealul Ruşilor, tarla Anton, în dreptul locului *În Groapă* şi a unui rezervor de apă (ogoare Constantin Vărvăroi, Dumitru Drăgoi), s-a identificat, alături de chirpic, ceramică din epoca bronzului, cultura *Komariv* (?), cât şi aşchii din silex de Prut şi din roci locale.

Probabil că acestei aşezări preistorice i-au aparţinut şi unele dintre piesele litice descoperite cu totul izolat descoperite pe marginea înaltă a dealului, pe traseul amintit, de la Oniceni: aşchii diverse din silex cenuşiu, alb şi din roci locale, şi un fragment de toporaş de mână din marnă calcaroasă (ultimul asociabil culturii *Cucuteni*).

Cercetare: M.A. 2009.

23. Spre capătul marginii înalte ale dealului şi ale livezii dinspre Ruşi, **nr. 15**, a fost descoperit pe un singur ogor arat, un punct locuit preistoric, documentat printr-un fragment de chirpic, un fragment ceramic şi o aşchie dintr-un fost topor din menilit (?).

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2009.

24. Pe marginea terasată a dealului din apropierea drumului de la Tătăruşi/Iaşi la Drăguşeni, la N-E de podul Hatiei, alături de bucăţi mici de chirpic şi o aşchie din menilit (?), a fost descoperită ceramică aparţinând culturilor *Noua* şi *Sântana de Mureş*. Un singur fragment, de dimensiuni deosebit de mici. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., B.P.N, 2009.

25. În urma unor săpături pentru desecări, în sat a fost interceptat un cimitir dacic de epocă romană, poate numai de incineraţie, sau chiar *Sântana de Mureş,* biritual (inf. veche M. Ignat).

26. Amplasarea unui sit preistoric, cu material ceramic foarte corodat şi cioburi din sec. XVIII (fără relevanţă însă) a fost descrisă insuficient de bine de Teodor-Ioniţă: „La nord de satul Oniceni şi la est de şoseaua Fălticeni-Roman" (?).[283] Care de fapt e la sud.

Roşiori

27. Pe teritoriul satului s-a descoperit întâmplător în anul 1998 un denar de la Hadrian (*RIC*, II, p. 372, nr. 276).[284]

28. După harta de la fig. 2, a cărţii Matei-Emandi, în sat. s-a descoperit şi ceramică din prima jumătate a sec. XIV. Teodor-Ioniţă au menţionat ceramică din sec. XV în marginea nordică a satului, între Moldova şi şoseaua europeană, pe un teren uşor înclinat de la est la vest (p. 320, pct. III/6).

Ruşi

---

[283] P. 322-323, pct. 10/a.

[284] B. Niculică, S. Ignătescu, *Recunoaşteri arheologice...*, p. 83.

https://biblioteca-digitala.ro

29. Pe malul drept al pârâului Mediasca, **nr. 16**, loc *Ţarnă*, după ultimele case ale satului (în partea sudică a localităţii), s-a identificat chirpic şi ceramică tipică culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986.

30. Prin zonă, loc *Ţarină*, probabil acelaşi ca mai sus, pe „valea unui afluent secundar al râului Moldova," Teodor-Ioniţă au descoperit un topor din piatră şlefuit şi ceramică medievală sec. XIII (?) şi XV-XVII - p. 321, pct. III/9. Pe teritoriul satului, punctul *Pe Ţarină*, s-a menţionat de Ciurea în Natura un sit *Cucuteni*, informaţii conexe.[285]

31. Pe aceeaşi terasă a Mediascăi, **nr. 17**, la circa 1200 m sud de sat, sau la circa 400 m nord de drumul european spre Roman, pe botul terasei, alături de bulgări de chirpic, s-au descoperit foarte puţină ceramică *Criş* (?) (sau *Cucuteni*, cf. Ciurea), arsă oxidant incomplet, asociată cu aşchii de gresie şi cremene (sporadic din silex) şi multe pietre rulate sau nu (cremene). Menţionabilă este şi o mică lamă cu retuşe fine marginale, din silex maroniu-cenuşiu, având mici pete albicioase.

Cercetare: M.A., 1986.

32. În ogoarele de pe partea stângă a iazului din nordul satului, **nr. 22**, se găseşte ceramică *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986.

Ţoleşti

33. Pe terenurile în pantă de pe partea dreaptă a pârâului Platoniţa, **nr. 20**, şi pe partea stângă a pârâiaşului, afluent de stânga, care vine dinspre Uideşti, alături de chirpic, s-au descoperit:

- o aşchie din silex cenuşiu-lăptos, cu mici pete alburii;
- ceramică *Criş*, având în compoziţie pleavă, arsă oxidant sau oxidant incomplet, inclusiv un fragment cu buton;

[285] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 141, pct. 401.

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică *Cucuteni*, fină, fără cea grosieră şi bucăţi masive de lut ars;
- ceramică modelată numai cu mâna şi arderi de tip divers (*Hallstatt* sau/şi *La Tène*);
- ceramică *Sântana de Mureş*, fină şi zgrunţuroasă. Datorită unui fragment de buză de oală, trasă la orizontală şi cu uşoare urme de angobă cărămizie se poate estima o datare chiar mai largă, între secolele II-IV d. Chr.

De aici probabil provin câteva piese litice, din silex, şi fusaiole din lut ars, actualmente în col. MB (inv. B/441-446).

Cercetare: M.A., 1986; M.A., B.P.N., 2009.

Uideşti

34. Pe tarlaua *Curătură*, pe partea stângă a pârâiaşului dinspre Uideşti, afluent al Platoniţei amintită deja, la o depărtare de circa 300, lângă marginea pădurii, s-au surprins mai multe niveluri de locuire:
- ceramică cu pleavă *Criş* (?);
- ceramică *Cucuteni*;
- ceramică *Noua*, inclusiv fragmente de buze cu brâu decorativ simplu;
- ceramică atipică – modelată numai cu mâna;
- puţină ceramică *Sântana de Mureş*.

În mod normal, vestigiile de aici le considerăm în conexiune organică de locuire cu cele din punctul anterior.

Cercetare: M. A., 1986.

35. Pe terenul în pantă de la poalele dealului Purdila, **nr. 21**, în ţarina *La Curătură*, spre zona de confluenţă dintre Platoniţa şi pârâiaşul care vine dinspre Uideşti, în ogoarele unde au fost condiţii foarte dificile de cercetare, s-a descoperit următorul inventar arheologic:
- trei aşchii de silex, patinate, databile în *paleolitic*;
- câteva fragmente ceramice *Cucuteni* (fără chirpic !);

https://biblioteca-digitala.ro

- mai multe fragmente preistorice, cu cioburi pisate în compoziție.

Cercetare: M.A., 1986.

36. Pe teritoriul satului Uideşti se menționează o aşezare *Cucuteni*, incertă, încă de la V. Ciurea. [286]

42. ORAŞUL FRASIN

1. Pe pantele unei înălțimi de pe partea stângă a râulețului Suha, **nr. 1**, în jurul slatinei Doroteia, cercetarea noastră de teren a dus la descoperirea următorului material litic preistoric:

-burin de unghi;
-lamă cu scobituri retuşate;
-fragment de lamă;
-patru nuclee fragmentare sau epuizate;
-aşchii diverse, din roci locale, inclusiv şist negru de Audia. [287]

Cercetare: M.A., 1999, M.A., B.P.N., 2004.

2. Pe vărful Dealului Cetățuia, **nr. 2**, de pe partea dreaptă a Pârâului Ceteţelor, afluent al râului Moldova, s-au păstrat o serie de mici caverne realizate din pietre şi lespezi masive ale locului, expus de-a lungul vremii la eroziuni. Credem că aici viețuiau monahi în sihăstrie ai mănăstirii Moldovița, sau Voroneț, pe linia de demarcație a braniştilor lor, care puteau supraveghea aceste domenii silvice mănăstireşti. Toponimul deci nu a plecat de la existența vreunei fortificații, ci de la faptul că în evul mediu sătenii se puteau adăposti aici, în caz de primejdii majore. Interesant, dincolo de pârâu, se află Dealul Bârloagelor. [288]

Cercetare: M:A., 1999

---

[286] *Ibidem*, p. 159, pct. 1077.
[287] *Cercetări arheologice*..., *(I),* p. 75-76.
[288] *Ibidem*, p. 77-78.

https://biblioteca-digitala.ro

3. Pe terasa înaltă a Suhăi, **nr. 3**, din zona confluenței cu Moldova, la cca. 100 m nord de biserică, în grădinile lui C. Volanschi şi G. Nichita, s-au descoperit piese din *paleolitic*:

-două fragmente de lame, patinate, dintr-un silex de culoare crem;

-un vârf de lamă cu retuşe marginale, din şist negru de Audia;

-trei fragmente de lame, două din şist negru de Audia, unul din menilit (?). [289]

Cercetare: M.A., 1995, 1998.

4. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 77, Bucşoaia, la 1939, "Pârâul Cetățuia", dealul şi pădurea "Cetățuia."

43. COMUNA FRĂTĂUȚII NOI *

Costişa

1. Cercetarea terenurilor de pe malurile pârâului Hlineț (Ilineț), **nr. 46**, a dus la descoperirea doar a două fragmente izolate *Sântana de Mureş* (unul din pastă fină în dreptul gospodăriei lui Ilarie Moscal) şi a unuia modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție. Posibil şi sec. VI-VII.

Cercetare: P.V.B., 1986, M.A., 1998.

2. În vatra satului, în locul *La Bodnăreşti*, lângă gospodăria sătencei Elena Galan, a fost identificată ceramică datând probabil din secolele II-III cât şi *Sântana de Mureş* (punct necartat). [290]

Cercetare: E.I.E., D.Popovici, 1975.

---

[289] *Ibidem*, p. 81.

* Cf. M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 125 şi urm.

[290] Informație E. I. Emandi.

https://biblioteca-digitala.ro

3. În ţarina *Câmpul Mare*, **nr. 48**, pe partea stângă a Pârâului Rusului, la circa 200 m nord-vest de podul de pe drumul spre Vicşani, au fost descoperite următoarele vestigii:

- câteva fragmente ceramice preistorice, unele cu pleavă, iar altele cu cioburi pisate în compoziţie;
- fragmente ceramice din *Hallstatt*;
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş* (ambele specii de pastă);
- fragmente de tuburi pentru drenarea apei, legate de lucrările austriece de îmbunătăţiri funciare.[291]

Cercetare: E.I.E., D.Popovici, 1975, P.V.B., 1986, M.G., Fl.H., 1998.

4. Pe terenurile agricole aflate la circa 50 m nord-vest de podul amintit, **nr. 49**, pe partea dreaptă a Pârâului Rusului au fost descoperite:

- câteva fragmente ceramice din *Hallstatt* (?);
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, preponderent specia zgrunţuroasă din care a fost modelat şi un vas de provizii;
- un fragment ceramic medieval (secolele XIII-XIV -?).

Cercetare: P.V.B., 1986, Fl.H., M.G., 1998.

5. La câteva sute de metri sud de podul de pe Pârâului Rusului, **nr. 50**, în interfluviul dintre pârâu şi un izvor de dreapta, a fost descoperit un punct locuit *Sântana de Mureş*, poate în conexiune cu aşezarea de la punctele **14-15**. Pe lângă câteva bucăţi de chirpici şi sporadic ceramică de secol IV d. Chr., au fost găsite şi trei fragmente lucrate grosier cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie, care nu par a aparţine culturii amintite.

Cercetare: P.V.B., 1986, Fl.H., M.G., 1998.

6. Pe terasa stângă a pârâului Covalca, **nr. 51**, de la poalele dealului Dumbrava, au fost descoperite: [292]

- patru aşchii atipice de silex;

---

[291] E. I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 386.

[292] *Ibidem*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

- un fragment ceramic cu pleavă în compoziție;
- fragmente ceramice *Komariv* (?) şi *Noua*;
- trei fragmente ceramice *Sântana de Mureş*.

Cercetare: E.I.E, D. Popovici, 1975, P.V.B., Fl.H., M.G., 1998.

7. În terenul aflat la aproximativ 300 m vest de culmea Găvanul, **nr. 52**, pe aceeaşi parte a pârâului, au fost găsite:
- o aşchie din şist negru de Audia;
- fragmente ceramice din *Hallstatt* (?);
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, preponderent specia zgrunțuroasă.

Cercetare: Fl.H.,M.G., 1998.

8. Pe terasa înaltă a pârâului Climăuți, **nr. 53**, segmentată de mai multe izvoare, la circa 900 m nord de confluența cu Pârâul Rusului, în țarina *La Mitoc*, au fost identificate, alături de bulgări de chirpici, fragmente ceramice *Noua*.

La câteva sute de metri mai spre nord, au apărut, izolat, pe aceeaşi formă de teren, o aşchie de silex cenuşiu şi un fragment ceramic *Sântana de Mureş* din pastă fină, cărămizie.

Cercetare: M.A., 1998.

În locul *La Mitoc*, pe partea stângă a pr. Climăuți, pe terasa sa inferioară, în dreptul grajdurilor vechi ale hergheliei, s-au găsit fragmente ceramice lucrate cu mâna şi cu roata (?) din sec. V-VII.[293]

9. Pe aceeaşi terasă înaltă de pe partea stângă a pârâului Climăuți, **nr. 54**, la circa 1 km nord-nord/est de grajdurile vechii herghelii, pe lângă bulgări de chirpici, au fost descoperite următoarele vestigii:
- fragmente ceramice *Noua*;
- fragmente ceramice *Hallstatt* (inclusiv specia neagră, lustruită);
- câteva fragmente ceramice *Sântana de Mureş*;

---

[293] D. Teodor, *Descoperiri arheologice*..., p. 73, pct. 214.

https://biblioteca-digitala.ro

- un fragment de zgură de la reducerea minereului de fier (pe malul stâng al unui izvor de stânga a Climăuțului, de unde de fapt începe aşezarea);
- trei fragmente ceramice, care ca aspect general pot aparține secolelor VI-VII.

Cercetare: P.V.B., 1986, M.A., 1998.

10. În dreptul grajdurilor hergheliei, **nr. 55**, pe aceiaşi terasă a pârâului Climăuți au fost descoperite:

- un nucleu epuizat din silex;
- fragmente ceramice aparținând *La Tène*-ului getic (?);
- fragmente ceramice din secolele II-III, inclusiv un fragment de fructieră;
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, ambele specii;
- fragmente ceramice medievale (secolele XVI-XVII). Posibil, acelaşi loc *La Mitoc*.

Cercetare: P.V.B., 1986.

11. Pe partea dreaptă a pârâului Climăuți, **nr. 56**, opusă punctului anterior, peste *Podul de Ciment*, în apropierea construcțiilor hergheliei au fost găsite:

- un fragment ceramic din *Hallstatt*;
- fragmente ceramice *La Tène* (?);
- fragmente ceramice din secolele II-III (şi un fragment de fructieră):
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, inclusiv fragmente de la două amfore romane resturi de la două amfore romane, care se pot data însă şi în secolele II-III;
- material ceramic din secolele XIV-XV.

Cercetare: P.V.B., 1986.

https://biblioteca-digitala.ro

12. În locul *Cavalca* (*Covalca*), pe pr. Cristei, la ieşirea din sat (a cui, a pârâului sau a drumului?; în ce direcție?), la cca. 300 m spre N-V, s-a descoperit ceramică cu mâna şi cu roata înceată, decorată cu striuri orizontale, datând din sec. VII-VIII (după noi mai degrabă VII-X, ținând cont de cea la roată). [294] Descriere veche, pct. necartat.

Cercetare: E. I. E., D. Popovici, 1975.

13. În locul *Sărătură*, pe valea pârâului Cristei, la N-V de sat, lângă granița de stat, s-a descoperit ceramică lucrată numai cu mâna din sec. VI (adăugăm noi – sec. VI-VII). [295] Pct. necartat. Este posibil ca pct. 12-13 să coincidă cu unul dintre siturile de mai sus.

Cercetare: E. I. E., D. Popovici, 1975.

14. Ceramică din sec. XIV-XV, nu ştim în ce cantitate, ca punct locuit sau ca rezultat al unor prezențe umane repetate, s-a descoperit în punctele *Mitoc, Țăhănău, Între Păraie*, *Ciornotenii*. [296]

15. După o fişă foarte veche, din inf. P.V.B.: pe partea stângă a pr. Climăuți, înainte de confluența cu Pârâul Rusului, sec. II-IV; pe aceeaşi parte, peste drum de saivan, sec. IV d. Chr.; în punctul numit *Între Pâraie,* la fel; partea dreaptă a Pârâul Rusului, loc *La Mitoc*, la fel; pe partea sa stângă, peste drum de dealul Oul, la fel; în vatra satului, pe stânga pr. Hlineț, spre albia Sucevei, la fel. Posibil, unele descoperiri să se refere deja la cele de mai sus.

16. În Costişa s-a descoperit o monedă antică romană, în grădina lui Vasile (fiul Dinu Aurel Moscal). Inf. de la cel de-al doilea menționat.

Frătăuții Noi

17. Pe terasa de pe partea dreaptă a pârâului Trimineasa (Cremeneasa sau Petrimiasa), **nr. 35**, în dreptul gospodăriei lui Simion

---

[294] *Ibidem,* p. 89, pct. 300.
[295] *Ibidem*, p. 89, pct. 301.
[296] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

Andrişan (ogorul Veronicăi Ungureanu), a fost identificată o aşezare *Sântana de Mureş* de dimensiuni modeste. Aici, remarcabilă este absenţa totală a ceramicii fine, întregul material aparţinând speciei zgrunţuroase, arsă la cenuşiu, cu mici excepţii, ceea ce ne face să atribuim ipotetic aşezarea celei mai târzii faze de existenţă a acestei culturi. Două fragmente au fost decorate prin incizii orizontale de cerculeţe imprimate în pasta crudă cu trestia.

Cercetare: M.A., 1998.

18. Pe terenul arat de pe partea stângă a pârâului Trimineasa, **nr. 36**, loc *Vuleva*, a fost descoperit, alături de bulgări de chirpici, un destul de bogat material arheologic reprezentat prin ceramică modelată numai cu mâna, din *Hallstatt* (inclusiv două fragmente cu suprafaţa exterioară neagră şi lustruită), cu cioburi pisate în compoziţie. Adăugăm un fragment de zgură cu fier şi o aşchie masivă din silex cenuşiu.

Cercetare: M.A., M.G., 1998.

19. Pe partea dreaptă a pârâului Cremeneasa, **nr. 37**, în dreptul ultimelor case din cătunul Sasca, au fost descoperite, alături de mici bulgăraşi de chirpici, un percutor din bazalt (?) negru, un fragment ceramic *Noua* şi un altul *Sântana de Mureş* (1986). La data cercetării noastre (nov. 2010), terenul era imaş comunal, fără posibilităţi de observaţii mai ample.

Cercetare: P.V.B.. 1986. M.A.. M.G.. 1998.

20. Pe ogoarele arate dintre gospodăriile lui Vasile C. Galan şi Traian T. Bodnar, **nr. 38**, pe terasa stângă a pârâului Pânteasca (numit aici de unii şi *Crimineasa*), au fost descoperite mai multe fragmente ceramice modelate exclusiv cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie, arse oxidant (complet sau incomplet), probabil preistorice, cât şi ceramică zgrunţuroasă *Sântana de Mureş*.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., M.G., 1987.

21. Nivelurile de locuire de la punctul anterior par să se continue după parcurgerea mai multor sute de metri, **nr. 39**, pe terasa aceluiaşi pârâu, descoperirile ceramice concentrându-se mai ales pe ogoarele din fața casei lui Gheorghe P. Pântescu. În acest punct predomină, ceramica modelată exclusiv cu mâna (*Hallstatt* (?). În cazul ceramicii mai târzii, realizată la roată, un singur fragment este din pastă fină cenuşie. Notabilă mai este şi prezența unei aşchii masive de silex cenuşiu.

Cercetare: M.A., M.G., 1987.

22. Pe partea dreaptă a pârâului Troaca, **nr. 40**, în zona de confluență cu Tărnauca, s-au descoperit bulgări de chirpici şi ceramică din secolul XVIII.[297] Alăturăm, aici, şi un fragment ceramic preistoric.

Cercetare: E.I.E., D. Popovici, 1975, P.V..B., Fl.H., 1989.

23. La aproximativ 170 m nord-vest de podul peste pârâul Tărnăuca, **nr. 41**, în zona fostului sat cu acelaşi nume,[298] pe partea stângă a apei, au fost identificate fragmente ceramice din secolele XIV (posibil aspectul *Lunca*), şi XV-XVII,[299] inclusiv două lulele din lut.

Cercetare: M.A., 1998.

24. O aşezare deosebit de întinsă, *Sântana de Mureş*, **nr. 42**, a fost identificată pe pantele Dealului Iacobeasa (partea stângă a pârâului Iacobeasa, afluent al Tărnaucei). Începând de la circa 200 m sud-est de confluență şi desfăşurându-se în amonte, pe cel puțin un kilometru, vestigiile au constat din bucăți de chirpici şi ceramică, preponderent zgrunțuroasă.

---

[297] *Ibidem*, p. 386.
[298] T. Balan, *Satele dispărute din Bucovina*, Cernăuți, 1937, p. 19-20.
[299] E. I. Emandi, *Considerații...*, p. 386, fig. 5/1-7.

https://biblioteca-digitala.ro

În plus, au mai fost descoperite, o aşchie de silex şi un fragment de buză de strachină cu suprafeţele negre şi lustruite.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1998.

25. Pe pantele de S-E ale dealului Iacobeasa, pe partea dreaptă a pârâului cu acelaşi nume, la conflenţa sa cu pârâul Târnauca, nu departe de linia de frontieră, se găseşte cea mai nordică aşezare *Starčevo – Criş* din ţară (punct necartat). [300]

.

Cercetare: şi M.A., 1987.

26. Pe cursul mijlociu al pârâului Iacobeasa, **nr. 44**, (la circa 1,5 km depărtare de vărsarea sa în Tărnauca), pe terenul agricol de pe partea sa stângă, au fost descoperite:

- fragmente ceramice *Hallstatt* şi bulgări de chirpici;
- un fragment ceramic *Sântana de Mureş*;
- un fragment ceramic din pastă cenuşie, din secolul XV (?).

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1998.

27. Pe terenurile agricole de pe malul stâng al unui mic afluent de dreapta, fără nume, al Tărnaucei, **nr. 45**, din apropierea frontierei cu Ucraina, aproximativ la 300 m vest de confluenţă şi mergând aproape un kilometru spre obârşie, au fost identificate vestigii ceramice *Sântana de Mureş*, mai ales din pastă zgrunţuroasă. Tot de aici provine o mărgică din sticlă verde. sferică. cu corpul canelat. Alături de acestea. au apărut două aşchii de silex cenuşiu şi un fragment ceramic preistoric, atipic.

Cercetare: P.V.B., Fl.H., 1998.

28. De a lungul marginii de nord-est a satului Frătăuţii Noi, unde în secolele trecute se întindea o pădure, se aflau la distanţe inegale între

---

[300] N. Ursulescu, *Evoluţia culturii...*, p. 52-53, nr. 55; idem, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 304-305.

https://biblioteca-digitala.ro

ele 17-18 movile mari de pământ, considerate a fi mormintele unor ostaşi căzuți într-o bătălie. La sfârşitul secolului XIX terenul pe care se aflau aceşti tumuli a început să fie folosit drept păşune fapt care a dus la deteriorarea acestor movile (pct. necartat). [301]

29. La locul *Cetate,* din pădurea satului Frătăuții Noi, astăzi în Ucraina, la sfârşitul secolului XIX se mai vedeau urmele unei întărituri formată de un zid în care se observa locul unde fusese poarta, şi un şanț de apărare; această întăritură avea forma unui semicerc (punct necartat).[302] Ieraclie Porumbescu a trimis un raport asupra unor fortificații cu şanț şi val de pământ din pădurile din jurul comunei. [303]

30. La vremea sa, Olinescu menționa existența a mai multor movile în arealul satului, iar. în pădurea din jurul satului Frătăuții Noi, se semnala o fortificație cu val de pământ. [304] Informația se referă în mod normal la cea de mai târziu: la Frătăuții Noi, a fost menționată pădurea "Cetate." [305]

31. Ceramică din sec. XIV-XV s-a găsit în punctele *Gardu Țărnii, Cîmpul Mare, Covalca, La Andronache, Târnauca, Arşița, Cârdei, Troaca, Coşcova, Bogheni, Pânteasca, Sărături* şi *Bodnăreşti. La Târnauca,* pe Valea Târnaucei, ar fi vatra fostului sat cu acelaşi nume. [306]

32. Alte informații prea sumare, foarte vechi, de avut în vedere pentru viitor, de la P.V.B.: ceramică *Sântana de Mureş* pe partea stângă a Pârâului Rusului, în locul *Câmpul Mare*, la fel, pe cea dreaptă a pr. Pânteasca, la fel pe cea stângă a pr. Cremeneasca, sau Petrimeasa. Probabil, unele situri amintite mai sus.

---

[301] I. Onciul, *Fondul religionar gr. or. al Bucovinei. Substratul, formarea, dezvoltarea, administrația şi starea lui de față,* în *Candela*, X. 1891. p. 15. M. Ignat, *Necropole...*, p. 131.
[302] *Ibidem.*
[303] M. Ignat, *Din istoricul...*, p. 99.
[304] *Harta,* p. 69; *Gazeta Bucovinei*, nr. 36 din 1895.
[305] N. Grămadă, *op. cit.*, vol. III, p. 204.
[306] E. I. Emandi, *Considerații...*, p. 384, 386.

https://biblioteca-digitala.ro

44. COMUNA FRĂTĂUȚII VECHI

Frătăuții vechi

1. Pe o terasă veche, poate a Sucevei, **nr. 1**, dar departe de râu, la cca. 500 m sud de el, pe partea stângă a unui mic pârâu, azi aproape secat, numit de unii *Izvorul de la Covăşeni,* în partea de sat Covăşeni, începând cu terenul din spatele casei lui Ion Iftinchi, spre est, se găsesc rare bucăți de chirpic şi rare fragmente ceramice modelate numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, arse oxidant incomplet. După un fragment, cenuşiu de aspect zgrunțuros, poate există şi *Sântana de Mureş*.
Coordonate: 47 54 383
025 53 490, 363 m alt.
Cercetare: M.A., 2012.

Măneuți

2. Vechea vatră a satului, **nr. 2**, după opinia noastră s-a plasat pe prima terasă a Sucevei, poate chiar în locul *La Mâlitură*, amintit mai jos. Materialul ceramic descoperit de autor aici se poate încadra în sec. XV-XVI. Menționăm şi un fragment de fund de vas decorat cu rotița, cu modelul *brăduț*.
Coordonate: 47 54 333
025 55 226, 360 m alt.
Cercetare: M.A., 2012.

3. De aici, la cca. 400 m S-E, **nr. 3**, pe aceeaşi terasă slab evidențiată, în locul unde stâlpii de înaltă tensiune se conexează la o linie de curent obişnuită, şi în dreptul punții peste râu, se găseşte material ceramic medieval contemporan, aici existând un cut al vechiului sat medieval.

Cercetare: M.A., 2012.

https://biblioteca-digitala.ro

Rare fragmente ceramice medievale, fără semnificații deosebite, se găsesc pe o a doua terasă, uşor evidențiată, loc *Livezi,* la cca. 350 m N-NV de situl **nr. 2**.

În fața sa, mai apropape de râu, s-au găsit două fragmente de zgură cu fier, posibil de la cuptoarele de redus minereul de fier ale satului medieval.

Coordonate: 47 54 440,
025 54 845, 345 m. alt.
Cercetare: M.A., 2012.

4. În locul *Tocmitura,* **nr. 4**, s-a descoperit prin sondaj arheologic (1974, Al. Rădulescu), un nivel de locuire probabil din *Hallstatt*, dar nu şi ceea ce se căuta, curtea boierului Giurgea, nominalizată aici prin tradiția locului.[307] Pct. necartat.

5. La o distanță de circa 1,5 km S-E de Măneuți, în câmp deschis, pe malul stâng al pârâului ce vine de la Măneuți, există o aşezare *Sântana*. Inf. veche de la E.I.E. Pârâul poate fi Pozenul. Pct. cartat incert – **nr. 5**.

Cercetarea noastră, pe partea mai ridicată a malului pârâului, în dreptul podului rutier al unui drum de țară, a dus la identificarea a două fragmente ceramice *Sântana.* Deoarece aici, la momentul cercetării noastre, nu s-a găsit teren proaspăt arat, nu s-au putut face mai multe observații.

Coordonate: 47 53 237,
025 57 639, 360 m. alt.
Cercetare: M.A., 2012.

6. Ceramică medievală s-a descoperit la Maneuți, în punctele *La cimitir Covăşeni, Tocmitura* şi *La Mâlitură.*[308]

[307] N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături* .... p. 319.
[308] *Ibidem,* p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

45. COMUNA FRUMOSUL

În arealul comunei, N. Grămadă a menționat *Poiana Fierului*, pădurea *Mănăstire*, sau *La mănăstire*. [309]

Prin cercetări tenace se vor putea găsi şi aici puncte cu piese din silex ale omului preistoric, în primul rând la confluența apelor mai mari.

46. COMUNA FUNDU MOLDOVEI

1. În comună s-a descoperit de mult timp o cămaşă de zale. [310] Cercetările de teren pot identifica în parte urme ale locuințelor foştilor colonişti slovaci aduşi pentru exploatări miniere din microzonă. [311]

47. COMUNA GĂLĂNEŞTI

Gălăneşti

1. În zona de contact a unei vechi terase a râului Suceava cu cea de pe partea stângă a pr. Voitinel, **nr. 32**, în locul *Şuvar*, pe lângă chirpic răspândit pe o suprafață doar de 200 m p., se găsesc fragmente ceramice din secolul al XIV-lea. Între acestea se remarcă un fragment de perete de vas ornamentat cu striuri care s-ar putea data ceva mai timpuriu (început XIV).

Cercetare: M. A., 1998, 2013; colecțiile MB.

2. La aproximativ 150 metri S-E de aici, **nr. 33**, pe terasa stângă a Voitinelului, pe ogoarele lui Ilie S. Crăciun şi Aurel A. Rusu, în locul *Zapodi*, a fost găsită ceramică din secolele XV-XVII, inclusiv un fragment de strachină din caolin, cu smalț verde-oliv.

---

[309] N. Grămadă, *op. cit.*, vol. III, p. 204.
[310] K. A. Romstorfer, *op. cit.*, p. 12.
[311] N. Ceredarec, *op. cit.*, p. 853 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

Credem că aici a existat, după mutarea din situl anterior, vatra medievală a satului Voitinel. După mai noile hotare ale comunei, situl poate aparține în cea mai mare parte comunei Voitinel.

Cercetare: M. A., 1999; colecțiile MB.

3. Pe marginea nordică a dealului Brădet, **nr. 35**, de aspect terasiform, la circa 400 metri est de construcția unui han turistic, în puținele ogoare arate, s-au descoperit:

- o aşchie din silex cenuşiu şi una din rocă locală, care se pot asocia cu ceramică preistorică având în compoziție ca ingredient pleavă (un fragment de vas cu apucătoare care are pe mijlocul său o adâncitură făcută cu degetul);
- ceramică zgrunțuroasă, redusă cantitativ, modelată cu roata aparținând culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 1999.
Coordonate: N 47 54 373,
E 025 48 803, 403 m. alt.

Aşezarea din secolul IV, continuă spre est, pe aceeaşi formă de teren, la cca. 400 m de aici, în unicul ogor arat descoperindu-se material ceramic *Sântana*, numai de aspect nisipos-zgrunțuros, ceea ce ar putea fi un indiciu cronologic suplimentar.

Cercetare: M. A., 1999.
Coordonate: N 47 53 722
E 025 48 635, 409 m. alt.

4. În zona de conexiune a unei vechi terase a râului Suceava cu cea a pârâului Voitinel, s-au descoperit aşchii din roci locale, cu talon şi una din silex cenuşiu, câteva fragmente ceramice vechi, imposibil de datat cu exactitate. Pct. necartat.
Coordonate: N 47 53 709
E 025 48 323, 417 m. alt.
La cca. 150 metri sud, pe aceeaşi formă de teren, se găseşte de asemeni ceramică veche.

https://biblioteca-digitala.ro

5. La cca. 300 m N-E de fosta fermă a PCR, pe un teren mai ridicat de pe partea stângă a pârâului Voitinel, în apropierea caselor sătenilor vecini Hurjui Ion şi Galan Radu, s-au găsit câteva fragmente ceramice de aspect mai primitiv, sec. XIII-XIV şi altele, doar, câteva din sec. XV. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1986.

6. La jumătatea distanţei dintre Gălăneşti şi Voitinel, pe partea stângă a pr. Voitinel, în zona unde se termină – venind din Gălăneşti – digul de protecţie contra inundaţiilor de pe acelaşi mal, se găseşte ceramică medievală pe o suprafaţă restrânsă (cut ?) – sec. XV-XVII. Parte din sit, posibil, intră în comuna Voitinel.

Cercetare: M.A., 1986.

7. După informaţia primită de la prof. de geografie Ion Hurjui, nu mult după 1800, un austriac ar fi făcut săpături pe dealul numit *Mocira*. De acolo provine şi un topor din piatră, perforat, de formă oarecum triunghiular. O jumătate, partea posterioară, tot perforat, a provenit din locul *Pârloagele*, tarlaua Ciretel, un teren ceva mai ridicat faţă de nivelul tarlalei.

8. Ceramică medievală s-a găsit în Gălăneşti punctul – *Siliştea lui Petru* şi în Hurjuieni – *La cimitir*. [312]

48. COMUNA GRĂMEŞTI*

Bălineşti

Satul medieval Bălineşti este atestat documentar prima dată la 15 martie 1490. [313] A intrat în literatura de specialitate datorită bisericii

[312] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 386.

* Acest repertoriu de comună a fost publicat în M. Andronic, *Repertoriul arheologic al comunei Grămeşti (jud. Suceava)*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987, p. 75-83.

https://biblioteca-digitala.ro

ctitorite de logofătul lui Ştefan cel Mare, Ioan Tăutu, ca fapt divers, atestat ştiinţific, strămoşul îndepărtat al autorului.

1. Pe tarlaua situată pe malul stâng al Pârâului lui Stoian, **nr. 1**, înainte de intrarea acestuia în sat, pe un teren în pantă, s-a recuperat un bogat material ceramic, aparţinând mai multor epoci istorice: ceramică *Cucuteni* (fază incertă) din pasta fină, în amestec cu cioburi pisate, fără urme de picture sau excizie. Printre cioburi s-a găsit şi partea superioară dintr-o greutate de lut tronconică, cu urme de perforare:
- câteva fragmente caracteristice *epocii bronzului*, folosindu-se ca ingredient în mod majoritar pietriş şi silex pisat;
- material ceramic *La Tène* dacic, unde predomină fragmentele de grosimi mai mari, cu cioburi pisate în compoziţie;
- ceramică din secol IV d. Chr. (pastă zgrunţuroasă şi fină, cenuşie).

Cercetare: M.A., 1983.

2. Pe acelaşi mal, după prima casă a satului, au apărut numeroase cioburi medievale databile în secolele XIV-XVI. Dintre cele mai vechi se remarcă câteva fragmente de buze, trase oblic în afară şi tăiate drept la capăt, făcute dintr-o pastă bogată în nisip, cu bobul mare şi mici pietricele şi arsă oxidant incomplet – pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1983.

3. La aproximativ 80 de metri est de cunoscutul monument istoric medieval, **nr. 2,** se găsesc şi astăzi numeroase urme ale vechii reşedinţe

---

313 I. Bogdan, *Documentele lui Ştefan cel Mare*, vol. I (1457-1492), 1913, p. 405; *Catalogul documentelor moldoveneşti din arhiva istorică centrală a statului*, Bucureşti, 1959, vol. II (1621-1652), p. 116; Cf. în special: G. Balş, *Bisericile lui Ştefan cel Mare*, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1925, p. 133-139 şi C. Popa, *Bălineşti*, Ed. Meridiane, 1981.

https://biblioteca-digitala.ro

boiereşti de aici, aparţinând familiei Tăutu. Dintre acestea se remarcă, în mod deosebit, mai multe fragmente de ceramică ornamentală smălţuită şi nesmălţuită. Fragmentele nesmălţuite, databile în secolul al XV-lea, arse oxidant, provin de la cahle ce au avut fie un decor compus dintr-o reţea de baghete ce prin intersectarea lor împart întreaga suprafaţă în romburi, fie de la tipul de cahlă, reprezentând pe Sfântul Gheorghe, călare, ucigând balaurul, tip de cahlă frecvent întâlnită în epocă în mediul urban.[314] Fragmentele smălţuite, la rândul lor, se împart în două subgrupe. Una se caracterizează prin folosirea intensivă a unui smalţ cu nuanţe de galben închis şi maroniu, iar cealaltă, mai bine reprezentată, se compune din fragmente cu smalţ verde, unde este prezent din nou decorul cu romburi, dar şi chenarul cu silueta unui cavaler.[315]

---

314 Astfel de piese identice au fost găsite între urmele arheologice aparţinând unei case de orăşean înstărit (vezi M.D. Matei; I Em. Emandi, *O casă de orăşean din secolul al XV-lea de la Suceava*, în *SCIVA*, 1997, 4, P. 568-569), între cele ale „casei domniei" de pe platoul Cetăţii de Scaun (vezi R. Popa, M. Mărgineanu-Cârstoiu, *Mărturii de civilizaţie medieval românească. O casă a domniei şi o sobă monumentală de la Suceava din vremea lui Ştefan cel Mare*, Bucureşti, 1979, p. 47, fig. 23), sau cu diverse ocazii, în diferite variante, la Cetatea de Scaun (vezi R. Gassauer, *Teracote sucevene*, Extras din *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, Facs. 86, oct.-dec. 1935, p. 6 şi de asemenea K.A. Romstorfer, *Cetatea Sucevei*, Ed. Acad. Rom., 1913, p. 79), cât şi la Curtea Domnească (vezi P.V. Batariuc, *Ceramica ornamentală din secolul al XV-lea descoperită la Curtea Domnească din Suceava*, în *Suceava*, X, 1983, p. 250).

315 Cahle de tipul celui decorat cu romburi (smălţuite sau nesmălţuite) numeroase şi ele, s-au găsit la Cetatea de Scaun (K..A. Romstorfer, *op. cit.*, p. 78; se mai păstrează de asemenea exemplare cu sau fără smalţ provenite din săpături locale în Colecţia Romstorfer: inv. E/973, E/972...) după cum la fel de frecvente par să fi fost şi cahlele, smălţuite sau nesmălţuite, cu chenar îngust unde apare, într-un decor

https://biblioteca-digitala.ro

În ceea ce priveşte ceramica de uz comun, pe acelaşi platou, cu circa 40 de metri nord-est mai departe de locul unde a existat vechea curte, s-au descoperit fragmente ceramice databile în perioada cuprinsă între începutul secolului al XIV-lea (eventual sfârşitul sec. al XIII-lea) şi sfârşitul sec. al XVII-lea. Aici cele mai vechi tipuri de buze de vase sunt cele uşor trase în afară, tăiate aproape drept la capăt, unele având acolo mici crestături.

Cercetare: M.A., 1983.

4. În aceeaşi zonă, dar pe malul drept al Pârâului lui Stoian, pe ogorul amplasat între apă şi grajdurile C.A.P. s-au găsit mai multe bucăţi de materie rezultată în urma reducerii minereului de fier şi numeroase fragmente ceramice (sec. XIV-XVII) – pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1983.

5. Astfel de material fragmentar din feudalismul dezvoltat s-a găsit pe o întindere de mai multe hectare (unde este secondat şi de prundiş de râu prezent în cantităţi apreciabile), pe o tarla aflată la cca. 500 de metri E-SE de monumentul istoric pomenit mai sus – **nr. 3**.

Cercetare: M.A., 1983.

Botoşăniţa Mică

Satul Botoşăniţa Mică este rod al dezvoltării demografice din timpul feudalismului dezvoltat; se mai numea şi Tacu.

---

arhitectural gotic, un personaj (cavaler în armură, statuie...) stând în picioare pe un soclu, postament. (P.V. Batariuc, *op. cit.*, p. 249, pentru Curtea Domnească, R. Gassauer, *op. cit.*, p. 10, pentru Cetatea de Scaun, sau pentru unele descoperiri locale, fără putinţa sigură de a le localiza, în Colecţia Romstorfer, inv. nr. E/966, E/880...).

https://biblioteca-digitala.ro

6. Pe tarlaua *Dumbravă,* **nr. 4**, situată pe un platou amplasat imediat la sud de sat, la poalele pădurii Zamostea-Deal, s-au putut observa, în arătură, urmele clare a cel puțin 10 locuințe cucuteniene. Materialul arheologic strâns cu această ocazie, în care includem şi o jumătate de greutate de lut de forma unei sfere turtite, este realizat exclusiv din pastă ceramică fină, fără cioburi pisate sau alt ingredient. Apar cazuri de ardere secundară puternică, până la zgurificare. La acestea se mai pot adăuga câteva aşchii de silex atipice.

Cercetare: M.A., 1983.

Grămeşti

La peste 1 km vest, contemporan cu satul Grămeşti, se afla satul "Mrăgireni", sector azi alipit, cu numele Mânigeni, la satul care a dat numele comunei.

7. În centrul satului, **nr. 5**, pe dealul Cudrina, s-au găsit, de-a lungul timpului, mai multe toporaşe neolitice şlefuite, din marnă calcaroasă, dintre care unele se mai păstrează în colecția şcolară din localitate. În ceea ce ne priveşte, cercetările efectuate aici nu au dus decât la culegerea câtorva fragmente ceramice cucuteniene nesemnificative.

Cercetare: M.A., 1983.

8. Nu departe de aici, pe dealul Bolniță, localnicii au găsit un fragment de celt (partea tăişului), ruptura fiind făcută din vechime. În acel loc a apărut și ceramică ce pare a fi hallstattiană timpurie. [316] Pct. necartat.

9. La cca. 300 m sud de biserica satului, **nr. 7**, pe partea stângă a Pârâului Mare, lângă casa Iustina Alugheorghe, s-a descoperit ceramică modelată numai cu mâna, incertă cronologic, şi ceramică din sec. XIV-XVIII, aici fiind vechea vatră a satului.

Cercetare: M.A., 1983.

---

[316] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 140.

https://biblioteca-digitala.ro

10. Pe malul drept al Pârâului Mare, **nr. 6**, în spatele magazinului mixt, pe lotul personal al lui Hrițcu Gheorghe, s-au putut observa mai multe fragmente de zgură provenite de la prelucrarea minereului de fier. Acest lucru a fost sesizat de-a lungul timpului şi de cei care îşi au în zonă loturile în folosință. În situația în care fragmentele ceramice găsite acolo datează din feudalismul dezvoltat şi târziu, ne întrebăm, cu titlul de ipoteză, dacă nu cumva acolo satul medieval îşi avea cuptoarele de redus minereul de fier şi, eventual, atelierul de prelucrare.

Cercetare: M.A., 1983.

11. Pe terenul *Peste Codru*, **nr. 8**, pe o cuestă ce domină o bună parte a văii afluentului principal al Pârâului Mare, a fost remarcat un mare număr de fragmente ceramice caracteristice culturii *Cucuteni* (fază incertă) şi unele unelte din silex alb-vinețiu şi cenuşiu-negricios, din care remarcăm: lama denticulată („encoche"), lama fin denticulată, două gratoare laterale pe aşchie şi un gratoar dublu pe aşchie cu scobitură ("encoche"). Pasta ceramică se prezintă sub forma speciei foarte fine şi a celei ce are ca ingredient o cantitate apreciabilă de cioburi pisate. Unele fragmente au fost arse secundar atât de intens, încât au devenit spongioase. Păstrarea culorilor de pe ceramică nu s-a putut face, cu excepții mai mult decât modeste, din cauza acidității solului, tipic de pădure, aceasta fiind de altfel şi neşansa tuturor descoperirilor cucuteniene din zona cercetată.

Cercetare: M.A., 1983.

11bis. La cca. 700 m S-SV depărtare de acest ultim punct, **nr. 9**, pe reversul cuestei, s-au surprins urme ale unei viețuiri cucuteniene, mai modeste, ceramica descoperită aici prezentând aceleaşi caracteristici ca mai sus. Ca utilaj litic s-a găsit un topor plat, de formă aproximativ trapezoidală, din marnă calcaroasă, mutilat însă destul de mult de lama plugului.

Cercetare: M.A., 1983.

https://biblioteca-digitala.ro

12. Pe tarlaua denumită de localnici *La Tăietură*, **nr. 10**, situată între Grămeşti şi Gropeni (com. Bălcăuţi), pe ambele părţi ale şoselei ce face legătura între aceste localităţi, s-au găsit mai ales cu prilejul lucrărilor agricole, o gamă bogată de lame de silex şi de toporaşe din piatră şlefuită. Continuând cercetarea de-a lungul malului stâng al pârâului ce vine din Gropeni, la aproximativ 400 m sud-vest de o parcelă de pădure ce a rămas netăiată, urcând cca. 100 de metri de la firul apei pe panta uşoară a terenului, pe o suprafaţă de 1,5-2 ha, au fost descoperite bucăţi de chirpic, ceramică, fragmente de silex şi trei toporaşe şlefuite din marnă calcaroasă, din care unul păstrat aproape intact. Ceramica, arsă oxidant incomplet, prezintă în compoziţie pleavă şi ici-colo mici bucăţi de cioburi pisate. În ceea ce priveşte silexul, remarcăm: un grătoar pe bot de lamă, o lamă denticulară, un gratoar atipic şi trei nuclee de formă neregulată sau piramidală. Pentru acestea s-a folosit silex de nunaţe diferite: alburiu mat, cenuşiu-albăstrui cu pete maronii. Din lipsa mai multor elemente informative, deocamdată suntem puşi în situaţia de a nu putea atribui cu maximă certitudine aşezarea culturii *Criş* sau eventual celei de *tranziţie spre epoca bronzului*.
Cercetare: M.A., 1983.

13. Peste unul dintre pârâurile comunei de azi, a existat de mult un pod ridicat de logofătul Tăutu, ctitorul de la Bălineşti. Tradiţia populară locală a păstrat şi mai păstrează amintirea existenţei cândva a unei astfel de construcţii. [317] Pe de altă parte, o astfel de realiatate istorică, este atestată documentar în prima jumătate a sec. al XVIII-lea,

---

[317] Al. Odobescu, *Rămăşiţe antice din judeţul Dorohoiu*, în *Opere complete*, vol. III, Ed. Minerva, Bucureşti, 1909, p. 155. În chestionarul arheologic respectiv Odobescu a fost incorect informat, afirmând că „Pe pârâul ce trece prin acest cătun (Rudeşti - n.n.) este clădit un vechi pod foarte solid de piatră, care nu are nici o inscripţiune, dar i se zice "Podului Tăutu"... Astăzi în comună nu există aşa ceva, ci doar amintirea existenţei unui pod ridicat de logofăt pe celălalt fir de apă, pe afluentul principal al Pârâului Mare.

https://biblioteca-digitala.ro

când hotarul satului "Băileşti" (Bălineşti –n.n.) apărea ca existând undeva pe malul pârâului "Verichia" (azi Verbia) şi când exista un loc ce se numea "moara Tăutului."[318]

14. La cca. 800 de metri vest de cimitirul satului Botoşănița Mică, **nr. 11**, pe reversul cuestei de pe partea dreaptă a pârâului ce vine din Gropeni (pârâu fără nume), pe o suprafață de mai multe hectare, s-au identificat urmele materiale ale unei aşezări datând din *epoca bronzului* (*Komariv*). Pasta ceramică, arsă reducător dar şi oxidant incomplet, are în compoziție silex pisat şi mai rar cioburi pisate. Caracteristice sunt profilele buzelor de vase, cât şi elementele de decor ce apar pe fragmentele ceramice descoperite. Merită, de asemeni, menționate şi două zdrobitoare (frecătoare) din rocă dură, având o formă aproape paralelipipedică, cu două suprafețe (cele mai mici) bombate prin şlefuirea piesei, iar cele mijlocii şi cele mai mari albiate din cauza utilizării lor îndelungate, în primul rând, probabil, la pisarea silexului. Un fragment ceramic are decor de tradiție *Costişa*, .

Cercetare: M.A., 1983.

15. În locul numit *La Iaz*, **nr. 12**, pe partea stângă a şoselei ce duce spre Pădureni, aproape de ieşirea din Grămeşti, pe ambele maluri ale unui izvor a cărui apă este captată într-un mic iaz, s-au descoperit bucăți de chirpic, de zgură rezultată de la prelucrarea minereului de fier şi ceramică fragmentară aparținând sec. IV d. Chr. (cultura *Sântana de Mureş*).

Cercetare: M.A., 1983.

16. Mergând mai departe, **nr. 13**, spre Pădureni, în zona movilei (*La Movilă*) din dreptul fostului S.M.A. Grămeşti, tot pe partea stângă a şoselei, s-au găsit câteva cioburi atipice (pastă arsă oxidant, cu pleavă şi cioburi pisate ca ingredient), câteva fragmente din silex atipice, o lamă

[318] *Catalogul documentelor moldoveneşti din arhiva istorică centrală a statului*, Bucureşti, 1959, vol. II (1621-1652). p. 116.

https://biblioteca-digitala.ro

mică cu retuşe, un gratoar pe bot de lamă şi o mică unealtă rebutată, o dăltiță, cioplită dintr-un silex alb-vinețiu cu mici pete alburii.

Rudeşti

Cea mai veche atestare documentară a satului este cea din 2 aprilie 1623,[319] deşi după ceramica medievală găsită aici satul pare să aibă cea mai mare vechime între satele actualei comune Grămeşti. În apropierea vechiului sat a existat un târg ocazional, un iarmaroc, a cărui amintire a fost mai târziu consemnată într-un document din anul 1766, şi care se numea, după spusele localnicilor de azi, „târgul Bârgăului." [320]

17. De-a lungul malului stâng al Pârâului Mare, **nr. 14**, din dreptul bisericii satului şi până aproape în dreptul primelor case din Grămeşti (Mânigeni sau Minigeni), pe o suprafață de cca. 15-20 ha, incluzând aici şi tarlaua *La Zbâr*, pe un teren în pantă orientată spre sud, într-o uşoară zonă depresionară, s-a găsit un bogat material arheologic, care, în mare, poate fi diferențiat cronologic în funcție de descoperirile de până acum, după cum urmează:

- fragmente de lame de silex cu retuş, fin denticulate, diverse aşchii de silex şi câteva cioburi neolitice cu pleavă în compoziție;
- ceramică getică (sec III-II e.n.) modelată cu mâna, arsă oxidant în majoritatea cazurilor şi având cioburi pisate în compoziție. Fragmentele de buză sunt drepte sau puțin trase în afară, uneori posedând spre exteriorul lor alveolări digitale. Aceeaşi tehnică de ornamentare apare şi sub forma brâului alveolat.
- în cantitate mai mică, material tipic bastarnic: ceramică neagră sau arsă oxidant, barbotinată, buze fațetate (parte din materialul anterior poate aparține culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*);
- ceramică aparținând culturii *Sântana de Mureş*, unde cca. 85% din fragmente sunt realizate din pasta zgrunțuroasă, cenuşie, restul

---

[319] T. Bălan, *Documente bucovinene*, vol. I (1507-1653), Cernăuți, 1933, p. 185.

[320] M. Andronic, *Cercetări istorice şi arheologice privind satul medieval Rudeşti (com. Grămeşti, jud. Suceava)*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987, p. 427 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

procentual fiind reprezentat de specia fină cenuşie (funduri inelare, fusaiolă bitronconică);

- în cadrul epocii medieval, bine reprezentată cantitativ, distingem material caracteristic secolelor XIII şi XIV (şi poate chiar mai vechi): pasta bogată în microprundiş şi nisip cu bobul mare şi mijlociu, neomogenizată bine la frământare şi în majoritatea cazurilor arsă oxidant incomplet până la cărămiziu închis. Apare ici şi colo ca decor linia simplă vălurită, realizată stângaci sub gât, iar majoritatea fragmentelor de buză au buza trasă în afară mai mult sau mai puțin, cu marginea ei rotunjită sau tăiată drept. Fundurile de vase sunt plate şi groase în secțiune (1 până la 2 cm). Au în exterior un aspect deosebit de zgrunțuros, fără să prezinte vreo urmă a detaşării vasului de pe roată, care, din cauza proastei calități a vaselor, ca execuție şi material, pare să fi fost una de tip lent.

Mult mai bogat se prezintă materialul aparținând sec. XV-XVI (eventual începutul sec. al XVII-lea), unde apare o gamă diversă de tipuri de buze şi de decorări. În mică măsură apare ceramica smălțuită (sec. XV-XVI), pictată (sec. XVIII) şi caolinul. În zona apropiată bisericii satului, unde s-a găsit aproape toată ceramica, mai veche, din secolele XIII şi XIV, s-a descoperit un număr considerabil de bucăți de zgură metaliferă. Pe tarlaua *La Zbâr*, de-a lungul anilor, localnicii, cu prilejul arăturilor, au dar de mai multe cuptoare şi de mari cantități de cărămidă şi piatră fățuită.

Cercetare: M.A., 1983.

18. Peste Pârâul Mare, **nr. 15**, în dreptul sitului anterior, pe dealul Zbâr, a fost descoperit, cu ani în urmă, de săteni, un cuptor (?) şi, în cursul cercetărilor propriu-zise, o bucată masivă de lutuială, purtând urme de nuiele.

19. Pe marginea cuestei de pe partea dreaptă a Pârâului Mare, **nr. 16**, în 1983 exista un pâlc de pădure. Revenind după mulți ani, în 2012, în terenul acum arat s-a descoperit ceramică *Precucuteni*, utilaj litic din silex şi din roci locale, alături de chirpic.

Verbia

https://biblioteca-digitala.ro

Apariția satului Verbia este târzie, plasându-se în secolele feudalismului târziu.

20. Pe fosta tarla numită *Oniciuc*, **nr. 17**, pe panta lină a versantului stâng al văii pârâului Verbia şi pe o lungime de peste 500 de metri de-a lungul apei, s-au identificat numeroase urme arheologice:

- ceramică aparținând *La Tène*-ului dacic: ardere oxidantă, pastă poroasă în amestec cu cioburi pisate, mici butoni cu element decorativ;

- câteva fragmente aparținând de cultura materială bastarnică din sec. II-I î. Chr.: buze de vase caracteristice, părți de pereți de vase barbotinate;

- ceramică din secolele II-III d. Chr.: pastă roşie, fină, cu angobă, funduri inelare, dar şi mai multe fragmente din pasta fină cenuşie, modelată tot la roată, care, datorită lipsei în cadrul ei, cel puțin până acum, a pastei ciment, nu pot fi atribuite secolului IV e.n. În plus, au apărut câteva fragmente de torți de amforă (cu o nervură masivă mediană pe fața superioară sau cu o canelură largă, pastă ceramică zgrunțuroasă, alb-gălbuie sau roz-gălbuie pal, cu o pigmentație maronie şi neagră sau închis-cărămizie şi un fund de amforă, inelar, de formă cilindrică, din pastă alb-gălbuie). Interesant, s-au descoperit fragmente de buze de oale, lucrate numai cu mâna, bine trase în exterior, ce pot sugera şi perioada secolelor I-II d. Chr. Aşezarea dacică pare să fi avut şi pâlcuri de locuințe disparate, de-a lungul apei, de vreme ce la mai bine de 600 de metri de tarlaua *Oniciuc*, în spatele casei lui Hrițcu Dumitru s-au mai descoperit fragmente ceramic concludente în acest sens. Pentru viitor, merită să se facă aici săpături, secolul I d. Chr. putând fi astfel mai bine definit. Situl se desfăşoară spre S-E şi în comuna vecină.

Cercetare: M.A., 1983.

49. COMUNA GRĂNICEŞTI

Dumbrava

1. La circa 50 m vest de biserica satului, **nr. 268**, pe un teren mai plat, alături de bulgări de chirpici, au fost descoperite fragmente ceramice modelate cu mâna, cu cioburi pisate în compozitie, arse oxidant

https://biblioteca-digitala.ro

incomplet. În lipsa unor elemente definitorii, nu putem data sigur aceste vestigii (*Hallstatt,* sau *La Tène timpuriu*). Posibil şi *Noua.*

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

1bis. Pe dealul numit *La Punctul Trigonometric* (?), **nr. 269**, au fost descoperite fragmente ceramice datând din *Hallstattul timpuriu,* iar în locul *Bahnă*, se găseşte ceramică medievală.[321] Pct. necartate.

Grăniceşti

2. Pe Dealul Ciuhii, Toloacă, **nr. 270**, sau Gârla cu Salcâmi de sub pădurea satului Grăniceşti, a fost descoperită şi cercetată prin săpături arheologice o aşezare din *Hallstattul timpuriu.* Rezultatele săpăturilor au permis definirea aici a unui aspect aparte al culturii *Gáva-Holihrady,* numit *grupul Grăniceşti* (prima jumătate, sau cel târziu către mijlocul perioadei *Ha A*). [322] Tot de pe deal provine un topor din silex aparţinând *culturii amforelor sferice.* [323]

3. Pe partea dreaptă a pârâului Luncă (zis şi *Vlăduţ*), **nr. 272**, în dreptul porţii lui Toader M. Clipa (casa nr. 179), în ruptura dealului Ciuha (loc *Toloacă),* în toamna anului 1986, s-au descoperit urmele unei locuinţe semiadâncite databilă în secolele VI-VII. Tot aici proprietarul locului ar fi găsit un clopoţel de bronz, ulterior pierdut.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

În gradinile de pe malul drept al pârâului din apropierea casei mai sus amintite, a fost descoperită în cursul cercetărilor recente ceramică fragmentară modelată exclusiv cu mâna, arsă oxidant incomplet şi inegal, databilă în *La Tène (?)*, parte din ea putând aparţine însă şi secolelor V-VII.

---

[321] A. László, *Începuturile ...*, p. 73, pct. 34; E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 387.
[322] A. László, *Începuturile...*, *passim.*
[323] D. N. Popovici, *Noi descoperiri...*, p. 67, nr. 6.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare M.A., 1986; colecțiile MB.

4. Pe terenul de pe partea stângă a unui izvor de dreapta al pârâului Luncă, **nr. 273**, la cca. 400 m amonte de pct. anterior, s-au găsit:

- ceramică modelată cu mâna, arsă oxidant incomplet;
- rare cioburi din sec. XV;
- două bucăți de zgură cu fier.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

5. Pe pantele terenului de pe partea stângă a pârâului Luncă, **nr. 274**, cu 1-200 m înainte de podul drumului DN 2 spre Siret, au fost descoperite:

- ceramică atipică, modelată cu mâna;
- ceramică medievală din secolele XVI-XVII, inclusiv caolin pictat sau smălțuit galben-maroniu.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

6. Pe terenurile de pe partea stângă a pârâului Lunca, **nr. 276**, la circa 500 m est de fostele grajduri CAP, au fost identificate urmele unei mari aşezări aparținând *epocii bronzului*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

7. Pe partea opusă a apei, **nr. 277**, la circa 250 m est de grajduri, au fost descoperite fragmente ceramice care pot fi încadrate cu certitudine în cultura *Sântana de Mureş* şi *evul mediu* (sec. XIV-XVII), dar şi:

- un ciob cu pleavă în compoziție (*neolitic* ?);
- ceramică din *epoca fierului*, atipică;
- un ciob negru de aspect mozaicat (?);
- un altul din pastă fină (sec. II-III d. Chr. ?).

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

Unele fragmente atipice ar putea aparține unui nivel de locuire *Noua*, ținând de vecinătatea marii aşezări de la pct. **6**, de care s-ar putea

https://biblioteca-digitala.ro

lega şi descoperirea unui percutor-zdrobitor cvasisferic, cu diametru de cca. 7 cm, din silex cenuşiu, ce păstrează parţial cortex, uzat însă de folosinţă.
Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

8. Pe ambele maluri ale Pârâului cel Adânc, **nr. 278**, afluent de dreapta al Horaeţului, pe circa 200 m de la confluenţă spre sud, s-a fost decoperit constant material ceramic *Sântana de Mureş* (sec. IV d. Chr.) şi câte o bucată de zgură cu fier, pe ambele părţi ale cursului de apă. În intervalul dintre vărsarea Pârâului cel Adânc şi pârâului Luncă pe cca. 600 de metri au apărut izolat, rare cioburi din aceeaşi perioadă. Pe dreapta Horaeţului, de la barajul iazului şi până la vărsarea Pârâului cel Adânc, s-a descoperit ceramică din *Hallstatt* sau *La Tène* şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M., 1986; colecţiile MB.

9. Pe malurile unui pârâiaş fără nume, **nr. 279**, canalizat în deceniul nouă al secolului trecut, pe o lungime de cca. 150 m de la vărsarea sa în Horaeţ, a reapărut o densitate considerabilă de material *Sântana de Mureş*. Pe partea dreaptă, aproape de confluenţă, s-a descoperit o bucată de zgură cu fier iar pe partea cealaltă o lamă de silex, maroniu-cenuşie, fără retuşe.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

10. Pe pantele de pe partea stângă a acumulării de apă Grăniceşti, **nr. 280**, pe malurile primelor trei izvoare, reapar urmele de locuire *Sântana de Mureş* (şi un fund de amforă şi o bucată de zgură cu fier, pe malul stâng al izvorului nr. 3). Tot aici a apărut o aşchie de silex şi un ciob *Noua*.

Cercetare: M.A., 1986; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

11. În apropierea locului unde drumul comunal care străbate dealul Sălişte ajunge la Horaeț (sau Horaiț), **nr. 281**, în dreptul unui cot mai mare făcut de pârâu, alături de chirpici s-au găsit:
-ceramică atipică, lucrată numai cu mâna, poate din *Hallstatt* şi un buton-apucătoare cu pleavă în compoziție (*neolitic* ?);
-ceramică din secolele II-IV d. Chr.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

12. La cca. 1,5 km E-SE de sat, în dreptul unui cot mai mare al pârâului Luncii (Văduț), în locul *Dealul Siliştea*, s-au descoperit chirpic vechi, un buton din pastă cu pleavă (*neolitic* ?), ceramică de aspect *La Tène* şi *Sântana de Mureş* (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

13. Tot pe partea dreaptă a Horaețului, **nr. 282**, pe malul stâng al afluentului său, Pârâul Săcării, pe lângă numeroşi bulgări de chirpici, au fost găsite:

- două aşchii atipice din silex, un topor neperforat dintr-o rocă calcaroasă, două fragmente ceramice ce par a fi *Cucuteni*;

-câteva fragmente ceramice aparținând culturii *Komariv* sau *Noua*, cu silicolit pisat în compoziție;

- diverse fragmente ceramice atipice (*Hallstatt, La Tène* ?).

Şi pe partea dreaptă a Pârâului Săcării, s-a descoperit ceramică *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

14. Pe aceeaşi parte a Horaeţului, **nr. 283**, după primul pârâiaş, fără nume, care urmează deplasării spre sud, pe multe sute de metri au apărut, alături de bulgări de chirpici, fragmente ceramice *Sântana de Mureş,* din pastă fina şi zgrunțuroasă, dar şi medievală (sec. XV-XVII). Adăugăm aici şi rare fragmente modelate cu mâna, arse oxidant incomplet şi inegal, unele cu barbotină, databile în sec. III-I î. Chr.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

15. După informațiile oferite de săteanul David Clipa, pe o terasă cuprinsă în punctul numit *Gâtlan*, pe dealul străbătut de drumul comunal de la Grăniceşti la Satu Mare se găseşte ceramică în arătură, ceea ce s-ar conexa cu o altă informație ce menționează aici o aşezare *Poieneşti-Lucaşeuca.* [324]

16. Într-un loc azi necunoscut, pe Dealul Iancului, **nr. 271**, spre sfârşitul sec. al XIX-lea s-au descoperit pentru prima dată în țară vestigii ale *culturii amforelor sferice* – două morminte în cistă cu lespezi de piatră, amintite inițial de Josef von Gutter. [325]

17. În punctul *Gârla cu salcâmi*, s-a descoperit un topor din silex alburiu-mat (*tranziție spre bronz* ?). [326] Tot aici, ca şi la *Drumul gâtlanului* şi *Sălişte,* Emandi ne-a informat că se găseşte ceramică din sec. XIV-XV.

Gura Solcii

Cercetarea de teren a microzonei satului, de către autor, nu a dus la descoperirea decât de ceramică târzie, din sec. XVIII-XIX. Ceramică din sec XVI-XVII ar fi fost însă găsită, nu ştim în ce cantitate şi cu se semnificație, în locul *Hârb.* [327]

Iacobeşti

18. Pe platoul de pe partea stângă a primului izvor, **nr. 284**, de dreapta, al pr. Racovăț, la ieşirea din localitate, spre nord, pe lângă chirpici, s-au găsit numeroase cioburi *Criş*, cu pleavă, arse oxidant complet sau incomplet, aşchii atipice din silex, fragmente de lame (silex maroniu şi cenuşiu închis spre negru) cu retuşe marginale, aşchii din menilit (?) negru-cenuşiu închis, un percutor fragmentar din silex maroniu, un toporaş-dălțiță dintr-o rocă moale calcaroasă. Locuirea s-a făcut pe mai

---

[324] M. Babeş, *op. cit.*, p. 201, pct. 41.
[325] B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 50 cu inf. şi toată bibl.
[326] D. Popovici, *Noi descoperiri...*, p. 67; E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 386.
[327] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

multe platouri, limitate de alte izvoare şi viroage ale văii Racovățului, dovadă fiind prezența unor astfel de materiale. La cca. 300 m sud de sit, în zona de început a unor viroage, s-au descoperit fragmente ceramice cu cioburi pisate în pastă, care s-ar data în altă epocă.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

19. În vatra satului, **nr. 285**, în dreptul bisericii de peste Racovăț, în spatele casei lui Ion Şchiriac, alături de bulgări de chirpici, a fost identificat un material ceramic fragmentar destul de atipic, care se poate data cu probabilitate în *Hallstatt,* dar şi în *La Tène*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

20. La câteva sute de metri N-E de ultimul punct, **nr. 286**, poate în conexiune cu acesta, în spatele gospodăriilor lui Ion Şpac, Eugen Şpac şi Vasile Şchiriac, pe lângă chirpici, s-au descoperit:

- un vârf de săgeată (?), nefinisată, din silex alburiu;
- două mici fragmente ceramice *Noua* (?), sau după felul arderii posibil şi sec. XIV;
-material ceramic bogat modelat numai cu mâna, poate *La Tène*, după un fragment de buză de vas decorat cu alveolări digitale.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

21. Pe terasa înaltă a râului Suceava, **nr. 287**, aflată între calea ferată şi drumul DN 2. la N – NV şi la S–SE de un mic cimitir, alături de bulgări de chirpici, pe mai multe sute de metri, au fost decoperite fragmente ceramice tipice *Sântana de Mureş.*

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile MB.

21bis. În punctul *Valea Racovăț*, s-a descoperit ceramică din sec. XIV-XV. [328]

---

[328] *Ibidem*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

22. Punctul *Chetriş*, **nr. 288**, a fost semnalat în urmă cu mai bine de două decenii, prin descoperiri repetate făcute aici. Au fost descoperite, de-a lungul timpului materiale ceramice din culturile *Precucuteni III*, *Cucuteni, Noua,* din perioadele *Hallstatt* şi *La Tène*-ul getic, ceea ce s-a confirmat şi prin ultima noastră cercetare de teren. [329] Săpăturile de aici din 1993-1994 au evidenţiat următoarele niveluri de locuire: *Precucuteni III*, *Cucuteni faza A 3,* de început, *Hallstatt, Poieneşti-Lucaşeuca, Sântana de Mureş*, sec. VI-VII şi *ev mediu.* [330] Este posibil aici să fie reprezentate şi secolele VIII-IX.

Ceramică medievală (XIV ? –XV) s-ar fi găsit după Emandi în acest sit şi în cel numit *La Şanţuri*, dar personal nu credem că este vorba efectiv de un loc locuit în acest sit sondat deja, mai ales că am cercetat locul. [331]

Cercetare: M.A., 1986, ante D. Cusiac; colecţiile MB.

23. Pe fosta grădină de legume a CAP-ului, **nr. 289**, în deceniul opt al secolului trecut, a fost descoperită în cadrul unei aşezări *Sântana de Mureş*, o monedă de aur de la Teodosius. În sit se găseşte şi ceramică *Noua* şi de factură geto-dacică. [332]

24. În locul *Sălişte,* s-au găsit materiale ceramice diverse, *Noua, La Tène* şi ar trebui şi medievale, judecând după denumirea acestui loc. [333]

---

[329] Vezi şi B. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 11, cu bibl.

[330] I. Mareş, *Româneşti-Chetriş, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 1993*, Satu Mare, 1994, p. 54, pct. 112; *Ibidem*, în *CCA, Campania 1994*, Cluj-Napoca, 1995, p. 76, pct. nr. 110; Cf. şi I. Mareş, Şt. Dejan, *Româneşti, com. Grăniceşti, Punct: „Chetriş"*, în *CCA, Campania 2005*, Buc., 2006, p. 290-292, p. 155; I. Mareş, *Săpăturile arheologice de salvare de la Româneşti-Chetriş, com. Grăniceşti, jud. Suceava*, în *Suceava*, XXXVII, 2010, p. 9 şi urm.

[331] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 386.

[332] D. Cusiac, *Din istoria unei străvechi aşezări sucevene: satul Româneşti, comuna Grăniceşti*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 212-213; (cf şi M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 86-87, nr. 17. col. MB).

333 D. Cusiac, *op. cit.*, p. 211-213.

https://biblioteca-digitala.ro

25. În locul fostei biserici din lemn a satului, din secol XVIII, **nr. 293**, numit *Cimitirul vechi,* s-a descoperit ceramică medievală din secolele XVI-XVIII. Locul este marcat şi de o cruce din piatră cu inscripție, ce aminteşte anul ridicării sale la 1759. Aici, după unele fragmente modeste ceramice, se pare că este şi un nivel de locuire *Cucuteni.*

Cercetare: M.A., 1984; I.M. ulterior.

26. La o distanță de mai multe sute de metri nord, de punctul anterior, pe aceeaşi parte a văii, pe un teren destul de plat, s-au găsit, pe lângă chirpici, aşchi din silex cenuşiu şi din roci locale, ceramică *Cucuteni* şi ceramică modelată numai cu mâna de aspect *La Tène*, poate sec. III-II î. Chr.

Cercetare: M.A., 1986.

27. Pe terenul amplasat între locul fostei livezi a CAP-ului din localitate şi cursul pârâului Horaiț, tot **nr. 293**, s-au descoperit rare cioburi tipice *Sântana de Mureş,* ambele specii, dar nu şi chirpic.

Cercetare: M.A., 1986.

28. La cca. 400 m N-E de situl *Chetriş*, în grădina sătencei Viorica Cusiac, la intrare în sat, pe partea dreaptă a drumului, pe cca. 200 mp, s-au descoperit ceramică *Poieneşti-Lucaşeuca* şi ceramică *Sântana de Mureş*, ambele tipuri principale de pastă, inclusiv fragmente de amfore romane.

Cercetare: M.A., 1986.

29. De pe teritoriul satului provin descoperiri de toporaşe din piatră preistorice. [334]

---

[334] D. Olinescu, *Harta*, p. 77.

https://biblioteca-digitala.ro

30. N. Grămadă, *op. cit*, vol. V, consemnează la Româneşti, locul "Troian."

50. ORAŞUL GURA HUMORULUI

1. Cercetarea arheologică în oraş a fost deosebit de dificilă. Vestigiile cele mai importante sunt cele care au aparținut sistemului austriac defensiv realizat în cea mai mare parte în prima parte a domniei lui Franz Joseph. Studiul amplu, cu folosirea inclusiv a documentelor de arhivă vieneze, dedicat subiectului, a constituit comunicarea autorului la Congresul mondial de arheologie de la Dublin (2007). [335]

La Gura Humorului, mai vizibil, se păstrează urme de la vechile amenajări defensive pe Dealul Cetate (fortul nr. 3 – **nr. 1**) şi în locul *La Roată* (fortul nr. 5 - **nr. 4**). Alte vestigii – **nr. 2** şi **3**.

2. În privința localității din componență Voroneț, foarte lacunar din păcate, ca de multe alte ori pentru autorii citați, s-au consemnat „materiale sporadice şi din secolul al XIII-lea." Personal, avem mari rezerve pentru o astfel de datare timpurie. [336]

3. N. Grămadă, *op. cit*, VI, consemnează la p. 585, la Voroneț, la 1490, "Movila săpată."

4. În situația identificării acelor „siliştea lui Dobre" şi siliştea „Poiana",[337] ceea ce acum, din cauza urbanizării, este aproape imposibil, s-ar putea descoperi ceramică medievală.

51. COMUNA HĂNȚEŞTI

Bereşti – harta la com. Adâncata

1. În vatra satului, în locul numit *Cânepişte* (**nr. 183**), în ogoarele (Grigorean Ecaterina) de pe terenul în pantă spre malul stâng al pârâului

---

[335] M. Andronic, *Museum investigations of Bukovina forts and their role in collective social memory*, in vol. *Sixth World Archaeological Congress*, Dublin, Ireland, 29 th june – 4 th july 2008, p. 92. Primele informații în idem, *Cercetări arheologice..., (I)*, p. 79.

[336] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *Habitatul...*, p. 37.

[337] D. Matei, E. I. Emandi şi O. Monoranu, *Cercetări arheologice...*, p. 25.

https://biblioteca-digitala.ro

satului, fără nume, se găseşte alături de bucăţi de lut provenind de la pereţii lutuiţi ai unor foste locuinţe, ceramică aparţinând la două etape de locuire:

- ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, arsă la diferite nuanţe de cărămiziu sau cenuşiu, unele cu suprafaţa exterioară neagră şi lustruită, între acestea remarcându-se un fragment cu buton ornamental şi un altul de buză de castron tronconic (prima epocă a fierului – *Hallstatt*);
- ceramică medievală, inclusiv fragmente de vase din caolin, smălţuite în verde sau gălbui-maroniu, între ele remarcându-se şi două de aspect primitiv, comparabil cu primul orizont de creare a satelor medievale din nordul Moldovei, deci ante sau imediat post „descălecat”. Prin urmare datatăm întregul material în cursul secolelor XIV-XVI.

Cercetare: M. A., 2012

2. Pe terenurile sudice ale dealului Pleşa, s-au descoperit sporadic câteva aşchii din silex cenuşiu, dintre care două cu o patină destul de pronunţată (*paleolitic superior* ?- **nr. 187**).

Cercetare: M.A., B.P.N., 2012.

Situl poate fi identic cu cel plasat pe dealul Bereşti (435 m alt.), de la S-V de sat, pe a cărui platou s-au descoperit piese şi aşchii din silex patinat, cu aceeaşi datare. [338]

3. În zona bisericii şi la est de ea, **nr. 186**, în parcela numită *Girigan*. s-au descoperit materiale ceramice: *Noua. Poieneşti-Lucaşeuca*. getice şi bastarnice, *Sântana de Mureş* şi din sec. XIV-XVII. [339]

4. Din sat provine un pumnal din piatră cu suprafaţa realizată prin cioplituri şi vârf rotunjit (*paleolitic* ?) donat MB şi un topor-ciocan din rocă dură, perforat (*epoca bronzului*), păstrat într-o colecţie particulară din Suceava. [340]

---

[338] M. Andronic et alii, *op. cit*., p. 157, pct. 187.
[339] *Ibidem*, p. 157, pct. 188.
[340] *Ibidem*, p. 157, pct. 188-189.

https://biblioteca-digitala.ro

5. În colecțiile MB se găseşte un topor din silex alburiu-vinețiu, trapezoidal, realizat prin cioplire, probabil din perioada de *tranziție spre epoca bronzului* (inv. B/501). Un altul din andezit, din *epoca bronzului*, se găseşte într-o colecție particulară. [341]

Hănțeşti

Satul Hănțeşti a apărut în secolul al XIV-lea în zona de şes cuprinsă între valea Siretului (Siretul Nou) şi Gârla Sirețelului (Siretul vechi); această localizare se face, din punct de vedere arheologic prin descoperiri de ceramică, iar prin toponimie este cunoscută ca zona *Selişte*, pentru secolele XVIII-XIX, sau *La Temelie*, în zilele noastre. De-a lungul secolelor, vatra satului Hănțeşti s-a mutat, în funcție de perioadele ploioase, cu inundații ce au determinat mutarea vetrei.

6. Pe terenul în pantă de pe partea stângă a pârâului Valea Mare, **nr. 203**, în jurul ogorului lui Ion Bardan, din apropierea casei Paulina Brumă, se găseşte un material cramic deocamdată dificil de datat cu precizie: modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, arderi la nuanțe variate, oricum anterior erei creştine (*La Tène*, sau *Hallstatt*). Probabil este vorba despre un punct locuit, deci cu o intensitate redusă de locuire umană.

Cercetare: M.A., 2012

7. Un punct arheologic încă insuficient cunoscut este cel din preajma şi din grădina sătencii Maria Bardan (Croitoru), aflat pe partea dreaptă a unui mic fir de apă ce se varsă în Valea Mare: doar trei fragmente ceramice modelate şi de aspect identic ca mai sus şi un mic fragment de zgură metaliferă (Fe ?). Este posibil ca descoperirile să se lege de realitățile de habitat de la punctul anterior. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 2012.

---

[341] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 272.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Un sit de mai mare suprafață se plasează tot pe aceeaşi parte a pârâului Valea Mare, **nr. 204**, din zona bisericii cu hramul Sf. Dumitru. El începe din spatele casei lui Gh. Atomi (cca. 100 m S-V de biserică) şi se termină după parcurgerea a câteva sute de metri spre est în zona ogorului lui Gh. Cântiuc. După caracteristicile materialului ceramic de aici, descoperit în cantitate totuşi modestă, el ar putea aparține primei epoci a fierului – *Hallstatt*. Desigur, reveniri periodice aici vor putea mai bine data situl. Tot aici s-a descoprit şi un fragment ceramic modelat cu roata, cenuşiu, din pastă fină, databil în secolele II-IV d. Chr. şi care s-ar putea lega de situl următor.

Cercetare: M. A., 2012

9. Un alt sit se desfăşoară teritorial spre est, **nr. 205**, pe aceleaşi pante ale malului pârâului Valea Mare, din dreptul casei sătencei Eugenia Chelaru, pe o distanță de circa 200 metri spre serele amenajate în vecinăte de către Dinu Helbet.

Aici s-a descoperit mateial ceramic fragmentar modelat numai cumâna, de aspect *La Tène*, dar şi modelat la roată, prin câteva fragmente angobate putându-se data în secolele II-III d. Chr. Adăugăm în acest context şi un fragment nisipos de amforă romană, dar şi material ceramic târziu, din ultimele veacuri.

Cercetare: M. A., 2012.

10. În apropierea podului rutier peste apa Văii Mari, **nr. 206**, la sud de casa lui Constantin Vilhelm. s-a identificat amplasamentul unei foste aşezări aparținând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca* (sec. II-I î. Chr.): o buză fațetată de castron, pereți de vase decorați în tehnica barbotinării, o jumătate dintr-o fusaiolă, fragmente negre de aspect mozaicat...

Cercetare: M. A., 2012.

11. Pe terenurile de lângă şosea, vis-à-vis de biserica monument de arhitectură (**nr. 199**) şi în fostul parc Teliman, se găsesc alături de

https://biblioteca-digitala.ro

bucăţi de chirpic şi ceramică fragmentară, care după caracteristicile sale se poate data în eneolitic, cultura *Cucuteni (B)*, în *epoca bronzului* – cultura *Noua* (morminte de înhumaţie, chircite, la modernizarea drumului din dreptul bisericii) şi în *Hallstatt.* [342] Rar apare şi ceramică din sec. XIV-XVII, inclusiv un fragment de buton ceramic şi un altul de disc smălţuit în verde, ornamental, provenind de la un edificiu religios (sec. XV). În componenţa zidului de incintă al bisericii, refăcută în 1822, se găsesc încastrate unele ancadramente de fereastră de stil gotic, încadrabile în sec. XV-XVI.

Cercetare: M.I., 1967., M.A., P.V.B., B.P.N., I.M., 1997; M.A., 2012.

12. Pe terenurile de lângă şosea, vis-à-vis de biserica monument de arhitectură, se găsesc alături de bucăţi de chirpic şi ceramică fragmentară, care după caracteristicile sale se poate data în eneolitic, cultura *Cucuteni* şi în *epoca bronzului* – cultura *Noua*. Practic, acelaşi sit.

Cercetare: M. A., P.V.B., B.P.N., I.M., 1997, M.A. 2012.

13 În partea estică a satului, în zona *Vâlcele*, **nr. 200**, pe prima terasă a Siretului, pe o suprafaţă de cca. un hectar, chiar până la malul râului, s-au descoperit, pe lângă chirpici:

- fragmente de vatră de lut;
- ceramică *Noua*;
- material ceramic *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- ceramică carpică, din sec. II-III d. Chr.;
- ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv fragment de amforă romană.

Cercetare: M. A, P. V. B., I. M, 1997; colecţiile MB.

14. La cca. 200 m est de situl anterior, **nr. 201**, în locul *La Humă*, pe terasa a doua a Siretului, s-au găsit:

- un nucleu de silex epuizat, patinat (*paleolitic* ?);

---

[342]M. Babeş, *op. cit.*, pct. 43, A. László, *Începuturile..*, p. 174, nr. 107.
Informaţii, ca şi la alte situri din comună, din M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 161-163.

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică *Noua*;
- ceramică modelată numai cu mâna, *La Tène* ?;
- ceramică din sec. II-IV. Situl probabil este o continuare de locuire spațială a celui anterior.

Cercetare: M. A, P. V. B., I. M, 1997; colecțiile MB.

15. Spre limita de sud-est a comunei, **nr. 207**, în locul numit *În Capăt la bulgărie*, pe terenul în pantă spre un vechi curs al Siretului, marcat de o suprafață cu stufăriş, în jurul ogorului lui Mihai Spiridon, se găseşte material ceramic tipic culturii *Sântana de Mureş*, secolului IV d. Chr., lucrat la roată, din pastă fină sau nisipoasă. Deoarece s-au descoperit câteva mici fragmente de altă factură, având microprundiş în compoziție, este posibil, ipotetic, ca aici să se fi locuit şi în *epoca bronzului*.

Cercetare: M. A., 2012.

16. Pe terasa înaltă a unui afluent modest de stânga al pârâului Valea Mare, la circa 200 m nord de liziera pădurii La Casa-Arsă, a fost descoperit un fragment de lamă de silex cenuşiu, ce se poate lega de nivelul de locuire preistorică din arealul comunei. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., B.P.N., 2012.

17. După informațiile solicitate de autor, de la înv. pens. Dumitru Tanasă din Bereşti. cu mult timp în urmă în timpul campaniei agricole a elevilor, a fost găsit întâmplător un topor din silex albicios în locul *Coşereni,* spre poalele sudice a dealului Bereşti (435 m alt.).

18. La sfârşitul secolului al XIX-lea, s-au descoperit – probabil în zona bisericii monument de arhitectură – cahle medievale, care ar fi putut aparține fostei curți a vornicului Ioan Cupcici sau a descendenților săi. [343]

19. Cu o localizare mult prea relativă, în locul *La Şosea,* s-a descoperit ceramică *Noua, Hallstatt. La Tène,* şi *Poieneşti-Lucaşeuca*.

---

[343] P.V. Batariuc, *Contribuții mărunte...*, p. 68.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: I.M., 1969 (?) – cum apare în M. Andronic et alii, p. 162-163, pct. 202.

20. La limita de N-V a comunei, pe stânga şocelei spre Hănţeşti, în prelungirea unor pante ce se termină brusc deasupra albiei meandrate a Siretului, s-au descoperit două piese din silex, dintre care una – rest de gratoar masiv – patinată total (*paleolitic superior*).

Cercetare: M.A., 2011.

21. În 2003 s-a semnalat descoperirea unui fragment de topor dintr-o rocă magmatică, şlefuit, într-un loc presupus – marginea pădurii Hănţeşti, datând din *epoca bronzului.*[344]

52. COMUNA HÂRTOP

Hârtop

1. În punctul *Dealul Ciorsaci* s-a descoperit o aşchie din silex patinată, probabil *paleolitic superior.*[345]

2. În locul numit *Sub Plopi*, se găseşte ceramică *Cucuteni* şi *La Tène*. Cu ocazia unui sondaj aici s-a descoperit un mormânt de incineraţie în cistă, al purtătorilor culturii *Komariv*. Important, de aici provine şi un cuţit de luptă de tip *celtic.*[346]

3. Pe terenul terasat de pe dreapta Pârâului Ursului, sau Hârtop, în dreptul unei râpi, de pe partea cealaltă, cu straturi succesive de lespezi de

---

[344] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 276-277, pct. 32.
[345] N. Ursulescu, Şt. Manea, *Evoluţia habitatului din bazinul Şomuzului Mare în zona comunei Preoteşti*, în *Suceava*, VIII, 1981, p.172. Pe hartă apare La Tène, probabil nr.2.
[346] *Ibidem*, p. 137, 176-177, fig. 3/2, 4/1; M. Babeş, *op. cit.*, p. 288, nr. 144. B.P. Niculică, C. Aparaschivei, *Un nou sit...* , p. 62.

https://biblioteca-digitala.ro

calcar la lumina zilei, s-a identificat o veche vatră de sat (ceramică fragmentară cel puțin din secolele XV-XVI şi o lupă din fier).

N 47 27 708,

E 26 22 365, 285 m alt.

Cercetare: M. A., 2013.

4. Într-o vreme, în colecția școlii existau din locul *Poiana Fântânii*, din zona de hotar dintre sat, Mănăstioara şi Vultureşti, piese litice, gratoare şi aşchii din silex patinat, databile în *Gravetian* şi ceramică din sec. XV-XVII (dealul Olăreni). Inf. veche de la E.I.E.

5. Din sat provine o monedă cu efigia împărătesei Faustina. [347]

53. COMUNA HORODNICENI

Boteşti

1. În locul *În Țarină la Boteşti,* **nr. 1**, punct *Huciul Răbâia* (sau *Linia I-a*), pe ogoarele de la N-E de cel al lui Gelu Boicu, pe marginea cuestei ce se întinde de la Răbâia la Rotopăneşti, nu departe de punctul de maximă altitudine, de 434,2 m, se găsesc în terenul arabil alături de bucăți de lut ars provenind de la pereți de foste locuințe, numeroase fragmente ceramice, modelate numai cu mâna şi arse la diferite nuanțe de la cenuşiu la cărămiziu. Se remarcă în această ordine de idei un fragment ceramic cu o protuberanță rotundă şi destul de aplatizată, fragmente la exterior cenuşii închis, spre negru, cu urme de lustruire, sau câteva aşchii din roci locale, produse antropic.

Prin urmare, datăm acest sit arheologic în prima epocă a fierului (*Hallstatt*). Nu este exclus ca aici să existe sporadic şi un nivel mai vechi *Noua* (două cioburi cu microprundiş pisat). Notabil, la circa 200 m N-V de acest sit, pe aceeaşi formă de teren, s-a descoperit un gratoar pe bot de lamă, din silex cenuşiu, poate folosit de locuitorii aşezării de aici.

Cercetare: M.A., 2011.

---

[347] M. Ignat, *Contribuții numismatice*. . p. 86.

https://biblioteca-digitala.ro

2. Pe terenul în pantă lină de pe partea stângă a pârâului Bahnă, a satului Boteşti, **nr. 2**, din apropierea iazului de aici (proprietar V. Blănaru), a apărut în cantităţi modeste, alături de bucăţi de chirpic ceramică modelată numai cu mâna, răspândită într-un sector plasat în zona ogorului lui Vasile Todiruţ, care se poate data mai sigur în mileniul I î. Chr.

La circa 150 m nord de aici, tot în dreptul casei lui Dumitru Mancaş, în apropierea iazului, pe unele ogoare (Valentin Gavrilescu, sau Vasile Paşnicu), este ilustrată şi ceramica medievală, databilă la această fază de cercetare în secolele XV-XVIII.

Cercetare: M.A., 2011.

Bradaţel (zona vestică necercetată de autor).

3. În terenul agricol, **nr. 3**, în pantă destul de accentuată spre cursul pârâului Brădăţel, din spatele casei lui Dumitru Bălan, s-a observat prezenţa destul de sporadică (punct locuit ?) de ceramică preistorică, modelată numai cu mâna, deocamdată imposibil de atribuit cronologic, la care se adaugă fragmente din secolele XVII-XVIII (?).

La circa 100 m N-NV de aici, în grădina săteanului Dumitru Bălan, cu câteva decenii în urmă, la săparea pentru amenajarea unui veceu în aer liber, s-au descoperit resturi osoase umane, ceea ce s-ar lega de existenţa aici, la circa 20 de metri mai la vale a unei vechi biserici săteşti, a cărei existenţă, alături de tradiţia locului, o probează o anumită densitate de resturi de mortar şi de pietre de mici dimensiuni, cele mai mari fiind periodic îndepărtate. Într-adevăr, în acest loc am descoperit şi fragmente ceramice medievale databile în secolele XV-XVI, ceea ce demonstrază aici prezenţa unui punct locuit (cut) probabil al satului medieval Rotopăneşti. Tot ipotetic, mai plauzibil, aici a existat un schit dotat cu chilii. Într-un document din 1484 s-a vorbit de un loc „unde iese Brădăţelul (pârâul – n. n.) din pădure" şi de un loc de moară din vecinătate, „lângă chiliile vechi". [348]

[348] M. Andronic, *Cercetări arheologice...*, *(II)*, p. 40.

https://biblioteca-digitala.ro

Nu trebuie uitat aici faptul că sporadic se observă şi foarte rare cioburi modelate numai cu mâna, imposibil deocamdată de datat mai exact (*Hallstatt* sau *La Tène*), care se leagă în mod normal de situl *Sălişte*, sau cu unele descoperirile din amonte.

Cercetare: M.A., 2011

4. Tot în Brădăţel, **nr. 4**, începând cu grădina din faţa casei lui Constantin Bălan, pe terenurile malului stâng al pârâului cu acelaşi nume, unele cu aspect de terasă, relativ plată, şi terminând cu cele din spatele casei lui Constantin Rusu, alături de chirpic se găsesc fragmente ceramice de mici dimensiuni, imposibil de datat. Deoarece în ogorul lui Gheorghe Iftode s-a descoperit un fragment decorat cu un fascicol de linii ondulate, modalitate de ornamentare tipică ceramicii începând cu secolele (IX) X-XI, presupunem că el datează din această perioadă, ca şi poate unele din piesele din acest sit. Densitatea cea mai mare de material ceramic, ca şi de chirpic, se găseşte pe terenul cu aspect de terasă din spatele gospodăriei lui C. Rusu. După o informaţie veche de la E.I.E., în sat ar exista atestate astfel de secole medievale timpurii.

În sfârşit, legăm de acest nivel de locuire de aici preistoric, descoperirile făcute în extremitatea estică a teritoriului amintit deja la începutul acestui punct arheologic.

Cercetare: M. A., 2011.

Horodiceni

5. Pe ogoarele din jurul bisericii monument istoric din Horodniceni, **nr. 5**, se găseşte răsfirată ceramică fragmentară din evul mediu, în principal din secolele XV-XVIII, dovadă a unui nivel de locuire – poate chiar strict legat de existenţa lăcaşului de cult amintit şi a unei reşedinţe nobiliare, a ctitorului. Sondaj arheologic în interiorul bisericii. [349]

---

[349] P.V. Batariuc, M. Gogu, *Horodniceni, com. Horodniceni, jud. Suceava, punct: Biserica „Pogorârea Sf. Duh"*, în *CCA, Campania 2000*, pct. 84.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2011.

6. În partea estică a satului Horodniceni, **nr. 6**, loc *Peste Sat*, pe partea stângă a pârâului satului, Ciritei (sau Iazuri), în diverse loturi agricole (din fața casei Vasile Ailenei, pe 200 m spre vest, spre centru), s-a sesizat o densitate deosebită de ceramică medievală târzie, din secolele XVII-XVIII, indicând aici în mod cert o extensie demografică, un nivel de viețuire umană, probabil cel al satului în epoca respectivă. În plus câteva cioburi modelate exclusiv cu mâna.

Cercetare: M.A., 2011.

7. În ogoarele (ex.: Florea Constantin) de pe malul drept al unui izvor, fără nume, **nr. 7**, ce curge în firul de apă amintit, în dreptul cozii primului iaz format aici, pe această vale, s-au identificat, alături de câteva bucăți de chirpic, fragmente ceramice modelate numai cu mâna, deosebit de greu de datat, probabil din secolele VI-I î. Chr.

Cercetare: M.A., 2011.

8. Fragmente ceramice aparținând culturii *Sântana de Mureş*, de secol IV d. Chr., au apărut cu totul izolat din loc în loc, pe parcursul văii acestui pârâu, după primul iaz, inclusiv în dreptul podului drumului ce vine dinspre Mihăieşti şi se duce spre Moara, fără însă să poată fi vorba despre vreun sit arheologic propriu-zis.

Trebuie de asemenea menționat şi faptul, că cercetarea platourilor înalte de pe partea dreaptă a pârâului Iazuri, înierbate, inclusiv a celui de pe dealul Ferdinand, unde în perioada interbelică a funcționat un poligon de trageri al armatei, nu a dus la descoperiri de situri arheologice preistorice.

Cercetare: M.A., 2011.

https://biblioteca-digitala.ro

9. Pe teritoriul localității, în locul numit *Lanul Mare*, s-a găsit un topor din silex alburiu, atribuibil *culturii amforelor sferice*.[350]

10. Tot în acest teritoriu, într-un punct neprecizat, a fost menționată o așezare *Cucuteni*, fază neprecizată, pe care cercetarea noastră nu a descoperit-o. Este posibil ca autorii citați să fi făcut referire în fapt totuși la comună, nu la sat.[351]

11. Ceramică medievală a fost descoperită în sat de E.I.E., care ne-a și informat, în punctele: *În Grădini* (XIV-XV), *După Sat* (XV), *La Biserică* (XV-XVI) și *Braniște* (XVII).

În harta de la fig. 2. (D. Matei, E. I. Emandi și O. Monoranu, *Cercetări arheologice*...) cu mențiunea mult prea largă sec. XI-XVII (!) reapar aceleași puncte.

Mihăești

12. Un sit bogat cu vestigii ceramice se găsește în punctul *Săliște* din Mihăiești, **nr, 8**, unde, datorită avantajelor terenului, ulterior s-au și ridicat fostele grajduri ale CAP-ului. Din cercetarea noastră de teren au rezultat următoarele:

- începând cu zona ultimei construcții, spre răsărit, apare, alături de bulgări de chirpic, ceramica tipică culturii *Noua*, în cantități deosebite, ceea ce denotă un nivel de locuire intens, ca areal și poate și ca durată. În plus, sunt frecvente și resturile osoase de animale consumate în acele timpuri și mai rar așchii din roci locale produse de cioplire umană;
- după circa 100-150 de metri apare și ceramica *Sântana de Mureș*, atât din pastă fină, cât și din cea nisipoasă:
- la încă circa 150 metri spre est, în zona terenului agricol îngrădit, proprietate a lui Petru Amariei, aflat pe o înălțare ușoară a terasei pârâului Brădățel, apare și ceramica medievală, care se poate data în secolele XIV-XVI.

După harta de la fig. 2, a cărții Matei-Emandi, în sat s-a descoperit și ceramică din prima jumătate a sec. XIV.

[350] D. Popovici, *Noi descoperiri*... , p. 69, nr. 10.
[351] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 107, nr. 544, cu citare Vl. Dumitrescu.

https://biblioteca-digitala.ro

După câteva fragmente, este posibil ca aici locuirea umană să fi dăinuit şi în prima epocă a fierului (*Hallstatt)*. După aspectul exterior al unui fragment, este posibil ca şi în secolele VI-VII să se fi locuit aici. Teodor şi Ioniță, (p. 311) vorbesc despre sec. VIII-IX, aici existând poate o continuitate de locuire pe acest segment cronologic.

Secolele IX-X sunt atestare în pct. *Boghineşti* (Iazul Călugăriței), după vechi informații E.I.E., dar credem că el coincide cu *Săliştea*. Situl, cu amplasare ambiguă (punct *Boghineşti – La Selişte*), a fost interceptat după cât se pare de mult (ceramică modelată numai cu mâna şi *Sântana*, dar nu şi medievală !?). [352] Iată descrierea amplasării sitului făcută de cei doi arheologi: între pr. Brădățel şi apa Şomuzului, în fața fostei mori "Pilat", pe dreapta drumului Fălticeni-Rotopăneşti, pe o terasă ce coboară lin spre vest, fragmente ceramice modelate cu roata înceată, decorate cu incizii în val sau orizontale – sec. VIII-IX (după noi, mai repede IX-X), dar şi XVI-XVII. La Zaharia-Petrescu-Dîmbovița-Zaharia (p. 306, nr. 296) în locul *Siliştea Boghineşti,* în interfluviul Şomuzul Mare - pr. Brădățel: *La Tène III, Sântana de Mureş,* sec. XVI-XVII.

În Sălişte s-a descoperit într-o săpătură ocazională o „dăltiță din corn de cerb", după informația primită de la profesorul de istorie Constantin Târziu, din localitate, databilă după noi în *epoca bronzului.*

Conform unei hărți vechi arheologice din muzeul fălticenean, aici în Sălişte, ar fi fost descoperit şi material ceramic *La Tène*, „de la începutul erei noastre" (?). [353]

Cercetare: M.A., 2011.

13. Vatra satului Mihăieşti a păstrat, **nr. 9**, alături de piese izolate, precum un bulgăraş din rocă locală cu urme de cioplire antropică şi fragment de vas, modelat cu roata, din pastă nisipoasă, ars la gălbui (import roman ?; secolul al IV-lea d. Chr.; grădina Saftei Anica) şi un sit arheologic propriu-zis, cuprins în terenurile de pe partea stângă a pârâului Brădățel, la câteva sute de metri vest de biserica satului.

---

[352] D. Teodor, I. Ioniță, *op. cit.*, p. 311, nr. 2.

[353] A. Niculăiasa, M. Niculăiasa, *Din istoricul comunelor Rădăşeni şi Berchişeşti*, Bucureşti, 1979, p. 80.

https://biblioteca-digitala.ro

Aici, alături de chirpic, se găsesc fragmente ceramice modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, de aspect *La Tène*. Unul, de mici dimensiuni, se pare că aparține culturii *Noua*. Mai sigur, câteva, lucrate cu roata, din pastă fină cenuşie, se pot atribui culturii *Sântana de Mureş*, sau chiar secolelor II-III d. Chr.

Cercetare: M.A., 2011.

14. La limita vestică a satului Mihăieşti, **nr. 10**, pe terasa înaltă a pârâiaşului Vâlcele, din spatele casei lui Ion Chiticariu şi până dincolo de drumul spre Rotopăneşti, în ogoarele din fața casei lui Iacob Chiticariu, s-a descoperit – alături de bucăți de chirpic - ceramică din partea finală a epocii bronzului (cultura *Noua*), cât şi din secolul al IV-lea d. Chr., cultura *Sântana de Mureş*. Peste firul de apă amintit, vis-à-vis de grădina lui Ion Chiticariu, în ogorul lui Valeriu Ciobanu, s-au identificat un număr redus de fragmente cramice preistorice, probabil tot *Noua*, dovadă că şi aici s-a putut locui temporar.

Cercetare: M.A., 2011.

15. În localitate, pe Dealul Chiticaru, s-au descoperit un topor naviform perforat, un altul din menilit, trapezoidal, un altul din silex, un cosor şi mai multe fusaiole, încadrabile majoritatea mai sigur în *perioada târzie a epocii bronzului.* [354]

Rotopăneşti

16. Unul dintre cele mai vechi situri din comună se poziționează pe vârful relativ plat al dealului Țărincuță, **nr. 11**, plasat la sud de vatra actuală a Rotopăneştiului. În unicul ogor arat de aici, aparținând profesorului Constantin Târziu, se găsesc materiale ceramice *Cucuteni* (probabil *faza B*), nepictate, cât şi bucăți mai mari, sau mai mici de

---

[354] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 136. Aproape toate în col. MB (inv. B/437-440 şi 447). La inv. C/399, se află un topor din andezit, provenind din locul Poieni, din epoca bronzului. B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit*, p. 278, nr. 36.

https://biblioteca-digitala.ro

chirpic de la fostele locuințe. După informațiile proprietarului, cu ani în urmă, la arat, aici s-a descoperit un idol masculin, din lut ars, cu capul rupt însă.

Cercetare: M. A., 2011.

17. O zonă arheologică deosebit de propice locuirii umane s-a dovedit a fi partea centrală a satului Rotopănești, **nr. 12**, deloc întâmplătoar numită *Siliște*. În acest loc în urmă cu câteva decenii (1970), s-au făcut săpături arheologice sistematice de către Elena Busuioc.[355]

Investigațiile sunt cunoscute în special datorită unui pandantiv din aur, de 16,8 gr., decorat cu patru pietre semiprețioase, almandine și motive geometrice realizate perlat. Piesa aparține stilului „policrom," vehiculat din Orient de marea migrație hunică și se datează în secolele IV-V d. Chr.

Din păcate, acest studiu este singurul material publicat legat de săpăturile sistematice de aici, între timp autoarea lor și decedând. Din informațiile de la M.I., care a participat ulterior la închiderea șantierului, rezultă că în acest punct s-au descoperit prin săpătură urmele de la mai multe locuințe din secolele II-III d. Chr. și din cel următor (cultura *Sântana de Mureș*), cât și unele complexe medievale, inclusiv din cea de-a doua jumătate a veacului al XIV-lea, datate inclusiv printr-o monedă de la Petru I Mușat.[356]

Cercetarea noastră de dată foarte recentă a pus în evidență existența a unei specii ceramice lucrată numai cu mâna, cu cioburi pisate în structură, arsă inegal la diferite nuanțe cărămizii (*La Tène* ?, sau aparținătoare nivelului secolelor II-III), dar și ceramică din *evul mediu*.

---

[355] Elena Busuioc, *Objet de parure du V-eme siècle de notre ère, découvert á Rotopănești (dép. Suceava)*, în *Dacia*, N.S., XVIII, 1973, p. 338-341. N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături arheologice în județul Suceava,* în *Suceava,* IV, 1977, p. 322 – sec. XIV-XVII.

[356] M. Babeș, *Les fouilles archéologiques en Roumanie*, în *Dacia*, XV, 1971, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

caracteristică, sec. XIV-XVI, unde se remarcă şi câteva fragmente ceramice de aspect mai primitiv, datând din cea de-a doua jumătate a veacului al XIV-lea, sau poate chiar din prima. Este posibil aici şi un nivel de locuire din secolele IX-X. O concentrare mai deosebită de inventar arheologic s-a remarcat în fața casei lui Petru Balan, pe ogoarele din vecinătatea celui al lui Petru Gavril. Zaharia-Petrescu-Dîmbovița-Zaharia menționează în pct. *La Silişte*, zona confluenței pr. Brădățel cu pr. Ghiol, ceramică sec. XIV-XVII (p. 307, nr. 299 a).

Limita estică a locului *Silişte* începe din zona podului rutier a drumului spre Mihăeşti, întâi pe malul stâng al Brădățelului (la vest până la confluența cu pârâiaşul, mai mult secat, Ghiol), dar şi apoi în spațiul dintre Brădățel şi şosea.

După harta de la fig. 2, a cărții Matei-Emandi, în sat, probabil aici, s-a descoperit şi ceramică şi din prima jumătate a sec. XIV.

Cercetare: M. A., 2011.

18. Cercetarea văii Pârâului Răbâiei (sau Arăbâie, sau Toloacă), **nr. 13**, a pus în evidență doar un singur sit arheologic, dar deosebit de bogat în material arheologic. El începe din spatele casei lui Gheorghe Constantin, pe un teren expus spre sud, în pantă lină şi se desfăşoară pe câteva sute de metri până în dreptul casei lui Sandu Gafița, în apropierea confluenței pârâului cu Pârâul lui Gheorghe (Rotopăneşti). Se remarcă şi prezența unei anumite densități de fragmente de oase de animale domestice, în stări friabile.

Din analiza ceramicii fragmentare de aici, au rezultat deocamdată trei atribuiri culturale distincte:

- ceramică din partea finală a epocii bronzului (cultura arheologică *Noua*), unde este prezent şi caracteristicul brâu ornamental lis, sub buza vaselor;
- ceramică din secolul al IV-lea d. Chr., aparținând culturii *Sântana de Mureş*, cu ambele specii ceramice, mai preponderent cea nisipoasă, zgrunțuroasă, şi
- ceramică medievală, din secolul al XV-lea, spre început.

https://biblioteca-digitala.ro

Primele fragmente ceramice din secolul al IV-lea d. Chr. au apărut cu circa 200 m V-NV de limita vestică a sitului, în schimb, la cea estică această specie a dominat față de cea Noua, acolo unde apare şi cea medievală.

Este posibil ca aici să existe şi un nivel de locuire mai vechi, din secolele VI-XIV, dar deocamdată nu dispunem de suficiente argumente materiale.

Cercetare: M.A., 2011.

19. O cercetare mai veche, în punctul nordic din sat *La Râpi*, în dreptul şoselei Rotopăneşti-Horodniceni, a pus în evidență material ceramic *Sântana de Mureş* şi din sec. XV-XVI. [357] După o inf. E.I.E., aici ar fi ilustrat intervalul sec. XIV-XVII, cel din sec. XIV-XV existând pe Valea Râbâia. În sat, locul *La Arsuri*, E.I.E. a găsit ceramică din sec. XV-XVI (inf. de la cel amintit). Nu ştim dacă în aceste puncte a existat şi vatră de locuire propriu-zisă.

54. HORODNICUL DE JOS

1. În cuprinsul teritoriului satului, s-au descoperit materiale de factură *Costişa-Komariv*. [358]

2. În punctul *Vârful Colnicului*, **nr. 1**, în anii 1893-1894, J. Szombathy a efectuat săpături într-o necropolă tumulară, semnalată şi de Olinescu (*Harta*, p. 69), urmat de prof. H. Klausser din Rădăuți. La vremea sa, Iosif Szombathy numărase 57 de tumuli, din care a săpat patru. [359]

---

[357] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 307, pct. 299b.
[358] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 134-136.
[359] *Ibidem*, p. 134-135 şi idem, *Din istoricul...*, p. 99. Mai nou, B.P. Niculică, *Primii tumuli ai Bucovinei. Cercetările de la sfârşitul sec. XIX. şi începutul sec. XX din zona Horodnicul de Jos (jud. Suceava)*, în *Suceava*, XXXVII, 2010, p. 75-88.

https://biblioteca-digitala.ro

În ultimii ani aici s-a executat un sondaj de diagnostic arheologic. Datare: perioada de *început a epocii bronzului*.[360]

Necropola se pare aparţine unei înşiruiri de necropole, Horodnic-Brădet-Voitinel, desfăşurată pe o distanţă de cca. 10 km.[361] Pe dealul Brădet, a săpat Kaindl în 1902.[362]

3. Tot de mult, au fost menţionate nişte morminte în cutii de piatră de către Ion Nestor, informaţie reluată de Dinu Marin.[363]

4. În locul *Călugăriţa*, **nr. 2**, în vecinătatea unei cruci din piatră ridicată în 1854 pe locul unde se credea că odată a fost altarul unei biserici, s-au efectuat săpături arheologice unde se bănuia a fi fost amplasamentul primei mănăstiri de maici din Moldova. Cu această ocazie s-au cercetat 32 de morminte lipsite de inventar.[364]

5. În localiate se poate presupune un sit din sec. II-IV, de vreme ce aici s-a descoperit un denar de la Hadrian.[365]

6. Ceramică medievală din sec. XIV-XV s-a descoperit în punctele *Călugăriţa, Munteanca, Sesia Popii, Valea Boişa, Osoi* şi *Colnic*.[366]

7. Toponime de interes arheologic: pârâul *Horodiştea* şi ţarina *Călugăriţa*.[367]

55. HORODNICUL DE SUS

În comună se cunoaşte existenţa unor toponime importante: *pădurea Cetatea* şi toponimul *Cetatea*.[368]

---

[360] B.P. Niculică şi colab., *Comuna Horodnicul de Jos, jud. Suceava, punct: Vârful Colnicului*, în *CCA, Campania 2012*, Buc., 2013, p. 200.

[361] M. Ignat, *Necropolele*..., 2002-2003, p. 131.

[362] Cf. B.P. Niculică, *Epoca Bronzului*..., p. 137-137, inclusiv pt. bibliografie.

[363] *Der Stand der Vorschungsgeschichte in Rumänien*, în *Bericht der Römisch Germanischen Kommission*, 22, Berlin, 1930, p. 70, n. 267, respectiv *Contribuţii*..., p. 45.

[364] L Bătrâna, A. Bătrâna, *Cercetările arheologice de la Horodnic (jud. Suceava)*, în *Suceava*, V, 1978, p. 161 şi urm.

[365] M. Ignat, *Contribuţii numismatice* ..., p. 86, nr. 10.

[366] E.I. Emandi, *Consideraţii*..., p. 386.

[367] N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 234.

[368] M. Andronic, *Cercetări arheologice*..., *(I)*, p. 79; idem, *Cercetări arheologice*..., *(II)*, p. 40-42.

https://biblioteca-digitala.ro

1. Între sat şi Marginea, **nr. 1**, pe vârful Dealului Crucii (toponim incert, după alții chiar Dealul Cetății, sau Fătului) s-au descoperit aşchii din rocă dură locală, albicioasă cu zone maronii, cu urme evidente de cioplire, cu datare incertă. Din pădurea din apropiere, „pădurea Cetatea", izvorăşte pârâul Cetatea care se varsă în Horodnic curgând prin „Valea Cetatea". Fără să existe o amenajare defensivă propriu-zisă, considerăm că aici era doar un loc de refugiu pentru sătenii microzonei în *evul mediu.*

Cercetare: M.A., 1999, M.A., B.P.N.,2010.

2. Ceramică medievală din sec. XIV-XV s-a descoperit în punctul *În Livezi.* [369]

56. COMUNA IACOBENI

Cu mult timp în urmă, s-a consemnat că lângă muntele Ouşor-Iacobeni s-au găsit arme, monede, vârfuri de săgeată şi de lance, cămăşi de zale. [370]

La 1794 este consemnat pârâul *Zvoriştii*, *pârâul Fierului*, *Muntele Fierul.* [371]

57. COMUNA IASLOVĂȚ*

Iaslovăț

1. Pe terasa înaltă a Sucevei, **nr. 120**, ce desparte valea râului de cea a afluentului său Solca, pe terenul numit *Imaş*, care a prezentat condiții deosebit de dificile de observație, pe lângă chirpic, s-au descoperit:

- un mic ciob din pastă obişnuită *Cucuteni*;

---

[369] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 387.
[370] V. Tufescu, *Un sat milenar Ilişeşti*, în *Natura*, 1940, XXIX, nr. 11-12, p. 487.
[371] N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 249.
* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p.141-143.

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică *La Tène* sau *Hallstatt*;
- un fragment de fund de vas databil în sec. XIV, cu urme de detaşare cu sfoara de pe roata olarului.

  Resturi ceramice s-au observat pe ambele laturi ale terasei, pe lungimi de sute de metri.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

2. În locul *Pe Şes* de pe terasa înaltă a Solcăi, **nr. 121**, s-au găsit bulgăraşi de chirpic, un fragment ceramic *Cucuteni* şi mai multe fragmente cu microprundişuri pisate în compoziţie, *Noua.*

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

3. Pe terasa interfluviului dintre Solca şi afluentul său pr. Iaslovăţ, **nr. 122**, s-au descoperit fragmente ceramice posibil *La Tène* şi unul medieval din caolin pictat şi smălţuit în galben-maroniu.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

4. Materiale ceramice din sec. XIV-XVI legate de vechiul sat dispărut Hrinceşti au apărut pe partea stângă a Solcăi, **nr. 123**, ca şi pe cea de peste apă, în locul *Şesul Morii.* Între acestea se remarcă un disc ceramic ornamental provenind de la un monument religios, cât şi un fragment de fund de oală ornamentat cu motivul "brăduţ".

Cercetare: M. A., P. V. B, Fl. H., M. G., 1997; colecţiile MB.

5. La numai cca. 150 m N-V de fostul gater al lui Ion Sireteanu, **nr. 124**, lot Gh. Coajă, s-a descoperit chirpici şi ceramică *Noua*, plus unele fragmente, posibil *Hallstatt*.

Cercetare: M. A., P. V. B., Fl. H., M. G., 1997; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

6. Pe cursul inferior al pr. Iaslovăț, cel mai mare afluent al râulețului Solca, **nr. 125**, în locul *Între Pâraie*, alături de rare bucăți de chirpici, s-a găsit material ceramic modelat cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, imposibil de datat sigur.

Cercetare: M. A., 1997, colecțiile MB.

7. La cca. 200 m est de acest sit, **nr. 126**, pe terenul arabil de pe marginea platoului ce mărgineşte albia majoră a pr. Iaslovăț, pe lângă câțiva bulgăraşi de lut ars, s-au găsit puține fragmente ceramice – *La Tène* ?

Cercetare: M. A., 1997, colecțiile MB.

8. În cuprinsul vetrei satului s-au găsit fragmente ceramice din sec. XVII-XVIII şi o potcoavă de bou (pct. necartate).

Cercetare exclusivă: Fl. H., 1997.

9. Pe terenul arat de pe partea estică a Dealului Bughii, **nr. 128**, la jumătatea distanței dintre vârf şi zona vestică a satului Iaslovăț, alături de chirpic, s-a descoperit ceramică *Noua* şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1997.

10. Pe partea stângă a pr. Iaslovăț, în zona centrală a satului, **nr. 129**, la cca. 150 m S-E de podul peste apă a drumului spre Arbore, pe marginea unei terase şi mai sus de terenul de fotbal, s-a descoperit ceramică *Noua*, din *evul mediu* (XV-XVI, inclusiv un ciob din XIV), un fragment de cahlă medievală, cu decor din secolul XVII.

Cercetare. M.A., 1985.

11. În locul *Şesul Morii*, s-a descoperit un ciob lucrat numai cu mâna şi ceramică din secolele XIV-XVI.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1997.

12. În locul numit *Sălişte* s-a descoperit ceramică din sec. XVI - XVII. [372]

13. În sec. XIX pe teritoriul satului s-a găsit o monedă de argint emisă de regele macedonean Filip IV, după cel a publicat-o inițial, în realitate Filip II. [373]

14. Pe raza localității s-au găsit de-a lungul vremii mai multe topoare din piatră, trei semnalate de D. Olinescu, iar ultimul - din *epoca bronzului* - de către M. Ignat. [374] Mai aflăm din altă sursă că în arealul satului s-au făcut descoperiri de topoare din piatră şi alte vestigii preistorice, ca şi la Iaslovăț şi Cacica. [375]

58. COMUNA ILIŞEŞTI

***Ilişeşti* – harta la com. Bălăceana**

1. Pe pârâul Bahrina s-a consemnat un sit paleolitic, **nr. 4**, cu unelte de piatră cioplite, oase de mamut, de *Equus fossilis, Bos Primigenius, Rhinocerus Tichorhimus*, etc. Pct. cu poziționare pe hartă relativă.[376] Acelaşi autor mai amintea ca locuri cu descoperiri de ceramică veche şi piese litice, *Pârâul Armanului* (la N-V), *Lunca la Cruce* (pe pârâul Ilişasca – pct. cu poziționare relativă, **nr. 5**) şi *Selişte* (la nord de satul actual – **nr. 2**).

2. În locul amplasării unor foste grajduri CAP, **nr. 1**, pe terenul în pantă lină de pe partea stângă a pârâului Ilişasca, s-a descoperit ceramică modelată numai cu mâna şi posibil *Sântana de Mureş*.

---

[372] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 389.
[373] M. Ignat, *Contribuții numismatice ...*, p. 86, nr. 11.
[374] *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 134 şi n. 10, cu bibl. Cf. şi Olinescu, *Harta*, p. 77. B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 277, pct. 34, posibil aceeaşi piesă.
[375] *Herzogthum Bukowina in Wort und Bild*, f. a., p. 52.
[376] V. Tufescu, *op. cit.*, p. 486.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1982.

3. În locul *Selişte*, **nr. 2**, de pe partea stângă a pr. Ilişasca, în aval de sat, unde demult s-a nivelat de către CAP-ul din comună cu buldozerul, mai ales pe ogorul lui Nicu Axinte, s-a descoperit:
- chirpic, oase vechi, o lupă de fier;

- multe spărturi de roci locale şi sporadic ceramică *Noua*;
- ceramică canelată din *Hallstatt*;
- sporadic ceramică *Sântana de Mureş*;
- un fragment interesant de tăviță, modelat cu o roată lentă;
- ceramică de tip *Lunca-Dorohoi* şi din sec. XV-XVI (?);
- un fragment de cahlă medievală, cu decor vegetal şi smalț gălbui.

Poate că aici s-au descoperit unele piese menționate de Dresler, ca făcând parte din colecția sa: inele, amfore, brățări, lănci, agrafe, fragmente de zale „teutonică", „o sabie teutonică întreagă", lungă de 1,30 m, cu lama lată purtând pe mâner „insigna teutonică", asemănătoare – se afirmă – cu cele găsite pe dealul Țețina – Cernăuți şi alta în albia Prutului tot la Cernăuți. [377]

Tot el afirma că satul exista aici pe vremea descălecatului, apoi mutându-se mai retras spre sud-vest, pe valea Ilişascăi, ceea ce este corect.

Nu departe spre N-NE, pe partea stângă a pârâului Paşcan, pe ogoarele lui Vasile Ghiuță, Dinu Florea şi Dumitru Nimigean, s-a descoperit chirpic, ceramică din *Hallstatt, Sântana de Mureş* (sporadic), din sec. XV şi un fragment de cahlă databil în veacul XVII (probabil model polono-lituanian, cu motive frunză de ciulin, smalț alb şi galben). Pct. necartat ca şi următorul.

Locuirea *Hallstat* şi *Sântana de Mureş* reapare la cca. 500 m N-E de aici, pe terenurile tot de pe partea stângă a Ilişascăi.

Cercetare: M.A., 1985. Colecțiile MB.

---

[377] *Ibidem*, p. 486.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Pe pantele destul de accentuate ale dealului Gogan, **nr. 3**, nearat, de pe partea dreaptă a Ilişascăi, în dreptul cotului său spre intersectarea cu drumul european spre Suceava, s-a descoperit ceramică slab conservată *Criş*. Aşezare de dimensiuni modeste.

Cercetare: M.A., 1985. Colecţiile MB.

5. În pct. *La Vad* şi *Sesie*, ar exista ceramică din sec. XIV-XVI, după informaţii primite de autor de la E.I.E.

6. În col. MB se găseşte un topor-ciocan perforat, databil în *perioada de trecere spre epoca bronzului*, găsit în zona cantonului silvic Bahrina – inv. B/782.

7. N. Grămadă, (*op. cit*, III, p. 249), citează: *La două movile, Poiana Mănăstirii* şi *Poiana cetăţuiei* şi *Săliştea*.

8. Informaţie incertă. Dintr-o fişă foarte veche a autorului rezultă la cca. 250 m N-E de fostul motel Ilişeşti, pe partea stângă a pr. Ilişasca, s-au descoperit chirpic, oase vechi, spărturi de roci locale şi ceramică tipică *Noua*. În plus, s-au mai găsit două cioburi *Sântana* şi câteva din sec. XV-XVI. Pct. necartat.

59. COMUNA IPOTEŞTI

Ipoteşti

1. La jumătatea drumului de căruţe dintre şoseaua Suceava-Bosanci cu pădurea Redi, pct. *Drumul spre Redi*, din marginea de sud a localităţii, prin sondaj s-a cercetat parţial o locuinţă *Criş*. [378] Pct. necartat.

2. În apropierea pădurii Rediu, **nr. 1**, lângă fostul iaz din marginea saivanelor, loc *La Râpi,* sau *La Saivan*, pe dreapta pârâului, s-a descoperit ceramică şi un vas întreg din secolele VI-VII, după Dan Gh. Teodor, [379] deşi e posibil ca el să aparţină perioadei *La Tène*. Pe partea

---

[378] N. Ursulescu, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 308. B. P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare ...*, p. 19 cu bibl.
[379] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 55, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

stângă a pârâului, nu departe de margine pâlcului de pădure, se găseşte ceramică *Cucuteni, Noua* şi de aspect *Hallstatt* şi *La Tène* (bastarni).[380]

Nu departe, pe partea stângă a pârâului Redi-Rediu, care mai la vale ia numele de Răgoase (cf. nr. **1**, com. Bosanci), ca şi pe dreapta (teritoriul comunei amintite), până în şosea şi după, s-au găsit materiale litice din *Gravettian* şi ceramică *Precucuteni III, Noua* şi *Sântana de Mureş*.

3. Pe terasa de pe partea stângă a Pârâului Seliştei**, nr. 2**, tarlaua *Selişte*, pe lângă chirpic şi zgură cu fier, s-au descoperit ceramică *Poieneşti-Lucaşeuca, Sântana de Mureş* (poate şi carpică, după un fragment de buză de oală tipică) şi medievală (sec. XV-XVII).[381]

4. La cca. 100 de metri S-V de cimitirul satului, **nr. 3**, s-au descoperit, alături de chirpic, un bogat material ceramic din secolele XV-XVII, alături de fragmente de conducte pentru apă şi de cahle nesmălţuite cu decor geometric şi vegetal din secolul al XVII-lea.

În continuarea sitului, la aproape 200 m nord au reapărut materiale ceramice *Poieneşti-Lucaşeuca* şi *Sântana de Mureş*. Pct. necartat.[382]

5. Pe terenurile de pe malul drept al pârâului Selişte, **nr. 4**, pe panta înaltă din spatele casei lui Guliciuc Trandafir, s-au identificat fragmente ceramice de aspect *La Tène*, poate în legătură cu situl din tarlaua Selişte.

6. În partea de S-V a satului, **nr. 5**, în grădina lui Dumitru Hladiuc, s-au identificat:

-ceramică *Sântana de Mureş*;

-ceramică din secolele XV-XVII;

-conducte de aducţiune a apei. descoperite la adâncimea de circa un metru, orientate NE – SE, probabil spre Cetatea de Scaun.

7. N. Grămadă, (*op. cit*, III, p. 249) a consemnat la Ipoteşti, ţarina *Sălişte*, şi *La movilă* /sec. XIX.

Lisaura

[380] M. Andronic, P.V. Batariuc, *op. cit*., p. 19, pct. LVIII.
[381] *Ibidem*, p. 19, pct. LII.
[382] *Ibidem*, p. 19, pct. LIII-LIV.

https://biblioteca-digitala.ro

8. În terenul stațiunii agricole, **nr. 6,** de pe partea dreaptă a unui fost izvor-pârâiaş, în ultimii ani secat definitiv, începând cu podul şoselei peste cursul său spre Lisaura, spre sud-est, se găseşte ceramică medievală, inclusiv smălțuită, databilă în secolele XV-XVI (XVII ?). După părerea autorului, aici a existat aşezarea celor care de-a lungul vremii erau implicați în paza şi întreținerea Cetății de Scaun. Parțial în teritoriul oraşului Suceava.

Cercetare: M. A., 2010, 2013.

9. Pe acelaşi traseu de fost curs de apă, **nr. 7**, în epoca comunistă amenajat sub formă de canal, în aval, la o depărtare de cca. 250 metri de punctul anterior, pe partea stângă, se găsesc foarte rare fragmente ceramice *Sântana de Mureş*, aparținând probabil de la un punct locuit modest creat de locuitorii dintr-o aşezare mai mare, mai de la sud-est.

Cercetare: M. A., 2010, 2013.

10. Pe un promontoriu format din terasa Sucevei, în zona vetrei satului şi a caselor lui Slivnici şi Oghinciuc, s-a descoperit o aşezare *Cucuteni B*.[383] Pct. necartat.

Tişăuți

11. În Tişăuți, în vatra satului, pe o treaptă de terasă înclinată spre SV a Sucevei, în zona grădinii deținută demult de Samuil Ghivnici, s-a descoperit o aşezare *Cucuteni B*.[384] Pct. necartat.

12. În punctul *În Deal la Magda*, **nr. 8**, în vecinătatea bisericii actuale, s-a descoperit un bogat material ceramic medieval:

- din secolele XIV-XVIII;
- fragmente de ceramică ornamentală din secolele XV-XVII.[385]

---

[383] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 113, nr. 601.
[384] *Ibidem*, p. 111, nr. 576.
[385] V. Neamțu, Eug. Neamțu, *Contribuții la cunoaşterea satului Tişăuți din fostul ocol al Sucevei*, în *SM*, III, 1973, p. 119 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

13. Pe terasa înaltă a Sucevei, **nr. 9**, începând din zona şcolii săteşti, spre N-V, în grădinile locuitorilor, de-o parte şi de alta a celei mai noi a lui Dorel Blându, se găsesc, alături de bulgăraşi de chirpic, fragmente ceramice de aspect *La Tène* şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 2013.

Terasa înaltă a Sucevei din sat, ca şi cea de la Lisaura, poate găzdui şi alte puncte locuite, mai ales că după documente de epocă austriacă rezultă că în anumite sectoare râul curgea chiar sub aceasta, inclusiv pe sub dealul Cetății de Scaun.

60. ORAŞUL LITENI

Corni

1. Pe platoul dealului numit sugestiv *Dealul Hârbului*, la N-E de sat, se găseşte sporadic material ceramic *Cucuteni*, fază incertă.

Cercetare: M.A., 2003.

2. Posibil o altă aşezare cucuteniană, **nr. 1**. dacă nu e vorba despre acelaşi sit, ne-a fost semnalată de prof. Grigorean Livia, ca existând la marginea pădurii La Cioate. De aici, autorul a văzut utilaj litic (gratoare pe bot de lamă, lame scurte, denticulate, aşchii, toate din silex cenuşiu-albăstrui, o aşchie patinată), o figurină din lut, poate berbec, o greutate din lut de formă sferică mult aplatizată.

3. În vatra satului, a fost semnalat un sit din *Hallstatt*. [386]

4. O piesă deosebită, un cuțit de luptă din fier cu mâner din bronz, a fost găsită în curtea sa de către săteanul înv. Emil Grigore. [387]

5. O alta, un ciocan dublu, perforat, probabil din *epoca bronzului*, a fost găsit în malul Siretului.[388] Un topor din andezit provine din locul *Islaz*, fiind intrat în gestiunea MB. [389]

---

386 M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 140, nr. 6.
387 *Ibidem*, p. 139-140, fig. 4.
388 *Ibidem*, p. 133, fig. 1/6.
389 B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 276, pct. 29.

https://biblioteca-digitala.ro

6. În locul *Dealul Humăria*, **nr. 2**, un interfluviu proeminent la vechea confluență a pârâului Humăria, la margine de nord a satului, s-a săpat un complex *Starčevo-Criş*. [390]

Aici s-au desfăşurat săpături inedite de către M. Ignat, cu evidențierea a mai multe niveluri de locuire. Ca raritate, menționăm vestigii dinspre sfârşitul primului mileniu creştin, inclusiv ceramică deja la roată.

7. În zona *Silişte*, **nr. 3**, alături de chirpic, se găseşte material ceramic modelat numai cu mâna (poate asociat cu cel de secol IV), *Sântana de Mureş* şi medieval (XV-XV, poate şi XVII).

Cercetare: M.A., 2003.

8. În localitate, în zona centrală, în grădina fostului preot Mihăilescu, s-a găsit o seceră din bronz, de tip *cu cârlig*. [391]

9. De pe teritoriul satului Liteni, provine un topor de luptă din fier, cu lama îngustă şi ceafa plată, prevăzută cu aripioare laterale, databil în sec. X-XI. Posibil, piesa se leagă de viețuirea de la pct. 6, care poate a trecut şi dincolo de anul 1000. [392]

10. Tot din sat, provin un număr de şase topoare de mână din silex, inventariate în col. MB (B/482).

11. La vremea sa, în punctul *Movila Țigănaşului*, Olinescu consemna existența unei movile de pământ (*Harta*, p. 70).

12. Ceramică medievală se găseşte în punctele *Sălişte*, *La Jorea* (XV), *Şaibă*, *D-lul Babii*, *D-lul Țiganului* (XIV-XV), *Ciuhă* şi *La Lutărie* (XVI-XVII). Inf. vechi de la E.I.E.

13. În locul *Găinărie*, **nr. 4**, de pe terasa înaltă, stângă, a Siretului, provine un topor din greywacke, bine şlefuit, din *epoca bronzului*. Păstrat în colecție particulară. [393]

---

[390] N. Ursulescu, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 274, 309.

[391] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea..*, p. 140, nr. 6, fig. 5/7.

[392] D. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, 111, pct. 423.

[393] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit*, p. 277, nr. 35.

https://biblioteca-digitala.ro

14. Din localitate provine o piesă din bronz emisă de Honorius (?) (catalog *LRBC*, II, 2206, Constantinopol, anii 385-402), inventariată la MB cu nr. MC/2863. [394]

Roşcani

15. În localitate s-a descoperit un topor din silex, în stare fragmentară. Col. MB, inv. B/262.

16. În cătunul satului Vercicani, la sud-est de sat, **nr. 5**, la est de *Balta lui Aramă*, s-au observat urme de bordeie *Sântana de Mureş*, după o rupere de mal. [395]

Rotunda

17. Într-un loc neprecizat, ca provenind dintrun sit hallstattian, M. Petrescu-Dîmboviţa, menţionează mai multe piese, inclusiv un celt datând de la sfârşitul *epocii bronzului*. [396]

18. De la Rotunda provine şi un topor din aramă de tip *Baniabic*, menţionat iniţial de M. Ignat. [397]

61. COMUNA MARGINEA

Deoarece în sezonul de toamnă nu se ară toate ogoarele, cele pe care s-a făcut recoltarea fiind pline de buruieni, ca să nu mai vorbim de imensa suprafaţă de teren rămasă în pârloagă, este posibil ca pe viitor să se mai facă accidental unele descoperiri. Un factor foarte important obstructiv pentru cercetare a fost şi dispunerea caselor şi anexelor lor

---

[394] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 265, nr. XI.

[395] M. Andronic, *mss.*, p. 3, pct. 25.

[396] M. Petrescu-Dîmboviţa, *Contribuţii la problema sfârşitului epocii bronzului şi inceputul epocii fierului în Moldova*, în *SCIV*, 1953, 4, 3-4, p. 465, nr. 11.

[397] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 133 şi nota 4. B. Niculică, I. Cojocaru, *Noi date cu privire la un topor de aramă aparţinând epocii bronzului, din colecţiile Muzeului Naţional al Bucovinei,* în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001, p. 691-697, cu bibl., inclusiv.

https://biblioteca-digitala.ro

exact pe fruntea teraselor, acolo unde de-a lungul timpului erau şi cele mai bune condiţii de stabilire cu traiul sedentar al comunităţilor umane. Satul iniţial se numea *Prundu.*

Marginea

1. Sit arheologic şi o anumită parte de pădure recent incluse comunei, în defavoarea celei vecine, Volovăţ.

La poalele dealului Arşiţa, **nr. 1**, în marginea pădurii, în locul *Porcăreţ*, care ar deriva după unii de la „Fortăreţ", după alţii de la faptul că în apropiere în nişte bahne porcii mistreţi obişnuiau să se scalde în noroi, a existat mai demult o fortificaţie de refugiu, din lemn şi pământ. Desigur, astăzi nu se mai pot observa decât urmele traseelor valurilor de pământ, pe a căror culme se ridicau vechile palisade. Ca dimensiuni, fortificaţia este mică, axul lung măsurând circa 48 de metri, iar cel scurt circa 35 metri. Dacă se adaugă şi distanţa dintre intrare şi valul defensiv interior, se mai adaugă la primul ax încă circa 15 metri. Intrarea era practicată pe latura de nord-vest.

Partea fortificaţiei spre nord-est, acolo unde terenul este mai jos şi mai expus pericolului, a beneficiat de un sistem dublu de apărare. În partea opusă, şi parţial capătul dinspre sud-est, a contat o diferenţă de teren, un povârniş, de circa patru metri, în avantajul firesc al celor care se apărau. Recent, terenul sitului a intrat în componenţa com. Marginea. Deşi cu unele ocazii aici s-au făcut săpături neautorizate, braconaje (E.I. Emandi), nu s-au realizat descoperiri notabile şi nici comunicări. Săpăturile arheologice sistematice începute de autor în cursul lunii septembrie 2012, nu au dus nici ele la descoperire de inventar arheologic, în speţă ceramic, capabil să poată data acest sit. [398]

Unicul eşantioan de cărbune arheologic, din marea cantitate prelevată cu acest prilej, a fost dată la analiza pe bază de C 14, laboratorului de specialitate din Poznan. Analiza sa a făcut referire mai sigur la secolul al VIII-lea.

---

[398] M. Andronic, *Marginea, com. Marginea, jud. Suceava,* în *CCA 2013, Campania 2012*, Craiova, p. 167, nr. 93.

https://biblioteca-digitala.ro

Sit important şi pentru că, dacă datarea este corectă, fortificația este cea mai timpurie din România pentru primul mileniu creştin. Cele slave, după informațiile noastre, apar doar din secolul IX, atunci când pericole externe, (francii ofensivă spre est conta avarilor, bulgarii sunt şi ei în expansiune, apariția cnezatul de Kiev), dar şi feudalizarea societății, alături de începerea înmulțirii spectaculoase a populației determină toate acest fenomen defensiv.

Totuşi, dacă vom avea posibilitatea, vom relua analiza din alte eşantioane de aici, sit care a dat o cantitate impresionantă de cărbune arheologic, deoarece credința noastră este că terenul a fost folosit ulterior şi de maramureşenii lui Dragoş.

Cercetare: M.I., 1998, M.A., 2001, 2012.

2. În zona centrală a satului, **nr. 2**, pe o fostă terasă a Suceviței, la circa 400 metri S-E de biserica Sf. Paraschiva, în zona de sat numită *În Livezi*, în grădinile de-o parte şi de alta a ogorului lui Constantin Lungu, între grădinile lui Ion Neculcea şi Ion Lungu, s-a descoperit material ceramic fragmentar lucrat numai cu mâna, care se poate atribui culturii *Noua*, deci perioadei *târzii a epocii bronzului*.

În plus, aici se găsesc şi unele aşchii din silex cenuşiu, probabil de Prut, rezultate în urma cioplirii uneltelor din aceast tip de rocă.

Cercetare: M.A., 2012.

3. În partea de sud-est a comunei, pe partea sudică a dealului Arşița, **nr. 3**, se găseşte un tumul de dimensiuni destul de mari. Cu siguranță, se leagă de ansamblul unor astfel de movile care se desfăşoară până în cunoscutul sit de pe Dealul Burlei.

Cercetare: M.A., 2012.

4. În zona vărsării Pârâului Şoarecului în Sucevița, **nr. 4**, pe pantele dealului care coboară spre şoseaua spre Sucevița, în terenurile de

https://biblioteca-digitala.ro

lângă noua casă a lui Ion Lungu, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, destul de atipice, probabil din *epoca bronzului*.

Cercetare: M. A., 2012.

5. În poiana Slatina Marginea (*Poiana Pleşii*), **nr. 5**, din bazinul hidrografic al Părăului Şoarecului, s-a efectuat un sondaj arheologic de către autor. Cu acest prilej, s-a cercetat o fostă groapă, umplută cu resturi de cenuşă, de cărbuni şi doi molari (?) de ierbivor, dar şi cu câteva fragmente ceramice, databile în prima epocă a fierului (*Hallstatt*). Probabil groapă de foc pentru cei care foloseau slatina aici. Din păcate o serie de casete săpate nu au dus la alte descoperiri. Sondajul a beneficiat şi de o vizită de informare din partea lui E. Ursu. [399]

Cercetare: M.A., 2009, 2012.

6. Cu ocazii şi săpături diverse, s-a afirmat că s-au descoperit „toporaşe din piatră şi alte unelte apreciate ca fiind din neoliticul mijlociu". Pe dealul Cainovăţ ar exista cinci tumuli precum şi „urmele unei vechi cetăţi de piatră, de formă dreptunghiulară", ridicată de ... Dragoş (?). Interesant, totuşi în comună se afirmă că ar exista două toponime *La Cetate*, pe dealul Pleşa şi pe Dealul Fătului (cf. com. Horodnicul de Sus). În sfârşit, mai suntem imformaţi că pe terasa Suceviţei s-ar fi descoperit piese litice din *paleolitic*. [400]

7. La poalele de N-E ale Dealului Fătului, s-a descoperit un bulgăre din silex cenuşiu, cu urme de cioplire – desprinderi aşchiale şi câteva aşchii din rocă dură, albă-cenuşie.

Cercetare. M.A., B.P.N., 1999.

---

[399] M. Andronic, E. Ursu, *Voitinel, com. Gălăneşti, Marginea, com. Marginea, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 2002*, Bucureşti, p. 341; M. Andronic, *Cercetări arheologice..., (I)*, p. 75.

[400] G. Crăciun, C-V. Popescu, *Mică enciclopedie a localităţii Marginea-Suceava*, Suceava, 2007, p. 11-12.

https://biblioteca-digitala.ro

Pe acelaşi deal, loc de refugiu medieval, ca explicaţie, este semnalat material ceramic medieval, fără să credem că locul a fost şi vatră de sat. Se adaugă şi punctul *Valea Teişoara.*[401]

8. Cu decenii în urmă, la un sătean ce locuia pe şoseaua spre Suceviţa, vis-à-vis de atelierul de ceramică, erau colecţionate câteva piese litice, topoare şi dălţi din roci dure. Inf.: Dumitru Popescu, 1998.

9. N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 303, la Marginea, consemnează locul *poiana Curţii.*

62. COMUNA MĂLINI

Mălini

1. La o distanţă de circa 200 metri N-NV de ocolul silvic din Mălini, pe terasa înaltă a Moldovei, a fost descoperită o aşchie din silex cenuşiu, fără urme de patinare. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2013.

2. De aici, la circa 100 de metri vest, **nr. 1**, tot pe marginea aceleiaşi terase, s-au descoperit două fragmente ceramice modelate doar cu mâna, din *Hallsttat* sau *La Tène.*

Cercetare: M.A., 2013.

3. Tot pe această formă de teren, **nr. 2**, în *evul mediu* a existat un schit. Astăzi se pot observa la suprafaţa solului înierbat o serie de denivelări provenind de la vechile morminte monastice. În amintirea acestuia există şi astăzi o cruce din lemn. Între actualul releu de telefonie mobilă şi acest sit arheologic s-au descoperit rare fragmente ceramice databile în secolele XV-XVII.

Cercetare: M.A., 2013.

---

[401] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

4. În terenurile de pe partea stângă a pr. Suha Mare, **nr. 3**, în zona şcolii generale, se pare că a fost vatra istorică a satului, prin descoperirea de ceramică din sec. XIV-XV. Probabil de aici provine şi o veche descoperire de cămaşă de zale – inf. E.I.E, preluată şi de V. Spinei.[402] Tot aici credem că s-ar fi descoperit ceramică şi mai veche: „materiale sporadice şi din secolul al XIII-lea." [403]

Din cercetările mai vechi ale lui Emandi, rezultă deci că aici, ca şi în satul următor, există un nivel de locuire medieval (pe harta de la fig. 2 a cărții cu Matei, bulină neagră pentru intervalul a doua jumătate a sec. XIV – sec. XVII). Mai mult, la Mălini ar fi reprezentată şi prima jumătate a sec. XIV.

Cercetare: şi M.A., 2013.

5. Pe pantele Dealului Stănişții, **nr. 4**, a fost descoperită cu totul izolat o aşchie din silex cenuşiu, nepatinat. Alte aşchii provenind din roci locale s-au descoperit în zona de vârf a dealului numit *În Ploştină*.

Cercetare: M.A., 2013.

Pâraie

6. În satul Pâraie, **nr. 5**, pe o poziție deosebit de favorabilă locuirii, un bot de terasă ce se înalță cu circa opt metri deasupra zonei de luncă, a fost descoperit, alături de chirpic, material ceramic foarte vechi, lucrat exclusiv cu mâna, aparținând culturii neolitice *Criş*. Notabil, la circa 150 metri sud-vest de aici, s-a descoperit izolat o fusaiolă folosită la realizarea fusului pentru tors lâna. Între aceleaşi mici fire de apă, în spatele gospodăriei Elisabeta Norocel, s-au descoperit câteva fragmente ceramice cu cioburi pisate în compoziție, dintre care unul decorat cu un brâu în relief cu amprentări digitale.

[402] *Moldova*..., p. 237.
[403] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *Habitatul*..., p. 37.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2013.

7. Nu departe, spre nord-vest, pe aceeaşi terasă înaltă a Moldovei, în zona casei lui Nicolae Oanea, s-au găsit cioburi modelate numai cu mâna, cu şamotă în compoziţie. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 2013.

8. De-o parte şi de alta a unui mic izvor, **nr. 6**, plasat pe podul aceeaşi forme de teren, se găsesc bucăţi de chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*. Într-o ruptură de teren de aici, s-a observat o fostă groapă de locuinţă, cu ceramică modelată numai cu mâna. Astfel de ceramică se găseşte şi pe ogoarele de la sud-est de punct. Inf. Fl.H., 2011.

Poiana Mărului

9. Olinescu la vremea sa a consemnat descoperirea într-o pădure plasată în împrejurimile satului Poiana Mărului, în anul 1886, a trei toporaşe din piatră. [404]

10. Cu ani în urmă, ocazional, pe teritoriul comunei a fost găsit un topor din rocă locală, perforat, relativ cordiform, după informaţia unui localnic.

11. În monografia lui Ţibulcă se menţionează şi vechi descoperiri, pierdute, din zona satul Mălini: o scară de şa, săbii, coifuri şi nişte cămăşi de zale. [405]

În apropierea locului *În Ploştină*, acelaşi autor a apreciat a fi cea mai veche vatră de locuire de pe Suha Mică, cu o posibilă întăritură (?), identică, cu cea din Malini (?), de la podul din Mălini, de peste Suha Mare, de lângă ocolul silvic din localitate.

---

[404] *Harta*, p. 78.

[405] V. Ţibulcă, *Slatina (Drăceni). O comună de pe valea Suhăi Mici. Monografie*, Suceava, 2007, p.44-45.

https://biblioteca-digitala.ro

63. COMUNA MĂNĂSTIREA HUMORULUI

Mănăstirea Humorului

1. Nu foarte departe de mănăstire, **nr. 1,** au fost cercetate prin săpătură resturi de la vechea mănăstire Humor, ctitorită de vornicul Oană, în primii ani ai secolului XV. [406]

Poiana Micului

2. Pe terasa dintre cursul prârâului Humor şi afluentul său de dreapta, **nr. 2**, pârâul Stoeneasa Mare, s-au descoperit cinci aşchii din silex cu un grad accentuat de patinare (*paleolitic superior* ?).

Cercetare: M.A., 2005. Colecţiile MB.

3. Pe terasa de pe partea dreaptă a primului pârâu, **nr. 3**, în dreptul unui mic afluent ce vine din pădure, pe terenul arabil din spatele cantonului silvic s-au descoperit alte aşchii din silex. [407]

Cercetare: M.A., 2005. Colecţiile MB.

4. În arealul satului s-au făcut descoperiri de topoare din piatră şi alte vestigii preistorice, ca şi la Iaslovăţ, Cacica. [408]

64. ORAŞUL MILIŞĂUŢI

Bădeuţi – **harta la com. Iaslovăţ**

---

[406] E. Busuioc, *Noi date arheologice asupra vechii mănăstiri a Humorului*, în *Suceava*, V, 1978, p. 179 şi urm.; Elena Busuioc, Gh. I. Cantacuzino, *Date arheologice asupra vechii mănăstiri a Humorului*, în *SCIV*, 20, 1969, 1, p. 67-83.

[407] M. Andronic, *Cercetări arheologice…, (I),* p. 82.

[408] *Herzogthum Bukowina in Wort und Bild*, f. a., p. 52. O piesă din localitate descrisă de B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit*., p. 279, nr. 43.

https://biblioteca-digitala.ro

1. În ogoarele de pe partea stângă a pârâului satului, **nr. 1**, loc *După Case*, până la trecerea sa pe sub drumul spre Rădăuți, pe lângă chirpic se găsește material ceramic:

- ceramică *Noua*;
- ceramică din secolul IV d. Chr., *Sântana de Mureș*;
- ceramică din secolele IX-X, poate și XI.

Coordonate: N 47 48 386,
E 025 58 168, 363 m. alt.
Cercetare: M.A., Fl.H., 2007, M.A., 2013.

Situl se pare că este extins puțin spre est și dincolo de drumul național spre Rădăuți, în grădina locuitorului de lângă drum, Petru Popescu, încă găsindu-se material ceramic *Sântana de Mureș*.

2. Ceramică medievală din sec. XIV-XV s-a descoperit în punctele *Șesul Varnița* și *La Biserică*.[409]

Milișăuți

3. Pe terenurile cu sere de pe partea dreaptă a unui izvor canalizat, ce curge pe un mic sector în șanțul Străzii Grădiniței, **nr. 2**, începând cu casa Sica Moscalu și spre drumul național spre Rădăuți, **nr. 3**, se găsește ceramică medievală din secolele XIV-XV (XVI) și multe resturi de oase de animale albite de vreme.

Dincolo de drumul spre Rădăuți, imediat după șosea, s-au găsit fragmente de zgură cu fier, fragmente ceramice medievale, dar și unele de aspect *La Tène* (?). Terasa pârâului până la vărsare în Suceava nu a mai prezentat nimic, în schimb, pe partea stângă, în amonte cu cca. 150 metri, s-a descoperit același tip de material ceramic.

Coordonate: N 47 47 308.
E 025 59 807, 345 m. alt.
Cercetare: M. A., 2012.

4. În grădinile de pe partea stângă a pârâului ce trece prin centrul localității, fără nume, după unii numit Huțuleac, **nr. 4**, începând de la podul de peste drumul spre Rădăuți și pe o distanță de circa 200 metri

---

[409] E.I. Emandi, *Considerații*..., p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

spre S-E, alături de chirpic se găseşte material ceramic medieval, databil în secolele XIV-XVI (poate şi XVII). Este vorba deci de o vatră de sat, poate chiar a actualului oraş Milişăuți. Un mic fragment ceramic, lucrat se pare numai cu mâna, are urme de ornamentare constând într-un fascicol de trei linii alăturate, dispuse – se pare – în val, ceea ce ar indica secolele IX-X. Ceramică medievală – fost cut – se găseşte de aici, la câteva sute de metri, spre nord, în grădinile plasate pe partea dreaptă a Suceviței nu departe de vărsarea sa în râul Suceava.
Coordonate: N 47 47 574,
E 025 59 726, 352 m. alt.
Cercetare: M. A., 2012.

5. Pe terenul înalt, din unghiul confluenței acestui pârâu, **nr. 5**, cu un mic afluent de dreapta, fără nume, nu departe, la est de acelaşi drum, se găseşte ceramică modelată numai cu mâna şi din secolele XIV-XVI (XVI ?).
Coordonate: N 47 47 443,
E 025 59 898, 344 m. alt.
Cercetare: M. A., 2012.

6. În cimitirul localității, **nr. 6,** se află amplasamentul unei foste biserici medievale din secolul al XV-lea, ridicată de către Ştefan cel Mare, distrusă de artileria austro-ungară în timpul primului război mondial.

Aici s-au desfăşurat şi săpături arheologice, sub forma unui sondaj, în anul 1987, ale cărui rezultate nu s-au publicat. Adrian Bătrâna a dezvelit parțial vechea fundație.

Actualmente, în apropierea ruinei unei foste clopotnițe mai noi, se poate observa o denivelare de teren, ce marchează locul fostului lăcaş de cult.
Coordonate: N 47 48 010,
E 025 59 935, 344 m. alt.
Cercetare: M. A., 2012.

https://biblioteca-digitala.ro

7. Descoperire izolată: pe terenul coamei deluroase din dreptul gării Milişăuți, pe partea stângă a unui pârâu, canalizat, fără nume, s-a descoperit un fragment ceramic zgrunțuros, tipic culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 2012.

8. Ceramică medievală (XIV-XV) s-a găsit în punctul *Grajduri CAP*. [410] Fostul sat Vârtopu a fost înglobat la Milişăuți.

9. N. Grămadă, *op. cit*, I, consemnează la p. 14, la Bădeuți, locul "Troian."

65. COMUNA MITOCU DRAGOMIRNEI*

Dragomirna

1. În zona vestică a satului, **nr. 256**, lângă marginea pădurii, loc *Chilia*, cu ocazia lucrărilor de îmbunătățiri funciare, prin anii 1988-1989, s-au descoperit olane pentru aducțiunea apei, orientate vest-est. La începutul secolului XX s-a consemnat că aici săpându-se „s-au aflat urme de zid şi bucăți de vase vechi." [411]

2. În partea de sud-vest a mănăstirii, **nr. 257**, în locul *La Brazi*, pe terasa înaltă a pr. Dragomirna, s-a descoperit accidental resturile de la un cuptor pentru ars cărămizi (?), legat probabil de construcția bisericii mici (sau a „schitului") sau/şi a celei mănăstireşti. [412]

3. În partea nordică a satului, **nr. 258**, pe partea stângă a pârâului ce vine de la Poiana lui Anton, afluent de stânga a pr. Dragomirna, a existat până la executarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare (aceiaşi ani), o fântână realizată din piatră legată cu mortar, de bună calitate, numită *Fântâna Doamnei*, după tradiția locală. după o domniță venită din Cetatea Sucevei.[413]

---

[410] E.I. Emandi, *Contribuții...*, p. 384, 387.

* Informații cuprinse în M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 176-179, cu bibl.

[411] I. Vorobchevici, *Istoria Sf. Mănăstiri Dragomirna*, ed. a II-a. Cernăuți, 1925, p. 9.

[412] *Ibidem*, p. 9.

[413] *Ibidem*, p. 7.

https://biblioteca-digitala.ro

Lipoveni

4. Pe malul drept al pr. Huc (sau Lipoveni), **nr. 264**, în locul *Coada Lacului*, sau *Selişte*, au apărut:

- materiale ceramice *Cucuteni B*, bucăți masive de lutuială, greutăți din lut ars de formă tronconică, piese atipice din silex;
- ceramică *Komariv-Noua*.[414]

Cercetare: P. V. B., 1984-1988; colecțiile MB.

Mitocaşi

5. În zona sudică a satului, **nr. 266**, pe Dealul Vămii, sau Mitocaşi, cu ocazia săpării unor tranşee în timpul celui de-al doilea război mondial, după mărturiilor unor localnici, s-au descoperit morminte de înhumație ce conțineau vase cenuşii (*Sântana de Mureş*).

Mitocu Dragomirnei

6. Pe malul drept al pr. Hranița, **nr. 259**, în dreptul deviației drumului Suceava-Dragomirna spre Mitocaş, în locul *La Cruce*, s-au descoperit:

- ceramică preistorică cu pleavă în compoziție, câteva piese din silex, inclusiv un fragment de vârf de lance;
- ceramică dacică (*La Tène*);
- ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv fragmente de amfore romane.[415]

Cercetare: P. V. B., 1985.

[414] M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 11(cf. şi B. P. Niculică, *Epoca bronzului...*, p. 129, pct. 21).
[415] *Ibidem*, p. 10-11.

https://biblioteca-digitala.ro

7. Pe dealul Ghedeon, **nr. 260**, de pe partea dreaptă a pr. Hranița, în partea estică a satului, s-au găsit ceramică *Cucuteni*, fază nedetermi-nedeterminată şi topoare din silex (col. Al. Tănase din Mitocaş).

Cercetare: P. V. B., 1985.

8. Pe partea dreaptă a pr. Hranița, **nr. 261**, loc *Stratulat,* la nord de şoseaua Suceava-Dragomirna, la cca. 500 m E de stația de pompare a apei, s-au descoperit resturi de de chirpic de la locuințe eneolitice şi:

- ceramică *Cucuteni* şi aşchii din silex, fază neprecizată;
- ceramică *Noua*;
- un vârf de lance cu lama umflată la bază şi nervuri în relief pe vârful tubului de înmănuşare; [416] ceramică, inclusiv canelată, din *Hallstatt*;
- ceramică *Pieneşti-Lucaşeuca*, inclusiv getică;
- ceramică din sec. II-III d. Chr. (fragmente de fructieră, căţuie miniaturală);
- ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv fragmente de amfore romane;
- ceramică din sec. VI-VII, inclusiv fragmente de tipsii. În viitor poate şi următoarele.

În acelaşi loc, pe malul stâng al Pârâului Hriştii, la confluența sa cu pr. Hranița, se pare că exista un tumul cu mantaua din pământ galben (semn de hotar de sat medieval ?), mult aplatizat de lucrările agricole. [417]

Cercetare: M. A., P. V. B., 1984-1985; colecțiile MB.

9. Tot pe malul drept al Hraniței, **nr. 262**, în locul *Dealul Morii*, aproximativ în spatele Fermei Ițcani, s-a identificat material ceramic medieval din secolele XIV-XVII (inclusiv fragmente de cahle oală, de lulele din lut ars, unul de vas smălțuit decorat în tehnica *sgraffito*, un fragment de buterolă, bucăți de zgură cu fier...). [418]

---

[416] M. Ignat, *Noi descoperiri...*, p. 375, fig. 1/1; piesă în colecția lui Al. Tănase din Mitocaş.
[417] M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 10-11.
[418] *Ibidem*, p. 11.

https://biblioteca-digitala.ro

La câteva sute de metri nord, pe o mică insulă a pârâului, s-a sesizat prezența ceramicii *Sântana de Mureş* (inclusiv fusaiolă plată din ciob probabil bastarnic) şi a celei din *evul mediu* (XIV-XV, poate chiar XIII, inclusiv ceramică cenuşie, de colonişti şi un vârf de săgeată în forma literei „Y" cu tub de înmănuşare - sec. XIV ?).

Pe malul pârâului amintit se găsea satul Rusciori, aparținând mănăstirii Dragomirna, dispărut după 1775.

Cercetare: P. V. B., M. A., 1984.

10. Pe dealul Cocârlău, **nr. 263**, de pe stânga pr. Huc sau Lipoveni, în sudul satului Mitoc, în locul de unde s-a excavat pământ pentru barajului lacului Lipoveni, s-au găsit ceramică neolitică atipică, piese din silex şi un vârf de săgeată din silex, cu baza scobită. [419]

Cercetare: P. V. B., 1983.

11. De pe teritoriul satului provine un topor din silex alburiu, de formă trapezoidală, încadrabil în *cultura amforelor sferice*. [420]

12. Pe teritoriul satului D. Olinescu menționează trei movile şi o alta pe dealul „Duchia" (?), astăzi de neobservat (*Harta*, p. 70).

66. COMUNA MOARA

Frumoasa

1. În locul *La Movile*, **nr. 1**, pe partea dreaptă a pârâului cu acelaşi nume, se cunoaşte o aşezare *Sântana de Mureş*. Sporadic şi ceramică medievală.

2. În punctul *Podişul Căldăruşa*, pe partea stângă a pârâului, acelaşi autor a identificat un alt sit *Sântana de Mureş*. [421]

---

[419] *Ibidem*, p. 11.

[420] V. Spinei, *Descoperiri...*, p. 83, fig. 1-3.

[421] E.I. Emandi, *Descoperiri arheologice din secolele IV-V e. n. în bazinul superior al Şomuzului Mare*, în *SCIVA*, 1976, 27, 3, harta 1/18, respectiv 1/19.

https://biblioteca-digitala.ro

Groapa Vlădichii

3. Lângă casa lui Gh. Cibireac, din vatra satului, s-a găsit un topor din silex albicios, trapezoidal, tranziție spre bronz, atribuibil *culturii amforelor sferice*.[422]

4. Informația se poate conexa cu alta: în partea de N-E a satului, la cca. 500 m nord de Şomuzul Mare, E.I.E. a descoperit fragmente ceramice atribuite aceleiaşi culturi.[423]

Liteni

5. În locul numit *Cocioarbă*, de pe partea dreaptă a Şomuzului Mare, s-a identificat un sit *Sântana de Mureş*.[424]

6. La ieşirea din sat, **nr. 2**, spre Vorniceni, în locul fostului sediu CAP, există o altă aşezare *Sântana de Mureş*.

7. Un sit contemporant a existat în locul *Sălişte* (aici putem presupune şi *evul mediu*).

8. Un altul, în pct. *Căldăruşa*, de pe partea stângă a pr. Vătav.

9. În punctul *Dealul Rău*, în partea dreaptă a şoselei Suceava-Brăeşti, există o aşezare *Sântana de Mureş*.

10. În locul *Izurcani*, în partea stângă a pr. Iazuri, există de asemeni ceramică *Sântana de Mureş*.

11. Un alt sit se găseşte în punctul *Imaş*, pe stânga Şomuzului Mare.

12. Pe partea dreaptă a apei menționate, în locul numit *Balta Rotundă*, s-a aflat încă o altă aşezare *Sântana de Mureş*.[425]

13. În localitate, în locul *Suhat*, s-a descoperit ceramică din *Hallstattul timpuriu* şi *Sântana de Mureş*.[426]

---

[422] D. Popovici, *Noi descoperiri...*, p. 67. De aici provin şi două cioburi aparținând aceleiaşi culturi. B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 39.
[423] B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 50 cu toată bibl.
[424] E.I. Emandi, *Descoperiri ...*, p. 380, harta 1/13.
[425] *Ibidem*, harta 1/14-17, 20-22.
[426] *Ibidem*, harta 1/12; A. László, *Începuturile...*, p. 175, nr. 134b.

https://biblioteca-digitala.ro

14. În pct. *La Fântână* există ceramică fragmentară posibil *Noua* (un fragment de buză cu brâu în relief) şi din *Hallstattul timpuriu*.[427]

15. Cercetarea noastră de teren, la est de Liteni, **nr. 3**, aproximativ la jumătatea distanței dintre pr. Granița și pr. Frumoasa, practic pe cumpăna apei dintre ele, a constatat existența unei înşiruiri de patru tumuli, de la N-V la S-E, cu înălțimi în jur de 1,5 m.

16. În completarea acestor informații, redăm din descoperiri proprii, cu riscul unor repetări: terenurile de pe stânga pr. Graniță, **nr. 4**, de-o parte şi de alta a şoselei Măzănăeşti-Liteni, pe lângă chirpic adăpostesc materiale ceramice *Komariv, Noua, Sântana* şi din secolele XV-XVII. Nivelul de locuire *Sântana* continuă pe mai multe sute de metri spre est şi dincolo de cursul a doi mici aflenți ai Graniței, acolo unde semnalăm şi prezența ceramicii din *Hallstatt* - **nr. 5 ... 5**.

17. Un alt sit *Sântana* se află pe pantele de la vest de cursul pârâului, **nr. 6**, la sud de intersecția cu drumul spre Zahareşti (aici şi *Cucuteni*). O densitate mai mare de vestigii - amintite şi de E.I.E., **pct. 6** - se găsesc în zona fostului CAP.

18. Materialele *Cucuteni* se pot lega organic de situl de pe partea sudică a platoului dealului Moldova, **nr. 7** și de unele, bucăți de lut ars şi ceramică nepictată, de pe poalele de N-NE ale înălțimii. Pe deal se pare că există atestată şi cultura *Komariv*.

19. Alte materiale ceramice cucuteniene se găsesc în zona cimitirului sătesc, **nr. 8**, alături de vestigii tipice *Sântana*.

20. În zona *Sălişte*, **tot 8**, inclusiv în cea a şcolii, la sud-est de sat, locuirea *Sântana* continuă, fiind prezentă acum şi ceramica medievală din sec. XV-XVII-XVIII. Cf. inf. E.I.E. de la pct. **22**.

21. Pe partea stângă a unui mic afluent de stânga al Graniței, al patrulea de la ieşirea din Liteni, **nr. 9**, spre S-E, s-au descoperit materiale ceramice şi chirpic *Komariv* şi *Sântana*. Răsleț şi medievale, fără semnificații deosebite.

Cercetare: M.A., 1995.

---

[427] A. László, *Începuturile*..., p. 73, nr. 45a.

https://biblioteca-digitala.ro

22. Deoarece localitatea a beneficiat de intense săpături, redăm din D. Matei, E. I. Emandi şi O. Monoranu, *op. cit.*:
-p. 51 şi urm. - la Liteni s-au cercetat arheologic patru locuinţe în locul *La Şaibă*, din perioada cuprinsă între sfârşitul secolului al XIV-lea şi prima jumătate a celui următor şi două cuptoare, acestea în locul *Sălişte* (a doua jumătate a secolului al XV-lea);
-p. 76 şi urm. - în privinţa necropolei de la Liteni, **nr. 10**, aici s-au cercetat 99 de morminte, cele mai vechi datând de la sfârşitul veacului al XIII sau cel mai târziu de la începutul celui următor, ultimele datând după autori în a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

Din harta de la fig. 2, cu interval cronologic larg sec. XI – XVII, pentru Liteni, avem: pct. 1 *Sălişte*, pct. 2 *Jorea*, pct. 3 *Şaibă*, pct. 4 *Sălişte*, pct. 5 *Dealul Ţiganului*, pct. 6 *Ciuhă,*[428] pct. 12 *La Lutărie*. Tot aici, la Frumoasa – pct. 7 *La Şcoală.*

23. La Liteni, s-a descoperit un denar de la Vespasian, foarte tocit,[429] dar şi o piesă din bronz de la Maximianus (*RIC*, VI, p. 531, nr. 14, Heraclea, anii 295-296 sau p. 532, nr. 22, anii 275-276) aflată în col. MB, inv. MC/2862. [430]

Moara (Moara Nica)

24. În zona bifurcaţiei drumului spre Moara cu cel spre Frumoasa, **nr. 12**, în locul *Movile*, se găsesc grupate mai multe movile. Într-una dintre ele, cu diametrul de circa 25 de metri, în urma amenajării unui punct trigonometric, după spusele lui Szombathy, s-au descoperit mai multe morminte. [431]

25. În curtea şcolii generale, **nr. 11**, în locul *Putreda*, pe partea dreaptă a pr. Hagicadar, ocazional s-au descoperit cinci morminte

[428] Cf. şi M.D. Matei, E.I. Emandi, *Noi puncte arheologice pe harta judeţului Suceava (Bazinul Şomuzului Mare)*, în *SCIVA*, 27, 1, 1976, p. 98-101.
[429] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 86.,
[430] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 264, nr. VII.
[431] M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 18, pct. XLIX, cu bibl. veche.

https://biblioteca-digitala.ro

Sântana, săpături E.I.E. Cu acest prilej, dincolo de firul de apă din spatele şcolii, în aşezare, s-a făcut un foarte mic sondaj, fără rezultat. [432]

În coada iazului Hagicadar şi pe terenul din coada iazului CAP Moara s-au mai descoperit materiale ceramice *Sântana de Mureş* - inf. E.I.E.

Moara Carp

26. În locul *La Moghilă*, pe partea stângă a pârâului Piciorul Lupului, s-a descoperit o aşezare *Sântana de Mureş.* [433]

27. În teritoriul localităţii s-a găsit un fragment de topor din graywache, din *epoca bronzului.* [434]

Vornicenii Mari

28. În punctul *În Luncă*, **nr. 6**, din interfluviul dintre pr. Sişulea şi un mic afluent, fără nume, există un sit *Sântana.* [435]

29. Un altul, în dreapta pr. Căsoi, punct *Valea Neagră.*

30. Un altul, în punctul *La maşină – Mlaştină* (?), pe partea a pârâului Stupca (incert în în comună?).

31. Un altul în punctul *Drăgoiasca,* pe partea stângă a pârâului numit la fel (com. vecină Drăgoieşti ?).

32. Un altul în locul *În Grădini*, intravilan, pe stânga pr. Stupca.

33. Şi ultimul, punct *În Lung*, pe dreapta Şomuzului Mare, în apropierea şoselei spre Brăeşti. [436]

34. Undeva în localitate se află un sit *Noua*, de unde a provenit ca descoperire izolată un omoplat crestat. [437]

35 În punctul *La Mănăstire*, în malul pr. Drăgoiasca, s-a cercetat o locuinţă din secolul al XV-lea. [438]

---

[432] E. I. Emandi, *Descoperiri* ... , p. 381-392.
[433] *Ibidem*, p. 380, harta 1/23.
[434] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 278, nr. 38.
[435] E.I. Emandi , *Descoperiri* ..., p. 380, harta 1/1.
[436] *Ibidem*, p. 380, harta 1/2- 6.
[437] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 136.
[438] M. D. Matei, E.I. Emandi, *Habitatul...*, p. 129-130.

https://biblioteca-digitala.ro

36. La Vorniceni, în fostul sat Tulova şi-a avut reşedinţa nobiliară Ivan Vornicul, una dintre cele mai timpurii curţi boiereşti menţionate în documentele moldoveneşti. În sat s-au descoperit vestigile bisericii de curte şi ale unor locuinţe. În punctul *Tulova*, s-a executat un sondaj arheologic la curtea vornicului Oană, cu descoperirea unor resturi de construcţii şi inventar arheologic databil între sfârşitul secolului al XIII şi începutul secolului al XV-lea.

În punctul *La Mănăstire*, s-a cercetat o necropolă feudală timpurie, datată ipotetic după autori, pe baza doar a unor analogii de vase în cursul secolelor XI-XII. Tot aici a fost interceptată o locuinţă de suprafaţă din secolul al XVII-lea, o groapă cu resturi menajere (cea mai veche ceramică aparţine sec. XIII) şi un cuptor pentru ars piatra de var (sec. XV-XVI ?).

În locul *Dealul Morii*, pe lângă unele gropi menajere, a fost cercetat un cuptor pentru ars ceramica aparţinând primei jumătăţi a secolului al XV-lea.

În punctul *Dealul Velniţei* sondajul executat a dus la identificarea a unei construcţii de suprafaţă (sfârşit de sec. XVI) şi a unui bordei (mijlocul sec. XV).

Harta de la fig. 2 prezintă numeroase puncte arheologice databile din sec. XI (?) şi până în sec. XVII. [439]

37. În arealul satului, s-au descoperit mai multe puncte cu ceramică medievală, din sec. XIV-XV: *Tabla Scurtă, Valea Vornicului, În Grădini, Valea Neagră, Şesul Tolvei, La Curte, La Mănăstire* (chiar şi sec. XI-XII !). [440] Ceramică medievală am descoperit şi la sud de confluenţa dintre Drăgoiasca şi Stupca, loc poate avut în vedere de Emandi.

Din harta de la fig. 2, pentru Vornicenii Mari – pct. 8 „În Grădini", pct. 9 „Tablă scurtă" (sondaj arheologic), pct. 10 „Şipot" (săpături arheologice), pct. 11 „Tabla scurtă", pct. 24 „La Mănăstire" (săpături arheologice), pct. 25 „Şesul Tolvei" (săpături arheologice), pct. 26 „Dealul Morii" (săpături arheologice), pct. 27 „Dealul Velniţei" (săpături arheologice).

---

[439] *Ibidem*, p. 140 şi urm., 115-145.
[440] *Ibidem*, *passim*.

https://biblioteca-digitala.ro

După harta de la fig. 2, a cărţii Matei-Emandi, în sat, ca şi la Vornicenii Mici, s-a descoperit şi ceramică din prima jumătate a sec. XIV.

38. În locul *Sesii*, s-a observat prezenţa materialului ceramic datat în *Hallstatt*. [441]

39. În arealul localităţii s-a descoperit un fragment de topor din andezit ajuns în col. MB. [442]

40. În fila nr. 59 a *Planului districtului Bucovina în 72 de secţiuni (1778),* publicat prin stăruinţa şi iniţiativa prof. dr. I. Iosep, alături, la S-E de Vorniceni, apare "alte Kirch."

La vremea sa, Olinescu consemna pe teritoriul satului doi tumuli. Notabil, în nordul comunei este dealul numit *Movila Mare* (*Harta*, p. 70).

Vornicenii Mici

41. În locul *Hârbărie* se cunoaşte un sit *Sântana de Mureş* şi mai vechi *Noua*.

42. Un altul, tot *Sântana*, în punctul *Cioloca*, pe partea stângă a pârâului numit identic şi a şoselei Suceava-Berchişeşti, probabil **nr. 5**.

43. În punctul *Grind*, pe dreapta Şomuzului Mare, extravilan, un sit contemporan.

44.În locul *Fântâniţa*, pe aceeaşi parte a apei, tot extravilan, se află o altă aşezare din secolul IV d. Chr., ca şi cea din locul *Suhat*. Aici există şi *Hallstatt*, amintit de A. László. [443]

45. Încă un sit *Sântana de Mureş* şi unul timpuriu din *Hallstatt*, se cunoaşte în locul *Sesii*. [444]

46. În punctul *Şipoţel*, într-o aşezare dacică de epocă romană, s-a descoperit un denar de la Iulia Domna (emisiune 193-197). [445] Tot aici, în

[441] A. László, *Începuturile...*, p. 183, pct. 271.

[442] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 285, nr. 65.

[443] E.I. Emandi, *Descoperiri...*, p. 380, harta I/9; harta I/7; harta I/4; A. László, *Începuturile...*, p. 175, pct. 134, citând pe Emandi.

[444] *Ibidem*, harta I/10.; , A. László, *Începuturile..*, p. 73, nr. 82.

[445] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 90, nr. 27; idem, *Cercetări arheologice privind cultura dacilor din nordul Moldovei în secolele II-III e. n. Raport preliminar*, în *MCA*, 1979, p. 159-160.

https://biblioteca-digitala.ro

urma lucrărilor agricole s-ar mai fi descoperit un denar de la Traian, piesă ajunsă în colecțiile Institutului pedagogic Suceava de atunci.

47. Alt punct *Sântana de Mureş* – loc *Hrib* – inf. E.I.E., 1982.

48. Fără alte amănunte, autorul citat meționează în arealul (probabil) întregii comune, trei aşezări neolitice, opt *Noua*, *Hallstatt timpuriu* - cinci aşezări, 12 aşezări şi 2 necropole din intervalul secolelor IV î. Chr. – III d. Chr., 21 ! aşezări din sec. IV, şi 17 aşezări (?) din sec. XIV-XVII. Mai menționează monede romane - publicate de Ignat - şi altele de la Petru I Muşat şi Alexandru cel Bun. [446]

67. COMUNA MOLDOVIȚA

1. Tot fără alte informații utile, M.D. Matei şi E.I. Emandi au semnalat doar ceramică din secolul al XIII-lea la Moldovița. [447]

2. În punctul *Piscul muntelui Furcoiu*, „în apropierea vecinătății cu teritoriul comunei Sucevița" (!?), s-a descoperit un tezaur de monede de argint de la Carol Robet de Anjou şi Ludovic cel Mare.

3. Pe valea pârâului Hurghişca, cu ocazia tăierilor din parchetul de pădure nr. 82, dar şi printr-un sondaj arheologic, s-au descoperit 11 cămăşi de zale şi mai multe fragmente de armură de tip *coş metalic*, trei perechi de scări de şa, un coif, un cap de buzdugan, o sabie fără mâner, un cuțit mic, o căldare de aramă, o zăbală de cal, un otic şi un nasture metalic. [448]

4. În locul primei mănăstiri a lui Alexandru cel Bun, se găseşte ceramică medievală, din sec. XV-XVI. [449]

5. Învățătorul Mihai Popiuc avea la data informării noastre, un topor din silex, găsit la Gura Paltinului.

---

[446] E. I. Emandi, *Valorificarea elementelor de istorie locală într-un muzeu sătesc (Liteni-Moara)*, în *Suceava*, V, 1978, p. 554-555.

[447] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *op. cit.*, p. 37.

[448] Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 48, respectiv 50-51.

[449] Gh. I. Cantacuzino, *Vechea mănăstire a Suceviței în lumina cercetărilor arheologice*, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, XL, 1971, 3, p. 79-84.

https://biblioteca-digitala.ro

68. COMUNA MUŞENIŢA

Din cauza vremii înaintate, condițiile de cercetare de teren au fost foarte dificile, vegetația fiind densă şi înaltă (2013). De aceea, este de presupus că în mod obiectiv nu au putut fi descoperite toate siturile arheologice, care se vor mai putea adăuga ulterior.

Baineț

1. Pe teritoriul localității, spre sfârşitul secolului XIX, s-ar fi descoperit un tezaur monetar. Fără alte informații şi reluări în timp.[450] Probabil piese romane.

Informația s-ar putea conexa cu descoperirea, pe partea stângă a pârâului Ruda, nu departe de primărie, cu ocazia unor săpături de canalizare, a câteva mici fragmente ceramice încadrabile în cursul secolelor II-IV. Pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1984.

2. La Baineț a fost înglobat parte din Bahrineşti, fără să ştim - deocamdată - dacă respectiva vatră este în cuprinsul României actuale. Vestigii ceramice din sec. XIV-XV s-au găsit în punctul *La Şcoală*.[451]

Bănceşti

3. În cuprinsul satului s-a găsit ceramică din sec. XIV (?) –XV în punctul *La Arsură*.[452] Satul se numea inițial *Băncăuți*.

Climăuți

---

[450] Inf. E.I.E.

[451] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 384, 386.

[452] *Ibidem*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

4. În ogoarele aflate în dreptul cozii iazului Climăuți, **nr. 1**, alături de bucăți de chirpic se găsește un material ceramic fragmentar destul de atipic. El este lucrat cu roata, dintr-o pastă nisipoasă arsă la cenușiu. Condițiile de cercetare nu ne-au permis recoltarea unei cantități mai mari de fragmente ceramice. Din ceea ce s-a putut constata poate fi vorba despre cultura *Sântana de Mureş* (sec. IV d. Chr.), cu aşa numita *pastă ciment*, sau despre vatra unui sat medieval, cu o datare în jurul datei de 1400.

Cercetare: M.A., 2013.

5. În terenul agricol plasat între malurile unor izvoare care se varsă în fir comun în zona de mijloc a fostului iaz, **nr. 2**, din Climăuți, pe partea stângă a pârâului cu acelaşi nume, se găsesc numeroase bucăți de chirpic de la pereții fostelor locuințe şi fragmente ceramice vechi, destul de atipice şi de dimensiuni mici. Un fragment, are în compoziție pleavă, ceea ce ar indica *neoliticul*. Majoritatea au cioburi pisate în compoziție, ceea ce ar putea indica, cu mare probabilitate cea de-*a doua epocă a fierului*.

Cercetare: M.A., 2013.

6. Fostul sat *Moiseni* ar fi existat în arealul actual al satului Climăuți. Materiale ceramice din sec. XIV-XV s-au descoperit în punctele *La Movilă* şi *Valea Ştireanca.* [453]

Muşenița

7. Fără loc mai exact de proveniență, în colecțiile MB, la nr. inv. B/354, se găsesc câteva fragmente ceramice ce se pot atribui culturii *Cucuteni* şi mai sigur epocii *La Tène*.

Din cauza vremii înaintate, condițiile de cercetare de teren au fost foarte dificile, vegetația fiind densă şi înaltă. De aceea, este de presupus

---

[453] *Ibidem*, p. 384, 386.

https://biblioteca-digitala.ro

că în mod obiectiv nu au putut fi descoperite toate siturile arheologice, care se vor mai putea completa ulterior.

8. Pe partea stângă a pârâului Ruda, **nr. 3**, la cca. 60 metri S-E de linia de înaltă tensiune, există o anumită densitate de ceramică databilă în secolele XVII-XVIII.

N 47 57 542

E 025 57 102

Cercetare: M.A., 2013.

Văşcăuţi

9. În locul *Silişte*, **nr. 4**, la ieşirea din sat spre cursul râului Siret, pe terenul mai înălţat faţă de lunca râului, se găseşte chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna şi medievală. Situl a fost menţionat şi de E. Emandi. [454] După vechea listă a autorului cu situri *Sântana*, p. 3, nr. 51, aici există şi această cultură.

Cercetare: M.A., 2013.

10. Ceramică din sec. XIV-XV s-a găsit în pct. *Dealul chelăriei* şi *La biserică*. [455]

Vicşani

11. Ceramică medievală din sec. XIV (?) – XV s-a descoperit în punctul *Valea Şirlivăţ*. [456]

69. COMUNA OSTRA

Cercetarea noastră de teren nu a avut şansa descoperirilor de vestigii arheologice. Dar după opinia noastră, platoul înalt din dreptul confluenţei pârâurilor Brăteasca cu Băişescu, pe care este amenajat

---

454 *Consideraţii...*, p. 386.
455 *Ibidem*, p. 386.
456 *Ibidem*, p. 386.

https://biblioteca-digitala.ro

cimitirul actual, ascunde cu siguranță urme ale viețuirii preistorice, care vor vedea cândva lumina zilei.

1. În schimb, de-a lungul vremii, aici s-au făcut unele descoperiri întâmplătoare, despre care se mai ştie câte ceva: Kaindl semnala descoperirea înainte de 1914 a două capete de buzdugan, dintre care unul unul de formă „tubulară”, iar ulterior, cu ocazia săpării gropii unui stâlp, s-a recuperat un coif decorat cu desene realizate prin aplicare de fâşii înguste de foaie de aur. [457]

2. Pensionarul Chiril Dranca din Stulpicani ne-a informat prin 1985 că în locul *La Smidă,* după 1918, cu ocazia unor plantații de arbori, s-au găsit mai multe cămăşi de zale, în final îngropate la un loc pentru că încurcau.

3. Prin anii 1960-1962, un geolog (din Bucureşti ?) a descoperirt un topor din silex în timpul cercetării în zonă (posibil şi Stulpicani). Inf. prof. Vasile Diacon din Stulpicani, domiciliat în Iaşi.

70. COMUNA PANACI

Coverca

1. Pe prima terasă a pr. Buciniş, cu cca. 100 m înainte de confluența sa cu Pârâul Negru, în ogorul care era a lui Serghie Alupi cu circa 20 de ani în urmă, s-au descoperit:
- aşchie de aspect *Levallois*, neretuşată, din şist negru de Audia;
- lamă de decorticare mijlocie, fragmentară, neretuşată, din menilit;
- vârf de lamă din silex, atipic;
- aşchie neretuşată, mijlocie, cu talon diedru, din menilit;
- aşchie atipică din şist negru de Audia;
- aşchie atipică din menilit (?);
- două aşchii din silex cenuşiu-deschis (determinări dr. V. Chirica).

Ulterior s-a mai descoperit un gratoar pe bot de lamă dintr-un silex mai deosebit, maroniu-roşcat, iar în 2003, peste apa primului pârâu,

---

[457] Al. Vasilescu, *op. cit.*, p. 55, 60.

https://biblioteca-digitala.ro

pe un teren mai ridicat decât fânațurile din jur, atunci proprietate a lui Dumitru Ortoanu Haja, o aşchie din silex cenuşiu cu urme de patinare, ceea ce extinde suprafața sitului arheologic inițial. Datare - *paleoliticul mijlociu* sau *superior*.[458]

Cercetare: M.A., 1995, 2003, colecțiile MB.

Glodu

Se pare că în vechea colecție arheologică a universității sucevene, după o veche inf. Emandi, se află un topor dintr-o rocă locală, descoperit de elevi în zona şcolii lor.

71. COMUNA PĂLTINOASA

În sectorul estic al comunei, cu relief încă de podiş, estimăm existență unor situri, nedepistate până acum. În zona de vărsare a pârâului Stoeneasa (Arini) în Moldova s-au descoperit mai multe fragmente ceramice *Sântana* - **nr.1**.

Cercetare: M.A., 2000.

Din cercetările mai vechi ale lui Emandi, rezultă că la Capu Codrului există un nivel de locuire medieval (pe harta de la fig. 2 a cărții cu Matei, bulină neagră pentru intervalul a doua jumătate a sec. XIV – sec. XVII).

72. COMUNA PĂTRĂUȚI

1. Cu ocazia construirii gardului din preajma bisericii Sf. Cruce, **nr. 1**, au apărut fragmente ceramice din secolele VI-VII, iar în grădină

---

[458] M. Andronic, *Cercetări arheologice..., (I)*, p. 80.

https://biblioteca-digitala.ro

din veacurile XIV-XVII (ceramică decorată *sgraffito*, cahle, resturi de vase din porțelan de Iznik).

2. Pe acelaşi mal al pârâului, în vatra satului, **nr. 5**, în dreptul bornei kilometrice 11 a D.C. 55, în grădina familiei Maruseac Elena, s-au găsit materiale ceramice corodate din *epoca bronzului* (?), din *La Tène* (?) şi din secolele XV-XVII. Pct. necartat.

3. Pe terasa pârâului Pătrăuceanca, **nr. 4**, azi mult aplatizată, la cca. 500 m N – NE de fostele grajduri ale CAP, pe lângă bucăți de chirpic s-au identificat:

- ceramică *La Tène* getică;
- ceramică din sec. IV d. Chr.

4. Pe partea stângă a pârâului amintit, **nr. 2**, pe plantele finale ale dealului Varnița, ce se termină în apropierea drumului spre Siret, s-au descoperit bucăți de chirpic, o aşchie din silex şi ceramică încadrabilă în cultura *Poieneşti-Lucaşeuca.*

5. La cca 100 metri sud de acest sit, **nr. 3**, traversând drumul european, pe malul drept al pr. Pătrăuceanca, în locul *Silişte*, există ceramică din secolele XIV-XVII. [459]

6. La cca. 700 m vest de biserica ştefaniană, în taluzul drumului comunal, s-au descoperit resturi de la un bordei cu ceramică din sec. VI-VII. [460] Pct. necartat.

Cercetare: E. I. E., 1975.

7. În localitate s-a descoperit un topor din silex, cu multiple cioplituri, aparținând probabil *culturii amforelor sferice*. Este inventariat la MB cu nr. B/263. Un topor din silex este publicat de V. Spinei. [461]

8. În localitate încă se puteau observau trei tumuli, la vremea lui Olinescu (*Harta*, p. 70). N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 375, consemnează la Pătrăuți, la 1783 "Cetățuia", "ein altes, mit Gesträuche überwachsenes Blockhaus." Ulterior punct trigonometric, "Zamcisc."

---

[459] M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 10-11-12, pentru punctele 1-5.
[460] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice....* p. 127. pct. 511.
[461] *Descoperiri ....* p. 91 şi n. 46.

https://biblioteca-digitala.ro

73. COMUNA PÂRTEŞTII DE JOS*

Deleni

1. În locul *Pe Baranca,* **nr. 4**, în extremitatea de N-V a satului Deleni, s-a descoperit chirpic şi material ceramic fragmentar din sec. XVI-XVIII.

Pârteştii de Jos

2. În marginea estică a comunei, **nr. 1**, pe terenurile în uşoară pantă de pe partea stângă a Soloneţului, în locul *Coasta Dineşti*, se găseşte material ceramic *Noua* (un fragment decorat cu împunsături succesive, de tradiţie *Costişa*), *Hallstatt, La Tène* (?), *Sântana de Mureş.* Poate şi sec. II-III. Situl în fapt este întins şi în terenurile vecine din com. Comăneşti – acolo **nr. 14**.

Prima cercetare: D. Gh. Teodor, 1965. Col. MB.

3. La cca. 100 m sud de fosta haltă CFR, **nr. 2**, şi 250 m vest de situl anterior, se constată prezenţa mai departe a materialului ceramic modelat numai cu mâna, a celui *Sântana de Mureş*, dar şi a celui din evul mediu, sec. XIV, poate chiar sfârşit de XIII. Situl este important, va merita în viitor un sondaj, deoarece aici presupunem amplasarea fostei reşedinţe a lui Dieniş (de unde toponimul), atestat documentar.

4. O cercetare mai veche, a prof. V. Butnaru, în locul din dreptul vărsării pr. Vârvata în Soloneţ, numit *Moara la Vârvata,* ar fi pus în evidenţă ceramică datată ipotetic în secolele (V ?) VI-VII. Pct. necartat.

5. În extremitatea vestică a fostei tarlale *Între Case,* **nr. 6**, pe terasa Soloneţului, la cca. 400 m S-E de fosta fermă zootehnică, s-a descoperit un fragment de toporaş cioplit din şist negru de Audia, aşchii din silex cenuşiu, un număr redus de fragmente ceramice *Sântana de Mureş* şi din evul mediu.

---

* M. Andronic, *Evoluţia* ..., p. 58-63.

https://biblioteca-digitala.ro

6. La cca. 100 m nord de podul de cale ferată peste pr. Tinoasa, **nr. 5**, mai ales pe malul său stâng, s-a găsit chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş*.

7. Un areal mare este ocupat de situl din *Sălişte,* **nr. 7**, amplasamentul fostului sat medieval. Aici s-au descoperit: un fragment de vârf de săgeată din silex, un bulgăraş din menilit cu urme de cioplire, un fragment ceramic cu pleavă în compoziție, ceramică *Hallstatt* (mai ales în imediata apropiere a unei cruci din piatră, după unii indicând locul unei foste biserici), *Sântana de Mureş* (incl. fragment de amforă) şi din secolele XIV-XV (mai ales la sud de cruce).

Cu mult timp în urmă, la săparea fundațiilor grajdurilor CAP, la mare adâncime s-ar fi găsit ceramică veche, poate de la morminte de incinerație. După o veche monografie în mss. a prof. V. Butnaru din Todireşti, aici s-ar fi descoperit şi ceramică din sec. V-VII.

Prima cercetare: D.Gh. Teodor, 1965.

8. În 1952, între casa lui Ion Lungu şi Eleonora Andronic, loc *Râpa la Nichifor Lungu,* s-a descoperit mormântul unei femei cu doi cercei din bronz şi un dirheim (pt. inf. *Habitatul,* p. 61).

9. Pe tarlaua Balan, pe partea stângă a Hinatei, **nr. 8**, până în calea ferată, s-au descoperit piese din silex şi din roci locale, fragmente ceramice *Cucuteni* (sau *liniar ceramic*), ceramică *Noua* şi *Hallstatt,* modelată numai cu mâna şi din sec. XIV-XVI, cea mai timpurie *Lunca-Dorohoi.* Aşezarea Noua se întinde pe cca. 200 m spre nord, de-a lungul terasei Hinatei.

10. La cca. 600 m N-V de pct. anterior, pe aceeaşi terasă, **nr. 9**, în locul *La carpeni,* pe partea dreaptă a izvorului numit *Holbărie,* s-au găsit aşchii din silex şi rare cioburi *Noua.* Fără chirpic, deocamdată. Un fragment ceramic *Cucuteni,* fără importanță. La cca. 200 m mai la nord, pe acelaşi aliniament, se pare că a existat un nivel modest de locuire tot *Noua*.

11. Şi mai la nord, **nr. 10**, la poalele dealului Gherman, în urma unor terasări, s-a observat prezența modestă a unor vestigii asemănătoare.

https://biblioteca-digitala.ro

12. Pe vârful acestui deal, **nr. 11**, se pare că există un tumul (I-1,50m, D-16m), dacă nu cumva movila a fost ridicată ca semn de hotar în evul mediu, pe ea ridicându-se construcția din lemn a unui punct trigonometric. Totuşi, la cca. 20 m N-V de aici, s-ar părea că mai există o astfel de ridicătură a solului, dar de dimensiuni mult reduse.

La Pârteştii de Jos se văd „o mulțime" (?) de tumuli numiți popular „movile tătărăşti", s-a consemnat de mult. [462]

13. Peste apa Hinatei, **nr. 12**, vis-à-vis de pct. **8**, pe ogorul din spatele casei Mircea Todos, s-a găsit un fragment de buză de oală, modelată numai cu mâna şi arsă oxidant incomplet. Pct. ce necesită reveniri.

14. Pe botul de deal de pe partea dreaptă a pârâului, **nr. 13**, nu departe de şoseaua spre Cacica, în spatele gospodăriei lui Ilie Lazarovici, s-a descoperit chirpic, aşchii din silex şi ceramică *Cucuteni*, nepictată. În plus două cioburi din sec. II-IV.

15. La cca. 150 m S-V de pct. anterior, revenind pe terasa (a treia ?) a Solonețului, care a oferit şi cele mai multe situri în partea vestică a comunei, pe ogorul lui Gh. Bondar, teren cu înclinație minimă, s-au descoperit doar câteva cioburi atribuibile culturilor amintite mai sus. Pct. necartat.

16. Pe terenul în pantă expus spre sud, nr. **14**, în locul *Sesia Popii,* în dreptul unității salinei Cacica, s-a găsit chirpic şi un bogat material ceramic *Hallstatt*, dar şi un ciob *Sântana* şi o piesă litică, aşchie trifațetată, dint-o rocă densă crem.

17. În 1890, prin săparea unei fântâni la şcoala care funcționa la acea vreme la poalele dealului Runcu, s-a găsit la o adâncime de câțiva metri o lespede mare cu urme de arsură şi cenuşă, presupusă „vatră preistorică" (?). Demult, după alunecări mari de teren, în partea de S-V a satului, la ieşirea din sat a „Drumului la Zamca", s-ar fi descoperit „hârburi", lespezi de piatră şi vase de aur (*Habitat*, p. 63, cu bibl.).

Vârvata

[462] V. Tufescu, *op. cit.*, p. 487.

https://biblioteca-digitala.ro

18. Un sit important, **nr. 3**, cunoscut de fapt de multă vreme, este fortificația de la Vârvata, punct *Cetățuia*. Dresler o cunoştea, iar în perioada interbelică Em. Săhlean a săpat aici, când locul ținea de com. Ilişeşti. Tot în perioada interbelică s-a descoperirt un topor celt aparținând nivelului timpuriu hallstattian de locuire de aici. Vestigii *Cucuteni* şi *Hallstatt*. [463]

19. În cunoscutul dicționar geografic al lui E. Grigorovitza, pârâul Vârvata răsare sub culmea numită *La trei movile* (p. 234).

74. COMUNA POIANA STAMPEI

1. Cu ocazia unei cercetări geografice, în Poiana Stampei, în taluzul unei poteci montane, nu foarte departe de aşezarea minieră, s-a descoperit o aşchie realizată prin cioplire antropică, dintr-o rocă locală. După acelaşi arheolog care a avut amabilitatea să ne informeze, dr. N. Ursulescu, piesa a rămas inventariată în colecția arheologică a universității din Suceava.

2. Tot în localitate s-a descoperit o cămaşă de zale. [464]

75. COMUNA POIENI-SOLCA*

1. Pe marginea de nord a platoului plasat între pârâul Racova şi cel al satului Poieni, **nr. 1**, în zona casei Leşanu Paraschiva (tarla *Părți*), s-au identificat urmele de la cel puțin şase locuințe *Cucuteni*, constând în bucăți de lut ars, ceramică fină şi grosieră, toate fără pictură. Adăugăm şi – doar – o singură aşchie din silex cenuşiu. S-a descoperit şi un fragment ceramic negru, cu cioburi pisate în compoziție, de aspect *Hallstatt*.

2. Peste apa pârâului Hinata, **nr. 2**, numită aici, în amonte, *Racova*, pe marginea unei terase înalte, în locul *Poderei*, s-au descoperit

---

[463] M. Ignat, *Din istoricul*..., p. 99, p. 101; idem, *Noi descoperiri*..., p. 375; A. Lásló, *Începuturile*..., p. 175, pct. 122; B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 42-43.
[464] V. Spinei, *Moldova*..., p. 237.
* Informații din M. Andronic, *Evoluția*..., p. 71-72. Cercetări ale autorului, 1996.

https://biblioteca-digitala.ro

resturi de chirpic şi ceramică precar conservată, la care se include şi câteva fragmente tipice *Noua*. Se mai adaugă câteva aşchii atipice din menilit (?) şi silex, cât şi un fragment de lamă, neretuşată, din silex cenuşiu.

3. Pe marginea terasei pârâului satului, **nr. 3**, la cca. 80 m est de biserică, s-a găsit o aşchie din silex cenuşiu, puternic patinată (*paleolitic* ?). O alta, cu rest de cortex şi puternic incinerată, s-a descoperit la cca. 100 m N-V de clădirea şcolii – pct. necartate, ca şi nr. de ordine **4**.

4. Pe aceeaşi formă de teren, la o distanţă de cca. 80 m E-SE de şcoală, s-a descoperit într-o grădină cu sol arat un toporaş trapezoidal din silex maroniu-albicios, cu suprafeţe cioplite în cea mai mare parte, exceptând porţiunea dinspre tăiş.

5. În zona de hotar dintre localitate şi com. Arbore, **nr. 4**, pe Dealul Lupului, tarla *Obcină,* la cca. 400 m S-E de limita pădurii sătenilor din Cajvana, s-au identificat cel puţin şase movile funerare:

T 1: I – 0,25 m
D – 12 m

T 2: I – 0,20 m
D – 9 m

T 3: I – 0,40 m
D – 20 m

T4: I – 0,40 m
D – 16 m

T5 : I– 0,55 m
D - 20 m

T 6: I – 0,30
D - 12 m

La acestea s-ar putea adăuga încă trei tumuli dispuşi la sud de T5 şi T6, incerţi din cauza dimensiunilor sub care – eventual – s-au putut conserva. În apropiere de T5 s-a descoperit o aşchie din silex cenuşiu.

Pe acelaşi deal Emandi a descoperit ceramică din sec. XVI-XVII. Din păcate şi aici, el nu specifică dacă este vorba despre o locuire efectivă sau câteva cioburi rezultate ale simplei prezenţe umane. [465]

Racova

---

[465] E.I. Emandi, *Consideraţii...*, p. 389.

https://biblioteca-digitala.ro

6. Pe tarlaua *Obcioara,* **nr. 5**, între colțul de sus al pădurii cu acelaşi nume şi drumul județean spre Solca, se pot observa trei tumuli:

T1: I – 0,45 m
D- 12 m Ceilalți sunt extrem de mult aplatizați, de dimensiuni mai mici şi se pot observa datorită diferenței cromatice a pământului mai închis a mantalelor lor. La câțiva metri depărtare s-au găsit două aşchii din silex cenuşiu, puternic patinate. Movilele se pot lega ipotetic de aşezarea *Noua*, de mai jos. Sit ce merită sondat, după o arătură proaspătă. Actualmente este imaş.

7. La jumătatea distanței dintre capătul pădurii Tonog şi şoseaua spre Solca, **nr. 6**, în direcția N-V, pe malul drept al pr. Racova, apar împrăştiate bucăți de chirpic, aşchii din silex şi fragmente ceramice sfărâmicioase, corodate, cu cioburi pisate în compoziție, dintre care doar unele s-ar putea ipotetic atribui *epocii bronzului*. De aici, la cca. 150 m depărtare de podul drumului amintit, reapar sporadic astfel de materiale. Unele fragmente, dintre cele cu pleavă, pot fi mai vechi.

8. Asaftei Toader din Suceava ne-a relatat de mult că socrul său a descoperit în sat, pe marginea unei surpături, un denar imperial. Piesa fiind destul de uzată, nu s-a reuşit determinarea sa după *RIC*. Av: cap laureat (?) spre dreapta; Rv: Roma şezând spre stânga, având în palma dreaptă pe Victoria şi în mâna stângă o lance. Poate Caracalla, emisiune a cetății Tyras. [466]

76. COMUNA POJORÂTA

1. Unicul sit arheologic identificat până acum în arealul comunei, cercetat şi prin săpătură, este cel de la poalele dealului Pecişte, o înălțime de dimensiuni reduse aflată pe malul stâng al Moldovei, la cca. 500 m în aval de confluența râului cu pârâul Putna. În urma casetei săpate s-a conturat un modest strat de cultură paleolitică, cuprinzând în majoritate deşeuri de cioplire, silex şi foarte puțin menilit. În plus s-au mai descoperit lame, lamele şi nuclee.

---

[466] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 264, nr. V.

https://biblioteca-digitala.ro

"Cercetările de teren efectuate în jur", se mai spune, nu au avut rezultate. "Într-un singur loc" (care ?) au apărut însă aşchii din gresie sau glauconit. Ca datare, situl se atribuie ipotetic *paleoliticului superior, Aurignacia- nului.*[467]

2. Fără să vrea să ni se dea informații mai exacte, pentru care ne păstrăm unele rezerve, în comună s-au consemnat ..."fragmente ceramice databile în acelaşi secol" (adică XIII !?). [468]

3. Se cunoaşte şi descoperirea unei cămaşi de zale. [469]

4. Cercetările de teren pot identifica în parte, ca şi la Cârlibaba (fostă Mariensee), urme ale fostelor exploatări miniere, căci din anul 1805 statul austriac a exploatat cuprul la Pojorâta (fostă Luisenthal). [470]

77. COMUNA PREUTEŞTI

Şi cercetarea arheologică a comunei Preuteşti a întâmpinat greutăți deosebite, datorită faptului că foarte multe terenuri agricole nu se mai ară, ele rămânând înierbate. De aceea, nu este exclus ca în următoarele decenii să se mai facă unele descoperiri.

Arghira – harta la com. Hârtop

1. Pe pantele terenurilor agricole de pe ambele părți ale Pârâului Velniței, sau Vlădeşti, **nr. 1,** precum în grădina lui Ştefan Grigore, s-au descoperit fragmente ceramice modelate numai cu mâna, poate din *Hallstatt* (unul de aspect *Noua*), precum şi medievale (sec. XV-XVI), care au aparținut satului dispărut Vlădeşti, de la care provin probabil şi trei bucăți de zgură cu fier. Notabil, această parte de sat mai poartă numele vechii localități, aici existând şi o troiță pusă în amintirea unei foste biserici a satului respectiv.

---

[467] M. Tănase, *Sondajul arheologic de la Pojorâta (județul Suceava),* în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 451-452.
[468] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *Habitatul..* , p. 37.
[469] V. Spinei, *Moldova...*, p. 237
[470] N. Ceredarec, *op. cit.*, p. 853 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

Coordonate: N 47 27 608,
E 026 27 004, 254 m. alt.
Cercetare: M.A., 2010.

2. Pe terenul de pe ambele părți ale unui mic pârâu, **nr. 2**, fără nume, plasat la circa 200 de metri vest de biserica satului, în grădina lui Ilie Rusu, s-au descoperit, pe lângă bucăți de chirpic şi câteva fragmente ceramice modelate numai cu mâna, oricum ante Cristos.
N 47 27 585,
E 026 27 367, 251 m. alt.
Cercetare: M. A., 2010.

3. Pe terenul în pantă de pe partea dreaptă a unui mic izvor din zona finală a satului Arghira, **nr. 3**, spre Dolheşti, în spatele casei lui Mariana Bejinaru, s-au găsit izolat două fragmente ceramice preistorice.

Cercetare: M. A., 2010.

4. În localitate s-a descoperit demut un topor din silex alburiu-vinețiu, şlefuit pe toate părțile, databil în *perioada de tranziție spre epoca bronzului*. [471]

Bahna Arini

5. Pe dealul Pleşa din localitate, se găseşte o aşezare *Cucuteni B*. Pct. necartat. [472]

Basarabi

6. Pe terenul ogoarelor lui M. Sandu şi D. Petrescu, dintre pr. Fântânele şi pr. Vlădeşti, s-a conservat în cantitate redusă chirpic şi material ceramic *Sântana de Mureş*, numai pastă ciment, ceea ce

[471] V. Spinei, *Descoperiri ...*, p. 79.
[472] N. Ursulescu, Şt. Manea, *op. cit.*, p. 173. Autorii au efectuat recunoaşteri în unele dintre zonele de mai jos – *Ibidem, passim.*

https://biblioteca-digitala.ro

ilustrează doar un punct locuit probabil, destul de târziu şi aceasta nu prea mult timp. Pct. necartat.
N 47 27 611,
E 026 26 659, 256 m. alt.
Cercetare: M. A., 2010.

7. Într-un loc neprecizat, se menționerază prezența ceramicii din *Hallstatt*.[473]

8. În Basarabi, la sud de sat, pe Dealul Hârburi, nume sugestiv de altfel, cu mult timp în urmă N. Beldiceanu şi Gr. Buţureanu au sondat o aşezare *Cucuteni*, urmați în 1930 de V. Ciurea. S-au descoperit printre altele idoli antropo - şi zoomorfi şi ceramică pictată, fără să se poată lămuri faza. Pct. necartat.[474] Aici s-a locuit şi în *Hallstatt*. Înainte de 1900, tot aici s-au găsit trei celturi, securi, un cuțit, un fragment de vas din bronz, un vârf de săgeată, unul de lance şi o brățară.[475]

9. În punctul *Dealul Lan*, s-a descoperit în 1967 un mormânt în cutie de piatră (schelet chircit, topor din silex, trei vase şi un racloar), încadrat *culturii amforelor sferice*. Pct. necartat.[476] Prezența purtătorilor acestei culturi se documentează şi printr-un topor din silex, şlefuit, descoperire întâmplătoare.[477]

10. În punctele *Cotu Morii, Onania, Vlădeşti (Silişte)* şi *D-lul Popii*, s-a descoperit ceramică medievală din sec. XVI-XVII, mai timpurie în *Silişte*. Inf. E.I.E.

Huşi

Pe terenul de pe malul drept al unui pârâu fără nume, **nr. 4**, la intrare în Huşi, venind de la Preuteşti, în spatele casei lui Petru Morariu,

---

[473] M. Petrescu-Dîmbovița, *Depozitele de bronzuri din România*, Buc., 1977, p. 152.
[474] D. Monah Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 57 cu bibl.
[475] M. Petrescu-Dîmbovița, *Depozitele...*, p. 152; M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 137, toate cu bibl.
[476] N. Ursulescu, Şt. Manea, *op. cit.*, p. 173, cu bibl.
[477] V. Spinei, *Descoperiri ...*, p. 89 şi B. P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 49 cu inf. şi bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

pe lângă cîteva fragmente ceramice vechi, modelate numai cu mâna, s-a descoperit şi o aşchie din silex cenuşiu.

Cercetare: M.A., 2010.

11. Pe segmentul de terasă înaltă a Şomuzului**, nr. 5**, de dreapta, de la est de biserică, se găseşte ceramică lucrată numai cu mâna, poate din *epoca bronzului*, şi medievală, ante 1400 (de aspect mai primitiv), dar şi din veacurile XV-XVI şi resturi de pietre şi lut ars. Câteva fragmente medievale s-au găsit şi dincolo de biserică, spre vest, în spatele unui fost cimitir.

Cercetare: M. A., 2010.

12. La câteva sute de metri vest, lângă cimitirul vechi, pe partea dreaptă a Şomuzului, s-a descoperit de mult o aşchie paleolitică şi ceramică *Sântana de Mureş*.[478] Personal, am descoperit şi ceramică din secolul al XV-lea, fără să fim siguri că ea reflectă un nivel de locuire efectivă. Pct. necartat.

Cercetare: şi M. A., 2010.

13. Pe terenul de pe stânga Şomuzului, **nr. 6**, loc *Epărie*, între şosea şi apă se găseşte ceramică din secolele II-III. [479]

Cercetare: şi M.A., 2010.

Leucuşeşti

14. În ogoarele aflate în dreapta şoselei spre centrul satului, **nr. 7**, după primele sute de metri de intrare în sat, s-a găsit pe o lungime de circa 250 metri chirpic şi ceramică fragmentară din secolele II-III d. Chr.,

---

[478] N. Ursulescu, Şt. Manea, *op. cit.*, p. 172. La N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 306, nr. 295, apare sec. V d. Chr. (deci Sântana).
[479] *Ibidem*..., p. 178, n. 47.

https://biblioteca-digitala.ro

dar şi de aspect *La Tène*, poate tot II-III, cât şi o jumătate de cute, cu laturi albiate de la o folosință îndelungată.

Cercetare: M.A., 2010.

15. În zona fostei ferme Ciorsaci, **nr. 8**, pe partea stângă a pârâului satului, în grădinile unor case în construcție, a existat o aşezare *Sântana de Mureş*. Situl identificat de autor, nu credem că coincide cu cel descoperit cu multe decenii în urmă în pct. *Ciorsaci*, cu o amplasare după autori în zona cătunului Ciorsaci, pe terasa inferioară a Şomuzului, pe stânga apei, în dreptul şoselei Fălticeni-Dohasca (?) şi a cantonului CFR nr. 20. [480] În schimb, în *mss*. nostru dactilografiat, foarte vechi, cu situri Sântana, există o amplasare în zona vărsării pr. Leucuşeşti în Şomuz, grădina lui Vasile Lupu (p. 4, nr. 59, fără trimitere bibl.; pct. 58 – un altul pe terasa de pe dreapta a pr. Leucuşeşti, la cca. 250 m est de biserică). Probabil ultimul este vis-à-vis de pct. 59, practic fiind unicul.

16. În locul *Horaiță* din sat, există ceramică din sec. XIV-XV, după o veche informație primită de la E.I.E, iar în locul *În Grădini*, s-ar afla ceramică din secolul XV, după acelaşi.

16bis. Din zonă provine şi un fragment de topor-ciocan din graywacke, actualmente la MB. [481]

Mănăstioara

17. Pe dealul numit sugestiv *Cetate/Cetățuia*, **nr. 9**, loc amenajat defensiv prin ridicarea a două valuri succesive de apărare, s-au executat săpături arheologice sistematice, care au demonstrat aici două niveluri de locuire umană, una *Cucuteni A 4, A-B 1*, şi *B 1* (şi *Precucuteni III*) şi alta din *Hallstatt*, dar şi atestarea sporadică a culturii *Horodiştea-Erbiceni*. În *Hallstatt*, fortificația dispunea de trei rânduri de şanț şi val. Primele săpături le-au făcut Gr. Bułureanu şi N. Beldiceanu în 1895, care au menționat şi două şanțuri de apărare, apoi în 1915 V. Ciurea.

---

[480] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 306, nr. 298 a, unde apare sec. III sau IV (?) şi ceramică din feudalismul dezvoltat. Cf. şi nota 238 cu bibl.
[481] B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 285, nr. 56.

https://biblioteca-digitala.ro

În *Cetate,* toponim, ce sugerează şi o folosire poate şi post *Hallstatt*, cu o suprafaţă de cca. 1.200 mp, s-au făcut săpături sistematice şi între anii 1976-1979.[482]

La baza acestei terminaţii deluroase se unesc apele a două pâraûri care formează de aici cursul pârâului Brana.* Aici s-a făcut o descoperire întâmplătoare, constând în mai multe fragmente ceramice şi pietre cu urme de foc (vatră ?). Resturile unui vas, oală-borcan, modelat cu roata, din pastă cărămizie cu nisip în compoziţie, cu marginea buzei având la exterior o şănţuire tipică, au fost datate de către autori în secolul XIII, fiind menţionate unele analogii la Păcuiul lui Soare pe Dunăre, şi Hlincea-Iaşi, sau unele persistenţe mai târzii în Maramureş, la Cuhea.[483]

Cercetarea noastră a terenului dintre cele două fire de apă, în ogorul săteanului Vasile Juglea, a dus la observarea prezenţei ceramicii medievale, databile larg în secolele XV-XVI (XVII), legată de prezenţa fostei mănăstiri, mutată ulterior pe amplasamentul bisericii actuale, de la care derivă şi numele cătunului.

Cu diverse ocazii, în taluzul drumului, ar fi apărut – după spusele sateanului amintit – şi oseminte omeneşti, probabil de la foştii călugări. Cu ocazia ridicării unei locuinţe, lângă un schelet s-a descoperit o imitaţie după un ducat veneţian din perioada anilor 1402-1410.
N 29 424,
E 026 24 257, 333 m. alt.
Cercetare: şi M. A., 2013.

Preuteşti

---

[482] D. Popovici, N. Ursulescu, *Şantierul arheologic Preuteşti-Cetate (jud. Suceava),* în *Cercetări Arheologice,* IV, 1981; iidem, *Şantierul arheologic Preuteşti-Cetate (jud. Suceava),* în *Cercetări Arheologice*, VII, 1984. Cf. şi A. Lásló, *Începuturile...*, p. 178, pct. 188, cu bibl.; N. Ursulescu, Şt. Manea, *op. cit.*, p. 175.

* Toponimul slav are în mod normal semnificaţie iniţială concretă, probabil derivând de la „braniti", cu sens de loc cu regim special de interzicere – vezi braniştile medievale. A desemnat un loc de trecere, pe drumul ce făcea legătura între valea Şomuzului Mare şi cea a Şomuzului Mic – vezi şi cazul pasului Bran.

[483] N. Ursulescu, Şt. Manea, *op. cit.*, p. 178-180.

https://biblioteca-digitala.ro

18. În vatra satului, **nr. 10**, la sud de şosea, în sectorul numit sugestiv *Silişte-Selişte*, se găseşte ceramică din *epoca bronzului* (cultura *Noua*, şi după Niculică şi *Komariv* [484]), din secolele II-IV şi medievală, din secolele XV-XVII, fără să se cunoască amplasamentul fostei biserici şi necropolă a satului medieval. Deoarece poziţia este foarte bună, este posibil ca ele să fi fost pe platforma de teren a actualei biserici. Cu ocazia construirii şcolii noi, s-a descoperit şi ceramică *Cucuteni*.

N 47 27 431,
E 026 24 762, 266 m. alt.
Cercetare: E.I.E., 1975; M. A., 2013.

19. Pe pantele line de pe partea dreaptă a pr. Gloduri, **nr. 11**, începând cu şoseaua spre Dolhasca şi mergând spre nord, în grădinile lui Dumitru Costică, şi continuând cu cele ale lui Grigore Pintilei şi Ileana Găleată, se găseşte ceramică preistorică, din câteva fragmente mai tipice rezultând că este vorba cert de *epoca bronzului*, cultura *Noua*.

Poate legată de fosta aşezare, este descoperirea în 2011, peste apă, nu departe de şosea, cu ocazia săpării fundaţiei casei lui Vasile Apetrei, a două schelete, adult şi copil, destul de mare, cu faţa în jos (?). Informare de la un sătean.

N 47 27 554,
E 026 25 814, 263 m. alt.
Cercetare: M. A., 2013.

20. Pe terasa în contur de potcoavă a Şomuzului Mare, **nr. 12**, din punctul *Haltă*, se găsesc în mari cantităţi bucăţi de chirpic şi ceramică fragmentară aparţinând culturilor *Precucuteni III* şi *Cucuteni A3*. Important, aici s-au desfăşurat săpături arheologice sistematice, cu rezultate ştiinţifice notabile. [485] Se pare că există şi materiale sporadice din *bronzul timpuriu*.

N 47 27 431,
E 026, 25 401, 260 m. alt.

---

[484] *Epoca Bronzului...*, p. 131, nr. 25.

[485] N. Ursulescu, S. Ignătescu, *Preuteşti-Haltă. O aşezare cucuteniană pe valea Şomuzului Mare*, Iaşi, 2003, p. 134, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 2013.

21. Pe ogoarele de pe partea dreaptă a pârâului Brana, **nr. 13**, spre cursul mijlociu, acolo unde terenul agricol are o mai mare suprafață, departe de case, în ogoarele lui Vasile Cerbu şi Nicolae Bârleanu, se găseşte ceramică fragmentră din secolele II-I î. Chr, aparținând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*. După cantitatea sa şi arelalul de răspândire, opinăm că este vorba despre doar un punct locuit. Pentru datare, ne-am bazat doar pe câteva fragmente lucrate cu mâna şi decorate la exterior prin tehnica barbotinării.
N 47 20 439,
E 026 24 344, 292 m alt.
Cercetare: M. A. 2013.

22. Cu circa 100 de metri est de indicatorul de ieşire din sat, **nr. 14**, spre Huşi, mai ales pe partea stângă a unui pârâiaş, în spatele casei lui Paraschiva Chirilă, se găsesc, alături de bucăți de chirpic, fragmente ceramice aparținând culturii *Sântana de Mureş*.
N 47 27 461,
E 026 24 180, 255 m. alt.
Cercetare: M. A., 2013.

Alte descoperiri:

În urma unor cercetări mai vechi (N. Ursulescu, Şt. Manea, *passim*), se mai pot menționa unele descoperiri izolate:
-pe vărful dealului Cetățuia (*Cucuteni*-?), **nr. 15** şi pe panta nordică, acolo unde cercetarea noastră nu a putut observa nimic concret, restul unei ceşti dacice. Forma vârfului dealului, nu este dintre cele agreate de cucutenieni şi mai vechea semnalare este mai degrabă o descoperire izolată;
-punctul *Țarna Mare*, terasa joasă a Şomuzului, cu descoperiri *Sântana de Mureş*;
-ceramică izolată *Horodiştea-Folteşti*, pe dealul Ranca;

https://biblioteca-digitala.ro

-materiale ceramice *Cucuteni* pe unele dealuri, Ciriteu, Stanişte, Sub Plopi, Orac.
- picior de cupă *Criş*, estul satului Preuteşti, în hotar cu Basarabi, în stânga şoselei, în grădina lui Petre Gh. Spânu;
- sec. XV – zona dintre gurile de vărsare ale pârâurilor Leucuşeşti şi Huşi, inclusiv sec. XVII. Tradiția locală menționează că aici exista vechiul sat şi biserica sa.
Alte inf.: în 1792 acea mănăstire din lemn, de la Mănăstioara, ridicată în 1716 pe amplasamentul alteia mai vechi, se mută, fiind adusă de la cca. 500 de metri, din deal. Apoi, la 1858 doi călugări o ridică pe cea care se mai păstrează încă. Sate dispărute - Ciorsaci (pârâu şi deal în vestul comunei, pe deal era un metoh al mănăstirii Solca) şi Vlădeşti, pe stânga Şomuzului, zona Preoteşti. După dispariția satului Ciorsaci, terenul intră sub incidența Hârtopului.

Obs. – în vechiul repertoriu făcut, cei doi autori au menționat pe dealul Holm, cam în dreptul sitului cu nr. 13 pe hartă, o movilă, cu atribuire incertă. Menționăm aici însă, că în ciuda faptului că am verificat toată coama dealului, la pas, nu am descoperit o astfel de movilă, neatestată nici de cei câțiva bătrâni intervievați în acest sens.

78. COMUNA PUTNA*

Gura Putnei

1. În zona de confluență a pârâului Putna cu Suceava, pe pantele sudice ale dealului Țurana, **nr. 1**, s-au descoperit:
- aşchie din silex cenuşiu în fața casei lui Costan Turtă;
- aşchie din silex cenuşiu în grădina lui Alexandru Mitric;
- câteva fragmente ceramice de factură grosieră, cu cioburi pisate în compoziție, probabil *Cucuteni* şi aşchii din marnă calcaroasă la cca. 150 metri est de vârful dealului amintit;
- un gratoar masiv dintr-o rocă locală albicioasă, într-o ruptură de teren de pe acest vârf.

* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 119, cu bibl. aferentă.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 1997, 2004, 2013; colecțiile MB.

Putna

2. În zona de S-V a mănăstirii, **nr. 2**, cu ocazia săpăturilor arheologice din anii 1955-1956, s-au descoperit mai multe fragmente ceramice neolitice, provenite – după descoperitori – de pe înălțimile din vecinătate. Deoarece în apropierea complexului monahal, spre S-V, se găsea un izvor cu apă sărată, folosit de călugări în evul mediu, credem că ceramica în discuție este de factură cucuteniană, pe amplasamentul viitoarei mănăstiri locuind o vreme sezonier astfel de comunități.

Reluarea săpăturilor în anii '80 ai secolului trecut, a dus la găsirea de ceramică datată în secolele XIII-XIV (!?). [486]

3. Cu peste un veac în urmă, D. Dan ne informa în microzona comunei despre o serie de movile, unele poate doar ca semn de demarcație în evul mediu: atunci teritoriul comunei se se hotăra la nord „cu cel al Strajei în dealul Cotos (986 m), unde sunt trei movile, apoi la movila din Măgura Vacii, la movila din Pisc, 1192 m şi la cele trei movile de pe Scorbura, 996 m, unde el se hotăra cu comuna germană Carlsberg la movila din dosul gării Carlsberg, în dealul Huței, apoi la apoi cu comuna Vicovu de Sus la movila de la Glodişoara, de unde hotarul merge peste Măgura Mică şi cea mare până la cele trei movile de pe Aluniş. De aici mai departe Stânişoara, şi movila de la Ciung hotărăsc Putna de comuna Vicovul de Jos. Mai departe pârâul Voevodeasa face hotar între Putna şi Voevodeasa (Fürstenthal) şi Sucevița, apoi trei movile la Prislop şi în vârful Meselor tot cu Sucevița. De aici hotărăsc Putna de comuna Ruşii-Moldoviței trei movile în Dealul crucii şi la Segea mare şi mică, iar în cătunul Argelul trei movile în Oglinda... În Ursoaia, dincolo de Sihăstrie, este o cruce pe locul unde ar fi fost altarul unei mănăstiri mai vechi..." Tot de aici mai aflăm că în 1754, la cca. 3,5 km amonte pe pr. Putna, s-a făcut biserică din piatră pe locul uneia vechi din lemn. [487]

---

[486] Gr. Foit, *Considerații pe marginea unor descoperiri monetare de la Mănăstirea Putna*, în *Suceava*, IX, 1982, p. 505 şi urm.

[487] D. Dan, *Mănăstirea şi Comuna Putna*, Bucureşti, 1905, p. 11-12, 114.

https://biblioteca-digitala.ro

79. COMUNA RĂDĂŞENI

Deoarece în sezonul de toamnă nu se ară toate ogoarele, cele pe care s-a făcut recoltarea fiind pline de buruieni, ca să nu mai vorbim de imensa suprafață de teren rămasă în pârloagă, este posibil ca pe viitor să se mai facă accidental unele descoperiri. Un factor foarte important obstructiv pentru cercetare a fost şi dispunerea caselor şi anexelor exact pe fruntea teraselor, acolo unde de-a lungul timpului erau şi cele mai bune condiții de stabilire cu traiul sedentar a comunităților umane.

Lămăşeni

1. În extremitatea de vest-nord/vest a satului, **nr. 1**, pe marginea unei cueste cu largă vedere spre răsărit, s-a observat prezența unei movile funerare care mai are circa 1,5 m înălțime şi un diametru de circa 15 metri. În acest sector, în vremea comunismului, după spusa localnicilor, s-ar fi nivelat mecanic un astfel de tumul. De aici, la circa 350 metri nord, se păstrează o altă movilă, care mult timp adăpostise un punct de triangulație, sau chiar observator pe vreme de război. Mai înaltă, este posibil ca ridicătura de natură umană, să fi avut tot rol funerar în preistorie. Datăm ipotetic cele două movile în *epoca bronzului*, sau în prima epocă a fierului, *Hallstatt*.

Ceea ce este important, este descoperirea pe intervalul dintre ogoarele lui Grigore Arsene, Costică Stratulat şi Constantin Silachi a unui rest de bulgăre din silex, cu cortex, de vechime deosebită deoarece are deja constituită o patină destul de consistentă, a trei aşchii din roci locale cu bulb, dovadă a cioplirii antropice, dar şi a unui fragment ceramic cărămiziu ce pare să fie cucutenian.

Cercetare: M. A., 2012.

2. La ieşire din satul Lămăşeni, în direcția Pocoleni, **nr. 2**, pe partea stângă a pârâului satului, Lămăşanca, pe terenul în pantă cu începere de la un stâlp de curent (ogor V. Tanase), s-a observat prezența

https://biblioteca-digitala.ro

ceramicii de tip *Poieneşti-Lucaşeuca*, inclusiv un fragment de buză de vas, în interior realizată fațetat. În rest, materialul, lucrat numai cu mâna, pare atipic, de aspect general *La Tène*, fiind răspândit spre est pe mai multe sute de metri, până pe la ogorul lui V. Eremia.

Cercetare: M. A., 2012.

3. Tot pe acelaşi mal de pârâu, **nr. 3**, începând dinaintea unei viroage (loc *Chiriac*), şi pe mai multe sute de metri spre est, până la ogorul lui Ion Stratulat (loc *În Coastă la Pocoleni*), se găsesc resturi de oase de animale, albite de vreme şi ceramică medievală din secolele XV-XVII, provenind de la o fostă aşezare medievală, în mod normal vechiul Lămăşeni.

Cercetare: M. A., 2012.

4. Pe terasa înaltă a Şomuzului Mare, **nr. 4**, în locul numit deloc întâmplător *Sălişte,* se găseşte ceramică medievală provenind de la o fostă vatră de sat. Nu departe de aici, la circa 250 metri vest de aici, se pare că a existat vechea biserică parohială, desigur medievală. După spusele unor bătrâni din Pocoleni, pe partea stângă a drumului spre Rădăşeni, cu mult timp în urmă se găseau într-un ogor anume lespezi şi pietre mai mari ce puteau proveni de la o astfel de construcție. În plus, foarte aproape, nu ştim din inițiativa cui, s-a ridicat şi o cruce masivă din piatră, care ar fi putut aminti de vechea biserică. De reținut, personal, în locul indicat de interlocutorii amintiți, am descoperit şi câteva fragmente ceramice din secolele XV-XVI.

Cu decenii în urmă, după spusele lui M. Ignat, se mai observau în ruptura de teren a terasei, ce dă actualmente spre lac, urme de la un vechi bordei.

Cercetare: M.A., 2012.

https://biblioteca-digitala.ro

5. Demult, E.I.E. ne-a informat: ceramică medievală pe D-lul Prodana, D-lul Calea Mare şi Valea Puntişoara, fără să fim siguri şi de intensitatea nivelurilor efective de locuire de acolo.

Pocoleni

6. Cu mult timp în urmă, Ciurea semnalase existența unei aşezări neolitică pe arealul localității.[488]

Rădăşeni

7. Pe vârful dealului numit deloc întâmplător *Cetățica, Cetățuia*, **nr. 5**, din zona centrală a satului, se găsesc urme ceramice şi bucăți de chirpic de la o fostă aşezare fortificată cu şanț şi val *Cucuteni*, sondată de Buțureanu. Aici în ultimii ani, s-a ridicat o cruce metalică, de dimensiuni remarcabile, care domină vatra satului. Aşezarea a fost cunoscută din cercetări mai vechi, după care a rezultat că după nivelul de locuire eneolitic, aparținând culturii *Cucuteni (fazele A şi B I)*, aici s-ar fi locuit şi în perioada timpurie a *epocii bronzului* şi în *prima epocă a fierului (Hallstatt)*. La data cercetării noastre nu s-au observat resturi litice, sau piese distincte ceramice, cu excepția unor bucăți de chirpic.

De aici provine probabil o statuetă aflată în colecțiile muzeului fălticenean, în urma cercetărilor vechi ale lui Ciurea.[489]

Cercetare: M. A., 2012.

8. Tot în partea centrală a satului, **nr. 6**, la circa 200 metri est de biserica ortodoxă cu hramul Sf. Petru, în terenul unei foste case, dezafectate, proprietate a lui Ion Amariei, pe lângă bucăți de chirpic, şi urmele unei mici gropi cu resturi de pământ ars, s-a observat prezența de cramică lucrată exclusiv cu mâna de aspect *La Tène*, dintre care câteva cu o față neagră, lustruită. Definitoriu este un fragment de buză fațetată,

---

[488] *Preistoria*, în *Natura*, nr. 6-8, 1931, p. 32.

[489] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.* p. 136, pct. 846, cu bibl.; D. N. Popovici, C. Simiciuc, *op. cit*, pl. V/1.

https://biblioteca-digitala.ro

ceea ce ajută la datare (sec. II-I î. Chr.) şi la atribuirea culturală (cultura *Poieneşti-Lucaşeuca*).

De asemenea, în cantitate mult mai mică, s-a observat prezența ceramicii medievale, databile în secolele XVI-XVIII. În această zonă, a vetrei de sat, E.I.E. ne-a informat şi despre secolele XIV-XV, atestate material şi în pct. Sălişte.

Cercetare: M. A., 2012.

9. În zona fostelor grajduri CAP, **nr. 7**, pe partea stângă a vărsării unui modest afluent, fără nume, în Rădăşanca, pe un teren în uşoară cădere spre apă şi orientat spre sud, s-a descoperit, alături de chirpic, ceramică *Sântana de Mureş* (sec. IV d. Chr.), mai ales specia zgrunțuroasă, ceea ce ne face să ne gândim la o fază mai târzie a culturii.

Resturi ceramice, dar nu şi chirpic, s-au descoperit pe ogoarele de peste apa pârâiaşului fără nume, la circa 200 metri vest de grajduri, pe un sector mai înalt, mai bine profilat, al terasei, fiind descoperite şi numeroase fragmente ceramice din perioada târzie a *epocii bronzului*, aparținând culturii *Noua* (sec. XIV-XII î. Chr.).

Cercetare: M. A., 2012.

10. La cca. 800 metri aval, de fostele grajduri CAP, **nr. 8**, loc *Silişte,* pe terenul în pantă lină spre malul stâng al pârâului Rădăşanca, cu ocazii mai vechi se afirmă că s-ar fi descoperit ceramică din *epoca bronzului*, *Noua*, dar şi medievală. La cercetarea noastră de teren s-a observat doar prezența ceramicii medievale (sec. XV-XVII). [490]

Cercetare: M. A., 2012.

11. În locul *Rediu* (coasta Dealul Cârlanarilor), pe malul drept al pr. Brădățel, se spune, pe vremuri existau bordeie de robi.

12. După harta de la fig. 2, a cărții Matei-Emandi, în sat, s-a descoperit şi ceramică din prima jumătate a sec. XIV.

---

[490] A. Niculăeasa, M. Niculăeasa, *op. cit.*, p. 25-26, şi pt. nr. 11.

https://biblioteca-digitala.ro

13. Tot în Rădăşeni, s-a descoperit un topor din piatră *epoca bronzului*.[491]

14. Şi o piesă emisă de Constans (Ag, 1,50 g, 16 mm), aflată în col. MB, inv. MC/2866.[492]

80. ORAŞUL RĂDĂUŢI*

1. În centrul oraşului, **nr. 59**, pe str. Ion Nistor, nr. 25, în grădina lui Mihai Bâzgău, pe o terasă secundară a Topliţei, sub care cu decenii în urmă exista încă un izvor activ, s-au descoperit:

- ceramică de tip *Lunca-Dorohoi*, la unele fragmente observându-se urme de făţuire verticală;
- ceramică din secolul al XV-lea şi din abundenţă bucăţi de lupe şi zgură cu fier, ultimele în zona mai de nord.

Punctul pare să facă parte din ceea ce era odată „Cotu de Sus" al satului medieval, faţă de „Cotu de Jos".[493]

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

2. Pe terasa stângă a Topliţei, **nr. 60**, în faţa casei lui Aftanasie Onica, pe micul ogor al lui Gheorghe Şindrilaru, în dreptul turnului de apă al fabricii de spirt, s-au găsit:

- ceramică de tip *Lunca-Dorohoi*;
- ceramică din secolele XV-XVI, inclusiv un fragment de capac.

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

---

[491] V. Ciurea, *Preistoria...*, p. 8. Cf. şi B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 279, nr. 45, unde mai aflăm de două piese tot din epoca bronzului, aflate într-o colecţie particulară – nr. 46-47.

[492] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 264, nr. IX.

* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 130-135.

[493] I. Şandru, *Contribuţii istorico-geografice asupra dezvoltării oraşului Rădăuţi*, Iaşi, 1953, p. 14.

https://biblioteca-digitala.ro

3. Pe str. Gh. Doja, nr. 7, **nr. 61**, în spatele fabricii de spirt, pe partea dreaptă a pr. Toplița, începând cu grădina lui Constantin Alecu și până la cea a lui Dumitru Simota, s-au descoperit rare fragmente ceramice medievale, sec. XIV și XVII, inclusiv caolin smălțuit în galben-maroniu.

Cercetare: M. A., 1998; colecțiile MB.

4. Cercetarea grădinii lui Aurel Colibaba, **nr. 62**, Strada Lungă, nr. 5, plasata pe terasa pârâului Jalcău, a dus la identificarea altui punct locuit în evul mediu:

- ceramică din secolul XIV;
- ceramică din secolele XV-XVI și rare fragmente din caolin smălțuit verde-oliv, din secolul următor.

Remarcabil, un fragment de buză de oală, modelat cu mâna, care ca aspect al pastei aduce a secol XIV; are un profil tras în interior amintind de ceramica secolelor VI-VII.

Cercetare: M. A., 1998; colecțiile MB.

5. Urmărindu-se mai departe această terasă, **nr. 63**, de altfel nu foarte bine evidențiată, a fost localizat un nou punct locuit medieval, în grădina lui Vasile Vlonga (lângă un stâlp de curent, la cca. 50 m est de casa de pe str. Porumbelului). Aici s-a găsit numai ceramică zgrunțuroasă din secolul al XIV-lea.

Prin urmare, putem considera că în zona nordică joasă, cu terenuri băhnoase, cu ochiuri de apă și heleștee s-a desfășurat în principal satul medieval Rădăuți.

Cercetare: M. A., 1998; colecțiile MB.

6. Un bogat nivel de locuire *Cucuteni B* s-a înregistrat în partea sudică a orașului, **nr. 64**, în zona manejului. Prof. Serafim Fădor a

https://biblioteca-digitala.ro

recuperat material ceramic fragmentar şi două pahare cu ocazia unor lucrări edilitare în 1969.[494]

Nu departe, cu ocazia excavărilor pentru fundația căminului Liceului „Eudoxiu Hurmuzachi" s-au descoperit materiale ceramice *Cucuteni B*, aşchii din silex, un topor din marnă calcaroasă, mutilat şi un pahar întreg. Este posibil, ca acest sit să fi fost cel menționat în 1895 de către Gr. Buțureanu. Aceeaşi aşezare, sau o alta din apropiere, a fost amintită de către Kaindl. În zona hipodromului se pare că a existat şi o aşezare *Criş*, căci în zona centrală a oraşului, nu departe de biserica Bogdana, la fostul manej, cu ocazia unor lucrări edilitare pe str. Călăraşi, bloc „12 apartamente", s-a descoperit ceramică considerată a fi după comunicarea făcută de localnicul Serafim Fădor lui N. Ursulescu, de factură *Criş* (?).[495]

7. În zona *Ochiuri*, după informațiile lui I. Şandru şi C. Blaj, s-au făcut unele descoperiri preistorice de-a lungul vremii, ca şi pe terasa Suceviței. În primul loc menționat s-au descoperit de-a lungul vremii „ceramică preistorică, unelte de pescuit, silexuri şi pietre cioplite", vestigii preistorice găsindu-se şi pe versantul de la nord de acest sit, ultimele încadrate în *Hallstatt*.[496] Tot în localitate, ocazional, s-ar fi descoperit şi ceramică din perioada de *tranziție spre epoca bronzului*, *Hallstatt*, *Poieneşti-Lucaşeuca* şi *Sântana de Mureş*. Materialele sunt expuse în muzeul din oraş. În sfârşit, ocazional în oraş s-au găsit de-a lungul vremii câteva topoare din silex, aflate în diverse colecții particulare.

8. De-a lungul vremii, în teritoriul administrativ al oraşului s-au descoperit şi monede:

- un mic tezaur compus din 12 denari (dintre care „trei de la Augustus, unul de la Nero, trei de la Vespasian, unul de la Hadrian"), găsit pe Dealul Crucii;

---

[494] Cf. şi M. Boşcoianu, *Descoperirile arheologice din faza Cucuteni B de la Rădăuți*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2006, p. 353-354.

[495] N. Ursulescu, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 318, nr. 117. Plasare incertă la autorul citat, în interfluviul Suceava-Toplița.

[496] *Câteva trăsături geografice ale teritoriului oraşului Rădăuți*, în *Probleme de geografie*, vol. III, Buc., 1956, p. 238.

https://biblioteca-digitala.ro

- un denar republican şi unul de la Vespasian; o piesă de bronz din sec. IV d. Chr., descoperite în zona fabricii de spirt;[497]
- unele monede de la Iustinian şi Focas. Pe terenul din spatele fabricii a fost descoperită întâmplător o monedă de bronz emisă de Iustin I. Pe str. Putnei, cu ocazia unor lucrări de canalizare, s-a recuperat o piesă de la Roman III Arghyros;
- tot de pe teritoriul localităţii provine un *follis* anonim emis la Constantinopol, tipul *B*, după clasificarea realizată de Margaret Thompson. În fine, s-au descoperit şi o monedă de la Carol Robert de Anjou (1308-1342) şi două de la Ludovic cel Mare (1342-1382) – pct. necartate.

9. Biserica Bogdana, **nr. 66**, reprezintă locul unor descoperiri de importanţă naţională excepţională, acestea fiind binecunoscute datorită recentei monografii realizată de soţii Bătrâna. În cadrul unor lucrări edilitare, în zona bisericii s-au găsit materiale ceramice *Cucuteni B*.[498]

10. Pe dealul Osoi, **nr. 67**, de la vest de oraş, mai demult s-au descoperit materiale ceramice *Komariv* şi din *Hallstatt* (şi fragmente canelate). Pe partea abruptă, de N-V a dealului Osoi, s-au făcut mai demult descoperiri din *paleoliticul superior* (piese din silex patinat) şi *Cucuteni,* piese aflate în colecţia prof. S. Fădor din oraş (inf. S.F.). Posibil ţine de comuna vecină, Horodnicul de Sus.

Cercetare: E. I. E., D. N. Popovici, 1975.

11. La poalele prelungite ale dealului, spre sud-est, **nr. 68**, pe terasa bine evidenţiată a Topliţei, de pe partea stângă, în apropierea unui stâlp de curent, pe lângă chirpic, s-au descoperit de autor:

- ceramică preistorică imposibil de datat;

---

[497] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 86; D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 135, pct. 563. Cf. şi M. V. Butnariu, *Răspândirea monedelor bizantine din secolele VI-VII în teritoriile carpato-dunărene*, în *Buletinul Societăţii Numismatice Române,* LXXVII-LXXIX (1983-1985), nr. 131-133, Bucureşti, 1987, *passim*, cu bibl.

[498] A. Luchian, *Rădăuţi vatră românească de tradiţii şi înfăptuiri socialiste*, Buc., 1982, p. 9.

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică, ipotetic din *Hallstatt*;
- ceramică *Sântana de Mureş*;
- ceramică din sec. XIV-XV şi XVII.

Cercetare: E.I.E., D. N. Popovici, 1975, M. A., 1998; colecţiile MB.

12. Pe aceeaşi terasă, **nr. 69**, în dreptul ultimelor case de la şosea, au fost găsite:

- numeroase fragmente ceramice din *Hallstatt* (fragmente negre lustruite);
- rare cioburi *Sântana de Mureş*;
- un fragment din sec. XV.

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

13. Pe ogoarele de pe partea stângă a noului curs amenajat al pr. Pozen, **nr. 71**, la cca. un kilometru sud de ultimele case din Măneuţi, a fost identificat un punct locuit probabil preistoric, ceramica de aici putându-se încadra ipotetic în *Hallstatt*.

Cercetare: M. A., M.G., 1998; colecţiile MB.

14. Pe o veche terasă, **nr. 72**, uşor înălţată faţă de şesul care a adăpostit vechiul iaz al oraşului, la cca. 150 m nord-vest de coada fostei acumulări de apă, s-a descoperit material ceramic modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, imposibil de datat mai exact. Adăugăm aici şi un ciob nisipos din sec. IV d. Chr. sau sec. XV.

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

15. Pe partea opusă a fostului iaz, **nr. 73**, la câţiva zeci de metri S-E de complexul zootehnic, a fost observat un nivel de locuire *Noua*, la care adăugăm un fragment ceramic negru, lustruit – *Hallstatt* ?

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

16. Pe ambele părţi ale primului pârâu, **nr. 74**, pe stânga drumului spre Dorneşti, există o aşezare *Sântana,* de unde provin doi denari de la Vespasian şi Caracalla. [499]

17. Undeva pe vadul prârâului Suceviţa (de lângă fostul sat Vadul Vlădichii) şi tot în această zonă, în locul *Vadul Pietros* al Pozinului (Pozenului), ca şi, au fost descoperite cele mai vechi urme de locuire umană din zonă, considerate de către Petru Rezuş (fără trimitere) a fi unelte litice de tip *pebble tools* (unelte „de prund"). Pct. necartate. [500]

18. Alte unelte considerate paleolitice (?), dar din etapa finală, s-au descoperit la cca. 700 m sud de biserica Bogdana, asociate cu vârfuri de săgeţi şi de suliţe, însoţite de ceramică fragmentară neolitică decorată cu „motive circulare adâncite". Piese paleolitice s-ar fi găsit – după S. Fădor – şi pe Dealul Crucii.

19. Revenind la punctul Vadul Vlădichii, pct. necartat, în marginea de sud-est a oraşului Rădăuţi, s-a scris despre o biserică făcută aici, nu departe de zona centrală din Rădăuţi. [501]

Cu ocazia unor lucrări agricole aici s-au identificat urmele de la două locuinţe de suprafaţă cu ceramică din sec. XV. În oraş, s-au descoperit puncte cu ceramică medievală la Topliţa, Saha, cartierul Bogdana, Temnic, Vadu Pietros, Berestea, Dealul Crucii, Temnic, Visa, Saha, Iazuri, Hipodrom, Ochiuri, Ruine şi Sălişte. [502]

20. Nedumerire generează informaţiile: în zona oraşului Rădăuţi, pe teritoriului fostului sat Hliboca, punct *Cetate* (?!), Kaindl semnala o posibilă aşezare cucuteniană (*Geschichte*..., p. 8, 10),[503] probabil aceeaşi amintită în 1895 de Buţureanu. Monah şi Cucoş cred că ar putea fi aceeaşi staţiune. Cf. şi M. Andronic, *Ist. Bucovinei*, II, p. 388.

[499] M. Andronic, *Istoria Bucovinei*, II, p. 73.
[500] *Contribuţii la istoria oraşului Rădăuţi*, Buc., 1975, p. 23.
[501] D. Dan, *op. cit*., p. 114.
[502] E. I. Emandi, *Consideraţii*..., p. 381, n. 22, p. 382, 387. Fără, din păcate, nuanţări de habitat, la fiecare punct.
[503] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit*., p. 136. pct. 847.

https://biblioteca-digitala.ro

21. Din oraş provine un topor din silex, încadrabil *culturii amforelor sferice*.[504]

81. COMUNA RÂŞCA

1. La limita estică a teritoriului comunei Râşca, **nr. 1**. pe terasa superioară a râului cu acelaşi nume (pe partea stângă a începutului drumului comunal ce duce spre satul Jahalia), pe terenul lui Nicolae Tomegea (actualmente păşune), a fost descoperit un fragment modest de chirpic, dovadă că aici a existat un vechi punct locuit (preistorie ?). Din păcate, acest teren, ca şi cele alăturate, actualmente nu se ară, ceea ce îngreunează foarte mult observaţiile de specialitate.

Cercetare: M.A., 2011.

2. Pe malul drept al pârâiaşului numit *Doi lei*, **nr. 2**, în apropierea drumului judeţean ce vine de la Bogdăneşti, în grădina din spatele casei lui Grigore Rusu, s-a descoperit o aşchie masivă din rocă locală, ce se pare că a rezultat în urma unei activităţi umane, prezentând un bulb, ca urmare a percuţiei iniţiale.

Cercetare: M.A., 2011.

3. Un punct cert de locuire umană a fost reperat pe terasa înaltă a Pârâului Bisericii, **nr. 3**, de pe partea sa stângă, din dreptul lăcaşului de cult purtând hramul *Sfinţilor Arhangheli Mihail* şi *Gavril*. Din păcate şi aici, terenul (proprietatea lui Gheorghe Tomescu) nu se ară de mai mulţi ani. Cu toate acestea, cercetarea noastră a descoperit trei fragmente de vase, modelate numai cu mâna, având cioburi pisate în compoziţie. Desigur, în această situaţie, nu se poate propune o datare exactă. Preliminar, atribuim materialul ceramic de aici mileniului I î. Chr.

---

[504] V. Spinei, *Descoperiri* ..., p. 91.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 2011.

4. Ca urmare a existenței Mănăstirii Râşca, încă de pe la mijlocul secolului al XVI-lea pe actualul amplasament, în jurul ei existând şi o serie de locuințe laice de-a lungul secolelor, cercetarea noastră a pus în evidență în apropierea monumentului istoric, pe o rază de circa 250 metri, existența de material ceramic medieval, în special din secolele XVII-XVIII.

Cercetare: M.A., 2011.

5. Strict legat de istoria oraşului medieval Baia (cf. la Baia pct. **7**), este dealul, o bâtcă, cunoscută de localnici sub numele de *Cetățuia* (*La Comoară*), lângă cantonul silvic Plopi, unde se află o fostă fortificație, posibil şi medievală. Situl este amplasat la aproximativ 2 km S-V de satul Baia. Aici au săpat N. Beldiceanu şi apoi V. Ciurea, într-o aşezare *Cucuteni*, fază neprecizată clar. Ultima cercetare prin săpătură foarte sumară, sondaj arheologic 2003 [505] (B. Niculică) a pus în evidență *Cucuteni B, Horodiştea – Folteşti, Komariv, Noua, Hallstatt,* la care adăugăm şi secolele XIV-XV şi posibil *Precucuteni III*. După o fişă a lui Al. Păunescu din arhiva institutului de arheologie din Bucureşti, aici s-ar fi descoperit un pinten, un vârf de suliță şi partea superioară a unei săbii medievale. După Zaharia, Neamțu, Zaharia, (p. 308, nr. 301,cu bibl.) aici ar exista şi *ceramică liniară*.

Cercetare: N.U., M.I., M.A., D.B., B.P.N., ante 1996, 1998, 1999, 2000, 2003.

De aici, la cca. 1 km nord de mers prin pădure, s-au descoperit fragmente ceramice, din *Hallstatt* (?). Din păcate, notița noastră de teren, din 1985, nu cuprinde alte informații.

Cercetarea izvorului sărat de pe valea pârâului Slatina nu a dus la rezultate concrete.

---

[505] B.P. Niculică şi colab., *Baia: Imaş (Cetățuia)*, în *CCA, Campania 2003*, Buc., 2004, p. 47-48, pct. 27.

https://biblioteca-digitala.ro

82. COMUNA SADOVA

Comună de munte cu posibilități foarte reduse de descoperiri concrete. Cu toate acestea, au fost semnalate fragmente ceramice databile în secolul al XIII, autorii nebinevoind - din păcate - să ne dea şi locul şi condițiile descoperirii, ca de atâtea alte ori, ceea ce ne face să fim - şi aici - foarte circumspecți în seriozitatea informațiilor lor. Drept pentru care ne permitem să ne păstrăm mari rezerve. [506]

Cercetarea noastră de teren nu a avut şansa vreunei descoperiri. Oricum, acestea se vor putea face pe locul amplasamentului celui mai vechi lăcaş de cult şi cimitir, pe terasa înaltă, de pe stânga Moldovei.

Investigarea fostei fântâni de slatină dinspre izvoarele pârâului satului, zonă numai de păşune şi în contact cu pădurea, nu a surprins existența de inventar arheologic.

Se cunoaşte totuşi în localitate, demult, descoperirea unei cămăşi de zale. [507]

83. ORAŞUL SALCEA

Mereni

1. În locul *Coada Iazului*, **nr. 1**, la cca. 150 m depărtare de malul drept al pârâului Mereni (sau Podul de Piatră), s-a descoperit material ceramic *Noua* şi poate din *Hallstattul timpuriu*. [508]

Cercetare: M. A., 1985.

2. Pe malul drept al aceluiaşi pârâu, **nr. 2**, în spatele Complexului avicol Suceava (loc *Pe Şfarag*), mai ales în zona casei lui Aurel Palaghianu, s-a sesizat prezența ceramicii fragmentare din secolele XIV-XVI, inclusiv a unor cioburi de tip *Lunca-Dorohoi*. [509]

---

[506] M. D. Matei, Emil I. Emandi, *Habitatul...*, p. 37.
[507] D. Olinescu, *Harta*, p. 79.
[508] M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit...*, p. 9-10.
[509] *Ibidem*, p. 10.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 1985.

Plopeni

3. La sud de sat, **nr. 3**, de-a lungul unei terase înclinate a Sucevei, pe fostele tarlale Huşi şi Hrenărie, pe ambele maluri ale pr. Plopeni (zis şi *Tudoriei*), alături de chirpic s-au descoperit:

- ceramică *Cucuteni*, nepictată, pastă fină şi grosieră, spre S-E zonei, fază incertă;
- ceramică tipică culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*, inclusiv buze faţetate şi fragmente cu barbotină;
- ceramică fină şi zgrunţuroasă *Sântana de Mureş*.

Aşezarea de secol IV d. Chr. este mai întinsă, fiind extinsă pe aceeaşi terasă şi pe fosta tarla Gunoişte, unde, din loc în loc s-au sesizat existenţa unor grupări de material arheologic, unde includem şi un fragment de toartă de amforă. [510]

Cercetare: M. A., 1985.

Salcea

4. În localitate Ge. Diamandi a săpat pe la începutul sec. XX un tumul cu mai multe schelete şi unelte/arme ? din piatră şlefuită. [511] Bogdan Niculică încadrează descoperirile de aici în perioada timpurie a epocii bronzului (cultura *Jamnaja*). [512]

Văratec

5. În grădina lui Petru Ilişoi s-a descoperit un topor celt cu plisc şi secţiunea rectangulară (datare generală *B D – H A*). [513]

---

[510] *Ibidem*, p. 9.

[511] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 142.

[512] *Epoca bronzului...*, p. 100.

[513] Idem, *Noi descoperiri...*, p. 376, fig. 1/4.

https://biblioteca-digitala.ro

84. COMUNA SATU MARE

Satu Mare

1. Pe terasa superioară a pârâului Saha, **nr. 1**, afluent de dreapta al râului Suceava, în partea de sat numită *Cotu de Jos*, în locul numit deloc întâmplător *Sălişte*, a fost identificată fosta vatră a satului medieval, prin prezența de chirpic şi ceramică databilă în secolele XIV-XVII. Materialul arheologic este răspândit pe un areal în formă de semilună, urmărind locul unde terenul este mai înalt față de împrejurimi. Începe să apară din zona unui fost mic cimitir unde tradiția locului spune că ar fi fost îngropați decedați din cauza ciumei, continuă în zona cimitirului în folosință a pocăiților şi se termină dincolo de casa în construcție a lui Ion Iacoban. În acest ultim sector, vestic, sub această terasă secundară, curge un izvor, ceea ce dădea valoare şi mai mare terenului locuit.

Mai importantă este ceramica mai veche, care după aspectul mai primitiv poate induce ideea contemporaneității satului cu momentul istoric al „descălecării" Moldovei.

De aici, spre nord, în locul numit *Varnița* se pare – după unii locuitori în vârstă - că existau vechi cuptoare pentru obținerea varului.

Sector estic:
N 47 49 630
E 25 59 670, 339 m. alt.
Sector vestic:
N 47 49 504
E 25 59 773, 336 m. alt.
Cercetare: M.A., 2013.

2. În extremitatea nordică a dealului Costişa, **nr. 4**, la limita teritorială a comunci cu cea vecină, Dorneşti, în terenul arat a fost descoperită o aşchie din silex cenuşiu, nepatinat.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 2013.

3. Pe terenul înălțat de pe partea dreaptă a unui izvor, fără nume, **nr. 5**, la circa 200 metri nord de sectorul vestic al sitului nr. **1**, a fost descoperită o aşchie din rocă locală provenită în urma procesului antropic de cioplire a uneltelor preistorice. Pct. necartat.

Cercetare: M A., 2013.

4. În spatele casei lui Gheorghe Giurgiu, pe terenul aflat în extremitatea sudică a dealului Costişa (loc *Cărămidărie*), a fost descoperită o aşchie atipică din silex cenuşiu, nepatinată.

Cercetare: M. A., 2013.

5. Inițial, în 1886, la arat, s-au găsit piese de armament. Spre sfârşitul sec. XIX, J. Szombathy a săpat mai multe movile funerare, de formă relativ ovală, diametre de 3-5 m şi înălțimi modeste conservate, până la un metru. Ca inventar s-au descoperit resturi ceramice, un vârf de lance din fier şi săgeți din bronz cu 2-3 aripioare, ultimele databile mai sigur în perioada secolelor VI-V î. Chr. Un astfel de vârf a fost descoperit şi ocazional, ulterior, menționat de Kaindl. [514]

6. După cercetări mai vechi, ceramică din sec. XIV-XV s-a descoperit în punctele *La şcoală, Sălişte, dealul Costişa* şi *Saha*. [515]

Țibeni

7. Pe vârful dealului Toloacă (sau Ianc), **nr. 2**, s-au descoperit în condiții deosebit de grele din cauza faptului că aici nu se ară, mai multe bucăți de chirpic şi câteva fragmente ceramice preistorice lucrate numai

---

[514] C. Buzdugan, *Riturile funerare ale comunităților hallstatiene târzii din Moldova*, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, Vaslui, 1980, p. 55; Bukovina... , I. 1896, p. 15; M. Ignat, *Necropole...*, p. 131.

[515] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, care se pot atribui ipotetic culturii *Cucuteni*.

Cercetare: M. A., 1995.

8. Pe terenul în pantă de la poalele de nord-vest ale dealului Toloacă, **nr. 3**, în dreptul drumului Țibeni-Grăniceşti, pe partea dreaptă şi a pârâului Gâtlan, s-a descoperit o fostă aşezare preistorică. Ceramica modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, în cantitate neexpresivă, nu poate fi datată deocamdată cu precizie.
N 47 49 851,
E 26 01 498, 339 m. alt.
Cercetare: M. A., 2013.

9. Ceramică medievală, din sec. XIV-XV s-a descoperit în punctul *Săliște*. Un fost sat Pleşinți, ca şi Drăgăneştii, a fost înglobat în Țibeni. Satul Țibeni se numea inițial *Pârlişenii*.[516]

N. Grămadă, *op. cit*, vol. V, consemnează la p. 450 la Satul Mare, locul numit "Troian", la 1783.

85. COMUNA SIMINICEA

Grigoreşti

1. În apropierea vărsării pr. Grigoreşti în Siret, **nr. 1,** s-au găsit fragmente ceramice care ar putea aparține unui sit *Sântana de Mureş*.[517]

2. La nord de vărsarea pârâului, pe terasa râului, se găseşte un nivel de locuire *Komariv-Noua*.[518]

3. *La Schit* – **nr. 2** Situl se plasează pe un promontoriu cu pante abrupte pe trei laturi, care este situat în partea de nord-vest a comunei şi este ocupat în prezent de biserica satului Feteşti, praznicar şi de cimitir. El a avut, din acest motiv, de suferit de pe urma intervențiilor antropice, fiind, în bună măsură, distrus de morminte. Spre vest, la poalele dealului curge pârâul Grigoreşti, afluent de dreapta al Siretului. Pe capătul de

[516] *Ibidem*, p. 387, respectiv 384.
[517] Inf. vechi de la E.I.E.
[518] B. P. Niculică, *Epoca Bronzului*..., p. 129, nr. 19.

https://biblioteca-digitala.ro

nord-vest al platoului, orientat NV-SE se află o importantă aşezare cucuteniană, fortificată cu val şi şanţ de apărare încă vizibil pe anumite sectoare, cu lăţimea de circa 3-4 m. Aici s-au fost descoperit:

- bulgări de chirpic ars, provenind de la platforme şi pereţi de locuinţe cucuteniene;
- fragmente ceramice din pastă fină, cu pictură tricromă, fragmente ceramice din pastă grosieră, „de bucătărie”, aparţinând fazei *Cucuteni* A_3;
- fragmente ceramice din pastă fină, cu pictură bicromă, ceramică grosieră, datând din faza *Cucuteni* B_2 (stilurile ε şi ζ);
- ceramică aparţinând culturilor *Komariv* şi *Noua*;

Locuirea cucuteniană s-a extins şi în afara şanţului de apărare al aşezării, posibil din etapa *Cucuteni A 3*, ocupând suprafaţa platoului pe circa 4 ha (zona cantonului silvic, zona arabilă din preajma acestuia şi schitul nou înfiinţat). În acest întreg perimetru astfel delimitat, au fost semnalate:

- urmele a două locuinţe *Cucuteni* B_2, determinate prin bulgări de chirpic ars, ceramica fină şi semifină nepictată, dar cu forme întregibile;
- aşchii şi lame din silex, dintre care una din silex patinat (*paleolitic*?) şi ceramică hallstattiană.

În grădina cantonului silvic au fost găsite câteva fragmente ceramice datând din faza *Cucuteni B*, stilurile ε şi ζ precum şi din *epoca bronzului*, posibil cultura *Costişa-Komariv*, dar şi unele fragmente ceramice din secolele VI-VII d. Chr.

Din informaţiile amabile oferite de către domnul Alexandru Tănase, din comuna Mitocu Dragomirnei, prin anii 1950-1951, săpându-se un bordei, în zona de la marginea pădurii, la o depărtare de aproximativ 300 metri de canton, au fost descoperite fragmente ceramice şi mai multe monede. Monedele ar fi fost predate fostului Muzeu Regional Suceava.

Începând din anul 2000, în punctul *La Schit* s-au desfăşurat ample săpături arheologice sistematice.[519]

---

[519] D. Boghian, I. Mareş, B. P. Niculică, *Feteşti, jud. Suceava, „La Schit”*, în *CCA*, 2001, p. 82-84; D. Boghian, S. Ignătescu, I. Mareş, B. P. Niculică, *Feteşti, com.*

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. I., 1968; P.V.B., I.M., 1991; B.P.N., I.M., 2000, 2003; M.A., 2009, şi alţii; colecţiile MB.

Siminicea

4. Spre marginea de N-V a comunei, pe partea stângă a şoselei spre Hănţeşti, în prelungirea unor pante ce se termină brusc deasupra albiei meandrate a Siretului, s-au găsit două piese din silex, dintre care una – rest de gratoar masiv – patinată total. Important, situl datând din *paleolitic*, chiar dacă sugerează o prezenţă umană sporadică, se plasează pe un loc înalt, dominant, deasupra cursului râului.

Cercetare: M.A., 2011.

5. În vatra satului, cu mulţi ani în urmă, s-a descoperit un topor celt, varianta răsăriteană a celtului de tip *transilvănean,* databil în *epoca bronzului.* [520]

6. În zona satului s-a descoperit un topor din şist cuarţito-feldspatic, datând din *epoca bronzului.* [521] Piesa se poate lega ipotetic de existenţa unei aşezări contemporane semnalată undeva în arealul localităţii. [522]

7. Din apropierea râului Siret, de pe teritoriul unei foste aşezări rurale Miclescu, dispărută încă în condiţii neclare, provine o fusaiolă

Adâncata, jud. Suceava, „La Schit", în *CCA*, 2002, p. 132-136 şi pl. 51-52; iidem, *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „Schit"*, în *CCA*, 2003, p. 124-127; iidem, *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA*, 2004, p. 119-123; iidem, *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA*, 2005, p. 148-150; iidem, *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA*, 2006, p. 155-159; iidem, *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA din România*, 2007, p. 152-157. Cf. şi CC, NS, nr. XVI, 2010, p. 5-20, pentru ceramica Cucuteni şi nr. XIII (23), 2007, p. 3-11.

[520] M. Ignat, *Noi descoperiri...*, p. 375-376, nr. 5.

[521] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 281, nr. 48. Cf. şi B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 280, nr. 34

[522] B.P. Niculică, *Epoca bronzului...*, p. 356, nr. 116.

https://biblioteca-digitala.ro

dintr-o pastă cenuşiu închis, aflată acum în colecţiile universităţii din Suceava.[523]

8. Undeva, între satul Siminicea şi Grigoreşti, în locul numit *În Baltă*, cu ocazia lucrărilor agricole s-a descoperit un denar de la Antoninus Pius.[524]

86. ORAŞUL SIRET*

Mănăstioara

1. Pe dealul Cobar (432 m), de la sud de sat, **nr. 1**, se găseşte o movilă de dimensiuni mari, cu diametru de cca. 30 m şi înălţimea conservată de cca. 1,5 m.

Cercetare: M.A., 1984.

2. În punctul *La curte*, **nr. 2**, pe o prelungire a dealului amintit, la cca. 200 m depărtare de vechea biserică, pe dreapta pr. Văşcăuţi, s-au găsit vestigii *Criş*, din *tranziţia spre epoca bronzului* (un topor masiv, perforat, din granit, unul, din silex negru cu suprafaţa prelucrată prin cioplire), ceramică din *prima sau a doua epocă a fierului* şi ceramică medievală târzie (legată poate de foste chilii ale fostului metoh al mănăstirii Putna, desfinţat de austrieci).

Cercetare. M.A., 1984.

3. În preajma bisericii se cunoaşte din documente austriece aşa-numita *Movilă cu gloanţe*, apărută probabil ca loc de îngropare a unor soldaţi după o luptă în evul mediu – pct. necartat.

---

[523] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, I, p. 83.
[524] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 87.
* Informaţie, ca şi restul care urmează, fără trimitere bibliografică, din N. Ursulescu, M. Andronic, Fl. Hău, *Contribuţii la cunoaşterea aşezărilor de pe teritoriul Siretului înainte de constituirea oraşului medieval*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987, p. 85-101, unde se dau şi mai multe amănunte şi bibl. – de reţinut. Cercetări personale în Mănăstioara, Pădureni şi Siret (parţial).

https://biblioteca-digitala.ro

4. La cca. 50 m sud de şcoală, **nr. 3**, pe panta lină din stânga Pârâului Târgului, aproape de locul cotului său spre nord-est, prin lucrări de taluzare, au apărut materiale ceramice, posibil sec. III-II î. Chr. şi *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1984.

5. În localitate, D. Olinescu a menționat un denar de la Marcus Aurelius, poate provenind de la acest nivel de locuire, căci în secolul IV, se găsesc adesea monede mai vechi, încă în circulație. [525]

6. Ocazional, legat de vechea biserică, a fost descoperită o salbă de monede medievale, aflată în col. MB. [526]

6bis. La Mănăstioara ar fi existat satul Dragoşanii, plasat pe dealul Dragoşani. Din informarea noastră la fața locului, rezultă că dealul, mai exact un platou mai înalt, se numeşte de localnici mai frecvent Drăguşeni. [527]

Pădureni

7. Pe vârful dealului La Cruce, 398 m, **nr. 4**, a fost semnalată o movilă şi vechi descoperiri de mânere de săbii antice (?), prilejuită poate de ridicarea aici în contextul invaziei armatei țariste la 1848 a unei cruci din piatră.

Cercetare: M.A., 1984.

8. Pe panta vestică a dealului menționat, **nr. 5**, în dreapta pr. Negostina, la cca. 1 km sud-est de biserica satului Negostina, s-a identificat un sit *Criş*, cu ceramică cu pleavă în componență, slab conservată şi inventar litic (poate aparține şi de com. vecină).

---

[525] M. Ignat, *Contribuții numismatice...*, p. 86, nr. 13.

[526] M. Dejan, *O salbă descoperită la Siret-biserica Sf. Onufrie*, în *Materialele simpozionului Polonia şi România, legături istorice şi culturale. Trecut şi prezent*, Suceava, 2011, p. 25-31.

[527] E.I. Emandi, *Considerații...*, p. 384, 386.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1984.

9. Pe partea dreaptă a Pârâului lui Harlam Scripcar, **nr. 6**, mic afluent de dreapta al Siretului, pe ogorul al sătencei Elena Şpac, a fost identificat amplasamentul unei foste locuințe *Cucuteni,* fază incertă.

Cercetare: M.A., 1984.

10. Pe partea stângă a Pârâului lui Cuciureanu, afluent de dreapta a râului, a proape de vărsare, în spatele casei lui Caleniuc Gheorghe, s-au descoperit câteva fragmente ceramice din pastă fină, cu pleavă şi cioburi pisate, poate *Horodiştea-Folteşti* şi altele databile în sec. XVI- pct. necartat.

Cercetare: M.A., 1984.

11. Pe terasa inferioară a Siretului, **nr. 7**, pe malul stâng al primului pârâiaş, fără nume, de la sosirea din Grămeşti, în apropierea casei Dumitru Zarojanu, s-au găsit cioburi *Cucuteni* şi *Noua.*

Cercetare: M.A: 1984.

12. Pe aceeaşi terasă, **nr. 8**, în spatele primelor case ale satului, în dreapta şoselei spre Siret, s-a identificat ceramică *Precucuteni (faza III ?), Cucuteni, Hallstatt timpuriu* (etapa *B* ?), *Sântana de Mureş* şi din secolul XVI.

Cercetare: M.A: 1984.

Siret

13. Pe înălțimea Horodişte-Zamca, **nr. 9**, pe un martor de eroziune, se cunoşte o aşezare *Cucuteni B* amintită de mult timp de Romstorfer. [528]

---

[528] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 144, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

În anul 1835 înălțimea a fost secționată prin amenajarea drumului spre Grămeşti. Cu ocazia exploatării lutului pentru cărămidăria lui Beil, s-au recuperate la adâncime mai mare oase preistorice fosilizate (ex. *Mastodontus Robustus*), ceramică *Cucuteni B* (un fragment *liniar ceramic* ?), probabil alta aparținând *culturii amforelor sferice*, un ciob din *perioada de tranziție spre bronz*, ceramică din sec. III-II î. Chr. (şi I ante – I post, putem presupune) şi din sec. II-IV. Ultima perioadă corespunde cu cele mai spectaculoase descoperiri: fragmente de amfore romane, vase, recipiente din sticlă, monede romane, inclusiv un tezaur depus într-un vas de lut, „vas plin cu monede romane". Proprietarul exploatării de aici şi I. Veslovschi au donat câteva piese numismatice muzeului din Cernăuți. Între ele un denar Traian, cu efigia laureată şi *Imperatori Traian opt. Aug. doc. Part*, iar pe revers, Roma cu lance în mână şi în dreapta sa statueta distrusă a unui idol (în st. prăzi de război, iar în dr. ramură de lauri). Aici au mai fost semnalați denari de la Antoninus Pius, o Faustină şi de la Caesar Licinus (307 d. Chr.). Cf. Ursulescu, Andronic, Hău, p. 88-89, cu toată bibl.

14. Pe Dealul Ruina, **nr. 10**, un fragment de cuestă, cu largă perspectivă asupra cursului Siretului, care a atras diverse populații, se găsesc vestigii din *paleolitic*, *Cucuteni B* şi *Hallstatt timpuriu*. Ultimul nivel de locuire a şi fortificat cu şanț şi val locul, surprins arheologic în cursul campaniilor 1994-1995. Mai deosebite, menționăm ca piese descoperite ocazional, jumătate dintr-un tipar presupus pentru turnat celturi, şi lama unui cuțit din bronz. După B. P. Niculică, aici este prezentă şi cultura *Komariv*. [529]

Undeva spre poalele dealului, demult, s-au descoperit un denar de la Antoninus Pius şi o piesă republicană. [530]

---

[529] *Epoca Bronzului...*, p. 131, nr. 27.

[530] M. Ignat, *Contribuții la cunoașterea...*, p. 87, nr. 19c, N. Ursulescu, M. Andronic, Fl. Hău, *op. cit.*, p. 90-91, A. László, *Începuturile...*, *passim* şi p. 180, pct. 216, M. Ignat, A. László, I. Mareş, *Siret-Dealul Ruina,* în *CCA*, *Campania 1996*, p. 114-115, A. László, B. P. Niculică, M. Ignat, I. Mareş, *Siret - Dealul Ruina*, în *CCA, Campania 2004*, Buc., 2005, p. 348-350, pct. 206. Cf şi *CCA*, Vaslui, 1999, pct. 107, *CCA*, Buc., 2001, pct. 199, *CCA*, Buc. 2003, p. 293-295, *CCA*, Buc. 2004, p. 311-312, *CCA*, Buc. 2006, p. 330-331.

https://biblioteca-digitala.ro

15. În punctul *CEC*, **nr. 11**, s-a investigat un fost cimitir medieval. Cele 109 morminte interceptate au fost datate anterior celei de-a doua jumătăţi a secolului al XIV-lea. [531] Cu acest prilej s-a identificat şi un nivel de locuire Komariv. [532]

16. Importante săpături s-au făcut la biserica Sf. Ioan Botezătorul şi alte sectoare din oraş. [533]

17. În apropierea bisericii Sf. Treime s-au descoperit morminte medievale, o fostă fântână, gropi şi vestigii *Hallstatt.* [534]

18. La cca. 500 m vest-sud/vest de biserică, poate pe dealul Sasca, s-au descoperit demult cărămizi cu o linie trasată pe mijloc, înainte de ardere, aparţinând unei construcţii medievale, poate fosta biserică a minoriţilor – pct. necartat.

19. La cca. 500 m est de fosta fermă zootehnică Mănăstioara, **nr. 12**, pe panta lină a Pârâului Târgului, pe stânga, la o depărtare de cca. 100 metri de apă, se văd bucăţi de chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş.*

20. În locul *Silişte*, **nr. 13**, la cca. 100 m S-SV de biserica Sf. Dumitru, pe aceeaşi parte a apei, s-a descoperit ceramică ce poate fi atribuită culturii cu *ceramică liniară*, *Hallstattului*, secolelor XIV-XVII, inclusiv resturi de cahle din veacul XVII.

21. La cca. 300 m N-E de pct. anterior, **nr. 14**, pe aceeaşi parte a pârâului, în terenul lui Şt. Druşchievici, s-a găsit *ceramică liniară* (probabil în conexiune cu precedenta), ceramică *Poieneşti-Lucaşeuca*,

---

[531] P. V. Batariuc, Fl. Hău, *Necropola medievală de la Siret-punctul C.E.C.*, în *Suceava*, XXIX-XXX, 2002-2003, p. 363-397.
[532] B. P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 132, nr. 28.
[533] M. D. Matei, *Cercetările arheologice de la Siret (1984-1989)*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 77-139; M.D. Matei, E.I. Emandi, *Siret, jud. Suceava, A. Biserica Sf. Ioan Botezătorul, B. oraşul medieval*, în *Situri cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996, p. 103-104, pct. 293.
[534] V. Spinei, *Siret, „Sf. Treime*, în *CCA, Campania 1994*, Buc., 1995, p. 83, pct. 122; V. Spinei, C. Asăvoaie, *Siret, jud. Suceava*, în *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996, p. 103-104, pct. 239; V. Spinei, *Siret, jud. Suceava*, în *CCA*, 1983-1992, Buc., 1997, p. 99-101, pct. 66. Cf. şi V. Spinei, V. Cotiugă, C. Hriban, E. Sednic, *Siret, aşezarea medievală*, în *CCA, Campania 1998*, Vaslui, 1999, pct. 108 - locuinţe sec. XV-XVI şi *CCA*, Vaslui, 1999, pct. 107.

https://biblioteca-digitala.ro

inclusiv o fusaiolă decorată cu impresiuni de unghie şi medievală (XV-XVII), inclusiv bucăţi de zgură cu fier.

22. Pe dealul Sasca, **nr. 15**, pe platoul din dreapta intrării în oraş, în locul *Trei brazi*, se află o aşezare *Cucuteni*.

23. La cca. 300 m sud de confluenţa Pârâului Târgului cu pr. Negostina, **nr. 16**, pe terasa stângă a celui din urmă, pe ogorul prof. Florin Creţu, unde se găseşte şi un stâlp de curent de înaltă tensiune, s-au găsit piese din silex patinate, inclusiv un vârf de tip *Gravettian,* ceramică poate din perioada de *tranziţie spre epoca bronzului*, inclusiv cu silex pisat în compoziţie, - deci poate şi ceva mai târziu - şi sporadic, fără semnificaţii majore, ceramică din sec. XVI-XVII.

24. La cca. 800 m sud-sud/vest de clădirea vămii, **nr. 17**, aproximativ la jumătatea distanţei dintre drumul european şi Siret, pe o fostă terasă a râului, se găseşte un sit *Sântana de Mureş* şi un nvel de locuire medieval, poate fostul sat dispărut Greci.

25. În stânga drumului spre Mihăileni, **nr. 18**, pe o terasă joasă al unui vechi curs al Siretului, loc numit *Ferma Sinăuţi,* pe o lungime de sute de metri, se găsesc materiale ceramice *Precucuteni III, Cucuteni, Noua timpuriu*, mai ales la est de fermă, (apar şi decoruri de tradiţie *Costişa,* deci şi *Komariv*), sporadic *Hallstatt* şi *Sântana de Mureş* (mai ales la vest de fermă, predomină pasta „ciment").

26. În 1972 L. Chiţescu şi Al. Rădulescu au surprins urmele valului defensiv şi şanţului adiacent de la sfârşitul sec. XIV şi un cimitir din sec. XV – pct. necartat. [535]

27. În curtea muzeului s-a descoperit un fragment ceramic *Cucuteni*- pct. necartat.

28. Se cunosc două monede de aur găsite în 1884 între Sinăuţi şi Mihăileni, sub podul Molniţei, una pierdută, una emisă de Aurelian. Pe un deal din marginea localităţii s-a mai găsit un denar de la Traian. [536]

În Siret s-au descoperit şi monede medievale, un tezaur compus din 88 de monede din argint, sec. XVIII-XX. [537]

---

[535] N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături arheologice în judeţul Suceava,* în *Suceava,* IV, 1977, p. 322.

[536] M. Ignat, *Contribuţii numismatice* ..., p. 76, 87.

[537] Gr. Foit, *Tezaure monetare răzleţe*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 140 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

29. Un fost muncitor, Vasile Costaşuc din Călineşti-Enache, ne-a relatat în anul 1982, că săpându-se pentru termoficare în Siret, pe partea opusă bisericii catolice de lângă policlinică şi la o depărtare de 30-40 metri de acest lăcaş de cult, la o adâncime de circa un metru, în câteva locuri, unde conducta devenea aeriană punându-se stâlpi, s-au descoperit resturi de schelete umane cu o dantură bine păstrată.

87. COMUNA SLATINA

Slatina

1. Cercetarea arheologică a împrejurimilor fostei fântâni de slatină, din relativa apropiere a mănăstirii, cca. 500 m nord-est, nu a dus la vreo descoperire sigură, pe pajiştea de deasupra izvorului, într-un muşuroi descoperindu-se doar o aşchie din menilit (?), posibil rezultată din acțiune antropică.

Cercetare: M.A., 1998.

2. În terenurile agricole din fosta tarla *Todireşti*, în partea estică a comunei, pe partea stângă a pârâului Suha Mică, se găseşte ceramică din sec. XV-XVI, poate şi mai veche. Este vorba despre amplasamentul fostului sat dispărut, cu acest nume.

Cercetare: M.A., 1998.

3. În monografia lui Țibulcă se menționează lângă podul de peste Suha Mică, deci în apropiere de albia sa, în estul satului Herla, o formă de teren ca o bază de piramidă, care, desigur, merită avută în atenție. [538] În apropierea locului *În Ploştină*, acelaşi autor a apreciat a fi cea mai veche vatră de locuire de pe Suha Mică, cu o posibilă întăritură (?), identică, cu cea din Malini (?), de la podul din Mălini, de peste Suha

---

[538] V. Țibulcă, *Slatina (Drăceni). O comună de pe valea Suhăi Mici. Monografie*, Suceava, 2007, p. 46.

https://biblioteca-digitala.ro

Mare, de lângă ocolul silvic din localitate. Pe malul stâng al Suhei Mici, Ţibulcă semnalează locul *Podirei*, toponim cu o origine posibilă şi slavă, în vecinătatea presupusei fortificaţii.

88. ORAŞUL SOLCA*

Harta la com. Poieni-Solca

1. În pădurea aflată la nord de oraş, **nr. 81**, în cunoscutul punct *Slatina Mare*, (654 m alt.), în urma cercetărilor de teren, dar şi a sondajelor arheologice, s-au pus în evidenţă numeroase materiale ceramice aparţinând la mai multe culturi arheologice preistorice: *Criş, Precucuteni (probabil III), Cucuteni B (inclusiv specia ceramică „C") şi Hallstatt (posibil* şi *Sântana de Mureş).* Caracteristice sunt resturile de vase de unică folosinţă, conice, în care se fierbea saramura pentru recristalizarea sării, numite în literatura de specialitate „brichetaje". Şi în acest punct neolitic de exploatare a sării, aceste recipiente s-a dovedit că au fost folosite în faza B a culturii Cucuteni, deci cu circa 6.000 de ani în urmă.

Cercetarea noastră arheologică a celorlalte izvoare cu saramură din Solca, a celui oarecum din faţa primăriei, dar şi a celor de pe marginea nordică a terenului intravilan al oraşului, nu a dus la alte vestigii arheologice vechi, dovadă că cel din pădure era cel mai convenabil pentru fierberea saramurii (concentraţie mare de NaCl, abundenţa de lemn pentru foc), ceea ce a şi presupus prezenţe umane stăruitoare la faţa locului şi resturi materiale rezultate din acestea. [539]

---

* Informaţii preluate adaptat din M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 135-136.

[539] N. Ursulescu, *Exploatarea sării din saramură în neoliticul timpuriu, în lumina descoperirilor de la Solca (jud. Suceava)*, în *SCIVA*, 28, 1977, 3, p. 307-315, cu bibl.; idem, *Contribuţii la cunoaşterea evoluţiei şi poziţiei cronologice a culturii Starčevo-Criş pe teritoriul Moldovei*, în *Suceava*, X, 1983, p. 319 – şi aici autorul consideră brichetajele aparţinând nivelului Criş; Dumitroaia şi colab., *Solca, com. Solca, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 2003*, Buc., 2004, p. 314-315.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: I. Şandru, M.I., N.U., ante; M. A., 1985, şi alții.

2. În terenul nearat din spatele complexului turistic *Trei Iazuri*, **nr. 80**, s-au descoperit cu dificultate mai multe bucăți de lut ars provenind de la pereți de locuințe şi ceramică fragmentară, destul de corodată, lucrată numai cu mâna, cu cioburi pisate ca ingredient, imposibil de datat exact, poate din cea de-a doua epocă a fierului, *La Tène*. În fânațul locuitorului Vasile Bahan, am descoperit un fragment ceramic de secol IV d. Hr., aparținând culturii *Sântana de Mureş*.

Cercetare: Fl. H., P. V. B, 2007, M. A., 2012.

3. Pe terasa de pe creştetul Dealului Stadionului, **nr. 82**, s-au putut descoperi ocazional în unele ruperi marginale de teren, fragmente ceramice databile în *epoca bronzului*. Cu ocazia cercetărilor noastre, s-au observat pe marginea de nord-vest a acestui platou, acolo unde terenul a fost nivelat mecanic, un nivel de arsură preistoric de la o construcție (?), dar fără ceramică pentru datare.

Cercetare: D.B., ante; M. A., 2009 (şi B.P.N), 2012.

4. Cu mai multe decenii în urmă, în punctul *La Câmp*, **nr. 77**, s-a descoperit ocazional un fragment de topor dintr-o rocă dură, silicolit (?), datând din *epoca bronzului*. Pct. necartat.

Cercetare E. I. E., 1975.

5. La circa 900 m sud-vest de punctul anterior, **nr. 78**, alături de ceramică fragmentară şi bucăți de cărămidă modernă, s-a descoperit un fragment ceramic medieval, din secolele XV-XVI şi bucăți de cărămidă modernă.

Cercetare P.V. B., Fl. H., 1997.

https://biblioteca-digitala.ro

6. Tot pe partea stângă a pârâului Solca, **nr. 79**, la cca. 1 km est de intrarea sa in oraş, s-au descoperit bucăți de cărămidă smălțuită şi bucăți de lut ars - ?

Cercetare: P.V.B., Fl. H., 1997.

7. Tot din *epoca bronzului* datează un topor perforat, dintr-o rocă dură, descoperit mai demult în pădurea de lângă oraş, recuperat la un moment dat de Toader Hrib, pentru muzeul său din Arbore (informare de la fostul proprietar al fostului muzeu, Ştefan Cotleț).

8. De pe teritoriul oraşului provine un alt topor, ceva mai timpuriu, din perioada de *tranziție spre epoca bronzului*, realizat prin cioplire şi şlefuire din silex masiv. [540]

9. În pădurea de la V-NV de oraş, **nr. 83**, pe valea Solcuței, în anul 2008, a fost descoperit un topor din bronz, cu gaură de înmănuşare transversală, aparținând perioadei *mijlocii sau târzii a epocii bronzului*. Piesa se poate lega de aşezarea menționată de pe Dealul Stadionului (sit nr. 3 în repertoriu). [541]

10. Pe partea stângă a râului Solca, pe dealul Năsâchire, în partea sa nordică cu două izvoare cu apă dulce, în cariera de nisip s-a descoperit ceramică de la începutul *epocii bronzului*, inclusiv un topor din piatră naviform, de 11 x 5,5 cm. Pct. necartat.

Pe acelaşi deal s-a descoperit ceramică din sec. XVI-XVII, fără să fie vorba, credem, de vatră de sat. [542]

89. COMUNA STRAJA[*]

Localitatea atestată documentar târziu, îşi are începuturile legate de punctul de pază care veghea asupra tranzitului de persoane şi mărfuri

---

540 Spinei V., *Descoperiri...* , p. 91.

541 M. Andronic, *Istoria Bucovinei. I., De la începuturi până la epoca cuceririi romane a Daciei*, Suceava, 2008, p. 133-134.

542 E.I. Emandi, *Recunoaşteri arheologice de suprafață în bazinul râului Solca*, în *Studium*, 3, Suceava, 1970, p. 10.

* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 117-118, cu bibl. aferentă.

https://biblioteca-digitala.ro

de pe valea superioară a Sucevei spre zonele montane de contact cu Maramureşul şi bazinul Ceremuşurilor din nordul Bucovinei istorice. Zonă ce a presupus o circulație umană din cele mai vechi timpuri.

1. În apropierea dealului Afiniş (Afinet), **nr. 4**, unde există şi un mic izvor cu apă sărată (loc *Sărâturi)*, folosit de săteni până în 1945, pe marginea terasei de pe stânga Pârâului Brăulenilor, în grădina unui fost sătean – Vasile Cotos (Negrean), proprietate – casă şi pământ - actualmente cumpărată de vecinul Ion Cârciu, dar şi pe ogorul din fața casei lui Constantin Cotos, azi proprietate a fiului său Vasile, s-au descoperit mai multe aşchii (una masivă) din marnă calcaroasă (?), una din menilit (?) şi o alta din silex cenuşiu. O alta, din marnă calcaroasă, s-a descoperit în fața dealului amintit, în grădina casei lui Vasile Juravle, zis „Cireac", actualmente urmaş fiind fiica sa Silvia (pct. necartat). [543]

Cercetare: M. A., 1998, 2012; colecțiile MB.

2. Pe o fostă terasă a Sucevei, **nr. 5**, pe care de altfel s-au făcut principalele descoperiri, pe terenul din grădina casei lui Aurel I. Cârciu (zis *Cahai*), au fost descoperite trei bucăți de lupă cu un conținut mare de fier, dovezi ale prelucrării şi obținerii fierului aici în ultimile veacuri.

Cercetare: M. A., 1998, 2012; colecțiile MB.

3. Pe aceeaşi formă de teren, **nr. 6**, în locul *Pe Deal*, în ogorul lui Sorin Juravle, la aproximativ 50 de metri vest de casa ljui Valerian Popescu, au fost găsite două aşchii cu urme evidente de cioplire, dintre care una din marnă calcaroasă.

Cercetare: M. A., 1998; colecțiile MB.

---

[543] *Cercetări arheologice ...(I)*, p. 74,

https://biblioteca-digitala.ro

4. Pe terenul de pe marginea sudică a terasei pr. Grumeza, **nr. 7**, la capătul grădinii lui Ilie Vilcinschi, au fost descoperite un vârf de lamă dintr-o rocă locală şi o aşchie masivă din marnă calcaroasă.

Cercetare: M. A., 1998; colecţiile MB.

5. Pe botul terasei Pârâului Baimacului, **nr. 8**, de pe partea sa stângă, în grădina casei lui Ioan Hasna (Gălăneanu), s-a găsit o aşchie din silex cenuşiu.

Cercetare: M. A., B.P.N.,1997; colecţiile MB.

6. Din cauza înierbării terenurilor din spatele bisericii satului, **nr. 2**, cu ocazia cercetărilor noastre nu s-a descoperit nimic concret, dar se ştie că la sfârşitul secolului al XIX-lea, aici – dar şi pe alte ogoare – se găseau la muncile agricole adesea "bucăţi ascuţite de cremine."[544]

7. În spatele bisericii din centrul localităţii, loc *Sesia Popii*, pe fostul teren al sesiei parohiale şi la câteva sute de metri N-V de actualul cimitir, pe terasa înaltă a pârâului Ziminel, în zona casei Petru Popescu (Gorgan), s-a amenajat cu sute de ani înainte vechiul cimitir al satului (teren şi astăzi în aceeaşi proprietate). Pe lângă acesta, la circa 200 metri N-NV, pe alt sector de terasă a pârâului, pe partea sa stângă, în perioada celui de-al doilea război mondial, armata sovietică a săpat un tranşeu pe mijlocul acestui platou, scuţându-se astfel la lumina zilei oseminte umane, resturi identificabile de opinci, curele ş. a. – informaţie de la localnici. Imediat după război o familie săpând pe urmele unei gropi, crezând că dă peste bunuri ascunse de săteni înainte de a se refugia la Dorohoi, a dat tot peste schelete umane.

Cercetare: M. A., 2012.

8. Prin deceniul şase al secolului trecut, în şcoală se păstra un topor din piatră, care fusese găsit în partea răsăriteană a comunei, în locul

[544] D. Dan, *Comuna Straja şi locuitorii săi*, Cernăuţi, 1897, p. 1.

https://biblioteca-digitala.ro

În Ţarnă. Inf. prof. Cantemir Petrişor. Ulterior piesa s-a pierdut, ca şi moneda republicană romană republicană provenind din comună. [545]

9. Un loc ce trebuie investigat pe viitor se leagă de hidronimul *Pârâul Străjii* şi de toponimul *Zamca*, unde este posibil să fi existat în evul mediu un punct militar, de control al tranzitului uman şi de mărfuri spre zona de munte. Localnicii ne-au relatat mai demult că pe Pârâul Străjii, dealul Poderei, s-au amenajat cazemate în ultimul război mondial, iar ceva mai spre munte, pe firul văii râului Suceava, în trecătoarea Caraula, s-au dat alte lupte grele cu armata ţaristă. [546]

90. COMUNA STROIEŞTI

Stroieşti

1. În ogoarele de pe partea dreaptă a modestului fir de apă ce vine de la Florinta, la mai puţin de 200 m sud de drumul spre Gura Humorului, se găseşte în cantitate modestă ceramică modelată numai cu mâna. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 2012.

2. O aşezare *Cucuteni* din sat a fost sondată de Gr. Buţureanu. Pct. necartat. [547]

3. Pe terenul din spatele cimitirului, **nr. 1**, de pe culmea dealului de pe partea stângă a pârâului Boroşeni, se găseşte ceramică modelată numai cu mâna, în cantitate redusă, greu de datat cu exactitate, oricum, după opinia noastră, ante Chr.

Cercetare: M.A., 2011.

4. După Olinescu pe teritoriul satului s-ar fi găsit „foarte multe monede romane de argint." Dintre acestea, Nicolae Mustatza a donat trei

---

[545] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 87, nr. 10.
[546] *Cercetări arheologice...*, *(I)*, p. 76.
[547] C. Iconomu, *Contribuţii la istoricul cercetărilor arheologice de la Cucuteni*, în vol. *Cucuteni aujourd'hui*, Piatra Neamţ, *BMA*, II, 1996, p. 173. 185.

https://biblioteca-digitala.ro

piese din argint şi 66 din aramă, datând din diverse epoci muzeului din Cernăuţi. [548]

Vâlcele

5. Pe terenurile din stânga pr. Bălăceana, **nr. 2**, în dreptul vărsării în Ilişasca, la cca. 100 m nord de drumul Bălăceana-Gropi-Suceava, imediat după intersecţia cu cel de la Gropi-Costâna, s-au descoperit: chirpic, piese litice din *paleolitic*, ceramică *Noua, Hallstatt* (?), *Poieneşti-Lucaşeuca, Sântana de Mureş* şi din evul mediu (câteva de aspect *Lunca-Dorohoi*, ceramică zisă de "colonişti", câteva fragmente de cahle-oală – sec. XIV-XV şi bucăţi de zgură cu fier). Material arheologic s-a descoperit şi în spatele gospodăriilor Ilie Oanea şi Alexandru Niculiţă.

Cu ocazia cercetării din 2006, bătrânii din satul Vâlcele (fost Gropi), ne-au relatat că terenul din stânga pr. Ilişasca, (care de aici ia numele de Costâna şi în final ajunge să se verse în Suceava), din actuala vatră de sat, se numeşte tradiţional *Săliştea Săsciorilor,* unde acum s-a descoperit şi ceramică din sec. XVI-XVII şi noi bucăţi de zgură cu fier. Practic, este vorba despre fostul sat dispărut Săsciori. [549]

Nu departe, pe ambele maluri ale Pârâului Drăgii, există material *Sântana de Mureş* şi modelat numai cu mâna, imposibil deocamdată de datat mai exact.

Cercetare: P.V. B., M.A., 2006.

Zahareşti

6. În vatra actuală a satului Zahareşti, **nr. 3**, se găsesc şi urmele celui medieval, după cercetările celor trei autori. La sud-est de biserica satului, la o distanţă de numai câţiva zeci de metri, în locul numit cât se

[548] M. Ignat, *Contribuţii numismatice*, p... 87-88.
[549] P. V. Batariuc, M. Andronic, *Săsciori – un sat dispărut din ţinutul Sucevei,* în *Suceava*, XXXIV-XXXV-XXXVI, 2007-2008-2009, p. 225-229.

https://biblioteca-digitala.ro

poate de sugestiv *Săliştea veche*, s-au făcut descoperiri din mai multe epoci cu ocazia inițierii aici de săpături: [550]
- ceramică aparținând culturii *Noua*;
- vestigii aparținând culturii *Sântana de Mureş*, între care o locuință şi o alta presupusă şi două cuptoare, cu ceramică de aspect degenerat, care ar indica un nivel târziu de locuire, poate şi post 400 d. Chr.;
- ceramică din secolele VII-VIII după autori. Deoarece aici există şi fragmente lucrate la roată cu învârtire lentă, considerăm că datarea poate urca cu un secol mai mult. „Descoperiri similare" s-ar fi făcut „tot în marginea Zahareştilor, la o distanță de peste 2 km vest de acest loc" - care ? (*Ibidem*, p. 95). D. Gh. Teodor, în repertoriul său (p. 170), menționează în Siliştea veche, complexe din sec. V-VI, citând pe cei trei autori;
- vestigii arheologice din secolele XIV-XVII (două locuințe săpate, din sec. XIV-XV şi un valoros depozit de unelte, databil după M. Matei la început de secol XVII – *Ibidem*, p. 124).

7. Din harta de la fig. 2, rezultă şi alte puncte de descoperiri, dar din păcate prezentate generic, neperformant, fiind incluse toate în intervalul larg al secolelor XI (?) – XVII: pct. 14 „La Cruce", pct. 15 „În fața morii" (săpături arheologice), pct. 17 „La Odaie", pct. 18 „Dealul Hatmanului", pct. 19 „Căldăruşa", pct. 20 „Sălişte" (săp. arh.), pct. 21 „Curtea boierească".

8. Pe dealul *La Bâtcă*, s-ar fi găsit ceramică din *Hallstatt*. [551]

9. În direcția satului Vorniceni, Olinescu amintea de "movila neagră", probabil pe înălțimea cea mai mare de la mijlocul distanței dintre ele (*Harta*, p. 70).

91. COMUNA STULPICANI

Gemenea

1.Pe versantul apusean al dealului Diacul, s-a găsit în 1973 un topor din silex albicios, pe partea superioară cu urme de cioplire. Predat

---

[550] D. Matei, E. I. Emandi şi O. Monoranu, *op. cit.*, 91 şi urm.
[551] Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 144, nota 75, contestă, fără a argumenta, existența aşezării (cf. şi Lásló, *Începuturile...*, p. 184, pct. 276).

https://biblioteca-digitala.ro

col. actualei universități sucevene. [552] Tot la Gemenea, s-au descoperit şi topoare medievale şi o potcoavă veche.

Stulpicani

2. Prin 1960, s-a descoperit o cămaşă de zale, făcută "mogilă" în locul *Gura Muncelului,* pe pârâul cu acelaşi nume, lângă o veche vărărie, cu ocazia săpării unui cuptor pentru var, la baza unui copac, alături de alte "fierării". Din descrierea făcută autorului de către înv. pensionar Chiril Dranca, prin 1985, locul ar fi fost între drum şi cursul pr. Ostra, pe partea dreaptă a apei, nu departe de vărsarea Muncelului în Ostra (zona casei Radu Flocea).

3. În locul *Sub Grirlău*, pct. *La morminte*, se găseşte vechiul cimitir al satului. Inf. înv. pens. Dranca Chiril.

4. În 1960 Ion Dobrovolschi, la arat în grădină, a descoperit fragmente de cămăşi de zale. [553]

92. ORAŞUL SUCEAVA*

1. La Cetatea Şcheia, **nr. 1**, în urma săpăturilor arheologice din anii 1952-1956, s-a identificat un nivel de locuire *Cucuteni A*. S-a săpat o groapă *Cucuteni A* şi trei locuințe *Cucuteni A*. Au apărut şi urme sporadice *Horodiştea-Folteşti,* inclusiv un topor din silex (p. 13, cu bibl.).

2. În sectorul *Drumul Național*, **nr. 2**, cu ocazia săpăturilor ce au vizat fosta biserică "Baptista", s-au descoperit urme de locuințe din sec. VII-VIII şi VIII-IX şi ceramică modelată cu roata,[554] dar şi vestigii *Cucuteni, Gorodsk-Usatovo* şi ceramică medievală (XIV-XVI). Tot în

---

[552] V. Diacon, *Vechi aşezări pe Suha bucovineană. Pagini monografice*, Iaşi, 1989, p. 1.
[553] *Ibidem*, p. 4.
* Cea mai mare parte a informațiilor provin din M. Andronic, P. V. Batariuc, op. cit., p. 9 şi urm., unde se găseşte şi bibl. (trimiteri în paranteze la punctele respective). Se poate vedea şi D. Boghian, *Evoluția habitatului uman pre- şi protoistoric în zona oraşului Suceava,* în *CC*, S.N., nr. 3-4(13-14), 1997-1998, p. 5-12, fără descoperiri proprii, inedite.
[554] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 149, cu bibl. veche.

https://biblioteca-digitala.ro

acest sector al oraşului a existat şi un cimitir catolic şi o biserică numită tradițional *Biserica Fetelor.* [555]

3. În centrul oraşului, în 1960, în urma unor lucrări edilitare, într-o groapă menajeră, a fost găsită o monedă de bronz, de la Roman III Arghyros şi ulterior în zonă un topor din fier cu aripioare şi lamă îngustă, databil în secolul al XI, după cel citat, dar oricum cu o perioadă mult mai largă. [556]

4. În parcul dendrologic *Şipot,* **nr. 3**, s-au cercetat 14 locuințe şi un interesant inventar arheologic, din sec. VI-VII. [557] S-au mai descoperit vestigii *Criş,* ale *culturii ceramicii liniare, Precucuteni III, Cucuteni B, Horodiştea-Folteşti, Noua, La Tène*, inclusiv bastarni (p. 16, pct. XL, cu bibl.). La Şipot în săpătură s-a descoperit un *follis* anonim clasa *C.*[558]

Tot aici a existat şi o biserică ale cărei urme s-au distrus prin amenajarea terenului de tenis. [559]

Tot la Şipot s-a descoperit un craniu de bou moscat din *epoca terțiară* şi un craniu de zimbru antediluvian. [560]

5. În preajma bisericii Sf. Dumitru din centrul oraşului s-au descoperit morminte din sec XV-XVII şi monede medievale. [561] Alte morminte medievale, cu ocazia unor săpături, autorul le-a observat în locul spațiului verde din spatele casei de cultură spre actualul sediu RDS

---

[555] I. Mareş, *Biserica Fetelor din Suceava, un* locaş (s. n.) *de cult dispărut*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2006, p. 127-129. Cu eroare elementară gramaticală, *locaş* în loc de *lăcaş*.

[556] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 149, pct. 645, cu bibl.

[557] *Ibidem*, p. 149, pct. 645, cu bibl. Cel mai nou, idem, *Aşezarea medievală timpurie de la Suceava-Şipot*, Iaşi, 2013. Tot aici a fost o aşezare *Cucuteni A*, în 1960-1961, sondată de D. Gh. Teodor, B. Mitrea şi colab., (*SCIV*, VI, 1955, 3-4, p. 777; M. Matei şi colab., *MCA*, IX, 1970, p. 379).

[558] M. Gogu, *Monedele bizantine aflate în colecția numismatică a muzeului Național al Bucovinei din Suceava*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XVIII, 1999-2000-2001, p. 285.

[559] Pentru fosta biserică de la Şipot, vezi P.V. Batariuc, *Descoperiri inedite de ceramică monumentală la Suceava*, în *Suceava*, XXI, 1994, p. 104.

[560] L. Morariu, *op. cit.*, p. 3.

[561] Al. Artimon, Al. Rădulescu, *Necropola medievală de la "Sf. Dumitru" din Suceava (sec. XV-XVIII)*, în *Suceava*, VIII, 1981, p. 85 şi urm. Al. Artimon, *Cronologia mormintelor şi a descoperirilor monetare din complexul arheologic medieval de la biserica Sf. Dumitru din Suceava*, în *SM*, III, 1973, p. 137 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

(amplasament probabil de biserică dispărută), dar şi în spatele primăriei, în vale, pe stânga drumului spre pompieri (necropola probabil a fostului sat Areni).

6. În apropierea bisericii Mirăuți, **nr. 4**, s-au descoperit de-a lungul vremii diverse vestigii: *ceramică liniară, Cucuteni, Gorodsk, Hallstatt,* din sec. II-IV d. Chr. şi medievală. În interior, s-au găsit resturile pietrei de mormânt ale Evdokiei de Kiev şi mormântul unui important personaj anonim medieval.

În râpa numită *Malul Tătărăsc*, de sub terasa bisericii, s-a descoperit în 1898 o amforă întreagă, considerată de D. Tudor cea mai nordică descoperire elenistică târzie (sec. I î. Chr.), când obiceiul ştampilării dispăruse deja. V. Pârvan a considerat-o drept folosire urnă funerară (*Getica*, 1926, p. 631), dar nu credem în presupunerea celebrului arheolog din cauza formei (gât îngust, neadecvat şi volum f. mare pentru o astfel de folosire).[562]

7. Pe amplasamentul fostei Curți domneşti, **zona nr. 2**, cu ocazia numeroaselor campanii de săpături, s-au descoperit vestigii *Cucuteni B,* şi ceramică şi mai multe piese de podoabă din bronz şi chihlimbar datând din *epoca bronzului* şi din *a doua epocă a fierului* (p. 17, pct. XLII).

8. În incinta bisericii curții domneşti, a Beizadelelor, s-au descoperit sporadic fragmente ceramice din *Hallstatt* (p. 17., pct. XLII). Este atestată şi cultura *Komariv.*[563]

Mai târziu, la cca. 30 m depărtare S-E s-a interceptat un cuptor din pietre de la o locuință din secolele VI-VIII.[564]

---

[562] D. Tudor, *Răspândirea amforelor greceşti ştampilate în Moldova, Muntenia şi Oltenia*, în *ArhMold.*, V, 1967, p. 38-39. Publicată inițial de K. A. Romstorfer, *Amphorafund in Suczawa*, *JBLM*, VII, 1899, p. 112-113, fig. 18, N. Ursulescu, *Aşezările omeneşti de pe teritoriul Sucevei până în secolul al VI-lea*, SM, III, 1973, p. 55-58; M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 17, nr. XLIII. Pentru alte săpături – M.D. Matei, P. V. Batariuc, Gh. Sion, *Suceava, Biserica "Sf. Gheorghe" Mirăuți,* în *CCA, Campania 1993*, Buc., 1994, p. 62, pct. 132; M.D. Matei, P.V. Batariuc, Gh. Sion, *Suceava, Mirăuți, "Biserica Sf. Gheorghe"*, în *CCA, Campania 1994*, Buc., 1995, pct. 124; M.D. Matei, P.V. Batariuc, *Suceava, Mirăuți, Biserica "Sf. Gheorghe"*, în *CCA, Campania 1997*, Buc., 1998, p. 73, pct. 90.

[563] B.P. Niculică, C. Aparaschivei, *Un nou sit...* , p. 61.

[564] M. Andronic, *Teritoriul...*, p. 75-76.

https://biblioteca-digitala.ro

9. Cu ocazia lucrărilor de construcție a unor blocuri, **nr. 5**, lângă tipografia actuală Muşatinii, s-au descoperit 9 urne şi altele fragmentare carpice.[565]

Nu foarte departe, pe str. Alexandru cel Bun, cu ocazia săpării unei fundații de bloc, s-a descoperit un topor din granit, datând din *epoca bronzului* (col. MB, inv. B/267).[566]

10. Pe platoul cimitirului Pacea, **nr. 6**, s-au săpat mai multe complexe *Criş* şi o necropolă de incinerație din *eneoliticul final*.[567] În zona aşezării s-au cercetat şi trei mici grupări de ceramică aparținând *culturii amforelor sferice*.[568]

11. Pe platoul Cetății de Scaun, **nr. 7**, pe lângă complexe medievale s-au descoperit două locuințe *Cucuteni B*.[569] Legat de prezența aşezării de la pct. 10, se consemnează şi ceramică *Criş*. În dreptul intrării în cetate, pe Câmpul Şanțurilor a apărut *ceramică liniară* şi pe partea de sud-vest a câmpului din *perioada de trecere spre epoca bronzului (Folteşti)*. În acelaşi loc: sporadic ceramică din *La Tène-ul* dacic, din sec. VIII-X şi XIII-XVII (p. 15, pct. XXXVIII).

În arealul Cetății de Scaun, s-au descoperit şi monede romane post 271 d. Chr., unele emise de către împăratul Constantin cel Mare şi urmaşilor săi direcți.[570]

După relatarea unor elevi, prin anul 1992 (?) în parcul cetății s-a descoperit un mic tezaur monetar, de circa 20 de groşi de Praga, din sec. XIV-XV (?), pe care MB nu a avut bani să îl achiziționeze la acea vreme.

Undeva lângă Cetatea de Scaun, în 1893 s-a descoperit la o adâncime de peste doi metri o măsea de mamut (Olinescu, *Harta*, p. 77).

12. În incinta bisericii armeneşti Sf. Simion, **nr. 8**, s-au descoperit o serie de vestigii medievale.[571]

---

[565] Gr. Foit, *Cimitirul de incinerație dacic din sec. II-III e. n. de la Suceava*, în *SM*, III, 1973, p. 257-263.
[566] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 282-283, nr. 58.
[567] N. Ursulescu, *Contribuții la cunoaşterea...*, 1983, p. 319-320, cu bibl. pentru descoperirile *Criş* din oraş: Platoul cimitirului, Şipot şi Câmpul şanțurilor.
[568] N. Ursulescu, *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iaşi, 2002, p. 172, cu bibl.
[569] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 149 (cu bibl. veche I. Nestor şi colab., *MCA*, VI, 1957, p. 242; B. Mitrea şi colab., *SCIV*, VI, 1955, 3-4, p. 757).
[570] M. Ignat, *Contribuții...*, p. 88.

https://biblioteca-digitala.ro

13. Pe str. Regele Ferdinand nr. 6, prin săparea unei pivnițe, s-a descoperit la 5 m adâncime un vas de provizii roman, un *dolium*, de 1,27 m înălțime, databil în secolele III-IV d. Chr. Tot din arealul oraşului au provenit colți şi măsele de mamut, un craniu de cerb antediluvian şi un corn de zimbru. [572]

14. Pe marginea nordică a dealului Zamca, **nr. 9**, s-au săpat mai multe complexe arheologice plasate cronologic în *La Tène*-ul timpuriu geto-dacic, *faza I* (sec. IV î. Chr – mijlocul sec. III î. Chr.). Suplimentar, prin săparea unei fundații de imobil s-a descoperit un mormânt din *perioada de tranziție spre epoca bronzului* sau chiar în *bronzul timpuriu*. Perieghetic, la cca. 150 m nord-vest de turnul de apă s-a descoperit ceramică aparținând *culturii liniare*, din *Hallstatt* (?) şi medievală (XVI-XVII). [573]

De aici provine un topor din bazalt din *epoca bronzului,* intrat în cele din urmă în gestiunea MB, care s-ar putea lega de o necropolă contemporană din care provine încă o piesă, de această dată din granodiorit. [574]

15. Pe străzile Dragoş Vodă şi Dobrogeanu-Gherea, în urma unor lucrări edilitare s-a identificat o necropolă medievală (accesorii vestimentare şi fragmente de broderii, sec. XV). Tot pe Dragoş Vodă, cu ocazia săpării unei gropi de funație casă, s-au descoperit urmele unui beci de locuință de negustor, cu zeci de piese din metal şi lut produse pentru comercializare (sec. XV) - p. 18, pct. XLVI. [575] Pe str. Mirăuți, la cca. 80 m la vale de intersecția cu drumul principal, vechi lucrări de canalizare

---

[571] M. Gogu, B. Niculică, *Suceava, jud. Suceava, Punct: Biserica "Sf. Simion" (Turnu Roşu),* în *CCA, Campania 1999*, p. 99, pct. 136; M. Gogu, B. Niculică, *O aplică din aur descoperită lângă biserica Sf. Simion – "Turnu Roşu" Suceava*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999, p. 221-222.

[572] L. Morariu, *op. cit.*, p. 3.

[573] M. Andronic, *Istoria Bucovinei, I,* p. 216, cu bibl. şi interpretări; M. Andronic, P.V. Batariuc, *op. cit.*, p. 18, pct. XLV. Inițial - I. Mareş, M. Ignat, C-E Ursu, B. Niculică, *Rezultatul cercetărilor arheologice privind aşezarea geto-dacică din oraşul Suceava-"Dealul Zamca" (1996-1997),* în *Suceava,* XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001, p. 173 şi urm.

[574] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 282-283, nr. 55, 56.

[575] Pentru numeroasele descoperiri medievale apărute în urma construirii unor noi blocuri în zona centrală, cf. P.V. Batariuc, M. Andronic, *op. cit.*, p. 36 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

au interceptat, pe partea stângă a străzii, resturi de la o fostă locuință medievală, aici autorul descoperind un mic fragment de cămașă de zale.

16. Pe dealul Tătărași, **nr. 10**, este plasată o movilă de pământ, pe care – după unele informații – se expuneau în feudalism cei spânzurați. De aici și numele de *Movila Spânzurătorii*. Se poate totuși data ipotetic în *epoca bronzului*. Aici s-a descoperit o halebardă din sec. XV (p. 18, pct. XLVII).

Pe dealul Tătărași, există, răsleț, ceramică *Sântana de Mureș*, provenind probabil de la un sit din zona izvoarelor pârâului Cacaina, ca și pe fostul teren al stațiunii experimentale, din stânga șoselei spre Fălticeni. De pe terenul stațiunii agricole experimentale, de la S-V de oraș, se cunoaște și o spirală din bronz. [576]

17. Pe terenul ce aparținea stațiunii agricole experimentale, la cca. 100 m depărtare de actuala șoseau spre Fălticeni, în dreptul km 4,7, se pare că aici au fost îngropați -după informațiile lui Miron Costin- cel puțin o parte dintre morții bătăliei pentru putere dintre Ieremia Movilă și Ștefan Răzvan.

Cercetare: M.A., 1981.

18. Cu ocazia construirii spitalului județean și a anexelor sale, **nr. 11**, au fost descoperite două morminte în cutie de piatră. [577]

19. Pe terasa superioară a Sucevei, **nr. 12**, la S-E de Câmpul Șanțurilor, în locul numit *Țarna Târgului*, s-a descoperit ceramică *Sântana* și piese medievale: fragmente de vase, de cahle oale, de conducte ceramice, de ghiulele din piatră și piese din fier (sec. XIV-XVI) - p. 18, pct. L.

20. În marginea de sud-est a locului *Câmpul Șanțurilor*, cu ocazia săpării unei fundații de casă, s-a cercetat un mormânt amenajat cu pietre și lespezi datând din *epoca bronzului – Komariv*. [578]

---

[576] M. Ignat, *Contribuții la cunoașterea...*, p. 141, nr. 11.

[577] Gr. Foit, *Două morminte ale culturii amforelor sferice descoperite la Suceava*, în *SM*, III, 1973, p. 217 și urm. Cf. și B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă așezare...*, p. 50-51, cu bibl.

[578] I. Mareș și colab., *Suceava, Câmpul Șanțurilor*, în *CCA, Campania 2007*, Buc., 2008, p. 292-293. I. M, *Un mormânt în cutie/cistă de piatră, din bronzul mijlociu,*

https://biblioteca-digitala.ro

21. În partea de E-SE a oraşului, în punctul *Câmpul Ciorii*, s-au descoperit piese litice din *paleolitic*, determinate de Al. Păunescu şi V. Chirica. Inf. P.V. Batariuc.

22. Din zona cartierului Burdujeni provine un topor dintr-o rocă dură, datând din *epoca bronzului*, aflat actualmente în gestiunea MB. [579]

23. În cartierul Burdujeni, pe str. Eroilor, în groapa de fundaţie a blocului nr. 91, s-a descoperit un mormânt de inhumaţie, în poziţie chircită, aparţinând perioadei culturii *Horodiştea-Folteşti* - p. 10, nr. VI.

24. În cartierul Burdujeni, **nr. 18**, în spatele fermei zootehnice, loc *Şieri*, pe un sector mai ridicat al terasei Sucevei, alături de chirpic s-a descoperit ceramică *Precucuteni III* şi *Cucuteni* - fază incertă, nepictată, alături de aşchii şi o mică lamă din silex cenuşiu - p. 10, nr. V. Situl poate intră şi în teritoriul comunei Salcea.

25. Pe dealul Velniţa, **nr. 13**, acelaşi cartier, apare izolat ceramică din veacurile XV-XVII – p. 10, nr. VII.

26. La cca. 300 metri N-V de gara Burdujeni, **nr. 14**, pe terasa înaltă a Sucevei, loc *La Izvor*, sau *Pepinieră*, într-un loc cu bogate resurse acvifere, poate un vechi curs al Sucevei, autorul a descoperit:

-ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv toartă şi perete cu striaţii paralele de amforă;

-ceramică medievală din secolele XV-XVI. Aici considerăm că am identificate fosta vatră a satului medieval Burdujeni, a cărui necropolă s-a identificat ulterior, la o depărtare de circa 600 m nord, cu ocazia construirii unui motel şi amenajării unui teren de tenis. Săpături conduse de B. P. N. şi cu participare şi M. A., fără primul autor citat. [580]

27. La marginea vestică a Dealului Vămii (capătul str. Mitocelului), **nr. 15**, s-au identificat fragmente ceramice *Cucuteni B* (şi un topor din silicolit) şi *Noua* (şi un cosor din silex) - p. 10, nr. IX.

---

cultura Komariv, descoperit la Suceava – Câmpul Şanţurilor – strada Parcului, în *Suceava*, XXXVII, 2010, p. 45 şi urm.

[579] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 283, nr. 57.

[580] I. Mareş, B.P. Niculică, Şt. Dejan, S. Bedreagă, T. Dolenschi, *Suceava, Cartier Burdujeni - Silişte*, în *CCA, Campania 2007*, Buc., 2008, p. 293-294.

https://biblioteca-digitala.ro

28. Pe malul Sucevei, în extremitatea estică a oraşului, s-a descoperit întâmplător un molar de mamut, aparţinând poate unui punct fosilifer.[581]

29. Cu ocazia unei săpături în curtea cetăţeanului Gh. Mărănduca, s-a descoperit un sceptru (?) din andezit, deocamdată unicat în plan naţional, datând cu probabilitate din *epoca bronzului*.[582]

30. În cartierul Iţcani, **nr. 16**, pe terasa înaltă a Sucevei, în spatele depoului CFR, pct. *Ferma 2 Iţcani,* într-o staţiune pluristratificată, vis-à-vis de Mihoveni-Cahla Morii, unele periegheze şi săpături arheologice au evidenţiat următoarele niveluri de locuire: *Precucuteni III, Cucuteni B, Horodiştea –Erbiceni, Noua, La Tène, Sântana,* sec. VI-VII. În săpătura autorului s-a descoperit vârf de săgeată din bronz scitic în trei muchii. - p. 11, nr. XVI.[583]

31. În cartierul Iţcani, în albia Sucevei, a fost descoperit un sceptru tronconic din piatră, databil în perioada culturii *Noua*.[584] De undeva, de pe teritoriul oraşului provine un topor din bazalt, şlefuit integral, datând din *epoca bronzului* şi deţinut de MB.[585]

32. Tot în Iţcani, pe str. Ieraclie Porumbescu, cu ocazia unui sondaj efectuat de D. Popovici, în anul 1978, s-ar fi găsit ceramică *Sântana de Mureş*. Inf. cel menţionat, 1982.

33. În cartierul Iţcani, pe terasa pr. Huc de pe partea sa stângă, la o depărtare de cca. 300 m de la ultimele case, s-au identificat fragmente ceramice *Sântana de Mureş* - p. 10-11, nr. XV.

34. În curtea fostei mănăstiri Adormirea Maicii Domnului, **nr. 17**, în anul 1958 s-a descoperit un topor fragmentar din gresie cuarţoasă,

---

581 Al. Păunescu, *Paleoliticul...*, p. 95.

582 B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 365, nr. 148, cu bibl.

583 I. Mareş, C-E. Ursu, O. Cotoi, B.P. Niculică, *Săpăturile arheologice de la Iţcani – „Ferma 2" (1998-1999)*, în *Suceava*, XXXI-XXXIII, 2004-2005-2006, p. 7-13; B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 83. B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 41-42, cu multe inf.; M. Andronic, *Sondajul arheologic din aşezarea de secol VI p. Chr., de la Suceava-Iţcani*, în *ArhMold.*, XXIII-XXIV, 2000-2001, p. 337-341.

584 E. C. Ursu, I. Mitrea, *Consideraţii asupra sceptrelor tronconice din piatră descoperite pe teritoriul României,* în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001, p. 159-160.

585 B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 282-283, nr. 59.

https://biblioteca-digitala.ro

datând din *epoca bronzului* (col. MB, inv. 1360 D). [586] De aici provin câteva cioburi medievale, dintr-o groapă, văzute de autor, de aspect calitativ primitiv – cert sec. XIV.

35. În lunca râului Suceava, în zona CET-ului, a fost descoperit întâmplător un topor de luptă, datat în secolele VIII-X. [587]

36. La o adâncime de 17 metri, cu ocazia săpării fântânii casei lui Mihai Bradu de la ieşirea din Suceava spre Fălticeni, s-a descoperit un craniu de ierbivor, semănând cu unul de cal (cal sălbatic ?). Inf. Vasile Calistru, de la Restaco SRL.

37. În oraş s-au descoperit de-a lungul vremii diverse monede: la Şipot – în mai multe rânduri monede dacice, un denar fragmentar de la Traian, găsit la cetate (?), piese de la Hadrian, un altul de la Aurelian (?), una din bronz de la Septimius Severus, monede din bronz de la familia lui Constantin cel Mare, o piesă din aur de la Honorius. În colecția muzeului din oraş, la 1926, existau 2 dacice şi 28 romane de la Iulius Caesar şi până la Constantinus, cu descoperire în oraş şi împrejurimi. Într-un catagol mai vechi al muzeului, se menționau 29 de monede romane începând cu Caesar Augustus Octavianus şi până la Constantius, toate cu loc de descoperire Suceava şi probabil împrejurimi. [588]

Pentru unele tezaure monetare medievale şi diverse complexe arheologice, inclusiv şanțul de apărare al Sucevei a scris şi Gr. Foit. [589]

38. Într-un loc neidentificat deocamdată cu precizie, în zona bifurcației drumului spre Moara şi Frumoasa, s-ar afla mai multe movile, loc *Movile*, una fiind deranjată din cauza montării unui punct trigonometric, prilej cu care s-au găsit morminte. Informație datorată inițial lui Szombathy – p. 18, nr. XLIX, cu bibl. Posibil, poate este vorba despre zona din vecinătate relativă a satului Trei Movile. Pct. necartat.

---

[586] *Ibidem*, p. 282-283, nr. 60.

[587] M. Andronic, *Un topor de luptă prefeudal descoperit la Suceava*, în *ArhMold.*, XVI, 1993, p. 283-284.

[588] M. Ignat, *Contribuții numismatice*, p. 75 şi urm.

[589] Gr. Foit, *Consemnări cu privire la unele descoperiri arheologice din oraşul Suceava*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987, p. 37 şi urm. Alte tezaure - Gr. Foit, *Un tezaur de denari din secolul al XV-lea la Suceava*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 121 şi urm; ac. vol. idem, *Tezaure...*, p. 139 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

93. COMUNA SUCEVIȚA

1. Cu ocazia unor săpături la mănăstire s-a descoperit un *stamenon* de billon emis de Manuel I. Ținând cont de faptul că am cercetat zona comunei, fără situri - cel puțin deocamdată -, credem că piesa a fost adusă de un viețuitor de aici în pelerinaj la Ierusalim. [590]

2. Relativ recent, s-au identificat morminte de călugări, datate în secolele XVII-XIX. [591]

94. COMUNA ŞCHEIA

Florinta

1. Cercetarea din anul 2012 a dus la descoperirea unei foste aşezări *Sântana de Mureş*, **nr. 1,** pe terenul de pe partea stângă a pârâului satului, fără nume, chiar la ieşire din localitate, spre sud, loc *Velniță*. Parțial poate aparține şi com. vecine.

Cercetare: M.A., 2012.

Mihoveni

2. La *Cahla Morii*, **nr. 2**, pe terasa de dreapta a râului Suceava, în amonte de confluența pârâului Selişte (Hoşleag) cu râul Suceava se găseşte o aşezare pluristratificată. Aici, săpăturile arheologice sistematice şi cercetările de suprafață efectuate în ultimii 40 de ani au permis identificare următoarelor orizonturi de locuire: *paleolitic superior (Gravettian oriental*), *Starčevo-Criş, liniar ceramic, Precucuteni III, Cucuteni B* (resturile de la 6 locuințe), *Horodiştea-Erbiceni I, bronz timpuriu* (orizontul *Târpeşti-Izvoare III-Dolheştii Mari-Bosanci), cultura Komariv, Noua, Hallstatt timpuriu (Gáva-Holihrady, grupul Grăniceşti),*

---

[590] M. Gogu, *Monedele...*, p. 286.

[591] B.P. Niculică, *Sucevița, com. Sucevița, jud. Suceava, pct. Mănăstirea Sucevița*, în *CCA, Campania 2010*, Buc., 2011, p. 230, pct. 132.

https://biblioteca-digitala.ro

bastarni (*Poieneşti-Lucaşeuca*), carpi (sec. II-III p.Chr.), *Sântana de Mureş, ev mediu* (sec. XIV-XVIII, două locuinţe).[592]

Cu ocazia unei periegheze, autorul a descoperit în sit o placă din bronz, sau cupru, de formă relative ovală, groasă de circa 4 cm şi grea de circa 8-10 kg, care - din păcate - , a fost aruncată la gunoi de fosta gestionară a colecţiei de arheologie de la MB.

Cercetare: M.I., N.U., P.V.B., M.A., şi mulţi alţii.

3. În locul *Ţarna de Jos*, **nr. 3,** punct amplasat pe malul stâng al pârâului Silişte (Hoşleag), în amonte de situl de la *Cahla Morii*, pe dreapta DJ Suceava-Mihoveni, s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturilor *Cucuteni* (faze neprecizate, probabil *B*), *Noua, Sântana de Mureş* şi din sec. XIV-XV - Andronic, Batariuc, *Contribuţii...*, p. 13, pct. XXIII, şi pentru pct. următoare.

4. În marginea de sud-est a satului Mihoveni, **nr. 4**, în locul *Sălişte/Silişte,* se găseşte ceramică medievală, sec. XIV-XVIII şi *Sântana de Mureş* – p. 13, nr. XXIV.

5. Pe malul drept al pârâului Siliştea (Hoşleag), **nr. 5**, în vatra satului, a existat o aşezare *Sântana de Mureş* – p. 13, nr. XXV.

6. În zona sudică a Dealului Grochii, **nr. 6**, au apărut mai multe piese de silex patinate, legate de o posibilă locuire din paleoliticul superior (*Gravettian oriental*) – p. 13, nr. XXVI.

7. În sat s-a descoperit şi o seceră din bronz [593]şi un fragment de topor din andezit, şlefuit.

---

[592] N. Ursulescu, P. V. Batariuc, *Cercetările arheologice de la Mihoveni (Suceava)-1973*, în *Suceava*, V, 1978, p. 89 şi urm.; iidem, *Aşezarea culturii ceramicii liniare de la Mihoveni (jud. Suceava),* în *SCIVA,* 30, 1979, 2, p. 271 şi urm.; V. Batariuc, *L'idole androgyne de Mihoveni (dép de Suceava),* în *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, Iaşi, 1987; M. Andronic, P. V. Batariuc, *op. cit.*, p. 12, nr. XXII; S. Ignătescu, *Ceramica liniară de la Mihoveni-Cahla Morii, Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, (1999-2001); P.V. Batariuc, S. Ignătescu., B. P. Niculică, *Plastica antropomorfă de la Mihoveni – „Cahla Morii",* în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII/1999-2000-2001, (2001). În sit este prezentă şi cultura Komariv - B.P. Niculică, C. Aparaschivei, *Un nou sit...* , p. 62, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

8. În zona situată la vest de sat, **nr. 7**, pe terasa de stânga a pârâului numit *Groapa Stânii*, afluent de dreapta al pârâului Şcheianca, la 500 de m sud de fostele grajduri CAP, au apărut materiale ceramice de tip *Sântana de Mureş* – p. 14, nr. XXX.

La 100 m sud de punctul sus menționat, au fost descoperite fragmente ceramice *Noua* şi un omoplat crestat, specific acestei culturi. Pct. necartat – p. 14, nr. XXXI.

9. La 800 m vest de confluența pârâului Şcheianca cu pârâul Groapa Stânii, **nr. 8**, pe terasa de stânga a primului, s-au găsit materiale ceramice specifice dacilor liberi (sec. II-III p. Chr.) şi din sec. IV p. Chr. - nr. XXXIII.

10. Pe malul stâng al pârâului Şcheianca, **nr. 9**, în zona confluenței cu pârâul Groapa Stânii, au apărut, în arătură, urmele a cel puțin şapte locuințe de tip *La Tène* - nr. XXXIV.

11. La 500 m est de punctul anterior, **nr. 10**, tot pe malul stâng al pârâului Şcheianca, pe ambele maluri ale unui mic izvor, au apărut materiale din sec. II-III d. Chr. şi din sec. IV d. Chr. - nr. XXXV.

12. Pe acelaşi mal, spre est, **nr. 11**, în locul numit generic *Silişte,* în spatele fabricii de rulmenți, a fost efectuat un sondaj arheologic în urma căruia s-a descoperit ceramică din *cultura ceramicii liniare*, *Precucuteni III*, *Cucuteni, faza B, Horodiştea-Erbiceni I, bronz timpuriu*, *Noua*, *Hallstatt timpuriu, La Tène, sec.* II-IV şi V-VII (incert) – p. 14, nr. XXXVI, cu bibl. [594] Ocazional s-a descoperit şi o monedă venețiană din aur.

Aşezarea *Sântana de Mureş* se întinde şi în dreptul bisericii cu hramul „Sf. Ilie.

13. La nord de cimitirul satului, **nr. 12**, pe un deal proeminent, loc *Sesia Popii*, la cca. 300 m sud de vechea biserică ştefaniană, există

---

[593] B. Niculică, *O seceră din bronz descoperită la Mihoveni (com. Şcheia) jud. Suceava*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999, p. 215-220; B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 278, nr. 37.

[594] Cf. şi B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 40.

https://biblioteca-digitala.ro

ceramică *Cucuteni, Horodiştea-Erbiceni* şi *bronz timpuriu.* La biserică s-a săpat în mai multe etape. [595]

Şcheia

14. O aşezare *Cucuteni* a fost distrusă în timpul construcţiei căii ferate, **nr. 14**, pe un fragment de platou structural, în locul *Lutărie* – p. 13, nr. XXVIII.

15. În locul *Siliştea Şcheii*, pe malul stâng al pârâului Şcheianca, **nr. 13**, au fost descoperite urmele unei întinse aşezări a dacilor liberi (sec. II-III d. Chr.). Tot de aici provin materiale *Precucuteni, Cucuteni*, din *cultura amforelor sferice*, *Noua*, *Hallstatt timpuriu* (inclusiv două piese din bronz, un celt şi un fragment de cuţit) şi *Sântana de Mureş*, precum şi două monede din argint romane, imperiale. În săpătura din 1969 au apărut şi trei locuinţe *Sântana* de suprafaţă. [596]

În sit s-a descoperit şi un topor din dacit, datând din *epoca bronzului.* [597]

16. Pe teritoriul satului Şcheia a fost descoperit un topor din silex negru-vineţiu, probabil *trecere spre epoca bronzului.* [598]

17. Mai demult sunt menţionate în Şcheia şase monede din argint, dintre care una cu efigia lui Traian; cu alt prilej sunt amintite trei piese din aramă, fără să se precizeze dacă sunt antice. Cu ocazia săpăturii arheologice în Siliştea Şcheii, în lipitura unui cuptor de ars ceramică s-a

---

[595] M.D. Matei, P.V. Batariuc, *Biserica "Sf. Ilie"*, în *CCA, Campania 1997*, Buc., 1998, p. 73, pct. 90; P.V. Batariuc, M. Gogu, *Suceava, jud. Suceava, Biserica Mănăstirii Sf. Ilie,* în *CCA, Campania 1998*, Vaslui, 1999, pct.111; M.D. Matei, P.V. Batariuc, M. Gogu, Sf. *Ilie, com. Şcheia, jud. Suceava, Punct: Biserica Sf. Ilie,* în *CCA, Campania 1999,* Buc., 2000, p. 94, pct. 129.

[596] M. Petrescu-Dîmboviţa, *Date noi relativ la descoperirile de obiecte de bronz de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului din Moldova,* în *ArhMold.*, 2-3, 1964, p. 260, nr. 10; Gr. Foit, *Aşezarea dacică de la Siliştea Şcheii (sec. II-III e.n.)*, în *SM*, I, 1969; B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 51; S. Ignătescu, *Locuirea liniar-ceramică de la Şcheia-Silişte (jud. Suceava),* în *CC*, 6-7 (2000-2001), p. 3-9; B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghean, *op. cit.*, p. 42.

[597] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 284, nr. 61.

[598] D. N. Popovici, *Noi descoperiri...*, p. 69

https://biblioteca-digitala.ro

descoperit un denarar puternic ars, Antoninus Pius sau Marcus Aurelius. Cu alt prilej din sit provine un alt denar de la Marcus Antoninus. [599]

Trei Movile

18. Pe teritoriul satului, în marginea sa sudică, **nr. 15**, pe vârful dealului Ciritei, se cunoscuseră inițial trei movile, de unde şi numele micii aşezări. Actualmente, la cercetarea din 2012 (M.A., P.P.N.), se mai pot sesiza doar două, dintre care una folosită se pare ca punct de triangulație.

În fila nr. 59 din *Planul districtului Bucovina în 72 de secțiuni (1778),* publicat datorită inițiativei prof. I. Iosep, alături de inscripția "Mogillo B.", apar patru (!) grupări de movile, două câte două şi două câte trei.

N. Grămadă, *op. cit*, III, p. 313: la Mihoveni este amintită "Movila Iancului Vodă" şi "Pârâul Sălişţei". Într-o hartă silvică din 1912, pădurea "Mănăstire".

95. COMUNA ŞERBĂUȚI*

Călineşti Cuparencu – harta la com. Calafindeşti

1. Pe malul stâng al pârâului Hătnuța, **nr. 222**, în dreptul complexului zootehnic al fostului CAP, în punctul numit *Covaliuca* (din apropierea stației de pompare a apei pentru complex), pe lângă bulgări de chirpici, au mai apărut:

- *o aşchie din silex cu patină pronunțată albicioasă;*
- fragmente ceramice *Noua* (inclusiv cu silicolit pisat ca ingredient);
- fragmente ceramice *Sântana de Mureş* din pastă fină şi zgrunțuroasă.

---

[599] M. Ignat, *Contribuții numismatice...*, p. 89-90.

* Informații din M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 167-168.

https://biblioteca-digitala.ro

Săteanul Vasile Costaşuc ne-a relatat că în anul 1975, cu ocazia unor lucrări, peste drum de punctul sus menționat, la circa 60 m depărtare de pârâul Hătnuța, pe malul unui izvor, a fost descoperit întâmplător, la adâncimea de circa 2 m, un vas bitronconic, înalt de aproximativ 40 cm, din pastă cenuşie, fină. El avea două torți sub buza puțin evazată şi la capăt rotunjită, şi o nervură, destul de lată, pe mijlocul corpului. Vasul, descoperit întreg, a fost luat de un inginer din Bucureşti, care răspundea de lucrarea de captare a apei pentru complexul zootehnic amintit. În cazul de față, suntem de părere că piesa a putut proveni de la necropola aşezării *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile CMB.

2. În anul 1894, în spatele conacului lui Gustav Martin (astăzi cabană Romsilva), **nr. 223**, cu ocazia unor săpături au fost descoperite mai multe vase ceramice care au servit drept urne funerare[600].

3. În zona fostelor grajduri CAP, **nr. 224**, pe partea dreaptă a pârâului Silişte, a fost descoperit material ceramic databil în secolele XIV-XV. Cele mai timpurii fragmente ceramice, de aspect primitiv, au în compoziție microprundişuri (un fragment este decorat cu linie vălurită).

Învățătorul pensionar Mircea Isăceanu ne-a informat că în vara anului 1962, cu ocazia săpării temeliilor pentru grajdurile CAP, au fost descoperite urmele unui cuptor (de ars ceramică?), câteva ceşcuțe din lut, greutăți din lut ars, piramidale, neperforate (cățel de vatră?), piese care ar fi fost predate personal lui Grigore Foit, directorul de atunci al Muzeului Regional Suceava[601].

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile CMB.

4. Pe malul stâng al pârâului Bocancea (localnicii îl numesc, deloc întâmplător, tot *Silişte*), **nr. 225**, afluent al pârâului Silişte, la circa

---

[600] J. Szombathy, *Prähistorische Rekognoscierungstour nach der Bukowina im Jahre 1893*, în *JBLM*, II, 1894, p. 20; D. Olinescu, *op. cit.*, p. 80.

[601] Astăzi aceste piese nu se mai găsesc în colecțiile Muzeului Bucovinei, Suceava.

https://biblioteca-digitala.ro

200 m nord de podul rutier (DC 55), peste primul pârâu amintit, au fost descoperite fragmente ceramice medievale, care se încadrează în cursul secolelor XIV-XV - şi posibil - şi în prima jumătate a secolului următor.

Cercetare: M.A., 1986; colecțiile CMB.

Şerbăuți

5. În ogoarele de pe partea dreaptă a pârâului satului, **nr. 226**, după prima uliță ce coboară spre apă plecând perpendicular de pe drumul ce vine de la Calafindeşti, din spatele gospodăriei lui Vasile Şandru şi continuând spre cea de-a doua uliță ce plecă la fel din drum spre pârâu, pe lângă obişnuiții bulgăraşi de lut ars, chirpic, s-au descoperit:
- lamă microlitică fragmentară şi aşchie atipică din silex cenuşiu;
- ceramică neolitică care se poate atribui culturii Criş (ardere oxidantă completă sau incompletă, pleavă ca ingredient, un fragment de apucătoare lunguiață);
- ceramică corodată, modelată numai cu mâna, imposibil de datat cu siguranță (*La Tène* ?).

Cercetare: M.A., 1986.

6. Pe aceeaşi formă de teren, în uşoară pantă spre cursul pârâului satului (Bocancea), la sud de punctul anterior şi în continuarea sa, **nr. 227**, după cea de-a doua uliță a satului spre pârâu, începând cu grădina lui Grigore Grigorciu, şi la o depărtare de circa 300 de metri nord-nord/vest de biserica satului, s-au descoperit, în afară de bucăți de lut ars provenind de la pereți de locuințe:

- ceramică fragmentară din secolele II-I î. Chr. (cultura *Poieneşti-Lucaşeuca*; fragmente de buze de vase negre fațetate, altele decorate prin tehnica barbotinării, un fragment de strecurătoare...);
- unele fragmente ceramice modelate cu mâna, imposibil de datat, care ar putea aparține şi altui orizont cultural.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A., 1987.

În sfârşit, în zona satului ar fi putut exista şi o aşezare din secolele II-IV d. Chr., demonstrabilă prin descoperirea – cu foarte mult timp în urmă – a unei monede romane. [602] Se pare că au fost mai multe descoperiri.

96. COMUNA TODIREŞTI*

Costâna

1. În locul *Imaş*, **nr. 3**, au existat mai multe movile de pământ. Olinescu menționează două dintre ele, de lângă drumul spre Todireşti probabil şi cele mai mari, mai vizibile la acea dată. El mai menționa încă una pe dealul Cruhana (?). Toponim azi necunoscut (*Harta*, p. 70).

Recent, două au fost săpate arheologic, iar pe una s-a poziționat o casă nou construită. Aparțin culturii *Komariv*. Tumuli ar mai exista în cimitirul sătesc şi în curtea spitalului. [603]

2. Pe botul Dealului Mare, **nr. 1**, de deasupra spitalului, s-au descoperit materiale ceramice modeste *Cucuteni*, fază neprecizată. Teren nearat.

Cercetare: M.A., 1995.

3. Pe platoul de pe partea dreaptă a pr. Ilişasca, **nr. 2**, numit *Pe Deal*, din dreptul satului, se găsesc materiale ceramice preistorice, inclusiv din *epoca bronzului* (în relație cu necropola tumulară).

Cercetare: M.A., 1995.

---

[602] M. Ignat, *Contribuții numismatice...*, p. 90.

* M. Andronic, *Evoluția...*, p. 24-40, cu cercetări personale; idem et alii, *op. cit.*, p. 143-144, cu mai multe informații, pentru cei interesați în mod special de zonă.

[603] D. Boghian şi colab., *Costâna, com. Todireşti, jud. Suceava, pct. Imaş*, în *CCA, Campania 2011*, Buc., 2012, p. 266-267; iidem, *Costâna, com. Todireşti, jud. Suceava, pct. Imaş*, în *CCA, Campania 2012*, Buc., 2013, p. 198-199, nr. 109 A.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Vechea vatră a satului, sau a celui dispărut Berindeşti, s-ar afla în locul *Gârla Morii,* la cca. 500 m N-E de sat, sau în locul *La Odaie*, zona fostelor silozuri CAP, sau în locul *La Ziduri*, la cca. 500 m S-E de spital, ultim loc unde pe lângă ceramică medievală, s-au descoperit şi resturi de cahle. Inf. prof. V. Butnaru.

5. În locul *În şes*, aproape de pod, pe terasa de pe dreapta Sucevei, la intrare în teritoriul satului, se găseşte un sit *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M.A., 1995.

6. Pe terasa dreaptă a pârâului Ilişasca, în apropierea pantei Dealului Mare, nu departe de biserică, se găseşte material ceramic *Noua, La Téne* şi sec. XIV-XVII. Inf. prof. V. Butnaru din Todireşti.

7. Într-o colecţie particulară din Paşcani se găseşte o fibulă din argint descoperită în sat. Arsă secundar (provine dintr-un mormânt ?), este ornamentată pe picior cu două sfere, dintre care cea dinspre vecinătatea arcului mai mică. Alte proeminenţe sunt pe arc. Provine tipologic din mediul celtic. [604]

Părhăuţi

8. În extremitatea estică a dealului Muncel, **nr. 4**, cu largă vizibilitate asupra confluenţei Sucevei cu Soloneţul, se găseşte un sit important:

- piese litice patinate din *Gravettianul timpuriu*;
- ceramică şi material litic *Cucuteni* (cel puţin o parte *B 2*);
- câteva fragmente ceramice *Hallstatt*.

Parte din piese se găsesc în colecţia şcolară din sat, parte la MB [605]

Cercetare: M.A., ca şi restul punctelor de mai jos, din comună.

---

[604] S. Teodor, *Elemente* ..., p. 40.

[605] Pentru alte informaţii şi amănunte, B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op cit.*, p. 39-40. Tot aici, s-a descoperit întâmplător un topor din andezit din epoca bronzului. B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 278-279, nr. 39.

https://biblioteca-digitala.ro

9. La cca. 80 m N-E de locul numit *Pe Beci,* pe dreapta Solonețului, pe marginea unei terase secundare, pe o distanță de circa 150 m, se găseşte material ceramic tipic *Noua.*

10. Pe aceeaşi terasă, **nr. 5**, în dreptul marelui cot pe care îl face Solonețul, spre N-E, s-a descoperit ceramică din sec. XIV-XVI. Satul medieval se întindea şi în spatele actualului teren de fotbal, la cca. 120 m S-SV de punctul anterior: ceramică din acelaşi interval cronologic, bucăți de zgură cu fier şi de lupe, un fragment de cahlă cu smalț verde, din secolul XV, aparținând probabil tipului reprezentând un cavaler în turnir.

11. În apropierea şcolii, în spatele casei Aurelia Bădăluță, se găseşte de asemeni ceramică din sec. XIV-XVIII şi bucăți de zgură cu fier.

12. În apropierea bisericii lui Totruşan, s-a descoperit un vârf de opal cu lustru datorat folosirii îndelungate şi o aşchie din silex patinat.

13. Peste drum de monument, în diagonală, **nr. 6**, în spatele casei unde a locuit Ianovici Constantin, loc numit sugestiv *Pe Beci,* s-a aflat reşedința logofătului Gavril Totruşan: ceramică din sec. XIV-XVII, o gamă variată de cahle din sec. XV-XVI, un vârf de suliță, ce se afla în colecția şcolară. Cele câteva fragmente *Noua* presupunem se leagă de un sit din apropierea cursului Solonețului.

14. Pe vârful dealului Osoi, de 424 m, s-a descoperit o aşchie din silex, uşor patinată.

15. La cca. 300 m V-NV de halta Părhăuți, **nr. 7**, pe un teren plat de la poalele dealului Muncel, în apropierea casei Ion Trandafir, s-a descoperit chirpic, ceramică din *Hallstatt* şi bucăți de zgură cu fier. De aici, la cca. 150 m vest, pe ogoarele lui Gheorghe Leahu şi Vasile Boghean, s-a găsit chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş,* dar şi zgură cu fier (în apropierea casei lui Vasile Boghean).

16. Pe terasa Solonețului, în grădina din spatele casei prof. Mihai Bocancea, s-au descoperit: două aşchii din silex, două cioburi *Sântana,* două lupe din fier şi ceramică din sec. XIV-XV.

17. Un sit deosebit de bogat se plasează mai ales pe terenurile de pe partea stângă a pârâului Valea Popii, **nr. 8**, până în şoseaua spre Todireşti:

https://biblioteca-digitala.ro

- ceramică *Criş*;
- ceramică *liniară* (incert, ulterior găsită mai mult mai aproape de cursul Solonețului, curtea prof. Sorin Ignătescu); [606]
- ceramică *Noua*;
- ceramică din *Hallstatt*;
- ceramică *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- ceramică din sec. II-IV d. Chr.

Legat de nivelul de locuire vechi de aici (*neolitic/eneolitic* ?) poate fi descoperirea ocazională de ceramică din locul *Grădina de la Moară*. [607]

18. Pe Dealul lui Ivan, **nr. 9**, în locul *Poiană*, se găsesc 6 movile funerare de dimensiuni destul de modeste, aparținând preistoriei:

T1:I-0,25m;	T2: I-0,40m;	T3:I-0,35m;	T4:I-0,60m;	T5:I-0,40m;	T6: I-0,45m
D-15m	D-18m	D-15m	D-24m	D-15m	D-14m

Pe suprafața arată a lui T1 s-a descoperit o aşchie din silex puternic patinată, în cea a lui T4 o alta, tot puternic patinată, iar în cea a lui T5 un fragment de lamă cu retuş de folosire, din silex cenuşiu cu patină uşoară, piese care s-ar putea atribui, ipotetic, *Gravettianului* (?).

19. La cca. 250 m E-SE de colțul nordic al pădurii Todireşti, **nr. 22**, se află grupați patru tumuli preistorici:

T1: I-0,75m;	T2: I-0,75m;	T3: I-1,00m;	T4: I-0,35m
D-16m	D-18m	D-20m	D-14m.

Ca în toate cazurile dimensiuni aproximative. La 100 m, 200 m şi respectiv 350 m S-E de sit s-au găsit câte un fragment de lamă din silex uşor patinat.

20. Cu ocazia săpării unei fântâni, s-a găsit un topor-celt din bronz cu decor în formă de aripioare, datat în *Ha B*, şi inventariat la MB cu nr. inv. C/154.[608]

21. Din zona satului provin două piese din aur, provenind de la un mormânt princiar de înhumație brățară şi colan, descoperiri făcute

[606] B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 40.
[607] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 82.
[608] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea...*, p. 141.

https://biblioteca-digitala.ro

spre sfârşitul secolului al XIX-lea, datând din secolele IV-V (mai sigur), reintrate în circuitul larg istoriografic prin articolul lui M. Ignat.[609]

Soloneț

22. Pe Tarlaua Cajvanei, **nr. 10**, pe ambele părți ale pr. Cajvana, dar mai ales pe partea sa stângă, în dreptul bisericilor de aici, s-au descoperit fragmente ceramice *La Tène*, din sec. II-IV şi medievale (XIV-XVI – de la prima vatră a Solonețului).

23. Pe partea opusă, pe terenul înalt al locului numit *Câmpul lui Beldeanu*, s-au descoperit: aşchii din silex, chirpic şi ceramică *Sântana de Mureş* (de aici pe mai multe sute de metri spre vest), bucăți de lupe şi zgură cu fier, ceramică medievală din sec. XIV-XVI, fragmente de cahle-oală şi resturi de cărămizi medievale, două tipuri. Reşedința feudală a aparținut acelui „Vlad Negrul”, menționat documentar la 1490. Din păcate, sondajul din toamna anului 2013 nu a avut şansa interceptării fostei construcții, parte din teren fiind în pârloagă. Aici, sub stratul vegetal, s-a descoperit o depunere consistentă de balast, fie natural, deşi diferența de nivel față de lunca pârâului este foarte mare, fie rezultat al amenajării unui spațiu gen toloacă pentru partea de sat medieval plasată ceva mai la V-NV de aici, pe un teren mai plat (ceramică, pietre, oase vechi – cercetare 2013).

De aici provine un topor din andezit bazaltoid din *epoca bronzului*.[610]

24. Un posibil cimitir al satului a putut exista pe terasa Solonețului, în zona de ieşire din sat spre Comăneşti, supoziție susținută de descoperire de oseminte omeneşti în 1886, la amenajarea drumului şi a căii ferate, dar şi în secolul trecut (grădina ultimei case de la drum).

25. Dincolo de cursul Solonețului, pe dreapta, pe pantele de nord-vest ale dealului pădurii Snida, în locul numit *Casele vechi*. se găseşte material ceramic târziu, din secolele XVII-XVIII, zonă locuită după cum

---

[609] *Descoperiri din prima...*, p. 207-208. Mai nou, în context mai larg, cf. şi M. Andronic, *Istoria Bucovinei*, II, p. 99.

[610] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 282, nr. 54. Cf. şi B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 281, nr. 38.

https://biblioteca-digitala.ro

o demonstrează şi primele hărţi austriece de la sfârşitul secolului al XVIII-lea.

26. Poate în continuarea vestigiilor de la poziţia **39**, pe hartă **nr. 21**, de la Todireşti, de pe terasa Soloneţului, la intrare în arealul satului Soloneţ, la sud de drumul spre Comăneşti, se găseşte chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, iar după încă cca. 200 m spre S-V, spre satul Soloneţ, pe acelaşi aliniament, se găsesc urmele unui cut din secolul XV, constând în chirpic şi ceramică.

27. Pe coama dealului Pe Dumbravă, în zona de hotar cu teritoriul comunei Cajvana, care respectă – se pare – linia vechii demarcaţii medievale, se găseşte o movilă (I-1 m, D-26 m), care a fost în mare parte aplatizată în 1987 de către un utilaj al fermei din Cajvana. Localnicii ne-au informat că acolo s-au mai distrus încă două de către fostul CAP Cajvana.

28. O altă movilă, poate de demarcaţie cu satul medieval din nord, se pare că a existat pe marginea dreaptă a drumului, fiind distrusă în acelaşi mod. Informaţia am redat-o şi în repertoriul Cajvanei.

29. Pe unul dintre dealurile de pe dreapta Soloneţului, în locul Poiană, elevii au descoperit la practică agricolă un topor naviform, din diorit (?), de tip *caucazian,* datat în perioada *mijlocie sau târzie a epocii bronzului.* În col. MB, inv. B/503, este un topor tot din rocă dură, dar neperforat. Tot la MB se păstrează un pumnal din silex cenuşiu-închis spre negru (B/486, sfârşitul perioadei de *tranziţie spre bronz* sau chiar începutul noii epoci), de pe dealul Muncel-Părhăuţi, un vârf de suliţă medieval (E/3809) şi un gros Bogdan III (?) – inv. 2861.

Todireşti

30. Pe terasa înaltă a pr. Pietroasa, **nr. 11**, de pe partea stângă a apei, înainte de drumul judeţean, s-au făcut şapte campanii de săpături arheologice. Astfel, aici s-au descoperit urme de locuire *Cucuteni,* două

https://biblioteca-digitala.ro

locuințe din *Hallstatt* şi vestigiile a zeci de locuințe din veacurile IV-VI d. Chr.[611]

Nivelul de locuire din *Hallstatt* începe de la ultima casă din Părhăuți, la deal de şosea, la data cercetării Grigorean Eufrosina şi continuă până dincolo de cursul Pietroasei, unde autorul a mai săpat o locuință. Poate la acest sit se raporta o menționare "loc neprecizat".[612]

Cercetare prin săpături: M. Andronic, 1988-2013.

31. În locul *Poiană*, **nr. 12**, dintre cele două izvoare principale ale pârâului amintit, s-au descoperit: câteva cioburi şi material litic *Noua*, rare fragmente *Hallstatt*, materiale ceramice ale dacilor liberi, de epocă romană (sec. II-III). În *Habitat*..., p. 31 şi alte amănunte. Pe partea stângă a pârâului, **nr. 13**, în dreptul unirii celor două izvoare ale pârâului, mai nou, s-a descoperit un mic areal cu chirpic şi ceramică modelată numai cu mâna, cu cioburi pisate în compoziție, oricum ante Chr.

Cercetare M. A, 2014

32. În grădinile terasei înalte de pe partea dreaptă a pr. Pietroasa, alături de chirpic se găseşte material ceramic *Sântana de Mureş şi Hallstatt*, în special în capătul ei ce dă spre drumul județean. Ceramica modelată numai cu mâna poate aparține ambelor orizonturi culturale.

33. În grădinile aflate pe terasa înaltă a Solonețului, din acest ultim punct, **nr. 14**, la est de traseul căii ferate, şi până, spre sud, la un fir de apă, afluent al Solonețului, în zona caselor lui Avram Constantin şi Lupetrec Adriana, alături de chirpic, se găsesc fragmente ceramice din *Hallstatt* şi tipice culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*. Fără semnificații deosebite, câteva cioburi din sec. II-IV d. Chr.

[611] M. Andronic, *Cercetări arheologice în Bucovina. Aşezările din secolele IV-VI de la Todireşti, jud. Suceava (Cu informații şi despre situl Gáva-Holihrady)*, Suceava, 2016, cu bibl.

[612] M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea*..., p. 141, nr. 8, şi, A. László, *Începuturile*..., p. 177. pct. 167.

https://biblioteca-digitala.ro

34. Cel mai mare sit arheologic din tot bazinul Soloneț, din *Sălişte*, **nr. 15**, a adăpostit aşezări din diverse epoci. În partea sa răsăriteană: chirpic şi ceramică *Noua, Hallstatt* (?) sau/şi *Poieneşti-Lucaşeuca*, sec. II-IV (pe tarlaua Lazăr Şoldan, câteva locuințe *Sântana* cercetate prin sondaj – cf. cartea autorului citată, nr. **30**), VI-IX (inclusiv cioburi din vase lucrate deja la roată), şi evul mediu (inclusiv curte boierească şi biserică cu cimitir sătesc, sec. XV-XVI, poate şi XVII). În col. MB la inv. E/5048 şi 5046 cahle din secolul XVII de la Todireşti. De aici provine şi un vârf de cosor din silex (*Noua*). [613]

În sectorul vestic al terenului adiacent marii bucle pe care o face aici Solonețul, **nr. 16**, tarla *La Grădină*, se cunoaşte până în prezent: material ceramic *Noua, Hallstatt*, din sec. II-IV (o locuință carpică săpată), VI-VII, XIII (posibil) – XVII, inclusiv urme de la o curte boierească şi o gamă diversă de cahle. [614]

În completarea sitului, dincolo de şosea, spre vest, loc *Hlei*: sporadic ceramică *Noua* şi *Hallstatt*, mai ales din secolele XIV-XVII, câteva cu aspect primitiv putând să se înscrie, ipotetic, în veacurile VIII-XIII.

35. Pe malul stâng al pr. Hornoi, **nr. 17**, la cca. 100 m nord de podul de cale ferată peste cursul său, s-au descoperit: chirpic, zgură cu fier, sporadic ceramică lucrată exclusiv cu mâna şi ceramică medievală şi resturi de cahle din secolul XV-XVII. Amplasament de curte nobiliară. Tot aici, ocazional, s-a descoperit o monedă de ½ gros, emisă de Alexandru Jagello (1501-1506).

Pe partea cealaltă a apei, se găseşte în cantități reduse, puțin semnificativ, ceramică *Noua* (poate în conexiune cu situl de pe pr. Răstoci) şi *Sântana de Mureş*.

---

[613] Cf. *Habitatul...*, p. 32-34, cu alte inf. şi P. Tabarcea, M. Andronic, *Todireşti – un sat din Bucovina. Istorie, oameni şi locuri*, Suceava, 2014, p. 7- 40; respectiv B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 84.

[614] M. Andronic, *Cercetări arheologice în aşezarea dacică de epocă romană de la Todireşti (jud. Suceava)*, în *Carpica*, XXVI, 1997, p. 167-172 şi pentru alte informații *Habitatul...*, p. 33-35.

https://biblioteca-digitala.ro

36. Pe malul drept al pârâului. **nr. 18**, la cca. 200 m N-NV de ruinele fostei fabrici de spirt, s-au găsit: o aşchie din silex cenuşiu, chirpic şi ceramică de aspect *La Tène*, o bucată de zgură cu mult fier şi câteva mici cioburi, poate sec. II-III. La 100 m sud de ruine – două cioburi *Sântana de Mureş*.

37. Pe terenurile de pe partea stângă a pr. Răstoci, **nr. 19**, la nord de podul CFR, pe mai multe sute de metri, se găseşte sporadic ceramică neolitică (?), cu pleavă în compoziţie, *Noua*, inclusiv multe spărturi de roci locale şi din *Hallstatt*, doar foarte puţine. Locuirea Noua (poate şi Hallstatt), s-a extins şi pe o mică suprafaţă la cca. 200 m nord de sit. De aici, la cca. 400 m nord, vârf de lamă din silex cenuşiu, cu "encoche" şi o aşchie atipică.

Legat de sit credem că este depozitul de seceri din bronz, descoperit în 1956 cu ocazia unor lucrări la staţia CFR Todireşti. Cele 12 piese, de tip *cu cârlig*, se pot încadra în seria *Râseşti-Băleni (Uriu-Domăneşti)* din *B D*, ele putând fi folosite o vreme şi în *Hallstattul timpuriu*.[615] Două seceri sunt în col. MB (C/168).

38. La marginea drumului de ţară care urmăreşte îndeaproape liziera sud-vestică a pădurii Todireşti, **nr. 20**, în apropierea limitei de comună, se găsesc doi tumuli de dimensiuni încă considerabile. Nu departe de ei, se poate observa încă unul, dar mult mai aplatizat:

T1: I-2 m	T2: I-2 m	T3: I-0,60 m
D-22 m	D-22 m	D-16 m

39. Pe coama dealului Dumbravă, **nr. 23**, în zona de hotar dintre comune, există un posibil tumul înalt de cca. un metru, demult alţi doi fiind distruşi mecanic de fostul CAP din Cajvana.

40. Pe partea stângă a unui pârâiaş, **nr. 21**, afluent care vine din Soloneţ şi se varsă în pr. Răstoci, imediat după intersectarea cu calea ferată, în unghiul dintre aceasta şi această confluenţă, s-au descoperit: chirpic, bucăţi de zgură cu fier şi ceramică *Sântana de Mureş*, reidentificată la cca. 100 m vest, în spatele ultimei gospodării (la data cercetării) din sat, amplasată la drumul judeţean spre Soloneţ.

---

[615] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 142.

https://biblioteca-digitala.ro

41. În sfârşit, menţionăm şi toponimul sugestiv *Între şanţuri,* plasat nu departe de situl de la nord-nord/vest de ruinele de la Hornoi. După spusele unor bătrâni, fostul CAP a nivelat mecanic o reţea de şanţuri – poate fostă tabără militară din seolulal XVII-lea - cf. *Habitatul*..., p 88.

97. COMUNA UDEŞTI

Chilişeni

1. În locul *În Coastă*, terasă secundară a pârâului satului, ce vine de la Racova, pe ogorul lui Vasile Ianoş, poate exista un sit, ce necesită atenţie pe viitor. Informaţie incompletă, din păcate, de pe o fişă personală foarte veche, parţial distrusă. Pct. necartat.

Luncuşoara

2. Pe partea stângă a pârâului Sărăcuţa, **nr. 1**, în locul fostei ferme zootehnice, se găseşte vatra unui fost sat medieval, cu ceramică cel puţin din veacul XVI-XVII. Inf. N. Ursulescu.

Cercetare: N. U, 1982.

Mănăstioara

3. În faţa bisericii din lemn din localitate, **nr. 2**, la vest de sat, pe un teren în uşoară pantă, s-au descoperit fragmente ceramice din perioada de *trecere spre epoca bronzului* şi utilaj litic, cultura *Horodiştea-Folteşti*. Inf. S. Ignătescu.

Plăvălari

Cu mulţumiri. Recunoaşteri de teren ale susnumitului, cu depuneri de materiale în depozitul de arheologie de la universitatea suceveană, ca şi alte punct următoare.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Pe Dealul Bechet, în partea sudică a localităţii, în zona de vârf, azi cu un releu de telefonie, cercetări mai vechi au descoperit piese litice databile în *paleolitic*. [616] Pct. necartat.

5. La sud-est de sat, **nr. 3**, în locul *Dealul Popii*, la vest de pârâiaşul Valea Bazaciu, malul stâng al pr. Siliştea, de-o parte şi de alta a unui drum de ţară ce pleacă din sat şi din Mănăstioara, se află materiale ceramice *Precucuteni II* şi *III, Cucuteni B, Noua* şi *Hallstatt timpuriu.* [617]

Cercetări: vechi N.U., M. Camilar, S.I., B.P.N. Cercetări: B.N., 1995-1996, 1999.

Probabil de aici provine un fragment de topor din *epoca bronzului*, aflat la un moment dat în colecţia şcolii din sat. Pe acest deal s-a descoperit unul întreg, din granit, ajuns în col. MB (B/485). Ambele se datează în *epoca bronzului*. [618]

6. În punctul *Scursura*, de la S-SE de sat, **nr. 4**, între drumul de ţară de la Mănăstioara şi începuturile pr. Siliştea, se găsesc materiale ceramice *Precucuteni, Sântana de Mureş* şi medievale. Notabil, de aici provine un opaiţ roman, azi în gestiunea MB. [619]

7. La vest de începuturile pr. Siliştea, **nr. 5**, pe terenul în pantă estice de la poalele Dealului Fistic, în vecinătatea punctului anterior, se găsesc vestigii *Cucuteni, Noua, Sântana de Mureş* şi din feudalism. [620]

8. În partea sudică a satului, la nord de drumul spre Mănăstioara, în apropierea uliţei de la şcoală spre sud-est, mai precis în grădina lui Petrişor Luca, s-au descoperit fragmente ceramice ce demonstrează o extindere a vetrei satului în veacul XVII. Pct. necartat. Inf. S. Ignătescu.

---

[616] M. Bitiri, *Aşezarea paleolitică de la Udeşti şi specificul ei cultural*, în *SCIVA*, 32, 3, 1981, p. 331.

[617] I. Marţolea, *Udeşti. O comună din Ţara de Sus*, Buc., 1986, p. 27., B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare...*, p. 10, pct. 8.

[618] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 279, nr. 40-41. B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 279.

[619] I. Marţolea, *op. cit.*, p. 27; N. Ursulescu, M. Camilar, *Un opaiţ roman descoperit la Plăvălari (com. Udeşti, jud. Suceava)*, în *Suceava*, VIII, 1981, p. 553-556.

[620] N. Ursulescu, M. Camilar, *op. cit.*, p. 553; I. Marţolea, *op. cit.*, p. 27. şi inf. N.U, 1985.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: N.U., M. Camilar, 1979.

9. În nord-vestul satului, între localitate şi drumul spre Securiceni, în locul *După Grădini,* s-a descoperit o aşezare *Sântana*, prin cercetările lui N. Ursulescu şi M. Camilar. Pct. necartat. Informaţii N. Ursulescu.

Cercetare: N.U., M. Camilar, 1979.

10. Fără indicaţii mai exacte, legate de sursa de apă, rezultă că în patea de sud-vest a satului, la nord-vest de drumul spre Mănăstioara, în grădina lui Ion Bolohan, există o aşezare *Sântana de Mureş*.[621] Pct. necartat.

11. În locul *Toloacă*, în partea vestică a satului, la est de intersecţia drumurilor către Securiceni şi respectiv spre livada de pe Dealul Fetelor, există un nivel de locuire *Cucuteni* şi *Sântana de Mureş*.[622] Pct. necartat.

12. În punctul *Frânţoaie*, la sud-vest de localitate, există alt sit *Sântana de Mureş*. Pct. necartat.

13. Unelte de silex şi ceramică *Precucuteni III* şi ceramică *Sântana de Mureş,* s-au descoperit pe Dealul Albu. [623] Pct. necartat.

14. O fostă vatră de sat se găseşte în locul *Sălişte*, cu ceramică din sec. XV-XVI, la sud-vest de sat. Situl, plasat pe partea stângă a pârâului cu acelaşi nume, la vest de culmea Dealului Popii, a fost descoperit de cei doi istorici menţionaţi. Fosta vatră medievală a satului Plăvălari. Nu departe de **nr. 3**. [624]

---

[621] N. Ursulescu, M. Camilar, *op. cit.,* p. 555-556, ca şi următoarele trei poziţii, cu aceeaşi autori în teren.

[622] *Ibidem*, p. 27.

[623] *Ibidem*, p. 553, 555, respectiv *Ibidem*. p. 27.

[624] I. Marţolea, *op. cit.*, 27.

https://biblioteca-digitala.ro

15. Din localitate, de pe Dealul Securiceni, provine în colecțiile MB, la inv. B/432, un topor de aramă cu brațele în cruce de tip *Jászladány, eneolitic.*[625]

Alte două, din silex, sunt înregistrate la nr. B/484, respectiv 499, iar un altul, din piatră, din *epoca bronzului*, se găseşte la inv. B/485.

Racova

16. Arheologul amator fălticenean Vasile Ciurea, a întreprins cercetări în perioada interbelică în marginea de nord-vest a satului, în zona ultimelor case locuite de familiile Chelban, denumit astfel *Chelbăneşti.*[626]

Cu ocazia cercetărilor noastre de dată mai recentă, **nr. 6**, am aflat despre o descoperire făcută pe la 1990 de săteanul Vasile A. Viu, făcută pe ogorul său din locul numit *La Octav*, în apropierea unui izvor de dreapta ce alimentează pârâiaşul ce trece prin această margine de sat. Este vorba despre un toporaş din silex cenuşiu, cu tăiş larg, arcuit, pe care îl ținea într-o vreme acasă. În împrejurimi s-au mai descoperit piese mari din silex, dar nu şi ceramică.

17. În zona de la nord de fostele grajduri, plasate în partea din marginea de nord-vest a satului, după informațiile primite de la S. Ignătescu, există un sit *Cucuteni*, fază neprecizată. Pct. necartat.

18. Dintr-un loc neprecizat, elevul V. Boureanu ne-a adus piese litice, inclusiv una patinată, şi jumătate de topor dintr-o rocă dură cenuşiu închis, perforat – *epoca bronzului*.

19. Pe partea stângă a pr. Racova, în locul *La Văduț*, peste apa unui mic fir de apă ce se varsă în Racova, ar exista ceramică fragmentară de grosimi considerabile (*Cucuteni* ?). Inf. Constan Lazăr, 1984, din sat. Pct. necartat.

---

[625] Amintit în I. Mareş, I. Cojocaru, *Prelucrarea cuprului în cultura Cucuteni – Tripolie (Topoarele ciocan şi topoarele cu două brațe dispuse în cruce)*, în *Suceava*, XXII-XXIII, 1995-1996, p. 207.

[626] Cf. şi I. Marțolea, *op. cit.*, 25.

https://biblioteca-digitala.ro

20. Pe marginea unei surpări de teren Vasile Simion a găsit un denar imperial, cu grad mare de uzură: bust în mantie, cap laureat (?) spre dreapta, cu legenda . . . . . N A(?) . – N T (sau P) C O C (sau A); revers, ora 7, Roma şezând spre stânga, având în palma dreaptă pe Victoria, iar în mâna cealaltă o lance, cu legenda M P . . – AN . I (sau P) I I. Informaţie de la ginerele susnumitului, Toader Asaftei, din Suceava.

Reuseni

21. În apropiere de biserica ştefaniană, **nr. 7**, în grădinile învecinate dinspre nord, se găseşte ceramică, oase de animale, resturi de pietre cioplite, aparţinând unei reşedinţe nobiliare, unde – conform informaţiilor scrise – a fost decapitat tatăl marelui voievod. În cantitate mică s-a identificat şi material preistoric, probabil *Noua*.

Cercetare: M.A., 2000.

22. Pe valea pârâului Reuseni, se găseşte un nivel de locuire datat în *epoca bronzului* şi în secolul al XV-lea. Descoperirile poate sunt mai apropiate de Ruşii-Mănăstioara. [627]

23. Din teritoriul localităţii provine un topor din silex, păstrat în col. MB, inv. B/498.

Ruşii-Mănăstioara

24. La *Podul Rusului*, **nr. 8**, s-au făcut unele descoperiri arheologice ocazionale, fără datare exactă .[628] Tot aici, la *Podul Rusului* sau *Podul Popii*, pe partea stângă a pr. Reuseni, s-au descoperit prin săpătură, vestigii *Precucuteni III, Poieneşti-Lucaşeuca*, carpice şi din sec. VI-VII. [629]

---

[627] Inf. M. Ignat, *Memoriu justificativ*. *IELIF*, f. a., p. 2.

[628] *Ibidem*, p. 26.

[629] Idem, *Şantierul arheologic de la Rus-Mănăstioara. Cercetările din anii 1967 şi 1969*, în *SM*, III, 1973, p. 227-256. Vezi şi M. Babeş, *op. cit.*, p. 214, nr. 75.

https://biblioteca-digitala.ro

25. În sectorul nordic al satului, **nr. 9**, pe terasa inferioară a Sucevei, s-au descoperit fragmente de vase modelate la roată, aparţinând culturii *Poieneşti-Lucaşeuca*. Şi eventual şi carpice. [630] Nu ştim în ce măsură este vorba despre acelaşi sit, e drept *Sântana*, amintit de Marţolea, ca fiind la N-V de sat (p. 27).

26. În anul 1929, în zona centrală, în grădina lui Ion Chir, s-au descoperit prin săpătură accidentală trei urne funerare, probabil de epocă dacică. Pct. necartat. [631]

27. La ieşirea spre Suceava, pe partea stângă a pârâului La Morişcă, tarla *Sesia Şcolii*, în zona fostelor grajduri CAP Reuseni, în ruptura malului s-a găsit ceramică din sec. XV şi poate şi prefeudală, după inf. lui M. Ignat, din 1995. Pct. necartat.

Securiceni

28. Într-un loc necunoscut, s-a descoperit un vârf de lance din bronz (*bronz târziu* sau *Hallstatt timpuriu*). [632]

Informaţia se conexează cu descoperirea unui topor din aramă dus la un moment dat la şcoala din sat (Marţolea, p. 28). Marţolea aminteşte că neoliticul este prezent şi în acest sat.

Ştirbăţ

29. În locul numit *Zelik*, s-au efectuat săpături arheologice în 1895 de către unii dintre pionierii arheologiei româneşti, Nicolae Beldiceanu şi Grigore Buţureanu, continuate în anul 1930 prin trei sondaje iniţiate de către fostul creator al muzeului din Fălticeni, Vasile Ciurea. Ca rezultat imediat, s-au scos la lumina zilei un bogat material ceramic *Cucuteni*, fază neprecizată, idoli din lut ars şi unelte din piatră şlefuită. Marţolea, p. 17, 25. Azi, din informarea lui Sorin Ignătescu de la faţa locului, rezultă că toponimul nu mai există, locul săpat fiind probabil plasat pe unul dintre dealurile ce mărginesc aşezarea dinspre sud

---

[630] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa, Em. Zaharia, *op. cit*., p. 294.

[631] I. Marţolea, *op. cit*., p. 26.

[632] M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 141, nr. 9, fig. 7/6, citându-l pe Olinescu.

https://biblioteca-digitala.ro

şi vest. Pe una dintre înălţimile de la S-V de sat, la nord de drumul spre Racova, **nr. 10**, unica cu patrimoniu arheologic, arheologul sucevean a descoperit, în condiţile de teren date, doar vestigii ceramice *Komariv*, ceea ce poate indica că aici s-ar plasa şi situl eneolitic. Pârâul Zelik, din apropiere, se numea mai demult Pârâul Lutului. [633]

30. Pe dealul Ratoş, ar exista o aşezare *Precucuteni* şi *Cucuteni*. Poate acelaşi sit, anterior. Pct. necartat. [634]

Udeşti

31. În sectorul nord-vestic al satului, **nr. 11**, în anii ultimului război mondial, prin săparea unui şanţ antitanc paralel cu şoseaua Suceva-Paşcani, au fost descoperite „numeroase obiecte de cult" (?), indicând o veche locuire umană. [635]

Ulterior, prin 1960, prin acelaşi loc, denumit generic *Cânepişte*, în urma unor lucrări gospodăreşti, s-au găsit materiale arheologice datând din perioada secolelor VII-VIII şi XV, ceea ce a dus în final la efectuarea aici de săpături arheologice sistematice în cursul anilor 1972-1976. Drept urmare, în aceşti ani au fost cercetate aici mai multe locuinţe care au aparţinut unei aşezări umane datând din perioada de formare a poporului român, mai precis a secolelor VII-VIII.[636] Descoperirile aşezării prefeudale de la Udeşti, erau pe cale de a fi redactate de către Al. Rădulescu, care însă nu s-a achitat de datoria sa profesională nici pâna astăzi şi din păcate nici nu o va mai face. De la Dan Teodor aflăm că s-au săpat 10 locuinţe din sec VII, dintr-una rezultând cunoscutul micul tezaur de trei monede bizantine. [637]

În sit s-au descoperit şi vestigii ale culturii *Criş*. din *epoca bronzului* şi sec. I-II d. Chr. [638] În apropierea grajdurilor CAP, s-au

[633] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 151...pct. cu bibl..
[634] M. Ignat, *Memoriu justificativ...*, p. 1.
[635] I. Marţolea, *op. cit.*, p. 26.
[636] M. D. Matei şi Al. Rădulescu, *Şantierul arheologic Udeşti (jud. Suceava)*, în *SM*, III, 1973, p. 265 şi urm.; M. D. Matei, Emil I. Emandi, *op. cit.*, p.17, nota 27.
[637] *Descoperiri arheologice...*, 160, pct. 712.
[638] N. Ursulescu, *Contribuţii la cunoaşterea...*, p. 322, nr. 136; N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături...*, p. 323.

https://biblioteca-digitala.ro

executat săpături cu vestigii *Criş*, identificându-se şi unele morminte medievale. În vechea vatră a satului, au fost semnalate vestigii ceramice neolitice, interpretate de Monah, Cucoş, drept cucuteniene (p. 159, nr. 1076). Autorii se referă în fapt la situl *Cânepişte*.

De aici e posibil să provină două fragmente de topor din roci dure, ce se păstrau la şcoala din sat, datând din *epoca bronzului*.[639]

În *Cânepişte*, pe partea dreaptă a pârâului de aici, între ogoarele lui Mihai Vărar şi Ion Niculi, cercetarea noastră a descoperit fragmente de materie feroasă, rezultată în urma reducerii minereului de fier şi ceramică mai sigur încadrabilă în secolele XV-XVI. Se pare deci că aici era marginea satului unde erau şi aceste cuptoare.

Cercetare: M.A., 2012.

32. Între sat şi Poiana, între pădure la sud şi cursul pârâului cu acelaşi nume, în nord, s-au desfăşurat săpături arheologice într-o aşezare din *Gravettianul târziu*. Pct. necartat.[640] Se pot lega de sit şi unele piese din silex patinat descoperite de Ion Iosep cu mult timp în urmă, la sud de sat, în dreptul unei curbe a drumului spre Mereşti (inf. S. Ignătescu).

33. Pe dealul Oadeci, în zona cea mai ridicată, nr. **12**, s-a descoperit un fragment de nucleu epuizat, patinat (*paleolitic*).

Cercetare: M.A., 2006.

34. Între deal şi izvoarele pr. Mărcătura, s-au descoperit cu diverse ocazii, piese patinate, dar şi un topor din silex, şlefuit. Un alt topor, din silex albicios, şlefuit, descoperit de M. Camilar, s-a găsit pe dealul Breaza.[641]

---

[639] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 284, nr. 63-64.
[640] M. Bitiri, *Aşezarea paleolitică...*, p. 331 şi urm., ca şi pt. pct. **37**.
[641] I. Marţolea, *op. cit.*, p. 28.

https://biblioteca-digitala.ro

35. În locul *La Sărături*, **nr. 13**, la intrare în Udeşti, venind de la Suceava, pe partea stângă, pe o terasă inferioară a Sucevei, de ambele părți ale unei izvor fără nume, există un sit *Criş* şi *Sântana de Mureş*. [642]

36. La nord de Udeşti şi la est de Balta Mihăescului, pct. *Pâscari*, se găseşte un sit medieval cu ceramică din sec. XV-XVIII. Pct. necartat. [643]

37. Pe terasa Sucevei, nu departe de Ruşii-Mănăstioara, înspre partea dreaptă a pr. Reuseni, în locul *Sloboteni*, se găseşte vatra unui sat cu acest nume, dispărut, cu ceramică din sec. XV- XVII. Pct. necartat. [644]

În zona fostului sat Poiana, acum sector din vestul Udeştiului, pe partea stângă a pârâului Poiana, s-a descoperit un topor din silex şlefuit, probabil *cultura amforelor sferice*. [645]

38. În sud-vestul localității, pe ambele părți ale pr. Mereşti, la săparea unei fântâni şi în albia cursului de apă, s-au descoperit ocazional măsele şi oase de mamut, poate asociate cu o stațiune din *paleolitic*, încă necunoscută. Pct. necartat.

39. Un topor din silex alburiu, s-a descoperit în punctul *Poiana Silion*. De formă trapezoidală, şlefuit inegal. Este de tipul *cu ceafa groasă* şi are lungimea maximă de 8,7 cm. Se afla într-o vreme în colecția şcolii generale. Tot la şcoala generală se păstra un topor găsit în *Pădurea Țiganilor*, (sudul Udeştiului, între dealul Oadeci şi sat), amintit poate deja, din silex alburiu cu pete vineții şi cu aceeaşi formă. Şlefuit pe părțile late, poartă cioplituri pe cele laterale. De lungime medie, 8,7 cm, datează în *perioada de tranziție spre bronz*. [646]

Un alt topor dintr-o rocă sedimentară, *eneolitic*, după inf. Sorin Ignătescu, s-a găsit în marginea estică a localității, la sud de drumul județean, înainte de unica sa curbă la dreapta spre satul Poieni.

40. În col. universității, există un topor din silex albicios, poate de Nistru, aparținând *culturii amforelor sferice*. Inf. S.I., 2010.

---

[642] D. Iosep, *Câteva probleme de geografie istorică pe teritoriul satului Udeşti (județul Suceava)*, în *Studii şi cercetări de geografie*, Suceava, 1983, p. 87-91; *mss*. personal, listă situri Sântana.

[643] I. Marțolea, *op. cit*., p. 27.

[644] *Ibidem*, p. 27, 31.

[645] D. Popovici, *op. cit*., p. 69.

[646] *Ibidem*; cf. şi Spinei *Descoperiri ...*, p. 91.

https://biblioteca-digitala.ro

41. N. Grămadă, *op. cit*, III, consemnează la p. 377, la Plăvălari, "Dealul Cetăţuii."

98. COMUNA VADU MOLDOVEI

Ciumuleşti – harta la com. Fântâna Mare

1. La circa 150 metri sud-est de fostele grajduri CAP, **nr. 1**, în partea de sat Ganea, pe pantele relativ line ale terenului, de după ultima casă, spre S-E (Costică Gorban), se găseşte ceramică preistorică modelată numai cu mâna, şi cu cioburi pisate în compoziţie. Datarea este cu totul incertă.

Cercetare: M. A., 2013

2. La o distanţă de cca. 500 m de fostul spital din Ciumuleşti-Bărăşti, pe un teren în pantă uşoară, s-a găsit o lamă din marnă, neolitică, câteva cioburi carpice şi din sec. XV-XVI. Pct. necartat. [647]

3. Pe Dealul Cireşului, **nr. 2**, cu diverse ocazii, după inf. recente ale prof. pens. Virginia Bîrleanu-Movileanu, s-ar fi descoperit ceramică *Sântana de Mureş*. Verificând materialul ceramic, aflat acum în muzeul Mănăstirii Cămârzani, am constatat mai exact că este vorba despre secolele II-III (poate totuşi şi IV). Între fragmente, se găsesc şi resturi de vase cu picior cilindric şi buze de aşa-zisele „amfore" carpice. Tot din zonă (Pârâul lui Bortă), au provenit două monede imperiale romane. Una a fost dată studiului lui Emil Emandi de către aceeaşi profesoară, care nu s-a mai deranjat să o înapoieze, iar cea de-a doua se află în muzeul respectiv, fiind un denar emis probabil în secolele I-II d. Chr. Mai demult ea ne-a informat despre un denar de la Septimius Severus, găsit pe Dealul Cireşului, care avea pe revers Justiţia cu balanţă într-o mână. Probabil s-a referit iniţial la una dintre cele două monede. [648] Mai demult, Teodor-Ioniţă au descoperit aici material ceramic *Noua*. [649]

---

[647] D. Gh. Teodor, I. Ioniţă, *op. cit*., p. 318, nr. III. 3.
[648] M. Andronic, *Descoperiri...*, p. 265, nr. XIII.
[649] *Op. cit*., p. 318-319.

https://biblioteca-digitala.ro

4. Pe dealul Severin, cu ocazia lucrărilor agricole, în 1960, s-au găsit fragmente dintr-un vas mare, de provizii, un *dollium, Sântana de Mureş*.[650]

Pe marginea dealului Severin, **nr. 3**, de la crucea-monument spre sud-est, a existat o aşezare *Cucuteni*, fază incertă, probabil *B*. Ceramica fragmentară de aici nu este în cantitate mare şi nu prezintă urme de pictură, spre a pute face şi alte consideraţii.

Cercetare: M. A., 2013

5. Pe aceeaşi formă de teren, **nr. 4**, în faţa bisericii Sf. Paraschieva (sau Vinerea Mare), s-au descoperit fragmente ceramice modelate numai cu mâna, având ca ingredient cioburi pisate mărunt. Ele aparţin fie primei *epoci a fierului*, fie celei de-a doua.

Cercetare: M. A., 2013.

6. În locul *Dealul Popii*, la cca. 500 m sud de localitate, s-au descoperit de mult un topor din piatră, şlefuit, ceramică din *epoca bronzului* şi din sec. II-IV d. Chr. După gruparea cioburilor carpice şi apariţia unor resturi de oase calcinate, se pare că aici există o necropolă. Pct. necartat.[651]

Dumbrăviţa

7. Pe malul pârâului Lăzuoara, **nr. 5**, la cca. 1 km N-E de sat, au fost semnalate materiale ceramice probabil din *Hallstatt*.[652]

Ioneasa

8. La ieşirea din sat, spre sud-est, **nr. 6**, spre valea afluentului nordic, de stânga, al Mediascăi, pe terasa înaltă a acestui pârâu

---

[650] *Ibidem*, p. 318-319, nr. III. 4, a.
[651] *Ibidem*, p. 319, nr. III/4, b.
[652] *Ibidem*, p. 318, nr. II/2.

https://biblioteca-digitala.ro

nenominalizat de săteni, s-a descoperit, pe mai multe sute de metri, alături de chirpic ceramică aparţinând unei aşezări dacice de epocă romană (sec. II-III).

Cercetare: M. A., 2014.

9. Pe partea dreaptă a pr. Mediasca, **nr. 7**, în zona sudică a satului, de confluență a mai multe izvoare, pe un interfluviu ceva mai ridicat, loc *Cânepişte*, s-a descoperit chirpic şi ceramică din sec. III-I î. Chr., inclusiv barbotinată şi *Sântana de Mureş*, inclusiv un fragment, roziu-gălbui, ceramică de import.

Cercetare: M. A., 2011.

10. Malul drept al lacului pr. Mediasca, **nr. 8**, de vest, pe terenul *Sălişte*, pe lângă chirpic, se găseşte ceramică *Noua, Poieneşti-Lucaşeuca*, puţină *Sântana de Mureş* şi medievală (XVI-XVII).

Cercetare: M. A., 2011.

11. În locul *Arini*, pe malul drept al pr. Mediasca, în vatra satului, s-au descoperit câteva cioburi *Sântana de Mureş*, preponderent din pastă zgrunţuroasă. Pct. necartat. [653]

Mesteceni

12. Pe pantele terenului agricol din apropierea pădurii, **nr. 9**, de pe partea stângă a cursului de obârşie al Mediascăi, s-a identificat vatra unui fost sat medieval, prin ceramica datând din secolele XIV (?) – XVI... (?). Ceramica cuprinde inclusiv fragmente cu smalţ verde-oliv.

Cercetare: M. A., 2013.

---

[653] *Ibidem*, p. 321.

https://biblioteca-digitala.ro

Movileni

13. În locul *La Han*, **nr. 10**, pe o mamelonare a terenului de pe vârful dealului pe care urcă drumul ce vine de la Măn. Cămârzani şi duce la Movileni, s-a descoperit ceramică tipică *epocii bronzului*, inclusiv cu microprundiş pisat în compoziţie. De asemenea, s-a descoperit partea posterioară dintr-un topor din rocă dură, ce păstrează o parte din locul perforării (*Komariv*).

Cercetare: M. A., 2013.

14. La marginea vestică a satului, pe o pantă de deal înclinată spre est, s-au găsit doar câteva cioburi din sec. XVI-XVII, fără să indice un nivel de locuire. [654]

Nigoteşti

15. În spatele casei parohiale (Petrică Răileanu), **nr. 11**, pe ogoarele de pe partea stângă a pr. Mediasca, s-a descoperit un fragment masiv de silex cenuşiu, cu grad mare de patinare, ceea ce îl poate data în *paleolitic*, dar şi un fragment ceramic din pastă „ciment", *Sântana de Mureş."*

Cercetare: M. A., 2013

16. În zona nordică a vetrei satului, „pe o vale secundară a râului Moldova" (?). s-au descoperit materiale ceramice reduse cantitativ din *Hallstatt* şi *Sântana de Mureş*. Pct. necartat. [655]

Vadu Moldovei

---

[654] *Ibidem*, p. 320, pct. III/5.
[655] *Ibidem*, p. 320, pct. III/7.

https://biblioteca-digitala.ro

17. În şesul aflat între dealul Severin şi drumul european, **nr. 12**, la circa 200 metri nord de acesta din urmă, prin materialul ceramic din arături se atestă aici o fostă vatră de sat medieval (poate sec. XIV – XVI/XVII. După informaţia primită de la prof. pens. Virginia Bîrleanu-Movileanu, aici ar fi existat satul „Calna," prin anii 2005-2006, făcându-se şanţuri pentru aducţiunea apei, descoperindu-se şi unele morminte.

Cercetare: M. A., 2013.

18. Din informaţiile prof. pens. Virginia Bîrleanu din localitate:
- în spatele şcolii vechi din Vadu Moldovei, de mult timp, s-a găsit în săpătură un vas de dimensiuni mari;
- la cca. un kilometru N-V spre Fălticeni, pe partea dreaptă a drumului european, în spatele casei lui Varganici Costică (Vasile, sau Ion ?), la scoaterea unei buturugi s-au descoperit numeroase fragmente ceramice.

19. După inf. E.I.E., în punctele *Movila Găunoasă* şi *Coasta Spătăreştilor*, se găseşte ceramică medievală, sec. XIV-XV, respectiv XVI.

99. COMUNA VALEA MOLDOVEI

Mironu – harta la com. Capu Câmpului

1. Din cercetările mai vechi ale lui Emandi, rezultă că aici, ca şi în satul următor, există un nivel de locuire medieval (pe harta de la fig. 2 a cărţii cu Matei, bulină neagră pentru intervalul a doua jumătate a sec. XIV – sec. XVII).

2. Pe marginea înaltă a terasei Moldovei, se găsesc diverse aşchii din silex, nepatinat sau din roci locale. Astfel, ele se găsesc în diverse ogoare:

- a. pe ogorul lui Mihai Florîştean, **nr. 1**, aşchii produse antropic, din roci locale, jasp (?);
- b. în spatele gospodăriei lui Gh. Ianoş, de la intrare în Mironu dinspre Capu Câmpului, venind din N-V, aşchii jasp (?);
- c. una pe ogorul lui Traian Ivanovici, mal stâng pr. Mironu;

https://biblioteca-digitala.ro

- d. pe terasa înaltă, **nr. 2**, de dreapta, a acestui pârâu, după trecerea şoselei, spre est, ogorul din spatele casei lui Iulian Bozic, grupaj dens de cioplituri din jasp (?).

Cercetare: M.A., 2010.

3. Pe aceeaşi terasă, **nr. 3**, deasupra Coastei Cioatelor, s-a descoperit un modest sit *Cucuteni,* cu câteva cioburi şi aşchii din silex.

Cercetare: M.A., 2010.

Valea Moldovei

4. În arealul comunei, **nr. 4**, în imaşul localităţii, cu mulţi ani în urmă se mai putea observa o suită de tumuli de mici dimensiuni, foarte aplatizaţi, care în mod normal au aparţinut unei necropole a *culturii tumulilor carpatici.* Mai mulţi au fost nivelaţi mecanic, în scop de braconaj. La unul s-a observat urme de rug funerar.

În cursul lunii octombrie 2011, Mugur Andronic, cu invitaţi dr. Bogdan Niculică şi M. Ignat, a efectuat un sondaj în ceea ce părea un astfel de tumul, din cauza lipsei de forţă de muncă fiind cercetat doar o jumătate din acest complex. În afara unei cantităţi foarte modeste de fragmente ceramice, din pastă fină şi lucrată la roată (?) şi a unui strat de cenuşă consistent, nu s-au putut face alte descoperiri. În anul următor, a fost săpat şi restul movilei, descoperindu-se doar o mică groapă ce prezenta urme de cărbuni şi cenuşă (mormânt cenotaf ?). [656]

5. În spatele bisericii din centrul satului, **nr. 5**, pe terenul în pante line spre vest, se găseşte material ceramic modelat numai cu mâna, greu de datat. Credem că este vorba despre mai multe epoci, poate *Noua* şi poate şi cultura amintită mai sus.

Cercetare: M.A., 2011-2012.

---

[656] M. Andronic, *Valea Moldovei, jud. Suceava. punct: Imaş*, în *CCA, Campania 2011,* Buc., 2012, p. 273.

https://biblioteca-digitala.ro

6. Pe Dealul Crucii, **nr. 6**, chiar pe vârful său, acum cu un releu de telefonie, din unicul ogor arat, provin numeroase aşchii de cioplire ale unor roci locale, menilit, gresie calcaroasă, şisturi, trei fragmente ceramice (cu pleavă în compoziţie ?), trei aşchii din silex dintre care una puternic patinată, fragmente de lame din silex şi o lulea din lut (sec. XVIII).

Cercetare: M.A., 1998.

7. Pe marginea terasei înalte a Moldovei, **nr. 8**, lângă o mică râpă, la cca. 200 m vest de drumul ce duce din sat în lunca râului, s-au descoperit aşchii de cioplire din şist negru de Audia. O aşchie din silex, microlitică, s-a găsit pe platforma numită *Pe Cerdac,* sau *Pe Becet.*

Cercetare: M.A., 1998.

8. Un sit modest *Noua,* **nr. 7,** se găseşte în partea de S-V a satului, de-o parte şi de alta a drumului spre Slatina, pe partea stângă a unui pârâu fără nume. Fişă pierdută din păcate, cu informaţii mai exacte asupra amplasării.

Cercetare: M.A., 1998

9. Se poate consulta pentru vechile vetre de sat: E. I. Emandi, *Unele aspecte privind prelucrarea datelor paleodemografice şi reprezentarea lor în muzee,* în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, fig. 19 – hartă – cu vetre de sat. Valea Seacă. la N de D-lul Crucii şi nr. 2 pentru Mironu.

100. COMUNA VAMA

Molid

1. În terenul din zona confluenţei pr. Doabra cu Moldova, **nr. 1**, la o distanţă de circa 100 metri N-E de intersectarea drumului european cu

https://biblioteca-digitala.ro

calea ferată, s-a descoperit un vârf de lamă cu unele retuşe marginale dintr-o rocă crem-maronie opacizată (silex ?).[657]

Cercetare: M.A., 1995, 1998, 2007.

Vama

2. Pe terasa de pe dreapta pr. Hurghiş, **nr. 2**, înainte de drumul european, s-a descoperit o aşchie din rocă locală, rezultată antropic.

Cercetare: M.A., 2007.

3. Şi această comună de munte este săracă în descoperiri. Mai demult, autorii citaţi ne-au oferit informaţii şi în acest caz deosebit de lacunare: „materiale sporadice şi din secolul al XIII-lea"... „într-un punct situat la mică distanţă de Vama, dar nu în cuprinsul aşezării propriu-zise." Mister.[658]

4. Şi mai misterioasă este prezenţa unei monede romane imperiale din argint, piesă care după opinia noastră a fost adusă ulterior aici. Excludem total existenţa aici şi în microzonă a unui nivel de locuire antică.[659]

Incitant este şi faptul că în monografia satului se vorbeşte despre două piese, descoperite întâmplător în grădinile sătenilor Doru Cozmaţchi şi Felicia Schindelar, una fiind în colecţia MB, "probabil o monedă romană de argint."[660]

5. N. Grămadă, *op. cit*, VI, consemnează la p. 548, în Vama, pentru secolul XVIII, "Părăul Cetăţelor", iar la 1939, pădurea "Piciorul slatinii cetăţelei." Probabil este vorba în fapt de Frasin, ce intra parţial în braniştea Moldoviţei.

---

[657] M. Andronic, *Cercetări arheologice ... (I)*, p. 81.

[658] M. D. Matei, Emil I. Emandi, op. cit., p. 37.

[659] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 90, nr. 26, fără trimitere.

[660] I. Cernat, E. Lazarovici, *600 de ani de istorie ai satului Vama. Studii şi schiţe monografice*, Iaşi, 2002, p. 15 şi n. 1.

https://biblioteca-digitala.ro

101. ORAŞUL VATRA DORNEI

Din cauza lipsei terenurilor arabile observațiile aproape sunt imposibile. Totuşi, prin eforturi deosebite am identificat un sit preistoric important:

1. pe vârful înălțimii din locul *Chilia*, pe un pinten terasiform dintre Pârâul Chiliei şi cursul Bistriței, cu o poziție de largă vizibilitate, actualmente loc de ridicare a unui releu de telefonie mobilă şi la cca. 40 m S-SV de micul cimitir Chilia, s-au descoperit:
- lamă mijlocie, neretuşată, din menilit (?);
- aşchie nucleiformă din silex puternic calcinat, atipică;
- aşchii din silex patinat;
- mai multe rebuturi de cioplire din menilit, toate posibil *Gravettian*, legat de alte situri din aval, pe Bistrița. [661]

2. Foarte aproape, tot în marginea de sud-est a teritoriului oraşului, la şoseaua spre Crucea, se găsesc ruinele unui fost han de epocă austriacă, care a beneficiat şi de un modest sondaj. [662]

3. Pe dealul Bârnărel, în anul 1988, elevul Petronel Buzilă a găsit un vârf de lance din fier, dus la Şcoala generală nr 3 din oraş. Informare înv. Virginia Huianu, 1990.

4. În pct. *Giumalău* s-a descoperit, după Olinescu, o cămaşă de zale (*Harta*, p. 79).

102. COMUNA VATRA MOLDOVIȚEI

În anul 1935 în apropiere de mănăstirea Moldovița s-a descoperit un cap de buzdugan. [663]

---

[661] M. Andronic, *Cercetări arheologice...(II)*, p. 80-81.

[662] Fl.Hău, C.E. Ursu, V. Blănaru, *Săpăturile arheologice în regim de salvare de la Vatra Dornei-punct „Hanul Lăpuşneanu."Campania 2002,* în *Suceava,* XLI, 2014, p. 77-92.

[663] Al. Vasilescu, *op. cit.*, I, 1969, p. 58.

https://biblioteca-digitala.ro

103. COMUNA VEREŞTI

Comună cu potenţial patrimonial remarcabil, considerăm că nu a fost investigată, ca şi alte unităţi administrative din judeţ, cu totul şi cu totul exhaustiv. Datorită eforturilor lui N. Ursulescu, se cunosc aici o serie de descoperiri importante.[664]

Bursuceni

1. În nordul satului, **nr. 1,** în lutăria din locul *Heleşteu*, de unde izvorăşte şi pr. Gârla, pe o coastă înaltă a Siretului, există ceramică *Precucuteni III, Cucuteni A, Poieneşti-Lucaşeuca* şi s-au identificat şi câteva complexe din secolele III-III î. Chr., II-III şi V-VI – *op. cit.*, p. 21, nr. I.

2. În locul *Izvoare*, **nr. 2**, la un kilometru sud de punctul anterior, în zona centrală a satului, pe o terasă bogată în surse de apă, în taluzul din dreapta drumului ce trece pe deasupra lor, s-au descoperit urme de locuinţe din secolele III-II î. Chr., dar şi ceramică modelată cu roata din veacurile II-IV- *Ibidem,* p. 23-24, nr. II.

Corocăieşti

3. În pct. *Izvoare*, **nr. 3**, se găseşte ceramică fragmentară în arătură din secolele III-II şi VI d. Chr. În acelaşi loc, cu ocazia construirii IMA Corocăieşti, s-au descoperit o serie de morminte, nedatabile însă – *Ibidem*, 24, nr. III

Hancea

4. În locul *Cotul Arnăutului*, **nr. 4**, pe stânga Sucevei, pe un platou înalt deasupra cursului râului, la cca. 150 m S-V de biserica

---

[664] N. Ursulescu, *Recunoaşteri arheologice în comuna Vereşti (jud. Suceava),* în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 21-30.

https://biblioteca-digitala.ro

satului, se găseşte ceramică din secolele XVII-XIX. Fără alt context ceramic – un răzuitor pe aşchie din silex - p. 24, nr. IV.

Vereşti

5. În partea de S-V a satului, **nr. 5,** pe o terasă joasă, apar urme din mai multe epoci:
- nucleu epuizat din silex şi un fragment ceramic modelat cu mâna şi cu cioburi pisate în compoziţie;
- ceramică din secolele II-III d. Chr.;
- ceramică medievală din secolul al XVI-lea – p. 24, VII.

6. În S-V ul satului, **nr. 6**, deasupra locului unde şi azi izvorăsc mai multe surse de apă, loc *Izvoare,* în ruptura terenului s-au identificat urmele unei gropii probabil de la o fostă locuinţă ce conţinea şi ceramică dacică, sec. IV-III î. Chr. – p. 24, VI.

7. Pe stânga Sucevei: În spatele grădiniţei, ceramică răsleaţă din veacul al XVII –lea - p. 24, V. Pct. necartat.

8. De pe teritoriul satului provine un topor din silex alb, de formă trapezoidală, databil în *eneoliticul final,* şi aflat în col. universităţii sucevene.[665]

9. Cu ocazia unor exploatări de prundiş pe malul drept al Sucevei, în dreptul turnului de apă din partea nordică a Vereştiului, înainte de revoluţie s-a descoperit un colţ de mamult (inf. Vasile Calistru, S.C. Restaco SRL, Suceava).

104. COMUNA VICOVUL DE JOS

1. La circa 400 m de la intrarea în Vicov, venind de la Gălăneşti, la cca. 150 m sud de şosea, **nr. 1**, în zona unei uşoare înălţări a terenului (tumul ?), s-au descoperit un fragment de lamă din silex cenuşiu şi un ciob modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate în componenţă.

Cercetare: M.A.. 1987.

---

[665] B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *op. cit.*, p. 42-43.

https://biblioteca-digitala.ro

2. În cătunul Remizău, pe Dealul Babei, s-ar găsi vestigii neolitice. De aici s-au dus la şcoală două toporaşie tip *calapod* şi o piesă din silex. Pct. necartat.

Constatare: M.A., 1984.

3. Pe Dealul Leahului s-a descoperit un topor din andezit cenuşiu-negricios, din epoca bronzului, inventariat la muzeul din Rădăuţi. [666]

4. În locul *Între Dâmburi*, în faţa casei Petrea Luca Galancea, s-a găsit prin 1965 o monedă galbenă, subţire. A stat o vreme la şcoală, apoi a dispărut. Informaţie de la un localnic.

5. După Gh. Gheţău a lui Petru, informatorul nostru, când s-au retras austriecii din Bucovina, în 1918, ar fi îngropat saci cu bani de aur de pe trei perechi de cai, la capătul Dealului Leahului, lângă casa celui care ne-a informat în 2005 ???

105. ORAŞUL VICOVU DE SUS*

Bivolărie

1. Pe dealul de pe partea stângă a prârâului Creţu, **nr. 22**, s-au identificat:
- ceramică *Sântana de Mureş* (poate fază mai timpurie);
- cioburi post sec. IV d. Chr., după datarea descoperitorilor.

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1998; colecţiile MB.

1bis. Din spatele haltei Bivolărie, pe un deluşor, copii ar fi adus la MB ceramică *Cucuteni* (inf. P.V.B.).

---

666 B.P. Niculică, *Epoca Bronzului...*, p. 282, nr. 46.

* M. Andronic et alii, *op. cit.*, p. 119-123, cu bibl. aferentă. Piesele litice din comună au fost determinate de dr. V. Chirica, Iaşi.

https://biblioteca-digitala.ro

2.Pe terenul arabil de pe dealul Mâlul, **nr. 23**, de pe partea stângă a prârâului Plai, s-au descoperit:
- piese gravettiene din silex;
- o lamă mijlocie neretuşată;
- două lame mijlocii fragmentare;
- două nuclee epuizate şi deşeuri litice de prelucare;
- ceramică neo-eneolitică cu pleavă ca ingredient;
- ceramică *Komariv* cu silex şi silicolit pisat;
- ceramică din *Hallstatt* (unul canelat);
- ceramică *Sântana de Mureş*.

Parcurgându-se malul stâng al pârâului s-au mai găsit piese litice atipice şi un ciob preistoric atipic (**nr. 24**).

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1998; colecțiile MB.

Laura

3. În locul *Flesca*, **nr. 11**, pe o terasă a afluentului de dreapta a pr. Laura, pe ogorul lui Gh. Maxâm, au fost găsite aşchii de cioplire a unor roci locale, cât şi una din silex cenuşiu.

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

4. Pe ogorul lui Vasile I. Schipor, **nr. 12**, la cca. 250 m S – SV de clădirea releului de televiziune, în locul *În Băhnuță*, pe o suprafață mică de cca. 100 m p., s-a descoperit o anumită prezență de bucățele de lut ars, asociate cu un ciob de calitate slabă, destul de corodat – *Cucuteni* ? La cca. 50 m sud de aici, s-a descoperit o aşchie din silex cenuşiu, iar în apropierea releului un fragment ceramic *Cucuteni*, din pastă fină, toate legate probabil de situl următor.

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

5. La cca. 200 m est de releu, **nr. 14**, pe o veche terasă a Sucevei, pe ogorul sătencei Maria Mandici (la cca. 50 m vest de casa Ileana

https://biblioteca-digitala.ro

Schipor), s-au descoperit mai multe piese litice (vârfuri şi aşchii din silex şi roci locale) şi două cioburi *Cucuteni*, ceea ce ne face să vedem aici un punct locuit.

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

6. La aproximativ 750 m sud de frontieră, **nr. 13**, pe pantele Dealului Busului (Rusului ?), se găseşte o cruce din piatră ce marchează vechea amplasare a unei mănăstiri (lavră), înființată de călugări rădăuțeni, care a avut hramul Sf. Laurentie.[667]

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

7. Pe aceaşi terasă, **nr. 15**, la o distanță de circa 200 m N-E de releu, pe terenul din fața casei lui Vasile Georgescu, a fost descoperit un material litic numeros compus din:
- două fragmente de lamă din silex cenuşiu;
- şapte aşchii din silex;
- trei lame fragmentare din gresie silicioasă (?);
- nouă resturi de cioplire, în general masive, din aceeaşi rocă şi un ciob foarte corodat, toate documentând poate un nivel de locuire *Cucuteni*.

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

Vicovu de Sus

8. Tot pe aceaşi formă de teren, **nr. 16**, în spatele casei lui S. Mironescu, la cca. un kilometru vest de biserica din Laura, au fost găsiți doi mici bulgări de zgură cu fier. Pe alocuri, tot pe terasa respectivă s-au mai găsit rare aşchii provenind de la cioplirea de unelte. Pe malul drept al Şicovei, în dreptul casei lui Gh. Măgăluță, s-a descoperit jumătate dintr-un toporaş din marnă calcaroasă, cu urme de cioplire marginală.

---

[667] P. Rezuş, *Contribuții la istoria oraşului Rădăuți*, Buc., 1975, p. 103, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

9. Pe cursul superior al pr. Şicova (terasa sa stângă, grădinile lui Vasile V. Schipor, Vasile Al. Schipor), **nr. 17**, au fost găsite o aşchie din silex cenuşiu, respectiv un nucleu epuizat dintr-un şist negru.

Cercetare: M. A., 1998, colecțiile MB.

10. Urmărindu-se din nou terasa Sucevei, **nr. 18**, dar nu departe de cursul pârâului amintit, în grădinile caselor lui Gh. A. Cosma şi la peste 100 m est de cea a lui Gh. Şt. Calancea, au fost descoperite izolat două aşchii de silex cenuşiu şi alta de şist (?), cât şi o lamă din menilit.

Cercetare: M. G., M. A., 1998, colecțiile MB.

11. Pe terenul agricol de la obârşia pr. Hlinoasa (Mâloasa), **nr. 19**, lângă ultimele case din zonă, s-au descoperit:
- piese din gresie silicioasă posibil din *Gravettian*;
- o aşchie cu retuşe inverse pe latura stângă şi scobitură tip *omega*;
- aşchie cu slabe retuşe de uzură;
- aşchie cu scobitură largă retuşată pe partea ventrală;
- ceramică din sec. XVIII-XIX.

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1998; colecțiile MB.

12. Pe acelaşi pr. Hlinoasa, **nr. 20**, la cca. 300 m est de drumul de țară ce duce spre frontieră. s-au găsit:
- ceramică rară din sec. XVIII;
- fragmente de materie arsă până la zgurificare (zgură de smalț de la un eventual cuptor de olărie).

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1998.

13. În terenul de pe Dâmbul Bgilcăi, **nr. 21**, de pe partea stângă a pârâului amintit, s-au descoperit:

https://biblioteca-digitala.ro

- două aşchii din *Gravettian* (?) din gresie silicioasă, cu urme de utilizare;
- două aşchii din silex cenuşiu;
- o aşchie nucleiformă din silex cenuşiu;
- ceramică *Komariv* (vase cu corp drept şi brâu alveolar sub buză, vase „lalea" cu brâu în relief, vase globulare de mari dimensiuni).

Cercetare: P. V. B., Fl. H., 1998.

14. Undeva, între Vicovu de Sus şi Crasna (azi Ucraina), poate pe teritoriul ocupat, în anul 1862 au fost descoperite „vârfuri de săgeți şi un pumnal rupt, precum şi o secure de luptă sau halebardă, care fiind mâncată de rugină, a fost cu totul stricată." Reanalizând informația Ignat ajunge la concluzia că aceste vârfuri de săgeți, pumnalul – un *akinakes* – şi un topor de luptă ar fi aparținut grupului tracic podolo-moldav. [668]

Vicovu de Sus-Est

15. Pe terasa veche a Sucevei, **nr. 25**, în terenul uşor înclinat al acesteia (ogorul lui Constantin N. Nițu, la vest de casa lui Nicolae Cârdei), s-au găsit:
- patru fragmente ceramice din vase lucrate numai cu mâna şi cu cioburi pisate în compoziție,
- aşchie masivă din silex cenuşiu,
- doi bulgăraşi de materie arsă până la zgurificare.

Cercetare: M. G.. M. A.. 1998. colecțiile MB.

106. COMUNA VOITINEL

***Voitinel* – harta la com. Gălăneşti**

---

[668] M. Ignat, *Un cercetător mai puțin cunoscut al vestigilor arheologice din Bucovina: Isidor cav. de Onciul*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998. p. 346, cu bibl.

https://biblioteca-digitala.ro

1. În vatra satului, **nr. 34**, pe terenul în pantă uşoară de pe stânga pârâului Voitinel, s-a identificat o aşezare preistorică (*Cucuteni* ?), unde s-au descoperit:
- foarte multe aşchii din marnă calcaroasă;
- una din menilit;
- trei aşchii din silex calcinate şi patru din silex cenuşiu;
- una din silex alburiu;
- un fragment de piatră, marnă calcaroasă, de formă alungită, cu cele patru feţe cu urme de cioplituri succesive;
- mai multe cioburi de mici dimensiuni, corodate, modelate cu mâna, cu cioburi pisate în compoziţie (unul cu pleavă), câteva cărămizii, restul arse la nuanţe cenuşii.

Cercetare. M. A., 1999; colecţiile MB.

2. La slatina Voitinel, **nr. 36**, cercetarea noastră de teren din jurul fântânii respective, a descoperit un material ceramic destul de bogat (*Criş, Cucuteni, Noua, Hallstatt,* sec. VII-IX, XIII-XIV). Sondajul efectuat aici de autor, şi cu o vizită de şantier E. Ursu, a pus în evidenţă depuneri ceramice aparţinând acestor culturi. [669]

3. După primele case din Voitinel, venind din Gălăneşti, pe partea stângă a pr. Voitinel, s-a găsit o lamă mare din opal cu „encoche". Al. Păunescu nu a mai văzut o asemenea specie de opal semitransparent.

Cercetare. M.A., 1986.

4. La jumătatea distanţei dintre Gălăneşti şi Voitinel. pe partea stângă a pr. Voitinel, în zona unde se termină – venind din Gălăneşti – digul de protecţie contra inundaţiilor de pe acelaşi mal, se găseşte ceramică medievală pe o suprafaţă restrânsă (cut ?) – sec. XV-XVII. Parte din sit, intră în comuna Gălăneşti.

---

[669] *Cercetări arheologice..., (I),* p. 74-75.; M. Andronic E. Ursu, *Voitinel, com. Gălăneşti, Marginea, com. Marginea, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 2002*, Buc., 2003, p. 341.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare. M.A., 1986.

107. COMUNA VOLOVĂȚ

Volovăț – harta la com. Burla

1. În locul *Sălişte-Silişte,* **nr. 1**, pe malul stâng al pr. Hârbovăț, la cca. 250 m est de biserică, s-au descoperit chirpic, ceramică modelată numai cu mâna (sec. VI-VII, după descoperiri mai vechi - Al. Artimon, 1969),[670]ceramică *Sântana de Mureş*, ambele specii de pastă, ceramică din secolele XIV-XVII. Sporadic şi *Noua.*

Cercetare: M.A., 1998, 2012.

2. În vatra satului, **nr. 2**, s-a descoperit fundația unei biserici de plan triconc din sec. XIV, probabil ridicată de Dragoş. În apropiere s-au descoperit morminte şi materiale ceramice din secolele XIII-XIV. [671]

3. Pe ambele parți ale pârâiaşului Hârbovăț, la vest de drumul spre Rădăuți, **nr. 3**, al cărui debit de apă a fost deturnat în ultimele decenii pe un canal cu vărsare în Sucevița, pe un teren plat, supus riscurilor inundațiilor, s-a descoperit, alături de resturi de chirpic ceramică din evul mediu. Densitatea cea mai mare de material ceramic s-a dovedit totuşi a fi pe partea stângă a pârâului, peste drum de cunoscutul monument ridicat aici de Ştefan cel Mare. Mult mai puține fragmente ceramice s-au descoperit dincolo de drum, la una-două sute metri sud de resturile fundației vechii biserici atribuite tradițional lui Dragoş.

Ceramica, se poate data în secolele XIV-XVIII, cea mai timpurie caracterizându-se prin cunoscutul caracter mai grosier, de aspect *Lunca-Dorohoi*.

---

670 D. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 169.

671 Al. Artimon, *Câteva considerații istorico-arheologice asupra bisericii din secolul al XIV-lea descoperită la Volovăț (jud. Suceava)*, în *SCIVA*, 32, 3, 1981; Fl. Hău, E. Ursu, V. Blănaru, *Volovăț, Biserica veche*, în *CCA, Campania 2004*, Buc. 2005, p. 409-411.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M.A, 2012.

4. La circa 200 metri sud de cursul Hârbovățului, **nr. 4**, în ogoarele care se întind de la noile case ale fiilor lui Vasile Hâj până în dreptul gospodăriei lui Adrian Antonovici, ceramica medievală reapare cu o densitate remarcabilă, cea de secol XIV fiind deosebit de bogată (oale borcan cu umeri proeminenți şi buze simple, rotunjite la capăt, trase în exterior la 45 de grade, pastă ceramică grosieră cu microprundişuri, urme de netezire chiar orizontale). În mod cert s-a locuit aici şi în veacul al XV-lea, dovadă ceramica tipică (pastă cărămizie, pereți subțiri decorați cu suite de caneluri paralele orizontale), mai puțin numeroasă însă.

Notabil, au fost descoperiți şi doi bulgăraşi de zgură cu un conținut ridicat de fier, ceea ce indică existanța aici, prin marginea acestui sector locuit, a unui/unor cuptoare de redus minereul de fier.

Cercetare: M. A., 2012.

5. Un alt sector locuit, un cut al satului medieval, **nr. 5**, a fost identificat la circa 300 metri vest de punctul anterior, în ogoarele din spatele gospodăriilor lui Vasile Neculce şi Vasile Vicovan: ceramică databilă larg în cursul secolelor XIV-XV.

Cercetare: M. A., 2012.

6. În spațiul agricol plasat între numeroase gospodării, **nr. 6**, mai precis ogoarele din spatele caselor lui Dorel Vicol şi Maria Onica, se găseşte o densitate specifică de material ceramic medieval databil în cursul veacurilor XIV-XV, cel mai numeros fiind cel din cursul ultimului secol menționat, şi aici putând fi vorba despre un fost cut al aşezării medievale.

Cercetare: M.A, 2012.

https://biblioteca-digitala.ro

7. În unghiul dintre vărsarea unui izvor (fără nume) şi cursul principalului fir de apă al comunei, pârâul Volovăţ, **nr. 7,** numit şi Pârâul Morilor, pe un teren agricol mai ridicat, ferit de riscul inundaţiilor, exact în spatele gospodărilei lui Orest Boloca, s-a identificat un alt punct medieval locuit: densitate suspectă de pietre, resturi de oase de animale de mare vechime şi ceramică fragmentară multă, din acelaşi interval cronologic, al secolelor XIV-XV. Nu excludem aici şi o datare mai târzie, de secol XVI.

Cercetare: M. A., 2012.

8. O altă zonă locuită, propice locuirii umane, s-a dovedit a fi cea de pe terasa stângă a pârâului Volovăţ, **nr. 8**, în dreptul unui meandru mai mare, într-un loc lipsit actualmete de construcţii, numit de localnici *Între Livezi*. Mai precis situl arheologic se plasează în spaţiul delimitat de gospodăria lui Ioan Halip şi Constantin Boloca.

Aici, mai ales în sectorul apusean, ceramica fragmentară descoperită de noi indică două orizonturi de locuire, unul preistoric (cateva fragmente destul de atipice, din pastă de lut având ca ingrediente cioburi pisate destul de fin - *La Tène* ?) şi un altul medieval (sec. XIV-XV), unde mai ales primul veac este reprezentat.

Cercetare: M.A, 2012.

9. În apropierea cimitirului satului, de pe partea stângă a Volovăţului. se află o aşezare *Cucuteni*. fază neprecizată. [672] De aici provin probabil două fragmente de idoli antropomorfi. feminini, faza *B*, aflate acum în col. universităţii din Suceava. [673]

Deoarece satul este deosebit de important pentru istoria noastră, ne permitem aici câteva observaţii. Cel mai vechi nivel de locuire medieval de aici pare să aparţină doar perioadei „descălecatului”, deci

[672] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, 304-305, nr. 292a.
[673] B. Niculică, S. Ignătescu, *op. cit.*, p. 84.

https://biblioteca-digitala.ro

primei părţi a secolului al XIV-lea, eventual şi deceniile dinaintea anului 1300. Ca amplasament, vatra satului coloniştilor s-a concretizat pe ambele maluri ale pârâului Hârbovăţ, al cărui debit de apă a fost deturnat în ultimele decenii pe un canal cu vărsare în Suceviţa. Densitatea cea mai mare de material ceramic s-a dovedit totuşi a fi pe partea stângă a pârâului, peste drum de cunoscutul monument ridicat aici de Ştefan cel Mare. Mult mai puţine fragmente ceramice s-au descoperit dincolo de drum, la una-două sute metri sud de resturile fundaţiei vechii biserici atribuite tradiţional lui Dragoş.

În ceea ce priveşte ceramica, ea se poate data larg în secolele XIV-XVIII, cea mai timpurie caracterizându-se prin cunoscutul caracter mai grosier, de aspect *Lunca-Dorohoi*.

De loc de neglijat, se pare că la Volovăţ a existat şi un nivel anterior de locuire. La numai 2-300 de metri pe cursul Hârbovăţului (hidronim poate cu rezonanţă de interes arheologic !, cu terminaţie slavă), în vechea vatră de sat (loc *Sălişte* – variantă de pronunţare transilvăneană cu „ă") s-au descoperit demult fragmente de vase din secolele VI-VII. În arealul verificat acum de noi s-au găsit şi aici câteva fragmente, care după apectul general ar putea data şi imediat ulterior. Desigur, în viitor se vor putea face precizări mai exacte, mai ales prin săpături de amploare.

10. Fără să dea alte informaţii de amplasament, Emandi semnalează material ceramic medieval în punctele: *Vadu Rădăuţilor, La Pepinieră, la Biserică, Valea Hârbovăţ, Arşiţa, La Parc, Uliţa Purice.* [674]

11. Pe terenul cu poziţie dominantă, de pe partea dreaptă a unui afluent mic, fără nume, de stânga a pr. Iaslovăţ, la N-V de Bodnăreni, pe lângă chirpici, s-au găsit cioburi Noua, La Tène (?) şi sec. XIV (?). Amplasare incertă în marginea comunei, poate în com. Burla.

Cercetare: B. N., I. M., 1997.

12. N. Grămadă, *op. cit.* VI. consemnează la p. 585, la Volovăţ, locul *Traian*, la 1793, şi nişte râpi *Fortăreţe.*

[674] *Consideraţii...*, p. 387.

https://biblioteca-digitala.ro

108. COMUNA VULTUREŞTI

Giurgeşti

1. În arealul satului, pe valea Şomuzului Mic, s-au descoperit mai multe fragmente de lame din silex, provenind probabil de la un sit neolitic. Inf. E.I.E.

2. Pe Dealul Bisericii, s-a găsit întâmplător un topor din cuarţit-siltit, şlefuit integral, decorat prin linii incizate în zig-zag, datat în *epoca bronzului* şi inventariat în depozitul arheologic al universităţii din Suceava.[675]

Mereşti

3. La cumpăna apelor dintre cursul inferior al Şomuzului Mic şi cel al Sucevei, **nr. 1**, pe un deal de 350 m alt., la marginea de nord a satului, cu vedere spre sud şi sud-vest, se văd şi acum resturi de valuri de pământ. Oamenii au numit locul sugestiv – *Cetăţuia*. Săpătura de aici din 1975 a dus la presupusa datare a sitului în cursul secolelor V-IV î. Chr. Iniţial aici s-a locuit în *Hallstatt*, după cum o demonstrează unele descoperiri de piese, inclusiv realizate din bronz. Deocamdată nu s-a putut data, cu exactitate fortificarea acestui loc. Poate că în ambele *epoci ale fierului* s-au folosit şanţul şi valul.

În perioada austriacă, “cordunul” trecea pe aici şi datorită largii perspective asupra zonei s-a ridicat pe loc un turn de observaţie. Datorită acestei prezenţe umane târzii, se găsesc aici şi materiale arheologice din această perioadă.[676]

---

675 B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 276, pct. 31.

676 D. Popovici, M. Ignat, *Cercetările arheologice din "Cetăţuia" de la Mereşti (com. Vultureşti, jud. Suceava)*, în *Suceava*, VIII, 1981, p. 545 şi urm.; A. László, *Începuturile...*, p. 174, nr. 144. M. Ignat, *Découvertes du Hallstatt thrace dans le département de Suceava*, în *Thraco-Dacica*, I, 1976, p. 99 şi urm.

https://biblioteca-digitala.ro

După altă sursă informativă, aici s-ar fi descoperit cioburi şi din sec. IX-X.[677]

Cercetare: Dan Gh. Teodor, M. I., 1970.

Osoi

4. Undeva în marginea localităţii, Beldiceanu şi Buţureanu, apoi şi Ciurea, au sondat o aşezare preistorică, probabil *Cucuteni*.[678]

Pleşeşti

5. Pe malul pr. Racova, spre stânga cum priveşti drumul spre Mereşti, V. Ciurea a descoperit o aşezare *Cucuteni,* fază neprecizată.[679] Dintr-un sit plasat pe terasa dreaptă a Şomuzului Mic au provenit mai multe topoare plate, majoritatea din marnă gălbuie.[680]

6. Pe teritoriul satului, s-a descoperit un topor din fier cu lama îngustă şi uşor curbată, ceafa lată dotată cu aripioare laterale la gura de înmânuşare, databil în sec. X-XI.[681]

7. Tot de aici provine un topor-ciocan, perforat, şlefuit, donat muzeului din Fălticeni în vremea lui Ciurea.[682]

8. Pe malul pr. Racova s-a descoperit ceramică veche împreună cu un gât de amforă cu ştampila *ΔIOM,* databilă în sec. III-II î. Chr.[683]

9. De pe teritoriul satului provine un denar de la Faustina, dar şi topoare din silex, în stare fragmentară, un vas miniatural şi o fusaiolă, piese în col. MB, inv. B/487-489 şi 671.[684]

---

[677] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 116, pct. 449.
[678] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 126, nr. 741.
[679] *Ibidem*, p. 130, cu bibl. mai veche.
[680] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 306, nr. 297.
[681] Dan Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice...*, p. 129, pct. 526.
[682] B. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *op. cit.*, p. 279, nr. 42.
[683] S. Sanie, *Civilizaţia romană la est de Carpaţi şi romanitatea pe teritoriul Moldovei, Secolele II î. e. n. – III e. n.*, Iaşi, 1981, p. 145, pl. 34, cu bibl. mai veche.
[684] M. Ignat, *Contribuţii numismatice..*, p. 86, nr. 15.

https://biblioteca-digitala.ro

Valea Glodului

10. În 1896 Buţureanu şi Beldiceanu au sondat o aşezare *Cucuteni* aflată într-un punct neprecizat.[685]

11. În locul *La Pruni,* pe terasa inferioară a Şomuzului Mic, între sat şi Giurgeşti, demult s-a descoperit material ceramic din sec. XIV-XVI.[686]

Vultureşti

12. Din arealul satului provine un denar de la Traian, ceea ce poate indica un sit din sec. II-IV d. Chr.[687]

109. COMUNA ZAMOSTEA*

Badragi

1. Pe culmea La Odaie, **nr. 1**, o prelungire a dealului Coada Puturosului, s-au putut contabiliza urmele – constând din resturi de lut ars, chirpic – de la cel puţin 10 locuinţe *Cucuteni*. Ceramica, este din ambele categorii, din pastă fină şi din cea grosieră, de bucătărie, cu cioburi pisate în componenţă. Materialul litic este realizat din silex: lame, gratoare şi aşchii de decorticare.

Cercetare: M.A., 1985, 2013

2. O aşezare din epoca bronzului, cultura *Noua*, a existat pe partea stângă a pârâului Badragi, **nr. 2**, la circa 150 metri vest de fosta casă a lui *Dumitru Nămulcac, pe terenul în uşoară pantă, numit de localnici La Nuci*. Dovadă este materialul ceramic tipic, realizat din pastă ceramică în

---

[685] D. Monah, Şt. Cucoş, *op. cit.*, p. 160, pct. 1091, cu bibl. mai veche.

[686] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 307, nr. 300.

[687] M. Ignat, *Contribuţii numismatice...*, p. 27, nr. 28. Informaţiile din acest articol au fost preluate în mod constant de S. Sanie, *op. cit.*, *passim.*

* Repertoriul comunei a fost publicat deja: M. Andronic, *Repertoriul arheologic al comunei Zamostea, judeţul Suceava*, în *Suceava*, XXI, 1994, p. 11-19. În această carte s-au făcut unele mici actualizări însă.

https://biblioteca-digitala.ro

amestec cu silex şi microprundişuri pisate, cât şi elemente de decor tipice, precum brâul simplu, în relief, plasat sub buza vaselor. Unele cioburi au decor de tradiție *Costişa*. Aşezarea continuă în grădina săteanului amintit, unde însă s-a identificat şi ceramică *Cucuteni* (poate provine de la punctual anterior), dar şi specia modelată numai cu mâna, arsă reducător, posibil din *Hallstatt*, dacă o asociem şi cu câteva bucăți de zgură rezultată în urma procesului de reducere a minereului de fier, găsite tot aici. Dup[688]ă B. P. Niculică aici este prezentă şi cultura Komariv.

Cercetare: M. A., 1985, 2013 (pl. 2/2).

Ciomârtan

3. În apropierea confluenței pârâului Verehia cu pârâul Badragi, pe terenul din extremitatea de nord-vest a dealului La Lutărie, pe lângă ceramică fină *Cucuteni*, material litic, inclusiv nuclee epuizate din silex, s-au putut identifica urmele unei foste locuințe *Cucuteni*, constând din mai multe aglomerări de chirpic. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1985, 2013

4. Datorită condițiilor bune de amplasament, pe malul drept al pârâului Verehia**, nr. 3**, în dreptul cotului final pe care îl face cursul apei spre nord, s-a constatat o suprapunere de mai multe epoci de locuire:
- ceramică aparținând culturilor *Komariv* şi *Noua*, inclusiv cu decor mai vechi, de tradiție *Costişa*;
- ceramică din *Hallstatt*, inclusiv neagră la exterior şi lustruită;
- ceramică din secolele II-I î. Chr., cultura *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- ceramică lucrată cu roata, tipică culturii carpice, secolele II-III d. Chr., unele cioburi fiind angobate, sau buze tipice trase la orizontal;
- ceramică din secolul IV d. Chr., aparținând culturii *Sântana de Mureş*;
- posibil ceramică slavă, din secolele VI-VII;
- câteva fragmente medievale (XIV-XV).

[688] *Epoca Bronzului*..., p. 124.

https://biblioteca-digitala.ro

De aici, pe încă circa 200 metri şi chiar până la vărsarea în Siret, **nr. 8**, se găseşte ceramică *Sântana de Mureş*, dar şi medievală, mai puţină, din secolele XV-XVI. Conform spuselor unui localnic, în zona de vărsare, a terasei înalte a râului, cu ocazia unor ruperi de teren, s-ar fi evidenţiat şi prezenta de schelete umane (necropolă ? – fie de epocă romană târzie, fie medievală).

Cercetare: M. A., 1985, 2013

Cojocăreni

5. În capătul nordic al dealului Hărăgeni, **nr. 4**, cu o largă perspectivă spre lunca Siretului, a existat o aşezare *Cucuteni*, posibil din *faza A*. Aici s-au putut număra amplasamentele a cel puţin şapte locuinţe, datorită repartizărilor de bucăţi masive de chirpic pe suprafaţa solului. Ceramica, atât fină, cât şi grosieră, nu a conservat urme de pictură. Piesele din silex descoperite aici sunt comune, lame de diferite dimensiuni şi gratoare.

Cercetare: M. A., 1985, 2013

Corpaci

6. În spatele gospodăriilor lui Gh. Buhnilă şi Elena Bizubac, **nr. 5**, pe partea stângă a pârâului satului, afluent de stânga a pârâului Prisos, s-au identificat mai multe niveluri de locuire:
- ceramică din *Hallstatt*, inclusiv neagră lustruită;
- ceramică din secolele II-I î. Chr., *Poieneşti-Lucaşeuca*, inclusiv bastarnică (menţionăm şi două cioburi cu grafit în compoziţie, de tradiţie celtică); [689]
- ceramică carpică, din secolele II-III d. Chr., inclusiv un fragment de amforetă.

Cercetare: M. A., 1985, 2013

[689] S. Teodor, *Elemente...*, p. 49, unde autoarea ne citează.

https://biblioteca-digitala.ro

7. Pe partea dreaptă a pârâului Prisos, **nr. 6**, în fosta tarla *Livezi*, pe panta dealului Prisos (în special în ogorul lui Niculai Achihăii), s-a constatat şi aici o succesiune de niveluri de vieţuire preistorică:
- ceramică neolitică, poate *Criş*, cu pleavă în compoziţie;
- material ceramic *Noua* (pastă specifică, buze tipice) fragmente din silex şi un zdrobitor din rocă dură;
- ceramică caracteristică *Hallstatt*.

Cercetare: M. A., 1985, 2013

Lunca

8. Un nivel de locuire medieval, **nr. 7**, s-a identificat cu ocazia săpăturilor de salvare (1990, Mugur Andronic) prilejuite cu ocazia lucrărilor de amenajare hidroenergetică de la Vârfu Câmpului, iniţiate pe fosta tarla Măzăreanu, la o depărtare doar de 10 metri sud de malul Siretului. Cu acest prilej, au fost cercetate urmele de la o fostă locuinţă medievală, datată în jurul anului 1400. [690]

Răuţeni

9. La circa 300 metri nord de confluenţa pârâului Baranca cu firul de apă al satului, **nr. 9**, fără nume, pe malul stâng al primului, s-a identificat o fostă vatră de sat medieval, datat pe baza ceramicii în secolele XIV-XV. Notabil, s-a descoperit şi un fund de vas decorat cu rotiţa, considerat ca produs de coloniştii germani sosiţi în Moldova, dar şi mai multe bucăţi de zgură cu fier, rezultat al activităţilor meşteşugăreşti din acest loc. Posibil fostul sat dispărut Basinţi. [691]

Cercetare: M. A., 1985, 2013

---

[690] M. Andronic, *Habitatul medieval de pe cuprinsul comunei Zamostea (judeţul Suceava)*, în *Arheologia Medievală*, III, 2000, p. 89-95.
[691] *Ibidem*, p. 90.

https://biblioteca-digitala.ro

10. Pe aceeaşi parte a Barăncii, **nr. 10**, în locul numit de localnici *Toloaca Ghermăneşti*, în spatele gospodăriilor lui Gheorghe Ştefancu (decedat) şi Olimpia Pânzaru, s-a constituit în secolele II-I î. Chr. o aşezare geto-bastarnică, aparținând culturii arheologice *Poieneşti-Lucaşeuca*: ceramică getică lucrată tradițional numai cu mâna, dar şi neagră, de aspect mozaicat, bastarnică, sau decorată în tehnica barbotinei. Se remarcă un fragment de disc ceramic, cu rol de capac probabil.

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

11. Nu departe de pct. **10**, la N-E, în ogoarele imediat de după curba drumului spre Zamostea, între drum şi pârâul satului, se găseşte o cantitate remarcabilă de chirpic şi – curios – foarte puține fragmente ceramice, foarte mărunțite, modelate numai cu mâna. Poate legate de pct. din vecinătate.

Cercetare M. A., 2013.

12. Pe fosta tarla *Toloacă*, pe partea stângă a pârâului satului, înainte de vărsarea sa în Baranca, pe lângă obişnuitul chirpic, s-a descoperit ceramică:
- din epoca bronzului, *Noua*, eventual asociată cu câteva aşchii din silex;
- din secolele II-I î. Chr., inclusiv tipic bastarnică;
- din secolul IV d. Chr., *Sântana de Mureş*, dar numai categoria zgrunțuroasă;
- din secolele XIV (?) – XVII, cel puțin cele mai timpurii aparținând vechei vetre de sat de la punctul **9**.

Menționăm aici şi un fragment ceramic getic, poate mai timpuriu, decorat în relief cu brâuri cu împunsături digitale, dispuse „în ghirlandă". Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

13. Pe partea dreaptă a drumului de la Zamostea spre Tăuteşti, **nr. 11**, în apropierea unui mic cimitir, la numai câțiva de metri depărtare de

https://biblioteca-digitala.ro

calea rutieră, se mai puteau observa într-o vreme formele a două movile funerare. Din informațiile localnicilor, rezultă că partea centrală a unuia a fost braconată, fiind descoperit un vas ceramic şi un topor din rocă dură, perforat, materiale databile larg în *epoca bronzului*. Cea care se mai păstrează are dimensiuni încă considerabile (I - cca. 1,4 m; D - cca. 14 m).

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

14. De-a lungul vremii în locul *Livada Tăuteşti*, s-ar fi găsit ceramică din sec. II-III d. Chr., câteva fragmente nisipoase, la roată, fie *Sântana*, fie sec. XIV, o fusaiolă din pastă fină cărămizie şi un fragment posibil de cahlă oală (?). Inf. colecționar Dorel Ursachi, din Siret.

Zamostea

15. În centrul satului, **nr. 12**, în fața sediului primăriei, şi dincolo de şosea, la cca. 150 m nord de malul stâng al pârâului Prisos, au fost descoperite bucăți de chirpic cu urme de nuiele, puțină ceramică din prima sau a doua *epocă a fierului* şi un fragment din secolele II-IV d. Chr. În aceeaşi microzonă, la sud de biserică, s-au descoperit şi resturi de zgură cu fier şi ceramică din secolele XVI-XVII.

Cercetare: M. A., 1985, 2013

16. La circa 500 metri nord-vest de sediul primăriei, **nr. 13**, pe partea stângă a unui mic afluent, fără nume, a pârâului Prisos, în zona terenurilor lui Gheorghe (decedat) şi Ana Bălan şi Marius Irimescu, pe lângă chirpic, se găsesc fragmente ceramice din următoarele epoci:
- perioada târzie a epocii bronzului, cultura *Noua* (ceramică cu silex şi microprundişuri pisate ca ingredient);
- ceramică lucrată exclusiv cu mâna, *Hallstatt*;
- ceramică de tip *Sântana de Mureş* (secolul IV d. Chr.).

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

https://biblioteca-digitala.ro

17. În cătunul ***Istrăteni***, între casele lui Cojocaru Petre şi Alexandru Buhnilă, la peste 150 metri nord de malul stâng al pârâului Prisos, se găsesc materiale ceramice aparţinând culturii *Noua (epoca bronzului*). Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

18. La circa 200 metri vest de fosta casă a lui Dumitru Creţu, în apropierea malului stâng al canalului numit de localnici *Jologhină*, alături de obişnuitele bucăţi de chirpic, s-au descoperit cioburi de vase, lucrate numai cu mâna, imposibil de datat cu exactitate: *Hallstatt*, sau *La Tène*. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

19. La circa 500 metri nord-vest de confluenţa Prisos-Putreda, **nr. 14**, pe malul drept al primei ape, pe terenul din dreptul gospodăriei lui Gh. Beldean, se găsesc resturi ceramice de la o aşezare *Sântana de Mureş*, cu ceramică din pastă fină, dar şi zgrunţuroasă, cât şi o cantitate de ceramică lucrată numai cu mâna, din aceeaşi *epocă romană târzie*.

Notabil, aici autorul a executat mai demult un sondaj arheologic, prilej cu care s-au descoperit resturile de la două locuinţe, dar şi câteva cioburi neolitice, cu pleavă în compoziţie, o lamă de silex fragmentară, dar şi unul lustruit şi negru pe suprafaţa exterioară, din *Hallstatt*.[692]

20. În cătunul ***Cotul Dealului***, în grădina fostei sătence Natalia Filote, în faţa casei lui Tică Gherase, decedat şi el, pe o margine mai înaltă de terasă, s-au identificat bucăţi mari de chirpic şi ceramică fragmentară, fără pictură, care au provenit de la două locuinţe eneolitice *Cucuteni*. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1985, 2013.

[692] M. Andronic, *Sondajul arheologic în aşezarea de secol IV d. C. de la Zamostea*, în *Suceava*, XX, 1993, p. 379-383.

https://biblioteca-digitala.ro

21. Pe marginea înaltă de pe partea dreaptă a pârâului Putreda, **nr. 15**, în locul *Chetriş*, la circa 250 metri sud-vest de ultimele case ale satului, s-au identificat urmele – constând din chirpic, ceramică şi aşchii din silex – unei locuinţe *Cucuteni*. La circa 300 metri V-SV de aici, pe aceaşi terasă, s-a recoltat un material ceramic greu de atribuit cultural şi chronologic: ceramică preistorică având în compoziţie pleavă, asociată cu un fragment de topor din marnă calcaroasă, realizat prin şlefuire, şi aşchii din silex. În anii 1987-1988 Doru Cojocaru, de la care provine şi informaţia, a descoperit aici aşchii şi o lamă din silex, şi un fragment de topor dintr-o rocă roşiatică (?), rupt de la gaura de înmănuşare.

Cercetare: M. A., 2013.

22. Pe partea terminală a platoului Dealului Ghermăneşti, a existat o aşezare *Cucuteni faza B*. De la ea, în terenul arat altă dată, au provenit utilaj litic din silex, vârfuri de săgeţi din silex, fragmente ceramice fără pictură, greutăţi din lut ş. a.

Cercetare: I. M., 1983-1984; M.A., 2013.

110. COMUNA ZVORÂŞTEA*

Buda

1. Pe prima terasă a Siretului, **nr. 135**, al cărui curs actual este mult deplasat spre est, pe terenul din spatele gospodăriei lui D-tru Strujac, deasupra locului numit *Balta Mare*, alături de chirpici, s-au descoperit:

- două cioburi cu microprundişuri pisate în compoziţie – *Noua*;
- ceramică *Hallstatt*, arsă în general oxidant incomplet şi o jumătate de fusaiolă, aşezare medic ca întindere;
- două fragmente nisipoase, posibil sec. XIV.

* M. Andronic et alii, p. 144-155.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

2. Pe terenul în pantă din fața casei lui Constantin Lungu, de pe partea stângă a unui izvor, fără nume, care vine dinspre locul *În Gropi*, s-a găsit o aşchie de silex cenuşiu-deschis, cu incluziuni albicioase (**nr. 136**).

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

3. Pe prima terasă a Siretului, în zona *Pe Buda*, **nr. 137**, în spatele casei lui Mihai Aursulesei, ogor aparținând lui Sava Dumistrăcel, pe lângă chirpici, s-au găsit cioburi arse oxidant (un exemplar cu suprafața exterioară negricioasă, de aspect mozaicat, datorită cioburilor pisate din interior), după toate probabilitățile din *Hallstatt*.

La cca. 500, N-E de aici, pe aceeaşi formă de teren, aici în cădere lină spre lunca râului, s-au mai găsit grupat încă două cioburi asemănătoare – prezență umană de habitat.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

4. Pe terasa dreaptă a pr. Râşca, **nr. 138**, înaintea intrării acestuia în lunca Siretului, alături de chirpici, s-au descoperit:

- un fragment de nucleu de silex, gălbui deschis;
- numeroase cioburi din vase arse oxidant sau oxidant incomplet, dintre care două cu suprafața negricioasă, relativ lustruită, un fragment de perete de strecurătoare, toate aparținând unei aşezări mai mari din *Hallstatt*;
- un fragment de capac – sec. XV.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

5. Mai demult, în sat s-a găsit un topor din silex, care se poate data în perioada *culturii amforelor sferice*.[693]

---

[693] A.C. Florescu, *K vopru o kremenyh toporay v Moldove*, în *Dacia*, NS, III, 1959, p. 80.

https://biblioteca-digitala.ro

6. La cca. 200 m de şoseaua Zvorâştea - Zamostea, în locul *Şes, Bahnă*, sau *La Ţilean*, **nr. 139**, au fost efectuate în anii 1969-1973, 1975-1978 săpături sistematice. În urma lor s-au descoperit 13 gropi rituale, cu ceramică *La Tène* getică şi celtică, datând din sec. III-II î. Chr., 93 de morminte de incineraţie, dintr-o necropolă a dacilor liberi, cât şi urmele a trei locuinţe şi trei gropi cu resturi menajere medievale din sec. XIV-XVII. Se mai remarcă un denar de la Faustina Augusta. [694]

Cercetarea noastră perieghetică a dus la descoperirea de ceramică din sec. XIV (?) – XVII, inclusiv caolin smălţuit în galben-maroniu. La cca. 200 m nord de aici, s-au mai găsit fragmente ceramice de aspect grosier, din sec. XIV, ceea ce poate sugera continuarea locuirii de epocă aici. Foarte posibil, vatra satului a fost părăsită din cauza unor inundaţii sau schimbarea cursului Siretului mult spre est.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

7. În anul 1968, pe ogorul din spatele casei lui Dumitru I Matei, s-a găsit o monedă antică. După spusa prof. Al. Dascălu, este vorba despre un denar roman ajuns într-o stare precară de conservare, de pe care se putea citit marginal clar doar "MINERVA", deasupra unui soclu (?). Piesa se pare că ar fi fost donată unlterior muzeului din Dorohoi. Pct. necartat.

---

[694] M. Ignat, *Vestigiile geto-dacice de la Zvorîştea şi semnificaţia lor*, în *Suceava*, X, 1983, p. 383 şi urm.; idem, *Dacii liberi din Moldova. Contribuţii arheologice. Necropolele de la Podeni şi Zvorâştea*, Iaşi, 1999, p. 28-42, pl. 6-21, cu tot cu bibl.; idem, *Unele aspecte ale riturilor funerare din aspectul Poieneşti rezultate prin cercetările de la Podeni şi Zvorîştea*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999, p. 21-37; idem, *Contribuţii numismatice*..., p. 90.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Pe coama dealului Zvorâştea, la cca. 200 m de drumul vicinal din Buda spre cel ce uneşte satele Dealu de Călineşti-Cuparencu, **nr. 141**, în apropierea amplasării unui fost obsevator, amenajat pe o movilă (?), azi total aplatizată, s-au găsit în arătură numeroşi bulgări şi aşchii din marnă calcaroasă, unii cu spărturi marginale, poate realizate antropic. În acest context, ne întrebăm dacă aici nu a fost un punct de prelucrare de roci locale de către omul primitiv.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

9. Pe terenul lui Miluță Halici, **nr. 142**, la cca. 100 m nord de un stâlp de înaltă tensiune, de pe partea stângă a pârâului Leahul, s-au descoperit pe o suprafață lungă de cca 40 m, chirpici şi ceramică *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

10. La cca. 20 N-V de un ogor vecin, **nr. 143**, proprietate a aceluiaşi sătean, după dispariția resturilor *Sântana de Mureş*, alături de chirpici, s-a descoperit material ceramic de tip *Lunca-Dorohoi*, datând probabil chiar de la sfârşitul sec. XIII – sec. XIV, dar şi din sec. XV.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

11. Pe terenul aparținând parohiei, de pe partea stângă a pârâului Leahul, în dreptul bisericii, **nr. 144**, s-au înregistrat prezențe umane sporadice:

- două cioburi din *Hallstatt*;
- două din caolin pictat şi smălțuit la interior galben-maroniu – sec. XVII.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

12. La cca. 150 m vest de punctul anterior, pe lotul lui Mihai Chirilă, **nr. 145**, s-au găsit resturi modeste ale unei locuiri preistorice.

https://biblioteca-digitala.ro

- un bulgăre de chiprici (?) şi trei de zgură cu aspect sticlos;
- trei aşchii de silex, două albicioase una cenuşie;
- două cioburi atipice modelate numai cu mâna.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

13. Din lunca pr. Leahu provin două topoare de mici dimensiuni, din marnă calcaroasă (?), datând cu probabilitate din timpul culturii *Cucuteni*.

Colecţiile MB.

14. În locul *Pomătul Nou*, la cca. 350 m N-V de fosta fermă CAP, **nr. 147**, pe partea stângă a pr. Hliboca, în dreptul confluenţei sale cu un mic izvor de stânga, pe o suprafaţă doar de cca. 120 m p., s-au găsit trei aşchii din silex puternic patinat (*paleolitic* ?) şi una din silex cenuşiu, nepatinat. La cca. 100 m N-V de aici, a mai fost găsită încă o aşchie, masivă, tot opacizată, spre alburiu.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

15. Pe muchia de N-E a terasei Siretului denumită *Dealul Zvorâştea*, lângă cimitirul actual din marginea estică a satului, au fost descoperite cioburi din sec. XIII-XIV (?), precum şi din sec. XVII-XVIII.

Cercetare: N. Zaharia, 1957.

16. Pe un martor izolat din terasa inferioară, situat în lunca de pe dreapta Siretului, la cca. 3 km nord de sat, în locul *La Temelii*, s-au găsit trei aşchii aparţinând probabil paleoliticului superior şi câteva fragmente ceramice *Cucuteni*, fază neprecizabilă. Tot de aici provine un topor plat din rocă marnoasă. [695]

---

[695] N. Zaharia, Petrescu-Dîmboviţa, şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 299, nr. 269 A, respectiv şi 299, nr. 325.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: N. Zaharia, 1957.

17. În malurile pr. Leahu, situat în margine de S-E a satului, s-a observat prezența unor gropi de locuințe cu resturi de chirpic, pietre arse, oase de animale şi ceramică din sec. VI-VIII. În plus, s-a descoperit ceramică din sec. XVII-XVIII.

Cercetare: N. Zaharia, 1957.

Poiana

18. În locul *Pujla,* în dreptul traseului unei linii de înaltă tensiune, **nr. 151**, s-au găsit bucăți de chirpici şi ceramică databilă în *Hallsattt* sau *La Tène*, poate cu legătură de habitat cu aşezarea din punctul *Balta Mare*.

Cercetare: M. A., 1990, 1997; colecțiile MB.

19. Pe ogoarele de la sud şi est de *Balta Neagră*, **nr. 152**, s-au găsit mai multe aşchii atipice de silex, cenuşiu şi alburiu şi un vârf de lamă de mici dimensiuni, dovezi de prezență umană preistorică.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

20. În marginea estică a satului, pe ogorul situat la est de gospodăria lui Ion Rusu, **nr. 153**, au fost descoperite două fragmente de zgură cu un conținut ridicat de fier. cât şi ceramică din sec. XVII-XVIII. Un alt fragment bogat în fier, poate lupă, s-a găsit (descoperire izolată ?) pe terenul de pe partea stângă a unui izvor canalizat, la cca. 200 m S-V de cimitir.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

21. Pe dealul Vărărie, **nr. 154,** pe unde trecea cândva şi graniţa cu Bucovina Habsburgilor, pe ogorul lui Victor Bărboşelu, aflat pe partea dreaptă a pr. Văduţ, a fost descoperit un topor dintr-o rocă dură, naviform, perforat, cu suprafaţa deteriorată probabil de fierul de plug, dificil de încadrat exact cronologic, mai degrabă în *epoca bronzului*. Cercetarea de teren nu a dus la alte descoperiri. Tot de aici provin în colecţia şcolară un topor din marnă calcaroasă cu partea superioară distrusă (*Cucuteni*), un altul cu ceafa ruptă, mai lung (15 cm, lăţime la tăiş 6,5 cm, grosime maximă 2,3 cm), dintr-o rocă cenuşiu-gălbuie, asemănătoare marnei calcaroase, dar mai dură (suprafeţele laterale sunt cioplite, ceea ce a făcut ca muchiile feţelor să prezinte aşchieri), datând probabil din perioada de *tranziţie spre epoca bronzului*, ca şi o ultimă piesă din silex brun deschis cu incluziuni vinete şi alburii, de dimensiuni medii, cu tăişul şlefuit şi mare parte a corpului cioplit.

Cercetare: M. A., 1997; colecţia şcolară.

22. În ogoarele tarlalei *Sărâturi*, loc *În Huci la Fedcu*, **nr. 155,** pe o supraînălţare a terenului, cu cca. un metru, în principal pe ogorul lui Iulian Caucă şi pe cel al directorului şcolii, prof. Orhei, s-a descoperit material arheologic aparţinând unei aşezări din sec. VIII-IX, care pe parcursul a doar trei campanii arheologice a fost săpată aproape exhaustiv. [696]

23. De aici, la cca. 500 m N-NE, în apropierea liniei de stâlpi de înaltă tensiune şi a drumului spre Şerbăneşti, pe partea stângă a sa, ulterior s-a descoperit un sit de mică dimensiune, cu ceramică modelată numai cu mâna (pct. necartat).

Cercetare: M.A., 2010.

Slobozia

---

[696] M. Andronic. *Poiana – o aşezare din secolele VIII-IX*, în *Suceava*, XXIX-XXX, 2002-2003, sau Supliment, nr. VIII, al anuarului *Suceava*, 2005.

https://biblioteca-digitala.ro

24. Pe terasa stângă a pr. Slobozia, la cca. 200 m est, la est de podul rutier al drumului spre Şerbăneşti, - **nr. 156** - şi continuând până aproape de primele case ale satului, pe lângă chirpici s-au găsit:

- cioburi din pastă fină *Cucuteni*, fază neprecizată;
- fragmente ceramice, inclusiv uşor lustruite, buton lunguieț – *Hallstatt*;
- două cioburi decorate prin barbotinare – *Poieneşti-Lucaşeuca*;
- material ceramic *Sântana de Mureş*, inclusiv fragment de amforă sau amforetă de import, din pastă nisipoasă gălbuie.

Aşezările de la pozițiile 2 şi 4 au fost deosebit de întinse, eventual şi 3. La vest de podul rutier chirpiciul apare din nou pe malurile unor izvoare ce se varsă în pr. Slobozia, fiind însoțit pe o distanță de încă cca. 200 m spre vest de ceramică *Hallstatt* şi *Sântana*. În plus s-au găsit şi două aşchii de silex, una puternic patinată.

Locuirea *Hallstatt* (poate şi *Poieneşti*) s-a extins sporadic şi pe malul drept al pr. Slobozia, pe ogoarele de la nord de fostele grajduri CAP, în locul *La Comoară*.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

25. Cercetarea terenului de pe malul drept al unui izvor al pr. Slobozia, numit în amonte şi *Stâncuța*, **nr. 157**, aflat la sud şi sud-est de fostele grajduri CAP, a dus la găsirea – alături de chirpici – de material ceramic *Poieneşti-Lucaşeuca* (buze fațetate, ceramică fină neagră, de aspect mozaicat...). Aşezare de dimensiuni medii. Câteva cioburi – posibil – se datează în secolele II-III d. Chr.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

26. Pe partea stângă a pr. Slobozia, începând cu lotul lui Mihai Chirilă şi continuând spre est pe terenurile dintre primele case ale satului, **nr. 158**, pe lângă chirpici în cantitate apreciabilă, s-a descoperit material ceramic nepictat *Cucuteni*, fază neprecizabilă.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

https://biblioteca-digitala.ro

27. În locul *Şesul Stâncii*, în lunca pr. Leahul, cu precădere în ogorul pădurarului Sandu Sfichi, s-au descoperit chirpici, oase, pietre plate şi ceramică din sec. XV-XVII, inclusiv caolin pictat. Câteva cioburi de aspect mai primitiv – poate sec. XIV. Pct. necartat.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

28. Pe Dealul Stâncii, **nr. 160**, s-au descoperit, fără chirpici:
- două aşchii din silex cenuşiu, un ciob din pastă fină, un toporaş din marnă calcaroasă, cu ceafa dreaptă şi tăişul ceva mai îngust decât ceafa, puternic mutilat din cauza plugului;
- mai multe cioburi arse reducător – poate *Hallstatt*.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

Stânca

29. La marginea sudică a satului, pe promontoriul Dealul Zvorâştea, au fost descoperite fragmente ceramice din sec. XVIII şi un fragment de cahlă decorat cu caneluri circulare. Pct. necartat. [697]

Şerbăneşti

30. În partea de S-V a satului, **nr. 162**, în locul *La comoară*, se găseşte material ceramic *Poieneşti-Lucaşeuca*, cunoscut mai demult,[698] poate şi *Hallstatt*. Cu ocazia construirii fostelor grajduri CAP, în anul 1976, a fost descoperit un *follis* de la Iustinian, emis în 527. [699] Piesa aflată o vreme într-o colecţie particulară din Suceava a învăţătorului Vasile Siminiuc, în final s-a pierdut. În această situaţie, putem presupune aici şi un nivel de locuire din sec. VI-VII.

---

[697] N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *op. cit.*, p. 302.
[698] M. Babeş, *Die Poieneşti*..., p. 215, nr. 84.
[699] D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice* ..., p. 151, pct. 656.

https://biblioteca-digitala.ro

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

31. În vatra satului, în 1978 s-a descoperit în curtea lui Gh. Manciuc, un mormânt în cistă, din lespezi de piatră, în care se găseau resturile de incinerare ale unui individ. Mormântul fusese poziționat într-un tumul cu diametru de aprox. 25 m şi înălțimea de încă 1,5 m şi nu a avut inventar funerar, ceea ce face foarte grea datarea sa – probabil *tranziție spre bronz* sau *Komariv*. [700]

32. Pe terasa superioară a Siretului şi în aceeaşi zonă a satului se mai observau în deceniul opt al secolului trecut trei astfel de movile (pct. necartat). [701]

33. În apropierea primelor case din sat, în locul numit *Sălişte*, **nr. 165**, s-au descoperit izolat câteva cioburi *Sântana* şi câteva - posibil - medievale.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

34. Pe partea dreaptă a pârâului satului, **nr. 166**, pe ogorul din spatele casei lui C-tin Nahorniuc, alături de chirpici, s-a găsit ceramică din sec. XIV cu microprundiş ca ingredient, (fragment cu decor linie *în val*) şi ceramică din prima jumătate a veacului următor, superioară calitativ.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

35. În dreptul casei lui Radu Tanța, **nr. 167**, în grădinile din apropierea malului al pârâului satului, la cca. 150 m înainte de confluența acestuia cu Siretul, au fost identificate urme ale prezenței umane, fără să fim siguri de un nivel efectiv de locuire:

- fragment de zgură cu aspect striclos;

---

[700] M. Ignat şi D. Popovici, *Un mormânt în cistă descoperit la Şerbăneşti com. Zvorâştea (județul Suceava)*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980, p. 657-662.
[701] *Ibidem*, p. 657.

https://biblioteca-digitala.ro

- un ciob *Cucuteni* şi altul modelat numai cu mâna, cu cioburi pisate în componenţă.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

36. Pe terenurile de la sud de biserică, **nr. 168**, s-a găsit material ceramic medieval, din sec. XV-XVII. Nu şi bulgăraşi de chirpic. Unele cioburi medievale mai timpurii (sf. XIV-prima jum. XV) s-au descoperit pe terasa înaltă a Siretului, în sensul deplasării spre N-V. De la biserică la prima terasă, izolat, ceramică din secolele XIV-XV.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

37. Alte urme de locuire umană – fără prezenţa chirpicului însă, **nr. 169,** – au fost identificate în punctul În *Grădină la Jidani*, pe terasa înaltă a Siretului:

- ciob din pastă fină *Cucuteni*;
- câteva *Hallstatt* sau *La Tène*;
- mai multe *Sântana de Mureş*;
- ceramică din sec. XVI-XVII, inclusiv caolin acoperit cu smalţ galben-maroniu.

Cercetare: M. A., T. Polocoşeru, 1997; colecţiile MB.

38. În locul *Loturi*, **nr. 170**, pe ogorul lui Pavel Tipa, de pe o veche terasă a Siretului, pe lângă chirpici, s-a găsit ceramică *Cucuteni,* din pastă fină, nepictată şi puţină *Hallstatt* (?).

La cca. 180 m vest de aici, pe terenul lui C-tin Bălănucă, s-au descoperit bulgăraşi de lut ars şi două aşchii din silex, atipice.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

39. Pe dealul din spatele morii, a fost descoperită o fibulă din fier datând din sec. IV d. Chr. Inf. E.I.E. Pct. necartat.

https://biblioteca-digitala.ro

40. În colecția școlii existau într-o vreme un topor de mici dimensiuni din marnă calcaroasă, mutilat și cu tăișul rupt (*Cucuteni*), un altul din silex cenușiu, cioplit (poate *tranziție spre bronz*), un topor din diorit (?), naviform și un dublu ciocan dintr-o rocă dură, gri, cu incluziuni foarte mici și rare albăstrii și maronii.

Cercetare: M. A., 1997.

41. Pe partea stângă a pârâului satului, pe terenul în pantă lină, în spatele primelor case din sat, tarla *Șerbănești*, după unii numită *Săliște*, s-au găsit rare fragmente ceramice *Sântana* și doar două, posibil, medievale.

Cercetare: M. A., 1997.

42. În locul *Podul flocilor*, înainte de intrarea în sat, în dreapta șoselei de la Suceava, ca și *La coada iazului morii* (300 m de la șoseaua spre Zvorâștea, pe a treia terasă a Siretului), cercetarea veche de teren a dus la descoperire de ceramică *Sântana* - inf. E.I.E., 1982.

Zvorâștea

43. Pe ogoarele din dreptul fostei ferme vegetale Zvorâștea, **nr. 173**, pe vechea terasă a Siretului, pe o lungime de cca. 400 m, se găsesc numeroase fragmente ceramice *Sântana de Mureș*, provenind de la o așezare de dimensiuni medii. Între acestea au fost și câteva cioburi modelate cu mâna, care se pot data mai timpuriu sau mai târziu.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

44. În spatele fostei ferme vegetale, **nr. 174**, la o depărtare de cca. 200 m, pe partea stângă a pr. Coasta Morii, pe lângă numeroși bulgări de chirpici, s-au găsit:

- așchii de silex cenușiu și alburiu cu incluziuni albicioase, un fragment de lamă de silex, cu mici retușe marginale, de mici

https://biblioteca-digitala.ro

dimensiuni, o aşchie calcinată şi un mic fragment ceramic din pastă fină (*Cucuteni,* sau sec. II-IV);

- câteva cioburi *Noua*;
- multă ceramică *Hallstatt* (neagră canelată...);
- ceramică *Sântana de Mureş*, inclusiv o gresie, o cute tipică, paralelipipedică, cu două laturi albiate şi una având şănţuiri de la folosire.

La cca. 200 m în spatele fermei, pe partea dreaptă a drumului vicinal care urcă dealul, se înşiruie mai multe ridicături de teren, de abia sesizabile (tumuli ?), unul chiar lângă drum, în timp ce alţii se găsesc spre N-NV şi pe axa E-V (aproximativ în dreptul morii).

Pe partea dreaptă a pr. Coasta Morii, s-au descoperit rare bucăţi de chirpici, o aşchie de silex, rare fragmente din *Hallstatt* şi mai multe *Sântana de Mureş*.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

45. La cca. 100 de metri înainte de vărsarea pr. Leahul în Siret, **nr. 175**, în spatele casei lui Dumitru Ursăciuc, s-au găsit câţiva bulgăraşi de chirpici şi un fragment de zgură cu fier.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

46. În locul *Sălăgeni*, **nr. 176**, între casa lui Poenaru Ion şi cea a lui Barbu Ion, s-a descoperit o veche vatră de sat, cu ceramică de tip *Lunca-Dorohoi*, (între care şi buze înalte, drepte, sau trase oblic în afară), din pastă grosieră cu microprundişuri, arsă oxidant incomplet, decorată cu incizii liniare paralele trasate neglijent. Unele cioburi au urme de făţuire verticală.

Cercetare: M. A., 1997; colecţiile MB.

47. Pe terenul din spatele casei lui Dumitru P. Puiu, **nr. 177**, pe o suprafaţă de cca. 40 mp, în direcţia S-SE, spre gospodăria lui Ion Barbu,

https://biblioteca-digitala.ro

au fost descoperite mai multe fragmente de lupe şi de zgură cu fier, asociate cu ceramică din sec. XVII-XVIII.

Cercetare: M. A., 1997; colecțiile MB.

48. În pădurea de la S-V de sat (vezi harta) exista după informațiile obținute de către Al. Odobescu, o "măgură numită Camneghilo," cunoscutul autor al chestionarului său arheologic întrebându-se dacă nu cumva numele sau nu ar deriva din slavă de la "movilă de piatră" (pct. necartat).[702]

[702] *Rămăşițe antice din județul Dorohoiu*, în *Opere complete*, vol. III, Bucureşti, 1908, p. 125.

https://biblioteca-digitala.ro

III. BIBLIOGRAFIE

xxx, *Herzogthum Bukowina in Wort und Bild,* Wien, 1882

xxx, *Repertoriul arheologic al României. Judeţul Suceava,* fişe în *mss.*, Institutul de Arheologie „V. Pârvan", Bucureşti

M. Andronic, *Descoperiri arheologice de suprafaţă aparţinând culturii Sântana de Mureş făcute în judeţul Suceava*, *mss.*, f. a. (1982 ?)

M. Andronic, *Sondajul arheologic în aşezarea de secol IV e. n. de la Podeni (jud. Suceava),* în *Suceava,* XI-XII, 1984-1985

M. Andronic, *Repertoriul arheologic al comunei Grămeşti (jud. Suceava)*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987

M. Andronic, *Cercetări istorice şi arheologice privind satul medieval Rudeşti (com. Grămeşti, jud. Suceava),* în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987

M. Andronic, *Cacica – un nou centru neolitic de exploatare a sării*, în *SCIVA*, 2, 40, 1989

M. Andronic, *Cercetări arheologice în aşezarea de secol IV d. C. de la Podeni (com. Buneşti, jud. Suceava),* în *Suceava,* XX, 1993

M. Andronic, *Noi descoperiri monetare antice în judeţul Suceava, în Jubileu-15 ani de activitate a secţiei Suceava. Societatea Numismatică Română,* Suceava, 1993

M. Andronic, *Sondajul arheologic în aşezarea de secol IV d. C. de la Zamostea*, în *Suceava*, XX, 1993

M. Andronic, *Un topor de luptă prefeudal descoperit la Suceava*, în *ArhMold.*, XVI, 1993

M. Andronic, *Repertoriul arheologic al comunei Zamostea, judeţul Suceava*, în *Suceava*, XXI, 1994

M. Andronic, *Aşezarea din sec. II-I î. H. de la Dolheştii Mari – Suceava*, în *MemAntiq.,* XIX, 1994

M. Andronic, *Aşezarea din secolele VI-VII d. Chr. de la Dolheştii Mari – Suceava*, în *MemAntiq.,* XX, 1995

M. Andronic, *Un topor eneolitic din aramă descoperit la Comăneşti (Suceava),* în *ArhMold.*, nr. XVIII, 1995

https://biblioteca-digitala.ro

M. Andronic, *Evoluția habitatului uman în bazinul hidrografic Solonețdin paleolitic până la sfârşitul secolului al XVIII-lea,* Iaşi, 1997
M. Andronic, *Cercetări arheologice în aşezarea dacică de epocă romană de la Todireşti (jud. Suceava),* în *Carpica,* XXVI, 1997
M. Andronic, *Descoperiri de monede romane la răsărit de Carpați,* în *Buletinul Societății Numismatice Române,* XC-XCI (1996-1997), nr. 144-145
M. Andronic, *O nouă necropolă tumulară hallstattiană din Bucovina*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998
M. Andronic (sub redacția), *Huțulii – o minoritate din Bucovina*, Suceava, 1998
M. Andronic, *Hrinceşti, un sat bucovinean dispărut*, în *Carpica,* XXVIII, 1999
M. Andronic, *Habitatul medieval de pe cuprinsul comunei Zamostea (județul Suceava),* în *Arheologia Medievală*, III, 2000
M. Andronic, *Sondajul arheologic din aşezarea de secol VI p. Chr., de la Suceava-Ițcani*, în *ArhMold.*, XXIII-XXIV, 2000-2001
M. Andronic et alii, *Noi cercetări arheologice de teren în județul Suceava*, în *Suceava*, XXIX-XXX, 2002-2003
M. Andronic, *Poiana - o aşezare din secolele VIII-IX d. Chr.,* în *Suceava*, XXIX-XXX, vol. I, 2002-2003, sau *Ibidem*, în *Suceava*, supliment nr. VIII, 2005
M. Andronic, *Teritoriul nord-est carpatic în a doua jumătate a primului mileniu creştin*, Suceava, 2005
M. Andronic, *Cercetări arheologice de teren în Bucovina (I),* în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2005-2006
M. Andronic. *Museum investigations of Bukovina forts and their role in collective social memory,* in vol. *Sixth World Archaeological Congress*, Dublin, Ireland, 29 th june – 4 th july 2008
M. Andronic, *Istoria Bucovinei, I, De la începuturi şi până în epoca cuceririi romane a Daciei*, Suceava, 2008
M. Andronic, *Omul preistoric în Carpații Bucovinei*, în *ArhMold.*, XXXII, 2009
M. Andronic, *Vornicul Simion Tăutul, un vrednic descendent al celebrului logofăt de epocă ştefaniană (I),* în *Suceava,* XXXVII, 2010

https://biblioteca-digitala.ro

M. Andronic, *L'exploatation du sel à l'Est des Carpates Orientaux dans la préhistoire et dans la protohistoire*, în *SCIVA*, 59-60, 2010
M. Andronic, *Cercetări arheologice de teren în Bucovina (II)*, în Suceava, XXXIX, 2012
M. Andronic, *Valea Moldovei, jud. Suceava, punct: Imaş,* în *CCA, Campania 2011,* Buc., 2012
M. Andronic, *Marginea, jud. Suceava, punct: Porcăreţ,* în *CCA, Campania 2012,* Buc., 2013
M. Andronic, *Istoria Bucovinei, II, În epoca marilor migraţii şi până la încheierea formării Moldovei medievale,* Suceava, 2014
M. Andronic, *Cercetări arheologice în Bucovina. Aşezările din secolele IV-VI de la Todireşti, jud. Suceava (cu informaţii şi despre situl Gáva Holihrady),* Suceava, 2016
M. Andronic et alii, *Repertoriul arheologic al judeţului Suceava. Literele A-D, mss*), 2007
M. Andronic, P. V. Batariuc, *Contribuţii la cunoaşterea evoluţiei habitatului uman în zona limitrofă a oraşului Suceava,* în *Suceava,* XVII-XVIII-XIX, 1990-1991-1992
M. Andronic, I. Mareş, *CCA, Campania 1995,* Buc., 1996
M. Andronic, I. Mareş, *CCA, Campania 1996*, Buc., 1997
M. Andronic, B.P. Niculică, *Botoşana, com. Botoşana, jud. Suceava, Punct: d-lul Gherman,* în *CCA*, *Campania 2010*, Sibiu, 2011
M. Andronic, B. Niculică, S. Ignătescu, *Antoceni-Sălişte, com. Forăşti, jud, Suceava,* în *CCA, Campania 2009,* Suceava, 2010
M. Andronic E. Ursu, *Voitinel, com. Gălăneşti, Marginea, com. Marginea, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 2002*, Buc., 2003
Al. Artimon, *Cronologia mormintelor şi a descoperirilor monetare din complexul arheologic medieval de la biserica Sf. Dumitru din Suceava*, în *SM*, III, 1973
Al. Artimon, *Câteva consideraţii istorico-arheologice asupra bisericii din secolul al XIV-lea descoperită la Volovăţ (jud. Suceava)*, în *SCIVA*, 3, 32, 1981
Al. Artimon, Al. Rădulescu, *Necropola medievală de la "Sf. Dumitru" din Suceava (sec. XV-XVIII),* în *Suceava*, VIII, 1981
M. Babeş, *Les fouilles archéologiques en Roumanie*, în *Dacia*, XV, 1971

https://biblioteca-digitala.ro

M. Babeş, *Die Poieneşti-Lukaševka Kultur. Ein fur Kullturgeschichte in Raum östlich der Karpaten in den Letzen Jahrhunderten von Cristi Geburt,* în *Saarbrücker Beitrage zur Alterumskunde,* vol. 30, Bonn, 1993
T. Balan, *Satele dispărute din Bucovina*, Cernăuți, 1937
Gh. Balica, *Informații arheologice în materialele documentare din arhivele statului de la Iaşi,* III, în *Revista Arhivelor,* anul XLVIII, vol. XXXIII, nr. 2
C. Balş, *Bisericile lui Ştefan cel Mare,* în *Bul. Com. Mon. Ist.*, 1925
P.V Batariuc, *Aşezarea precucuteniană de la Bosanci (județul Suceava)*, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980
P.V. Batariuc, *Ceramica ornamentală din secolul al XV-lea descoperită la Curtea Domnească din Suceava*, în *Suceava*, X, 1983
V. Batariuc, *L'idole androgyne de Mihoveni (dép de Suceava),* în *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, Iaşi, 1987
P.V. Batariuc, *Ceramică monumentală descoperită la curți boiereşti din județul Suceava*, în *SCIVA*, 1, 45, 1994
P.V. Batariuc, *Descoperiri inedite de ceramică monumentală la Suceava*, în *Suceava,* XXI, 1994
P.V. Batariuc, *Contribuții mărunte la istoria arhitecturii din Ținuturile Suceava şi Cernăuți (secolele XIV-XVIII),* Suceava, 2011
P.V. Batariuc, M. Andronic, *Descoperiri arheologice la Suceava - contribuții la cunoaşterea topografiei oraşului medieval*, în *Suceava*, XVII-XVIII-XIX, 1990-1991-1992
P.V. Batariuc, M. Andronic, *Săsciori – un sat dispărut din ținutul Sucevei,* în *Suceava*, XXXIV-XXXV-XXXVI, 2007-2008-2009
P.V. Batariuc, M. Gogu, *Suceava, jud. Suceava, Biserica Mănăstirii Sf. Ilie*, în *CCA, Campania 1998*, Vaslui, 1999
P. V. Batariuc, Fl. Hău, *Necropola medievală de la Siret-punctul C.E.C.*, în *Suceava,* XXIX-XXX, 2002-2003
P.V. Batariuc, S. Ignătescu., B. P. Niculică, *Plastica antropomorfă de la Mihoveni – „Cahla Morii"*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001
L Bătrâna, A. Bătrâna, *Cercetările arheologice de la Horodnic (jud. Suceava),* în *Suceava*, V, 1978

https://biblioteca-digitala.ro

L. Bătrâna, A. Bătrâna, *Date istorice şi arheologice despre biserica catolică din Baia*, în *Suceava*, X, 1983
L. Bătrâna, A. Bătrâna, Şt. Scorţanu, *Ansamblul reşedinţei feudale de la Giuleşti, jud. Suceava,* în *Cercetări Arheologice*, VI, 1983
A. Bătrâna, E. I. Emandi, *Cercetările arheologice de la Drăgoeşti (Suceava),* în *Suceava,* V, 1978
L. Bătrâna, O. Monoranu, A. Bătrâna, *Cercetări arheologice din cuprinsul reşedinţei feudale de la Giuleşti, com. Boroaia, jud. Suceava,* în *Cercetări arheologice,* Buc., VII, 1984
L. Bătrâna, O. Monoranu, A. Bătrâna *Cercetările arheologice din zona Fântâna Mare-Spătăreşti, com. Vadu Moldovei, jud. Suceava*, în *Cercetări arheologice*, VIII, Bucureşti, 1986
I. Bianu, *Inscripţiile în limba gotică şi caractere runice descoperite lângă Folticeni,* în *Mem. Sect., Lit., Ac. Rom.,* s. III, t. V, mem. 3, 1931
M. Bitiri, *Aşezarea paleolitică de la Udeşti şi specificul ei cultural,* în *SCIVA*, 3, 32, 1981
V. Boca, *Cartea satului*, *mss*., f. a.
I. Bogdan, *Documentele lui Ştefan cel Mare,* vol. I (1457-1492), 1913
D. Boghian, *Evoluţia habitatului uman pre- şi protoistoric în zona oraşului Suceava,*în *CC,* S.N., nr. 3-4(13-14), 1997-1998
D. Boghian şi colab., *Costâna, com. Todireşti, jud. Suceava, pct. Imaş,* în *CCA, Campania 2011*, Buc., 2012
D. Boghian şi colab., *Costâna, com. Todireşti, jud. Suceava, pct. Imaş,* în *CCA, Campania 2012*, Buc., 2013
D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit”*, în *CCA*, 2002
D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „Schit”*, în *CCA*, 2003
D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit”*, în *CCA*, 2004
D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit”*, în *CCA*, 2005
D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit”*, în *CCA*, 2006

https://biblioteca-digitala.ro

D. Boghian şi colab., *Feteşti, com. Adâncata, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA*, 2007
D. Boghian şi colab., *Feteşti, jud. Suceava, „La Schit"*, în *CCA*, 2014
N. Borofka, E. Sava, *Zu den steinernen „Zeptern/Stössel-Zeptern" „Miniatursäulen" und „Phalli" der Bronzezeit Eurasien*, în *Archäologische Mitteilungen aus Iran und Turan*, Band 30, Berlin
M. Boşcoianu, *Descoperirile arheologice din faza Cucuteni B de la Rădăuţi*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2006
E. Busuioc, *Objet de parure du V-eme siècle de notre ère, découvert á Rotopăneşti (dep. Suceava)*, în *Dacia*, N.S., XVIII, 1973
E. Busuioc, *Noi date arheologice asupra vechii mănăstiri a Humorului*, în *Suceava*, V, 1978
E. Busuioc, Gh. I. Cantacuzino, *Date arheologice asupra vechii mănăstiri a Humorului*, în *SCIV*, 1, 20, 1969
M. V. Butnariu *Răspândirea monedelor bizantine din secolele VI-VII în teritoriile carpato-dunărene*, în *Buletinul Societăţii Numismatice Române*, LXXVII-LXXIX (1983-1985), nr. 131-133, 1987
C. Buzdugan, *Riturile funerare ale comunităţilor hallstatiene târzii din Moldova*, în *Acta Moldaviae Meridionalis*, Vaslui, 1980
V. Candrea, *Broşteni. Monografie*, Ed. Ankarom, Iaşi, 1995
Gh. I. Cantacuzino, *Vechea mănăstire a Suceviţei în lumina cercetărilor arheologice*, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, XL, 3, 1971
I. Caproşu (coord.), *Suceava. File de istorie. Documente privitoare la istoria oraşului (1388 - 1918)*, vol. I, Bucureşti 1989
N. Ceredarec, *Exploatarea minelor de cupru de la Fundu Moldovei în timpul stăpânirii austriece (1805-1918)*, în *Suceava*, X, 1983
I. Cernat. E. Lazarovici. *600 de ani de istorie ai satului Vama. Studii şi schiţe monografice*, Iaşi, 2002
V. Chirica, M. Tănăsache, *Un brăzdar de plug din corn de cerb descoperit la Dolhasaca (jud. Suceava)*, în *Suceava*, IV, 1977
V. Chirica şi M. Tănăsache, *Cercetări arheologice în aşezarea de la Dolhasca jud. Suceava) şi unele consideraţii privind gravetianul de pe teritoriul României*, în *MemAntiq.*, VI-VIII, 1981
V Ciurea, *Preistoria. Viaţa omului primitiv în vechiul ţinut al Sucevei (Baia de azi)*, în *Natura*, nr. 6-7-8, 1931

https://biblioteca-digitala.ro

N. Cojocaru, *Pârteştii de Sus, o aşezare din Bucovina,* Bucureşti, 1980
V. Cojocaru, *Monografia satului Cacica, mss*
V. N. Cossaris, *Dărmăneşti. Mărturii ale trecutului*, Suceava, 1993
G. Crăciun, C-V. Popescu, *Mică enciclopedie a localităţii Marginea-Suceava*, Suceava, 2007
D. Cusiac, *Din istoria unei străvechi aşezări sucevene: satul Româneşti, comuna Grăniceşti,* în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980
D. Dan, *Comuna Straja şi locuitorii săi*, Cernăuţi, 1897
D. Dan, *Mănăstirea şi Comuna Putna*, Bucureşti, 1905
M. Dejan, *O salbă descoperită la Siret-biserica Sf. Onufrie,* în *Materialele simpozionului Polonia şi România, legături istorice şi culturale. Trecut şi prezent*, Suceava, 2011
V. Diacon, *Vechi aşezări pe Suha bucovineană. Pagini monografice*, Iaşi, 1989
M. Dinu, *Sondajul arheologic de la Dolheştii Mari*, în *MCA*, VI, 1959
M. Dinu, *Şantierul arheologic de la Dolheştii Mari (r. Fălticeni, reg. Suceava),* în *MCA*, VII, 1960
Gh. Dumitroaia şi colab., *Solca, com. Solca, jud. Suceava,* în *CCA, Campania 2003,* Buc., 2004
E.I. Emandi, *Recunoaşteri arheologice de suprafaţă în bazinul râului Solca*, în *Studium*, 3, Suceava, 1970
E.I. Emandi, *Descoperiri arheologice din secolele IV-V e. n. în bazinul superior al Şomuzului Mare*, în *SCIVA*, 3, 27, 1976
E. I. Emandi, *Valorificarea elementelor de istorie locală într-un muzeu sătesc (Liteni-Moara).* în *Suceava*, V, 1978
E. I. Emandi, *Consideraţii istorico-geografice asupra aşezărilor medievale din Depresiunea piemontană Rădăuţi (secolele XIV-XVII),* în *SCIVA*, 3, 30, 1979
E. I. Emandi, *Unele aspecte privind prelucrarea datelor paleodemografice şi reprezentarea lor în muzee,* în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980
E.I. Emandi, *Cercetări privind uneltele de tăiat de pe teritoriul României în perioada secolelor IX-XVII*, în *Studii şi comunicări de istorie a civilizaţiei populare din România*, II, Sibiu, 1981
I. Filipiuc, *Fost-au acest Ştefan Vodă,* antologie de folclor, Ed. Junimea, 1984

https://biblioteca-digitala.ro

A.C. Florescu, *K vopru o kremenyh toporay v Moldove*, în *Dacia*, NS, III, 1959
Gr. Foit, *Aşezarea dacică de la Siliştea Şcheii (sec. II-III e.n.)*, în *SM*, I, 1969
Gr. Foit, *Cimitirul de incinerație dacic din sec. II-III e. n. de la Suceava*, în *SM*, III, 1973
Gr. Foit, *Două morminte ale culturii amforelor sferice descoperite la Suceava*, în *SM*, III, 1973
Gr. Foit, *Tezaure monetare răzlețe* în *Suceava,* VI-VII, 1979-1980
Gr. Foit, *Un tezaur de denari din secolul al XV-lea la Suceava,* în *Suceava,* VI-VII, 1979-1980
Gr. Foit, *Considerații pe marginea unor descoperiri monetare de la Mănăstirea Putna*, în *Suceava*, IX, 1982
Gr. Foit, *Consemnări cu privire la unele descoperiri arheologice din oraşul Suceava*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987
R. Gassauer, *Teracote sucevene*, extras *din Bul. Com. Mon. Ist.*, facs. 86, 1935
C. C. Giurescu, *Târguri sau oraşe şi cetăți moldovene din secolul al X-lea până la mijlocul secolului al XVI-lea*, Bucureşti, 1967
M. Gogu, *Monedele bizantine aflate în colecția numismatică a muzeului Național al Bucovinei din Suceava*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XVIII, 1999-2000-2001
M. Gogu, B. Niculică, *O aplică din aur descoperită lângă biserica Sf. Simion – "Turnu Roşu" Suceava*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999
M. Gogu, B. Niculică, *Suceava, jud. Suceava, Punct: Biserica "Sf. Simion" (Turnu Roşu)*, în *CCA*. *Campania 1999*, Buc., 2000
Al. I. Gonța. *Documente privind istoria României. Indicele numelor de locuri, A. Moldova. veacurile XIV-XVII(1384-1625),* Bucureşti, 1990
N. Grămadă, *Toponimia satelor din Bucovina*, fond *N. Grămadă*, Arh. Naț. Suceava, inv. 113-118
Fl. Hău, Şt. Dejan, *Cumpărătura. com. Bosanci, jud. Suceava, pct. Biserica satului dispărut Nimerceni*, în *CCA*, *Campania 2005*, Buc., 2006
Fl. Hău şi I. Mareş, *Ruinele unui monument istoric necunoscut: biserica satului (dispărut) Nemirceni*, în *Suceava*. XXII-XXIII, 1995-1996

https://biblioteca-digitala.ro

Fl. Hău, I. Mareş, *Cumpărătura, com. Bosanci, jud. Suceava, punct. Satul medieval Nimerceni*, în *CCA*, Campania 2001, Buc. 2002
Fl. Hău, E. Ursu, V. Blănaru, *Volovăț, Biserica veche,* în *CCA, Campania 2004*, Buc. 2005
Fl. Hău, C.E. Ursu, V. Blănaru, *Săpăturile arheologice în regim de salvare de la Vatra Dornei-punct „Hanul Lăpuşneanul."Campania 2002,* în *Suceava*, XLI, 2014
C. Iconomu, *Contribuții la istoricul cercetărilor arheologice de la Cucuteni*, în vol. *Cucuteni aujourd'hui*, Piatra Neamț, *BMA,* II, 1996
M. Ignat, *Din istoricul cercetărilor arheologice din județul Suceava*, în SM, I, 1969
M. Ignat, *Descoperirile din La Tène-ul timpuriu de la Bosanci (jud. Suceava)*, în *SCIV*, 3, 24, 1973
M. Ignat, *Şantierul arheologic de la Rus-Mănăstioara. Cercetările din anii 1967 şi 1969,* în *SM*, III, 1973
M. Ignat, *Découvertes du Hallstatt thrace dans le département de Suceava*, în *Thraco-Dacica*, I, 1976
M. Ignat, *Contribuții numismatice la istoria dacilor din nordul Moldovei în secolele II-III e. n.*, în *Suceava*, IV, 1977
M. Ignat, *Necropola hallstattiană de la Volovăț-Dealul Burlei,* în *Suceava*, V, 1978
M. Ignat, *Cercetări arheologice privind cultura dacilor din nordul Moldovei în secolele II-III e. n. Raport preliminar*, în *MCA*, XIII, 1979
M. Ignat, *Cercetări arheologice de la Dolheştii Mari*, în *MCA*, XVI, 1980
Ignat M., *Contribuții la cunoaşterea epocii bronzului şi a Hallstattului timpuriu în județul Suceava*, în *Thraco-Dacica*, II, 1981
M. Ignat, *Descoperiri din prima jumătate a secolului V e. n. pe valea Sucevei*, în *SAA*, I, 1983
M. Ignat, *Vestigiile geto-dacice de la Zvorîştea şi semnificația lor,* în *Suceava,* X, 1983
M. Ignat, *Contribuții la cunoaşterea valurilor de pământ din spațiul est-carpatic – Valul din Bucovina,* în *Suceava*, XI-XII, 1984-1985
M. Ignat, *Dacii din nordul Moldovei în secolele II-III e.n.*, teză de doctorat, Universitatea „Al. I. Cuza", Iaşi, în *mss,* 1986

https://biblioteca-digitala.ro

M. Ignat, *Noi descoperiri de piese de bronz în zona Sucevei*, în *Suceava*, XX, 1993
M. Ignat, *Necropola de la Dolheştii Mari, jud. Suceava*, în *MCA,* 1993
M. Ignat, *Un cercetător mai puţin cunoscut al vestigilor arheologice din Bucovina: Isidor cav. de Onciul*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998
M. Ignat, *Contribuţii la cunoaşterea culturii tumulilor carpatici. Tumulul nr.1 din necropola de la Boroaia (jud. Suceava),* în *SCIVA*, 1-2, 50, 1999
M. Ignat, *Dacii liberi din Moldova. Contribuţii arheologice. Necropolele de la Podeni şi Zvorâştea*, Iaşi, 1999
M. Ignat, *Unele aspecte ale riturilor funerare din aspectul Poieneşti rezultate prin cercetările de la Podeni şi Zvorîştea*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999
M. Ignat, *Un nouveau groupe cullturel du Hallstatt tardif sur le territoire de la Roumanie*, în *Studia Antiqua et Archaeologica,* VII, 2000
M. Ignat, *Necropole tumulare din Depresiunea Rădăuţi, rezultatele şi perspectivele cercetărilor*, în *CC*, NS, nr. 8-9 (18-19), 2002-2003
M. Ignat, *Dècouvertes, collections et recherches numismatiques à Suceava,* în *CC*, NS, nr. 10 (20), 2004
M. Ignat, *Necropolele tumulare din zona Rădăuţi în cadrul lumii traco-getice (sec. VII-V a. H.),* Târgovişte, 2006
M. Ignat, *Un fragment ceramic cu decor găsit la Dumbrăveni* (*Suceava*) *– un simbol solar sau de la începutul creştinismului*, în *CC*, SN, nr. 14 (24), 2008
M. Ignat, D. Boghian, S. Ignătescu, I. Mareş, B. P. Niculică, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Sub Pădure"*, în *CCA*, 2007
M. Ignat, V. Cozariuc, *O locuinţă din secolele VI-VII e.n. descoperită la Mărăţeia Mică (com. Dărmăneşti), jud. Suceava*, în *Suceava*, XVII-XVIII-XIX, 1990-1991-1992
M. Ignat, A. László, I. Mareş, *Dealul Ruina-Siret,* în *CCA*, *Campania 1996,* Buc. 1997
M. Ignat, Gh. Pâţu, *Un topor de bronz descoperit la Caşvana,* în *Suceava,* IX, 1982
M. Ignat şi D. Popovici, *Un mormânt în cistă descoperit la Şerbăneşti com. Zvorâştea (judeţul Suceava),* în *Suceava,* VI-VII, 1979-1980

https://biblioteca-digitala.ro

S. Ignătescu, *Ceramica liniară de la Mihoveni-Cahla Morii,* în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, (1999-2001)
S. Ignătescu, *Locuirea liniar-ceramică de la Şcheia-Silişte (jud. Suceava),* în *CC*, SN, 6-7(16-17), (2000-2001), 2003
D. Iosep, *Câteva probleme de geografie istorică pe teritoriul satului Udeşti (judeţul Suceava),* în *Studii şi cercetări de geografie*, Suceava, 1983
P. Jitariu, *Monografia folclorică a satului Berchişeşti, judeţul Suceava*, Bucureşti, 1973
R. F. Kaindl, *Die Antropologische Gesellschaft in Wien ihren Verhältnisse zur Bukowina,* în *JBLM,* I, Czernowitz, 1893
R. F. Kaindl, *Geschichte der Bukowina seit den älterstten Zeit*, I, Cernăuţi, 1903
Al. Lapedatu, *Antichităţile de la Baia. I. Note istorice,* în *Bul. Com. Mon. Ist.*, II, 1909
A. László, *Un grup hallstattian timpuriu în Podişul Sucevei,* în *Cercetări Istorice,* XIV-XV, 1983-1984
A. László *Începuturile epocii fierului la est de Carpaţi. Culturile Gáva-Holihrady şi Corlăteni-Chişinău pe teritoriul Moldovei*, Bucureşti, 1994
A. László, B. P. Niculică, M. Ignat, I. Mareş, *Siret - Dealul Ruina,* în *CCA*, Vaslui, 1999, în *CCA*, Buc., 2001, în *CCA*, Buc. 2003, în *CCA*, Buc. 2004, în *CCA,* Buc., 2005, în *CCA*, Buc. 2006.
A. Luchian, *Rădăuţi vatră românească de tradiţii şi înfăptuiri socialiste,* Buc.,1982
I. Mareş, *Româneşti-Chetriş, jud. Suceava*, în *CCA, Campania 1993*, Satu Mare, 1994 şi în *CCA, Campania 1994*, Cluj-Napoca, 1995
I. Mareş, *Biserica Fetelor din Suceava, un locaş* (s. n.) *de cult dispărut*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2006
I. Mareş, *Săpăturile arheologice de salvare de la Româneşti-Chetriş, com. Grăniceşti, jud. Suceava*, în *Suceava*, XXXVII, 2010
I. Mareş, I. Cojocaru, *Prelucrarea cuprului în cultura Cucuteni – Tripolie (Topoarele ciocan şi topoarele cu două braţe dispuse în cruce)*, în *Suceava*, XXII-XXIII, 1995-1996
I. Mareş şi colab., *Suceava, Câmpul Şanţurilor,* în *CCA, Campania 2007,* Buc., 2008

https://biblioteca-digitala.ro

I. Mareş şi colab., *Un mormânt în cutie/cistă de piatră, din bronzul mijlociu, cultura Komariv, descoperit la Suceava – Câmpul Şanţurilor – strada Parcului*, în *Suceava,* XXXVII, 2010
I. Mareş, Şt. Dejan, *Româneşti, com. Grăniceşti, Punct: „Chetriş”,* în *CCA, Campania 2005*, Buc., 2006
I. Mareş, M. Ignat, C-E Ursu, B. Niculică, *Rezultatul cercetărilor arheologice privind aşezarea geto-dacică din oraşul Suceava-“Dealul Zamca” (1996-1997),* în *Suceava,* XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001
I. Mareş, B.P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaş”*, în *CCA*, 2002
I. Mareş, B.P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaş”*, în *CCA*, 2003
I. Mareş, B.P. Niculică, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaş”*, în *CCA,* 2004
I. Mareş, B.P. Niculică, Şt. Dejan, S. Bedreagă, T. Dolenschi, *Suceava, Cartier Burdujeni - Silişte,* în *CCA, Campania 2007,* Buc., 2008
I. Mareş, C-E. Ursu, O. Cotoi, B.P. Niculică, *Săpăturile arheologice de la Iţcani – „Ferma 2” (1998-1999)*, în *Suceava*, XXXI-XXXIII, 2004-2005-2006
S.Fl. Marian, *Tradiţii poporane române din Bucovina,* ed. Iordan Datcu, Ed. Universal Dalsi, 2000
I. Marţolea, *Udeşti. O comună din Ţara de Sus*, Buc., 1986
M.D. Matei. *Cercetările arheologice de la Siret (1984-1989).* în *Suceava*. XXIV-XXV, 1997-1998
M.D. Matei, P.V. Batariuc, *Suceava, Mirăuţi, Biserica “Sf. Gheorghe”*, în *CCA, Campania 1997*, Buc., 1998
M.D. Matei, P. V. Batariuc, Gh. Sion, *Suceava, Biserica “Sf. Gheorghe” Mirăuţi,* în *CCA, Campania 1993*, Buc., 1994
M.D. Matei, P.V. Batariuc, Gh. Sion, *Suceava, Mirăuţi, “Biserica Sf. Gheorghe”*, în *CCA, Campania 1994*, Buc., 1995

https://biblioteca-digitala.ro

M.D. Matei, P.V. Batariuc, *Biserica "Sf. Ilie"*, în *CCA, Campania 1997*, Buc., 1998
M.D. Matei, P.V. Batariuc, M. Gogu, Sf. *Ilie, com. Şcheia, jud. Suceava, Punct: Biserica Sf. Ilie*, în *CCA, Campania 1999*, Buc., 2000
M. Matei şi colab., *Şantierul arheologic Suceava*, în *MCA*, IX, 1970
M.D. Matei, E.I. Emandi, *Noi puncte arheologice pe harta judeţului Suceava (Bazinul Şomuzului Mare)*, în *SCIVA*, 1, 27, 1976
M.D. Matei, E. I. Emandi, *Habitatul medieval rural din Valea Moldovei şi din bazinul Şomuzului Mare. Secolele XI-XVII*, Bucureşti, 1982
M.D. Matei, I. E. Emandi, *O ctitorie din secolul al XIV-lea a vornicului Oană de la Tulova*, în *Studii şi Cercetări de Istoria Artei – (AP)*, 32, 1985
M.D. Matei, E.I. Emandi, *Siret, jud. Suceava, A. Biserica Sf. Ioan Botezătorul, B. oraşul medieval*, în *Situri cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996
M.D. Matei, I. E. Emandi, *O casă de orăşean din secolul al XV-lea de la Suceava*, în *SCIVA*, 4, 48, 1997
M.D. Matei, E. I. Emandi şi O. Monoranu, *Cercetări arheologice. Habitatul medieval rural din bazinul superior al Şomuzului şi al Moldovei (sec. XIV-XVII)*, Suceava, 1982
M.D. Matei şi Al. Rădulescu, *Şantierul arheologic Udeşti (jud. Suceava)*, în *SM*, III, 1973
H. Mattingly, E. A. Sydenham, *Roman Imperial Coinage*, London, sqq. (*RIC*), 1924
V. Mihăilescu-Bîrliba, V. Butnariu, *Descoperiri monetare în Moldova, II*, în *Arh Mold.*, XVI, 1993
B. Mitrea şi colab., *Şantierul arheologic Suceava-Cetatea Neamţului (r. Suceava, reg. Suceava)*, în *SCIV*, 1-2, 5, 1954
B. Mitrea şi colab., *Şantierul arheologic Suceava-Cetatea Neamţului*, în *SCIV*, 3-4, 6, 1955
C. Moisescu, *Interferenţe şi sinteze stilistice la începuturile arhitecturii ecleziale moldoveneşti (sec. XIV-XV)*, în *Ars Transsilvaniae*, III, 1993
D. Monah, Şt. Cucoş, *Aşezările culturii Cucuteni din România*, Iaşi, 1985
L. Morariu, *Muzeul oraşului Suceava*, în *Glasul Bucovinei*, Cernăuţi, nr. 2098, 5 mai 1926.

https://biblioteca-digitala.ro

C. Morrison, *Catalogue des monnaies de la Bibliotéque Nationale*, Paris, tome 2, 1970
G. Muntean, *Satele României, Bilca*, Bucureşti, 1987
L. Munteanu, I. Iaţcu, *Descoperiri monetare din Moldova, VI*, în *ArhMold.*, XXXVII, 2014
V. Neamţu, E. Neamţu, *Contribuţii la cunoaşterea satului Tişăuţi din fostul ocol al Sucevei*, în *SM*, III, 1973
E. Neamţu, V. Neamţu, S. Cheptea, *Oraşul medieval Baia în secolele XIV-XVII. Cercetările arheologice din anii 1967-1976*, vol. I, Iaşi, 1980
E. Neamţu, V. Neamţu, S. Cheptea, vol. II, *Oraşul medieval Baia în secolele XIV-XVII*, Iaşi, 1984
I. Nestor, *Der Stand der Vorschungsgeschichte in Rumänien*, în *Bericht der Römisch Germa-nischen Kommission*, 22, Berlin, 1930
A. Niculăiasa, M. Niculăiasa, *Din istoricul comunelor Rădăşeni şi Berchişeşti*, Bucureşti, 1979
B. Niculică, *O seceră din bronz descoperită la Mihoveni (com. Şcheia) jud. Suceava*, în *CC*, SN, nr. 5 (15), 1999
B. Niculică, *O aşezare cucuteniană pe teritoriul satului Adâncata (comuna Adâncata, judeţul Suceava)*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001
B.P. Niculică, *Topoare de piatră aparţinând epocii bronzului descoperite pe teritoriul judeţului Suceava*, în *CC*, SN, 6-7(16-17), (2000-2001),2003
B.P. Niculică, *Consideraţii privind aşezarea Noua de la Cumpărătura* (*comuna Bosanci, judeţul Suceava*), în Suceava, XXIX-XXX, 2004
B.P. Niculică, *Din istoricul preocupărilor arheologice în Bucovina. Societatea Arheologică Română*, Suceava, 2009
B.P. Niculică. *Primii tumuli ai Bucovinei. Cercetările de la sfârşitul sec. XIX. şi începutul sec. XX din zona Horodnicul de Jos (jud. Suceava)*. în *Suceava*, XXXVII, 2010
B.P. Niculică, *Suceviţa, com. Suceviţa, jud. Suceava, pct. Mănăstirea Suceviţa*, în *CCA. Campania 2010*, Buc., 2011
B.P. Niculică, *Epoca Bronzului în Podişul Sucevei*, Suceava, 2015
B.P. Niculică et alii, *Baia, com. Baia, jud. Suceava, „Cetăţuie"*, în *CCA*. Campania 2003

https://biblioteca-digitala.ro

B.P. Niculică, M. Andronic, *O nouă aşezare precucuteniană în nordul Moldovei*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998, (2000)
B.P. Niculică, C. Aparaschivei, *Un nou sit arheologic în Podişul Fălticenilor*, în *Suceava*, XXXI-XXXII-XXXIII, 2004-2005-2006
B.Niculică, I. Cojocaru, *Noi date cu privire la un topor de aramă aparţinând epocii bronzului, din colecţiile Muzeului Naţional al Bucovinei,* în *Suceava,* XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001
B.P. Niculică şi colab., *Baia: Imaş (Cetăţuia)*, în *CCA, Campania 2003*, Buc., 2004
B.P. Niculică şi colab., *Comuna Horodnicul de Jos, jud. Suceava, punct: Vârful Colnicului*, în *CCA, Campania 2012*, Buc., 2013
B.P. Niculică, V. Budui, I. Mareş, *Consideraţii privind unele topoare de piatră, din epoca bronzului, descoperite în Podişul Sucevei*, în *Suceava*, XXIX-XXX, 2004
B. Niculică, S. Ignătescu, *Recunoaşteri arheologice în Podişul Sucevei (II)*, în *CC*, SN, 6-7 (16-17), 2000-2001, 2003
B. Niculică, S. Ignătescu, D. Boghian, *Recunoaşteri arheologice în Podişul Sucevei,* în *CC*, SN, 5 (15), 1999
B.P. Niculică, I. Mareş, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaş"*, în *CCA*, 2005
B.P Niculică, I. Mareş, D. Boghian, S. Ignătescu, V. Budui, C. Buzdugan, *Adâncata, com. Adâncata, jud. Suceava, „Imaş"*, în *CCA*, 2006
Al. Odobescu, *Rămăşiţe antice din judeţul Dorohoiu*, în *Opere complete*, vol. III, Buc., 1909
D. Olinescu, *Charta arheologică a Bucovinei,* în *BSRG,* XV, trim. I-II, 1894
I. Onciul, *Fondul religionar gr. or. al Bucovinei. Substratul, formarea, dezvoltarea, administraţia şi starea lui de faţă,* în *Candela*, X, 1891
P. Oprea, *Urme ceramice de la casele hatmanului Luca Arbore*, în *SCIA, AP*, 2, 1965
Al. Păunescu, *Evoluţia uneltelor şi armelor din piatră cioplită descoperite pe teritoriul României,* Buc., 1970

https://biblioteca-digitala.ro

Al. Păunescu, *Paleoliticul şi epipaleoliticul de pe teritoriul Moldovei cuprins între Carpaţi şi Siret,* vol.I/1, Bucureşti, 1998
M. Petrescu-Dîmboviţa, *Contribuţii la problema sfârşitului epocii bronzului şi începutul epocii fierului în Moldova*, în *SCIV,* 3-4, 4, 1953
M. Petrescu-Dîmboviţa, *Date noi relatilv la descoperirile de obiecte de bronz de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului din Moldova,* în *ArhMold.*, 2-3, 1964
M. Petrescu-Dîmboviţa, *Depozitete de bronzuri din România*, Buc., 1977
Gh. Poenaru Bordea et Bucur Mitrea, *Découvertes monétaires en Roumanie 1993 (XXXVII),* în *Dacia,* N.S., 1994-1995
C. Popa, *Bălineşti*, ed. Meridiane, 1981
R. Popa, M. Mărgineanu-Cârstoiu, *Mărturii de civilizaţie medieval românească. O casă a domniei şi o sobă monumentală la Suceava din vremea lui Ştefan cel Mare,* Bucureşti, 1979
D. Popescu, *Săpăturile arheologice din RSR*, în *SCIV*, 3, 16, 1965
D. Popovici, *Noi descoperiri de topoare de silex în judeţele Suceava şi Neamţ*, în *Suceava*, IV, 1977
D. Popovici, M. Ignat, *Cercetările arheologice din "Cetăţuia" de la Mereşti (com. Vultureşti, jud. Suceava),* în *Suceava*, VIII, 1981
D. N. Popovici, C. Simiciuc, *Figurine de lut din vechile colecţii ale muzeelor din judeţul Suceava*, II, în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980
D. Popovici, N. Ursulescu, *Şantierul arheologic Preuteşti-Cetate (jud. Suceava),* în *Cercetări Arheologice,* IV, 1981
D. Popovici, N. Ursulescu, *Şantierul arheologic Preuteşti-Cetate (jud. Suceava),* în *Cercetări Arheologice*, VII, 1984
C. Preda, *Circulaţia monedelor bizantine în regiunea carpato-dunăreană,* în *SCIV,* 3, 23, 1972
P. Rezuş, *Contribuţii la istoria oraşului Rădăuţi*, Buc., 1975
A. Riegel, *Funde aus der Wölkerwanderungszeith in der Bukowina,* în *Mitteilungen der k. und k. Zentralkommission für Kunst-und historische Denkmale*, 28, 1902
K.A. Romstorfer, " în *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museums*, I, 1893
K.A. Romstorfer, *Aus des „Mittheilungen der k. k. Centralkommission..."*, în *JBLM,* II, 1894
K.A. Romstorfer, *Amphorafund in Suczawa*, *JBLM*, VII, 1899

https://biblioteca-digitala.ro

K.A. Romstorfer, *Cetatea Sucevei*, Bucureşti, 1913
S. Sanie, *Civilizaţia romană la est de Carpaţi şi romanitatea pe teritoriul Moldovei, Secolele II î. e. n. – III e. n.*, Iaşi, 1981
V. Săhleanu, *Din trecutul salinei şi comunei Cacica, mss.* dactilografiat, 1939
W. Schmidt, *Notize 104*, în *Mitteilungen der k. und k. Zentralkommission für Kunst-und historische Denkmale*, Viena, 17, 1891
Gh. Scripcaru, *Boroaia. O întoarcere în spirit*, Ed. PsihOmnia, Iaşi, 1998
V. Spinei, *Descoperiri de topoare din silex din Moldova*, în *MemAntiq.*, III, 1971
V. Spinei, *Moldova în secolele XI-XIV*, Chişinău, 1982
V. Spinei, *Siret, „Sf. Treime*, în *CCA, Campania 1994*, Buc., 1995
V. Spinei, *Siret, jud. Suceava*, în *CCA*, 1983-1992, Buc., 1997
V. Spinei, C. Asăvoaie, *Siret, jud. Suceava*, în *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996
V. Spinei, V. Cotiugă, C. Hriban, E. Sednic, *Siret, aşezarea medievală*, în *CCA, Campania 1998*, Vaslui, 1999
J. Szombathy, *Prähistorische Rekognoscierungstour nach der Bukowina im Jahre 1893*, în *JBLM*, II, 1894
J. Szombaty, *Zweite Recognoscierungstour in der Bukowina.* în *JBLM*, III, 1895
J. Szombathy, *Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild, Bukowina*, Wien, 1899
I. Şandru, *Contribuţii istorico-geografice asupra dezvoltării oraşului Rădăuţi*, Iaşi, 1953
I. Şandru, C. Blaj, *Câteva trăsături geografice ale teritoriului oraşului Rădăuţi*, în *Probleme de geografie*, vol. III, Buc., 1956
P. Tabarcea, M. Andronic, *Todireşti – un sat din Bucovina. Istorie, oameni şi locuri*, Suceava, 2014
M. Tănase, *Sondajul arheologic de la Pojorâta (judeţul Suceava)*, în *Suceava*, XXIV-XXV, 1997-1998
D. Gh. Teodor, *Elemente şi influenţe bizantine în Moldova în secolele IX-XI*, în *SCIV*, 1, 21, 1970
D. Gh. Teodor, *Civilizaţia romanică la est de Carpaţi în secolele V-VII e.n. Aşezarea de la Botoşana-Suceava*, Iaşi, 1984

https://biblioteca-digitala.ro

D. Gh. Teodor, *Descoperiri arheologice şi numismatice la est de Carpaţi în secolele V-XI*, Bucureşti, 1997
D. Gh. Teodor, *Inscripţiile rupestre de la Cotârgaşi-Suceava*, în *Închinare lui P. St. Năsturel la 80 de ani*, vol. ed. de I. Cândea, P. Cernovodeanu şi Gh. Lazăr, Brăila, 2003
D. Gh. Teodor, *Aşezarea medievală timpurie de la Suceava-Şipot*, Iaşi, 2013
D. Gh. Teodor, I. Ioniţă, *Cercetări arheologice în Podişul Sucevei,* în *ArhMold.,* V, 1967
D. Gh. Teodor, E. Neamţu, V. Spinei, *Cercetări arheologice la Lunca – Dorohoi,* în *ArhMold.,* VI, 1969
S. Teodor, *Contribuţii la cunoaşterea ceramicii în secolele III-II î. e. n. din Moldova,*în *SCIV,* 1, 18, 1967
S. Teodor, *Unele date cu privire la cultura geto-dacică în nordul Moldovei în lumina săpăturilor de la Botoşana,* în *SCIV,* 1, 20, 1969
S. Teodor, *Săpăturile arheologice de la Budeni-comuna Dolhasca (Suceava)*, în *Suceava*, V, 1978
S. Teodor, *Vestigii sporadice din epoca bronzului şi a fierului la Botoşana,* în *Suceava,* VI-VII, 1979-1980
S. Teodor, *Aşezarea de epocă La Tène de la Botoşana,* în *SCIVA,* 2, 31, 1980
S. Teodor, *Elemente celtice pe teritoriul est-carpatic al României,* în *ArhMold.,* XII, 1988
D. Tudor, *Răspândirea amforelor greceşti ştampilate în Moldova, Muntenia şi Oltenia*, în *ArhMold.*, V, 1967
V. Tufescu, *Un sat milenar Ilişeşti*, în *Natura*, XXIX, nr. 11-12, 1940
I. Ţabrea. *Monografia comunei Pârteştii de Jos. jud. Suceava. mss.* f. a.
I. Ţabrea, în *Gazeta Bucovinenilor*, anul IV, nr. 54, 15 mai 1937
V. Ţibulcă, *Slatina (Drăceni). O comună de pe valea Suhăi Mici. Monografie*, Suceava, 2007
E.C. Ursu, *Evoluţia habitatului uman în judeţul Suceava de la paleolitic până în secolul IV d. Ch.*, Suceava, 1997, *mss.*, (lucrare citată în M. Andronic şi colab., *Repertoriul arheologic al judeţului Suceava. Literele A-D, mss*)
Урсу К-Э, Константин Апараскивей, *Сосуды со стилизованными*

https://biblioteca-digitala.ro

антропоморфными изображениями из ареала Прекукутень – Триполье А. Некоторые соображения, în *Stratum Plus*, 2, 2014
C-E Ursu, Constantin Aparaschivei, *Vase cu reprezentări antropomorfe stilizate din arealul Precucuteni-Tripolie A. Câteva considerații*, în *Schola. Ars. Historia. In honorem Tereza Sinigalia, la 45 de ani de activitate ştiinţifică*, Pătrăuți, Editura Heruvim, 2014
C-E Ursu, Constantin Aparaschivei, *A few considerations on some of the ceramic vessels decorated with stylized anthropomorphic representations, from Precucuteni-Tripolye A area*, în *Brukenthal Acta Musei*, IX.1, 2014
E. C. Ursu, I. Mitrea, *Considerații asupra sceptrelor tronconice din piatră descoperite pe teritoriul României*, în *Suceava*, XXVI-XXVII-XXVIII, 1999-2000-2001
C-E Ursu, St. Țerna, *Baia, com. Baia, jud. Suceava. Punct: În Muchie*, în *CCA. Campania 2013*, Buc., 2014
C-E Ursu, S. Țerna, *Археологические исследования 2012-2013 гг. в Байя (уезд Сучава, Румыния) и некоторые новые данные о домостроительстве Прекукутень – Триполье А*, în A. Diachenko, F. Menotti, S. Ryzhov, K. Bunyatyan and S. Kadrow / За редакцією О. Дяченка, Ф. Менотті, С. Рижова, К. Бунятян і С. Кадрова (eds.), *The Cucuteni-Tripolye cultural complex and its neighbours. Essays in Memory of Vladimir Kruts / Культурний комплекс Кукутень-Трипілля та його сусіди. Збірка наукових праць пам'яті Володимира Круца*, Київ, 2015
C-E Ursu, St. Țerna, *Tracing the megastructures back in time: an exceptional building from the settlement Baia - În Muchie, Suceava county, Romania*, în *На східній межі старої Європи/ At the Eastern frontiers of Old Europe. Матеріали міжнародної наукової конференції, Кіровоград, Небелівка 12–14 травня 2015*, Кіровоград, 2015
N. Ursulescu, *Aşezările omeneşti de pe teritoriul Sucevei până în secolul al VI-lea*, SM, III, 1973
N. Ursulescu, *Exploatarea sării din saramură în neoliticul timpuriu, în lumina descoperirilor de la Solca (jud. Suceava)*, în *SCIVA*, 3, 28, 1977

https://biblioteca-digitala.ro

N. Ursulescu, *Recunoaşteri arheologice în comuna Vereşti (jud. Suceava),* în *Suceava*, VI-VII, 1979-1980
N. Ursulescu, *Contribuţii la cunoaşterea evoluţiei şi poziţiei cronologice a culturii Starčevo-Criş pe teritoriul Moldovei*, în *Suceava*, X, 1983
N. Ursulescu, *Evoluţia culturii Starčevo-Criş pe teritoriul României*, supliment III, *Suceava*, 1984
N. Ursulescu, *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iaşi, 2002
N. Ursulescu, M. Andronic, Fl. Hău, *Contribuţii la cunoaşterea aşezărilor de pe teritoriul Siretului înainte de constituirea oraşului medieval*, în *Suceava*, XIII-XIV, 1986-1987
N. Ursulescu, P. V. Batariuc, *Cercetările arheologice de la Mihoveni (Suceava)-1973*, în *Suceava*, V, 1978
N. Ursulescu, V. Batariuc, *Aşezarea culturii ceramicii liniare de la Mihoveni (jud. Suceava),* în *SCIVA,* 2, 30, 1979
N. Ursulescu, M. Camilar, *Un opaiţ roman descoperit la Plăvălari (com. Udeşti, jud. Suceava),* în *Suceava*, VIII, 1981
N. Ursulescu, M. Ignat, *Săpături arheologice în judeţul Suceava (1972-1976),* în *Suceava,* IV, 1977
N. Ursulescu, S. Ignătescu, *Preuteşti-Haltă. O aşezare cucuteniană pe valea Şomuzului Mare,* Iaşi, 2003
N. Ursulescu, Şt. Manea, *Evoluţia habitatului din bazinul Şomuzului Mare în zona comunei Preoteşti*, în *Suceava,* VIII, 1981
Al. Vasilescu, *Drumurile "tătăreşti" în lumina noilor descoperiri arheologice din judeţul Suceava,* în *SM* (*Suceava*), I, 1969
I. Vorobchevici, *Istoria Sf. Mănăstiri Dragomirna*, ed. a II-a, Cernăuţi, 1925
Al. Vulpe, *Die Äxte und Beile in Rumänien*. II, PBF, München, 1975
N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmboviţa şi Em. Zaharia, *Aşezări din Moldova. De la paleolitic până în secolul al XVIII-lea*, Bucureşti, 1970.

https://biblioteca-digitala.ro

IV. HĂRȚILE UNITĂȚILOR TERITORIAL-ADMINISTRATIVE

Hărți cu mai multe comune (trimiterile s-au făcut în text):

Comunele Adâncata şi Hănțeşti
Comunele Bălăceana, Ciprian Porumbescu şi Ilişeşti
Comunele Botoşana şi Comăneşti
Comunele Burla şi Volovăț
Comunele Calafindeşti şi Şerbăuți
Comunele Capu Câmpului şi Valea Moldovei
Comunele Forăşti şi Fântâna Mare
Comunele Gălăneşti şi Voitinel
Comunele Hârtop şi Preuteşti
Comuna Iaslovăț şi oraşul Milişăuți
Comuna Poieni-Solca şi oraşul Solca

https://biblioteca-digitala.ro

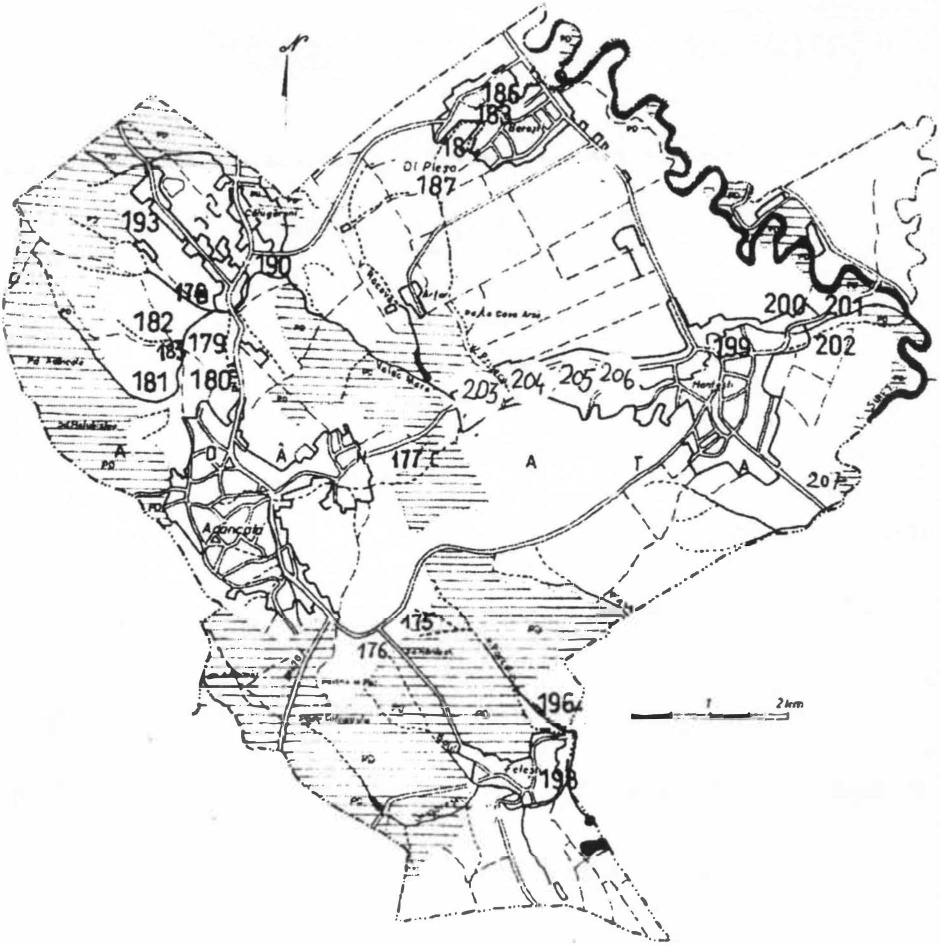

Harta comunelor Adâncata şi Hânţeşti

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Arbore

https://biblioteca-digitala.ro

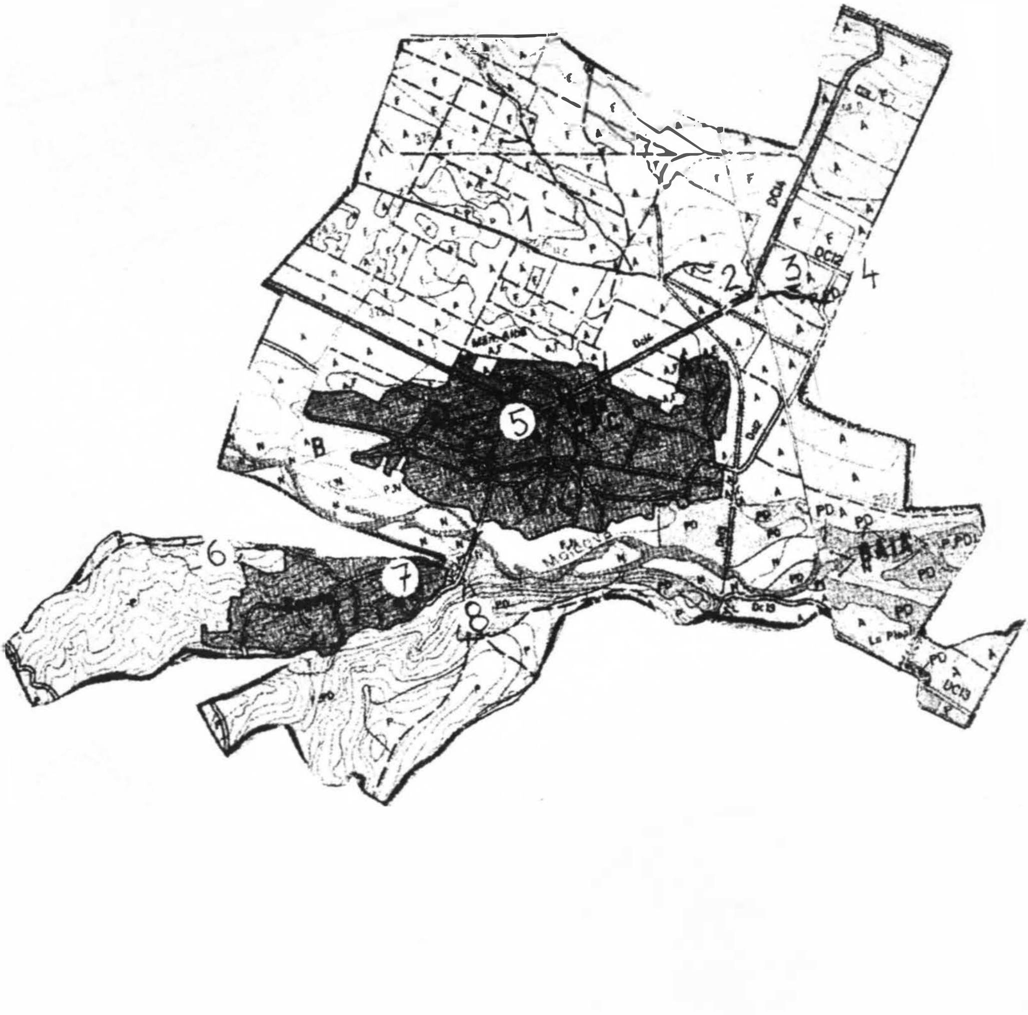

Harta comunei Baia

https://biblioteca-digitala.ro

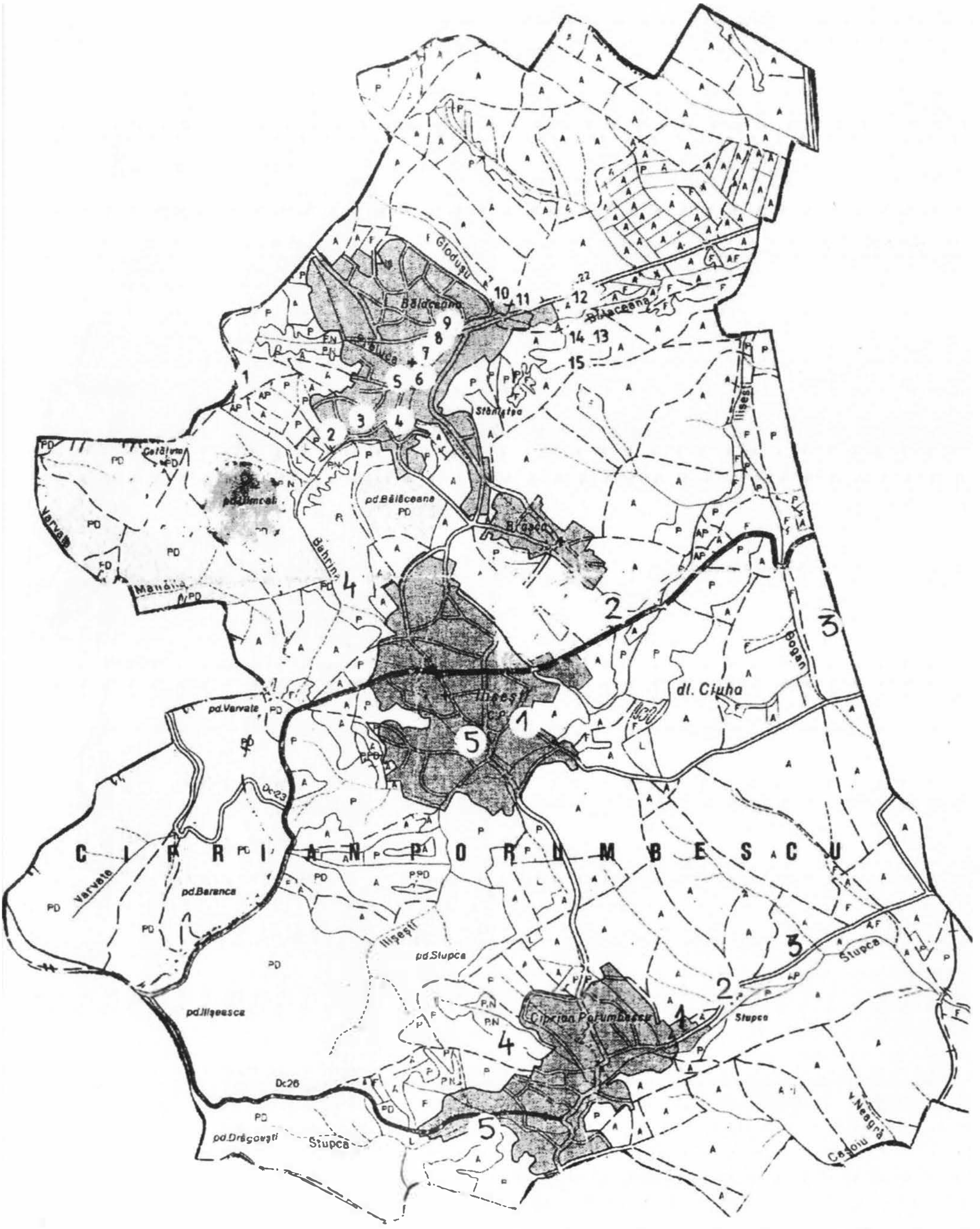

Harta comunelor Bălăceana, Ciprian Porumbescu şi Ilişeşti

https://biblioteca-digitala.ro

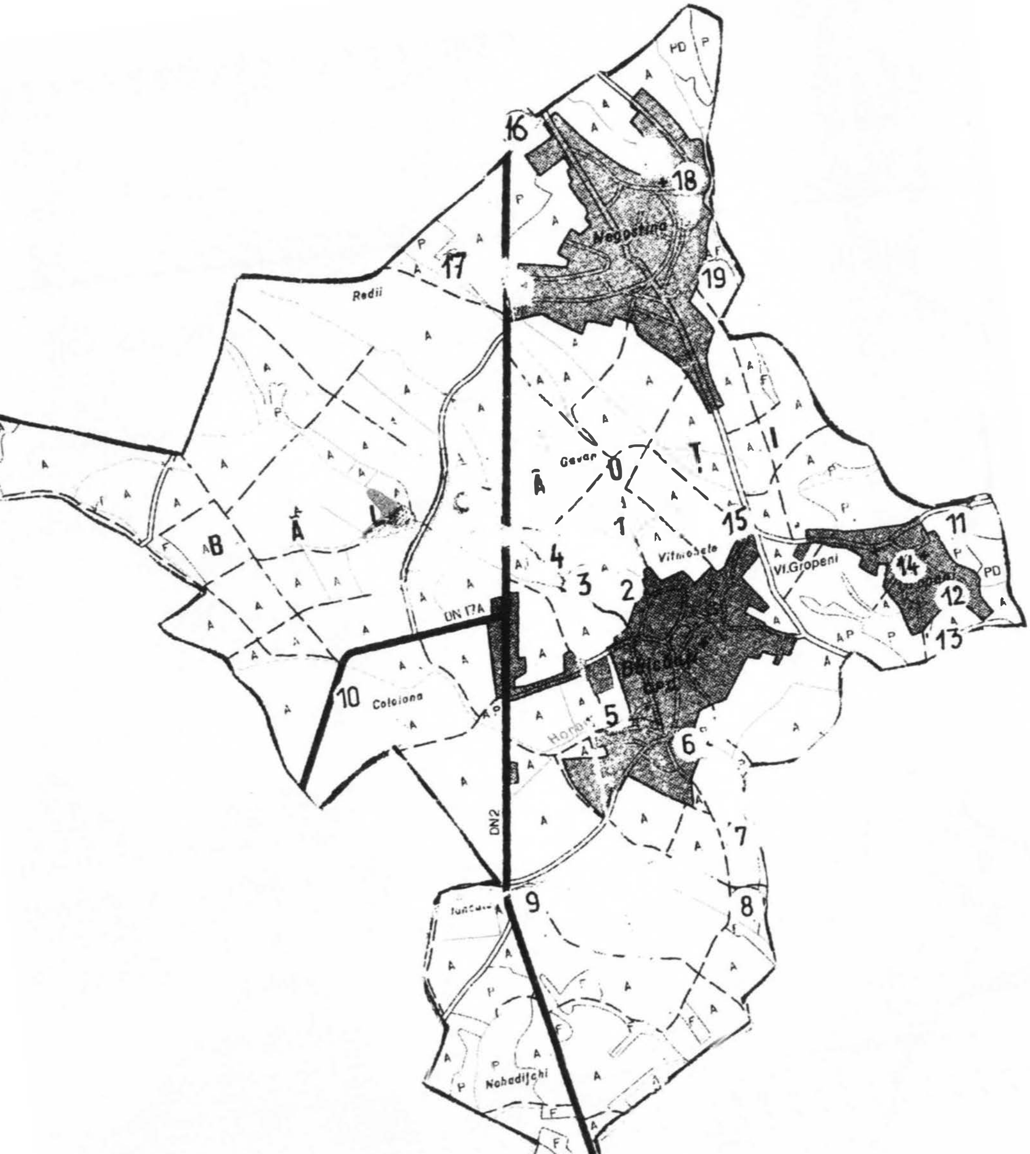

Harta comunei Bălcăuți

https://biblioteca-digitala.ro

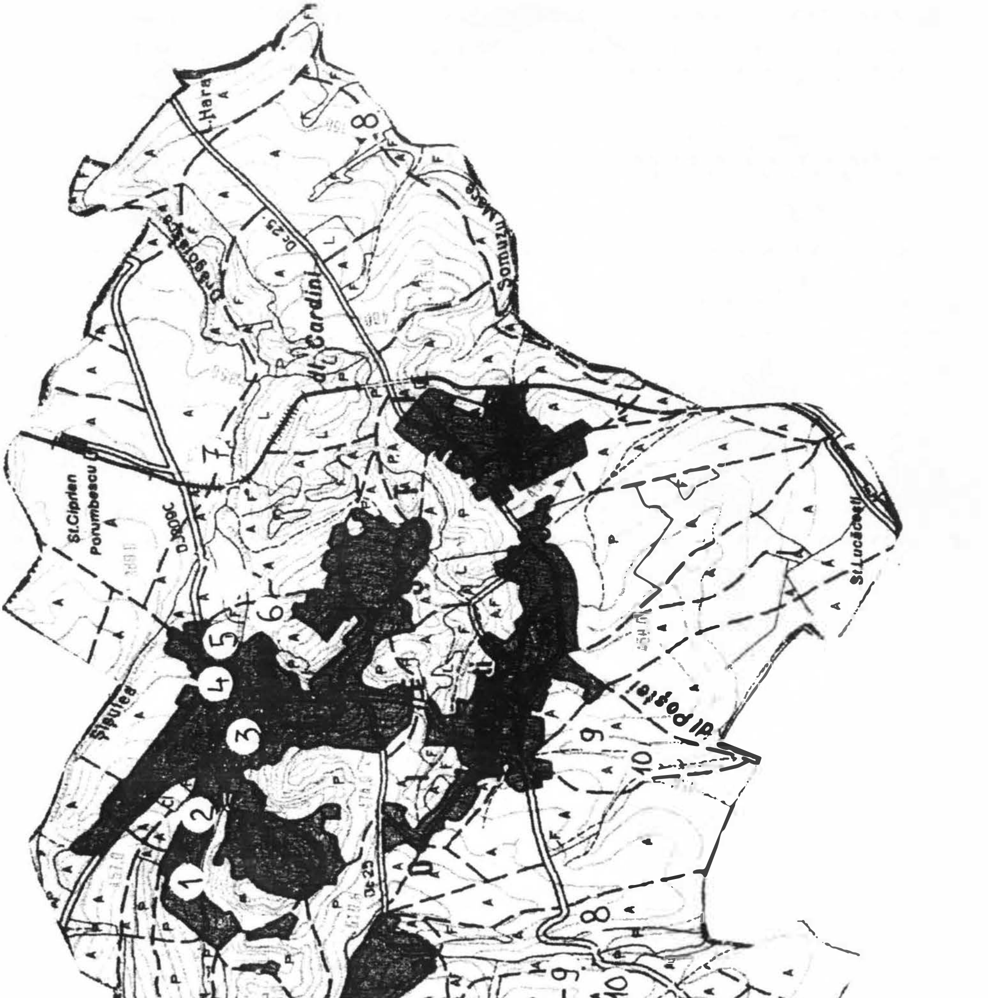

Harta comunelor Berchişeşti şi Drăgoieşti

https://biblioteca-digitala.ro

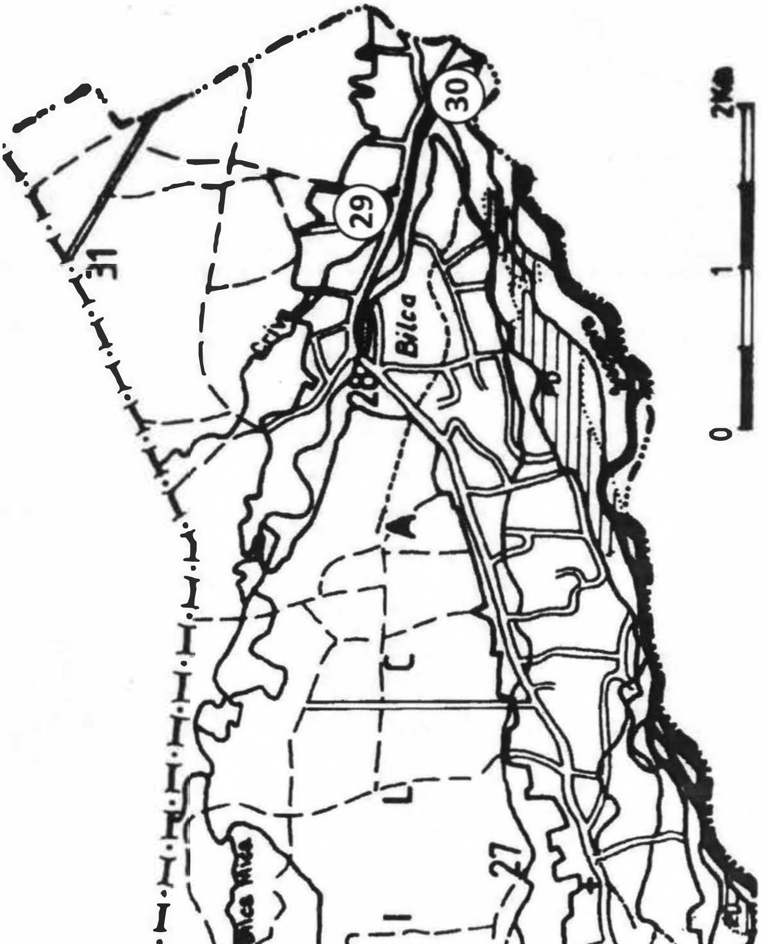

Harta comunei Bilca

https://biblioteca-digitala.ro

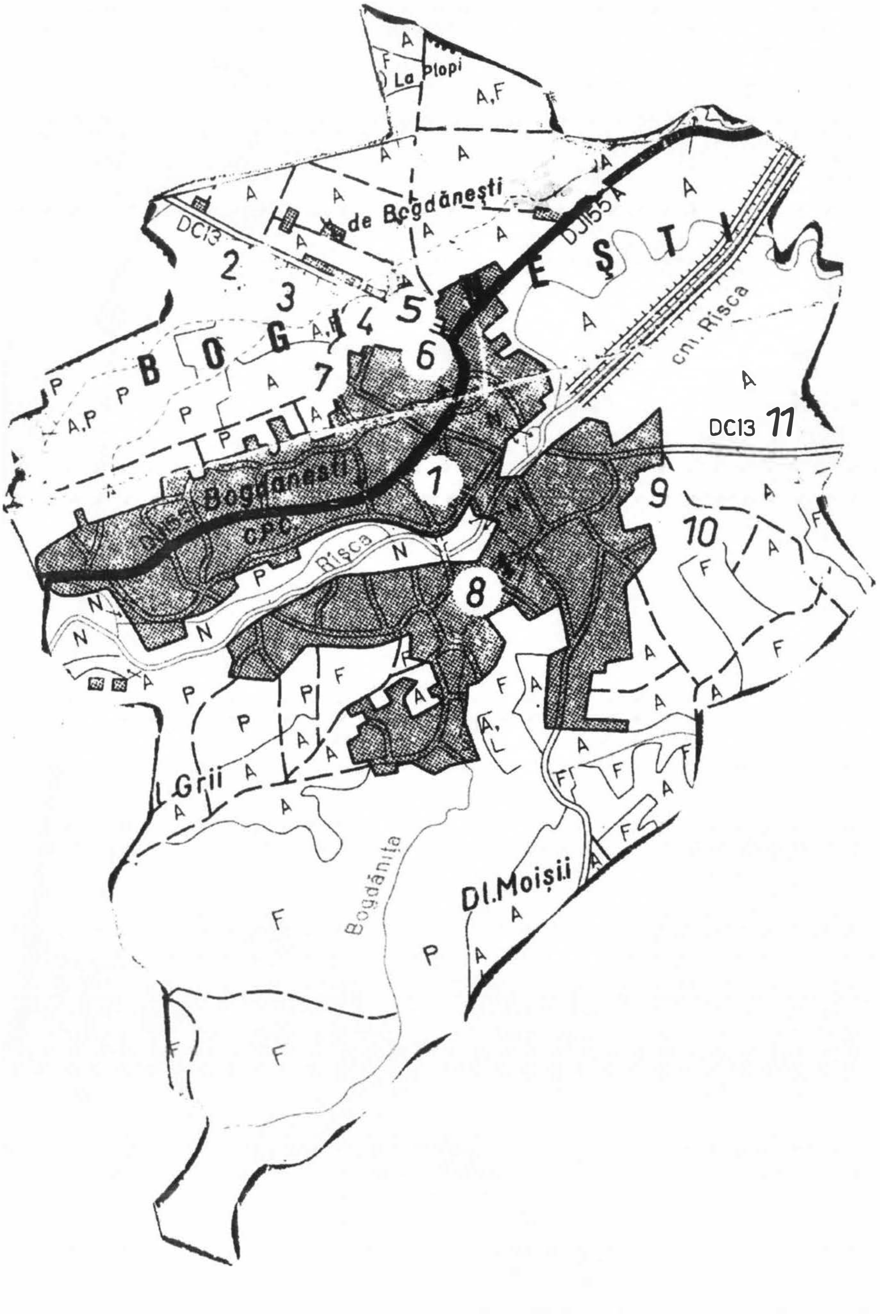

Harta comunei Bogdănești

https://biblioteca-digitala.ro

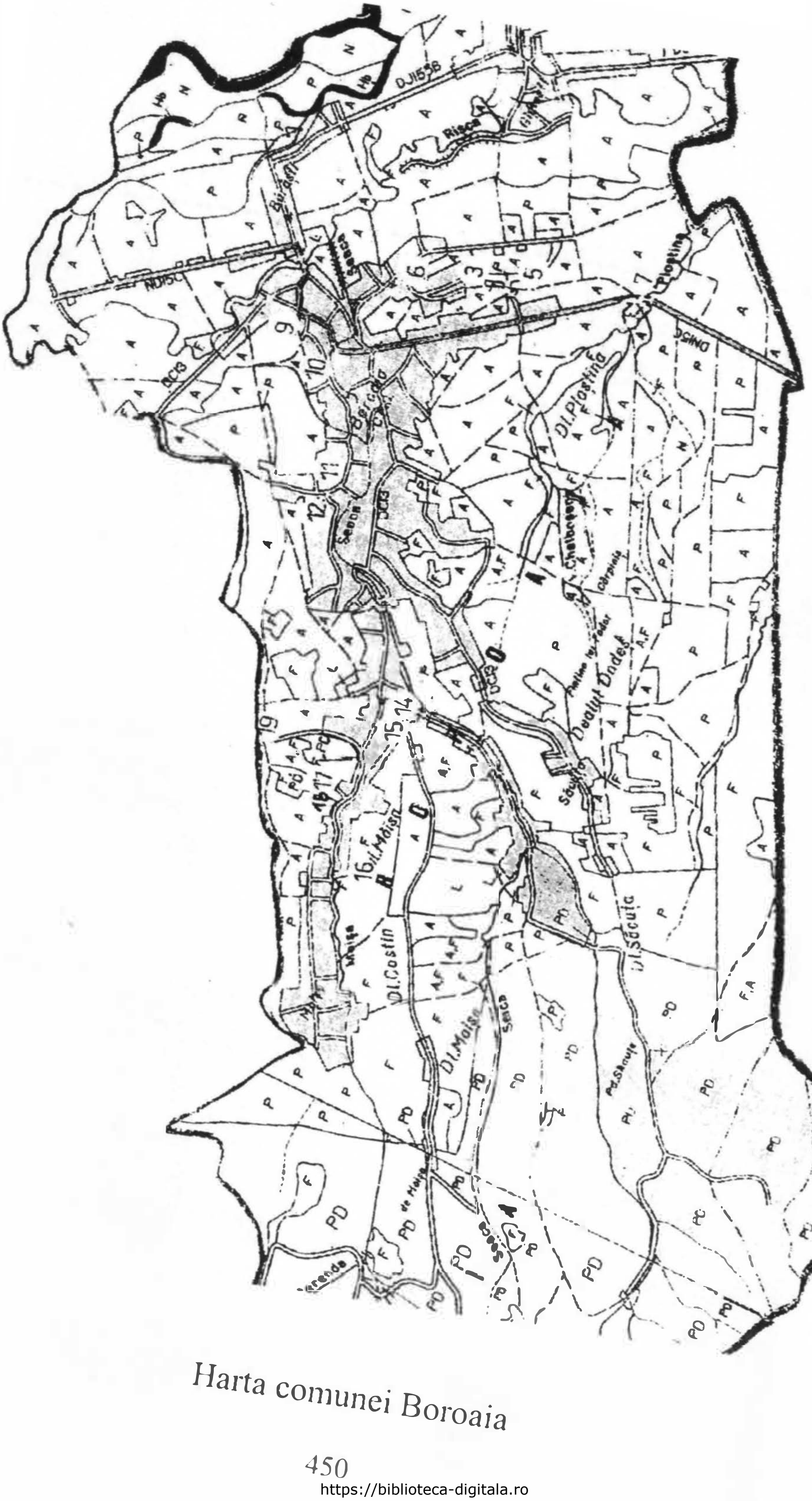

Harta comunei Boroaia

https://biblioteca-digitala.ro

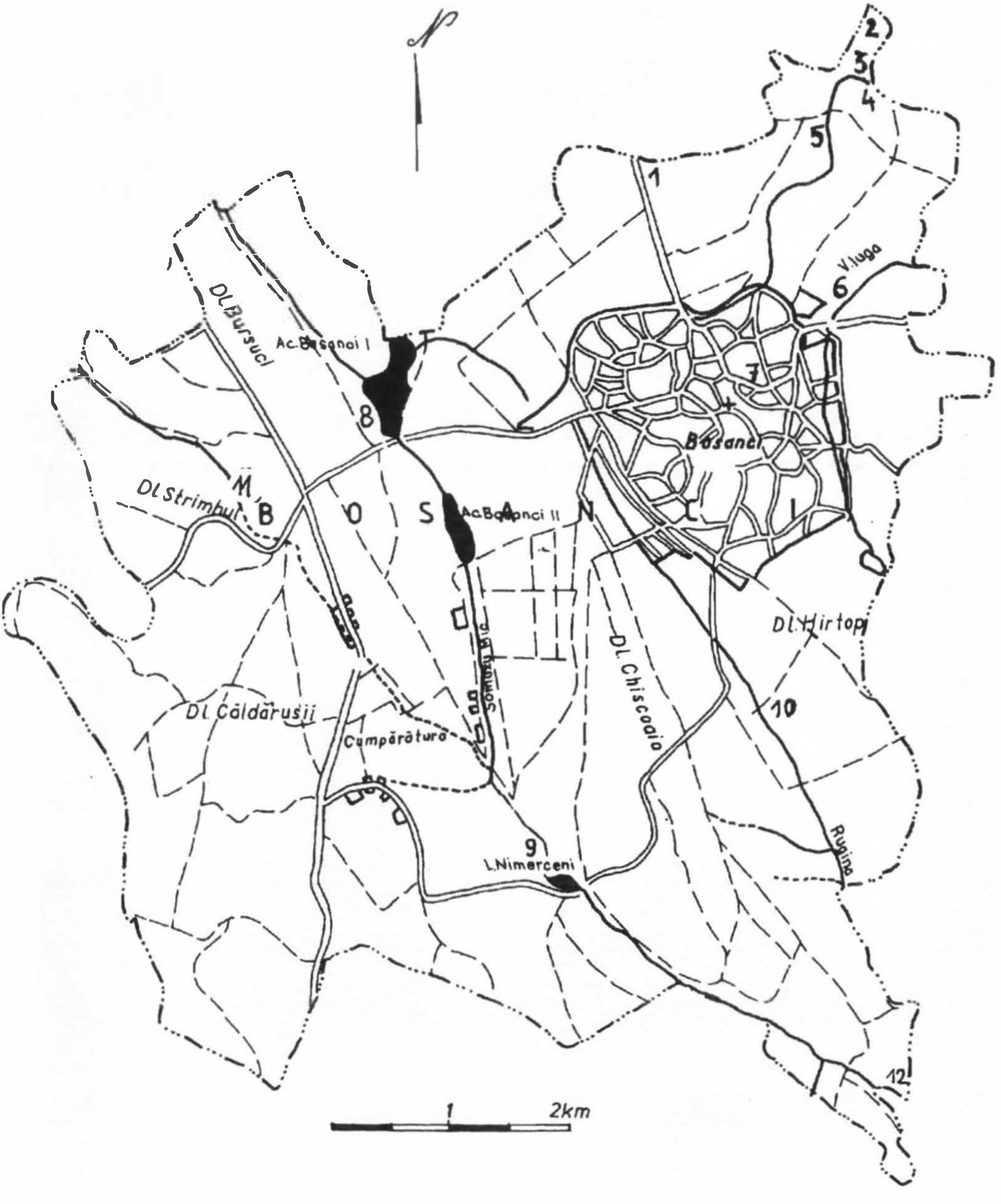

Harta comunei Bosanci

https://biblioteca-digitala.ro

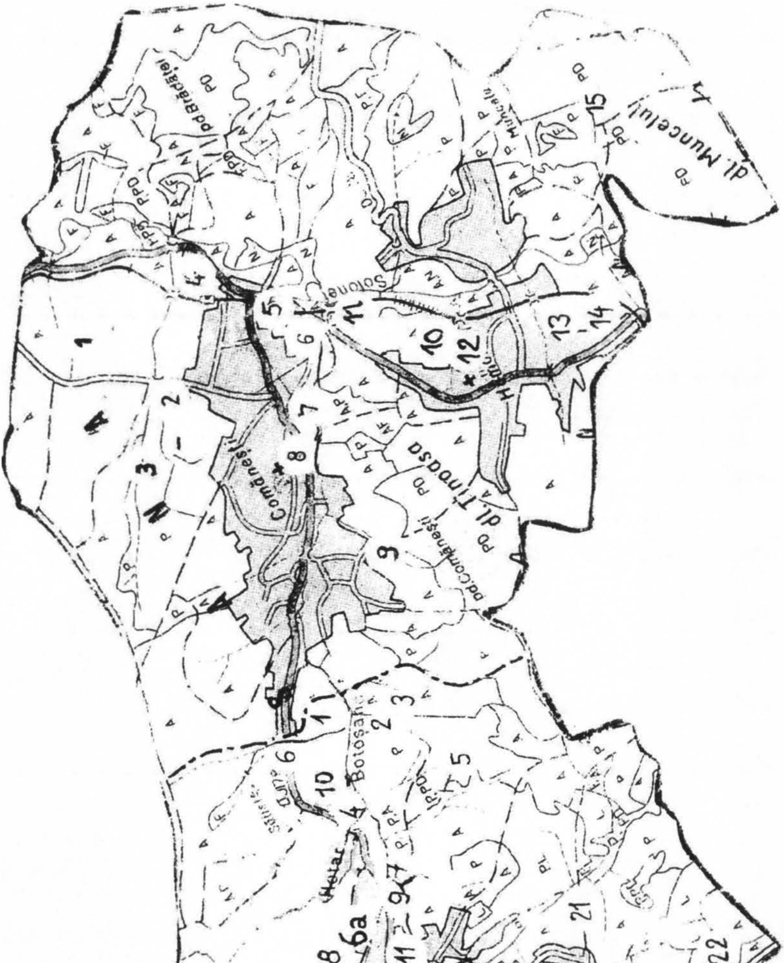

Harta comunelor Botoşana şi Comăneşti

https://biblioteca-digitala.ro

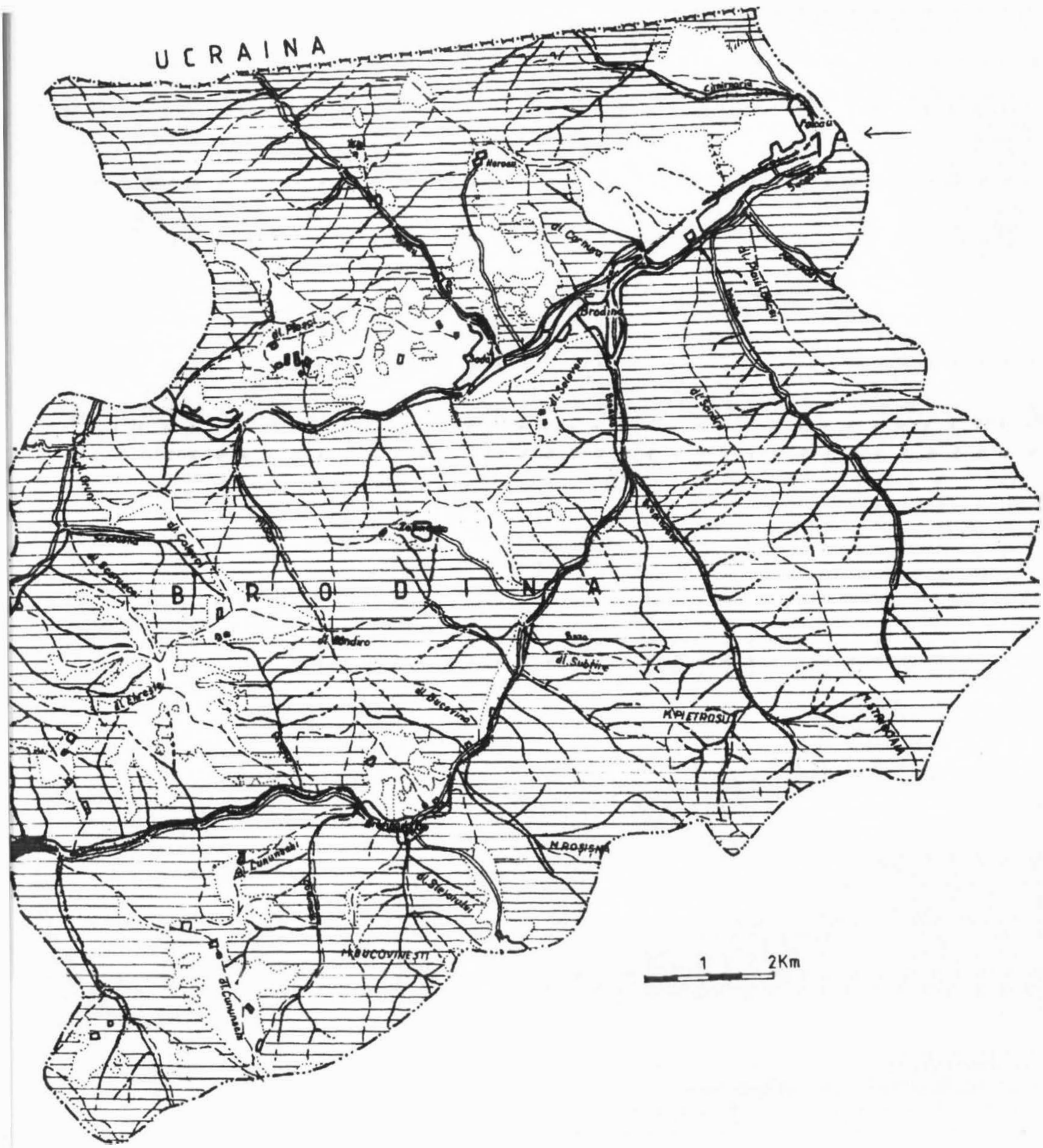

Harta comunei Brodina

https://biblioteca-digitala.ro

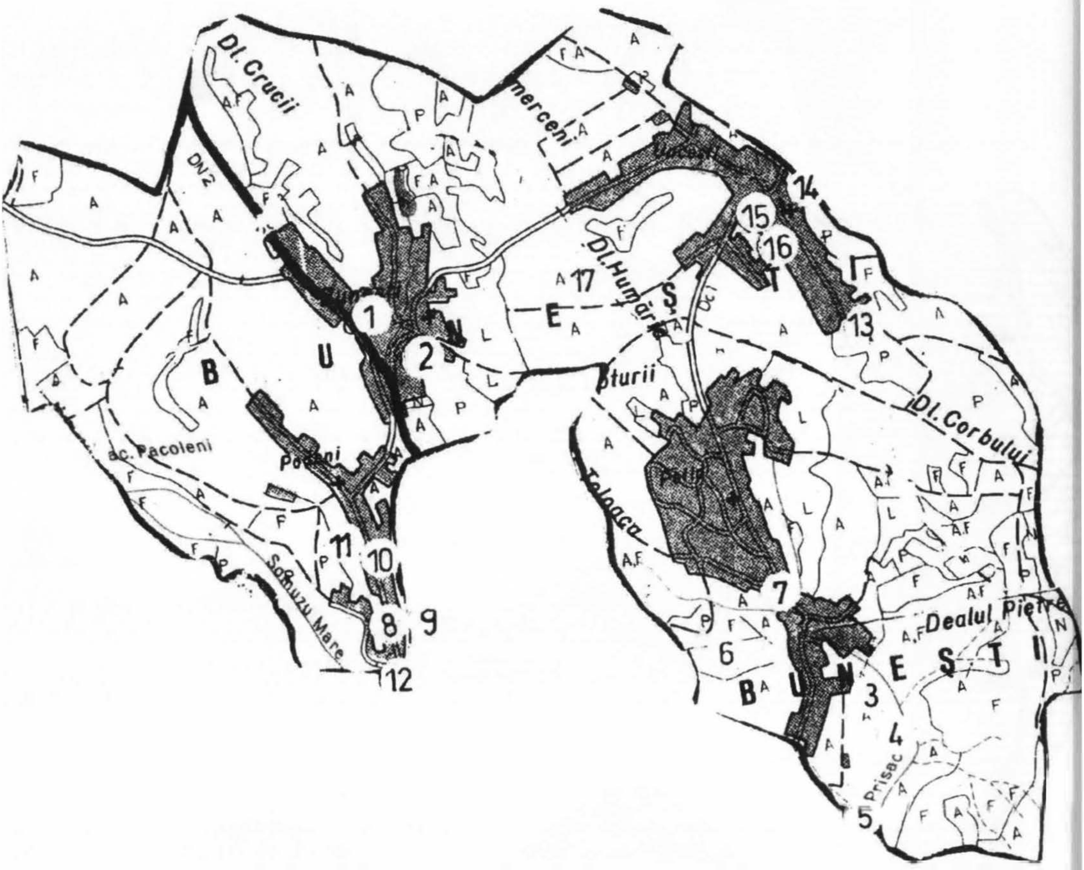

Harta comunei Buneşti

https://biblioteca-digitala.ro

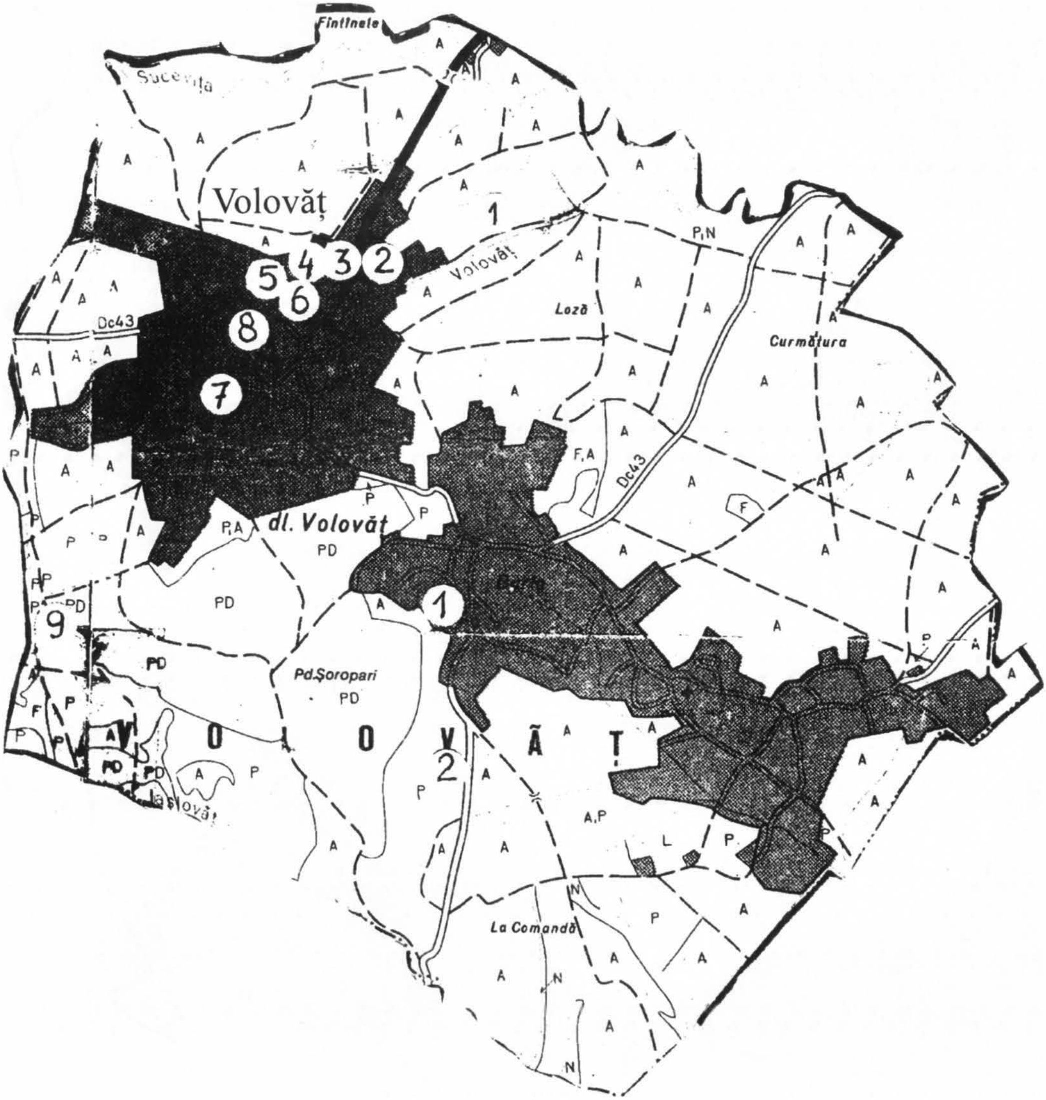

Harta comunelor Burla şi Volovăț

https://biblioteca-digitala.ro

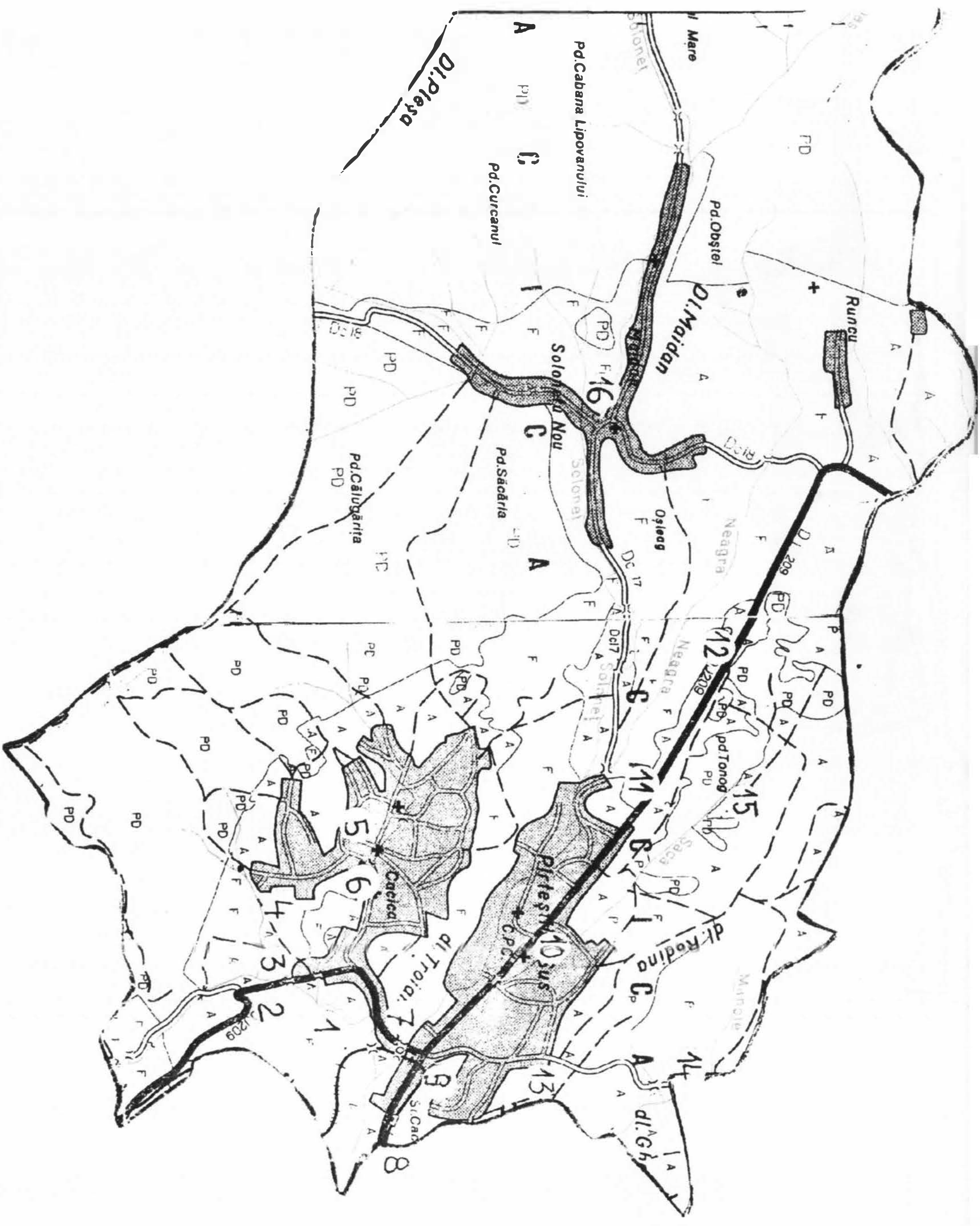

Harta comunei Cacica

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Cajvana

https://biblioteca-digitala.ro

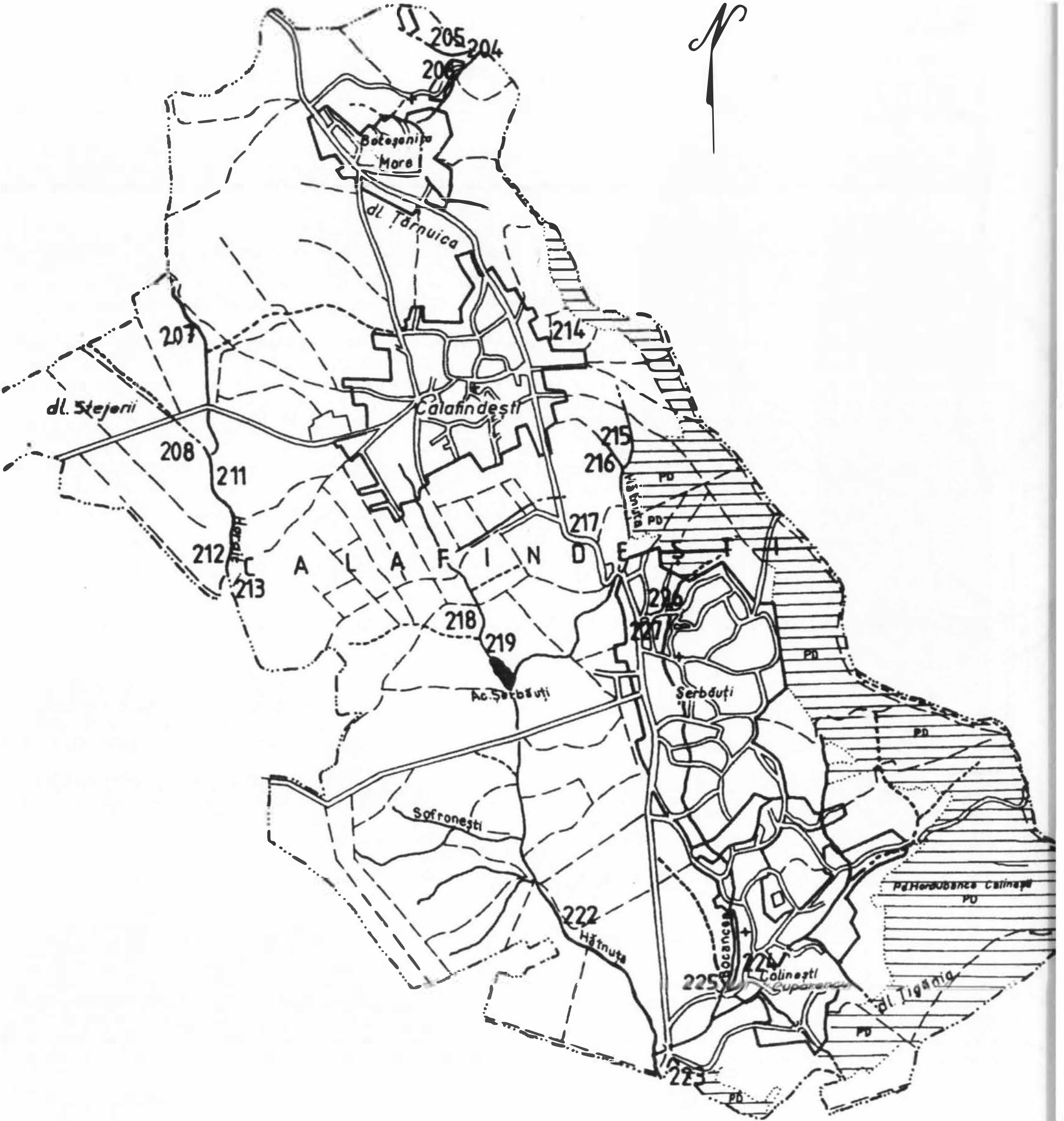

Harta comunelor Calafindești și Șerbăuți

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunelor Capu Câmpului şi Valea Moldovei

https://biblioteca-digitala.ro

Harta municipiului Câmpulung Moldovenesc

https://biblioteca-digitala.ro

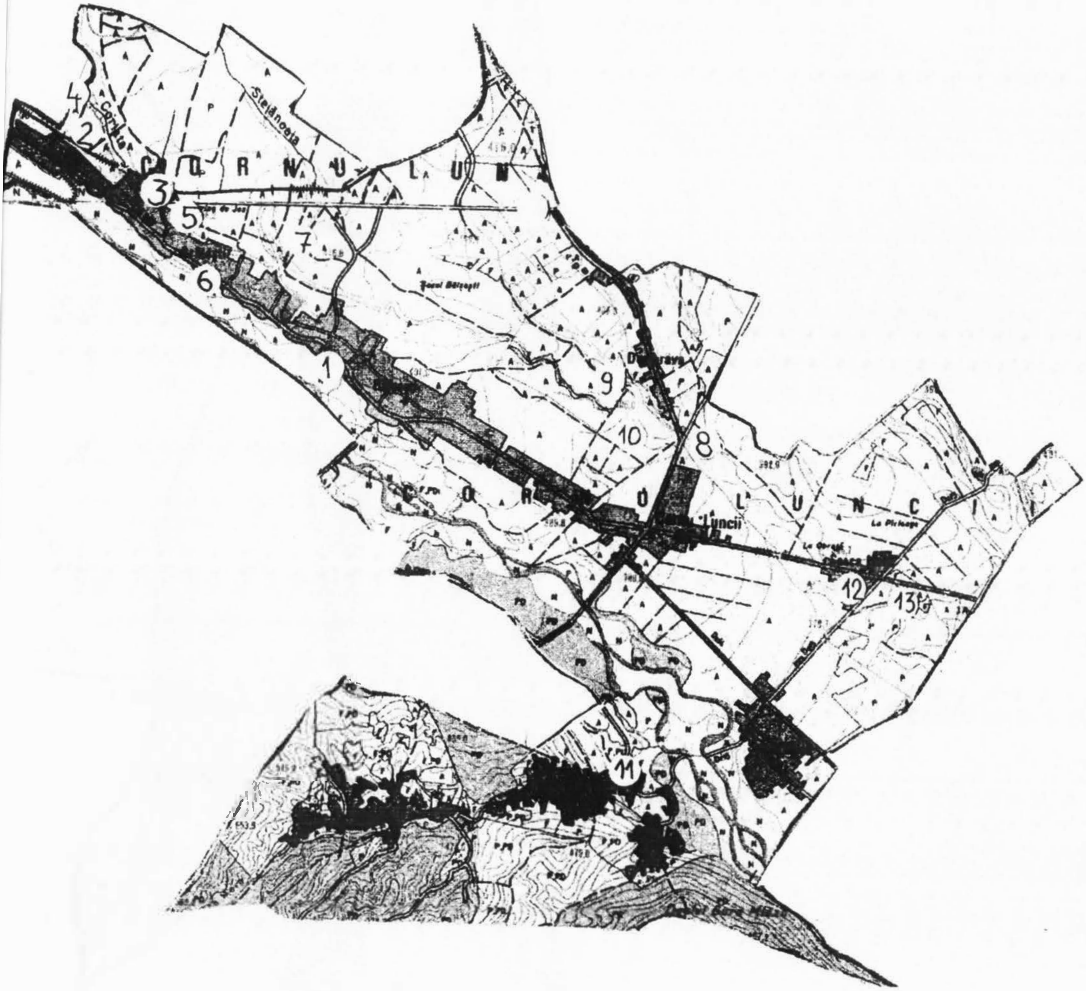

Harta comunei Cornu Luncii

https://biblioteca-digitala.ro

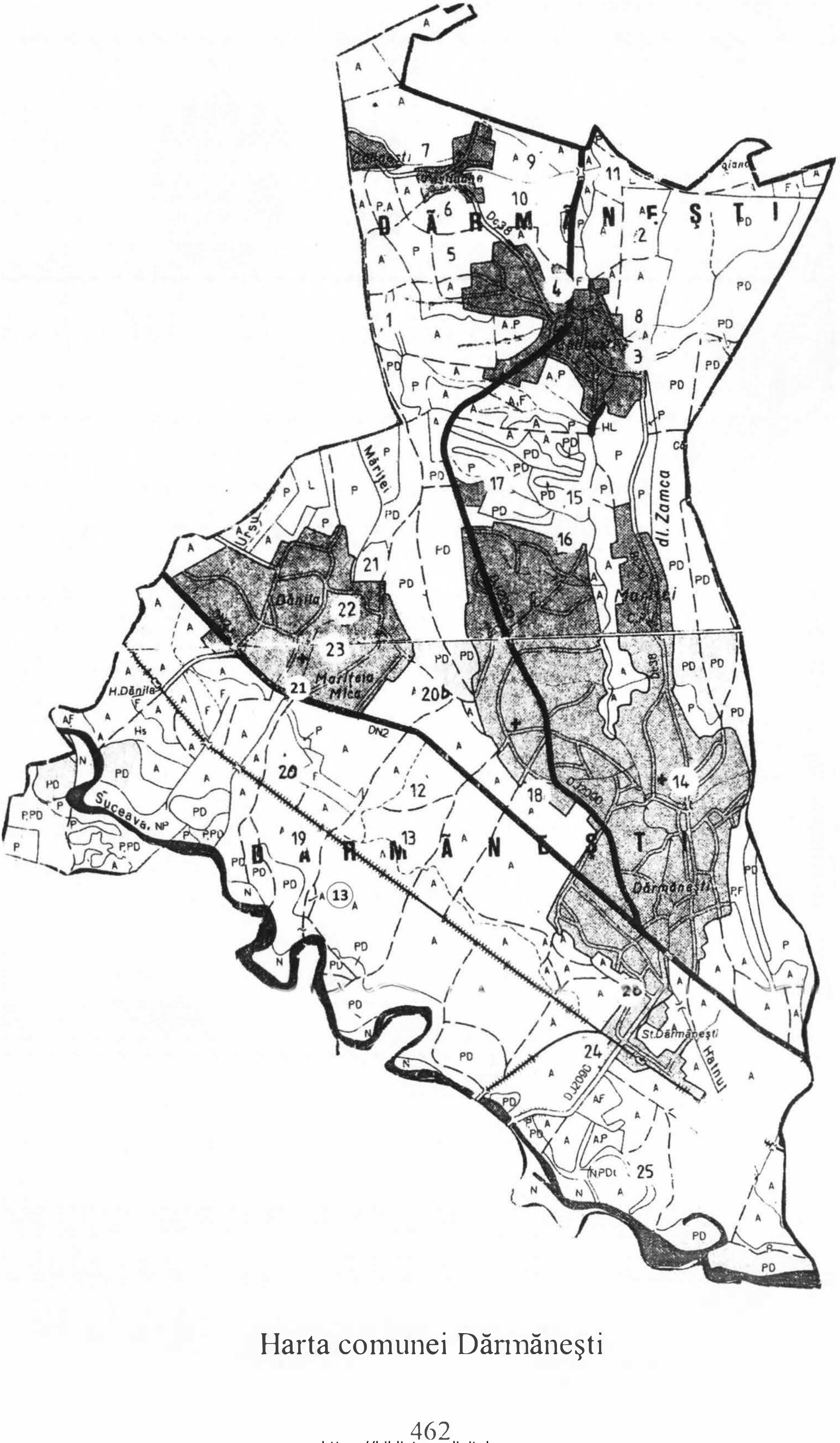

Harta comunei Dărmăneşti

https://biblioteca-digitala.ro

Harta oraşului Dolhasca

https://biblioteca-digitala.ro

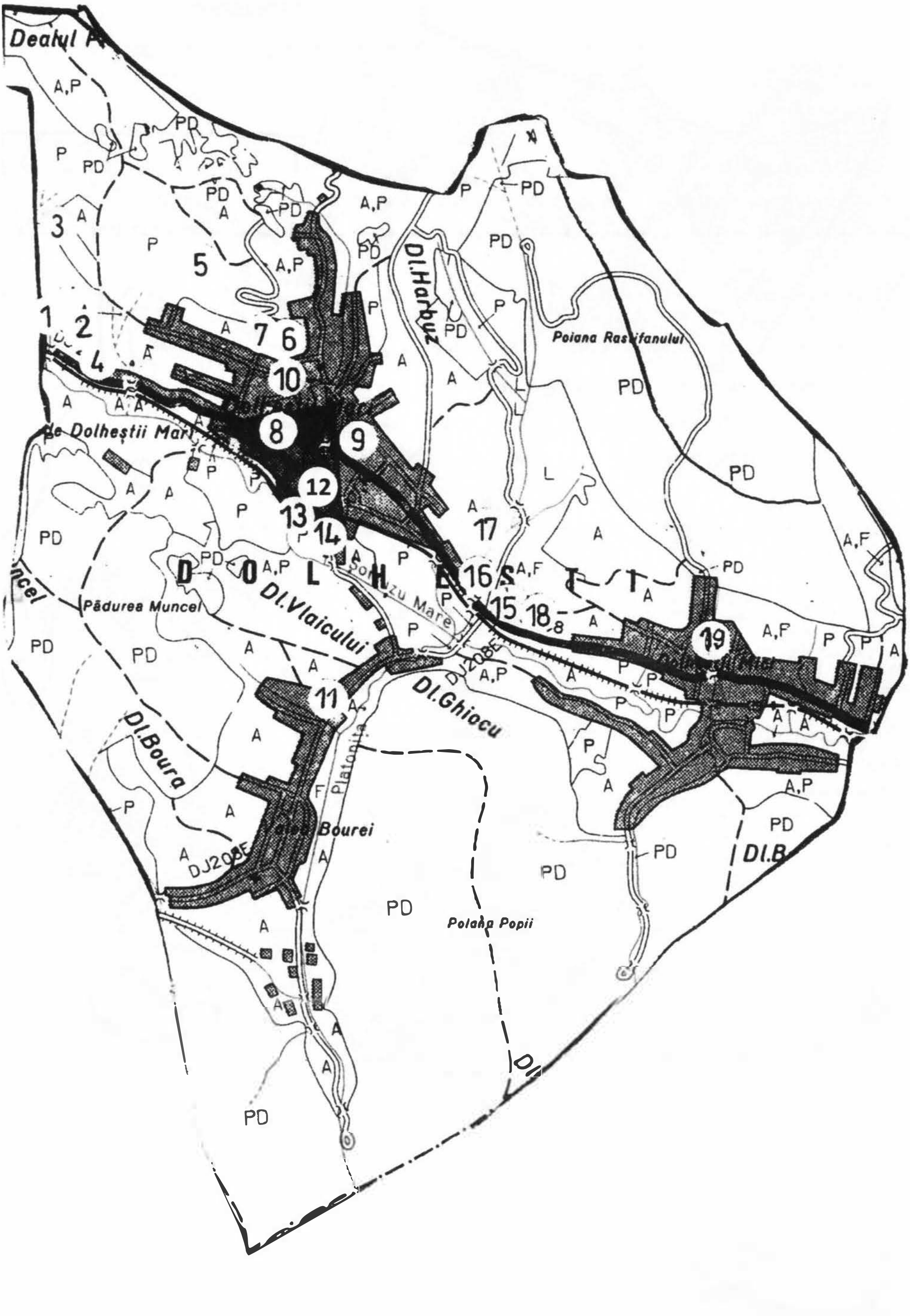

Harta comunei Dolheşti

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Dorneşti

https://biblioteca-digitala.ro

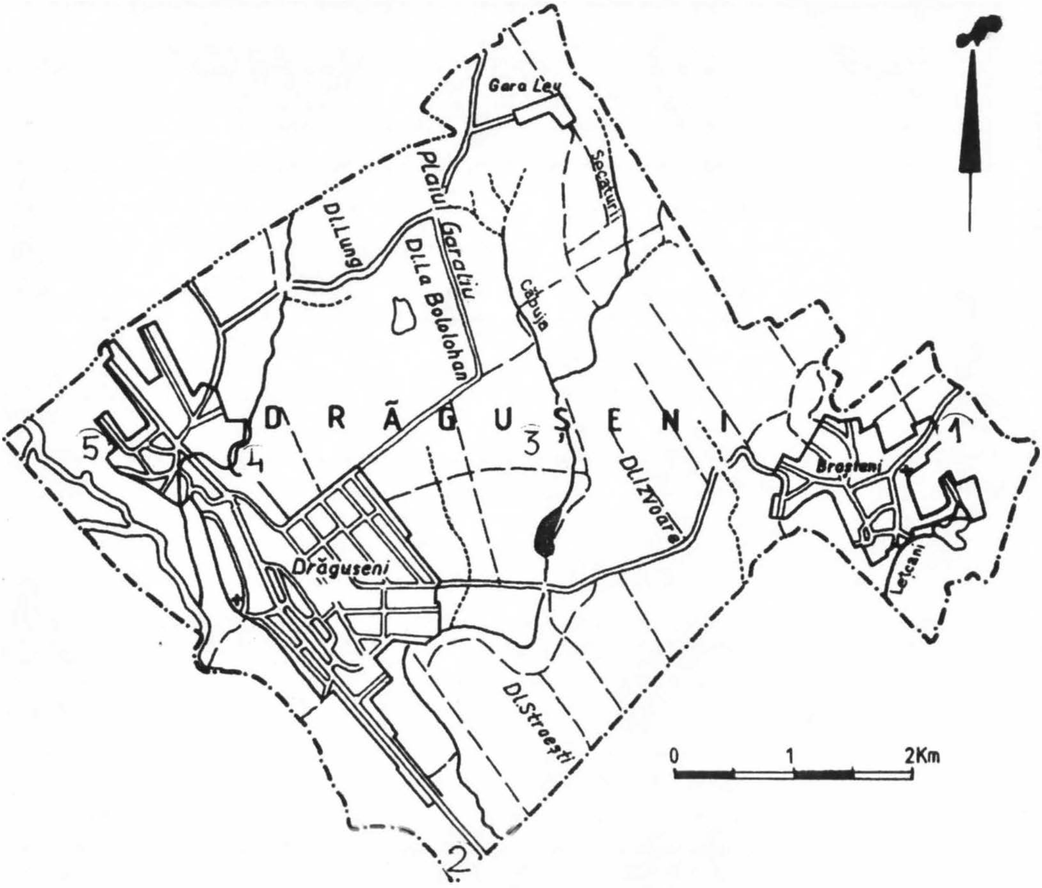

Harta comunei Drăguşeni

https://biblioteca-digitala.ro

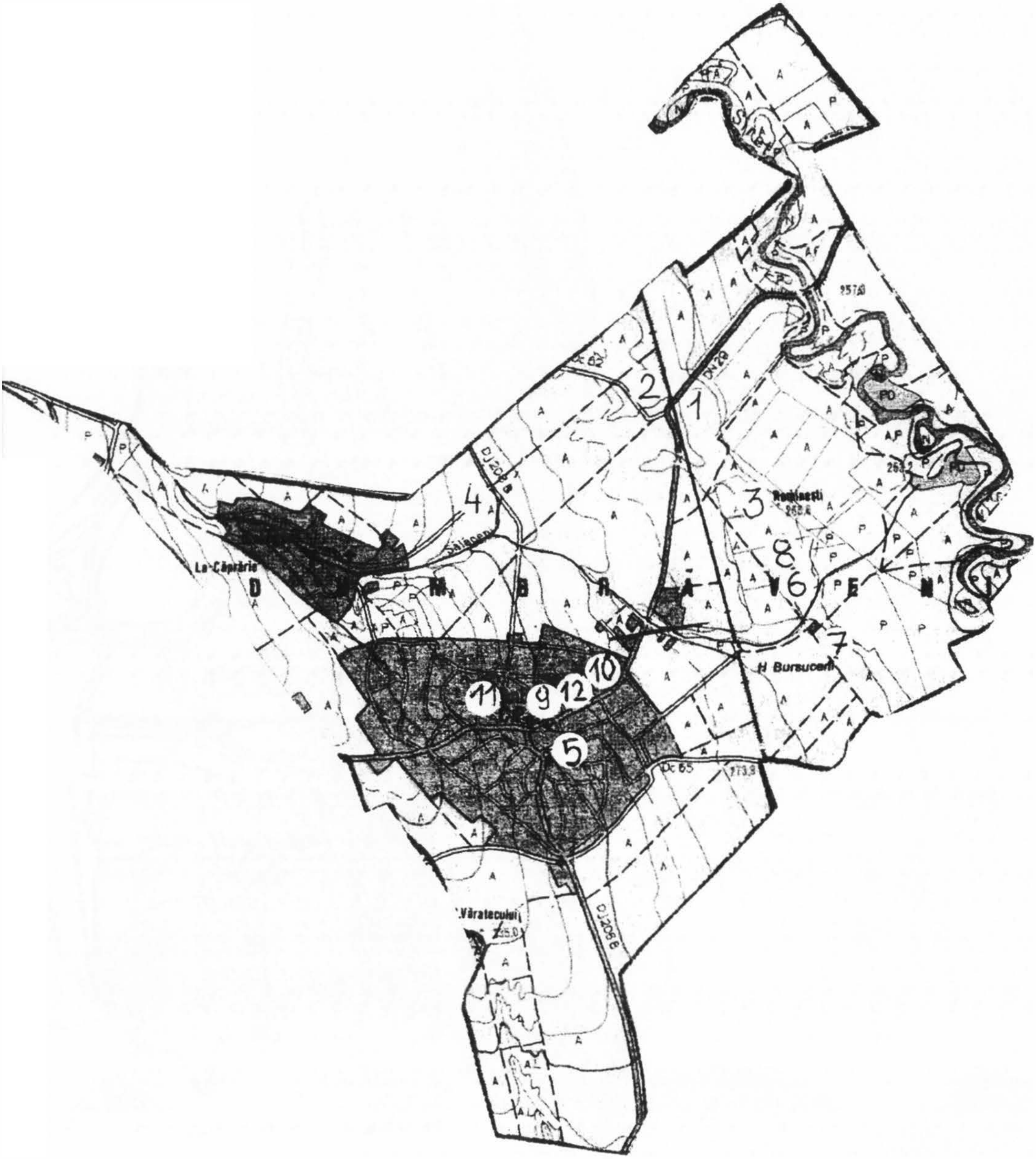

Harta comunei Dumbrăveni

https://biblioteca-digitala.ro

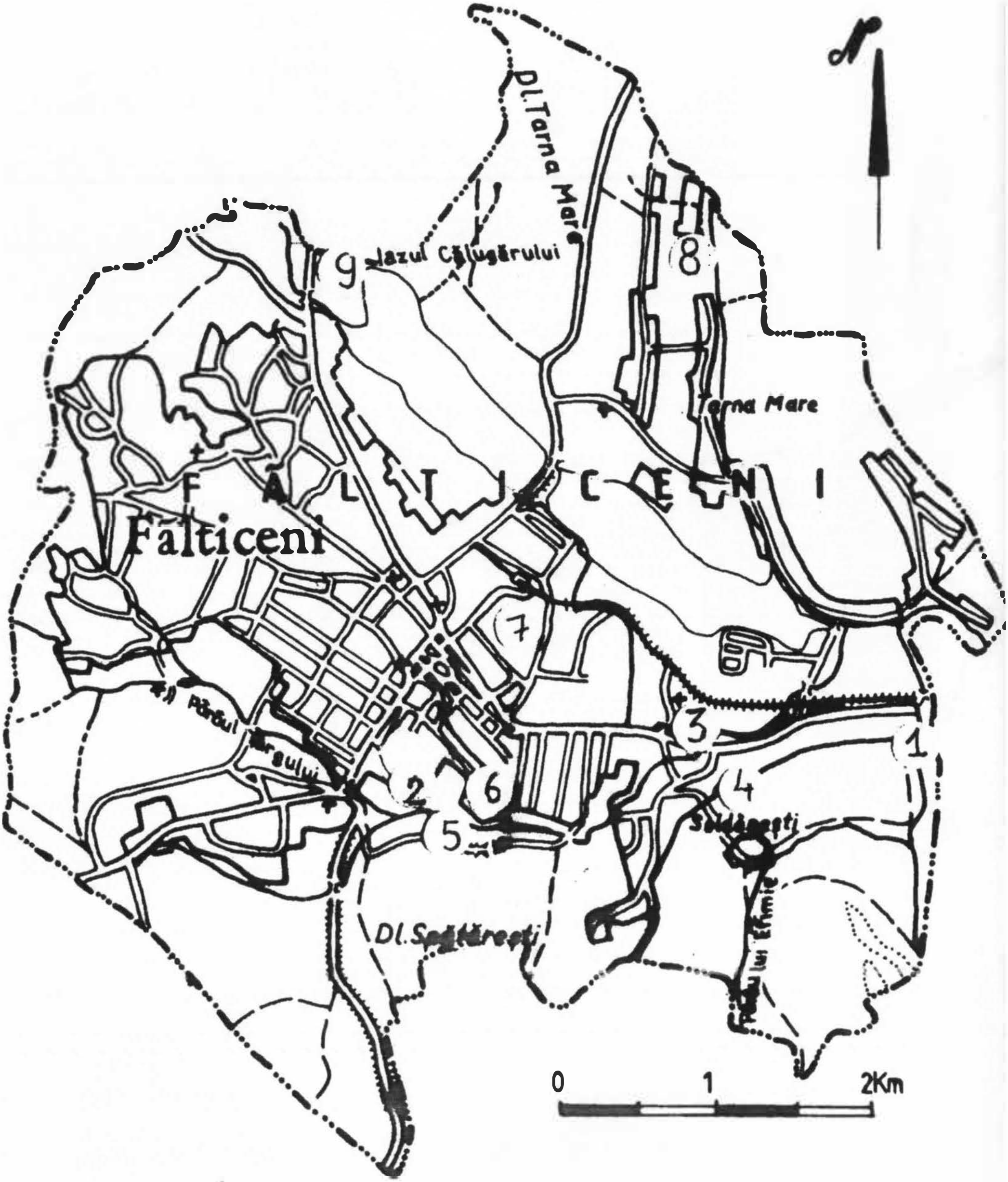

Harta oraşului Fălticeni

https://biblioteca-digitala.ro

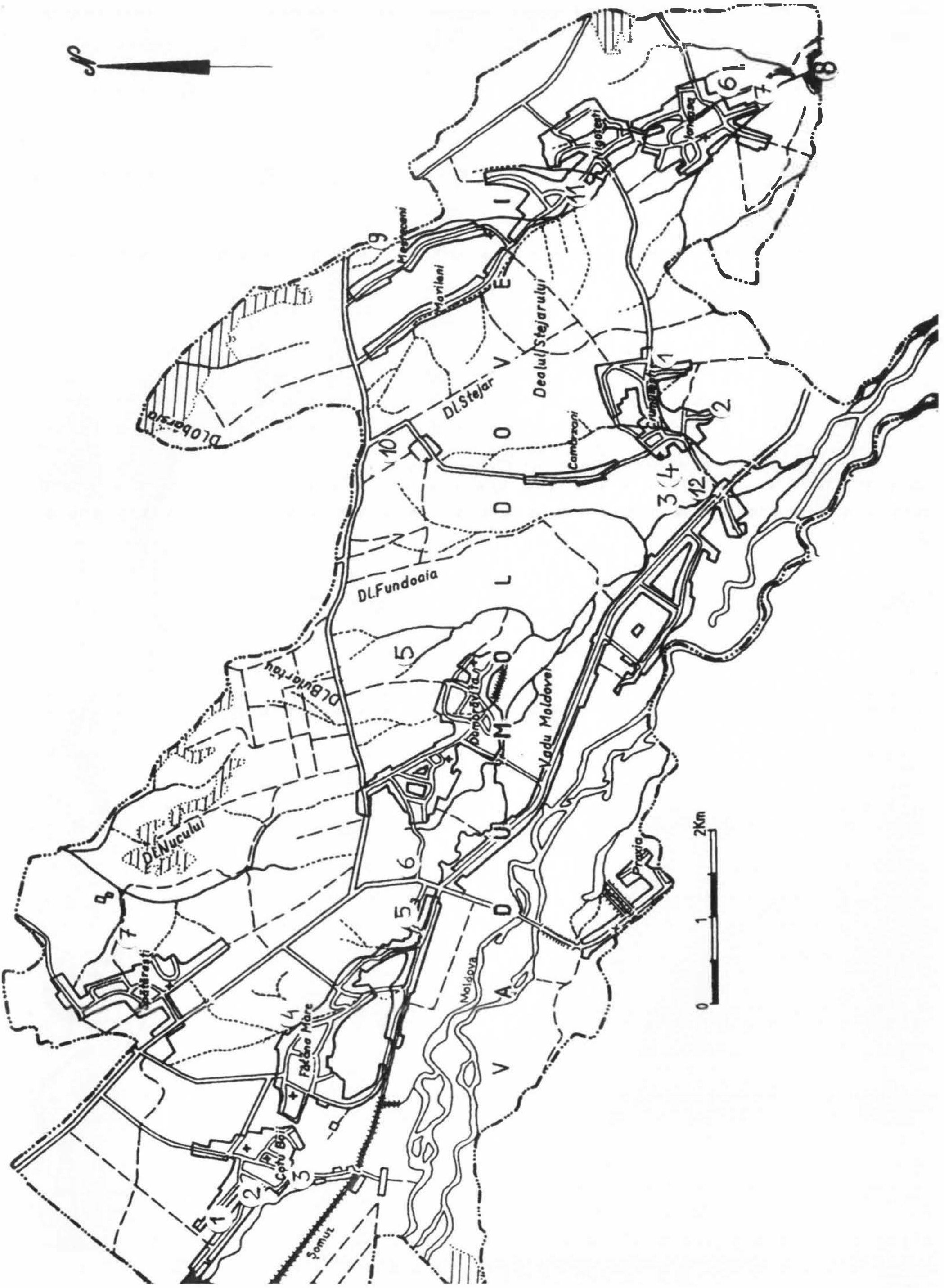

Harta comunelor Fântâna Mare şi Vadu Moldovei

https://biblioteca-digitala.ro

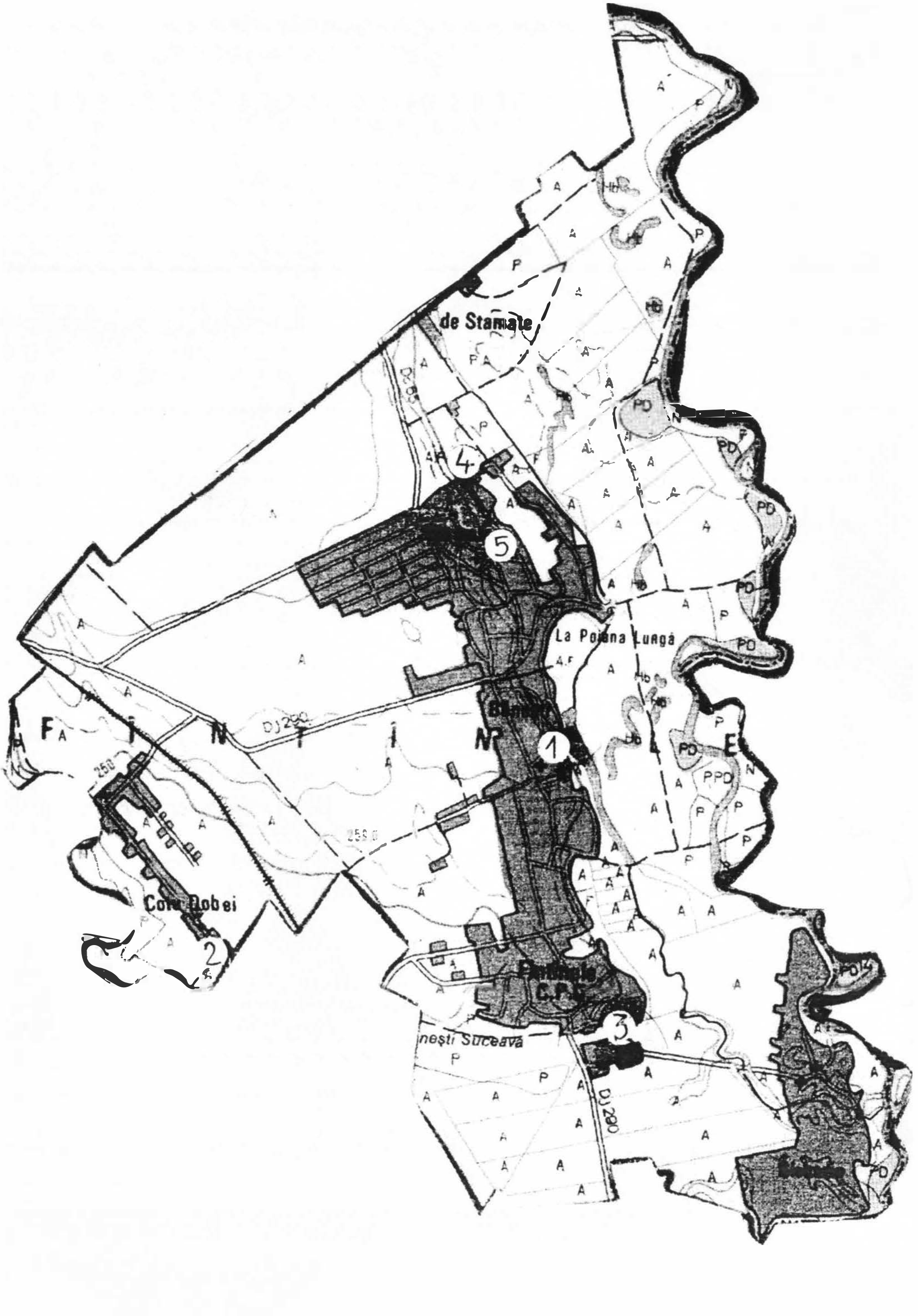

Harta comunei Fântânele

https://biblioteca-digitala.ro

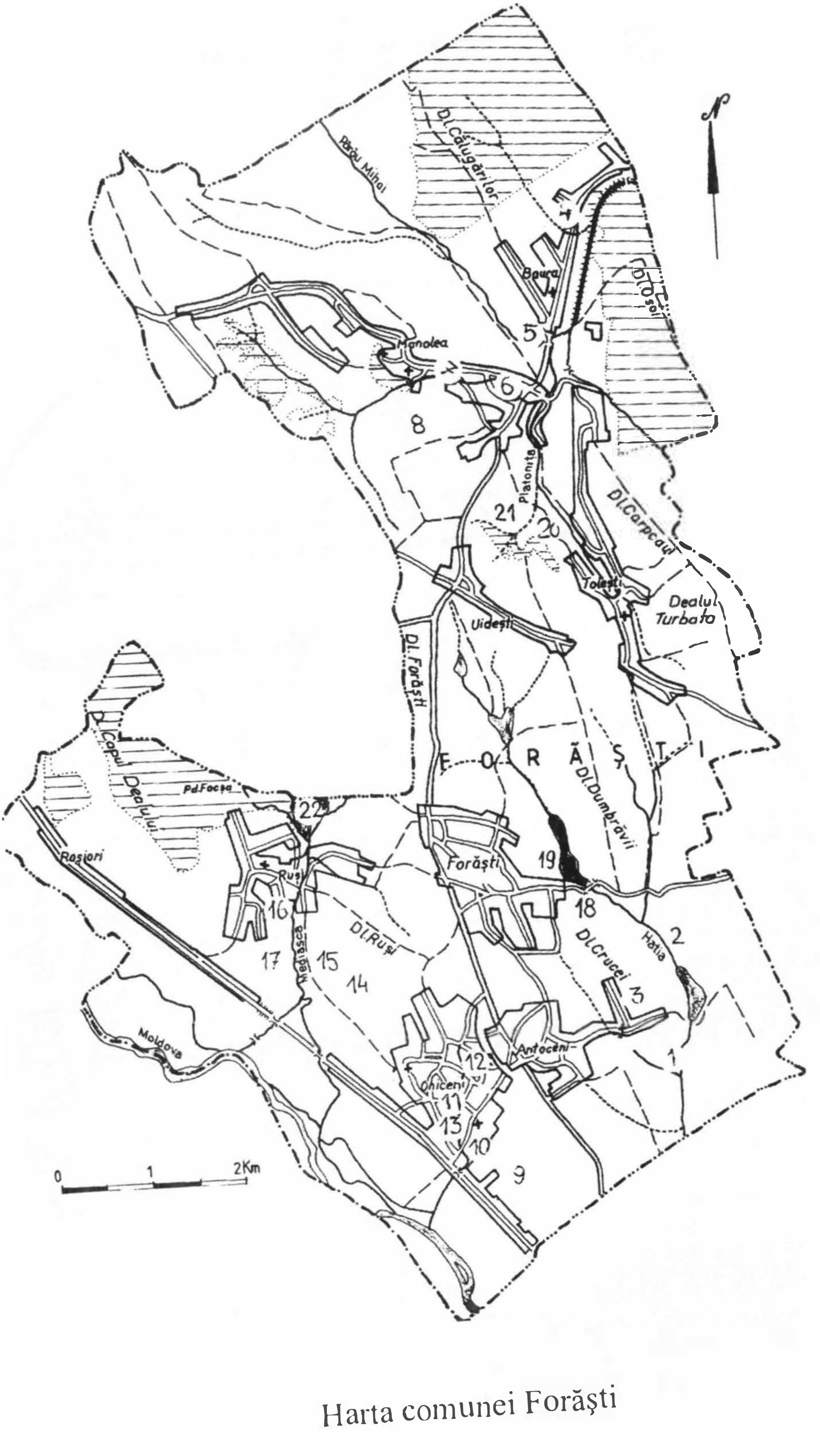

Harta comunei Forăşti

https://biblioteca-digitala.ro

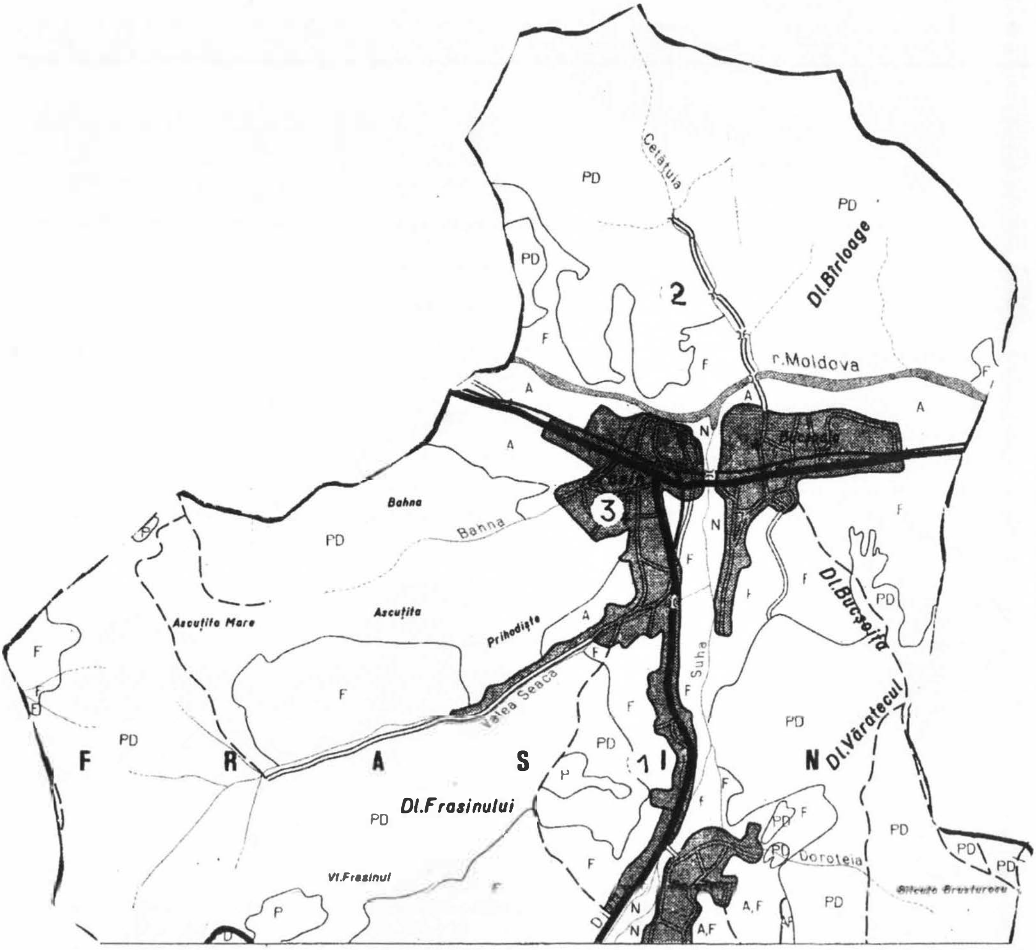

Harta orașului Frasin

https://biblioteca-digitala.ro

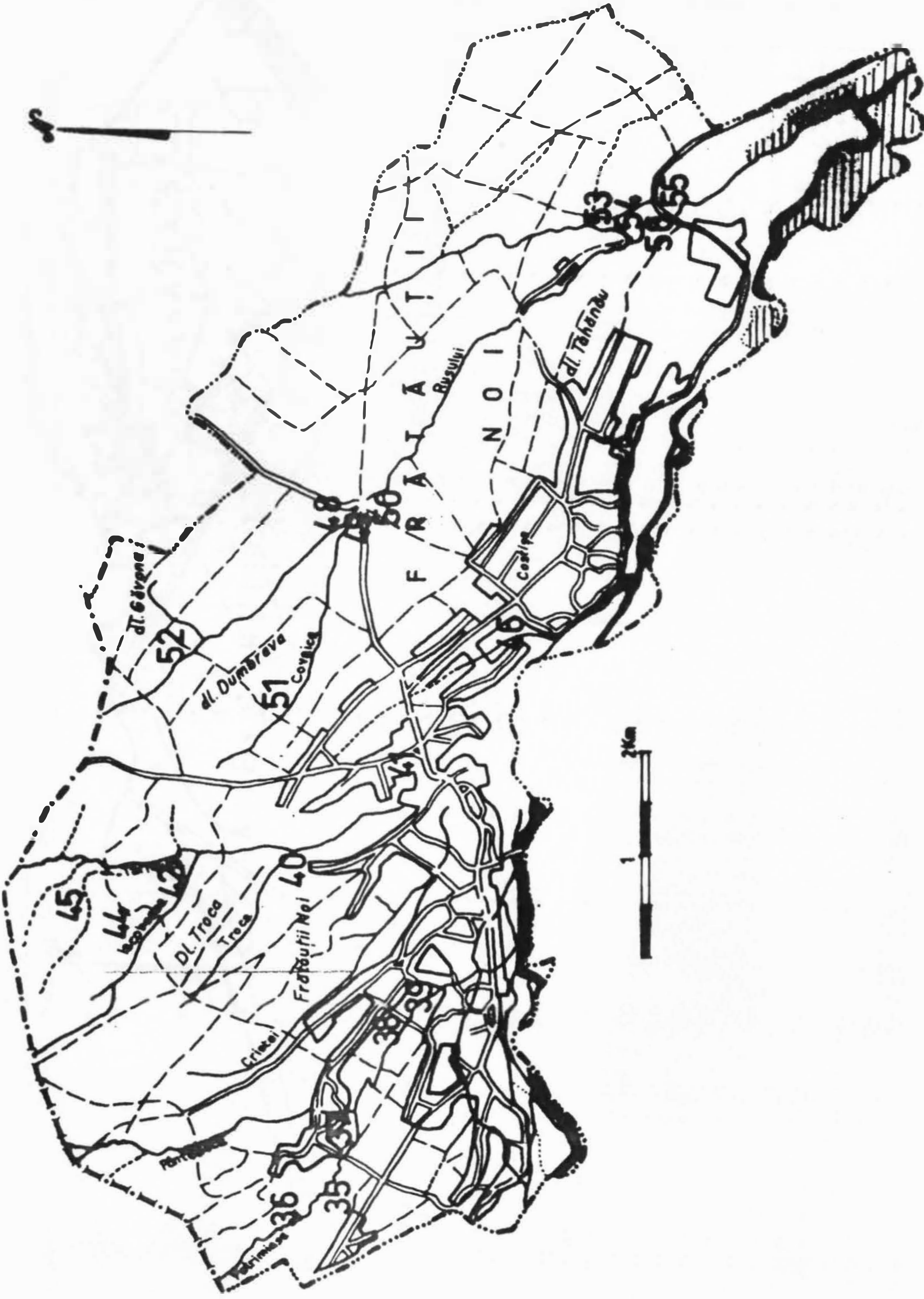

Harta comunei Frătăuții Noi

https://biblioteca-digitala.ro

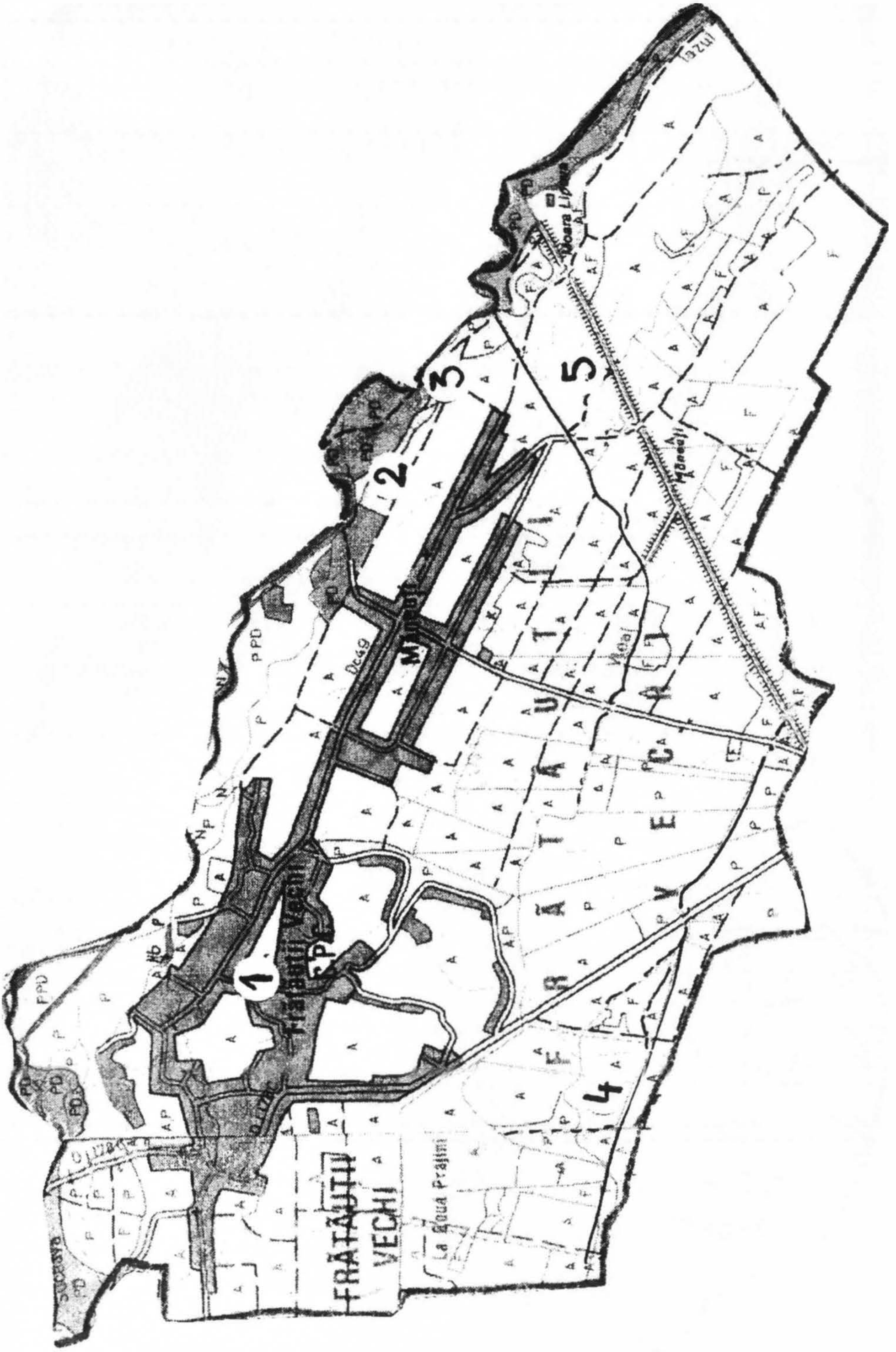

Harta comunei Frătăuții Vechi

https://biblioteca-digitala.ro

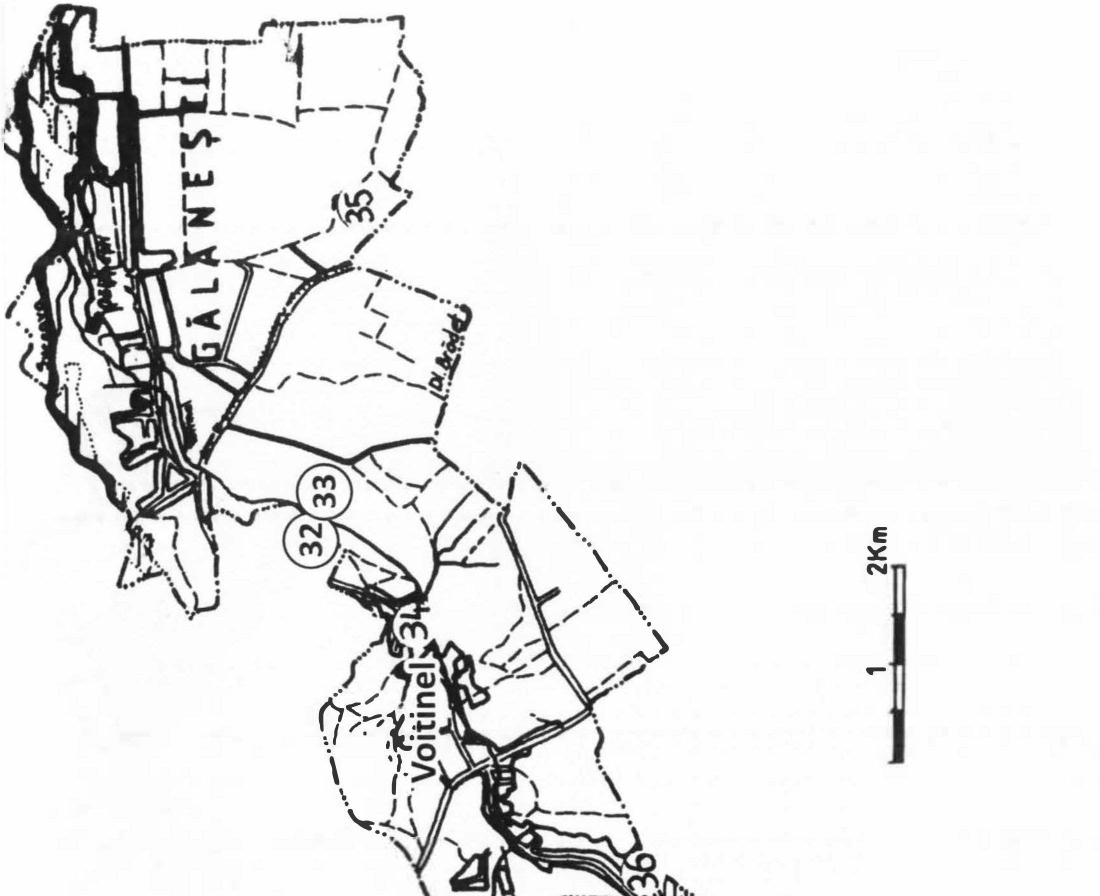

Harta comunelor Gălăneşti şi Voitinel

https://biblioteca-digitala.ro

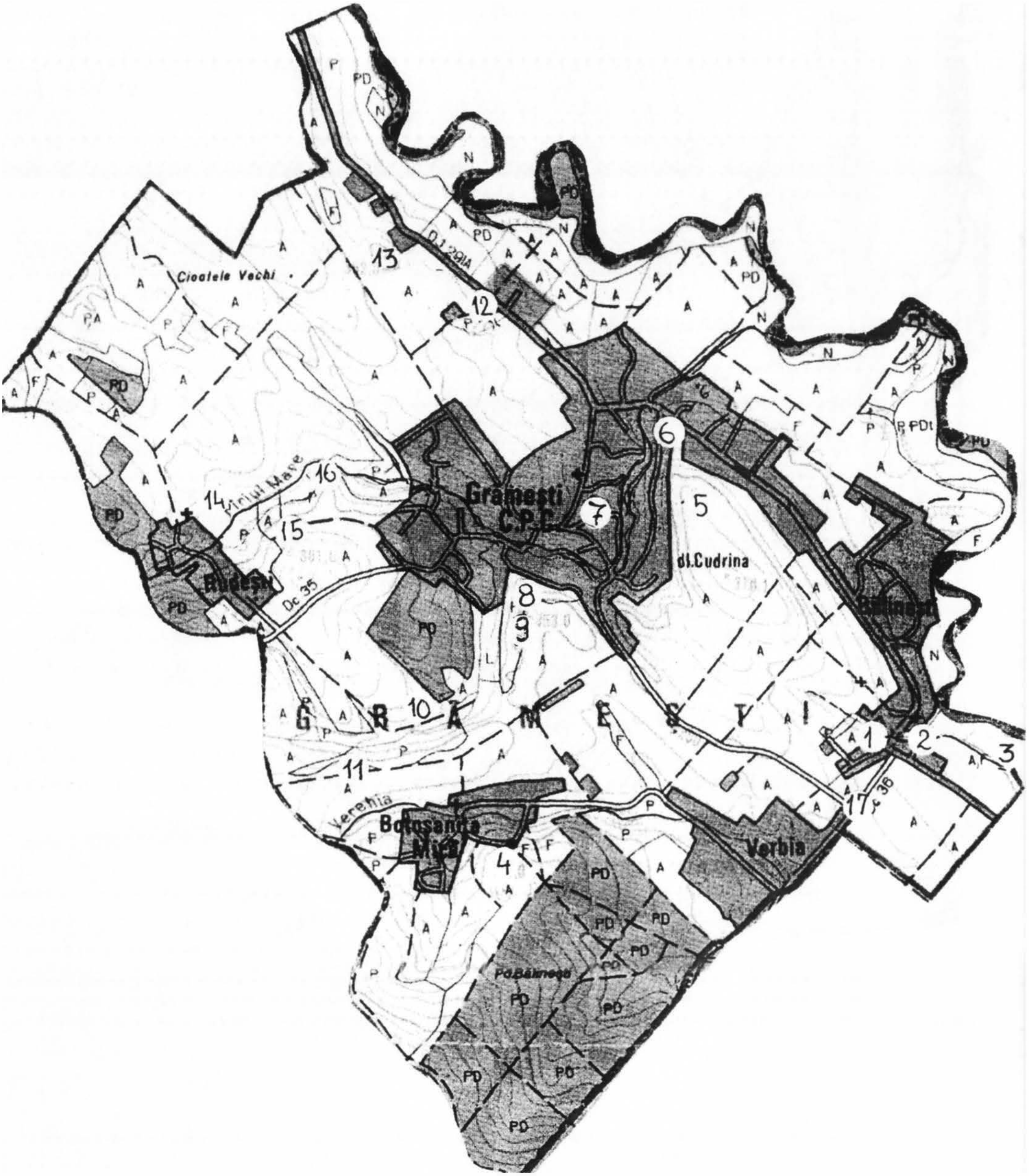

Harta comunei Grămeşti

https://biblioteca-digitala.ro

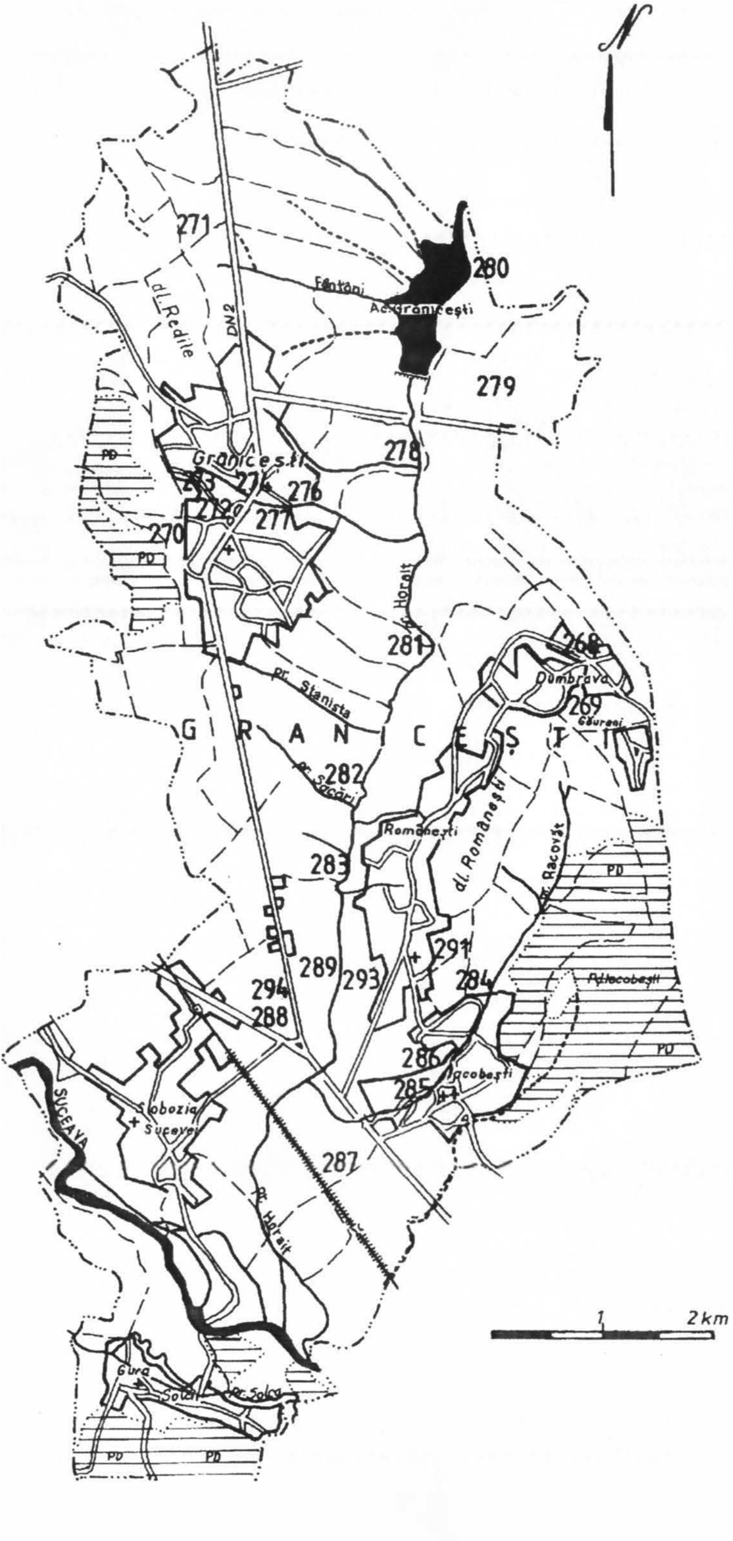

Harta comunei Grănicești

https://biblioteca-digitala.ro

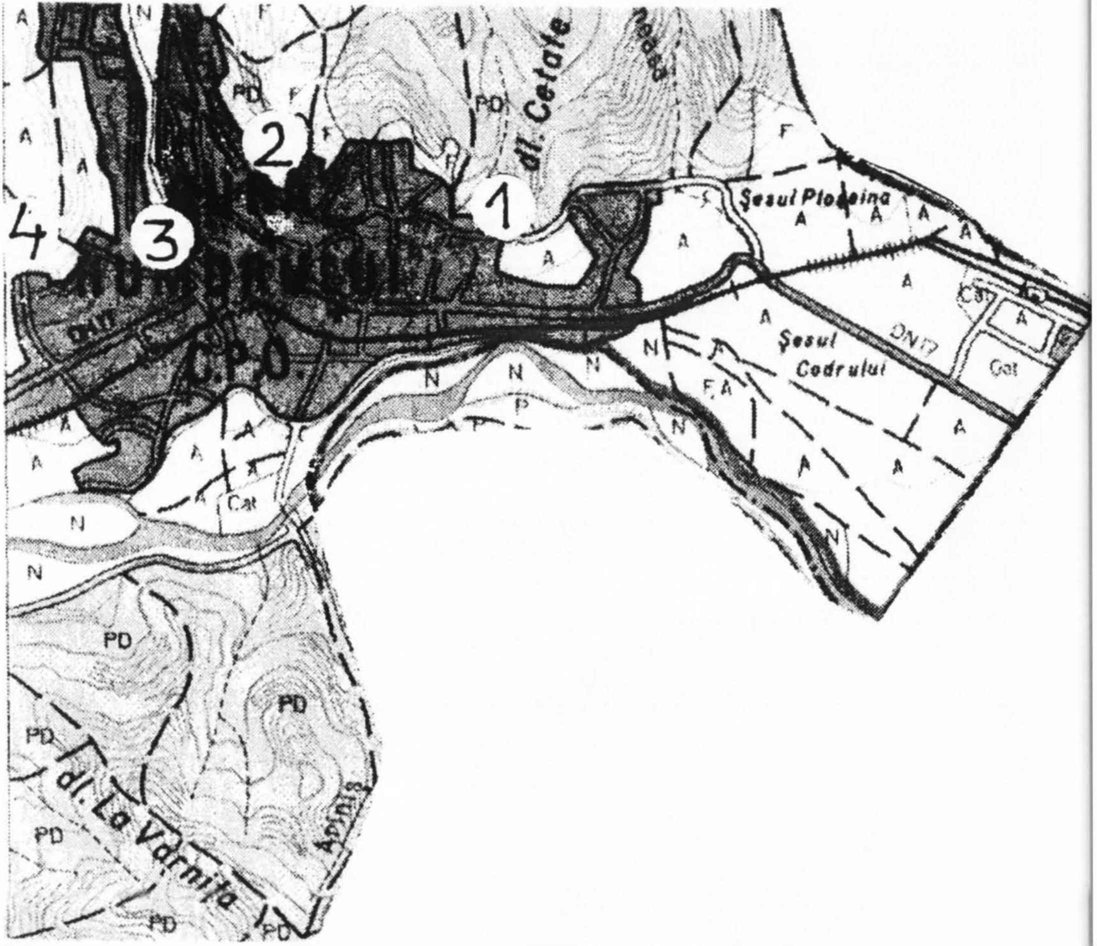

Harta oraşului Gura Humorului

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunelor Hârtop şi Preuteşti

https://biblioteca-digitala.ro

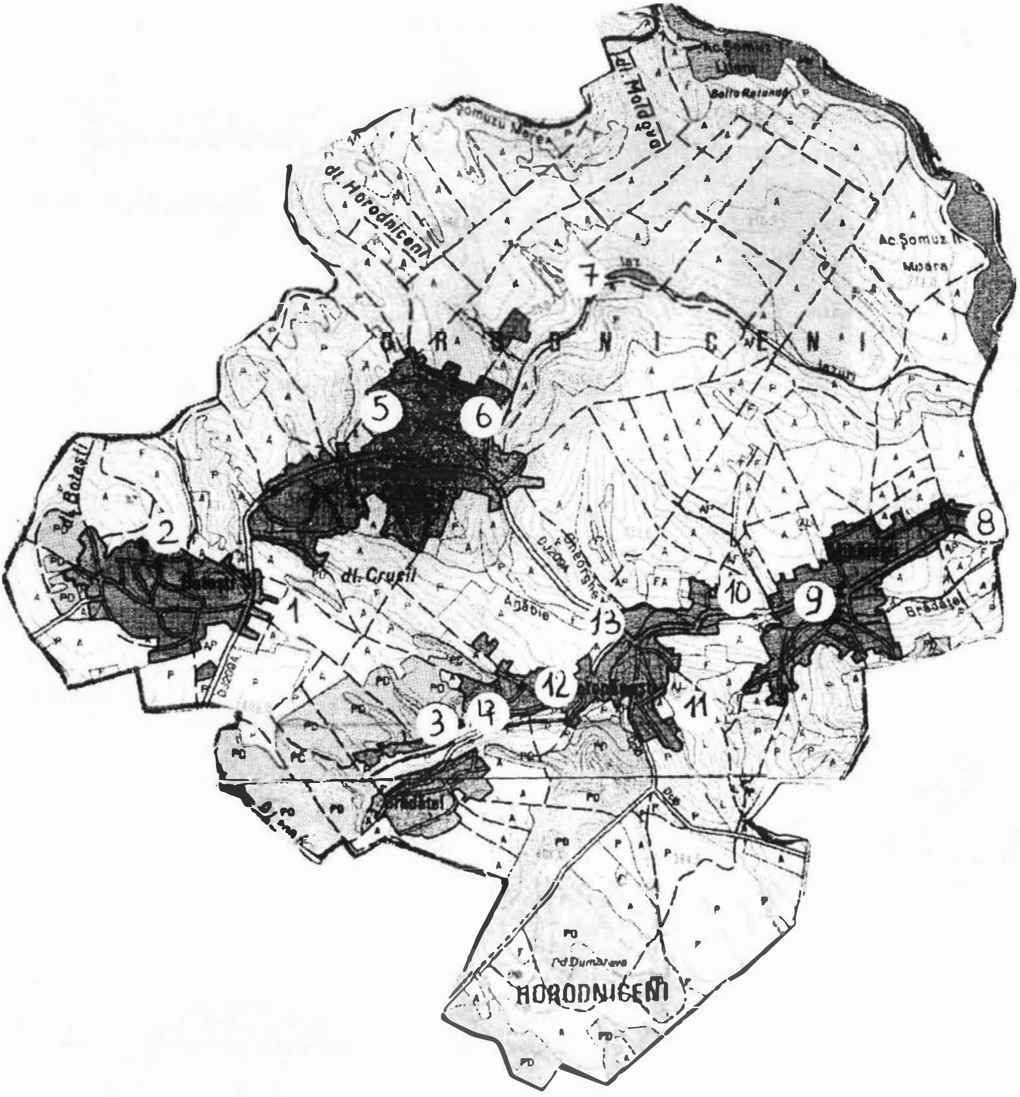

Harta comunei Horodniceni

https://biblioteca-digitala.ro

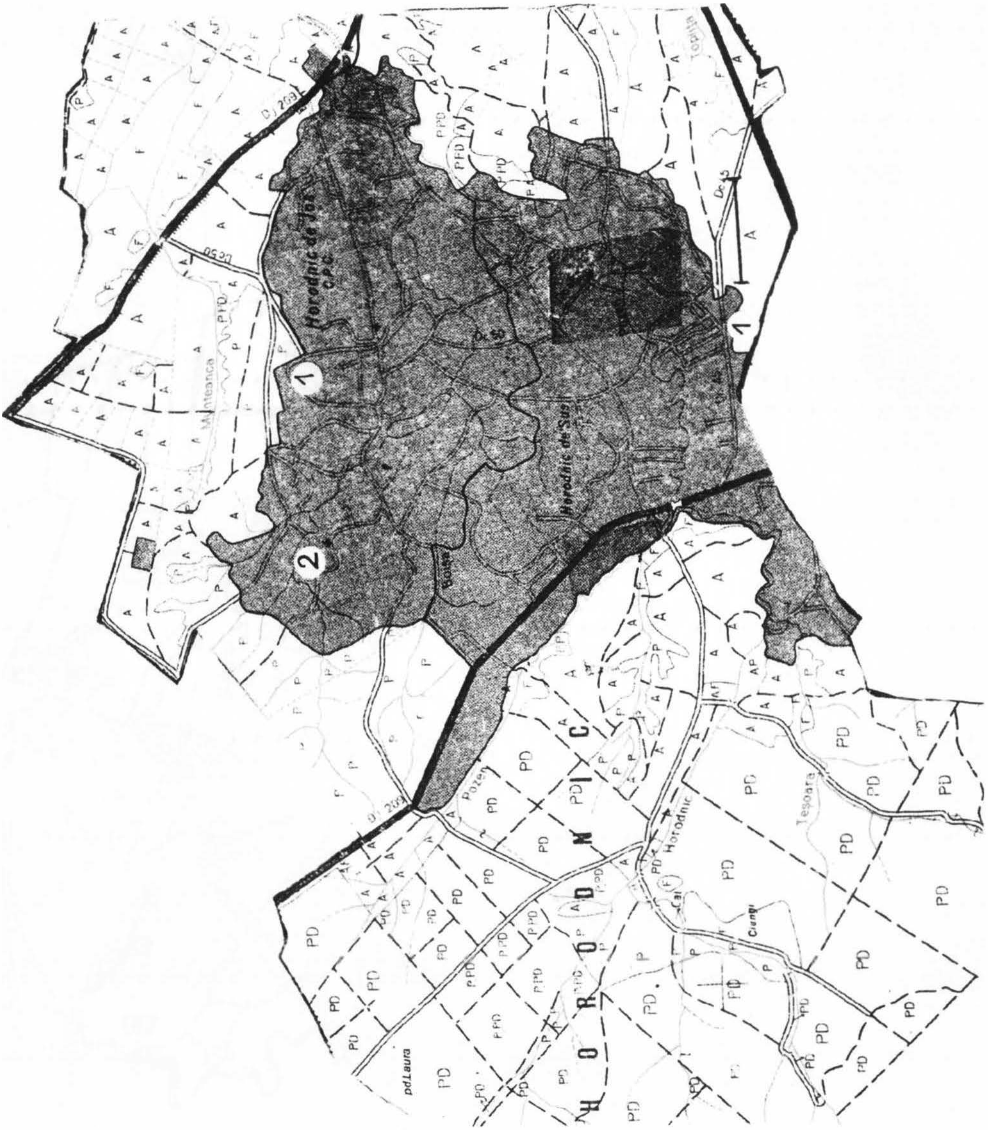

Harta comunelor Horodnic de Jos şi Horodnic de Sus

https://biblioteca-digitala.ro

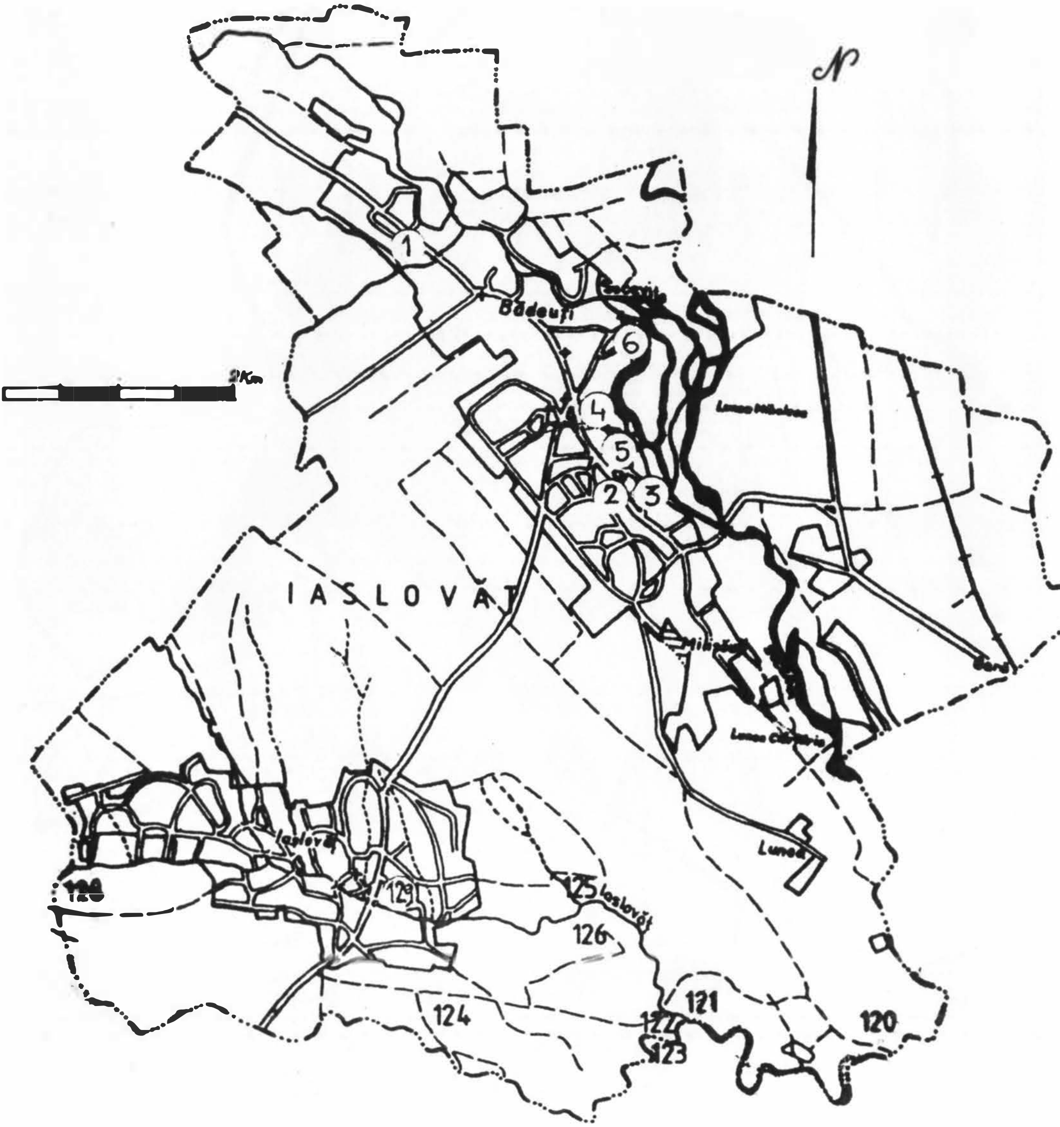

Harta comunei Iaslovăţ şi a oraşului Milişăuţi

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Ipotești

https://biblioteca-digitala.ro

Harta oraşului Liteni

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Marginea

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Mălini

https://biblioteca-digitala.ro

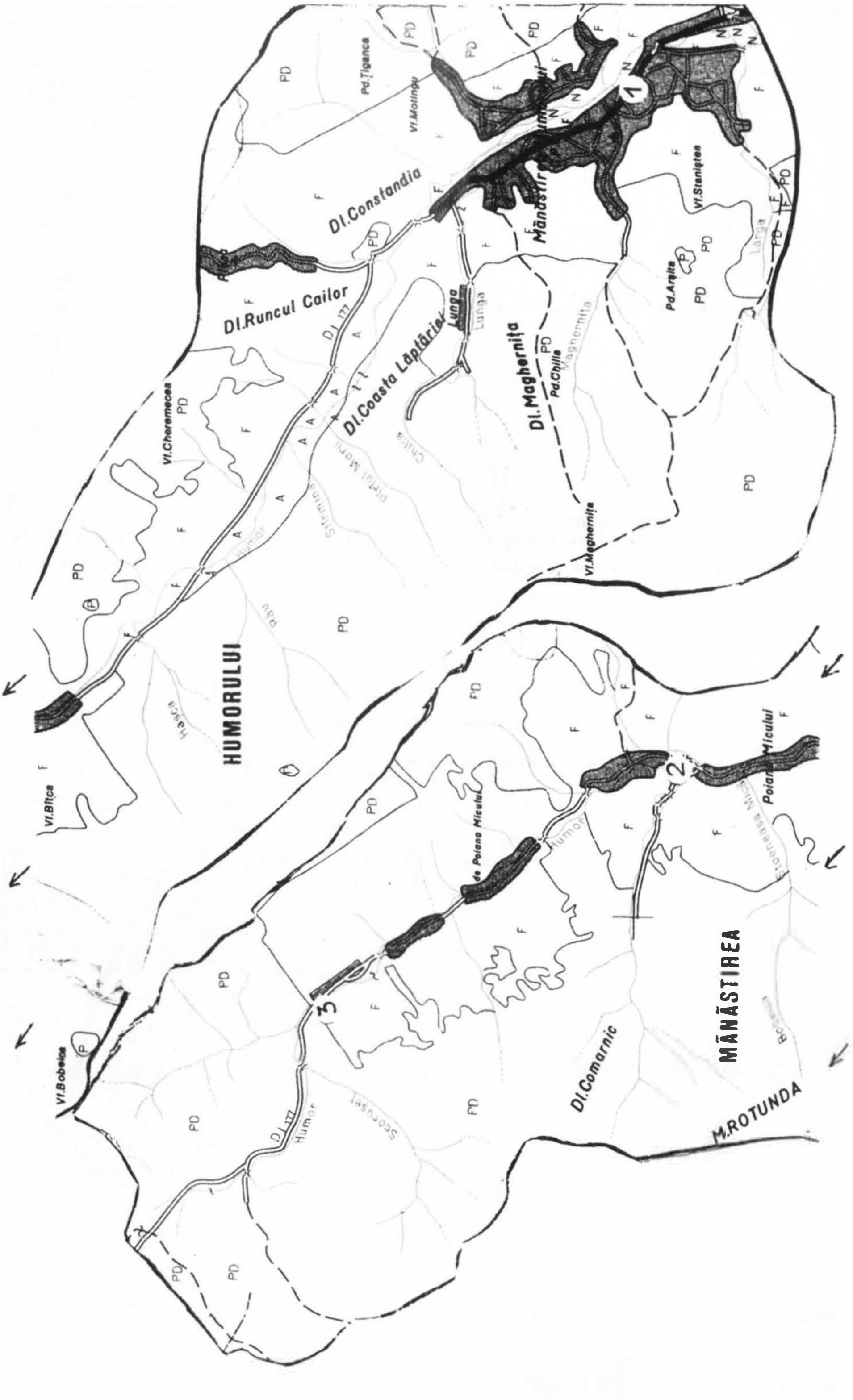

Harta comunei Mănăstirea Humorului

https://biblioteca-digitala.ro

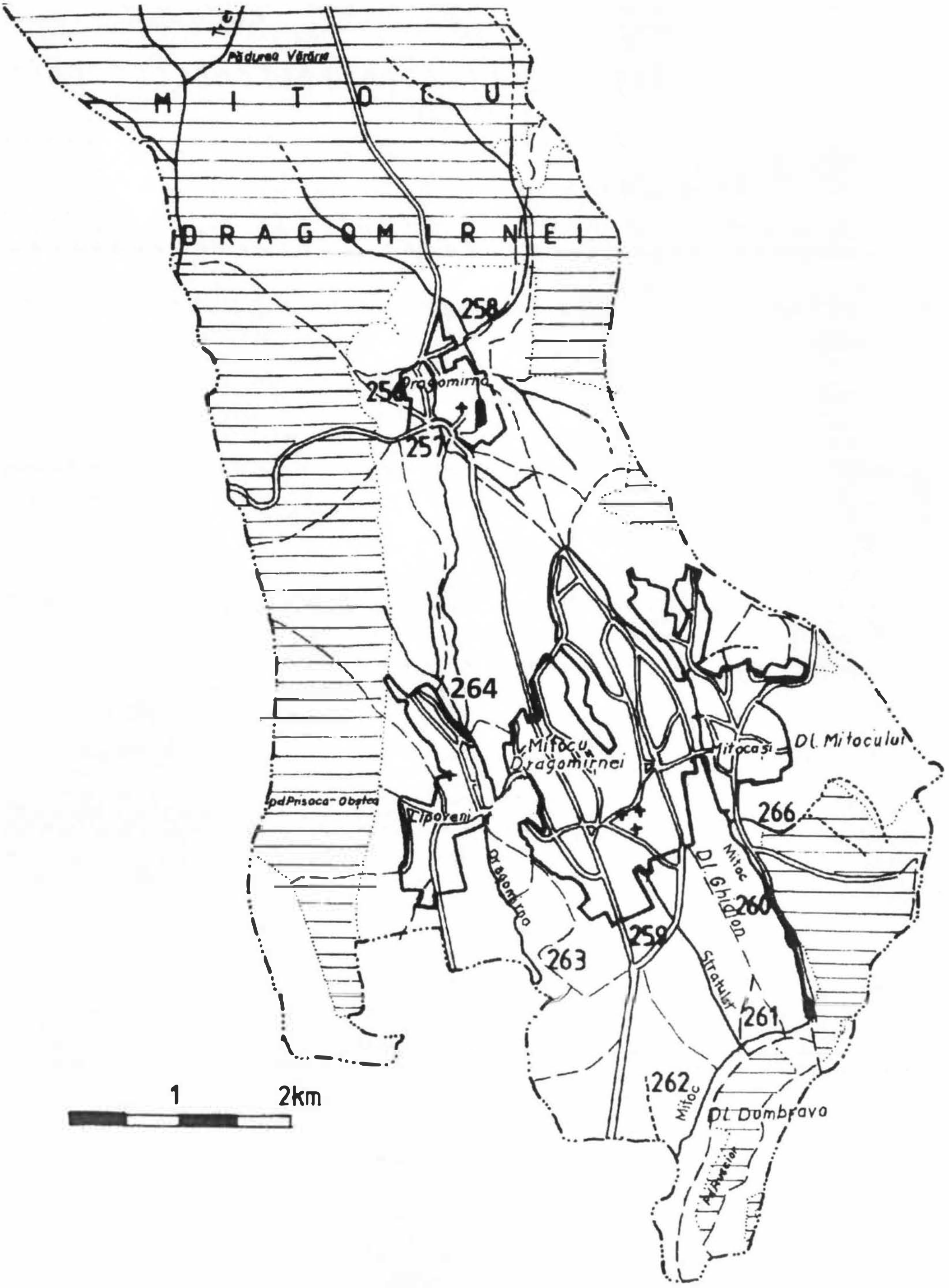

Harta comunei Mitocu Dragomirnei

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Moara

https://biblioteca-digitala.ro

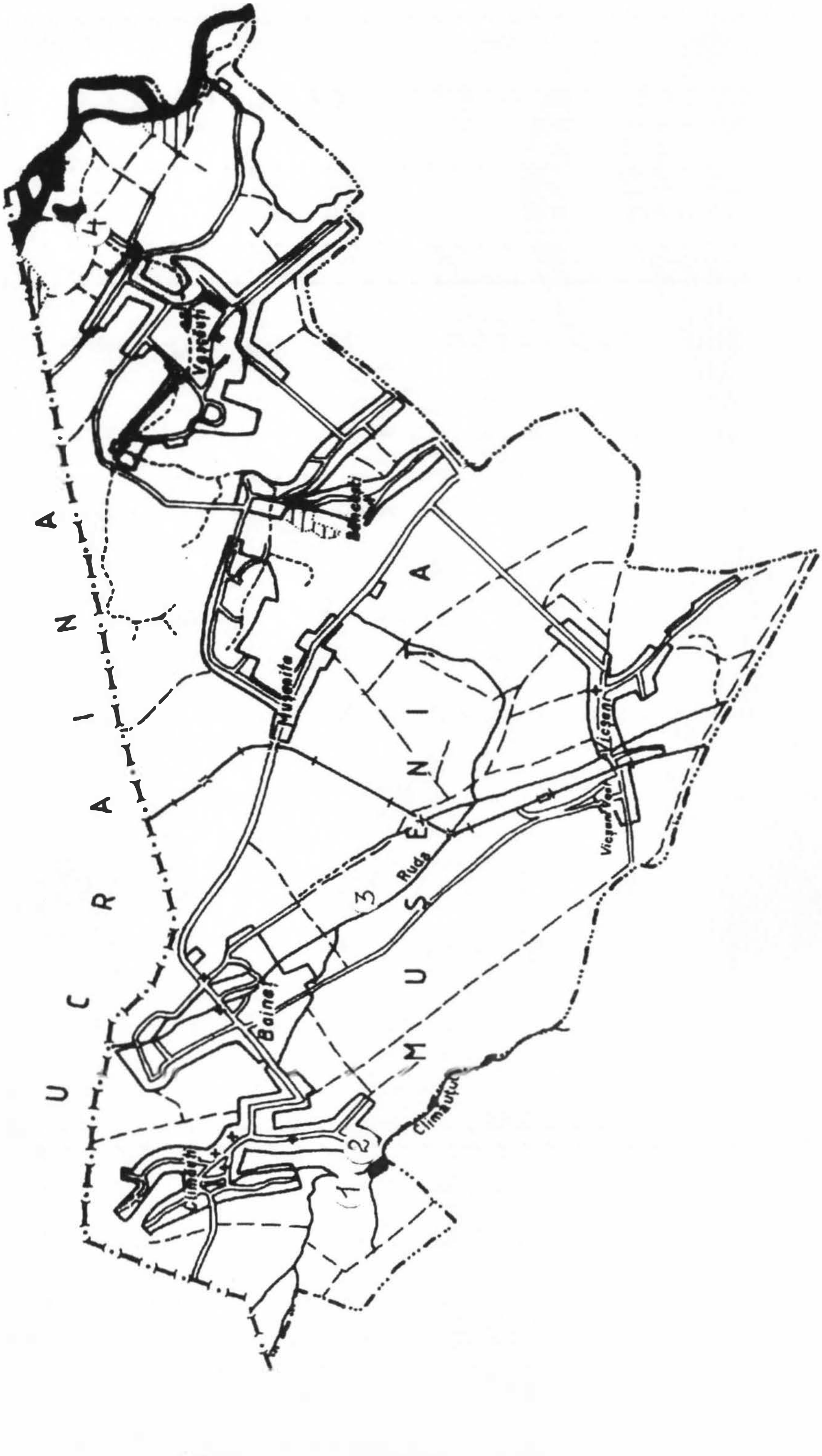

Harta comunei Mușenița

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Păltinoasa

https://biblioteca-digitala.ro

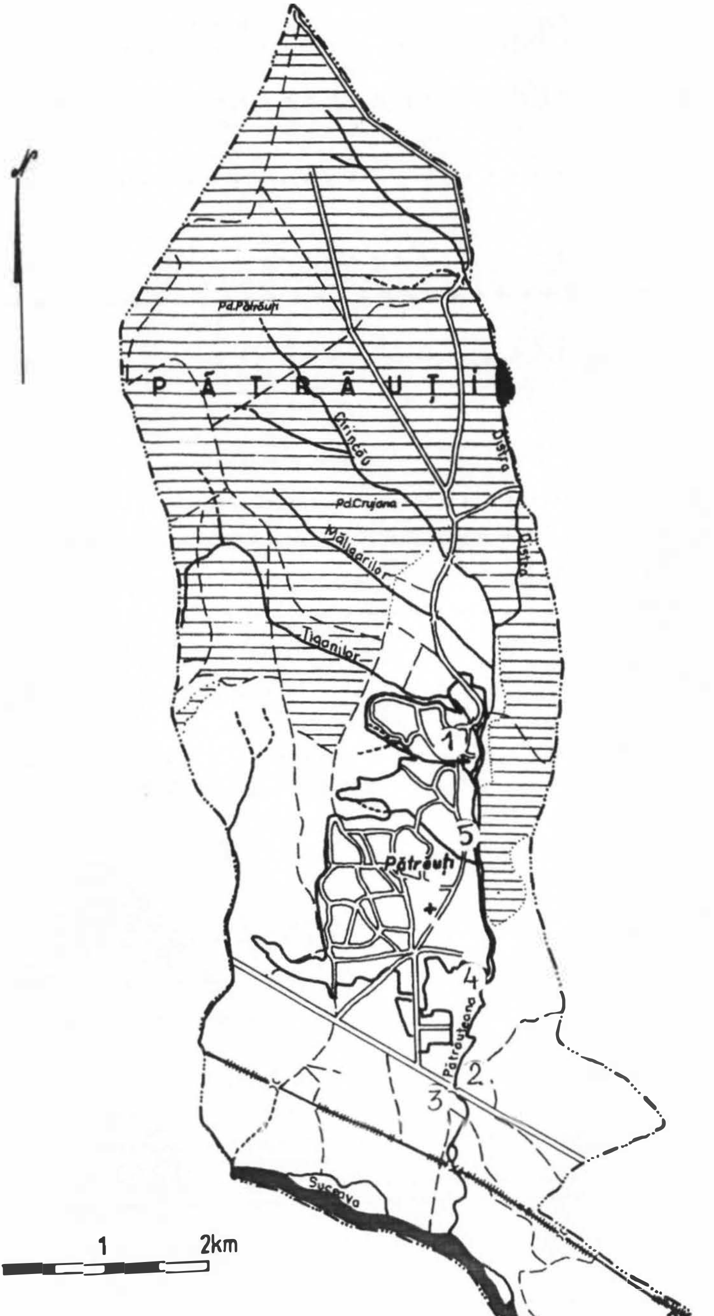

Harta comunei Pătrăuți

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Pârteştii de Jos

https://biblioteca-digitala.ro

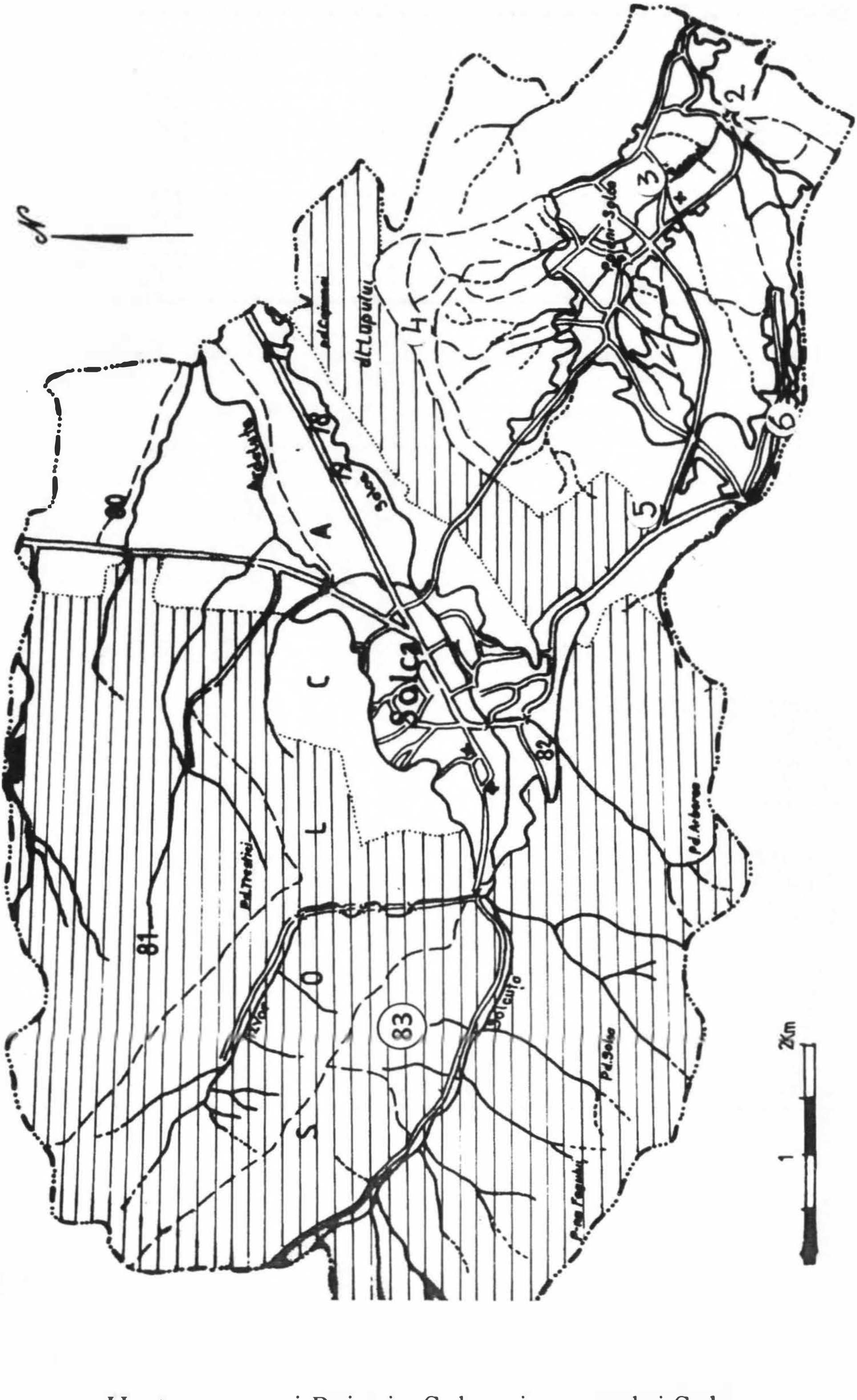

Harta comunei Poieni - Solca şi a oraşului Solca

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Putna

https://biblioteca-digitala.ro

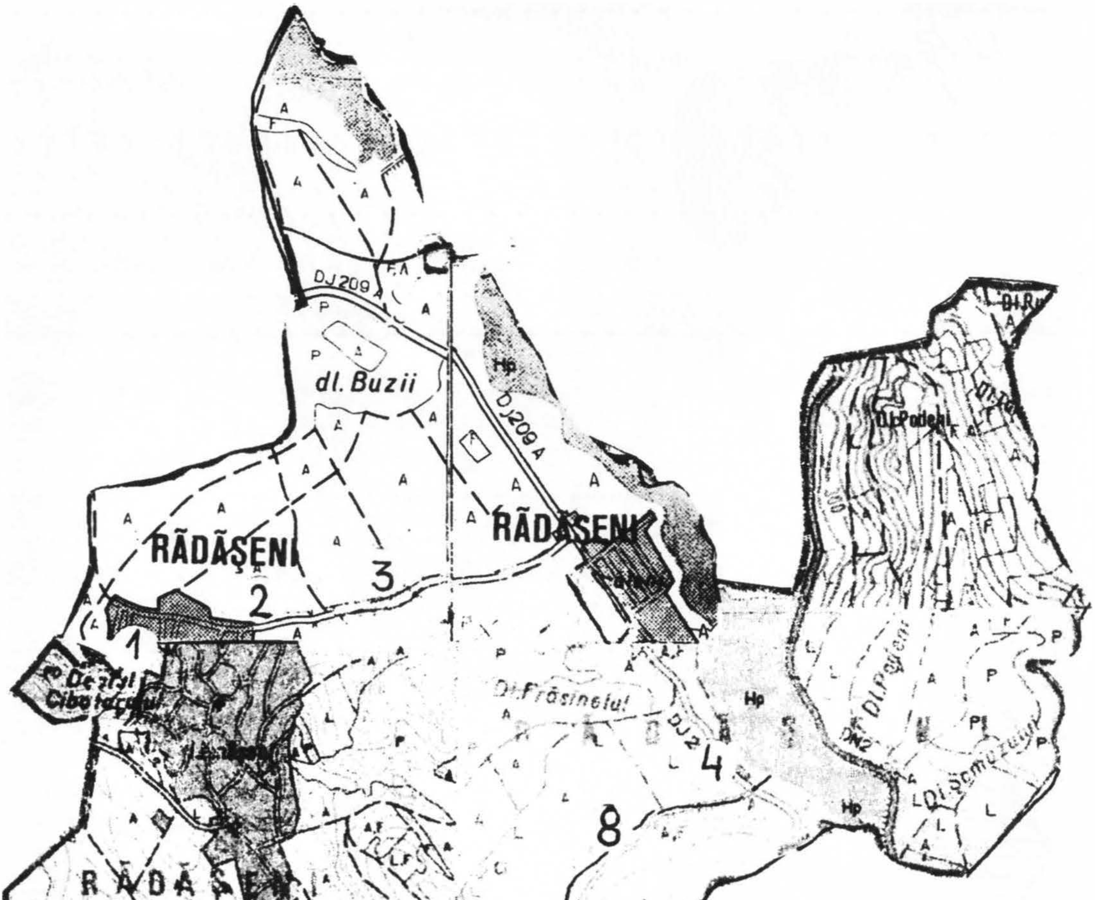

Harta comunei Rădăşeni

https://biblioteca-digitala.ro

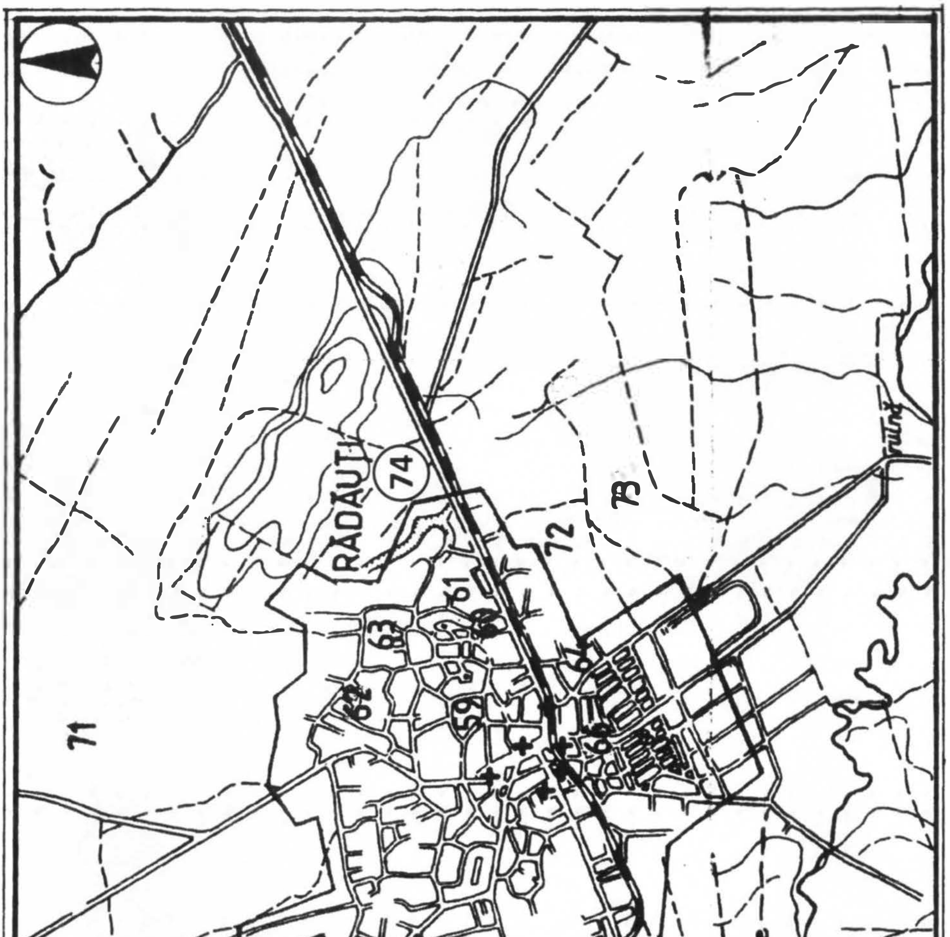

Harta orașului Rădăuți și a împrejurimilor

https://biblioteca-digitala.ro

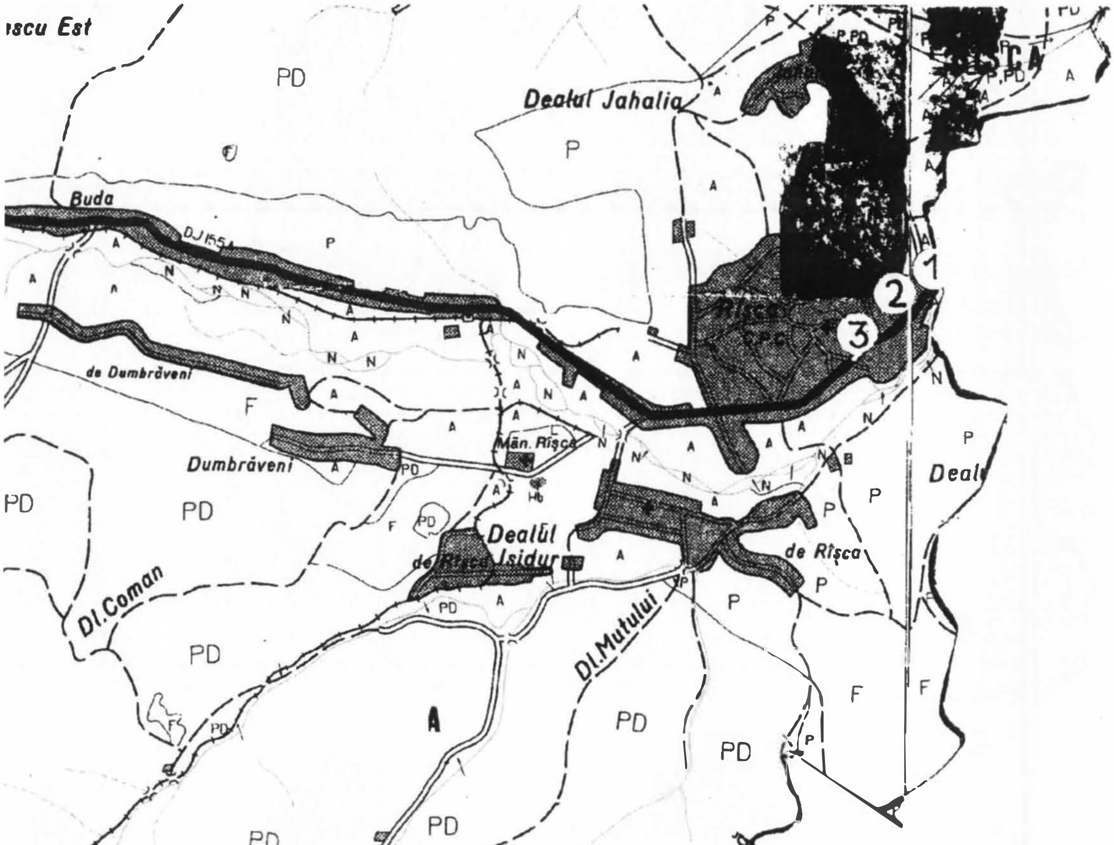

Harta comunei Râşca

https://biblioteca-digitala.ro

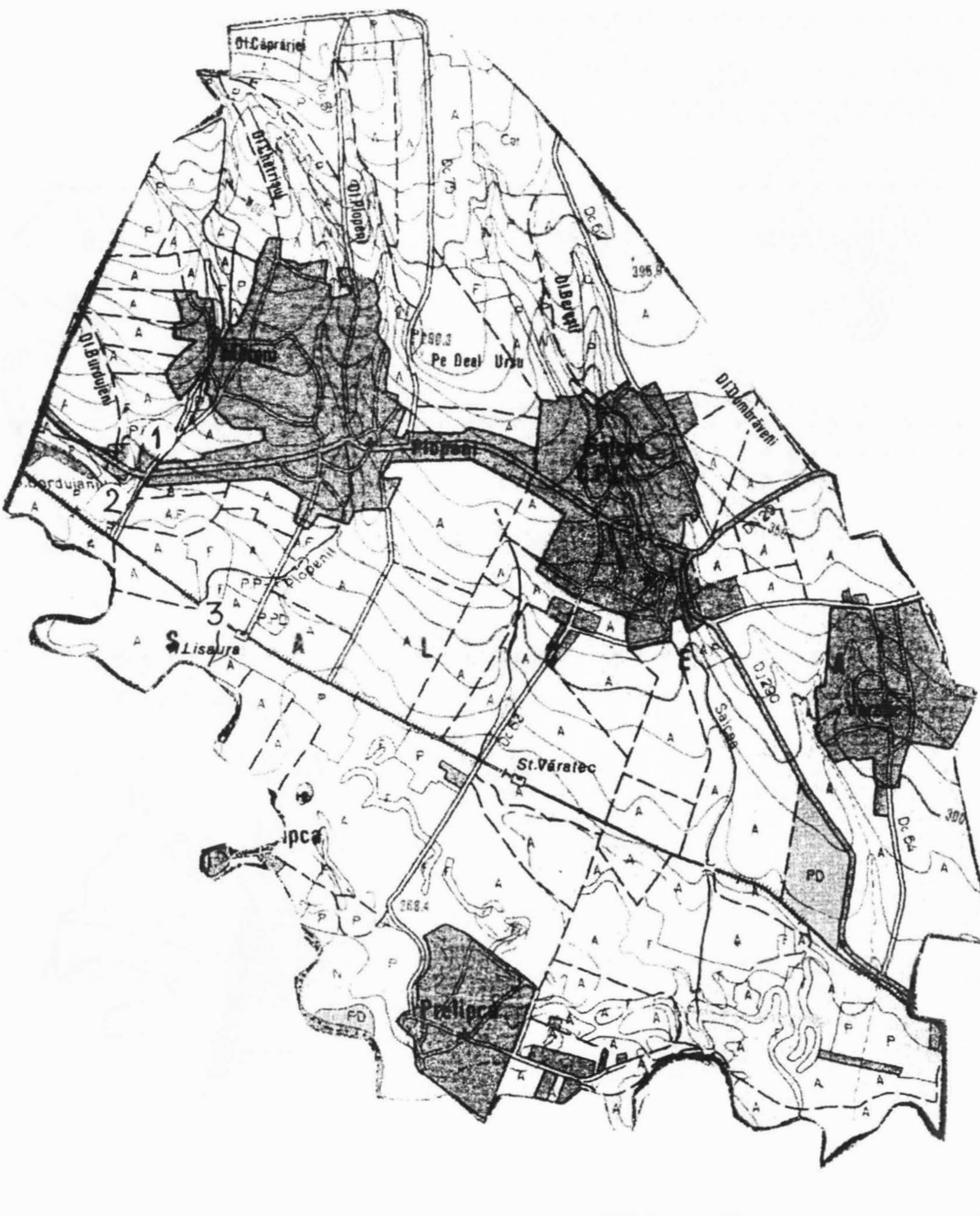

Harta comunei Salcea

https://biblioteca-digitala.ro

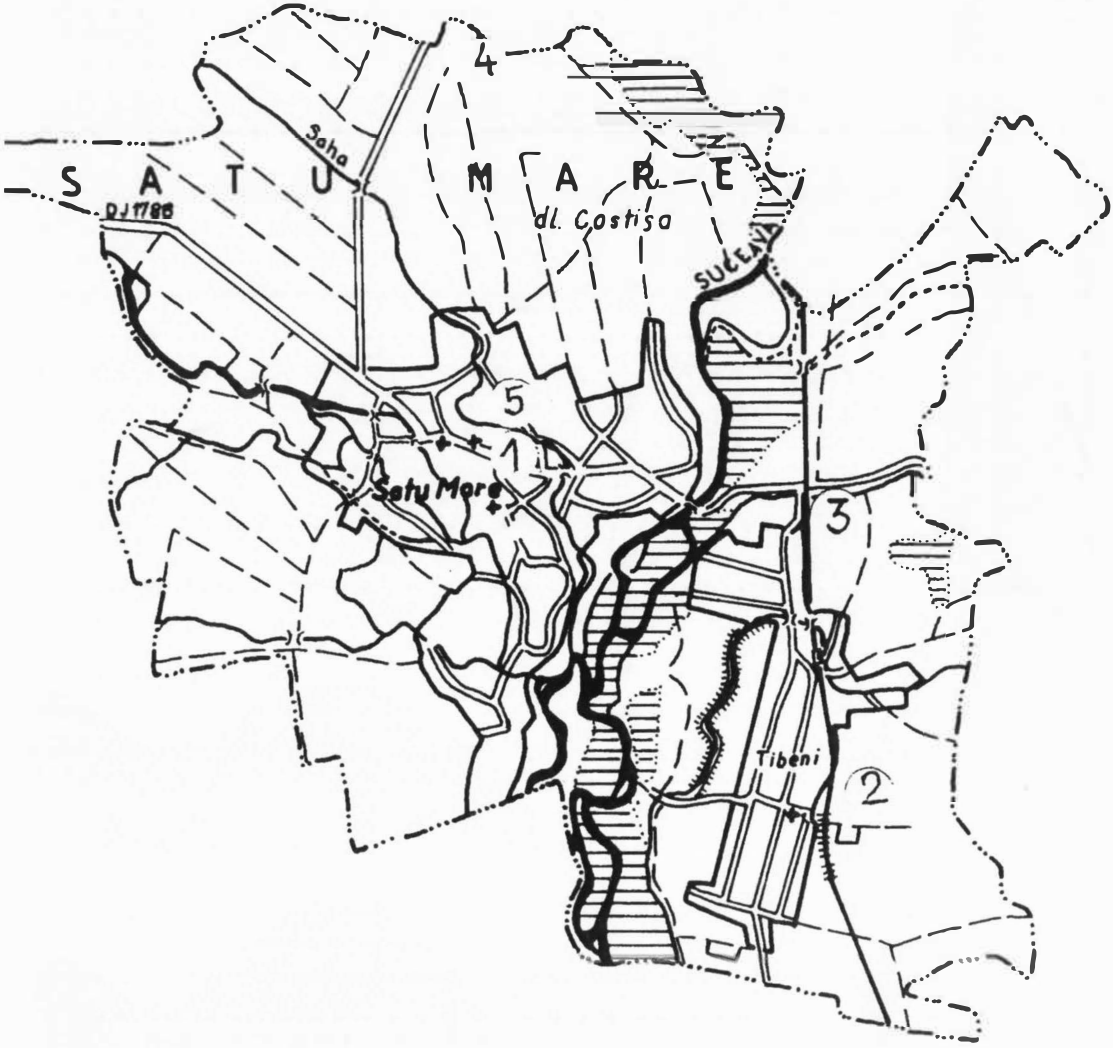

Harta comunei Satu Mare

https://biblioteca-digitala.ro

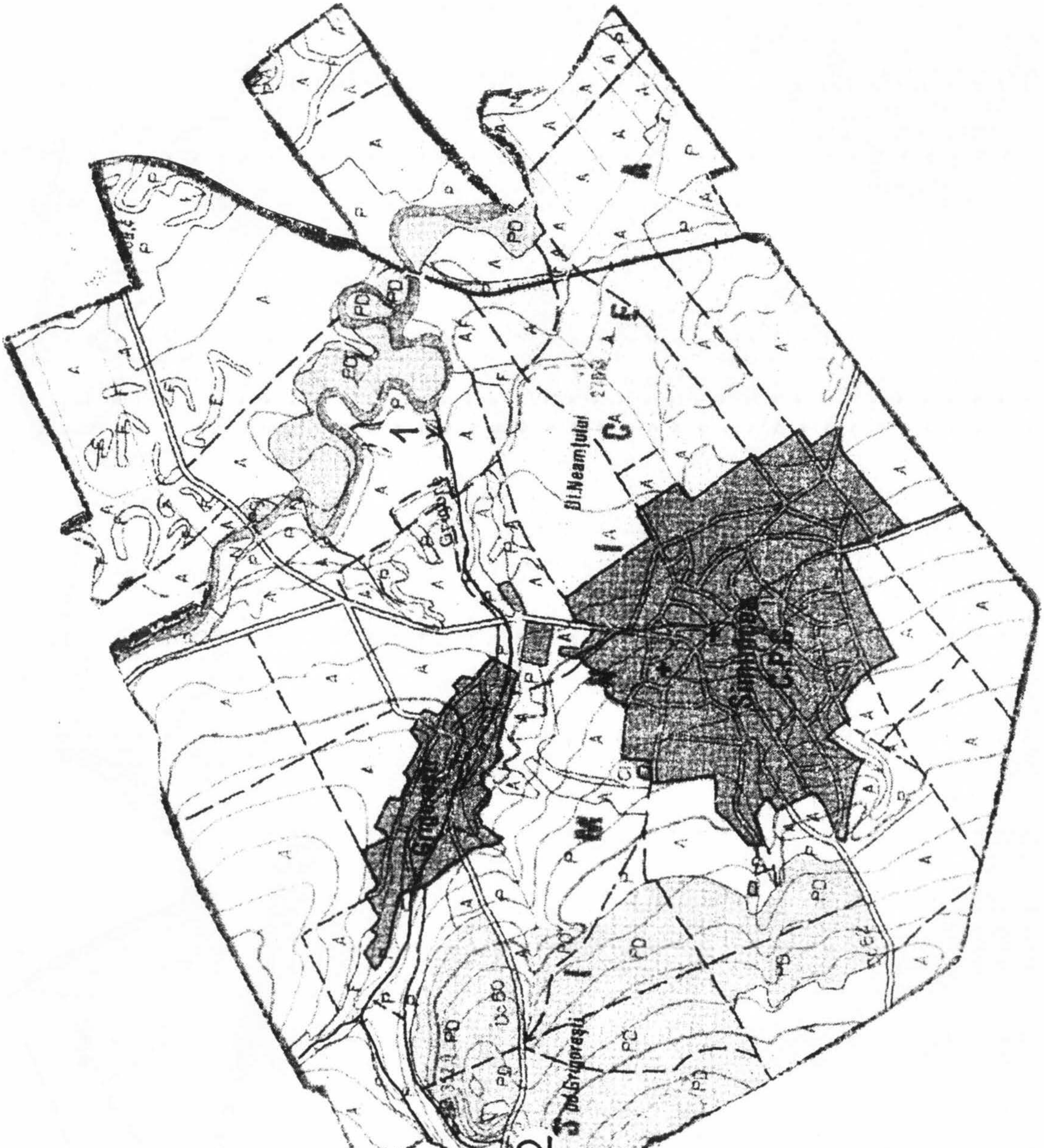

Harta comunei Siminicea

https://biblioteca-digitala.ro

Harta oraşului Siret

https://biblioteca-digitala.ro

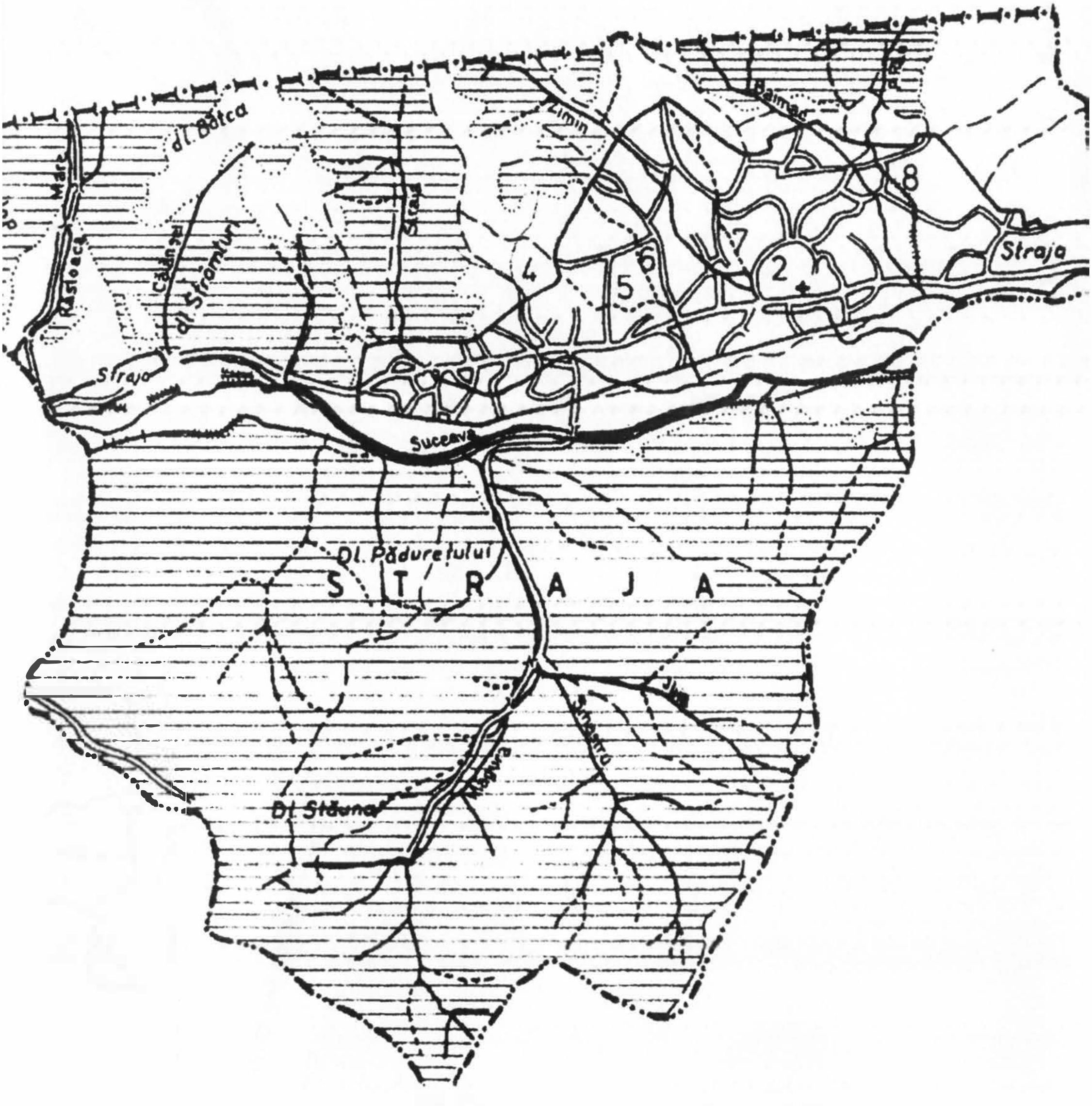

Harta comunei Straja

https://biblioteca-digitala.ro

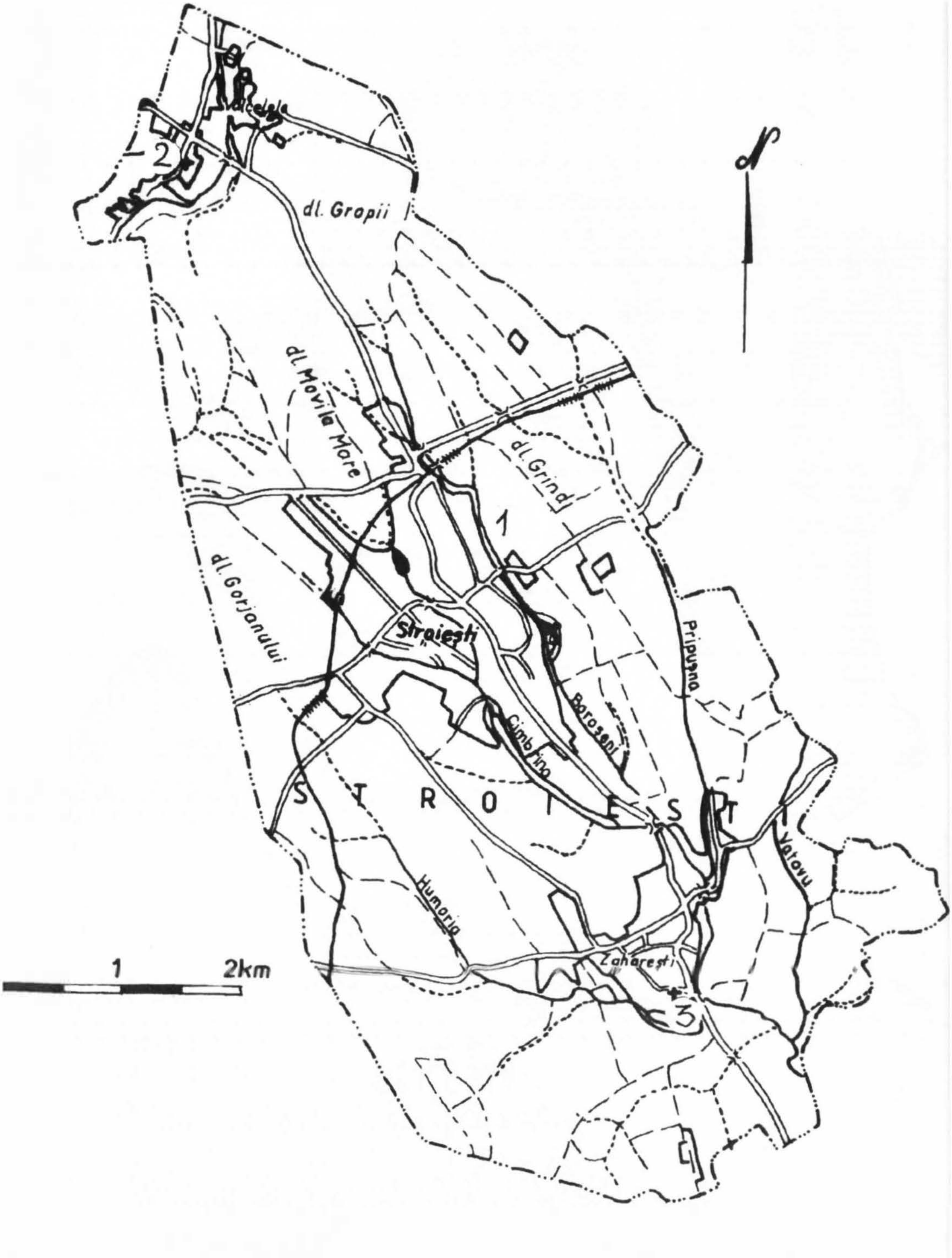

Harta comunei Stroiești

https://biblioteca-digitala.ro

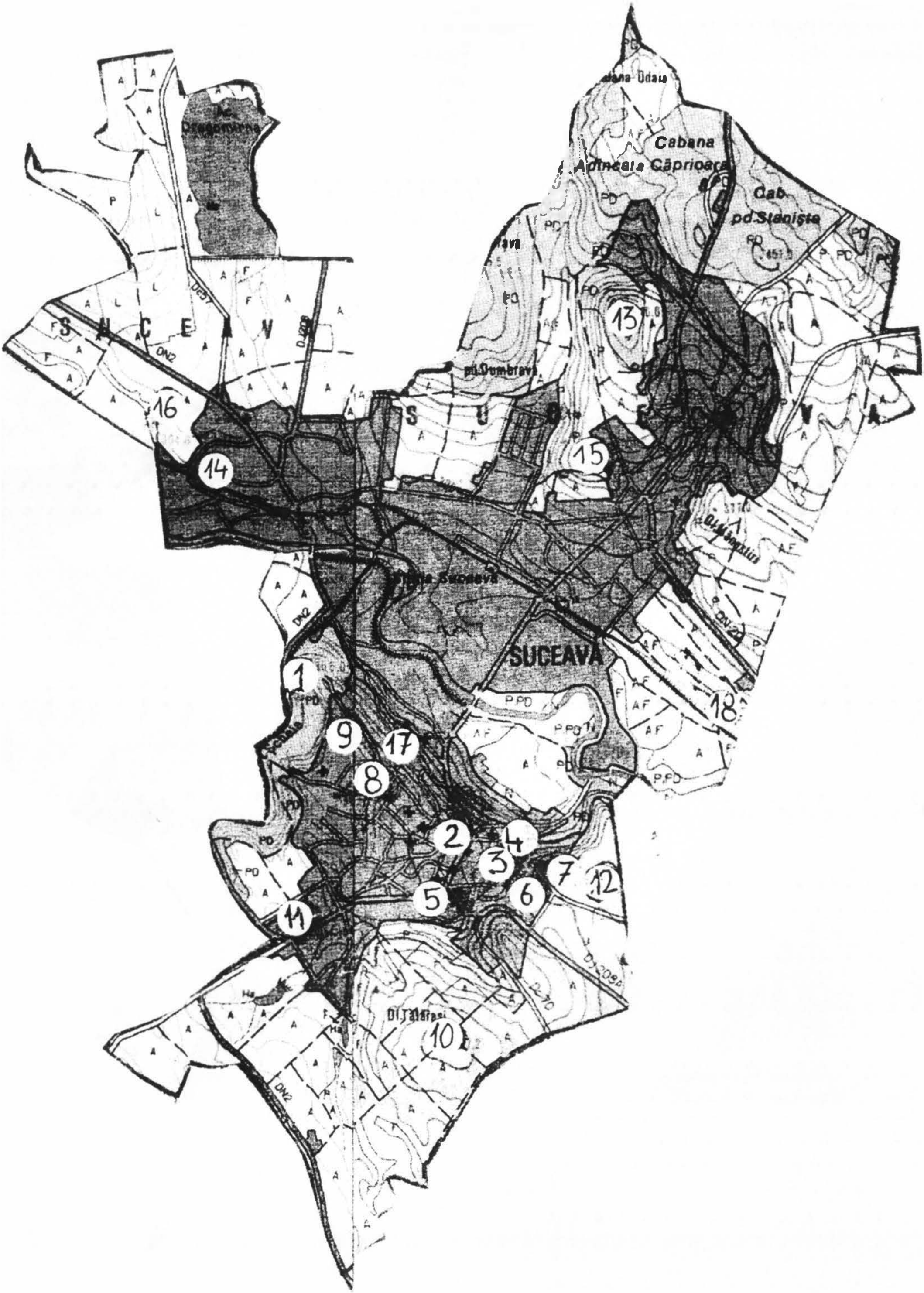

Harta oraşului Suceava

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Şcheia

https://biblioteca-digitala.ro

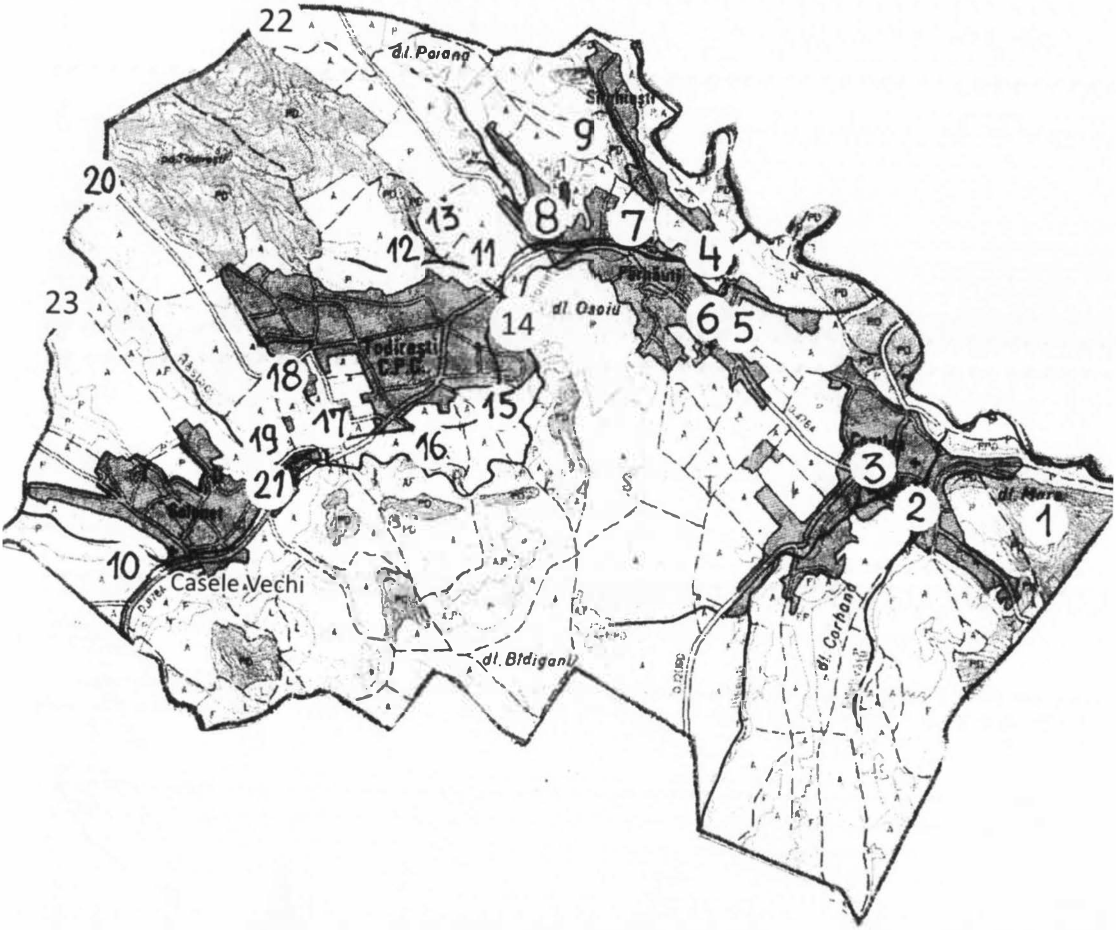

Harta comunei Todireşti

https://biblioteca-digitala.ro

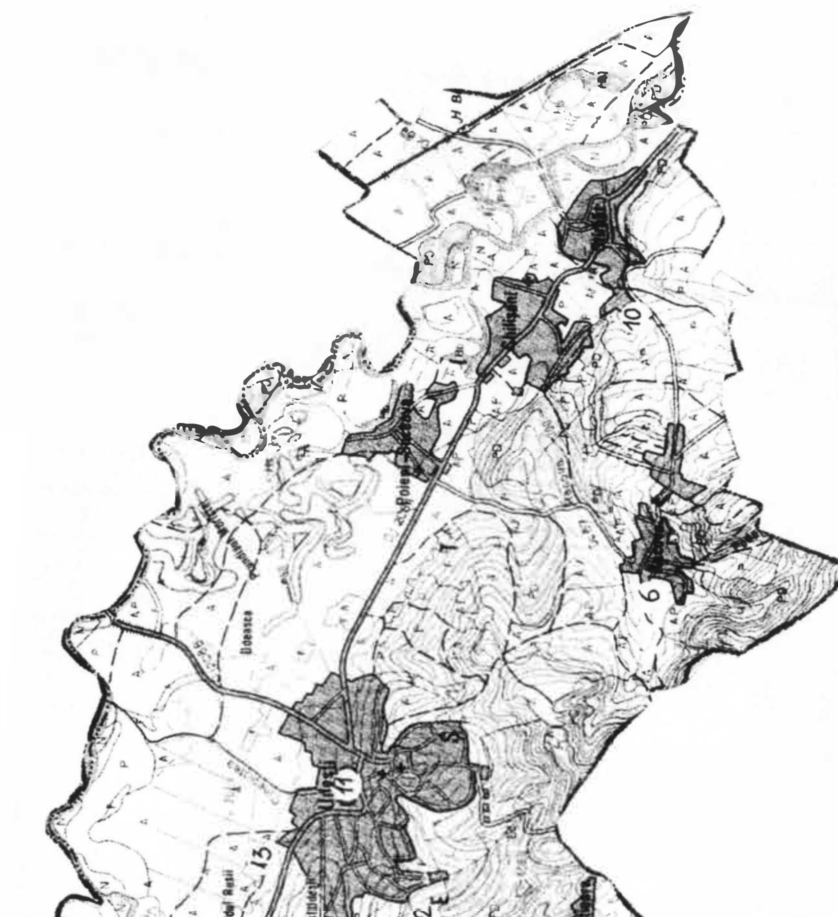

Harta comunei Udeşti

https://biblioteca-digitala.ro

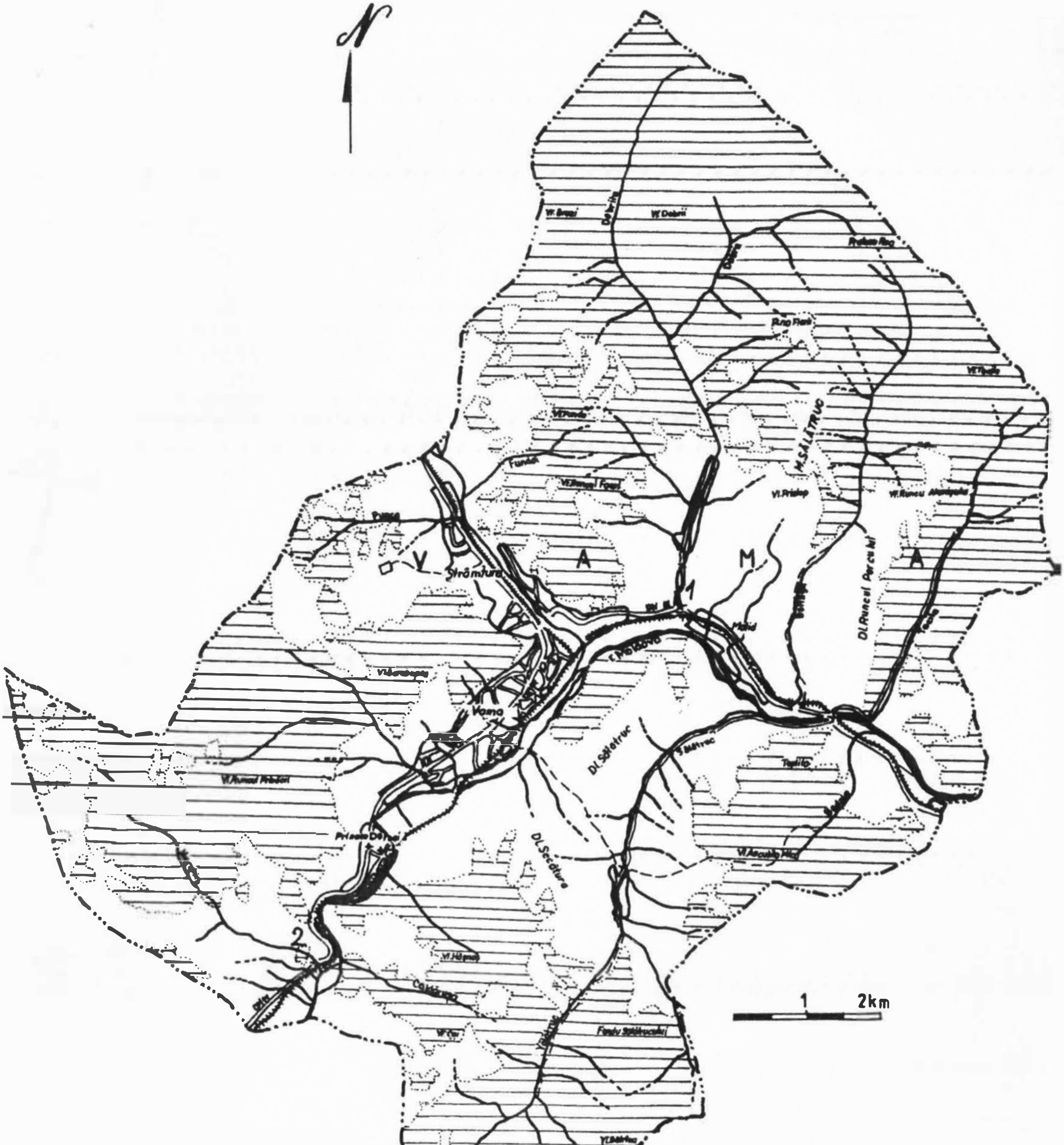

Harta comunei Vama

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Vereşti

https://biblioteca-digitala.ro

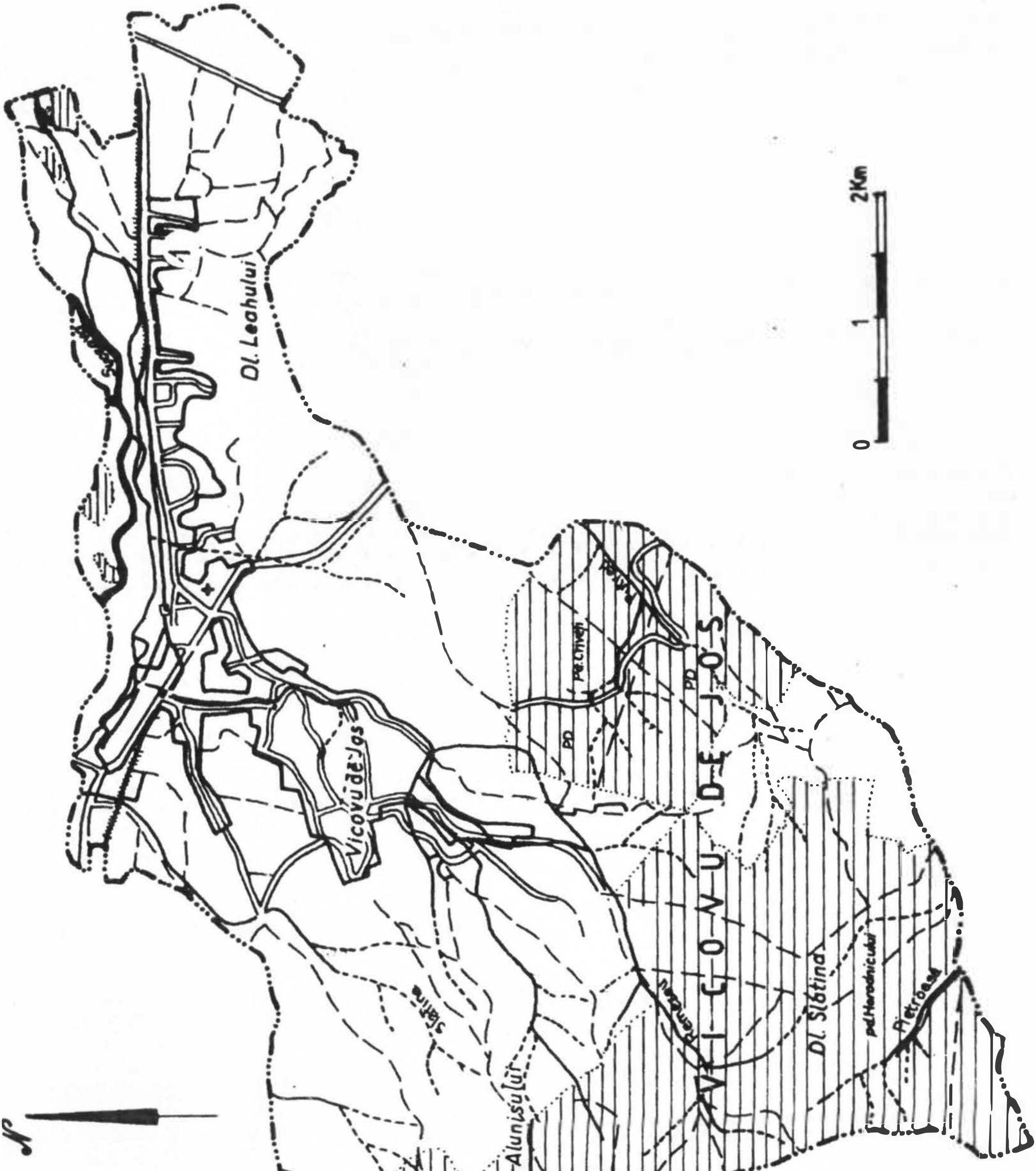

Harta comunei Vicovu de Jos

https://biblioteca-digitala.ro

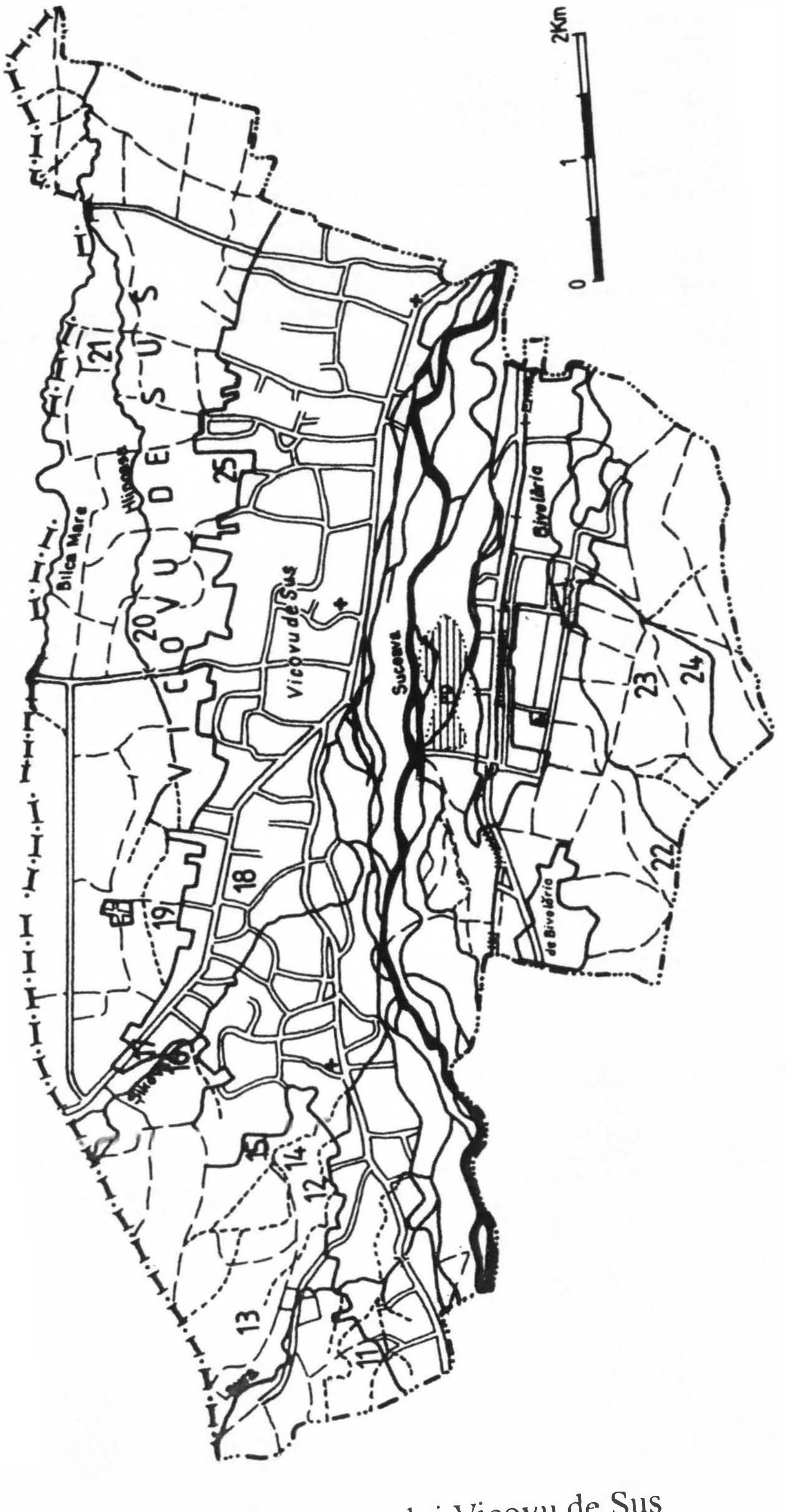

Harta orașului Vicovu de Sus

https://biblioteca-digitala.ro

Harta comunei Vultureşti

https://biblioteca-digitala.ro

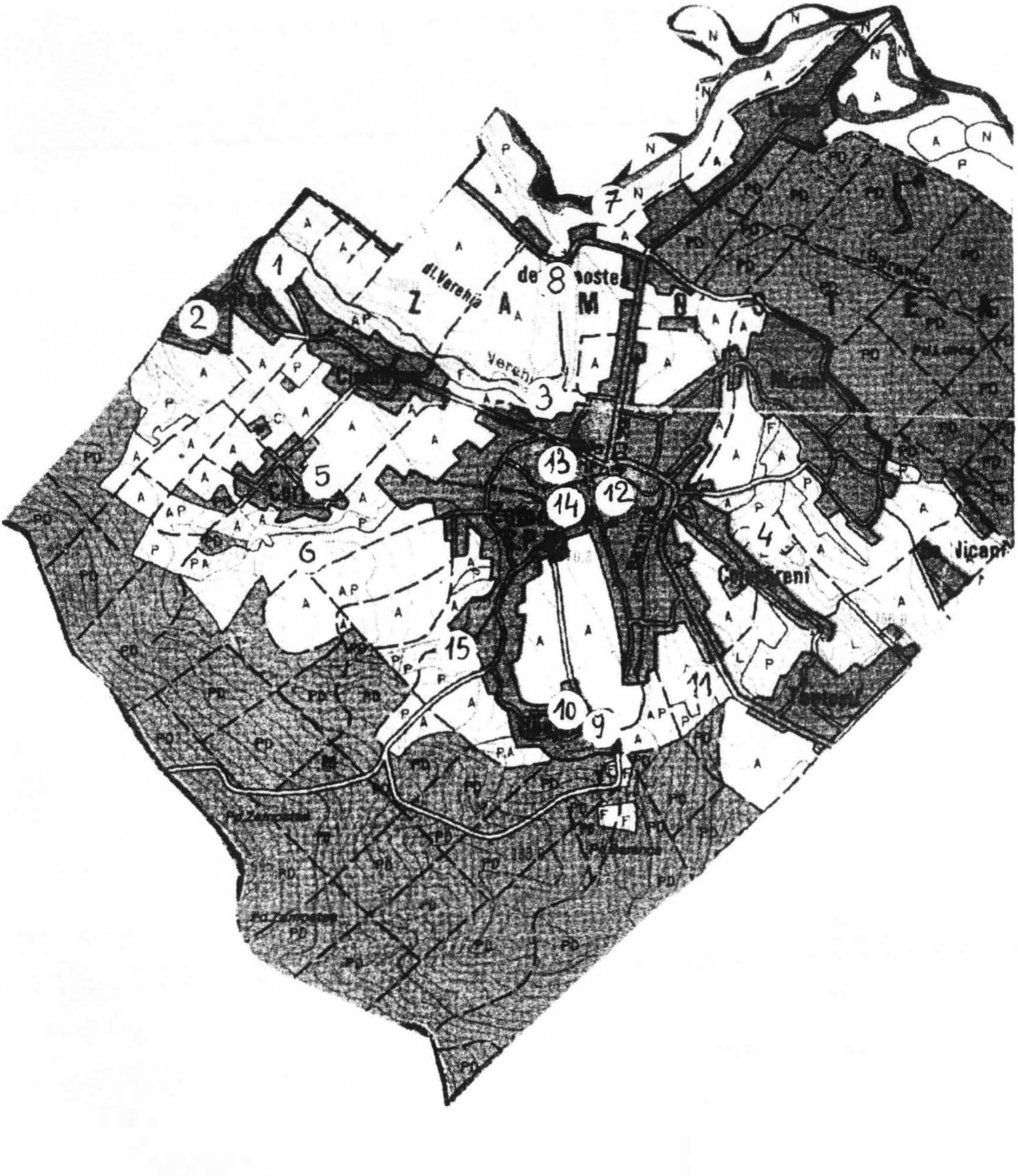

Harta comunei Zamostea

https://biblioteca-digitala.ro

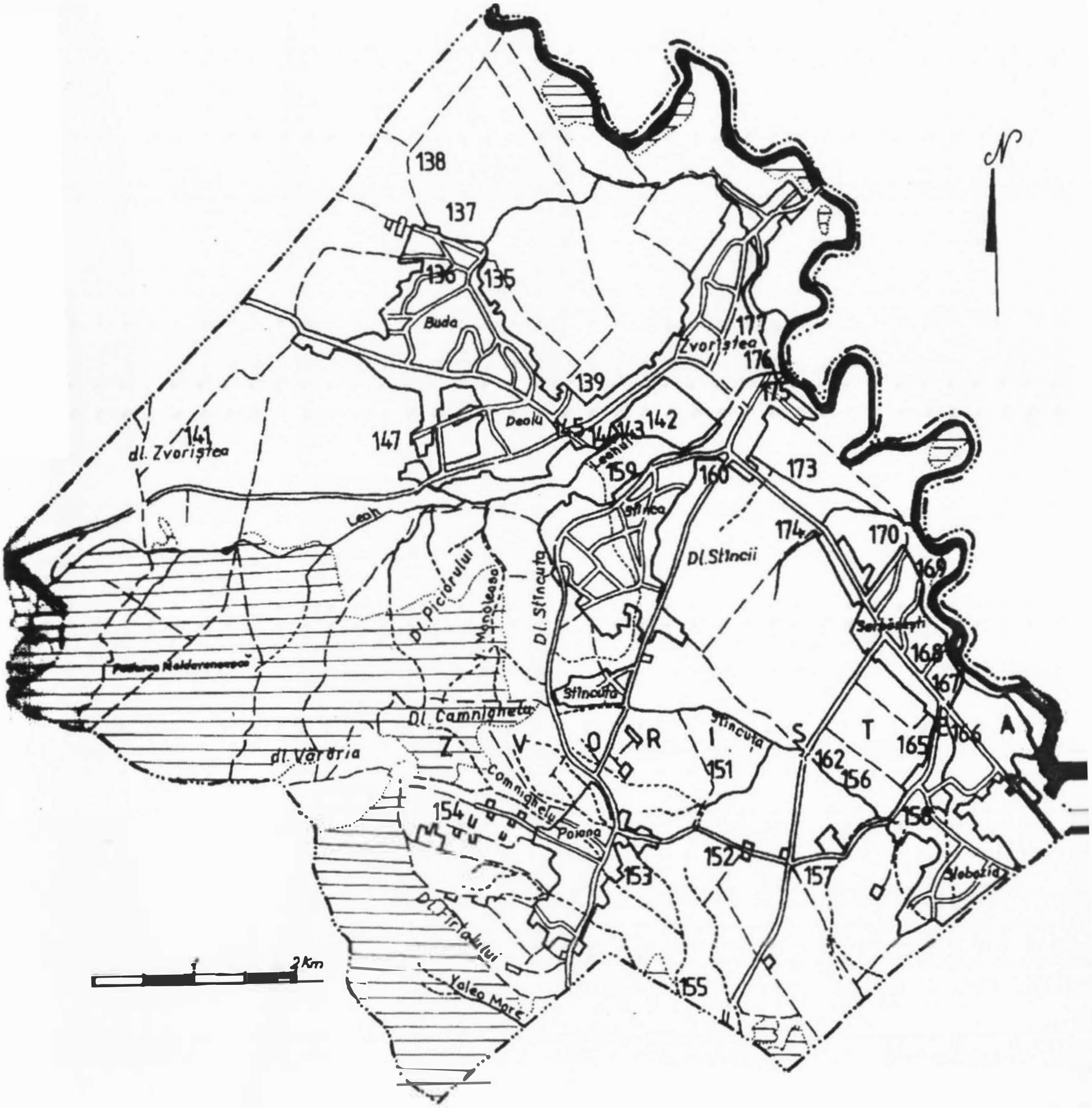

Harta comunei Zvorâştea

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

Mugur Andronic

Istoric, arheolog, scriitor, doctor în ştiinţe, laureat al Academiei Române, decorat al Preşedinţiei României cu Ordinul Meritul Cultural în Grad de Cavaler

Cărţi publicate de acelaşi autor :

1. *Gânduri postume, versuri, proză poetică şi grafică artistică*, Suceava, 1990;
2. *Bucovina – pământ românesc 1918-1993* (Suceava, 1993);
3. *Evoluţia habitatului uman în bazinul hidrografic Soloneţ din paleolitic până la sfârşitul secolului al XVIII-lea* (Iaşi, ed. Dosoftei, 1997), carte premiată de Fundaţia Culturală a Bucovinei (1998);
4. *Judeţul Suceava, ghid turistic* (Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 1998);
5. *Huţulii – o minoritate din Bucovina* (Suceava, Soc. Culturală Şrefan cel Mare- Bucovina, 1998), redactor şi coautor;
6. *Pagini de istorie locală – Societatea Culturală „Ştefan cel Mare" – Bucovina, un deceniu în slujba Bucovinei* (Suceava, 2000);
7. *Pârteştii de Jos, 1415-2000* (sub red. dr. Ioan Ieţcu), coautor, Suceava, 2000;
8. *Toate drumurile duc la...Putna. Ghidul turistic complet şi practic al Moldovei lui Ştefan cel Mare şi Sfânt* (autor prefaţă, copertă, redactor şi coautor), Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2001;
9. *Contribuţii cultural-ortodoxe la afirmarea unităţii naţionale la români în evul mediu* (Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2002);
10. *Teritoriul nord-est carpatic în cea de-a doua jumătate a primului mileniu creştin* (ed. Istros, Suceava, 2005) - carte premiată de Academia Română (2007);
11. *Poiana – o aşezare din secolele VIII-IX d. Chr.* (Suceava, 2005);
12. *În umbra marilor imperii ucigaşe. Romanul soldatului austriac bucovinean în vâltorile primului război mondial şi în prizonierat în Italia şi Siberia* (Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2005), carte premiată de Fundaţia Culturală a Bucovinei (2006);
13. *Europa necunoscută – comori din Bucovina/* Unbekanntes Europa – Schätze aus der Bukowina, Suceava, ed. Lidana, 2007, coautor;
14. *Istoria Bucovinei. Vol. I, De la începuturi până la epoca cuceririi romane a Daciei*, ed. Istros şi Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, Suceava, 2008;
15. *Suceava între trecut şi prezent*, Suceava, 2009, coautor, ed. Muşatinii;
16. *Un sat din Bucovina numit...Cacica*, ed. Istros, Suceava, 2009, finanţare europeană;
17. *Bogdan al II-lea, părinte al celui mai mare român, Ştefan cel Mare şi Sfânt*, Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2011;
18. *Todireşti – un sat din Bucovina. Istorie, oameni şi locuri*, Suceava, coautor, Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2014;
19. *Viaţa...ca un vis*, poezie, Suceava, 2014;
20. *Istoria Bucovinei, II, În epoca marilor migraţii şi până la încheierea formării Moldovei medievale*, Suceava, Soc. Culturală Ştefan cel Mare-Bucovina, 2014;
21. *Cercetări arheologice în Bucovina. Aşezările din secolele IV-VI de la Todireşti, jud. Suceava (cu informaţii şi despre situl Gáva Holihrady)*, Suceava, 2016.

https://biblioteca-digitala.ro